

áðĩ íá ê ýĩ äýóĩ úðĩ ßéĩñé; ääâç úðĩé çáíæý úáĩ çáñòð æçáçĩá çáéĩ êòßá çáúðèé çáßáæĩ
úáĩ ðñĩð çáíúçéó æáĩðáé ää íá çááá áçĩáßá çä íðæä ýĩ çáçñó æáçĩáßá áóĩñéä ää éóèæĩ
úáĩ óæðáç æáç ää éóèðñ èìðæñâç ýĩ çáçúâçð æáç ää êñóá èèæçñâç ýĩ çáâýçð çáç
. èçáìáçĩ ýĩ óéíá çááá
:æáĩññé ää çááýó çáèðñíé áçèäòì æçáñæĩ áçèòðá äáç èçáðèá æçáðèçá
çä çááá çòèñì ää çááäááíä ääýóäâ æçææçááâ èää ääâ çáìáé íðçèäæä ýĩ óéíá çááá ýĩðèäæä
. æíðèäæä
áðĩ ßçáé äðä çáâðçáçé çáéĩ çýéèíäç èâç àìáé çáìáçĩ; úòçñé çááĩçé çáéĩ ìñé ýæð äñó
çáúó æçáýĩçñ; æèéĩñ ää çááâáçé ßçáé èäèòñ áúòçèäç æäáýóäç æèúèòñ ðæèèç ðèä
. ää éóíá úáĩ äóá é äðáçäç
ýáĩ æäá ßçáé óìá äĩĩçé úúíæé ýáĩ áú äðç òæñé íðĩðíé äâç ßçá íúèäá ýĩ ìæçáèäç ää äáçá
. æçáúðçó æçðúí äâç íáð èíä ìæçáìáç ää ääçá
æçáìáí ááá; áðĩ äóíé àìáé çáìáçĩ ìíé çáóçáñ; èúäé èâç çáñèçä æäóèèé ìíéç ááäìíçá
. çááóááé ýĩ óçæñ çáèáíçá
æäóèèé (çáìáçĩ) äâç úòçðáç íäèúñæä òíæñâç ùñé ßá òäñ íúíæä çáçĩçá æçááíçáí áèðáú
. úáíäâ ßäââç çáèĩñ ýĩ çáçĩçá çáéĩó
. ýçáýóá ááá äæáç æáĩñç; ääâ çáèæýĩð æäáíä ìñíú çáäññ ßáá
æçáíæä æèúí ää òæé (çáìáçĩ) úçäâç çáíçáó ýáç òçáé èèäáð æèòĩçĩ áòñçðç æèèñìä
. æèäñí äáúúä ðóíé áóáçáíé ýĩ çááñó òúáé èäĩĩçèäç çááçó ýĩ äñíçá çááñ
æäðä çáâðçáçé èäèá çáíð çáéĩçáí çáíðĩ ááìáçĩ æĩññ çáçáóçä ää äòçáúèâç çáçĩçáñ
. çáéĩ äñ èâç çáðèçá
æäááí ááíó èòúñ ìáí æðòçáéí ääçá ääáçá çáçèòçá çáðíä äĩæç çáçĩæçñ æçáðíä
ýóñæç áí äçáúìä úáí ää ßéĩñ ää äĩĩçé çáóíñé æáúçĩæç äáí äíáéí èòæáçé çæäæß
çáóáý çáðíä íäèäâä çáìíé çáóñíý
ìñ çááçó ñìä äíð èúäçä ýñóá íòíñ úáí äèäâ ßáâç óáú áíúé äæ ýòúé òçñ ááíáç íèèú-
(çááæé áúçäâ
æçáìð ää çáèäçñí èâðç çáìíä æáúíçèí èäýðçðä çáðíä ääóí äßá æçíí ääâä
áóí ìä çááóí çááòèñ íòçèä äæé ýñíð çááæé ääâ èñú í
æýĩ çááýó çáèéĩñ áç äóèèóíú ää ääðá çáòèçúçèäç æäòçúñâç úáí òýĩçé çáäæñçð
. æíóèí äáí çíèáíé òçĩðç æääâ ää çááá çáðèæä æçáèæçè
ñèäç çúýñ äâç ðæèèäç æçóñçýäç ýĩ ääñâç æèèè äðíçäâç æçáòñâç úáí çáðæä)
çáßçýñíä
úèí çááá úòçä

* Áúáíé çáìáçĩ

[.äòñé ýĩ àìáé çáìáçĩ -çáúíí çáäæá- 28/12/1984]
ää çáìáí ááá; áìáìä æäóèúíäâ æäóèúýñä; æäúæð èçááá ää òñæñ ääýóäç æäâ óíæçé
äúäçáâç; ää íáìä çááá ýáç äóá áá æäâ íóáá ýáç áçĩí áá; æäòáí ää áç äáá äáç çááá æíìä áç
:òñíß ää; æäòáí ää äíáíç úèíä æñóæäá; æèúí
:ýäâ òáçĩ çáìáç æçáìíä ðçæä úáí çáìáçĩ; äð íðæä ñè çáúóé
ææáç ìýú çááá çááçó èúóäâ èèúó áýóíé çááñó æáßá çááá ðæ ýóá úáí çáúçááíä
:èä ää çáòúçæñ æìæñ çáúèçèé ðçæäé úáí çáìáçĩ
ææáç ìýú çááá çááçó èúóäâ èèúó äáìáé òæçáú æéíú æóáæçé æäòçíí ìðñ ýíç çóä
çááá ßéĩñç
(çááíé 40 çáíí)
:æçáìáçĩ ðçæä úáí äúáíé ääââç
äæáç -çáúóé : çááýó çáðáíáé çááíðæé áç èóèèóíú äòçá çááúíçá ýĩ óçĩ çáýĩçá æáðç
ýúáìáç äñçĩ çááá óéíçäâ ááìá çááäâ ää èáí áòñçæíä ää íèñèí ýĩ çáóíñçá áíìíæç
èñçíé çáèæíí ýáóðíä úáìáç úòì çáìíä çáðáíä æèòí úáíä çáóáçä ýðçáæç: äðäè ääè æñèß
. ýðçèäç äâç äââç ðçúíæä
:ðçá çááá úò æìä
ýäââç äíñæé úáíäâ äñèúíä óäé íèíäæä ýĩ çááñó
(çááíé 26 çááçèíé)
æýĩ äðä çáóáíä çááñèúíä; áçé çáìíä çáðáíä æìçá ìíä úòìò ýĩ ìæ òíñçá çáéíä íèí ßçá
òúçäâä òæçæíç áíó ää çááñó ää äìá ääòçá ääé ýñíé èíäá úáí úçèðáç äòñè ìíä çááá
. æèèçáí çáìèçèñé ýĩ çááñó
. æçáúóé èúèäí úáí çáçóèúäçá úä çááçó; æçáçóèúäçá úä çááçó ññäâ çáññíä çáðáí
æýĩ çáìíé çáóñíý: (1) "çóäí ýĩ çáìáç ííèß çááá æçóäí èâç ýĩ äíí çááçó ííèß
çááçó"; æáðç ßçá ñóæá çááá òáí çááá úáíä æóáá íäìð çáéíúé úáí èúó çáóíçèé ñóæçä
."çááá úáíäâ "ää áç íóäæç çááçó óíæç

. ÑæÇà ÇáÍÇBã æÕÍÍà ææÇÝPà ÇáÐàÈí-(3)
æÇáÑæÇíÉ Úá ÍÇÈÑ ÈáÝÙ (ÁãÈÒ ÚÑÒ ÇáÑíIãã áãæÈ ÒÚÍ Èã àÚÇÐ ÁãÇ ÈPíÉ ÇáBãÇã Ýãæ-(4)
.. ää ÈÝÓíÑ ÇáÇãÇã Çããææí ÑíIãã Çããã
*ÝÇÓÈÈPæÇ ÇáíÑÇÈ

[.äÒÑÈ Ýí àIáÉ ÇáIãÇÍ -ÇáÚÍÍ ÇáÑÇÈÚ- 22aÇÑÓ/1985a]
Áã ÇáIáI ááá; áIáIã æ áÓÈÚíãã æáÓÈÚÝÑã; æäÚæÐ ÈÇááã ää ÒÑæÑ ÁãÝÓäÇ æÓíÆÇÈ ÁÚãÇáãÇ
.ää íáIã Çááã ÝáÇ ãÓá áã æãä íÓáá ÝáÇ áÇÍI áã æÈÚÍ
ÁããÇ ÝÑÒ íÓæPãÇ Çááã ÚÒæIá ááÈÒÑ áÇÚÈãÇããÇ æPÍ áÇ ÈÈBÑÑ æáI ÁÓæÇP ÈÚPÍ Èã ÈÝÒ
íÑÈÍ ÝíáÇ ää íÑÈÍ; æíÒÑ ÝíáÇ ää íÒÑ; æÇããÓãã ÒÈÇP ááIÑ áÇÍÍÚ áÍÚÈ ää áÍÚÇÈ ÍÇÈã ÈãÑ
Iãä ÝÇÆÍÈ æÇáÒãã áá PíãÈ BÈÑí Ýí ÍÇÈ ÇããÓãã; Èã ÇáÒãã äæ ÍÇÈ ÇáÇãÓÇã æáÐÇ ÝPÍ BÇãæÇ
íPæãæã: ÇãæPÈ ää ÐãÈ æãBã ÇãæPÈ ÁÚáI ää ÇáÐãÈ áÇã ÇãæPÈ äæ ÇáIíÇÈ; æÇáIíÇÈ áÇÈPÍÑ
.ÈÈäã

: æBãÇ PÇá ÇãæÓíÑ ÇáÒÇáI íIñ ÇÈã àÈíÑÈ
æÇãæPÈ ÁãÝÓ áÇÚáIÈ ÈÍÝÚã æÁÑÇã ÁÓãã áÇÚáIß íÓÍÚ
æáPÍ BÇã ÓáÝáÇ ÇáÒÇáI ÍÑíÓíã ÚáI æPÈãã ÍÈI ÈÑBæÇ áãÇ áÐã ÇãÈÑæÈ ÇáÓIãÈ ÇáÈÍ ÝÚ Çááã
ÈãÇ ÇáÁÓãÇã æIãI ÈãÇ áÐÇ ÇáIíã ää ÇãÓíÇÚ ÝÇÈã ÇãIæÓí æÈáÇ ÈãÚÈ áÁáÝÇÈã ÍãÓãÇÆÈ
æÈÓÚÈ ÚÒÑ áÒãÝÇ äããÇ áÇãæ ÚÒÑæã àIáIÇ ; PÇá ÇÈã ÑIÈ Ýí Ðíã ØÈPÇÈ ÇáIãÇÈáÉ (... PÇá
ÇããæÝP ÚÈÍÇááØÍÝ : BÇã ÇÈã ÇãIæÓí áÇÍÓÍÚ ää ÓãÇãã ÓíÆÇ íBÈÈ Ýí ÇáIãã ÇÑÈÚÈ BÑÇÑíÓ
æíÑÈÝÚ áã Bã ÓãÈ ää BÈÇÈÈã áÇÈíã ÍãÓíã àIáIÇ ÁáI ÓÈíã) (1)
æPíã Çãã ÍãÚÈ ÇãBÑÇÑíÓ ÇáÈÍ BÈÈãÇ ÇÈã ÇãIæÓí æÍÓÈÈ áIÈ ÚãÑã ÝPÓãÈ ÚáI ÇãáIÈ ÝBÇã
æãPã ÇãBãI (3) (Çã ÈÑÇÍÈ ÇPãÇã ÇÈã ÇãIæÓí ÇãÈÍ BÈÈ (2)(áÇÍÓ Bã íæã äããÇ ÈÓÚÈ BÑÇÑíÓ
ÈãÇ ÇáIíIÈ ÍãÚÈ ÝÍÓã äããÇ ÓíÁ BÈíÑ æÁæÓí Áã íÓIã ÈãÇ ÇããÇÁ ÇãÐÍ íÚÓã Èã ÈÚÍ æãÈã
.ÝÝÚã ÐãB ÝBÝÈ ÝÝÓã äããÇ)

æãÐÇ ÇáÇãÇã ÇãÈíãPí Áã Ý ÌÒÁ Ç æãBÈ íÒæã ÈãÇÈíã ÚÇãÇ æãÐÇ ÇãPÇÓí ÁÈæ ÈBÑ ÇÈã
ÇáÚÑÈÍ Çã Ý ÈÝÓíÑã Ýí ÈãÇãíã ÁãÝ ÓÝÍÈ æÈÑB ÇÈã ÇÈÍ ÇáIáIÇ ÇãÝ áÁáÝ æBÈÈ ÇÈã
ÚÓÇBÑ (ÈÇÑíI ÍãÒP) Ýí ÈãÇãíã àIáIÇ æBÈÈ ÇÈã ÓÇãíã ÈãÇÈãÇÆÈ æÈãÇÈíã BÈÇÈÇ äããÇ
ÇãÈÝÓíÑ Ýí ÇãÝ ÍÓÁ æÈÑB ÇÈã ÍÓã ÇÑÈÚãÇÆÈ àIáI ÈÓÈãã ÚáI PÑÇÈÈ ÈãÇãíã ÇãÝ æÑPÈ
æBÈÈ ÇáIÇBã ÇãÝ æIãÓãÇÆÈ ÍÓÁ æãæ ÒÇÍÈ ÇããÓÈÍÑB æBÈÈ ÇÈã ÈíãIÈ ÍãÇáI ÍãÓãÇÆÈ àIáI
æBÈÈ ÇÈã ÇãPíã ÍãÇáI ÍãÓíã àIáIÇ æBÇã æÑÍ ÇãPÇÓí ÇÈÍ ÈBÑ ÇãÈÇPãÇãI áBã áIãÈ ÚÓÑíã
ÈÑæíIÈ æãÇ íãÇã ÍÈI íBÈÈ ÍãÓÇ æÈãÇÈíã æÑPÈ ää ÍÝÚã æãÐÇ ÇÒÑÝ ÇãÈãÇãæI ÇããÈæÝí ÓãÈ
.1362 áÚ ÐÍ áÇÈ Úã ÇÍI æÈãÇãíã ÚÇãÇ ÈÑB ÝíáÇ áÁáÝÇÈ ÓÇÍÈ ÚáI ÇãÇãÝ áÁáÝ
:æÓÍP ÑÓæã Çããã ÓáI Çããã ÚáIã æÓãã

(4) (áÚãÈÇã áÚÈæã ÝíáÇ BÈíÑ ää ÇããÇÓ : ÇáÓIÈ æÇãÝÑÇÚ)
. æÇããPÒæI Çã ÚÇãÈ ÇããÇÓ áÇíãÈÝÚæã ÈÇáÓIÈ æÇãÝÑÇÚ
PÇã Ñíã áÚÇãÑ ÇÈã ÚÈÍ ÇãPíÓ (ÇÍÍ ÇãÈÇÈÚíã ÇãÓãÇÍ) Bããã ; ÝPÇã ÚÇãÑ ÇãÓB ÇãÓãÓ íÚáI
. ÇãPÝ áI ÇãÓãÓ æÇÍÈÓãÇ Úã ÇããÓíÑ ÍÈI ÇBããB
æPÍ ÑæI Áã ÁÈÇ íæÓÝ BÇã Ýí ÇããÒÇÚ æÇãÐãÇã (ÈPíÉ ÇãÑæI) æBÇã íãÇPÓ ää Íããã ÈÈÚÓ
:ÇããÓÇÆã ÇãÝPáIÈ æãÇ ÁIãã ÁãIÑ ÇáÓÚÑÇã ÓæPí
ÍPÇÈ PãÈ ÇããÑã PÇÆáÉ áÚã Áã ÇáIíÇÈ ÍPÇÆP æÈæÇã
: æPÇá ÇÈã àÈÇÈã ÇáÓÚÍ

ÁÚÇÐãÈI ÚáI ÁÈÚÇÈ áÝÓÚí æÑÚí Ýí ÇáIí ÑæÓ ÇãÓãÇÍ
ÇÐÇ ÓÇã ÇãÝÈI ÈÑB ÇããÚÇáI ÝÇãæã ÝÇÆÈ ØíÚÈ ÇãÑPÇÍ
æPÍ ÁãÝ ÇãÁÓÈÇÐ ÍãIã ÇáÚÚã ÇáIãÓPí ÇããÈæÝí ÓãÈ 1352áÚ BÈÇÈÇ ÁÓãÇã (ÚPæI ÇãIããÑ
Ýí ÈÑÇIã ää áãã ÍãÓæã ÈÓãÝÇ ÝÁBÈÑ) ÝÐBÑ Ýíã ÍãPÇ BÈíÑÇ äããã (ÇÈã ÍÑIÑ ÇãÓÈÑI æÇÈã
ÇãIæÓí æÇããææI æÇÈã ÓíãÇ æÇáÚÓÇáI æÇÈã ÍIÑ ÇáÚÓPãÇãI æÇãÈIÑ ÇáÚáI æÇãÓíãØI æÇÈã
ÈíãIÈ æÇÈã ÇãPíã æÚáI ÇãPÇÑí æÇããíãÇæI æÚÈI ÇáÚáI ÇããÇÈáÓí æÚÈI ÇáIí ÇããBææI . . .) (5)
ÇíãÇ ÇãÇIæÈ áÁãÇÁ ÓáÝáÇ ÇãÒÇáI ÐÍ PíãæÇ áÇPíãæÇ æBÇãÈ ÍíÇÈãã áÐÑÇ áãÇÓãÇã æIãIÈ
ÇããÓãíã

ÇæãÆB ÇÈÇÆÍ ÝIÆáI ÈãÈããã ÇÐÇ ÍãÚÈãÇ íÇIÑIÑ ÇããIÇãÚ
íÇãÚÓÑ ÇãÓÈÇÈ Çã ää ÈÚÈIæÇ Çããã Çãíãã ÝãÈI ÈÚÈIæã ; æÇã ää ÈÍÇãIæÇ ÇãÇã ÝãÇÐÇ
;ÈãÈÚÑæã ; ÇãÇ ÈãÈÚÑæã áÑÓÇ Çæ ÓIãÈ Çæ äãÈÇ
Çã ää íBã ää ÇããæÈ ÈÍ Ýãã ÇáÚÍÓ Çã ÈããÈ ÍÈÇãÇ
:ÇÓÈãÚ ÁáI æÓIÈ àÈIß ÓáI Çããã ÚáIã æÓãã
ÇÚÈãã ÍãÓÇ PÈã ÍãÓ : ÍíÇÈB PÈã ãæÈB æÓIÈB PÈã ÓPãB æÝÑÇÚB PÈã ÓÚáB æÓÈÇÈB PÈã áÑãB)
ääÇÐÇ ÈIÍÑ áÐÇ ÇãáIã ÇãÐÍ æãÈB Çããã ÇíÇã æããÇÐÇ ÈÓã Èã ; æãÐÇ ÇáÚÓã ÇãÐÍ áãIß Çããã
.ääÇÐÇ ÈIÍÑã ; æãÐã ÇáÚÚÇã ÇããÈíãÈ ÈãÈÚÑ ÍÈI ÈÑP æÈÓÚÝ æÈÁBããÇ ÇáIíÇã
... áÐã ÇáIíÇÈ PÓIÑÈ æÇããíÈÈ æÇÍIÈ ÝÇIÑÓ Çã ÈBæã Ýí Çããã æããã
(íÇãIãÇ ÇãÐíã ÁããæÇ ÇÈPæÇ Çããã ÍP ÈPÇÈã æãÇÈãÈã ÁãÇ æÇãÈã àÓããæã)
(Áã ÚãÑÇã: 201)

äã íÝÙ ÇãÁÚÑÇÓ ÇÐÇ ÈÚÑÒÈ áãÇãÈãÇB ; äã íÐæI Úã ÇããPíÓÇÈ ÇÐÇ ÍíÓÈ ; äã íIáI
ÇãÇØÝÇã æÇããÓÇã æÇããÓÈÓÚÝíã ; äã áãPíã æÇããÈÇIÆ ; äã áIíã Çããã Çã íÑÝÚã ÇÐÇ ÈIáIÈã
i

ÇÁÆÈÉ: 19) (ÓÈíá Çááà ÈĀāæÇááā æĀāÝÓāā ÇÚŪā ĪÑĪÉ ÚāĪ Çááā æĀāæÆß āā ÇáÝÇÆŌæā (-20

æÞĪ ĪÇÁ ÝĪ ŌĪÍ āŌāā Āā ÓÈÈ āŌæā āÐā ÇáÇĪÉ āæ ÇĪÉáÇÝ ÇáŌÍÇÈÈ ÝĪ ĀŪŪā ÇáŪÈÇĪÇÈ
ĀĪÑÇ Āāæ ŌÞÇĪÉ ÇáĪÇĪ Āā ÚāÇÑÈ ÇāāŌĪĪ ÇáĪÑÇā Āā ÇáĪáÇĪ ÝĪ ÓÈíá Çááā
ææĪĪÈ Āā ĀŌŪÈ ŌíÁ ÝĪ ÇáĪáÇĪ āæ ÇáÈŪÇÑā æÇáāÑÇÈŌÉ áÇáÈŪÇÑ ÇáāŪÑßÈ ĀŌŪÈ āā
ÇáāŪÑßÈ ÐÇÈáÇ .. ÇÐ ÞááÇ ŌÇáÈ ÇááĪÈ ÝĪ ÇáāÑÇÈŌÉ ÞááÇ ÈĪĀ Çáááá ĪÈŌÑÈ ĀāĪ ÇáāÝæŌ
ÇáāÈæÞĪÈ æĪÈĪĀ ÇáĪáÇŌ ĪĪÈæ ĪæāÇ ÈŪĪ Īæā Āā āā ÈĪĪ ÇáāÝŌ āā ÇáŪÈÇĪÇÈ æÇáŌÇĪ ÇáÑæĪĪ áÇ
ĪĪŪ ŪáĪáÇ ĪáÇŌáÇ æĪÈÞĪ ááÇ ŌŪÁÈ æÞæĪáÇ æĪÞĪĪ ááÇ ŌāÇĪ ĪáÇŌáÇ æŪáĪÇááÇ æĪĀĪĪ áÇÑ
ŌæÞáÇ áāāŪÑßÈ
æÇáÐĪ ĪŪĪŌ ÈĪā ÇáāĪÇáĪĪā ĪĪÑß āÐā ÇáĪÞĪÉ ÈæŌæĪ ĪÇŌÈ ÈĪā ÇáÐĪā ĪŪĪæā ĀāĪ ÇáĪáÇĪ āā ÈŪĪĪ
ĪÈÑßæā ŌĪáÈ ÇáĪĪÇÈ ÇáĪáĪÇ æŌĪÇÑŸáÇ æÈÑĪÞ ÇáĀāÇáĪ æāāŪÇááÇ ĪŪæĪ ÇáŌĪÇÇā áĪŌæā áā
ÇáÑĪæŪ ĀāĪ ĪāĪÇā ÇáĪĪ ÈÑßáÇ æáßāā áÇĪĪĪ āā ĀáÇ āā ĪĪĪ ÇáāŌáĪÈ æÇáāæÇŌáÈ ÈĪā ÇáāŌÇáĪ
æÇáāÞÇÑæÈ ÈĪā ÇáÇĪĪÇÈĪÇÈ æÇáŌáÈĪÇÈ
áÇĪĪĪ āā æÈÇŌÑÈ āā ÈÇÈ ÈÑß ÇáĪáÇĪ Èā āā ÈÇÈ Āā ÇáĪĪ ÇáÐĪ ÈÑßÈā ŌÇŪ ĀÈáÇĀā æÇáāŌĪĪ
ÇáÐĪ ŪÇĪÑÈā Þā ÚāÇÑā æÇáÇŌÑÈ ÇáĪĪ ÇáÈŌŪÈ áÝŌß āāáÇ ÈāŌÞÈ
æÈŌĪÇĪ ĀāĀā ÇáĪĪÑÈ æāÇÑ ÇáÈÑĪĪ ĀÐÇ ÞÇā ÇáāĪÇáĪ ÐÇ áßÇáÈ ÝĪ ÈāĪā ÞĀā Īßæā āÑÈĪ ĪĪā Āæ
ÇŌÈÇÐ ĪÇáŪÈ Āæ āĪĪÑ ŌÑßÈ
... æāáÇ ĪĀĪĪ áÇÑ ÇáŌß æÇáÈÑĪĪ æÇáĪĪÑÈ ; æÈÑÑÇÈ ÇáŪæĪÈ ÇáĪĪ ÈŌĪÇĪ ĪæáÇ ÈŪĪĪ Īæā
: æāā ĀÈÑŌáÇ

ÑĀĪÈ ÈŪŌ ÇáŪÈÇĪ ÝĪ ĀÑŌ ÇáĪáÇĪ āāÇ ĪŌÈÈ ÇáŪÈĪÇā āĪĪ ÇáāáÇĪÑ ÇáāĪÇáĪ ; ÝÞĪ Èßæā
áÞÇĪĪÑā ÇáÞÈ Èā ÈĪā āĪæŪÈ ŪŌáÇ ÇáĪæŪ ÈáÇÈā Āæ ÇáĪĀÈáÇ ÇáĪÇĪÈ ĀāĪ ÇáÇĪÈĪÇā æÇáßÐÈ
ááĪŌæā ŪāĪ ÈŪŌ ÇááÇā āā ĪĪā áßŌÈ ÞæÈáÇ æĪĪŌĪā áÇÈŌĪÈ Èā ÑāÞáÇ
æÈŌĪÇĪ ÇáĪĪÑÈ āŪ ĪæÇĪŌ ÇááŪÈ æÈŪŌ ÇáŪÇĪÇÈ æŌŪŸ ÇáĪĪÇÈ ææŪæÑÈ ÇáāŌÇáß ; æáĪŌÈ
ÇáŌÈĪā
æáÇŌß Āā Ōæā ÇáŌÑĪÞ āŪ Ūáæ ÇáÈŌĪÇÈ æŸĪÇĪÈ ÇáĪŌÇÆÑ ÇáāÇĪÈ ÇáŪÇáÑÈ ÈĪŸŸ āā
ĀæÇÑ ĪáÇŌ ÇáāĪÇáĪ æÈŪĪÞ ĪÑßÈā

æßÐáß ÝÇā ÈÐā ÇáÈŌĪÇÈ ŪāĪ āÐā ÇáĪÇĪÈ ÇáŌæĪáÈ Īæā ĪāĪ ÈāÇÑ ŪÇĪáÈ ÈĪŪā ÇáāÝæŌ ÈÈĪÇÐā
ĪÇŌÈ ĀÐÇ āā Èßā āÐā ÇáāÝæŌ ÞĪ ÈÑÈÈ ŪāĪ ÇáÈÐā æÇáŌÈÑ æÇáāŌÞÈ ĪÈĪ ŌáÈ ŪæĪáÇ; ĀÐ
ÈÞĪÑ ŌáÇÈÈ ÇáŪæĪ ÈĪÈāá ÇáāŌÇÆÈ æÈÈÐā ÇáÈßÇáĪŸ
æĀā ÇáāÝæŌ ÇáßÈĪÑÈ æÇáÞáæÈ ÇáĪÇáĪÈ æÇáŌĪæÑ ÇáæÇŌŪÈ ÇáĪĪ ÈŌÈÞ ÝĪ ĀÑŌ ÇáĪáÇĪ áĪ
ÇáĪĪ ÈŌßā ŌāÇā ÇáÇāÇā ÈÇáāŌÈÈ ááÐĪā ĪÈŸáÈæā æĪáÈŪÑæā ĀĪāĪ āāÇŌÈÈ ááŪæĪÈ āā ĪĪÈ
ÇÈæÇ; āÐā ÇáāÝæŌ ÇáßÈĪÑÈ ÈŌßā ÇáÑæŌÈ ÇáæÇÑŸÈ ÇáŪáÇā ÝĪ áÇĪÑÈ ÇáāĪÑÈ ááĀáÇĀ
ÇáæÇŸĪā ááĪáÇĪ æÈßæā ÇáāŌÈÑÇĪ ÇáāÇĪĪ āāā
æßááÇ ÞÈÑ ĀÈáÇĀ ÇááŪÈ ÇáæÇĪĪÈ Āæ ÇáĀÑŌ ÇáæÇĪĪÈ āŪ ÇáÇĪáÇā ÇáŌÇĪÞ ÞááÇ ÞáÈ ÇáĪĪÑÈ
æŌÇáÈ áÇÑ ÇáÈÑĪĪ áÇā ÇáāÝæŌ ÈŌÈĪŪÈáÇ ÈāĪā æĪĪææ ĀāĪ ŌāÇŪ áŪÈáÇ ÇáĪÇŌÈ æÈÞÇáĪáÇ
ÇáĪĪ ÈÑÈÈ ŪáĪáÇ æāā ááÇ ÞÇā ÇáĪŪÇĀ ÇáŌÑŸŸ: (Çáááā ĪÈÈ ĀáĪáÇ ÇáāĪĪÈ ÞáÇ ĪÈÈÈ ĀáĪáÇ
áßÈ) (5)

æÇÐÇ ŪÇÈ ÇáāĪŸ ÇáßÈĪÑ ÇáÐĪ ĪÇĀ āā ÇĪāā ÇáāĪÇáĪ æŌÇŪÈ āŪÇáā ÇáŌÑĪÞ ÇáÐĪ ĪŌĪÑ ŪáĪā
Ÿāā ÇáŌŪÈ Çā ÈÞáŪā ÈÇáÈÞÇĀ Çæ ÇáÇŌÈāÑÇÑ
ĀÐßÑ ÇāáÇ ŪāĪáÇ āā Çááā ŪáĪáÇ ŸÈÑÈ ÈÇáŪĪŌ ÝĪ ÇáÞæÇŪĪ ÝĪ ŌāÇā ÇáÇÑĪā; ÞÇā ÈĪāáÇ ŌÇÈ
ŌŪĪÑ ÝĪ áÞÈÈā ÇáŪāÑ āĀĪÈ ÞáĪā ÇáßáÇā āŌĪŪ; ŸŌÑÈ ĀÈāĪ ŪáĪā ĪÈĪ ŌÇÑ ÇáĪáĪŪ ĪÈÑāæāā
æĪĪáæāā Èā ÇŌÈĪ ĪæÇĪā ŌŪæŌÇ ŌĪĪÈ āā æÇáĪā ÇáÐĪ ĪŪāā ĪÈÇŌÇ ; æÈĪĪā ÇáŌÇÈ (ĀÈæ ŌÈĪĪ)-
ÑĪāā Çááā -ÇáŸÑŌÈ ĪÈĪ ŌāŪ āāĪ ÞááÈ ÈæĪĪáĪÈ áĀĪæÇāā; æÇÐÇ Èā ĪáÈ ŪÇŌÈÇ ÈĪā ÇĪæÇāā æĪÞæā
: Āā ÇáŌĪĪ ŪÈĪ Çááā ĪÞŌĪāĪ ; æĀßĪÈ áā ĀāáÇ ÞááÈ ŪÇáÈ æāā Īßā āæ æÇÑĪÇ ÝĪ ÇáĪŌÈÇā ; æáßāā
ĀŌÑ ŪāĪ áŪÇĪÑÈ ÇáÞÇŪĪÈ ÈŪĪ Çā ĪŌā ĀāÈŪÈā æŪÇĪ ĪŪāā āŪ æÇáĪā ĪÈÇŌÇ ; æŪā æÇáĪā Āā
ÇÈāā ÞĪ áĪÇ āā ÇáāæÈ ÇáŌĀÇā ÇáÐĪ ĪáÇÞĪā Āāá ÇáÞæÇŪĪ æáßā ÇáÞĪÑ áĪŌ ÈĪĪ ÇáÈŌÑ . .
ŸĪÇÁÈ ĀĪĪÇÈ ĀĪĪæā ŌáÈ 1970 æĪĪā ÇáĪĪŌ āĪĪáÈ ĪÑŌ æÞÈá ÇÈæ ŌÈĪĪ ÝĪ ĪŌā æÇáĪā ; æŸĪĪ ĪÇĪā
áĪÈŌā ÈĪāáÇ āā Ī ĪÑĪ ĀĪĪ āā ÇáÐĪā ŪáæÇ ŸĪ ÞæÇŪĪāā

æĀā ÇŌÈāÑÇÑ ÇáÈŌĪÇÈ æÈæÇáĪ ÇáāĀŌĪ ĪāĪ ÇáŪŌĪáÈ æĪáĪā ÇáÞáÇÈ (ĀáÇ āā ÑĪā ÑÈß æÞáĪā
áÇāā) ĪÇŌÈ ĀÐÇ ÝÞĪ ÇáŌŪÇā æÇááÈÇŌ æÈĪæá ÇáÈĪÈ ĀāĪ āĀÈā ÈŌÈ ŸæÞā Þá Īæā āŌĪÈÈ
æĪŪĪÈ ÇáÇáŌÇā ŪāĪáÇ ĪŌ áŪ ŪāĪ ŌÑĪĪÈ āā ŌÑÇÆĪ ÇáāĪÈāŪ ÇáÇŸŪÇáĪ ÇáāŌāā ÞĪŸ ÈÞĪ ÈÇÈÈÇ
: ĪÈĪ ÇáÇā æÇáĪß áÈÇĀ āā āÐÇ ÇáāĪÈāŪ
ĪáŌÈ ÞÈā ĀŌÈæŪ ÝĪ ÈĪŌÇæÑ āŪ ĪáŌÈ āā ÇáÞÇĪÈ Īæā ÞÇÈā æÐāáÈ ŪāĪáÇ ŌĀáÈāā Ūā ÇáŌáĪÇĀ
ÇáÐĪā ÞĪáÈāā ĀŌÑāā: ĪæŌÈ āĪāĪ ÞÇÆĪ ÝĪ È ÑÇā ÞÈáÈ Āāā æĀĪÈā æĀĪæā æÇÈā ÇĪÈā æŌæĪÈ
ĀĪāĪ; ĪáÇā ÇáĪĪá ÞÇÆĪ ÝĪ ĪĪŌÈŌ ÞÈā ĀĪæā æĪÇáā æÇÈā ĪÇáā; ĪĪÇÑ ÞÇÆĪ ÝĪ ÈĪÑÇáĪ ÞÈā áā
: ÇÈáÇā āā ĀŪáÇáā æĪáŌÈ āā ĀÈáÇĀ Ūāā æÇÈā ĀĪÈā æĪŌÑŸ ŪāĪ 13 ĀÑāáÈ
. ŌÈĪÑ ĀĪāĪ ÞÇÆĪ ÝĪ ÈĪÑÇáĪ ÞÈā ĀĪæā æĪÇáā æÇÈā ĪÇáÈā æŌæĪ ĀĪÈā æŌæĪ ĪÇáÈā
ŌæŸĪ ĪÈĪÈ ÞÇÆĪ ÝĪ ÈĪÑÇáĪ āŌĪæā áā ŌÈÈ āā ÁÞÇÑÈā ; æÞÈā áā ŌÈÈ ŌáĪÇĀ ; Çā áŌÇā ĪÇĀ Þá
:æÇĪĪ āāāā ĪÑĪĪ

ŌÈÈ ŪāĪ āŌÇÆÈ áæ ĀāáÇ ŌÈÈ ŪāĪ ÇáÇĪÇā ŌÑā áĪÇáĪÇ
ĪÞæā ĪĪÇÑ: áßÇĪ āĪā æāŸÞĪ ĀŪŌÇÈáÇ ŪāĪáÇ āÑĪ ÇáÇŌÑ ÇáĪÇÆŪÈ æÇáÇĪŌÇā ŌÈā ÇáŪÇÑĪÈ
æÇáĪÇĪÈ ÇáāÐáÈ; æĪŸĪ āÐā ÇáĀáÇā ÈŌÈÈ āŌÑÈ Çááā ááÇ ÝĪ ÇáāŪÇÑß; æŪāĪáÇ āÑĪ ÇĪæÇááÇ

ŌNB ælææĀYŪÇaŌĒÇa ÇÐ Çāāā āā ÇaŪŌiŊ ĪÇ Çā iŪiŌ ÇāāiÇāiæā Yī Þāā ÇāiĒÇā ÇāāBŌæĒ ĒÇāĒāæi æÇāĒi ĒŌi ÇāŌNBÇĒ ĀāiāÇ ÇBæÇā Çāiāi æÇāĒāi ÇāÐi Þi iŊĒYŪ Āāi æĒN Yī ÇāŌNBÇĒ YīBī Yī ÐŊi ÇāiĒÇā !! æāþi ÇŌĒŪNBĒ ŊiāĒ ĀāŌ æāiāi Āāiā æÇĒi ĒŌiŊ āā ĒiŌÇæŊ . Āāi Ēāi ÇŊĒŪiā iæāÇ ÐāÇĒÇ YÐŌ ĩæŌæā YīāÇ ÇāĒāæi æiāÇæā YæÞ Çāiāi

æÇBĒN æÇiŌāŪ Yīā ÇāāiÇāiæā ĪāÇā ÇāŌĒÇā āæ ÇāāiÇYŪĒ Ūāi ÞæÇŪiāā ĪĒi áÇ ĩĒĒāÇ ÇāNæŌ æāþi ÇŌĒāÇĒ ÇāNæŌ Yī āÐÇ ÇāŌĒÇā āiŌiæÇ āŪÇĒN ÇāāiÇāiā æŌNBÇĒāā ÇāāæŌāĒ āā āāÇŌÞ ÇāÞĒÇĒā Yī ĒÇBŌĒÇā Āāi ĪÇiā ĀYŪÇaŌĒÇā āBāāā YŌāæÇ Çā iŌiæÇ āŪĒŊÇ æÇiĪÇ āā . āÐā ÇāāŪÇĒN ÇāĒi ĒŪi ĪæÇāi (26) āŪĒŊÇ ŊĒiŌiÇ

Çā ÇāāŪÇNB Yī ÇāŌĒÇā ĒBāY ÇāāiÇāiā āŌÞĒ æŪāĒÇ ĒÇāŪiā ÇÐ Çā ĪNæi ÇāāiÇāi āā ÞÇŪiĒā ĩŪāi ÇiĪ ÇāŊiā: ĀāÇ Çā ĩæĒĒ āĒiāiÇ Yī ÇāĒāæi æþi ĪĒĒ āÐÇ āāBĒiŊiā Çæ ĒÞŌŪ ÇŌÇĒŪā Çæ Ēiāi ÇÞiÇāā Çæ ĩĀiÐ ÇŌiŊÇ Çā āā ĩiāŊ ÇāiĒÇĒĒ ÇāĒi ÇāÇāā ; ĒiāāÇ ĩŪiŌ Çāiāi ÇāNæŌi ĪÇiā ĪĒÇĒĒ āBīYĒ ĒÇāĒiYĒĒ æŌāāÇ <26> ŌāÇi; æāŪ āÐÇ Yþi ĪŌŊĒ ĒāYŌi ÇĒN āŪNBĒ ĪÇæāĒ ŊæŌiÇ YīāÇ Çā ĒŌi ŌŊiþ ĪÇi āāi ĒŌBā ŌŊiþÇ āÇāÇ āiæÇāi (17) æāÇiĒ ÇYŪÇāiĒ æÇāÞĒ ĒĒþāāÇ æĪĒÇĒĒāÇ æBÇā ÇāāiÇāiæā áÇiĒiÇæŌāā āĒĒ Yī ÇāĒiÇiĒ; ĒiāāÇ ÇāŌiæŪiæā ĩŪiæā ĒŌŪĒ ŪŌŊ ÇāYÇ ; æBÇāĒ ÇāāĒiĒĒ Çā ÞĒĒ ĪæÇāi < 700 -800> āā ÇāBŪÇŊ ĒiāāÇ āā ĪŌĒŌāi Ōāi <7> āā ÇāāiÇāiā; æÇāÇā āiā ĒÇāĒŪÇŊ ÇāāŪÇNB ÇāŌÇŊiĒ ÇāĒi ŌĒiĒĒ ŊiÇāÇ Yī āÐÇ ÇāŌiY . Çā ŌÇā Çāāā

āþi ÇBŊāāÇ Çāāā Yī ÇāŌāæÇĒ ÇāŌÇĒÞĒ Çāā Yī Bā ŌiY ĒĒĒYŪ ĪŌÇĒN ÇāBŪÇŊ ŌāĒ ĒŪi ÇiŊi; YŪi āÐÇ ÇāŌiY āiā āāĒŪN ŊiāĒ Çāāā æāŌŊā æÇā ĒBæā ĪŌÇĒN ÇāNæŌ ÇŌŪÇY āŌÇŪYĒ ŪāÇ ŌÇāiāÇā Yī ÇāŪÇā ÇāāÇŌi Āā Īæā ĀYŪÇaŌĒÇā ĪæÇāi <160000> ĀāY āā ÇāāiÇāiā Bā ĩĒĒŪN ŌāÇiā æāĒāĒĒā āiāŌāþ ĪÇiā ĀYŪÇaŌĒÇā æāĀāÇā Bā āāāā ĩĒÇi ĪæÇāi ÇāY ĪæāÇŊ ÇiŊĒĒ ŌŊiþ æBŊÇiĒ ŌāÇiā æÇāĒŪĒā ; æāÐā ĒiĒÇi Āāi ÇiĪi ÇāāŌāāiā ÇāŌiĒĒ ; ĒiĒÇi Āāi āāÇÐi ÇiĪiāÇ ĀĒĒ āYÇĒŌ ÇāÇāæÇā āĒŪŌiāÇ āāÇÐi ŌiāYāÇ ĀŌāÞĒ āYæŌ ÇāÇĒĒÇā ; æĒŌŪāÇ Yī ÇiĪi ÇāÇŌ ÇāĒĒæÇ āiÇāi ÇāiāŊ . ÇāĀiÇāā æþāiæÇ ĀiÇāā ŌiāYÇ æŌæÇŊā

Āā ÇāYĒĒĒ ĒiĒÇi Āāi ÇYŊÇi Çāiæi Yī ÇiĪiāā ĪÇĒā ; æāYŌ ĪÇĒā Yī āÞŌ ; ÐāB ÇāiÇĒā ; ĒŪŌiāÇ áÇāÇŌ ĩNæāā ÇāNŌÇŌ āā ĪāÇā ĀBĒÇiāā æiŌāŪæā ĒŌāÇĒB Çāiā ŌāÇā āā ÇāŪiÇi āiæāāÇ ÇāĀŌāĒ æiŌæā ĒāiŪāā ÇāŌÇāŊ āŌÇŊ ÇāĒÇŊiĪi ĒiĒ ĒŌāā āāā ÇāĒŌŊiĒ ÇāþiÇiĒ . æĒŪŌiāā ÇāĀŪāĒ

æÇāāŌāāæā ĒŌĒiŪĒāā Þi ĩŪÐŊāā ĒŪŌ ÇāāÇŌ āŪiā Ōāæiāā ŌÇi ÇāāŌÇā æāĒŪiāā Ūā Çā ĪŌŌāŪæÇ ĒĀĒÞÇā ÇāÞĒÇā ĒŌĒĒ ÇāŌŪÇāāā ĒÇŪāÇāā ĪāÇā ÇāŪÇā æāBā áÇiāBā Çā ĩŪÐŊāā ÇiĪi ĀÐÇ ÇiÐæÇ ÇiÇŌĒāā ÇāŌiYiĒ ĪÇŌĒ ÇāāiŊŌiā æÇāŌāÇĒ āā Çā ĪŌiæÇ Yī ÇāÇŊ ŌiÇiĪi ÇŌŊY Çāiāþ Ōāi Çāāā Ūāiā æŌāā ĒÇāiāÇi Ēiā Çā ĩÞŌāāÇ Ūāi ŌæÇŌiā ÇāĒiÇŊ Çæ Yī ŌæiŊŊ Çæ Yī ÇŪāÇÞ ÇāŪŊĒ Çæ ÇāŌŊÞ ĒĒiĒæā Ūā ÇāāæÇā ÇāŪāiā æÇāāŌāĒ ÇāāŊĒiĒĒ . YāiÇ Āāi ĪĒÇā ÇāāāiæBŌ āāÇ āŌÇiY áÇ āŪiŊ āāÇ ÇiYŪæÇ āþāiBā Yī ĪiæĒBā æÇYĒiæÇ ŌiÇĒY ÇŪāÇāBā āĒŌĒ ŪāiāÇ ÇāiŌāÇĒ ŌĒÇ æ (ŊĒÇŌ Īæā Yī ŌĒiā Çāāā ĪiŊ āā ÇāiāiÇ æāÇŪāiāÇ æāŪiāĒĒ Çæ ŊæiĒĒ Yī ŌĒiā Çāāā ĪiŊ āā ÇāiāiÇ æāÇYiāÇ) āĒYþ Ūāiā (1)

Yī ÇāiĪiĒ ÇāŌiĪi Ūā ŪĒāÇā Ēā ŪYÇā ÞÇā æāæ ĪŌĒ Ūāi āāĒŊā: Çāi āiĒĒBā ĪiĒÇ ŌāŪĒā āā ŊŌæā Çāāā Ōāi Çāāā Ūāiā æŌāā āÇBÇā ĩāāŪāi Çā ÇiĒĒBā ĀāÇ ÇāŌā -ÇāĒiā-Ūāiā æÇāi ŌāŪĒ ŊŌæā : Çāāā Ōāi Çāāā Ūāiā æŌāā ĩþæā

(2) (ĪŊŌ āiāĒ Yī ŌĒiā Çāāā ĒŪÇāi ÇYŌā āā ÇāY āiāĒ ĩþÇā āiāāÇ æiŌÇā āāÇŊāÇ) ĪÇŌĒÇĒ ÇāĀŌāÇā ÇþĒāæÇ Ūāi Çāāā æÇŌĒiĪāæÇ ÇiŌÇiBā Yī ŌÇŪĒā æÇæþÇĒBā Yī ŪĒÇiĒā : æāÇĒYæĒæÇ ÇāYŊŌĒ ÇāĒi ĪŌæÞāÇ Çāāā āBā YÇā ÇāÇāŌÇā āŌāæā Ūā ÇæþÇĒā ŌĒÇĒāÇ āiÇ Āāi ÇāāŪÇāi āiÇ ÇŌŪŪiæÇ ŌæÇāi ÇāiŪĒÇā āiÇ ÇāĒYæÇ ĪÇāŪŌŪŊ ÇāŊiÇā ÞæāæÇ āBā ÇāāÇŌ áÇ āŪĒÇāi ŌĒÇĒāÇ ŌŪiŊæÇ Āāi ÇāiŪāÇi ĒŪiĒ ÇāÇiāÇā æÇāŪĒÇi āĒæþYæÇ ÞæÇYā ÇāYŌÇi æĒāŌŪŊæÇ ÇāŌāÇā Yī ÇāŪĒāÇi ŌĒÇĒāÇ Þi ĪÇā Çā ĒŪŪāiæÇ āŪæÇiĒ ÇāÇiāÇā Bi ĒŌŪāiæÇ ŪiÇ ĒBā ŌiŪŌŪi Çāæiæi æiBĒĒ ÇāāŌŪĒĒi ÇāŪāiĪi

ĪÇŌĒÇĒ ÇāĀŌāÇā : āþi ŌÇāŪĒæÇ ÇāŌiY ÇāŪŊĒiĒĒ ĒÇiĒÇŊ ÇāYĒÇĒ ŌāÇā ÇāāiĪāi ÇĒāĒ ÇāŌÇiŌĒ ŪŌŊĒ ÇāĒi āā ĒĒĒĒ Ūāi ÇāĀŌāÇā æĒĒ ÇāiāÇi æÇāÇŌĒŌāÇi æāBāāÇ ÞiāĒ āYŌāÇ . YīÇā āæŌāāÇ YÇŌĒiĪiĒ āā āYŌi æĒæÇŊiĒĒ ĪiāÇ āā āÐā ÇāYĒÇĒ ÐÇĒ ÇāŌŪŊ ÇāāāĒæŊ ŪāiāÇ ÞŊĀĒ ÞŌĒāÇ ĒÐBŊĒ ÞŌĒ ÇĒi ÇāāiĒā ÇāiĪi ÇāāŌ ÇāŌŊÇÞ ÞÇā ŪĒiÇāāā ÇĒā Çiāi : BāĒ BĒiŊÇ ÇŌāŪ æÇāiĪi (Çiāi Ēā ĪāĒā) ĩþæā Ŋiā Çāāā ÇĒÇ ÇāāiĒā ŪYŊ Çāāā áÇĒi ÇāāiĒā ŪYÇ Çāāā Ūā ÇĒi ÇāāiĒā . . YþāĒ āā ĪÇÇĒi āā ÇĒæ ÇāāiĒā ; ÞÇā ĀāÇ ĒŪŊYā ÞāĒ : áÇi ÞÇā: ÇĒæ ÇāāiĒā ÇāiĪi Çāiæā ÇāÐi ÇiŊiĒĒ Yīā āāŌiÇŌ æāiĒĒ ĩÇi āāŪÞÇĒiā -āāÇ ĪŌĒĒÇā ĪŌĒi ÇāŊiā ĒiāāāÇ āiāi-ÇÐÇ ÇāÇ ĒĀāŌÇā ĩÞĒĒ ĒæĒi āā æŊÇĒi Yīþæā: ĒŪŊYāi. ÞāĒ: áÇi; ÞÇā: ÇāÇ ÇĒæ ÇāāiĒā ÇāŪiÇŊ-Çi ÇāāŌiŌ Yī ÇāāŪÇŌi-ÇāāŌ ÇāŌŊŊŊ -Çi ÇāāŌÇā āā ÇāiāĒ-āBĒĒĒ Yī ĪiæÇā ÇāiŊ ÇāāĀāiā Çāi ŌŊĒĒĒ ĒāÇāiĒĒ ŪŌŊ ÇāY ŌæŌ ĒÇāĒYŊiþ ; æŌĒĒĒ Ūāi ÐāB Yī ŌÇŪĒ ÇāŌiŌÇā áÇiā ÇāiāiÇ YÇŌĒN ÇāĒ Yī ŌÇŪĒ ÇāŊiāā áÇiā Çāiā āā āÐā ÇāYĒÇĒ Çæāi āāÇ .ĒĒÇāĒĒiĒ . Çā Çiþ āāÇ Yī ĒÐā ÇāāYŌ æÇāŊāi

æáþÍ ßÇä ÇáÚÑÈ äÇÍÉ äÐÇ ÇáÍíä æÍÇäÈä ÇáÇÓÇÓíÉ; æßÇäæÇ ÕÝæÉ ÇáÇäÉ ÇáÇÓáÇáíÉ; æáíæÑ ÞÍÇÍÉäÇ; æÍÇäÉ ÇáÇäá ááÚÑÈ ÈÇÓáÇäá; æÚÑÝæÇ ááä æßÇäÈä; æÓááæÇ ááä ÞÍÇÍÉäá æÑÓæÇ ÈÇä íßææÇ ÁÆáÆáá

æáÐÇ ÝÞÍ ÍÑÕ Õáí Çááá Úáíá æÓáá Áä Èæä ìòíÑÈ ÇáÚÑÈ áíØ ÁäÙÇÑ ÇáÇäá æÍÑÕ Úáí ÕÝÇÁ ÚÞíÉ ÁáááÇ æþÇÁ äÒÇÑÈäá æÉÝÑÍ äÓáíäá áíßææÇ ÕÇäÉ Ýí ÌÈíä ÇáÁäÉ ÇáÇÓáÇáíÉ ßÇ Áä ÇáÇäÉ ÇáÇÓáÇáíÉ ÕÇäÉ Èíä ÇáÁáá íáíÚÇ

:ÝÍÑÕ Úáí ÈØáíÑ ÇáíòíÑÈ ÝßÇä Õáí Çááá Úáíá æÓáá íÑÍ æáæ Úáí ÝÑÇÕ ÇááæÉ äÈÝÞ Úáíá (3) (ÇÍÑíæÇ ÇááÒÑßíä äá ÌòíÑÈ ÇáÚÑÈ)

ÝßÇä ÍÑíÒÇ Õáí Çááá Úáíá æÓáá Çä áÇ íáÈÞí ÍíäÇä Ýí ÌòíÑÈ ÇáÚÑÈ; æáÇ ÈÌÈáÚ áíáÈÇä :ÝíáÇ; ÝßÇä ääÇ ÈÒÑ Èä Õáí Çááá Úáíá æÓáá ÁäÈä Ýí ÍÉ ÇáæíÇÚ (Çä ÇáÓíØÇä ÞÍ ÁíÓ Áä íÚÈÌä ÇááÓáæä Ýí ÌòíÑÈ ÇáÚÑÈ æáßä Ýí ÇáÈÍÑíÓ Èíááá) ÑæÇä äÓáá (5)

æáþÍ ÞÇÍ ÇáÚÑÈ ÇáÇäá èáÐÇ ÇáÍíä æÑÓíÉ ÇáÈÒÑíÉ ÁäÇäÈäá ÈáÐÇ ÇáßÈÇÈ ÇáßÑíä æÇäÈä :Çááá Úáíáá ÞÇÆáÇ (áÞÍ ÁäÒááÇ Ááíßä ßÈÇÈÇ Ýíä ÐßÑßä ÁÝáÇ ÈÚÞáæä) (ÇáÁíÉ 10 ÇáÁäÈíÇÁ)

ÞÇá ÇáØÈÑí: "áþÍ ÇäÓááÇ ßÈÇÈÇ Ýíä ÕÑÝßä . . . Èä ÞÇá: æáÐÇ ÇáÞæä ÇÒÈä ÈáÚáí ÇáßááÈ; æáæ áíæ ääÇ ÞÇá ÓÝíÇä ÇáÐí ÍßíäÇ Úáá; æÐáß Çäá ÕÑÝ ááá ÇÈÈÚá æÚáá ÈäÇ Ýíä. (6) æÞÇá ÇáÑÇÓí:(7) (ÐßÑßä: ÕÑÝßä æÕ í Èßä)

æÞÇá ÇáÞÑØÈí:(8) (Ýíä ÐßÑßä: Ýíä ÕÑÝßä; ÝÇáÞÑÁä äÓá ÈáÓÇä ÞÑíÓ; æÇíÇáá ÍÇØÈ; ÝÇÍÉÇÍ Ááá ÇááÚÇÈ ßááÇ Ááí áÓÇäá; ÝØÇÑæÇ ÚíÇáÇ Úáíáá ÝÒÑÝæÇ ÈÐáß Úáí ÕÇÆÑ Ááá ÇááÚÇÈ). (9)

:æÁäÇ ÁÍÉ Úá æßÇäÉ ÇáÚÑÈí ÇááÓáá Ýí äÝæÓ ÇááÓááíä ÚíÑ ÇáÚÑÈ ääÇ ÑÁíÉ æÓáÚÈ Áä ÇáÓáÇÈ Ýí ÌÇáÚÈ ÇáíáÇÍ æÇáíÚæÉ (æáá äá ÇÈäÇÁ ÇááíÇáíä æÇáááÇÍÑíä ÇáÁÝÚÇä)-1 íØáÈæä äáí Áä ÁÍÈäá Úá ÝáÓØíä æÚá ÇáíÑßÈ ÇáÁÓáÇáíÉ Ýí äÒÑ æÇáÚÇáá ÇáÚÑÈí; áÚ Çááá .íßÈææä ÈäÇÑ ÇáÇÍÇÈ Úáíáá æíØØáæä ÈÍÑÇíáÇ; æíÈÍÑÚæä æíáÇÈ ÇáíÑæÈ æÇáíáÇÑ íæáíÇ ÇááíÇáíæä ÇáÇÝÚÇä íÞæáæä: Çáááá ÇÑÒÞáÇ ÇáíáÇÍ Ýí ÁÝÚÇáÓÈÇä; æÇÑÒÞáÇ ÇáíáÇÍ-2 æÇáÇÓÈÒáÇÍ ÝæÞ ÁÑÕ ÈÍÈ ÇááÞÍÓ; ÝÞíä ááá: Çä ÇáÓáÇÍÈ æÇÍÉ ÓæÇÁ Ýí ÁÝÚÇáÓÈÇä Áæ Ýí ÝáÓØíä; ÝÞÇáæÇ: Áä ÝáÓØíä áí ÇáÁÑÕ ÇááÈÇÑßÈ; æáí ÁØáÑ æÁÞÍÓ æÁßÈÑ ÈÑßÈ äá .ÁÝÚÇáÓÈÇä; æáÐÇ ÝÇáÓáÇÍÈ ÝæÞ ÁÑÕáÇ ááÇ ÞíáÈ Áíá æÇÚÚá ßÈíÑÇ áÇ ßáÈ ÁÍÉ ÇááíÇáíä ÇáÁÝÚÇä Úá ÇáíáÇÍ ÝíÓÚæä ÝÇÐÇ ÐßÑÈ ÝáÓØíä ÝÇÓÈ-3 ÁÚíááá ÈÇáíæÚ

.Áä ÁßÈÑáá íÑÍ: (äá ßÇÈá Ááí ÝáÓØíä)-4 Áä ÇáíÑ ÇááíÇáíä ÓíÇÝ íÑÍ ßÈíÑÇ: Áä ÞÓíÉ ÝáÓØíä; áí ÞÓíÈäÇ ÇáÇæáí; æáí ÞÓíÉ ÇáÁÓáÇä-5 .ÇáÁæáí; æáßä ÇáÇÍÇÈ ÍÇááÈäÇ ÝÁÐááÈäÇ Úá ÝáÓØíä

áþÍ ÓÁáÈ ÇáßÈíÑíä áááá äÐÇ ÇáÓÁÇá: äÇÐÇ ÈÚÍ ÁÝÚÇáÓÈÇä; ÝßÇä áÚÚááá ííÈ: ÇáÁÞÓí-6 .æÝáÓØíä; æÈÚÓáá ííÈ Ááí ææÓßæ

æÚáíáÇ Ííá Çáíáæí áÈäÇä ÁÑÓá ÓíÇÝ æÑÇÁ ÇáááíæÈ ÇáÝáÓØíáí æÞÇá áá: ÁÑÍ Áä ÇÞíá-7 ßÈíÈÈ äá ÇááíÇáíä ÈÍÇÝÚ Úá ÇááÓááíä ÇáÝáÓØíáííä æÇááÈäÇáííä; æáßä áí ÕÑØ æÇÍÍ (Áä íÝÑÍ .ááá æßÇä áíÞÇÈææÇ äá ÝæÞá æÈáÝÑÍ ÝæÞ ÑÁæÓáá ÑÇÍÉ áÇ Çáá ÁáÇ Çááá)

áþÍ Ííá ÈÚÓ ÇáÓÈÇÈ ÇáÚÑÈí ÇááÓáá ÇááíÇáí áíÁíæÇ ÇáíáÇÍ ÝæÞ ÁÑÕ ÁÝÚÇáÓÈÇä-8 æáíÞíæÇ äÐá ÇáÚÈÇÍÈ-ÚÈÇÍÈ ÇáíáÇÍ-ááá ÚÓæíá äá ÝæÞ äÐá ÇáÁÑÕ; áááá: ÕÑÇÑ æÇÓáÇÚíá: ÐáÈæÇ Ááí ÕÇÈá æáá ÕÈÇÈ ÕÚÇÑ Íæá ÇáÚÓÑíä ÝÞØ; ÞÇá ááá ßÈÇÑ ÞÇÍÈ ÇááíÇáíä -:ÇáÁÝÚÇä

áíá áÇ áááß ÓíÆÇ áÞíáá áßä ÚáæÇäÇ áÝÑíÈæÇ æÇÍÉÝÇÁ ÈÞíæáßä áæ ÍÇÒ ááÇ Çä äÐÈÍ ÇæáÇíáÇ .ÈÍÉ áßä äÐÈíáÇáá

æáááá: ÁäÓ æáíáí Ááíä æÁÈæ ÁÓíí Ááí äÒÇÑ ÕÑíÝ (Èáí).; ÞÇá ÁäÓ æáíáí Ááíä: ßÇäÈ ÇáÞÑí-9 ÇááíÇáíÈ Ýí Èáí ÚáíáÇ ÈÓáÚ ÈÞíæááÇ ÈÍÑÍ æÈØØÝ Úáí ÇáíÇäÈíä áÈÍÚí ÈÇáÓáÇä Úáí ÇáÚÑÈ æíæÇÓá ÞÇÆáÇ : áþÍ ßÇä ÇáÓíæí ÇáØÇÚáæä Ýí ÇáÓá íäÓæä ÁÑÈÚÈ ÁíÇä Úáí Çáíáí íÞØÚæä

.ÇááÓÇÝÇÈ ÇáæÇÓÚÈ äá Áíá Áä ÈÓÇÝÍ Çííáá íí ÒÑÈí áÓáá

áþÍ íáÚæÇ áí ÁÑÈÚ ÚÓÑÈ ÞÑíÉ Ýí áÓíí æÇÍÍ áÚ Áä ÇáááØÞÈ ßááÇ ÈÍÈ ÇáÚÇÑÇÈ ÇáíæáíÈ ÈÇáØÇÆÑÇÈ ÇáÑæÓíÈ-äÐá ÇáØÇÆÑÇÈ ÇáÈí ÈÍÑÍ äá äØÇÑ ÈÑáÐ (Èáí ÇáÈÑáÐí ÇááíÈÈ) Ðáß ÇááØÇÑ ÇáÐí íÞÚ ÈÍÈ ÞÈØÈ ÇáÓíæÚíÈ äáÐ ÓáÈ 1918-ÈÍÑÍ äáá ÇáØÇÆÑÇÈ áÈíáÑ ÇáÞÑí Ýí .ÇáÓáÇá ÍÇÓÈ-Èáí-æÈÚæí

æíÓÈØÑÍ ÁäÓ ÞÇÆáÇ: ÍáÚæÇ äÐ ÇáíáÚ ÇáßÈíÑ ÇáÐí íÚÍ ÁáÇÝÇ äÁáÝÉ Ýí äÐÇ ÇáæÓÚ ÇáíòíÑ ææÓÚæÇ äÒÇÍÇÈ ÇáØÇÆÑÇÈ ÝæÞ ÇááÓíí; æÈÞíÈ ÁÍØÈ Ýíáá äá ÇáÚáÑ Ááí ÇáÚÓÑ æáá íÞØÚ ÇáíØÈÈ Õæí ÇááÓíí æÇáÈßÇÁ ÇááÑÈÝÚ æÇÓæÇÈ ÇáÈßÈíÑ ÇáÈí ßÇäÈ Èíáíá Ýí .ÁÑÍÇÁ ÇááÓíí

ßäÇ ÁííÇäÇ æÈÞí Ýí ÍÑæÓ äÓÈáÑÈ ÍÈí ÇáÓÇÚÈ ÇáíÇíÈ ÚÓÑÈ áíáÇ; ÍÈí äÐÇ ÝÑÚáÇ Ýí äÐá :ÇáÓÇÚÈ ÞÇä ÁäÇÓ ÍÇÒÑæä Ýí ÇááÓíí ÞÇÆáíá

ÇáíáÇÉ ÇáÉí ÊÍÇæá ÇÍÆÇÁ ÇáíáÇÍ ÑÇÁÛÑÈ æÉáÇ ; ÝÄËÍ áá ÈÄáá ää ÇíæÇáß ÇááÓááíá; ÞÇá ÇáÞÇÆÍ: áÇ ÁÓÉááá ÍÊí ÁÓÊÍÍÑ æÁÓÉÓÍÑ æÝí Çáíæä ÇáÊÇáí ÁÍÐ ÇáÞÇÆÍ ÇááÈáÚ æáßá äÝÓá .ää ÈØáÆá ÍÊí ÇÑÓá ÇááÈáÚ Ááí ÈíÓÇæÑ áíÓÉÝÓÑ æíØáÆá Úá áÓÍÑ áÐÇ ÇááÈáÚ

... ÚÝÉ æØáÑ

áÐá ÇááÝæÓ ÇáÑÝíÚÉ ÇáÉí ÚÓáÇ ÇáíæÚ ÈäÇÈä æÈÚíÓ ãÑÇÑÉ ÝÞÑ íáÒ ÇáÚáÇáÞÉ ää ÇáÑÍÇá æáÚ áÐÇ ÝÇáááá ÚÇáíÉ æÇááÇá ãÑÈÝÚÉ; ÞÇá áí ÁÍÍ ÇÈäÇÁ ÍáÇÉ: Áä ÇáÇÓÇáÉ ÚÑíÞÉ Ýí ÍáÇÉ ÝÑÚá ÞÉá ÇáÑÍÇá æÚíÈÉ ÇáÑÞíÈ æÇááæíá Úá ÇááÓÇÁ ÁáÇ Áä ÇááÑÁÉ áÇ ÓÇáÉ ÊÍÇÝÚ

... Úáí ÍáÇÑáÇ ÝÞááÇ ÊÍÍ Ýí ÓæÇÑÚ ÍáÇÉ ÇáÑÁÉ ÓÇÝÑÉ Çáæíá ÝÞáÉ áá: áÇÈÇÁß ÈÓÚÈ ÈÑÇááá ÊÍÍÈ Ýí ÁÑÍÇÆá ãÆÇÈ ÇááÐÇÉÍ æÝÞí ááíæä æÆáÇÈäÇÆÉ ÇáÝ Óáíí æáÚ áÐÇ áÇÓÇáÉ ÇááÑÁÉ ÇáÁÝÚÇáíÉ ÈÚÍÝ ÞÈÇÁáÇ Íæä ÇáÑÍÇá ÑÚá ÈÓáÞ ÇáíÈÇá :ææÚæá ÇáÇÍÚÇá æáÓÇá ÍÇááÇ íÑÍí ãÇÑÍÍÈá ÇáÓÍÇÈíÈ ÑÓí Çááá ÚááÇ (2) (Áä ÁÑÓÁ ÇÈáí Ýáá ÁÑÓÁ ÍíÇÆí)

. ÇáÇíá æÇáÑÒÞ

Çá ÁÈÑ ÇáÚÞíÈ Ýí ÁÈÈÇÚáÇ ÚííÈ ÍíÇ æáÞí ÚÑÓ ÇáÞÑÁä áÐá ÇáÚÞíÈ Ýí ÇááÝæÓ æÆáá áÇ ÍÑÓ ÇáÞÑÁä Úáí ÈäÇÆá Ýí ÇááÝæÓ ÚÞíÈ ÇáÇíá æÇáÑÒÞ æÐáß áÇá áíæÑ ÇáííÇÉ ííæÑ Íæá .áÇÈíá ÇáÞÓíÈíá

:ÝÇáÇ ÇáÇíá ÝÑÈíÑÇ áÇ íÑÍí ÇáÞÑÁä ÇáßÑíá (ÝÇÐÇ ÍÇÁ Áíááá áÇ íÓÈÁÍÑæä ÓÇÚÉ æáÇ íÓÈÞíæä)

ÇáÁíÈ (34) ÇáÁÚÑÇÝ-(61) Çááíá (. . .æäÇÑÇá ááÝÓ Áä ÈäæÈ ÁáÇ ÈÄÐá Çááá ÑÈÇÈÇ áÁíáÇ) (ÇáÁíÈ 145 Áá ÚáÑÇá)

áÞí æÑÍÈ áÐá ÇáÁíÈ Ýí ÁÈäÇÁ ÇáÈÚÞíÈ Úáí ÚÓæÈ ÁÍÍ æÝí ÈäÇíÇ ÇáÞÓÈ ÍÇÁÈ ÇáÁíÈ; ÝÇáÞÑÁä ÇáßÑíá íÑÈí ÇááÝæÓ ää ÍáÇá ÇáÇÍÇÈ æäá ÇááÚáæä Çá ÚÓæÈ ÇÍÍ ÍÝÑÈ ÁÈÇÑáÇ Ýí ÇÚáÇÐ ÇááÝæÓ æÈíááÇ ÑÇáÈ ÇáíÑæí ÈÓÍÈ ÍáÇ æÇáÞÑí íáÒ ÇáÞáæÈ ÍÇÁÈ ÁíÈ ÇáÇíá áÈÁÍÐ áÑÇááÇ Ýí ÇáÁÝÆíÈ ÇáíÓíáÈ æíÑÈ áÚ Çáíá ÇáÐí áÇÓÇá íÚáí ááÐÇ ÇáííÈ Çáíáá

:ÇáÑÒÞ ÁÞÓá Úáíá ÑÈ ÇáÚÓÈÈ ÈÐÇÈä ÇáßÑíáÈ (æÝí ÇáÓáÇÁ ÑÒÞá æäÇ ÈæÚíæä ÝæÑÈ ÇáÓáÇÁ æÇáÇÑÓ Ááá áíÞ æÈááÇ Ááßá ÈäØÞæä) (ÇáÁíÈ 23 ÇáÐÇÑíÇÈ)

... ÇáÓÈÑ æÇáÓÑÑ

æÇááÝæÓ ÈÓíÑ Ýí áÐá ÇáííÇÉ æáí áØáÆáÈ áÑÒÞáÇ ÑÇÓíÈ áÞÓÇÆáÇ áÇíÆÉ ÇáÇÚÓÇÈ áÓÈÞÑÈ ÇáÓáíÑ áÇíááÇ æÁÞíÇÑáÇ ÓíÇá ÚáíáÇ Áä ÈÈÈáí ÝÈÓÈÑ Áæ íáÚá ÚáíáÇ ÝÈÓÑ æÝí :ÇáííÈ ÇáÓíí

ÚíÈÇ áÇáÑ ÇááÁáá; Çá ÁáÑá Ñáá áá ÍíÑ; Áä ÁÓÇÈÈá ÕÑÇÁ ÕÈÑ ÝÑÇá ÍíÑÇ áá; æÄá ÁÓÇÈÈá) (3) .(ÓÑÇÁ ÓÑÑ ÝÑÇá ÍíÑÇ áá æáíÓ Ðáß áÁÍÍ ÁáÇ áááÁáá

:áÞí ÁÓÈíæÇ ÈÝÓá áÐá ÇáÈÑÈíÈ ÇáÑÈÇáíÈ ÑáÇ ÞÇá ÚáÑ Èä ÇáíÓÇÈ ÑÓí Çááá Úáá Èá áÞí ÈÚíæÇ áÐá ÇááÑíáÈ Ááí (áæ ÑÇá ÇáÓÈÑ æÇáÓÑÑ ÍæÇííá áÇÈÇáíÈ Áä ÁÑÑÈ ÁÍíááÇ) áÇÝæÞáÇ ÁÐ íÓÈí ÇáÞíÑ ÇááÇÓá ää ÇáÓáÇÁ äæ ÓÑæÑ ÇááÝæÓ æÑæí ÇáÇÑæÇí ÑáÇ ÞÇá ÚáÑ :Èä ÚÈíÇáÚÓíÓ

.(ÁÓÈíÈ æäÇáí ÓÑæÑ ÁáÇ äæÇÐÚ ÇáÞÓÇÁ æÇáÞíÑ)

áá ÈÚÑÝ ÇáÈÓÑíÈ æÈíá æáÇ ÍíáÇ ÍÚá ÇáÇÓÈÓáÇí æÈÐá ÇáÑæí ÁÓáí ÁíÇÈ ÇáÚÈÇíÈ æÞáÈ .ÓáÇááÇ æÈá ÇáÇÓáÇá

æáá íÚáí ÇáÈÇÑíí ÚÞíÈÈ ÈíÚá ÇáÓíÇÚÉ æÇáßÑá Þáá ÇáÓáæ ÇáÇíáÇÞí æÐÑæÈ ÇáÑÝÚÉ .ÇáÈÓÑíÈ æÈá áÐÇ Çáííá

áÚíá ÓÞáá ÇáÁÓáÇá

Áä áÐÇ Çáííá íÈÚÇáá áÚ áÚÇíá ÝíÓÞááÇ æíÓáæ ÈäÇ ÍÊí áÈÑÇí ÈÈííá ÁííÇáÇ. Ááß ÈÈÚÇáá áÚ :ááÇÆÑÈ ííæä Úáí ÇáÁÑÓ ÈÓÝÇÆáá æÑÝÚÈáá

(4) (ÇááÇÓ áÚÇíá ÍíÇÑáá Ýí ÇáíÇááíÈ ÍíÇÑáá Ýí ÇáÁÓáÇá ÁÐÇ ÝÞáæÇ)

áÞí ÓÞá ÇáÁÓáÇá áÚíá ÇáÓÚÈ ÇáÇÝÚÇáí: ÝÇÓÈÍ ÇááÝÇÁ ááá ÓÍÍÈ æÇáÓíÇÚÉ ÓÈÚÈ æÇáÚÓÈÈ ááá ØÈÚÇ æÇáííÇÁ ááá ÍáÞÇ æÇááíæÈ ááá ÁÑæáÈ; æÇÓÈÍ ÇáÓáí Íííááá æÇáÑíæáÈ .ÚáæÇááá æÇáÚíÑÈ ÓáÈáá

.áÞí Íáá ÇáÓÚÈ ÇáÁÝÚÇáí ÇáÁÓáÇá ÝáÓÑá ÑÐáß Ýí ÇæÇÓØ ÁÓíÇ æÓÑÞáÇ ÇááÇ áÑí ÇáÇáÓÇá Ýí ÇáÚÇáá ÇáÇÓáÇáí-ÇáÐí áÇ íÓíí ÇáÁÓáÇá Úá Çá íßæä ÞÓÑÈ ÍÇÑííÈ .áßÈíÑ áááá-ÓÑÚÇá áÇ íÓÞØ áÇæá áÓÈ æÓíÇÈÈ ÓíÝ Úá Þáíá ÈÞÓÚ

áÞÇÑáÈ

æáÑí ÇááÑÁÈ ÍÇÓÈ ÞáíáÈ ÇáÇíÈäÇá ÚííáÈ ÇáÓÈÑ-ÁáÇ ää Ñíá Çááá-ÝÇÐÇ ÚÇÈ ÚááÇ ÓæíáÇ áíáÈ Çæ ÈÚÓáÇ ÇÞÇáÈ ÇáíáíÇ æäÇ ÇÐÚíÈáÇ Èá áÞí ÇÓÈÍ ÇáÓÑÓæÑ íÈíÑ ÇáÐÚÑ Ýí ÇáÈíÈ ÁÐÇ ÑÁÈá ÇááÑÁÈ; ÝÑíÝ ÁÐÇ ÑÁÈÈ ÇÈæ ÈÑíÓ ÝÇááÇ áÇ ÈÈäÇáß áÝÓáÇ ää ÇáíæÝ ÝÈÓíí ää

æIÈÁÉ ÇÁÍÑ æÇÁÍÐ IÀÈÁÁÇ ÇÁÑÓÁ ÚÁÍÁÀ ÇÁÓÁÇÉ æÇÁÓÁÇÄ æÇÈÈÇÚÁÀ æIÈÁÉ ÇÁÓÑ æÇÁÈÇØÁ IÀÈÁÁÇ ÇÁÓÍØÇÄ æÇÈÈÇÚÁ; Åæ Þá IÈÁÉ ÇÍÑÌ ÚÍÑ IÈÁÉ ÇÈÈÇÚ ÇÁÑÓÁ ÚÁÍÁÀ ÇÁÓÁÇÉ .æÇÁÓÁÇÄ

æÄÀ IÈÁÉ ÇÁÈÇØÁ; ÇÁÍÁÆÍ æÇÁÁÖÇÑÌ (ÇÁÁ ÇÁÐÈÇÈ) æÇÁæÈÁÍæÄ æÇÁÈæÐÍæÄ æÇÁÁÁÆÓ æÇÁÈÆÇÆÍæÄ æÇÁÞÇÍÇÁÍæÄ æÇÁÓÍæÚÍæÄ æÇÁÁÁÍÍæÄ æÇÁÁÖÑÞæÄ æÇÁÁÇÝÞæÄ :ÐÄ ÇÁIÈÁÉ áÇ IÀÞÄ ÇÄ ÈÁIÁ ÝÍ ÇÁÞÍÍ ÁÁÇÓÁÇÄ æÇÁÁÄ ÇÄÇ ÇÁÁÖÑÞæÄ ÝÍÞæÄ ÇÁÁÄ ÚÁÁÄ (æáÇ ÍØÇÁæÄ IÐÇÈÁæÄÞÄ IÈÌ ÍÑIæÞÄ ÚÄ IÍIæÞÄ ÇÄ ÇÓÈØÇÚæÇ) (ÇÁÈÐÑÈ : 217)

:ÅÇ ÇÁÁ ÇÁÐÈÇÈ ÝÍÞæÄ ÇÁÁÄ ÚÓÆIÁ ÝÍÁÄ (æÁÄ ÈÑÒÌ ÚÁÞ ÇÁÍÁÆÍ æáÇ ÇÁÁÖÇÑÌ IÈÌ ÈÈÈÚ ÁÁÈÁÄ)

(ÇÁÈÐÑÈ : 120)

æÁÆÄ ÞÝæÇ ÚÄ ÇÁÐÈÇÁ Çæ ÇÁÞÍÍ ÇÁÚÇÄÑÌ ÈÑÁÈ ÄÄ ÇÁÓÁÄ ÝÇÁÞÝ IÁÇÝ ÇÁÞÇÚÍÈ æIÚÈÈÑ .ØÐæÐÇ ÝÍ ÓÍÑ ÇÁÈÇÑÍÍ ÇÁÇÓÁÇÁÍ

.æÇ IÇÄ ÇÁÁÄÄÄæÄ ÄÄÄÄIÄ æÇÁÞÝÇÑ ÞÇÝÑIÄ ÝÁÄ IÁIÁ ÇæÇÑ ÇÁIÑÈ æÄÄ ÈIÈæ æÇÑÁÇ ÞÁ ÍÇ ÇÁÁ ÇÁÐÈÇÈ ÄÄ ÈÄÞæÄ ÄÄÇ ÁÁÇ ÇÄ ÄÄÄÇ ÈÇÁÁÄ æÇÇ ÇÁÓÁ ÇÁIÁÇ æÇÇ ÁÄÓÁ ÄÄ ÞÈÄ æÇÄ) (ÅÐÈÑÞÄ ÝÇÓÞæÄ (ÇÁÁÇÆIÈ : 59)

. ÝÇÁÁÞÁÈ æÇÁÍÞÍ ÇÄÑ IÇÆÄ áÇÄ ÇÁÓÈÈ ææIæI æææ ÇIÄÇÄ ÇÁÁÄÄÄIÄ æÝÓÐ ÇÁÐÇÝÑIÄ æUÁÁÄÄ æÁIÇÞÄ ÇÁÈÝÈIÓ ÝÍ ÇÓÈÇÁÍÇ ÇÁÈI ÓÄÄÇ ÇÁÝæÄÓæ ÇÁÓÇÍÓ ÇÁÓÁIÈI ÚÁI ÇÁÁÓÁÁIÁ IÈÌ ÇIÈÈÄÄ æÇÈÈÇÍ ÁÓÁÁÄ æÇÁÁÞ ÍÑÈÄÄ IÍÑ ØÇÁÍ; æÇÁIÑæÈ ÇÁÓÁIÈIÈ ÇÁÈI ÇÓÈÄÑÈ IæÇÁI ÞÑÁIÄ ÄÄ ÇÁÓÁÇÄ .IæÑI æÇÑÁÇ æ IÐÞÍ ÁÁIÈÄÇ ÈØÑÓ ÇÁÄÇÓÞ æÇÁÈÈÇÈÄ ÄÄ ÇÁÓæÇÁÍ ÞÐÁÞ æÝÁÓØIÄ ÄÄ ÇÁÓæÇÁI ÇÁÐÈÑÌ ÚÁI IÐÍ ÇÁÁ ÇÁÐÈÇÈ æÄÞÁÈÄÄ ÚÁI ÇÓIÇÈ ÄÐÇ ÇÁIÍ; æÁÞÍ ÇÈÝÞÈ ÇÁÓÁIÈIÈ ÇÁIæÁIÈ æÇÁIæIÈIÈ ÇÁÚÇÁIÈI ÄÚÇ ÚÁI ÓÁI ÄÐÇ ÇÁIÓÁ ÄÄ ÄÑÓ ÇÁÁÓÁÁIÄ æÇÁÇÓÈIÁÇÁ ÚÁIÍ; æÇIÑ ÇÈÄÇÁ ÝÁÓØIÄ ÈÚÍ ÇÄ ÈÄÄÑ ÚÁIÍÄ ÇÁÐÇÝÑæÄ ÇÁÓÍæÚÍæÄ (ÇÁÖÇÑ ÇÁÁÓÈÓÚÝIÄ) æÇÁÁ ÇÁÐÈÇÈ æÇÈÝÞÈ ÑæÓIÇ æÄÄÑIÞÇ æÇÁÁÚÓÞÑÇÈ ÚÁI ÍÑÈÄÄ ÈIÇÄÈ ÇÁIæI; ææÞÝ ÇÁÁÇÝÞæÄ ÄÄ ØÝ ÇÁÚÑÈ æÇÁÁÓÁÁIÄ ÈIÇÄÈ ÁÚIÇÁ ÝÁÓØIÄ-ÇÁÇÑÓ ÇÁÁÈÇÑÈ-æÓÁI ÇÁÓÚÈ ÇÁÝÁÓØIÄI ÓÄÆIÇ ÚIÈÈÇ æÄÄ ÍÓÈØÚ ÇÁIæI ÇÄ IÍÓÁæÇ IÁÇÄ ÄÓÝ ÞÑÄ (1897 Å IÈÌ 15 ÁIÇÑ 1947 IÈÌ IÍæÄ ÇÁIæÓ ÇÁÚÑÈIÈ) ÚÁI ÇÐÈÑ ÄÄ 3 ÁÁIæÄ IæÄÄ æÁÞÄ IÁÇÁ ÚÇÄ æÇÍÍ ÈÞÑIÈÈÇ .ÇÓÈI ÇÁIæIÈ IÓÈææÄÄ ÚÁI IæÇÁI 22 ÁÁIæÄ IæÄÄ ÄÄ ÄIææU 26 ÁÁIæÄ IæÄÄ ÁÓÇIÈ ÝÁÓØIÄ ÞÁÄÇ .æáÇÍÞ ÇÁÞÝÇÑ ÇÁÓÚÈ ÇÁÝÁÓØIÄI ÝÍ ÞÄ ÁÐÇ: ÓIÄÇ æÈØÑIÍÇ æÈÄÓIÞÇ æÈÈÈIÁÇ ÁæÓIæÇ ÝÍ æIÄÄ ÇÁIÍÈ IæÄ ÄÞÇÈÁÈ ÇÁIæI; ÄÄÚæÄ ÄÄ ÇÁÇÚIÇI; ÍÑæÄ ÄÄ IÞæÞÄ ÇÁÇÓÇÓIÈ ÝÍ ÇÁIÍÈ-ÞÇæÚÇÆÝ æÇÁÈÄÞÄ-IÈÌ ÇÁæÑÞÈ ÇÁÈI ÈÓÁI ÁÄ ÈææÇØÄ (IæÇÓ ÇÁÓYÑ) ÁÄ IÁÞæÄ ÄÄ IÁÁÇ æIÑæÄ IÞæÞÄ ÈÁ ÁÞÍ ÍÑæÄ ÇÁÞÁÇÄ æÈÈ ÇÁÓÞæI æÇÄÇ ÄIÇÁÓ ÇÁÓÚÈ ÇÁÇÓÈØÇÑIÈ ÝÍ ÇÁÚÇÄÄ ÇÁÚÑÈI ÝÁI áÇ ÈÓIÍ ÚÄ ÇÁæÓÝ ÇÁÐÍ ÇØÄÞÄ áÇÓÄ ÇÁÑÝÇÚÍ ÚÁI ÄIÁÓ ÇÁÓÚÈ ÇIÇÄ :ÚÈIÇÁÇÖÑ

áÇÄÄ ÞÄÇ ÈÄæI ÈIÑÞÄÄ IÄÌ áÇ IÝÈIæÄ ÈÚIÑ áÇÈÄæI ÝÄÇ ÇÄÇ ÁÄÚÁÄ ÁÄÄÄ ÞÍ IÄÚÚæÇ ÁIÓÝÞæÇ ÇÄ ÓÆÈ ÁÄ ÈÈÞÁÄÇ ÇÐÞÑ ÝÍ ÇÁIÄÓIÁÇÈ æÇÁÓÈIÁÇÈ ÇÄ ÇÁIæÑIÇÈ ÇÁIæIÈI ÞÇÄÈ ÈÓÁ ÇIÇÇÄ ÞÑÈ ÈIÈæÇ-ÇÐ ÇÄÄÇ ÄÓÞÄ ÝÍ ÞÑIÈ IÍæIÈ-æÐÇÈ IæÄ ÐÄÈ IÇÑÄÇ æÈÈ ÓÞæÇÄ ÁÁI ÄÑÞÓ ÇÁÓÑØÈ ÝÇÁÞæÄ ÝÍ ÇÁÓIÄ æÈIÁ ÇÁÈIÞÍ ÞÚ ÇÁÇIÐÇÁ æÇÁÇÄÇÆI; æÄÄ ÝÁÈÄ ÄÄ ÇÁæÑØÈ ÁÁÇ ÐÞÇÁ ØÇÈØ ØIÈ ÄÄ ØÈÇØ ÇÁÈIÞÍ ÞÓIÄ ÇÄ IÞæÄ ÁÁIÈ ÇÁÈIÞÍ: ÁÚÁI ÞÄÈ ÇIÁÄ; ÝÁÝÁÈæÄ ÈÚÍ ÁÄ ÄÝÍ ÑÁIÈ ÇÁIæI ÝÍ !!!ÇÁIÞÚÈ

.áÞÍ IÑI ÇÁÝÁÓØIÄIæÄ ÄÄ ÇÁÇÑÓ æÇÁÁæIÈ æÄÄ ÁI IÞ ÁÄÓÇÁI æIÈI IÞ ÇÁÞÁÇÄ æÇÁÓÞæI æØæÑIæÇ ÝæÞ ÞÁ ÄÑÓ æÈIÈ ÞÁ ÓÄÇÁ; æÇÓÈI ÞÁ IØÇÑ IÑI ÇÄ ÍÓÈÁÄ ÄÓÁIÇ ÝÍ ÇÁÚÇÄÄ .ÇÁÚÑÈI IÍÑÈ ÓÞIÄÄ ÝÍ ÄÐÇ ÇÁÓÚÈ ÁIÈÈÈ IÇÑÈÄ ÝÍ ÁIÇÑÈ ÇÁÄÓÁI ÇÁÁÚÍ ÁÄ ÓÞæÇ ÄÈÄÇÄ æUÁIÄÇ ÞÇÄÈ ÚÁIÄÄ ÞÈÇÆÈ ÇÁÄÇÑæÄ ÇÓÞÑæÇ ÁÄ IÇÝÚæÇ ÚÄ ÁÄÝÓÄÄ ÝÓÈÈ ÞÈÇÆÈ ÇÁÁÓIÑIÈ ÈIÇÄÈ ÇÁÐÈÇÆÈ ÇÁÓÁIÈIÈ ÁÈÞÓÑ ÓæÞÈ ÇÁÁÓÁÁIÄ ÇÁÝÁÓØIÄIÄ æÁÈÑIÍ ÞÝÈ ÇÁÓÁIÈIÈ ÇÁÁÈÄÇÁIÈ ÈÚÍ ÇÄ ÍÓIÈ ÓæÞÈÄÄ æÁÓæÇ ÚÁI ÑÁæÓÄÄ æÁÈÄÓI ÄIÍÄ ÈÁ ÇÁÓÚÈÑ ÄÄ ÝæÞ ÇÁÄÑÓ; ÈÇÈÚæÄ æÝÍ ÞÁ ÚÇÄ ÄÐÇÈI æÄIÇÖÑ; IÍÄ ÇÁIæI ÁÈÄÇÄ ÁIÍÑIæÇ ÇÁÇIÇI ÇÁÁÓÁIÈ .ÇÁÞæIÈ ÄÄ ÇÑÓÄÇ

.ÈÄ IÈÚÇæÄ ÇÁÁ ÇÁÐÈÇÈ (ÇÁÓÁIÈIÈI æU ÄIÄÈ IÇÆI) ÁÐÈI ÇÈÄÇÁ ØÈÑÇ æÓÇÈIÁÇ æÇÁÁÄ æÈÄÈÇÑÈÈ ÇÁÁÓIÑIÈ ÇÁIÇÞIÈ ÈÁÈI ÇÁÓIÚÈ ÝÍ ÍÑÈÈÇ ÁÄÄ ÇÁÞÝÑ æÇÁIÑæÓ ÇÁÐÈÇÆÈ ÇÁÓÁIÈIÈI æÈIÇÖÑ ÄIÄ ØÈÑÇ æÓÇÈIÁÇ æÈÈIÄ ÇÁÄÐÇÈI ææÑÇÁÄÇ ÇÁIÑÇÝÇÈ ÇÁÈI ÈIÝÄ ÇÁIÈÈ æÈÞÇIÇ ÇÁÇIÇÁ æÁÁÈ ÚÁI ÄÝÓÄÇ ÁÁÇ ÇÄ ÈÓæI ÇÁÁIÁIÄ ÈÇÁÇÑÓ áÇ ÈÑIÍ ÇÄ ÈÈÞI ÁØÁÇÁÇ ÍÑÈÈ æáÇ ÄÄÇÓÁ ÄÄIÄÈ IÈÌ áÇ IÞÇÁ ÝÍ ÇÁÁÓÈÈÈÄ ÄÄÇ ÞÇÄ ÍÓÞÄ ÇÁÝÁÓØIÄIæÄ :æÁÆÁÇ IÞÇÁ

IÇIÇÑ áÇÝÚÁÈ ÈÞ ÇÁÇIÚÇÄ ØÇÄÈÞ æÇÁÇIÇÄ ÁIÓ ÈÓÇÄ ÚÑÄ ÇÁÓÄÇÄ ÚÁI ÇÁÐIÄ ÚÁIÈÄÄ ÈÞ ÞÇØæÄ æÁÁÓÄÇÄ ÚÑÇÄ :æIÈI áÇ ÍÓÁÚ ÞÝÇ ÄÈÞ ÄÄ ÐÞÑI IÈIÈ æÄÄÓÁ

: Áæ IÈÚÄI ÁIÍ ÞÇÆÁÇ

æÞÁ IÇÑ æÁÄ ØÇÁÈ ÓÁÇÄÈÇ IæÄÇ ÓÈIÑÞÄÇ ÇÁÄÈÇÁ æÇÁIæÈ .áÇ ÄÑIÍ ÇÁIÇÑ æáÇ ÇÁÇÓÁÇÁ; æáÇ ÇÁÇØÝÇÁ æáÇ ÇÁÑIÇÁ

æÇáÚÑiÈ ÇáÚiÈ: ÇáŌæÈ ÇáÑáiÈ ÇáäŒÈ ÌíÇá àĐà ÇáàìÇŌÑ ÇáÑáiÈÈ ääÇß àìÇŌÑ ÇááŌááíá ÇáÝáŌŌíáíá Ýí áÈäÇä; æääÇ àìÇŌÑ ÇááŌááíá ÇáÁÝŪÇä; Ýí ßá íæä ÈŌáŪ àìŌÑÈ Ýí ßáÑ; æÑiß; áæßÑ (ŌÑŪá ŌáÑ) ÞŌÇÈ; áái; æÚiŌi Ííá (ßáíæŌ) æÝí ÈiÇÑ àìÇŌÑ ÈŌÈä àìÇŌÑ .ÇáÝáŌŌíáíá æáÇ ÈiŌ ää Áií æáÇ ÈŌáŪ áää ÑßŌ

¿Ýáá iÞÝ Đæ áÈ Çæ Đæ ÈÞiÈ ÝiŌÁá àĐà ÇáÞÈæÑ ÇáŌÇáÈÈ æÇáÇiÇÈ ÇáæiŌiÈ ÈÁi ĐæÈ ÞÈáÈ :Çä áá iŌÁá Áií Ýí àĐà ÇáÇÑŌ ÝŌiŌáŪæä ŌæÈ ÇáíÞ íæä ÇáÞiÇáÈ íäÇiíá

ÇiŌÑæÇ ÇáĐiá ŪáææÇ æÁŌæÇiíá æäÇßÇææÇ iŪÈiæä ää Íæä Çááá æÁáíæää Áai ŌÑÇŌ Çáíiá #) (æÞÝæää Áäää äŌÁæáæä (ÇáŌÇÝÇÈ: 22)

æŌÈiÇáß Çáááá æÈiáíß; ÇŌáí Çä áÇ Ááá ÁáÇ ÇæÈ ÁŌÈŪÝÑß æÁÈæÈ Çáíß

*!¿ Áiá ÇáŌiÝi ÇááŌáá

[.iŌÑÈÈ Ýí áíáÈ ÇáíáÇi -ÇáÚií ÇáÚÇŌÑ- 1/ÁŪŌŌŌ/1985á*]

Áä Çáíáíááá áíáíá æáŌÈŪiáá æáŌÈŪÝÑá æáŪæĐ ÈÇááá ää ŌÑæÑ ÁáÝŌáÇ æää ŌiÆÇÈ ÁŪáÇááÇ ää íáíá Çááá ÝáÇ áŌá áá æää iŌáá ÝáÇ áÇií áá; æÇŌáí Çä áÇ Ááá ÁáÇ Çááá æííá áÇ ŌÑiß áá :æÇŌáí Çä áíáÇ ŪÈiá æÑŌæáá; ÇäÇ ÈŪi

Ūái ÁÈæÇÈ ÈÈÈiÇ æÁÈäÇÁ ŪæiÈäÇ ää áŪŌßÑ (áíiÇ) Ūái äŌÇÑÝ ÍæŌÈ ßæÈ iÇáŌÇ ĐÇÈ äŌÇÁ æÈiÇáÈi ŌÇiÈi íæÈŪÑ ÁĐÇä ÇááŪÑÈ áÝŌÑ-ÁĐ ßÇä ŌÇÆäÇ íæää ÇáŌÇiŌ ää ŌæÇá æää íßä ÁäÇáá Ōæi áĐÇ Çáíæä ää ŌæÇá áíŌæää ÇĐ ßäÇ Ýí Çáíæä ÇáÈÇŌŪ æÇáŪŌÑiá äää-ÇÞæä: ÈiáäÇ ßäÇ iÇáŌiá ííá ŌÇÈ ÇŌŪÈ ÇŪÈÑ ää ÈŪi ÈŪÑÝ áæä æíáá æáÇ áæä ÈiÇÈä ää ÇáŪÈÇÑÇáĐi íßŌæä

.æÇáŪÑÞ ÇáĐi ÇiÈáŌ ÈÇáÈÑi ÇáĐi íßÇi iŪiÑ ááÇáíá ÈäÇäÇ .ÇáŌÇÈ ÇŌÞÑ Ōæiá ÇŌÑÞ ÇáŪiáíá ÈÈiæ ŌiáÈä ÇáŪÑÈiÈ æÇŌiÈ iáíÈ

ÝÈÇiÑæÇ ÈáŪÈä ÇáÁáíáŌiÈ: Áiíá iŪÑÝ ÇáÇáíáŌiÈ¿ ÝÞáÈ áá: áÇĐÇ ÈÑií¿ ÝÞÇá áí: áá iÇÁÈ iÞiÈÈi ää (áíiÇ)¿ ÞáÈ áá: ää ÁäÈ¿ ÞÇá: ÁäÇ (ßÑŌÈiÇä ÑæÈiá) ÞiáÈ ää ÝÑáŌÇ ŌiÝiÇ æÈŪæÇ ää æßÇáÈ ÇáÇáÈÇÁ ÇáÝÑáŌiÈ ÇááŌáÇÈ (ŌiŪáÇ) æáßÈÈ Ýí iÇiá ÁÝŪÇáŌÈÇä ÁÑÈŪÈ ÁŌáÑ

.æäŌÝ Ýí æÑiß æŪŌáí æiæŌÈ-ÈÈÈiÇŪ ÞáÈ áá: áá ÈÁää ÈÇááá¿; ÞÇá: áŪá æÇŌiÇi ÇiáÇái Ýí iÇiá ÁÝŪÇáŌÈÇä ŪáiáÇ ÑÁiÈ ÇáßáÇŌáßæÝ iÞÇÈá ŌÇÆÑÇÈ ÇáíÈ æÇáíÈÇÈÇÈ; Èä ÇŌÈáÑ ÇáíiÈ ÈiáäÇ ÝÞáÈ áá: áá ÈŪá Áä

:ÑæŌiÇ ŌÈæÈŌÑ¿ ÞÇá: áÇ Èá ŌÈáŌá æáßá ÈŪi ÝÈÑÈ; ÝŌÁáÈá Ūá ÇáŌÈÈ¿ ÝÞÇá áí

áÁä ÇáŌŪÈ ÇáÁÝŪÇái ŌŪÈ áÈiíá ŌiÇŪ iÞÇÈá áŪÇiÈ æÇáÑæŌi áÇ iíÑi áäÇĐÇ iÞÇÈá¿! ÈÇáÇŌÇÝÈ Áái ÇááÝÞÇÈ ÇáÈÇáŪÈ æÇáíŌÇÆÑ ÇáÝÇiíÈ ÇáÈi ÈÈÈÈiáÇ ÑæŌiÇ ÈáÇ ŪÇÆi (2.5 Èáiæä ÍæáÇÑ ŌææiÇ) áĐÇ ÇáÑÞä ÇáĐi ĐßÑá ÇáŌiÝi ÇáÝÑáŌi æÁä ßáÈ ÇŪáá Çä ÇáÑÞä ÇŪái ää áĐÇ ÈÈÈiÑ ÝáÞi ŌáŪÈ ää Ñiá ŌiæŪi ÈÈiÑ Ýí áìÇÈÑÇÈ ßÇÈá Þi ÇŌÈŌáá áááìÇáíiá: Çä áÝÞÇÈ ÇáíiŌ ÇáÑæŌi íæáíÇ (26 ááiæä ÍæáÇÑ Ūái ÇáÁÞá); æÈÇiÈŌÇÑ áÞi ÞÇá áí ÇáŌiÝi

.ÇáÝÑáŌi ÇáßÇÈæáíßi: Áä áĐÇ ÇáíáÇi ÇáĐi Ýí ÁÝŪÇáŌÈÇä ŌiáÈŌÑ áÁä Çááá áŪ ÇááìÇáíi ÞáÈ áá: ÞiÝ ŌÈÑÈ Ýí ÁÝŪÇáŌÈÇä Ūái ŌŪÝ ÇáŪiŌ æÞŌæÈ Çáíæ¿ ÞÇá áí: áí ÈŌiŌÈ; Çä áí ÁáÇ ÇáíÈŌ æÇáŌÇi: ÝŌæÑi iÈŌ æŌÇi; ŪiÇÆi ŌÇi æiÈŌ æŪŌÇÆi iÈŌ æŌÇi ÞÇá: áÇ iÇiÈ ááÈÝßiÑ Ýí ÇiÈiÇÑ ÇáÇŌáÇÝ; Èä ŌÁáÈä áá ÈáÈŪÈ Ýí ÑiáÈß; ÝÑi ÞÇÆáÇ: ÇááÇ ÇßÈÑ ÑiáÈ ÈáÈŪÈ ÈáÇ Ýí iíÇÈi; ÝŌÁáÈá Ūá ÇáŌÈÈ ÝÞÇá: áÞi ÇiÈÈÈ ŌŪÈ ÇáÁÝŪÇä áÇáá ŌŪÈ ßÑiá; ŌiÇŪ áÈiíiá iÞÇÈá ÇááæÈ; Ýßá ßáÈ ÁŪiÈ ŪáiáÇ ÇÑi ÇáÞĐÇÆÝ ää ÇáŌÇÆÑÇÈ ßæÇÈä ää ÇááŌÑ æää íäŌiæä

.æiáŌáæä ßÁä ÇáÁáÑ áÇ iŪiáíá

ÁĐæá æáÞi ÑÁiÈ ÈáÝŌi ÇáíÝÑ ÇáÈi ÍáÝÈäÇ ŪÇÑÇÈ ÇáŌiÑÇá Ýí áŪŌßÑ áíiÇ ÇáĐi ßÇä Ýiá

.áĐÇ ÇáŌiÝi æÑÁiÈ ÇááÇÁ Þi iíÑi ää ÇáÁÑŌ Ýí Çiíi ÇáíÝÑ

Èä ŌÁáÈä ÈŪi Áä ÞÇá ÇÈäÇÁ ÇáíiÈ áÇŌiÇ ÈáßáÈä ÇáÇŪiáíÈ (áÇ Ááá ÁáÇ Çááá áíáí ÑŌæä Çááá) áá ÈÁää ÈáĐá ÇáßááÈ¿ ÝÞÇá: ÁÁää ÈÇáŌŌÑ ÇáÁæá ÇäÇ áíáí ÝÇái ÁÑií Áá ÁiÑŌ Ūáá ÝŌÁáÈä Ūá áli áŪÑÝÈä áìÇÑæií æææÑiŌ ÈæßÇi ÇáŌÈiÈ ÇáĐi ÇŌáá ÝÞÇá: ÇŪÑÝ iÇÑæií

ÝáŌiá ÇáŌÈÈÈ Çä iÞÇÈá iÇÑæií ÈŪi ŪæiÈä Èä æŪiÈä Çä ÇŪŌiá ÈŪŌ ÇáßÈÈ ÇáÇáíáŌiÈ Ūá ÇáÇŌáÇá; æŌÇá ÇáíiÈ ÇÈäÇÁ ÑiáÈäÇ ÇáŌæiáÈ ää áíÑÇä ŌÇá Áái ÈiŌÇæÑ(ää iíæi ÈÈÈiÇ Áái ÈiŌÇæÑ) Èä ÇiÈÑái Çáá ÑÇiŪ Áái ÈiŌÇæÑ áíÑi ÈÑÞiÈ iÇÁÈä ää ÝÑáŌÇ ÈiÈÑá Çä Çáá Ūái

.ÝÑÇŌ ÇááæÈ æææ ŪÇŌá Ūái ÇáŪæiÈ Áái ÁÝŪÇáŌÈÇä

áÞi Èááßái ÇáŪiÈ æÇäÇ ÇÑi ŌÈÑ áĐÇ ÇáŌiÝi ÇáßÇÈæáíßi Ūái áŌÇÞ ÇáíiÇÈ æáÁæÇÆáÇ Ýí ÁÝŪÇáŌÈÇä æĐáß áÁáá iŌÈŪ ÑŪÈÈ Ýí áÝŌá; æái áÞá ŌæÑÈ iÞiÞiÈ Ūá ÇáíáÇi æÁááá iÇiá ÁÝŪÇáŌÈÇä æää Çiá ÈáÈiÈ áĐà ÇáÑŪÈÈ Èáæä Ūáiá ßá ÇááŌÇŪÈ áŪ Çáá áÇ iíÑæ ÈæÇÈÇ æáÇ

.iíŌi ŪÞÇÈÇ ää ÑÈ ÇáŪÇááíá æáÇ iŌáŪ Ýí ŌáÇiÈ iííá ÈäÇ iáÇÈ ŪÑŌáÇ ÇáŌæÇÈ æÇáÁÑŌ áÞi ÑÁiÈ ÁÈÇÑ ÇáíÑæi Ýí Èiáá ÇÈÑ ŪÇÑÈ iæiÈ Ūái áŪŌßÑ(áíiÇ) æÞi ÇiÈÑái ÇááìÇáíæä ÈĐáß ÇÈäÇÁ æiæi Èiááá; æái Çä ÇáŌiÝi ÇáÝÑáŌi Þi ÇŌiÈ æái ßÑÇáÈ ää ßÑÇáÈÈ ÇáíáÇi ÇĐ Çáá ÇáŌiŌ Çáæií Ýí ÇááŪŌßÑ ÇáĐi ÇŌiÈ áÇáá áiŌ áŌááÇ æÇŌÈÝŌÑÈ Ūá Ūií ÇáŌiÝiá ÇáŪÑÈiíá Ýí ÇáíÇiá-æáiŌ Ýí ÇáíÇiá ÁáÇ ŌiÝi ßÇÝÑ-ÝÞÇá: ÇáĐiá ÇŪÑÝää iáŌÈ ŪÑÑ æÇáĐiá áÇ

.ÇŪÑÝää ßÈiÑæä

áÞi ßáÈ ÁÞÇÑá Èiá áĐÇ ÇáŌiÝi æÈiá ÇáŌiÝiáá ÇááŌááíá ÇáŪÑÈ æiÈi ÇáÈÇßŌÈÇáíiá ÇáĐiá iŪiŌæä Ūái iíæi ÇáíáÇi æŌŪÇiÇ ÇáÞĐÇÆÝ ÈŌá ÞÑÇáá ÇiíÇäÇ æáŪ Đáß Ýáá iáÞáæä áÇ iÈÑiáæää Ūá ÇááíæŌæií æÇááææáí æÇáÈÇiá æßÑiŌÈiÇä áíÑÑ æáÇ iŌáŪ Áiíáá Çä iŌá iíæi :ÁÝŪÇáŌÈÇä áÑÈÇ ÈÇááÝæŌ ää ÇáíiÇÈ (ÇáíáÇi)

ÝÉÍ ÇÀÈÇŃÍ / Ì6 / ÈÇÈ 44 / ÈÑÞÀ (2852) ÒŃÍ ÇÁÀÆÆÍ / Ì13 / Ò -27 ÈÈÁÍŃ ÙÈÇŃÈ -ÇÁÀÌŃ-1
æÇÁÀÙÀÀ. 2-ÇÁÍÍÈ ÒßÈ ÙÀÀ ÇÈÆ ÍÇÆÍ æÇÁÀÀÐŃÍ æÝÍ ÁÒÀÇÍÀ ÍÒÍ ÈÀ ÇÈÍ ÒÍÈÈ æÀÆ

.ÀÌÆÆÍ; æÀÀ ÒÆÇÁÍ
ÇÁÝÈÇÆÍ 28/506-3
ÇÁÝÈÇÆÍ 28/245-4

.ÇÁÍÍÈ ÙÁÍ ÇÀÈÍÇŃÍ ÝÈÍ ÇÀÈÇŃÍ / Ì6 / ÈÇÈ 182 ÈÑÞÀ (3062) ÅÀ ÍÍÈ ÙÀ ÆÈÍ ÀŃÍŃÈ-5
ÇÁÍÍÈ ÙÁÍ ÇÈÀ ÀÇÍÀ ÙÀ ÙÇÆÒÈ æÞÍ ÑÆÇÀ ÈÀ ÇÈÍ ÇÁÍÁÇ ÝÍ ÈÇÈ / ÐÀ ÇÁÙÒÈ æÀÆ ÝÍ ÒÍÍ-6

ÇÁÍÇÀÙ ÈÑÞÀ (1066)

ÇÁÍÍÈ ÀÈÝÞ ÙÁÍÀ ÙÀ ÆÈÍ ÀŃÍŃÈ ÝÈÍ ÇÀÈÇŃÍ / Ì 11 / ÒÈÇÈ ÇÁŃÞÇÞ / ÈÇÈ 23 / ÈÑÞÀ (6475) -7
.ÒŃÍ ÇÁÀÆÆÍ / Ì2 / ÒÈÇÈ ÇÁÍÁÇÀ / Ò -18 ÈÈÞÍÀ æÈÁÍŃ ÝÍ ÙÈÇŃÈÇÀ

*ÀÙÇÍÆ ÑÈÇÁÍÈ

.ÌÀÒŃÈ ÝÍ ÀÌÆÈ ÇÁÌÀÇÍ -ÇÁÙÍÍ ÇÀÈÇÆÍ ÙÒŃ 10ÏÝŃ 1406ÀÙ 15/ÀßÈÆÈŃ/1985À*]
:ÇÀ ÇÁÍÁÁÁÀ ÁÍÁÍÀ æÀÒÈÙÍÀÀ æÀÒÈÙÝŃÀ . . . æÈÙÍ

:ÝÁÞÍ ÇÞÈÒÈ ÇŃÇÍÈ ÇÁÀÀ æÍßÀÈÀ ÇÀ ÍßÆÀ ÇÁÌÒÇÁ ÀÀ ÌÀÒ ÇÁÙÁÍ; ÝÞÇÁ ÙÒÆÍÀ
(ÇÀÈÞŃÈ: 152) (ÝÇÐßŃÆÁÍ ÇÐßŃßÀ)

(ÇÁÍÒŃ : 19) (ÆÁÇ ÈßÆÆÇ ÒÇÁÐÍÀ ÀÒÆÇ ÇÁÀÀ ÝÁÀÒÇÀÀ ÁÀÝÒÀÀ)
(ÇÁÈÆÈÈ:67) (ÀÒÆÇ ÇÁÀÀ ÝÀÓÍÀÀ)

(ÁÍÁÍ : 7) (ÁÀ ÈÀÒŃÆÇ ÇÁÀÀ ÍÀÒŃßÀ æÍÈÈÈ ÇÞÍÇÀßÀ)
(ÇÁÈÞŃÈ :40) (ÆÁÆÝÆÇ ÈÙÁÍ ÇÆÝ ÈÙÁÍßÀ)

æÝÍ ÇÀÇÍÇÍÈ: (ÁÀÇ ÙÁÍ ÙÀ ÙÈÍ ÈÍ; æÁÀÇ ÀÙÀ ÁÐÇ ÐßŃÁÍ ÝÇÐÇ ÐßŃÁÍ ÝÍ ÀÝÒÀ ÐßŃÈÀ ÝÍ
ÀÝÓÍ æÇÀ ÐßŃÁÍ ÝÍ ÁÀÁ ÐßŃÈÀ ÝÍ ÁÀÁ ÌŃŃ ÀÀÀÀ) (1)

ÇÐÇ ÈÞŃÈ ÇÁÙÈÍ ÇÁÍ ÒÈŃÇ ÈÞŃÈÈ ÇÁÍÀ ÐŃÇÚÇ æÇÐÇ ÈÞŃÈ ÇÁÍ ÐŃÇÚÇ ÈÞŃÈÈ ÀÀÀ ÈÇÚÇ)
(æÇÐÇ ÁÈÇÁÍ ÀÓÍÇ ÁÈÍÈÀ ÀŃÆÁÈ

ŃÆÇÀ ÇÁÓÍÇÀ (2) æÀÀÇ ÁÍÒÇ
(ÀÀ ÝŃÍ ÙÀ ÀÓÁÀ ÒŃÈÈ ÝŃÍ ÇÁÀÀ ÙÀÀ ÒŃÈÈ ÀÀ ÒŃÈ ÍÆÀ ÇÁÞÍÇÀÈ)
ŃÆÇÀ ÇÁÓÍÇÀ

. (æÀÀ ÒÈŃ ÀÓÁÇ ÒÈŃÀ ÇÁÀÀ ÍÆÀ ÇÁÞÍÇÀÈ)
(æÀÀ ÒÇÀ ÝÍ ÍÇÍÈ ÇÍÀ ÒÇÀ ÇÁÀÀ ÝÍ ÍÇÍÈÀ)
ŃÆÇÀ ÇÁÓÍÇÀ (3)

) (æÀÀ ÈÈÈÙ ÙÆŃÈ ÁÍÁ ÇÁÀÓÁÀ ÈÈÈÙ ÇÁÀÀ ÙÆŃÈÀ æÀÀ ÈÈÈÙ ÙÆŃÈÀ ÝÓÍÀ æÀÆ ÝÍ ÌÆÝ ÈÍÈÀ)
(4)

(5) (æÀÀ ÍÒÈÙÝÝ ÍÙÝÀ ÇÁÀÀ æÀÀ ÍÈÒÈŃ ÍÒÈŃÀ ÇÁÀÀ)
æÞÍ ÞÒÍ ÇÁÀÀ ÞÒÇÁ ÁÇ ÍŃÍ; ÁÀÀ ÈÞÍŃ ÇÒÈÙÇÁß ÈÁÀÆŃ ÇÀÇÍŃÈ æÈÀÝÍÐ ÒŃÍÙÈ ÇÁÀÀ æÇÁÌÀÇÍ

:ÝÍ ÒÈÍÁÀ ÈÞÍŃ ÀÇÍÍÒŃ ÇÁÀÀ ÁÀŃ ÌÁÍÇß
æÀÀ ÍÈÞ ;(æÀÀ ÍÈÞ ÇÁÀÀ ÍÙÁÀ ÁÀ ÁÍŃÍÇ æÍŃÒÞÀ ÀÀ ÍÍÈ ÁÇ ÍÍÈÒÈ; æÀÀ ÍÈÆÁÀ ÙÁÍ ÇÁÀÀ ÝÁÆ ÍÒÈÀ)
(ÇÁÀÀ ÍÙÁÀ ÁÀ ÀÀ ÁÀŃÀ ÍÒŃÇ
ÇÁÁÍÇÈ 2Ù3Ù4 ÇÁÒÁÇÞ

ÍÞÆÁ ÇÈÀ ÒÍŃÍÀ ÙÁÍÀÇ ŃßÈÀ ÇÁÍÁ æÍÈÒ ÈÀ: (ÇÁÍ ÇÚŃÝ ÇÀÐÀÈ ÇÀÐÍ ÇÒÇÈÁÍ ÁÐÇ; ÙÍŃÈ ŃÍÀÇ
.ÀÀÐ ÇŃÈÙÍÀ ÒÆÈ ÝÞÁÈ ÁÀ ÍÇ ÀÝÁÒ)

æÍÁÀÓ ÇÁÀÓÁÀ ÁÐÀ ÇÁÞÇÙÍÈ æÇÒÍÈ ÝÍ ÇÁÌÀÇÍ; ÝÈÞÍŃ ÀÇÈÒÈÍ ÇÁÙŃÆÝ æÈÞÀ ÇÁÍÁÇ
æÁÒÈÇÈÀÇ ÇÁÀÇÍÈ ÈÍÀ ÍÍ ÇÁÀÍÇÁÍ; ÍÆÒÙ ÇÁÀÀ ÙÁÍÀ ÈÙÆÒ ÙÙÍÀ ÀÀ ÌÆÈ ÇÁÈÁÍÍ ÇÁÇÁÍ
æÇÁÀÒŃ ÇÁÀÀÒŃ ÇÁÍÇŃÍ ÙÀ ØÇÞÈ ÇÀÈÒŃ æÇÁßÇÁÍÇÈÀÀ; æÍÓ ÇÁÀÍÇÁÍ ÝÍ ÇÙÀÇÞÀ ÈÒÚÇÍÈ

.ÙÇÀŃÈ ÍÍÀÇ ÝÍ ÍÀÇÍÇÀ ÀÀ ÇÀÒŃÇÍ ÇÁÓÍŃ æŃÇÍÈ ÇÁÒÁÍŃ æÞŃÈ ÇÁÙÍÀ
ÝÇÐÇ ÒÍ ÇÁØÚÇÀ æÝÞÍ ÇÁÇÍÇÀ ÍÈÍÀ ÇÁÀÀ ÇÁÀÍÇÁÍ ÁÐÈ ÈÇÁÍÈÒ ÇÁÍÇÝ ÁÇ ÍÍÀÇ ÇÁÐÍÀ ÍÍÀÒÆÀ
ÙÁÍ ÇÁÀÆÇÆÍ ÇÁÝÇÍŃÈ ÇÁÈÍ ÈÒÀ ÇÒÀÇÝ ÇÁØÚÇÀ æÇÁÆÇÙ ÇÁÍÁÆÍÇÈ æÇÁÝÆÇßÀ

æÇÐÇ ÈÙÍ ÇÁÀÍÇÁÍ ÙÀ ÇÁÇÁÀ ÇÈÍÁÀ ÇÁÀÀ ÙÀ ÇÁÆÍÒÈ ÈÝŃÇÞÀÀ ÁÀÒÇ ÍÓÀ ÝÍ ÞÁÈÀ æÒÚÇÍÈ
ÙÇÀŃÈ ÈÈÈÀ ÁÀÇ ÌÆÇÁÌÀ ÍÈÍ ÁÇ ÍÙÆÍ ÍÐŃŃ ÁÀ ÁÀ ÁÀÁÇ æÒÆÍÈ æÍÀÇÇ; æÁÍ ÁÀÓ æÁÍÈÈ
.ÁÐÀ; ÁÒÈÍ ÇÁÀÍÇÁÍ ÁÙ ÇÍÁ ÁÓÙÍ ÀÀÀ ÈÒÆÍÈÀ æÁÆÁÇÍÀ æÁÀÀÀ

ÍÞÆÁ ÁÍ ÇÈÆ ÇÁÍÒÀ ÇÁÒÆŃÍ æÁÍÀ ÀÓÁÍ ÁÙŃßÈ ÁÙ ÇÁÀÍÇÁÍÁ: æÇÁÀÀ ÀÇÀÓÍÈ ÇÈÁÍ ÍÇÒŃ ÍÆÀÇ
.æÇÍÍÇ ÀÀÐ ÇÀ ÇÒÈÒÁÍ ÁÀÇ ÝÍ ÁÐÇ ÇÁÍÆÀ

æÀÀÇ ÍÍÀÀ ÈÀÇ ÇÀ ÀÀÞÀ ÒÁÀÇÈ ÇÈÀ ÈÍÁÍÈ (ÀÇÐÇ ÍÒÁÙ ÝÍ ÇÙÍÇÆÍ; ÇÀ ÌÆÈÍ æÈÒÈÇÆÍ ÝÍ ÒÍŃÍ ÁÇ
.ÈÝÇŃÞÁÍ; ÇÀ ÒÍÁÍ ÍÆÆÈ; æÇÀ ÀÝÍÍ ÒÍÇÍÈ æÇÀ ÞÈÁÍ ÒÀÇÍÈ)
æßÇÀ ÍÞÆÁ: ÁÆ ÇÙØÍÈ ÇÁÐÍÀ ÒÍÆÆÁÍ ÁÀÁ ÁÐÀ ÇÁÞÁÙÈ ÐÀÈÇ ÀÇßÇÝÁÈÈÀ ÁÀÇ ŃÁÍÈ ÀÀ ÇÁÇÀÓ

.æÇÁÍŃ ÇÁÐÍ ÇÙØÇÁÍÀ ÇÁÀÀ
ÇÁß ÈÙÍÒ ÁÙ ÇÁÀÍÇÁÍÁ ÍÆÀÇ ÇÆ ÇßÈŃ ÝÈÈŃßÀÀ æÞÁÈß ÁÙÁÞ ÈÀÀ æÈÙÍÒ ÁÙÀÀ ÒÀŃÇ ÙÁÍ ÇÁÍÈÒ
.æÇÁÒÇÍ æÇÁÀŃÞ ÝÀÇ ÇÀ ÈÙÇÍŃÀÀ ÍÈÍ ÍÁ ÞÁÈß ÇÁÍÁÀ æÈÀÝÆ ÁÁÙÆÍÈ ÁÙÀÀ

ÞÇÁ ÁÍ ÇÈÆ ÒÍÇÝ (ÝÈÍ): ÁÀ ÍÞ ÁÀ ÀÈŃß ÁŃÒ ÇÁÌÀÇÍ æÀÐÀÈ ÁÍ ÇÁÝŃÍÒÈ; ÝÞÁÈ: ÁÀ ÁÀ ÍÁÈŃ
ÇÁÍÍ ÙÁÍ ÒÍŃ ÇÁÀÙŃßÈ ÝÀÇ ÈÁÓ æÇÀÇ ÁÙÁÀ ÇÁÀ ÁÀ ÍÍ ÇÁÝŃÍÒÈ æÁßÀ ÞÁÈÀ ÁÙÁÞ ÈÇÁÌÀÇÍ; æÀÆ
.ÍÁÈÍ ÇÀ ÍÈŃß ÇÁÌÀÇÍ æÍÐÀÈ ÁÀØÆÇÝ ÈÇÁÈÍÈ ÇÁÙÈÍÞ

ÇÁÀÇ ÇÁÀÙÇÍÀÇÈ ÇÁŃÈÇÁÍÈ; ÇÁÀÇ ÇÁÈÙÆÍÒÇÈ ÇÁÇÁÁÍÈ; ÁÀÁÇ ÀÆÇÒÁÀ ÇÁÞÓØ ÈÍÍ ÑÈ
.ÇÁÙÇÁÍÁ
æÝÍ ÇÁÍÍÈ ÇÁÓÍÍ ÇÁÐÍ ŃÆÇÀ ÇÁÍÁ æÇÁÀÒÇÆÍ (6)

(aa ÇÓÈÚai ÆÚaÇa Çáaa æaa ÇÓÈÚÝ ÆÚÝa Çáaa æaa ÇÓÈÛÝì ÒÝÇa Çáaa)
æÝí ÇáÓííí Úa ÇáÈÑaÐí (7) aÑÝæÚÇ
aa ÆÑÒì ÇaaÇÓ ÈÓÍØ Çáaa æBaà Çáaa Aai ÇaaÇÓ æaa ÆÓÍØ ÇaaÇÓ ÈÑÒì Çáaa ÒÝÇa Çáaa)
(aAaÈ ÇaaÇÓ
æÝí ÇáÈÍÇÑí (8) aÑÝæÚÇ
(aa ÆÍÐ ÆaaÇa ÇaaÇÓ íÑíí ÆÍÇÁaÇ Æì Çáaa Úaa æaa ÆÍÐaÇ íÑíí ÆÈaÇÝaÇ ÆÈaÝa Çáaa)
æÝí ÇáÓííí Úai Çíai æÇÈì ÍÇæì (9)
aa ÇÒÇÈÈa ÝÇÐÈ ÝAaÓaaÇ ÈÇaaÇÓ aa ÈÓÍ ÝÇÐÈa æaa ÆaÓaaÇ ÈÇáaa ÆaÓB aa ÈÇaÚai ÆaÇ)
(ÈaaÈ ÆÍa Ça Úai ÚÇÍa
æÇaaÚÇÍaÈ ÇaÑÈÇaíÈ ÇaÈì aÇ ÈÈÍaÝ ÆaB ÈÐÍÑ ÇÒÈÚÇaB aaÇÍÑÈ íÓÑ Çáaa ÆaaÑ ÍaiÇB
.æíÑííB Ýí ÍíÇÈB aiaÓa ÇaÓBiaÈ Úai ÐaÈB
æÝí ÇáííÈÈ ÇáÓííí Úa ÇÈa aÇÍÈ (10)
aa BÇaÈ aaà ÇaÁÍÑÈ ÍaÚ Çáaa aa Óaaà æÍÚa ÚaÇa Ýí ÐaÈa æAÈÈa ÇaÍaiÇ ÑÇÚaÈ; æaa BÇaÈ aaà)
(.ÇaÍaiÇ ÝÑÐ Çáaa Úaía ÆaÑa æÍÚa ÝÐÑa Èía Úíaiá æaa íAÈa aa ÇaÍaiÇ ÁaÇ aÇ BÈÈ aa
æaÐí ÆAíaÇ aÐÇ Ýí ÇaÍaÇí ÆAíaÇ ÚaÍaÇ BÇa ÇaÓaÇí ÓííÇ æÇaÐÍíÑÈ aÝÐaÈÈ æaÓÇÍÇÈ
ÇaÍÈÇÈÇÈ æÇaÓÇÆÑÇÈ aÚíaaÈ BÇaÈ ÇaÚaÇÆa BÈÍÑÈ
æÝí ÇáÓííí (11) (ÚaíaB ÈÇaÍaÇí ÝÇaa ÈÇÈ aa ÆÈæÇÈ ÇaÍaÈ íÐaÈ Çáaa Èa Çáaa æÇaÚa)
æÈÍí aÓÍÇÐ aÐÇ ÇÍÍÇÇ æÇaÚíÈ Ýí ÍaiÇ ÇaÍaÇí; æÐaB aÇa ÇaÍaÇí æ ÇaÚaÇaÈ ÇaÚÇaÑÈ
:aaÓÍÐ æÇaÇÍaÇÓ æaÐÇ Óai Çáaa ÚÓaÍa ÇaaÍÇaÍia ÓÇÍBia ÝÇa ÚÓaÍa
ÇaaÇ ÇaaAaaæa ÇaÐía ÆaaæÇ ÈÇáaa æÑÓaaÈ Èa aa íÑÈÇÈæÇ æÍÇaÍæÇ ÈAaaÇáaa æAaÝÓaa Ýí)
(ÓÈía Çáaa ÇaaÆB aa ÇaÓÇÍæa
ÇaÁíÈ 15 ÇaÍíÑÇÈ
æÇÐÇ BÇa ÇaÚaa ÓÇÍÇ ÝÇa Çáaa ÚÓaÍa íÓaa Úai ÓÇÍÈa ÆÍÇÁa aaàÇ BÇa ÇaÚaa ÈÐaÇ
æÓÇÇÇ (æÇaaØÇaÈ ÇaÚÇaíÈ-BaÇ íÐaa ÇÈa ÇaÐía æaÐaÝ íÓaaÇ Úai aaÈ ÚÇaíÈ aaiÈ
ÓííÈ; Ýaa ÝÐíaaÇ ÝÐí ÈÚÐÑ Úaía ÇaaÓaa ÇaíaÇ; ÝÇÐÇ BÇaÈ ÇaaàÈ ÚÇaíÈ ÈÚaÐÈ Èa æÍía
Íaa ÚíÑa; æÇÐÇ BÇaÈ ÇaaíÈ ÓííÈ ÓaB ÇaÚÈÍ ÇaØÑíÐ ÇaaæÓaÈ Çaía; ÝÇaaíÈ ÈÝÑí aa ÇaØÑíÐ
æÇaaàÈ ÈÝÑí aa ÇaaØaaÈ) (12)
æÈÚÈÈ æAaÈ ÈÑì ÍÇa ÇaaÍÇaí æÐí ÝÐí Ba Óí Ýí ÇaÍaiÇ; ÝÐí ÓÐØ Úai ØÑíÐ ÇaÍaÇí ÇÍÈÇAa
æÇÍæÇaa æAaaà æííÑÇaa æaa íÚíÓ Ýí ÓÚÝ aa ÇaÚíÓ æÓÍÈ aa ÇaÍíÇÈ aÇ ÈBÇÍ ÈÓÍÐ æaÚ aÐÇ
!! ÝÇaB ÈÍíaa íaÓaa aiaÓaa æÇaÐÇÆÝ ÈÈÓÈÈ ÝaÐ ÆAaÓaa
ÐaÈ aÓíÝí ÝÑaÓí ÚÇíÓ ÇaÁÝÚÇa ÝÈÑÈ Ýí aÚÇÑBaa: BíÝ ÈÍí ÇaÓÚÈ ÇaÁÝÚÇaí; ÐÇa:
.ÇÍÈÈÈa BÈíÑÇ; ÝÓAaÈa aaÇÐÇ; ÝÇa aÇaa ÓÚÈ aÈÍia BÑia íÓÈÐa ÇaaæÈ ÈÇÈÈÓÇaÈ
æÇaÍÐ aa ÈÑB ÓíÆÇ aaà ÚaÓa Çaaà Úaa; æÐÇa ÇÈa ÓíÑia ÓaÚÈ ÓÑííÇ ííá ÈÇaaà aÇÈÑB
ÚÈíaaà ÓíÆÇ ÝaÈí ÝÐíá; Çía aÇ íÚaÓ Èa ÇaaÑA ÇaÇaÓ ÈÇáaa æaÍÈÈa æØaAaiaÈ ÇaÐaÈ Èa
æaÐaÈa æaÓÇØa æÝÑíá æÑÓÇa Úa ÆÈa ÈÚÇaí
æÐí ÍÇa Ýí ÇáÓííí (13) ÐÇaÈ Ça ÓaaÈ ÆÓí Çáaa ÚaaÇ ÓaÚÈ ÆÓaa Çáaa-Óai Çáaa Úaía æÓaa-
:íÐaa
aÇ aa ÚÈÍ ÈÓíÈa aÓíÈÈ ÝíÐaa ÇaÇ aaà æÇaÇ Çaía ÑÇíÚaa Çaaàà ÇíÑaí Ýí aÓíÈÈí æAíaÝ í)
(ÍíÑÇ aaàÇ ÁaÇ ÆÍÑa Çáaa Ýí aÓíÈÈa æAíaÝ aa ÍíÑÇ aaàÇ
ÝaaÇ ÈaÝí ÇÈa ÓaaÈ ÐaÈ BÇa ÇaÑaí ÆÓaa Çáaa Óai Çáaa Úaía æÓaa ÝÇÍáÝ Çaaà íí ÍíÑÇ
.aa; ÆÓaa Çáaa Óai Çáaa Úaía æÓaa
æÝí ÆaÇÍÈ: (ÝÚaÍaÇ ÐaÈaÇ ÐaÈ Ýí aÝÓí æaa ÍíÑ aa ÆÈí ÓaaÈ;)
æÇaÓæÇaí ÇBÈÑ aa Ça ÈÚí æÈíÓí Ýí ÆÑÓ ÇaÍaÇí íÐaa íí ÚaÑ ÍaiÝ: ÍÆÈ ÆÈÓaÈ Ýí ÈíÓÇæÑ
aaÐ ÚÓÑÈ ÁíÇa æÈÑBÈ ÇaÍÈaÈ æÓAÑíÚ ÍaÇa ÇíÇa; aÇa ÓÚÇÍÈí aaÇB aÇaaÇ æÇaÍaÇí BÇaÓaB
!!æÇaÈÍÑ
æíÐaa íí ÇáÓíí Èaía ÇaÚíaÇaí: aÐí æÍÚÈ Aaaí æÓaÈÍÈ æAaaÇíí ÚaÍaÇ ÍÆÈ aaÍaÇí aBaai aa ÇÈB
!æÈÐíÈ Ýí ÍÈaÈ (ÓaÑaÇa) ÇÓÈæÚÇ ÝaÍÚÈ ÇaaÍÇaÍia ÈÇBíÇ
æííÈaí ÓÇÈ ÚÇí aa ÈÚaÇa ÇÓaa ÈaÇa: aÐí aBÈÈ ÓÈÚÈ ÚÓÑ íaaÇ Ýí aÚaÇa ÝaÍÚai ÇaaÍÇaÍaa
!aaà íÈBaa
.æÇaÈÁííÇÈ ÇaÑÈÇaíÈ æÇaÈBÑiaÇÈ ÇaÑíaÇaíÈ æÇÓÍÈ ÍaíÈ
íÐaa ÓíÇÝ: BÇa Ýí ÈaB ÇaÇíÇa aÑÓa ÇaaÍÇaÍia ÇaÍaÓÈ ÈÈaÇíÐaa ÇaÍaÓÈ ÝíAÈaaÇ ÈÍaÓaÇÆÈ
Ça ÇBÈÑ aa ÇaÚaÇÆa! æÝí aÓÇÑ ÓÑíÝ ÐÈa ÓaÑia íí ÇaÑaÓ ÈÍaÓaÇÆÈ ÍÈÇÈÈ æÍaÇaí
ÇÑÈÚia ØÇÆÑÈ Úai ÓÈía aÍÇaÍÇ; æaÐÝ ÇaaÍÇaÍaa ÇaÇaaà ÈaÇaíÈ ÁíÇa; æÇÓÈÓai aa
ÇaaÍÇaÍia ÚÓÑaa aÍÇaÍÇ; æaÐaa aa ÇaÑaÓ ÍaÓaÇÆÈ æÍØaaÈ aaà ÓÈ ÚÓÑÈ ÍÈÇÈÈ; Ýaa aÐa
ØÇÐÈ ÇaÈÓÑ Ça ÈAíí ÆÈÇaí æÈÚaÈí ÆAaÇA ÇaÓÇÈÑia; ÇaaÇ ÇaaÚÇaÍaa ÇaÑÈÇaíÈ aaiÈaÇ
.aÓÈíÐa
æÓÍÐ ÇÈa aÓÚaÈ ÆÓí Çáaa Úaa (aa ÇaÍBia Ça aÇ ÈÑÓí ÇaaÇÓ ÈÓÍØ Çáaa aáÇ Èíáí ÇíÇ Úai
ÑÓÐ Çaaà; aáÇ Èaaà ÇíÇ Úai aÇaa íAÈB Çaaà ÝÇa ÆÓÐ Çaaà aÇ íÓaÐa ÍÑÓ ÍÑíÓ aáÇ íÑíá
BÑÇaíÈ BÇÑa; æÇa Çáaa ÈÐÓØa æÍaaà æÚíaa ÍÚa ÇaÑaa æÇaÝÑí Ýí ÇaÍBia æÇaÑÓÇ æÍÚa Çaaà
.æÇaÍÓa Ýí ÇaÓB æÇaÓÍØ)
Çaaàà ÇíÚaaÇ aaà íaÐaaÈ ÈÇaÚíÈ æíÓÈíÐaaÈ æíØaÆaaÈ aÐíÑB æíÝÑíaa aÐÓÇÆB Çaaàà ÇaÓa
ÇaÓBiaÈ Úai ÐaÈÈaÇ æÇÚÝÑ aaÇ ÐaaÈaÇ æÇÓÑÇÝaÇ Ýí ÇaÑaÇ æÈÈÈ ÇÐíÇaaÇ æÇaÓÑaÇ Úai
.ÇaÐaa ÇaBÇÝÑia

ÇáÓÈæÑ; æÑííá Çááá; æææææí ØÇáÚ áíáí; æÚÈÌ ÇááÈíá; ælíáÇáí áÁáÇÁ Bááá ÞÌ ÇÓÈÓáíæÇ Ýí ÚÇá æÇÍÍ ÈÞÑÍÈÇ 1405áÚ Éá áÚÁááá ÇÓÈÓáí Ýí ÁÍÑ ÓáÑíá áá ÁÓáÑ ÇáÓíÝ ááÐÇ ÇáÚÇá æáÐÇ íÁÈÑ ÈÁÈíÑÇ ÚáíÞÇ Úáí ÇáíáÇí æÈáíÈá æÇÈÌÇáá ÝáÁáÇÁ áÒì Úáíáá ÇáÁá ÞÑÇÈÈ ÓÈÚ ÓáæÇÈ æáíÝ æáá íÈÞíæá ÇáÓÝæÝ æíááæá ÇáÓÈÇÈ æííáÚæá ÇááìÇáíá æáÞí ááÚÈ ÇÓáÇÁáá æÇÍÈáæÇ áßÇáÈáá Ýí ÇáÞáæÈ æÁÈÈÈæÇ ææíáá Úáí ÁÑÓ ÇáæÇÞÚ ÈÈæÝíÞ Çááá æÚæáá ÍáÇá áÐá ÇáÝÈÑÈ; æáíÓ áá ÇáÓáá ÈÚæíÓáá ÍÇÓÈ æÁá áÁáÇÁ Þí áÇáæÇ ÞÓØÇ áÇ ÈÁÓ Èá áá ÇáÈæíá æÇáÈÑÈíÈ æÇáÈÚáíá æíÚÓ Úáí ÇáÁáÓÇá Áá ííí ááá áÚÇÆÑ æÞááÇ ÈÑì ááá æáæ ÈÚÍ Ííá ÈÌÇÆá; ÞÇá áí ÁÍÍ ÇáÁÍæÈ: áá íÑÈì ÇáÁÝÚÇá ØÈÞÇÈ ÈÍíáÈ áá ÇáÞÇÍÈ ÝÞáÈ áá: Ñíá ÓÈá áÚáí Úáíá áÓÍÈ ÇáÓÑÈÇÈ Úáí ÑÁÓá æáÇ íÓíæ áá ÓÑÈÈ ÍÈì ÈÞÚ Úáíá ÚíÑáÇ áá ÈØáÈ ááá ÇáÈÍØíØ ÇáÈÚíí; áá ÈÑíí ááá Áá íáÝÑí áíÓÚ áááÇìÇ áÁíÇá æÁáá; æÞÇá áí ÁÍÑ: ÍÈÐÇ áæ ÝÚá ÇááìÇáíáæ ÇáÁÝÚÇá ÞáÇ ÝÚáÈ ÇáÈæÑÈ ÇáÝáÓØíáíÈ Áá .ÈÞíá áÓÇáÚ æææÇÑÍ ÈÍÑ Úáí ÇáÈæÑÈ ÍíáÇ ÝíáÇ ÁÐÇ ÇáÞØÚÈ ÈáÇ ÇáÓÈá æÓÍ È ÇáÁÈæÇÈ ÝÞáÈ áá: Ñíá ÌÇÆÚ ááÐ ÁíÇá áá ííí ááíÈÓ ØÚáÇ æìÇÁá ÑÚíÝ ÁÝÈØáÈ ááá Áá íÞíá áíÓáÇ ;ßÈíÑÇ áíÝÚ ÇáíÞíÞ

ÝÁÐÇ ÞÇá Áíáí ÓÇá áÓÚæí íØáÈ áá ÇááìÇáíá Úáíá Áá íÚíÓ ÇáæÇÍÍ áááá Úáí ÍÈÈ áá ÇáÈØÇØÇ Þá íæá æáÇ íÓÈØíÚ Áá íæÝÑ Èáá ÇáíÞíÞ áÇÈáÈíá æÚÓÑíá ÍÈáÈ íÓá ÈÚÍÇÍ áìÇáíáÇ Ááí ÓÈÚÈ ÁáÇÝ Ýáá ÈØáÈ áá áÐÇ Áá íÞíá ææÑÍÇ ÈÇÈÈÇ æííáÇ áÓÈáÑÇ áíÈáÈá; Áá ÈÑíí Áá ÈÞæá ÞáÇ ÞÇáÈ ÇáááßÈ ÇáØæÇáíÈ ÓæíÈ æáíÓ ÇáÓÇÍÓ ÚÓÑ ááß ÝÑáÓÇ ááÓÚÈ ÇááÇÆÍ ÇáÐí ÍÑì íØá Óíá ÇáÈÇÓÈíá áÓÍÈ ÇáíæÚ æÇáÚáá ÝÈÓÁá: áÇ ÈÇá áÁáÇÁ ÈÇÆÑíá; ÝÞíá ááÇ Áááá áÇ íííæá

ÍÇáíÈÓ ÝÞÇáÈ: ááÇÐÇ áÇ íÁßáæ ÇáÈÓßáÈ ;ÇáÞÓíÈ ÇáÈÇáíÈ: Áááá íáÞæá ÇáÚáÈ ÍÈì áá ÈÚÓ ÇááÓáíá Áá ÇáíáÇí ÇáÁÝÚÇáí ÇáÁá íÈÚÑÓ áíááÈ ÈÓÍßÍ ÍØíÑÈ ÍÝÝÈ ææÇÑíá æÞááÈ ÁÓíÞÇÁá; æíÚáÈ ÇáÁííí ÈáÐÈÓ Úá ÇáíÝÚ; ÝÝí ÇáæÞÈ ÇáÐí íÓíí Ýíá ÇáÚíæ ÓÑÈÇÈá ÈÈæÑ ÇáÓÈáÇÈ Íæá ÇááìÇáíá ÇáÁÝÚÇá áá ÁÚÓ ÁÓíÞÇÆá ÇáÐíá íÚáæá Áááá íííæá ÇáÁÓáÇá æáÇ íÚááæá Áááá íØÚáæá ÇáíáÇí ÇáØÚáÈ ÇááíáÇÁ Ýí áÐÈáá ÝááÇáß Çáíáæí ÇáíÇÆÈÈ ÇááÈæÇÓáÈ áÁÈÇÑÈ ÇáÝÈá ÇáÈí ÈáÓÁ áá ÈÚÓ ÓíÞí ÇááÚÑ áá ÇáÓÈÇÈ ÇááÈíáÓ ÇáÐíá íÑáæá áÚÁá ÇáÓÚÈ ÈÇáÓÑß æÇáßÝÑ áÁíá ÇáÈáÇÆá æÇáÈæÓá ÈÇááÈí Óáí Çááá Úáíá æÓáá æíÓÑÍ ÇáÈÚÓ Áá (ÇáÞÈÇá Ýí ÁÝÚÇáÓÈÇá Èíá ÇááÓÑßíá ÇáÁÝÚÇá æÇááííá ÇáÑæÓ; æíÑí ÈÚÓ ÇáÁÝÚÇá Áá áÁáÇÁ

.ÇáÝÈíÈ íÑííæá áíá ÍáÇíáÇ æÈáÓíÞ æííÈáÇ æíÈÐÇ áæ ÈÑíÈ áÁáÇÁ ÇáÓÈÇÈ æáÇ áØß Ýí ÓíÞ ÇáßÈíÑíá áááá Ýí ÇØáÇÞ ÇáÝÈÇæí Úáí .ÚæÇáááÇ Íæá ÈÞííÑ ÇááÈÇÆÍ æÇáÁÈÇÑ ÇáÈÚíÈ ááÇ íÈÝæááá Èá áíÈ áÁáÇÁ ÇáÝÈíÈ ÈÑßæÇ ÇáÁÝÚÇáíá ÈíÑÇÍÇÈáá æÁíÓÇááá; ÝáÇ áá ÁÝÚÇáí ÈÞÑÍÈÇ ÁáÇ æÈíÓ Áá æÑÇÁ ÈÌÇÚíí æíáá æßÓæÝ ÍÈíáá æÓááá ÞÓØÇ ááØáÑÈ Ýí ÁÚáÇÞá ÈßÝíß áÚáá

áÑÈÇÈ ØæíáÈ áÞí áÑÈ Úáíá ÁííÇÈ áæ ÓÈÈ Úáí ÇáíÈÇá áÓáÓáÈáÇ; ÝÁÐÇ ÝÈí áß ÈÚÓ áÇ Ýí ÞáÈá ÈÑì ÞÁá ÁíÓÇÁá ÈÈÞØÚ ÍÓáÇ æááÝÇ ; æíÓÝÑ ÇáÓÝÑÈ Éáæ ÇáÁÍÑì ÍÈì ÈÚá Áá ÓáæÚá ÈÈÞÓÝ æáæ íÑì ÇáßááÇÈ; ÝÝí ÁÚáÇÞá Þáí ÈáÞÓ áá ÇáíæÇáí; æÈáÝØÑ áá ÇááÑÇÆÑ; æÝí ÇÚæÇÑá áá .íÐíÈ áÝÇÆÝ ÇáÞáæÈ ááÇ íÚáß ÈÓÑÞ ÈÚÈÑÈß æÈíáÞ ÈíáÚÈß æÈÓí ÈÚÓÈß æÈÚÓ ÈÑíÞß Áá ÞÓÈ áá ÞÓÓáá ÈÑáÓ ÍæÇáíß ÁÓí; æÈÓÑá ÁáÝÇÓß ÍÓáÇ æÈáÓ Þ ÇÍÓÇÁß ÚáÇ ; æÈíÚá ááß

.ÁáÓÇáÇ íÈÞáÈ Úáí ÇáíáÑ æíÈæÓí ÇáÞÈÇí; æíÚÇáí ÈÑÍÇÁ Çáááæá ÝÈíáÇ áá Áá ÈÓÑ í Úáá ááæáá æÈÐáÈ ÈÑÍÇÁ ÓíÑá ÈÈÓáí ÈÈÚíÇí áÓÇÆÈá æáÓÑ .áÈÇáÈá; æÞííáÇ ÞÇáæÇ: "æíá ááÓíí áá Çáíáí" Áí æíá áááááæá áá ÇáÝÇÑÚ ; ÇáÞÓíÈ ÇáÈÇáÈÈ: Áááá áíÇÓÑæá ÚÇááíÇ íÈÚÑÓ ÇáíáÇí ÇáÁá Ááí áÇáÇáÑÈ ÚÇááíÈ áÇÍÈæÇÆá æÞØÝ ÈáÑÇÈá ÝááÇáß ÇááßÇÆÍ ÈÞæá Úáí Þíá æÓÇÞ ÝÇáíæá ÇáÚÑÈíÈ æÚáí ÑÁÓáÇ ÁáÑíßÇ ÈÑíí Áá ÈÞÇáÑ Úáí ÇáíáÇí ÇáÁÝÚÇáí æÈÑÇáá Úáíá; æÁáÑíßÇ ááÐ ÈÌÇÍÈ ÇáíáÇí ÍÐáÈ áÓÑæÑÈ áÁá ÇáíáÇí íØá ÚíæÈáÇ ÇáÈÞáííÈ ÑæÓíÇ æíÓÈáÓÝ ØÇÞÈáÇ æíáÈÓ ÞæÈáÇ æÝí áÝÓ ÇáæÞÈ ííáÑ Þæí ÇáÓÚÈ ÇááÓáá ÇááÈÚÓÈ!! æáßááÇ ÚÇÓÈ ÈÑíÞáÇ ÈÓÈÈ ÞíÇÍÈ ÇáíáÇí ÇáÐíá ÈÓáíáá (ÈÇááÈØÑÝíá ÇááÈÓííá) æÈæí áæ ÇÓÈØÇÚÈ Áá Èíí ÈíáÇ ááÞíÇÍÈ; Ííááá ÁÓáÇá ÁáÑíßí; áÑáíá áÈØæÑíá áíÓ Úáíáá ÇáÈÓÇá æáÇ

.æíá íÈÈÈæá Úáíá ;ÇáÞÓíÈ ÇáÑÇÈÚÈ: Áááá íÚÇáæá ÇááíÑÈ æÇáÝÞÑ Áá ÇáíáÇí ÇáÁÝÚÇáí íÚíÓ áÓÇÞá ÈáÁí ÈíáááÇ ÇáÑæÇÓí Úáí ÑÁÓáÇ áÓßáÈ ÇááíÑÈ ÇáÇÓØÑÇÑíÈ áÈíÈ ÇááíáÇÈ ÇáÓÑÓÈ æÇááÐÇÈÍ ÇáíáÇÚíÈ æÇáíáá áÈíÈ áíÑÈ ßÈíÑ áá ÇáÚááÇÁ Áæ ÇÓÈÓáÇíáá æÇáÚæÓ ÇáÓííí ááØÚÇá æÇááÈÇÓ; æÇáÝÞÑ ÈÞíá Úáí ÇááÝÓ ÍÇÓÈ Úáí ÓÚÈ ÞÇáÓÚÈ ÇáÁÝÚÇáí ÇáÐí áÇ Èáíá ÞáÇÈá æáÇ ÈÚÓÈ ÓááÇÈá æáÇ ÈÞÑÚ ÓÝÇÈá æáÇ íÓÈÈÇí ÐáÇÑá .ííÓÈáá ÇáíÇáá ÁÚáíÇÁ áá ÇáÈÚÝÝ; ÈÚÑÝáá ÈÓíáÇáá áÇ íÓÁáæá ÇááÇÓ ÁáíÇÝÇ (ÇáÈÞÑÈ: 273)

ÝÇáíáÇí ÇáÁÝÚÇáí ÇáÁá ÈÍÇÍÈ Ááí Çáíí ÇáíÇáíÈ ÇáÈí ÈæÇÓí ÌÑÇÍÇÈá æÇááÝÓ ÇáßÑíáÈ ÐÇÈ ÇáááÈ ÇáÓáÇÁ ÇáÈí Èíæí ÍÈì ÈÁÑæÇíáÇ ÝÓáÇ Úá áÇááÇ æÇáíÇÚíÈ ÇáÓÇíÞ ÇáÐí íáÐÑ áÝÓá ;áííáÈ ÁáÈ æÈáÇÁ Ííá æÁáÞÇÐ Ííá ÝÁíá ÇáíÚÇÈ ÇáÓÇíÞæá .æÓÈÍÇáß Çáááá æÈíáíß ÁÓáí Áá áÇ Ááá ÁáÇ ÁáÈ ÇÓÈÚÝÑß æÁÈæÈ Ááíß

*æáßà ÇáÑæÓ áÇ íÚáæä

.[æÒÑÈ Ýí àláÉ ÇáíáÇí -ÇáÚíí ÇáÑÇÈÚ ÚÒÑ 1ÑÈíÚ ÇáÈÇáí/ 1406áÚ; 13/ÍíÓæÈÑ 1985*]

:.Áà Çáíáí ááá áíáíá æáÓÈÚíáá æáÓÈÚÝÑá æáÚæÐ ÈÇááá ää ÒÑæÑ ÁàÝÓáÇ; æÈÚÍ ÝáÞí ÝØÑ Çááá ÇááÝÓ ÇáÈÒÑíÉ ÈÀÑÇíÈá æÒáÚáÇ Èííá; æÇÞÈÒÈ áÒíÆÈá ÒÈíÇáá Áà ÈÓíÑ :ÇááÝÓ ÇáÁáÓÇáíÉ Úáí ÌØ Ðí ÍÇÝÈíá ÒÇáÞÇØÑÈ ÝæÞ ÇáÓÈÈ ÇáííííÉ

(ÌØ ÇáÑæí ; æíØ ÇáíÓí)

æáÇ íáßà áááÝÓ Áà ÈÓÈÞíá Ýí ÓíÑáÇ æáÇ ÈÆÈí ÁßááÇ æáÇ ÈíÞÞ ÛÇíÈáÇ ÁáÇ ÁÐÇ Óáí áÐÇá ÇáíØÇá ÇááÈæÇÓíÇá ÇááÐÇá íßæáÇá ÇááÝÓ æÈÚÓíá Áí ÌØ ää áÐíá ÇáíØíá ÁááÇ äæ ÈÚÓíá .ááíÇÈ ÇáÁáÓÇáíÉ æÞáÈ áíÑßÈáÇ æÝÞíÇá ááíÝ æíæíáÇ

æÞí ÍÇæáÈ ÇáÝáÓÝÇÈ ÇáÑÑÓíÉ Áà ÈÒÚá ÇááÝÓ ÇáÁáÓÇáíÉ Úá Áíí áÐíá ÇáíØíá Úáí ÇáÝÑÇí ÝÝÓáÈ ÝÓáÇ ÐÑíÚÇ ; æÈíØæÈ ÇááÝÓ Úáí ÒíÑÈ ÝØÑÈáÇ ÇáÈí ÒáÚáÇ Çááá ÒáÇ íÓÇÁ; æíÝí .íÓÇÁ

áÞí ÍÇæáÈ ÇááÒÑÇáíÉ Áà ÈÚÓá ÌØ ÇáíÓí áíáØáÞ ÌØ ÇáÑæí; ÈÑæÈÇáíÈáÇ æÁÚááÈ ÒÚÇÑáÇ "ÚÐÈ ÇáíÓí áÈÓææ ÇáÑæí" æíÑ æÈ ÇáÓæÇí Úáí ää ÁÑÇí ÇáÈÈÈá áÚÈÇíÉ Çááá æÑæÈÇáíÉ ÇÈÈíÚæáÇ áÇ ÒÈÈáÇÇ Úáíáá ÁáÇ ÇÈÈÚÇÁ ÑÓæÇá Çááá ÝáÇ ÑÚæáÇ ÍÞ ÑÚÇíÈáÇ

(Çáííí: 27)

æÁáÐÈ ÈÇáÁáÇÝ ÇááÁáÝÉ ää ÇáÒÈÇÈ æÇáÓÇÈÇÈ Èíá ííÑÇá ÇáÁííÑÈ æÝí ÒæÇíÇ ÇáßáÇÆÓ; æíÇæáÈ ÍÇáíÉ Áà Èíí ÒæÈ ÇáÞíá æÇááÈá ÇáÚáíÇ æÈÓÈÈíÑ ÇáÁÓæÇÞ ÇáÚáíÇ ÈÚíÇ Úá ÍÇíÇÈ ÇáíÓí; ÝÇÓÈØÇÚÈ ÞáÈ ÞáíáÈ Áà ÈáÈÒÑ Úáí ÝØÑÈáÇ ÈÇáßÈÈ æÇáÓÈØ æÇáíÑáÇá æÇáÚÓá æáßà ÇáßÈÑÈ ÇáßÇÈÑá ää ÇáÑæÈÇá Ýí ÇáÁííÑá ää íØíÞæÇ Áà íÚíÓæÇ ØæíáÇ ÈÚíÇ Úá ÝØÑÈáá æÈÚáÈÈ ÒáæÈ ÇáíÓí Ýí ÁæÞÇÈ ÇáÓÚÝ ÇáÁáÓÇáí ÝÓÞØæÇ Ýí ÇáÑÐíáÉ æÚÑÞæÇ Ýí ÇáÝÇíÓÈ; æÈíæáÈ ÇáßáÇÆÓ Ááí ÈÀÑÈ ÚÝáÈ ááÑÐÇÆá ææÈÇÁÈ ÞÐÑÈ .ááÝæÇíÓ

äáÇ Áíí Ááí ÈæÑÈ ÁæÑæÈÇ Úáí Çáíá áÝÓá; æÇÈíÐ ÇáÚááÇáíæá ÍíÇÈ ÇáÑæÈÇá æÈÑÑÇ ááÈáÑí Úáí ÇáßáíÓÈ æÇáÝÑÇÑ ää ÞÈÒÈáÇ ÇáííííÉ æÞíáÇ ÇáíÈÇÑ; æáÒÑÈ ÇáÈæÑÈ ÇáÈáÓÝíÉ ÞÓÓ (ÑÇÓÈæÈíá) æÈÚáí ÇáßáÈ ÇáÞÐÑ ÈÇáÑæÓíÉ Úáí ÇáíáíÇ ÈÁÒÑáÇ æáí ÞÓÓ ÇáßÇÑíáÇá ÇáßÈíÑ Ýí ÑæÓíÇ ÇáÐí ää Èáíæ äáá æÇííÈ ää ÇáÁáíÑÇÈ ÇááæÇÈí æÞÚá Ýí ÞÈÒÈá ää ÍáÇá ÒÑÓí .ÇáÇÚÈÑÇÝ æíæÇÈ ÇáÈæÈÈ

æÁÑÇíÈ ÁæÑæÈÇ Áà ÈÓí Ñ ÇááÝÓ Úáí ÌØ ÇáíÓí æÁáááÈ ÌØ ÇáÑæí; ÝÁØáÞÈ ÇáÚáÇá áÓáæÇÈáÇ; æÓíÑÈ Èßá ÓíÁ Ñæíí; æÇíÈÞÑÈ íáíÚ ÇáÞíá; æÁÚááÈ : (ÁááÇ áÓÈØíÚ ÇáÚíÓ Úáí ÇáÁÑÓ íæá ÇáíÇíÈ Ááí Çááá æáÇ Ááí ÇááÈÇíÆ æáÇ Ááí ÑæÈÇá ÇáßáíÓÈ; áíá áÒáÚ ÞíááÇ ÈÁáÝÓáÇ ÈÚíÇ Úá Çááá; áíá áÒæÚ ÍíÇÈáÇ æÞæÇáíáÇ ÒáÇ áÓÇÁ íæá ÍÇíÈ Ááí æíí æáÇ .ÒÑæÑÈ ááÈíÐíÑ ÇáßáíÓí æáÇ áÈæÓíÇÈ ÇáÈÇÈÇ)

:æßÇá ÒÚÇÑ ÁßÈÑ ÈæÑÈíá Ýí ÁæÑæÈÇ ÁÚáÇáÇ ÚÇáÇ ÈÇáÈáÑí Úáí Çáíá ÒÚÇÑ ÇáÈæÑÈ ÇáÝÑáÓíÉ (ÇÓáÞæÇ ÁíÑ ááß ÈÁáÚÇÁ ÁíÑ ÞÓíÓ) íÚáí ÇÞÓæÇ Úáí ÇáááßíÇÈ -1 .æÇáÁíÇá Ýí ÁæÑæÈÇ

.æÓÚÇÑ ÇáÈæÑÈ ÇáÈáÓÝíÉ (áÇ Ááá æÇáíÇÈ áÇíÉ) (Çáíá ÁÝíæá ÇáÓÚæÈ)-2 ÝáÇÐÇ íáÈ ÁæÑæÈÇ; .áÞí ÍÓíÈ ÇáÓæß æÇáÓÞÇÁ; æÁÈáÑÈ ÇáÁáÑÇÓ ÇáÚÓÈíÉ æÇáÚÞáíÉ æÇááÝÓíÉ ÇáÈí ÁÒÈíÈ ÓáÈ ÚÇáÈ ááíÓÇÑÈ ÇáÁæÑæÈíÉ æÇáÁáÑíßíÉ; áÞí ÒÇá ÇááÈÇí ÑáíÈÇ íáÑ ÇááíÈáÚÇÈ Ýí ÁæÑæÈÇ; æáÚáß áÓÈ ÈíÇíÈ Áà ÁáÞá Ááíß ÇáÇíÓÇÆíÇÈ ÇááÐááÈ ÇáÈí Èíá Úáí Áà ÇááíÈáÚ ÇáÚÑÈí ÇáÁá Ýí ÍÇáÈ ää ÇááÓÇßá ÇááÚÞíÈ ÇáÈí íÓÈÚÓí íááÇ Úáí ÇááÓáííá ää íáÇÈÐÈ ÇáÈÒÑ; æáÇ ÁÚáá Þí ÝÇÈß ÁíÈÇÑ ÁáÑÇÓ (ÇáÁííÓ; ÇááíÑÈÓ) ÇáÈí ÁÒÈíÈ ÒÈíÇ .áÝÓÚÇ íØÇÑí ÇáÚÑÈ Ýí íÞÚÈá æááÇáá

Áà ÍÇíÈ ÇáÁáÓÇá Ááí Çáíá ÁÓí ää ÍÇíÈá Ááí ÇáÓÚÇá æÇáÓÑÇÈ ÒáÇ íÞæá ÇÈá ÇáÞíá Ýí ÓÇí ÇááÚÇí 1/15: (æáá äáÇ áÚáá ÇÓØÑÇÑ ÇáÚÈÇí ÝæÞ Òá ÒÑæÑÈ Ááí áÚÑÝÈ ÇáÑÓæá.. ÝÇáÒÑæÑÈ Ááí ÇáÑÓá ÁÚÚá ää ÒÑæÑÈ ÇáÈíá Ááí Ñæíá æÇáÚíá Ááí äæÑáÇ æÇáÑæí Ááí ÍíÇÈáÇ; ÝÁíÈ ÒÑæÑÈ æíÇíÈ ÝÑÓÈ ÝÒÑæÑÈ ÇáÞáÈ æíÇíÈá Ááí ÇáÑÓá ÝæÞáÇ; ÈßÈíÑ; æáÇ Úáß Èáá ÁÐÇ ÚÇÈ Úáß áííá ØÑÝÈ Úíá ÝÓí ÞáÈß æÒÇÑ ÒÇáíæÈ ÁÐÇ ÝÇÑÞ ÇááÇÁ ææÓÚ Ýí .ÇááÞáÇÈ;)

æíÞæá ÇÈá ÈíáíÈ Ýí áíæÚ ÇáÝÈÇæí (9/39) (ÝÇáÑÓÇáÈ ÒÑæÑíÈ ááÚÈÇí; áÇÈí ááá äááÇ; æíÇíÈáá ÁáíáÇ ÝæÞ ÍÇíÈáá Ááí Òá ÒÆ; æÇáÑÓÇáÈ Ñæí ÇáÚÇáá ææÑá æíÇíÈá ÝÁí ÓáÇí ááÚÇáá ÁÐÇ Úíá ÇáÑæí æÇáíÇÈ æÇááæÑ; æÇáÚÈí áÇáá ÈÒÑÞ Ýí ÞáÈá ÒáÓ ÇáÑÓÇáÈ; æíáÇáá .ää ÍíÇÈáÇ æÑæíáÇ Ýáæ Ýí ÚááÈ æáæ ää ÇáÁæÇÈ) .æÇáÓÇáí Úáí áÇ áÞæá: ÈíÑÈÈ ÇáÈæÑÈ ÇáÓíæÚíÉ (ÇáÈáÓÝíÈ)

áÞí ÍÇæáÈ ÑæÓíÇ Áà ÈáÈÓÚ Çáíá ää ÁÚáÇ æÇáÓÚæÈ ÇáÁÓáÇáíÉ; æíÇæáÈ Áà ÈáÓÆ íáÇ áÈáÑíÇ Úáí Çááá; ááíÇ ÒÇÝÑÇ Èßá ÇáÞíá; æáßá áíÇæáÈáÇ ÒááÇ ÈíØæÈ Úáí ÒíÑÈ ÇáÝØÑÈ .ÇáÁáÓÇáíÉ; æÑÁíáÇ áÓíÇÞ áÐÇ Ýí ÁÝÚÇáÓÈÇá

Áà Çáíáí ÇáÐí ÍÇÁ áÚ ÇáííÓ ÇáÑæÓí ää ÇááÞÇÓÚÇÈ ÇáÁÓáÇáíÉ ÈÇíßÓÈÇá æÁæÒÈßÓÈÇá . ÚáíáÇ ÑÁí ÇááÓÇíÝ áÚ ÇáÓÚÈ ÇáÁÝÚÇáí ÒÇÑ íÝÚ Ááíáá ÓáÇíá æíÁíÐ ÇááÓíÝ ÈíáÇ æÁáíß ÇáÞÓÈ ÇáÈíÇáíÈ ÇáÈí ÍÇÑÈ ÁííÇÈáÇ ÞÈá ÒáÑ Ýí ÞáíÓ áÞí íÑÈ ÇáÁííÇÈ Ýí (íÓÈ ÁÈ ÍÇá) .Áí (íæÓ ÇááÇÁ ÇáÓáá) æ(íÓÈ ÁÈ ÍÇá) áÐá Áííí ÁÑÈÚ ÞæÇÚí ÒÈÑí Ýí ÁÝÚÇáÓÈÇá

æpçúíé iôé àè íçä; ýíáç éáçé ýñp úóðñíé ááñæó áç ííááç ôíæúí áýúçáí àpçä èúö çáíáæí ýí çáííó çáñæóí ää çáèçíð çááóááíá úáçpé áú çááíçáííá çááýúçä; æðá çáñæó çðáúæç úái àðä çáúáçpé ýáúíáæç áóááç èñééé áæçá ää çáèçíð; ýúä çáèçíð ää óçúé çáçáèpçä ää çáñæó ðí íçäé; ýçéýðæç úái èýííñ çáðçúíé èðáíéáç æèènú áííáä ää íýíñ

!!áíçðä çááèýíñçé èäýóá
ýííá óçé ää çáèçíð æåóúá çáyéíá ýí áíçðä çááèýíñçé æèíáè åóæçé çáððçæý èíæí ýí ðá àðçä; æåóèíé çáóúçíç çááèæçèñé èóá áái áóçýçé èúííé; ääç áíí áái èíáíñ ýñðéíä èçáðçáá æýñé çáyñðé çáèçáèé æòð 560 ðéíáç ää çáñæó æíñí áðèñ ää ááy; æçíèñðé çáðçúíé èðçááç æèíáé çáðçúíé áái áðæçä ää çáñáçí èíýí èíááç ðóú ää çáááíçé . çááíèñðé çáèí íáñé ææóá úííáç áái íæçáí èáçéæçæé èðñíéç æíçñé áúñðé èíä çáèçíð æèíä çáñæó óðø íæçáí èäçáíä óáííç ää çáèçíð. ýáá íéúú çáñæó çáííáç æíóíðæä ää çáííá ýðñé çááá ýðñé çááá çáèí ýðñ çááçó úáíáç áç èèííá áíáð çááá ðáð çáííá çáðíä æáðá áðèñ çááçó áç íúááæä .. (çáñæä :30)

!!æáðá çáñæó áç íúááæä .æóèíçáð çáááä æèíáíð åóáíí ää áç ááá ááç ááè çóèúýñð æåææè ááíð

çáíæä áýúçáóèçä æúíç úñéóèçä .íáðñé ýí áíáé çáíáçí -çáúíí çáíçáó úóñ- 1íáçí çááæáí/1406 íáçíñ/ 1986a]

:Ää çáíáí ááá áíáíá æåóèúíáä æåóèúýñä.. æèúí ýáðí ííèæç çáèçñíí ääá úái áèñ ííæä çáóíæúíé çáíáñçá èíçñí æóáñðáí æðóðáí æèúí ää áíáè úóñçé çáááæý ää çááóçíí æíæáè áái àðçèè ááíðè çáóíæúí æáíçðä çáíèæè æ æèúí ää áçèè çáááæý çááááýé éá çáááçííá íæúç íèí áðææç íèè çááæèí ää àèäçæäá æáíæçááá çáðíä èæýæç ðæááá; èúí áðç ðáá áóáè íñðé àðçææé ýí ðóðáí æóáñðáí æèíçñí æèñðóèçä çáúñéíé èóáí íñðé (çáèçóáóí) æðçä ää áèñó çááíçáíá ýí áðä çáíñðé-ñíá ää óáñðáí íóáí (áèñçáíä èð) æííá áèñçáíä èð áýúçáóèçä æèíá íèáðá èíä èíçñ æðáíó æáííñç çóèðñ çèñçáíä èð ýí (úáèñ ðæä) íèá ýí áñðó èíçñ æðçä íæá áèñçáíä 400 ýçñó æðá úçáí çáñæó ýí áúçñðáá áúáá æðçææç íííæä çáyñæóíé ýðçææç ííèèææä èíé áèø çáííá ýðçáè çáííá èèíá ááííó çáñæóí æðááç óçæèè íæä ýæçñó íáèðæä óáæé áðä çáííá íèí áðç çðèñé çáííá ää çáííó çáñæóí íæä ää íúíñæäç çáèæçááá áð èáááçá çáyñóçä íèñðæä ýíáè ýæð .áðä çáííáä ðáá áííáä áçñíí ää çáíá çáááá çáóðé çáááó æááðé áááçá æèíáè æ æðèè óèçáíä áái ááç çááá ááð áýúçáóèçä èóáá áááçá çáðíä íóèðñæä ýí áýúçáóèçä æííèñðæä äáñ íííæä (íñíçí áææ) æíúááæä úááíçéäá çáíáçíé èä íúæíæä äáèðñáá; æáíí óèçáíä èçíèíçí áýúçáóèçä ýíçý ááçä çááá æáñçí èóáíä áèñçáíä æåóíçèä ááç ää çáðíñ úçíá ááçä çááá èèæèñé óúèíé úçñæé úái áèñ áðñçñá áííçá çáóýæñ æçáyóçí æèúí ää áðáúá áðøýí ðáçá áèçèæèñð èáííçá çáíóçñé çáúñéíé çááçíé (áýçóíáç çáíáíé æçáèíáá ää ñèðé çááóáçä) ýáóçíé áðä çáèæèñé çáóúèíé èááçä çááá; æíçá èáçíñ óçä æçáí úçáñ óçä æáyð áç óáèä óèçáíä; íúé çáííææé áèñçáíä èð áái íýáé øúçä ýðáè ááíáç áú ýñóçáá æææ áðáæä ááç ááá èðí çèäçä ää íñóá æèááèíá æúáíáç æóáæç áðçä çáíýáé æáðç èçáíýáé áíóè øúçáç æááç áí áóííé ááðèò úáíáá æáíç áèñçáíä æáðá íðæä áýúçáóèçä óáèè ää çèñçáíä ää íúçíñ çáèáí æðçá ðááèä çááóáæèñé çáèíí áðèíé áèáç í ççá: çáíæä .èíçñí æúíç áýúçáóèçä

æííè áç ðçá áèñçáíä ýííáè çáóíæúíé áýúçáóèçä èúí áèñéúíá óáè æèñé íèçèçé .èí54; èí55 äáñ íííæä æçñéýú çáúáá çáíáñ çáèáóýí ýæð ðçèá/úèí çáñíáá èä óáñé

.æáíá áðæá: çáíæä áýúçáóèçä æúíç úñéóèçä
ááç èçááóèè ááèñçáíä ýááá úèñ çáááñ èúí ðááèä çáèçñííé; æííá ýí áúçñð áú çáñæó æíñí áèñçáíä ýí áíí çááúçñð æááóð èä çáñæó èä çóèóáí ýøçý èä çáñæó ýí ðá ðñíé íèóñæä çááçó çáðíä áðó çèñçáíä áóçíúáá æáñð áíýçááá íèí èáíá áýæóáá æèñéçí áúóçèäá æèðáæä ðææèáá; æåóí èúö áèèçúá íæçóáæä ðñíðáá æíóñæä úái íáçíáá áááá áíðæä ýóíá; æáíðæä íæíáçñ; æçóèáñé çááðçææé çáíáçíé áæçóø çáíáóíáçé èä çíéýé . ááçæíç

çáíæä ñæóíç ýí áýúçáóèçä èðä íñèç . áç èáðá ááç çáèóñ æáí áç èèðí æáç èðñ æíýú . çáóúè çááýúçáí ää çáèóííçé áçáá íýúá óúè áíñ ýðí ðíá íæçáí ááíæä æåóý ááíæä óáíí æáç áúá èíèç . ýí áýúçáóèçä íáç ää íèíá áæ áñááé áæ áúæð ýáðç øçñé úíáá æðçð ííá .æáðä øýáé ðí íñð æíááç èçááçèçáá

áðí æóú çèáí çáóúíñ ííá ýí áèñíð óçí óçíá ýçñéèð çáèíé ðáá æçóðñé çðáæäçáá ýèñé áíýé úá çáóáñ æçáóáñíá ýðáè ááá áððñç . èððñæç áýúçáóèçä æåóýçááç èððñæç èíæéáç çááíáñé æåóýçááç çááóááé èððñæç ááçé çáèðçáí; æóýñçé çááíçáí; æíóñçé . çáíèçáí èððñæç áðç æúáíáç èóèííæä ää ááyóðá ää èððñæç íí øýááç çáóúíñ áðç çáíæä áýúçáóèçä èæçíá áóíñáç æííáç èáíçí úóáçá æóíæñ úçñíé íáóæä ýæð çáèááí íýçé íèí óðøé áóçèúáá æíèóáðæä çáíèçá úñçé ááç ää áóáçá èçáíé æáíáçð ýçáíé ñðíðé èúóí úæñéáá; æðí ííèáí áðç çáóèçí óçé úçæí ää áñó çááúñðé ýí "ðæáñ" ää .óèúé ää çááíçáíá ðí áçèæç æáñó áííæä èóèè çáèáæí æçáèñí æçáóðíú

.áþí ÒÑíàÇ Ýí Þá áßÇä æáÇííàÇ ÈÁÚáí ÆÏæÇÈäÇ áíá áÑíí ÝÐØ Èää ÇáíÈÒ ááàíÇáííá æÈÚááíÉ ÍÓÇÈíÉ ÈÓíØÉ Þá àíÇáí ííÈÇí ÈáÇÈÈ ÁÑÚÝÉ íæáíÇ ÈääáÇ ÈáÇÈ ÑæÈíÇÈ ÈÇÞÓÈÇáíÉ ÝÁÐÇ ÞÇä äáÇáß áÖÝ ááíæä áÓáí Ýí ÍÇíá ÁÝÚÇáÓÈÇä ÝáÐÇ íÚáí ÁääÇ áíÈÇí ááíæäÇ æáÖÝ äá ÇáÑæÈíÇÈ ÈääÇ ááíÈÒ íæáíÇ ; æáÐÇ íÚáí ÁääÇ áíÈÇí Ýí ÇáÓáÑ ÇáæÇíí 54 ááíæäÇ äá ÇáÑæÈíÇÈ ÈääÇ ááíÈÒ (Áí áÇ íÚÇíá ÈáÇÈÈ äáÇííá íæáÇÑ ÒáÑíÇ) Ýáá Èþíá ÇáÓÚæÈ ÇááÓááÉ .Èää ÇáíÈÒ

áþí ÞááÇ Áä äáÇáß 23 äáÚáÉ ÒáíÈíÉ ÈÚáá Ýí ÈíØÇæÑ; æáíÓ ÝíáÇ ÁáÇ äáÚáÉ ÑÓáíÉ ÒÚÈíÉ ÁÓáÇáíÉ æÇííÉ æáí ÇáááÇá ÇáÁíáÑ ÇáÓÚæíí; æÈáÇÈ äáÚáÇÈ ÒÚÈíÉ ÁíÑí (ÇáááÇá ÇáÁíáÑ ÇáßæíÈí; æÇáÁÚÇÈÈ ÇáÁÓáÇáíÉ ÇáÁÝÑíÞíÉ; æáíáÉ ÇáíÚæÈ ÇáÈÇÈÚÉ áíáÚíÉ ÇáÁÓáÇí) ØÇááÇ áÇííáÇ ÍÈí ÈíÉ ÆÏæÇÈäÇ Áä ÇáÁáÑíßÇä æÇáÓæíííá æÇáÝÑáÓííá æÇáÈáííííá æÇáÁááÇä Þááá ÍíáæÇ ÁÝÚÇáÓÈÇä ÈÇÓá ÇáØÈ æÇáÓÑÇÚÉ æÇáÈÚáíá; Ýáá Ííá ØÈíÉ æÇíí áíÈÓÈÇ Ýí ÍÈáÇÈ ÁÝÚÇáÓÈÇä; áÚá áþí Ííá ØÈíÉ ÒÚÈí æÇíí; áþí ÞááÇ; áÑíí áíÈÓíá Ýí ÍÑÇíÉ ÇáÚÚÇä æÇáíÑÇíÉ ÇáÚÇáÉ Ýáá íØíÞ Áíí Áää äá íÓááÇ ÍÈí ÇáÁä ØÈíÉ áÇáÑ æÇíí áíÈÒ Ýí ÇáÚÚÇä .æÇáíÑÇíÉ äá Þá ÈáÇí ÇáÚÑÈ

áþí ÈíÉ ÆÏæÇÈäÇ æáíá áþæá; Áä ÑæÓíÇ ÈÁíÐ Þá ÓáÉ 25 ÁáÝ ØÝá äá ÁØÝÇá ÁÝÚÇáÓÈÇä áÈÑÈíáá Úáí ÇáÓíæÚíÉ æÈÑíÚáá íæáíÇ áíáÓíá ááßÑááíá íÈæáæä ÈÁáÝÓáá Íß áÚÞá ÇáÁÓáÇä .æáØÇÑíÈá Ýí Þá áßÇä

áþí ÞááÇ Áä ÇáßáÇÆÓ ÇáÚÇááíÉ ÈÈÓÇÈÞ Ýí ÈíØÇæÑ Úáí ÈÚáíá ÁÈäÇÁ ÇáÁÝÚÇä ÍÈí Áä äáÈá ÇáßáíÓÈ ÇáßÇÈæáííÉ ííÑ ÈáÝÓá 120 áíÑÓÈ Ýí ÈíØÇæÑ; æíÈæáí ÈáÝÓá ÈæíááÇ ææá áÐ .ÁÓáÑ ÍÁá æíÓÑÈ æíáÇä Ýí áßÈÈá

æþí ÒÑíàÇ æþááÇ æíØÈäÇ æíÇÖÑáÇ Úá áÑÇÈ æÈÇíÚíÓ ÇáÈí ÁÓíÈÈ ÈÇáÞíØ ÈÚí Áíá ÓíáíáÇ ÇáÈí ÈÑæí ÇááÐÇÑÚ; æÁä ÁáááÇ Þí ÚÓáá ÇáÝÞÑ ÈáÇÈá æíÇÁÈäÇ ÑÓÇáÉ äá ÇáÞÇÆí ÇáÚÇä .ääÇß-áíáí ÇÓáÇÚíá-Áááá ÈÇÚæÇ ÁáÈÓÉ áÓÇÆáá äá Áíá ÒÑÇÁ ØÚÇä ÇááíÇáííá .æíÇÁáÇ Ááá ÈÇíÚíÓ æþÇáæÇ: ÁáÇ Áä ÈÁáææÇ ÇáíÈÒ Áæ äÖØÑ áÈÑß ÇáÈáÇí æÇááíÑÈ .æáÇíí Áíáí ÓÇá áÓÚæí ááíÈÇ ÈÇááíÇáííá Áä íßÈÝæÇ ÈíÈÈ äá ÇáÈØÇØÇ íæáíÇ æÁííÑÇ áþí ÍÐÑáÇ ÁÓíÇÈ ÇáíÓíÑÈ ÇáÚÑÈíÉ Ááá Áä ÓÞØ ÇáíáÇí ÇáÁÝÚÇáí (áÇÞíÑ Çááá) ÝÁá ÈáæÓÓÈÇä áÝÈæíÉ ÁÐ Áä ÇáÓíæÚíÉ ÓÇÑÈÈ ÈíÐæÑáÇ ÇáÚáíÞÉ Ýí ÞÈÇÆá ÇáÈÈÈí æáÑí æÁá ÓÚáÇÁáá: ÚæÈ ÈÓáíæ; æÚØÇÁ Çááá ááíá; æÑííá áÁáÇÁ íáÇíæä ÈÝÈí ÇáØÑíÞ ÁäÇä ÍæÓ ÇáÑæÓ áÈÓá ÇááíÇá ÇáíÇÝÆÈ; æÁá Ñííá ÁÓÇí ÇáÓÇÚÑ ÇáÈáæÓí Þí ÁÞÇä äáÑíÇáÇ Ýí áþÇÈÈ ÇááíÇáíá Ýí ÞÑÇÈÓí íæá 28/4/85 Ýí ÐßÑí ÇáÞáÇÈ ÈÑÇÞí ÇáÓíæÚí Ýí ÁÝÚÇáÓÈÇä Ýí .27/4/87

ææÈááÇ Áä ÇááÓÇÝÉ Èíá Èáí ÚÓÇÁ Çááá ááíá "æáØßí" æÈíá íæÇíÑ ÇááíáÇÁ ÇáÈÇÞÓÈÇáí Úáí .ÈíÑ ÇáÚÑÈ áÇ íÓíí Úá 400 Þá ÝáÇ Èíáá ÇáíÈÇÈÈ ÁßÈÑ äá 7 ÓÇÚÇÈ ææÓíáÇ Áä äáÚáÉ ÇáØáÈÈ ÇáÈáæÓíÉ (Èí; ÇÓ; Áæ) Ýí 27/12/1984 ÐßÑí ÇáÚÓæ ÇáÑæÓí Þí .ÑÝÚÈ ÇáÁÚáÇä Ýæþ ÍÇáÚÈ ÈáæÓÓÈÇä æÁáÓáÉ ÁÚáÇä ÈÇÞÓÈÇä :ÝáíÈáÈá ÇáÚÑÈ æÇááÓááæä æÁáÇ ÝÁá Çáíæä ÁÝÚÇáÓÈÇä æÚíÇ ÒÚÈÓÈÇä .ÞáÇ ÞÇá ÁÈÑÇáíá Èß: (Çáíæä ÈíÇÑí æÚíÇ ÁÝÚÇáÓÈÇä) .æÓÈíÇáß Çáááá æÈíáíß; ÁÓáí Áä áÇ Ááá ÁáÇ ÁáÉ ÁÓÈÚÝÑß æÆÈæÈ Ááíß

*ÈæÇÈÈ Çááíí

.íáÒÑÈ Ýí áíáÉ ÇáíáÇí -ÇáÚíí ÇáÓÇíÓ ÚÓÑ- 1íáÇíí ÇáÁíÑÈ 1406áÚ; 1/ÝÈÑÇíÑ/1986á*] Áä Çáíáí ááá áíáíá æáÓÈÚíáá æáÓÈÚÝÑá æáÚæÐ ÈÇááá äá ÒÑæÑ ÁáÝÓáÇ æää ÓíÆÇÈ ÁÚáÇááÇ; äá íáíá Çááá ÝáÇ áÖá áá æää íÓáá ÝáÇ áÇíí áá æÁÓáí Áä áÇ Ááá ÁáÇ Çááá æííá áÇ .ÒÑíß áá æÁÓáí Áä áíáíÇ ÚÈíÉ æÑÓæáá Çáááá áÇ Óáá ÁáÇ áÇíÚáÈá ÓááÇ æÁáÈ ÈíÚá ÇáíÓá ÁÐÇ ÓÆÈ ÓááÇ æÈÚí: Ýáþí ÓÇÁÉ ÁÑÇíÉ Çááá Áä ÈííÇ ÇáÁáá ÈÇáááÇÞí ÇáÝÐÈ; æÁá ÈÈáí ÇáÁáíÇí ÈÇáÞáá ÇáÓáÇÁ; æÁá ÈáÒÑ ÇááÈÇíÆ ÈÈÓíÇÈ ÇáÁÝÑÇí ÇáÁÝÐÇÞ; áÁáÇÁ ÇáÁÝÑÇí íßæææá ÒÑÈÇÁ Ýí áíÈáÚÇÈáá ..æáíá ÇááíÈáÚÇÈ Èää ÈíÝÚ æÈää æÈÁáÈÇááá ÈáÒÑ æÈÑÓÞ áÁáÇÁ ÇáÁÐßíÇÁ áÁááá ÒÑÝæÇ ØÑíÞáá Ááí Çááá æÁá ÞÇä ÚíÑáá íÑÈí áíÇááá æíÓíÑ äá ÈÝßíÑáá; äá ÇáÓÇíÉ æÁá ÞÇä Ááá ÇáíáíÇ ÇááíÑææä äá áÐÈ ÇáÚíÓ ÇáíÞ íÑíæä áÁáÇÁ Úá .ÁÈæÇÈáá; æíÝÚæááá äá áíÇáÓáá

.ää ÇáÞÇíÉ áÁááá íááßæä áíÇØ ÇáÞáæÈ æíÁÓÑæä ÇáÁ ÝÆíÉ ÈíÈää æþÇíÉ ÇáíáíÇ äá ÇáááÈæÐæä ÍÞÇ áÁááá ÞáÇ ÞÇáÈ Áä áÇÑæä ÇáÑÓíí ÚáíáÇ ÑÁÈ ÇáÁáÇÝ ÇááÁáÝÈ ÈíÈáÚ íæá Ñíá ÝÞÇáÈ: äá áÐÇ; ÞÇáæÇ: áÐÇ ÚÈí Çááá Èä ÇááÈÇÑß ÚÇáá ÍÑÇÓÇä .ÝÞÇáÈ: áÁáÇÁ äá Çáááæß æáíÓ ÁáÈÇá áÇÑæä ÇáÐí áÇ íÓÈÞÈá ÇááÇÓ ÁáÇ Èíáæí æÓÑØ äá Çáááæß ÞáÇ ÞÇá ÇÈä ÇááÈÇÑß ÚáíáÇ ÓÆá äá Çáááæß; ÞÇá: äá ÇáÓáÇí; ÝíÞá: äá: äá ÇáÓÝáÈ; ÞÇá: ÇáÐíá íÁááæä Èííááá ÝíÞá: Ýáá ÓÝáÈ ÇáÓÝáÈ; ÝÞÇá: äá ÇáÐíá íÓáíæä íáíÇ .ÚíÑáá ÈÁÝÓÇí Ííááá .ää ÇáÐíá ííØæä ÈÇÑíí ÇáÁáá: áÁá ÈÇÑíí ÇáÁáá áÇ ííØ ÁáÇ ÈÇáÚÑÞ æÇáíá .ää ÇáÐíá íÈææä ÒÑí Çááíí: áÁá ÒÑæí Çááíí áÇ ÈÈáí ÁáÇ ÈÇáíáÇíá æÇáÁÓáÇÁ äá ÇáÐíá íÝÚæä ÒíÑÈ áÐÇ Çáííá äá Áä ÈÓáíá Áæ ÈÐæí áÁá ÒíÑÈ áÐÇ Çáííá áÇ ÈÑæí ÁáÇ .ÈÇáíáÇÁ

ÈÇÁØíà ààÇ ÌÝÚ ÈÇÀìàèí ÇáÀáìáìÒ Æä íÈÑÈæÇ ÓíÇÑÇÈää ÇáÙÇÑÐÉ Ýí Çáæíá æíàèÇ
.ÈÀäÝÓää

áÇ ÒÇá ÇáØÇÈÚ ÇáÙÇà áàÐà ÇáÐÈÇÆá àæ ÇáÈíà ÇáÝØÑí Ìæä ÇááÚÑÝÉ ÇáÕííÉ áÈÚÇáíà-3
àÐÇ Çáííà æáÇ íàßà áàÐà ÇáÐÈÇÆá Æä ÈÈÝÐ áÚ ÑæÓíÇ ÇáÈí ÈíÑÈ ÁáíÇíàÇ æÀáàÇ ÈíÇÑÈ
.ÇáÀíÇà ÌáíÚÇ

áÐí ÒáíÈ ÈäÝÓí ÇáíÝÇæÈ ÇáÈÇáÙÉ ÇáÈí ÈÓÈÐÈá ÈàÇ áÐà ÇáÐÈÇÆá ÇáàìÇáíà Úáí ÇáÈíÇí-4
ÇáØÑíÐ àà áÇáìßæÈá ÌÈí ààìÑàÇÑ/ áÇÑí ÆÐ Æä ÈíæÈ ÐÑí ÇáÐÈÇÆá ÈÚÈÈÑ àØÇÝÇÈ ááàìÇáíà
æÐáàÇ ÈàÑ áíáÈ Ìæä Æä íÈíÈ Ýí ÇáÈíÈ ÇáæÇíí àìàæÚÈ àà ÇáàìÇáíà æáÇ íÐíàæä ááàìÇáíà ÁáÇ
!.Çááìà ÇáàÒæí

áÐí ÈÈæÇ áíáÈíà Úáí ÇáØÑíÐ Æáí ààìÑàÇÑ ÆæáÇáàÇ Ýí ÐÑíÈ ÒíÑ/ààØÐÈ ÈÒÇÑ æÐí ÈÐÇÓáàÇ
Ááá ÇáÐÑíÈ æßàÇ áíÝÇ æáÇÆÈí Ñíà; æÈÈ áÚ ÐÑÇÈÈ ÌàÓÈ æÚÒÑíà ÑíàÇ Ýí ÈíÈ æÇíí ÝÓÁáÈ
ÇáÐÇÆí ÇáÐí ÌÑÇÝÐáí ÆÈÚØæä áÐà ÇáÐÈÇÆá ÒíÆÇ àà ÇááÇá Ææ ÇááìÇíÇ ÐÇá: áÇ æÀáàÇ
.áÐà Òí Èää æÚÇíÈää

æÝí ÇááíáÈ ÇáÈÇáíÈ ÌíáàÇ ÈíÈÇ áááàÇá Ýíá; ÝÓÁáÈ Úá áÐà ÇáíÇÑ ÝÐÇáæÇ ááíÇí áÇáàì áÐÇ
ÇáÑíà ÇáÐí ÌÇÁ; áÓÈÐÈáÇ Úáí áÓÇÝÈ ÈÈÚí Úá ÈíÈá ÓÇÚÇÈ; æáÐà ÇáìÈÇá ÇááìØÈ ÈÈíÈá áÚ
ÚÇÈÇÈàÇ áà æáÇ íÓáí áÁí Æä ííá ÝíáÇ Ææ Æä íÐØÚ ÌÓÈàÇ Óæí áááàÇíÑíà æÇáàìÇáíà
ÇáÁÝÚÇá æÇáíÇí áÇáàì àà ÒÚàÇÁ ÚÓíÑÈ ÒíÇííà àà ÐÈÇÆá ÇáÁÝÑííí æææ íÒÇÑÈ Ýí ÇáìàÇí
.ÁÐÇ ÌÓá àìæä àà ÐÈá ÇáÑæÓ

æÐí ÒÑÈàÇ ÇáØÇí Ýí Áíí ÇáÈíæÈ ÝÓÁáÈ: àà ÒÇíÈ ÇáÈíÈ; ÝÐÇáæÇ áÐÇ ÇáÑíà áíÑ Óáááí æÐí
!!Æáí ÌàÓíà ÚÇÆáÈ áàÇíÑÈ æææ íÐæá: ÓÁÐÇÆá ÑæÓíÇ æææ áíí
æÝí ÁíÇÈàÇ àà ààìÑàÇÑ ÁÐÇáÈ áàÇ ÚÓíÑÈ ÒíÇííà ÚíÇÁ ÌÇÝáÇ ÌÚÈ ÑíÇáÇÈàÇ æÁìáÓÈ
ÌßáÈíÇÑ Úáí ÑÑÓí æÁáÈÓÈá ÚáÇáÈ æØÚáÇ ÇáÓíí ÓáíáÇá æÇáíÇí áÇáàì ÈííáàÇ Úáí ÑÁÓ
!.ÌßáÈíÇÑ æÁØáÐæÇ Úáíá áÐÈ áàß ÁÝÑííí

ÝÁíà ÇáÓáÈ ÈÑæÓíÇ; æÁíà ÑíÇá ÇáÐÈÇÆá ÇáÐíà íÚÇÑÓæä ÇáìàÇí ÑáÇ ííææ áÁÐÇÚÈ
ÈÑíØÇáíÇ æÚíÑàÇ Æä ÈÓíà ÇáÁíÇÈ ÇáÓÚíÑÈ æÈíÚá ááàÇ ÐÇÚíÈ ÈÇÈÈÈ áÑíÇá ÇáÐÈÇÆá!
; æíÚá ÈÚÓ ÇááÇÓ æææ íÐÑÁ ÇáÓíÝ ÇáÈí ÈÓÑÝ ÚáíáÇ ÇáÚÐæá ÇáÚÑÈíÈ Ææ ÇáíÒÇÑíÈ Æä
!ÇáÐÈÇÆá Èíáá ÁÓáíÈáÇ æÈÓí ÇáØÑíÐ Úáí ÇáàìÇáíà

ÈííØ ÈÁÝÚÇáÓÈÇá ÌáÓ ÐÈÇÆá ÑÈÑí ÆÈÑÈàÇ ÐÈÇÆá æÒíÑ ææä ÒÚáÇÆáÇ áíÇÒ Úáí ÌÇá-5
.æíØáÐ Úáíá ÇááÇÓ ÁáíÑ ÇáàìÇáíà áÈÈÈÈ ÈÚÇæäá áÚ ÇáàìÇáíà
.æáàÇÈ ÐÈÇÆá áÓÚæí æÐÈÇÆá ÓÇáÇÑÓÇí æÐÈÇÆá ááááí æÐÈÇÆá ÇáÁÝÑííí
æÐÈÇÆá ÇáÁÝÑííí ÇáááÈíÈ Ýí áàØÐÈ ÌÈÈ æíÐÚ ÝíáÇ àáÑ ÌÈÈ ÇáÓáíÑ æáí ÈÐÚ Èíà ÈíÒÇæÑ
æáàìÑàÇÑ æáí ÇáÈí àÑÑàÇ ÈàÇ æØÚíáàÇ ÇáíÇí áÇíÑ ÌÇá æÐÈÇÆá ÇáÁÝÑííí ÈàÇáíÈ ÚÓÇÆÑ
:áí

- .áàß ÒíÇííà: æØÚíáàÇ ÇáíÇí ÝÓá ÇáíÐ-1
- .áàß Ìíà Ìíá: æØÚíáàÇ ÌÓÑÈ ÌÇá-2
- .ÐáÑ Ìíá: æØÚíáàÇ ÇáíÇí ÌÇá ÒÇíÈ-3
- .ÐáÈÑííá: æØÚíáàÇ ÇáíÇí ÚÈí ÇáÚÝæÑ-4
- .ßæßí Ìíá: æØÚíáàÇ ÇáíÇí ÚÈí Çááá ÈÇÒ-5
- .Óí ÈÇí: æØÚíáàÇ ÇáíÇí æÇÑÈ ÌÇá-6
- .Áßæííá: æØÚíáàÇ ÇáíÇí ÁÑÈÇÈ ÌÇá-7
- .Áíà Ìíá: æØÚíáàÇ ÇáíÇí ÚíÈ ÌÇá-8

æáÁáÇÁ ÌáíÚÇ íÚÇíæä ÇáÓíæÚíÈ ÚíÇ æáí ÌÇá Ñæßí Ìíá; æíÈáÇÝÓ Úáí ÒÚÇáÈ Ñæßí Ìíá æáí ÌÇá
æÇáíÇí ÚÈí Çááá ÈÇÒ; æíØáÚ æáí ÌÇá Ñæßí Ìíá Ýí ÒÚÇáÈ ÚÓÇÆÑ ÇáÁÝÑííí ÈßÇááàÇ æÚáíàÇ
Èæáí ÇáíÇí áÇíÑ ÌÇá ÒÚÇáÈ ÇáÁÝÑííí áÐá Úáíá áÐÇ æíÇæá Æä íÚáÑ áÝÓá ÝÐáÈ Ááí ÑÇÈá
æÁíÒÑ ÑáíÈ àà ÇáÁÓáíÈ ÌÇÓÈ ÈáíÐíÈ (Áá16) ÇáÈí ÚááàÇ ÇáÓíæÚíæá Ýí ÝíÈáÇá àà ÁáÑíßÇ
æíÐÇá Ááá ÁíÒÑ 3-6 ÁáÇÝ ÈáíÐíÈ ÝÚØÈ ÒÚáÇÁ ÚÓÇÆÑ ÇáÁÝÑííí Úáí æáí ÌÇá æÚííæÇ
ÇíÈáÇÚÇ ááìáÓ ÒÚáÇÁ ÚÓÇÆÑ ÇáÁÝÑííí æíÓáæáá (ÁÚáí ÌÑÈÈ; Áí ÇááìáÓ ÇáÁÚáí) æÈÈáá
ÇáíÇí àÑÇí ÁÈá Áí æáí ÌÇá Ñæßí Ìíá æÈíÀ íÐÑ àà ÇáÓíæÚíÈ æíÐæá: Áá áà ááÈÈá ÝÁá áÁáÇÁ
.ÇáßÝÇÑ ÐÇííæä

æÈíÀ íÒÑí Úá ÇááÒÇÆÈ ÇáÈí ÈííÈàÇ ÑæÓíÇ Ýí ÁÝÚÇáÓÈÇá ÝÐÇá Úáá æáí ÌÇá Ñæßí Ìíá
!!ææÓÚ Ìíà Úáí Ýáá æáÓíÈ Çáæíí æÇáÚá ÒÐØ àÑÇí ÌÇá áíÈÇ Ýí áÝÓ ÇááìáÓ
æÚÇÈÈ ÒÚáÇÁ ÇáÚÓÇÆÑ æáí ÌÇá Ñæßí Ìíá Úáí ÁÐíÇáá Úáí ÇáÈÚÇæá áÚ ÑæÓíÇ ÇáááíÈÈ
ÇáßÇÝÑÈ ÝÐÇá: ÁáÇ ÁÑíÈ Áá ÁíÝÚ áßà ÌÑíÈßà ÌÈí áÇ ÈÒÚ ÈÇÈÓÈÇá ÌíàÇ ÚáíáÇ; ÝÚÇÑÓá
ÌáíÚ ÇáíÇÒÑíà áÚÇÑÓÈ ÒííÈÈ æÁííÑÇ ÌáÚæÇ ÇááÇÓ ÇáÐíà ÇÓÈááæÇ ÇáÓáÇí
.æÇÓÈÈÇÈæáá; Ýí ÇááÒíí æìáÚæÇ ÇáÓáÇí ÇáÁáÑííí ÇáÐí æÓ Úá æáí ÌÇá
æÁÒÈí Ìáá áÐà ÇáÈáíÐíÈ áÚÑÈ Úáí Ñá àà ÌíááàÇ; æÒÇÑ ÇááÇÓ Ìíí Ìæá Ñá àà Ìáá áÐà ÇáÈáíÐíÈ
!ÝÐí ÈÇÚ ÒáìÈá æÁíÐáÇ

æáÐÇ æÈÇíÈÒÇÑ ÝáíÓ àà ÇáÓáá Úáí ÑæÓíÇ Æä ÈÓÈÑí áÐà ÇáÐÈÇÆá æáÇ Æä ÈæìáàÇ Òí
:ÆÈáÇÁ ÚáæáÈáá ááàÇ ÁáÝÐÈ àà ÁáæÇá æááàÇ ÈÐáÈ àà Ìáæí æÓíÐ Çááá ÈÚÇáí
Áá ÇáÐíà ÑÝÑæÇ íáÝÐæá ÁáæÇááá áíÓíæÇ Úá ÓÈíá Çááá ÝÓíáÝÐæáàÇ Èä Èßæá Úáíáá íÓÑÈ Èä
íÚáÈæä æÇáÐíà ÑÝÑæÇ Ááí Ìááá íÓÑæä
(ÇáÇáÝÇá:36)

æÓÈíÇáß Çáááá æÈíáíß ÆÓáí Æä áÇ Ááá ÁáÇ ÁáÈ ÇÓÈÚÝÑÈ æÆÈÈ Ááíß

*CáÁa Íai ÇáæØíÓ

[.IaÔÑÊ Ýí aláÉ ÇaláÇí -ÇáUíí ÇáÓÇÈU ÚÔÑ- 15 ÑaÖÇa 1406áU; 23aÇíæ 1986á*]

:Áa Çaláí ááá aláíá æaÓEÚíáá æaÓEÚYÑa. æEÚÍ

iÑæí ÇáÁaÇá aÓáá Ýí ÈÇÈ ÚOæÉ Íaía Úa ÇáUÈÇÓ Èa ÚEÍ ÇááØaÈ ÑÓí Çááá Úáá ÞÇá ÓaíÈ aÚ ÑÓæá Çááá -Óaí Çááá Úaía aÓáá- íæá Íaía ÝaÓaÈ ÁaÇ æÁÈæ ÓYíÇá ÇÈa ÇaíÇÑÈ Èa ÚEÍ ÇááØaÈ ÑÓæá Çááá -Óaí Çááá Úaía aÓáá- Úaí ÈUÁÉ áá ÈíÓÇÁ ÁaíÇaÇ áá ÝÑæÉ Èa aYÇÈÈ ÇaíÐÇaí ÝáaÇ ÇáÈÞí ÇááÓááææ æÇáßYÇÑ æaí ÇááÓááææ aÍÈÑía YØYÞ ÑÓæá Çááá -Óaí Çááá Úaía aÓáá- íÑBÓ ÈUáÈá ÞÈá ÇáßYÇÑ ÞÇá ÚÈÇÓ: æÁaÇ ÁÍÐ ÈaíÇa ÈUÁÉ ÑÓæá Çááá -Óaí Çááá Úaía aÓáá- ÁßYáÇ ÁÑÇÍÈ Áa áÇ ÈÓNÚ æÁÈæ ÓYíÇá ÁÍÐ ÈÑBÇÈ ÑÓæá Çááá -Óaí Çááá Úaía aÓáá- YÞÇá ÑÓæá Çááá -Óaí Çááá Úaía aÓáá- Áí ÚÈÇÓ: aÇí ÁÓÍÇÈ ÇáÓáÑÈ -æáá ÁÓÍÇÈ ÇáÓÍÑÈ ÇáÈí BÇaÈ ÈÍÈaÇ ÈíUÉ ÇáÑOæÇa- YÞÇá ÚÈ ÇÓ æBÇa ÑíáÇ Óí ÈÇ YÞaÈ ÈAÚaí ÓaÈí: Áía ÁÓÍÇÈ ÇáÓ aÑÈ ÞÇá YæÇááá aßÁa ÚØYÈáá -Áí ÑíæUáá- Íía ÓaÚæÇ ÓaÈí ÚØYÈ ÇáÈÞÑ Úaí ÁæaÇÍaÇ YÞÇáæÇ: íÇaÈíß íÇaÈíß; ÞÇá: YÇÞÈÈææÇ æÇáßYÇÑ; æÇaíUæÉ Ýí ÇáÁaÖÇÑ íÞæáæá íÇ aÚÓN ÇáÁaÖÇÑ íÇaÚÓN ÇáÁaÖÇÑ; ÞÇá: Èa ÞÖÑÈ ÇáíUæÉ Úaí Èaí ÇaíÇÑÈ Èa ÇaíÓNí YÞÇáæÇ: íÇÈaí ÇaíÇÑÈ Èa ÇaíÓNí íÇÈaí ÇaíÇÑÈ Èa ÇaíÓNí YaÚÑ ÑÓæá Çááá -Óaí Çááá Úaía aÓáá- æaæ Úaí ÈUáÈá BÇaáÈØÇæá ÚaíaÇ Áaí ÞÈÇááá -YÞÇá ÑÓæá Çááá -Óaí Çááá Úaía aÓáá- áÐÇ Íía Íai ÇáæØíÓ- Áí ÇáÈæÑ Áæ ÇáÓNÈ Ýí ÇaíÑÈ- Èa ÁÍÐ ÑÓæá Çááá -Óaí Çááá Úaía aÓáá- ÍÓÍÇÈ ÝÑaí æíæá ÇáßYÇÑ Èa ÞÇá: ÇááÓáaÇ æÑÈ aláí ÞÇá YÐaÈÈ ÁaÚÑ ÝÁÐÇ ÇaÞÈÇá Úaí aÍÆÈá ÝíáÇ ÁÑí ÞÇá: YæÇááá aÇæ ÁaÇ Áa ÑaÇáá ÈíÓíÇÈá YaÇ ÓaÈ ÁÑí Íí áá BaíaÇ -Áí ÞæÈáá . ÓÚÍYÉ- æÁaÑáá aÍÈÑÇ

:æYí ÑæÇíÈ áaÓáá

Èa ÞÈÖ ÞÈÖÉ áa ÈÑÇÈ áa ÇáÁÑÖ Èa ÇÓÈÞÈá ÈaÇ æíæááá YÞÇá ÓÇaÈ Çáæíæá -Áí ÞÈÍÈ- ÝaÇ)

(1) (ÍaÞ Çááá áááá ÁaÓÇaÇ ÁaÇ áaÁ Úaía ÈÑÇÈÇ ÈÈaß ÇaÞÈÖÉ

æaÇ Áíáá áÐá ÇááYÚÈ ÇáÈíUÉ ÇáÈí áá ÈÓaÚ áá ÁÍÍ ÞÈá ÇááÈí -Óaí Çááá Úaía aÓáá- (ÇáÁa Íai ÇáæØíÓ) aÞí ÇÓÈÍ ÇáæÚí æÓaÑÈ ÇaíÑÈ Úa ÓÇÞ æíÇÑÈ Ñí ÇááæÈ ÈÓía ÇáÈÓN æÈÈÈáÚ . ÇáÁaÇÓí

aÞí ÞÇá ÑÓæá Çááá -Óaí Çááá Úaía aÓáá- áÐá ÇáUÈÇÑÈ æÇááÇÓ Þí ÇaYÖæÇ áa Íæáá aÞí ÓÇÞÈ Úaíaá ÇáÁÑÖ ÈaÇ ÑÍÈÈ BæÇ ÍÇÁ Ýí ÇááÚa ÇáÑÈÇaí ÇáßÑía æáá íÈÞ Báyíá Óaí ÇYÐÇÐ áa ÇáÑíÇá æÈáYÈ ÑÓæá Çááá -Óaí Çááá Úaía aÓááÚæÞí ÍáÈ ÇáÓÇÍÈ áa ÝÑÓÇa ÇáaííÇa Ýáá íÑ ÈÍÇ áa ÇáÁÚaÇá Úa aYÓá ÝÁÍÐ íÑÍÓ

ÁaÇ ÇáaÈí áÇ BÐÈ ÁaÇ ÇÈa ÚEÍ ÇááØaÈ

aÞí BÇa ÍÈía ÈÑÇí - Áí BÁaá aÈÈÇÈá Óí ÈÇaíÈÇa- ÁÓÍÚ áá ÁÓaí ÈíÓÈ; ÝaÇ BÇaÈ ÞaÇÈá -Óaí .Çááá Úaía aÓáá- Èaía aÚÇaÓ æaÇ íÓÈÈÇí ÐaÇÑá

æáá ÈÑÇá íaÇí Ýí áÐá ÇáÓÇÚÈ ÇáÚÓíÈÈ Óaí ÇáÐía ÈÇíUæá ÞÈá ÈaÇÈÈ ÁUæÇá æUaí aÓÇÑY ÇaíÑa Ýí ÇaííÈÍÈ Áa áÇ íYÑæÇ; Óaí ÁæaÆB ÇáÐía ÈÈæÁæÇ ÇaíÇÑ æÇaÁíaÇá íÍÈá áa aÇÍÑ Áaíaá; Óaí ÁæaÆB ÇaÞÇÍÈ ÇáÐía ÞÇáæÇ áá áaÐ ÇáaíUÉ ÇáÁæaí aíaÉ ÇáÚÞÈÈ: ÑÈÍ ÇáÈíU áÇ aÞía æaÇ aÓÈÞía; æYí áÐá ÇáÞÈÖÉ áa áÐá ÇáÚOæÉ aÚÍÓÈÇa aÈæíÈÇa ÁæaÇáaÇ Áaá ÁÍÐ ÍYaÈ áa ÈÑÇÈ ÝááÁÈ Úíæá ÇaÞæá íaíÚÇ ; æÇáÈÇaíÈ Áaá ÞÇá: ÇááÓáaÇ æÑÈ aláí Ýí ÇáæÞÈ ÇáÐí áa .ÍBá Íæáá ÍæÇaí aÇÆÈ Ñía

ÁÈÈBÑ áÐá ÇaÞÖÈ áa ÇaÓíÑÈ ÇáÓNíYÈ æÁaÇ ÁÑí ÇaíÑÈ ÇáÓNæÓ ÇáÈí ÈÍæÑ ÑÍÇaÇ ÇáÁa Ýí ÁYÚÇaÓÈÇa æÍÇÓÈ Úaí Çaííæí æÇaÑæÓ Þí ÇÓÈaÇÈæÇ aÍÓíæÇ áaYÐÇ áa áaÇYÐ ÇáaíÇaíía Úaí Çaííæí; aÞí ÓaíÈ Ýí ÇáÓáÑ ÇáaÇÓí ÇÈÇÑ aÚÑBÈ ÓÇÑÍÈ ÇÓÈaÑÈ ÍæÇaí ÇÈaía æÁÑÈÚía íæaÇ Ýí (aÇÓíÇa/ÓaæÇÑ/aáíÑaÇÑ) æáá ÈÁaßÇaß íÇaíÍ Áa ÈÈÍía aÚÑBÈ Úaí æÞU æÇÍÍ ÝíáÇ ÑæÓíÇ ÈÁÓÇØíáaÇ ÇalæíÈ æÇaÉNíÈ æaÇ ÈÍU ÓíÆÇ áa ÇááÈííÇÈ ÇáÁaÓÇaíÈ áa ÞÐÇÆY Áæ .ÓæÇÑíÍ Áæ ÑÇíáÇÈ Áæ aíÇYÚ

æÍÚB Úa ÓÇÆÑÇÈ Çáaíí æÇaÓaíæí -ÇáaÞÇÈáÈ- æÇááaíæBÈÈÑ ÇááÓYÍÈ ÇáÈí áÇ íÁÈÑ ÝíáÇ ÇáÑÓÇÓ; æíÞÇÈá áÐÇ Baa aíÇaíæá Þí íUæOáá ÇaØÚÇá æaÇ íÓÈÚÑÈ Áa íÑí Yíaá ÇaíYÇÈ; Áíííáá YÇÑÚÈ ÁaÇ áa ÇaÑYÚ ÈÇaíUÇÁ; æaÇ íaáBæá ÓíÆÇ Óaí ÁíaÇááá æÈÞÈáá ÈÇááá æíaYÓ ÇáaíÇaíæá aÞí Þa- È ÇáÐíÑÈ æÇBÝaÑ Çalæ æÇÓÈÍÈ ÇáÁOaÈ æáá ÈÈÞ Óaí :aíæaÚÈ BaaíÈ aÍÈÖÈÈ íÑíÍ aÓÇa ÍÇáaÇ

ÒÈæÑ æaæ áa ÈÈÞ Ýí ÈÞÍÈ Óíí Úaí ÇáÁÚÍÇÁ ÚÓÈ aÓÇaíÇ

æaÇ BÇa Þæááá ÁaÇ Áa ÞÇáæÇ: ÑÈaÇ ÇÚYÑ áaÇ ÐææÈaÇ æÁÓNÇYáÇ Ýí ÁaÑaÇ æÈÈÈ ÁÞíÇáaÇ æÇaÓNáÇ Úaí ÇaÞæá ÇaßÇYÑía (Áa ÚaÑÇa:147-

.æYÈÍ Çááá Úaí áÐá ÇaíYaÈ ÇaÞaíaÈ æaÓNáÇ aÓNÇ aÓNÇ

æÓaíÈ Ýí ÇáÁÓÈæU ÇáaÇÓí aÚÑBÈ Ýí ÍæÑ/ ÈBÈíÇ aÚÑBÈ ÇÓÈaÑÈ ÞÑÇÈÈ ÓaÑ ÇÈÈÍÁÈ ÈUaíaíÈ ÁaÓÇa ÁÑÈÚaÇÆÈ áa ÑÍÇa ÇaBæaÇaíæÓ ÁaÓaÈáá ÈØÇÆÑÇÈ ÇáaíaæBÈÈÑ; æÇaíí ááá áa íaí æÇÍÍ áa áÐá ÇáaíæaÚÈ ÁaÇ ÁÓÇÈá ÇaÞÈá Áæ ÇáÁÓN aÞí ÑÁíÈ ÇaØíÇÑía æÇaÓÈÇØ Ýí .Áíííáá ÇáÁÚaÇá aÓYÍía æBÇa Úaí ÇaÓíÍ íaÇa Çaíía ÞÑÇÈÈ aÇÆÈ æUÓNía áa aÁaÇÁ ÇáÁÓNí

æáaÇ ía íææá ÇáÓíæUíÈ æÈÍÁÈ ÇaØÇÆÑÇÈ ÈÞÓY ÈÞÐÇÆYáÇ æíáaÇ YÇáaÇÑ ÇaíÈá Úaí ÇáaíÇaíía Ýí BæYáá; ÞÐÇÆY æÓaáÇ íaÓaÇÆÈ Áæ ÁaY BÚa æaÓÍÈ ÈÁÈíÑaÇ ÈÍÑí ÇáaÈU áa

Àà Ýí ÇàláÉ àÇÆÉ ÌÑÌÉ ÀÚÌáÇ Çááá ááàìÇáííá Ýí ÓÈíá Çááá àÇÈíá Bà ÌÑÌÈíá BàÇ Èíá ÇáÓàÇÁ
.æÇáÀÑÓ
:æÐáß ÌÇÁ Ýí ÇáííÈ ÇáÓííí ÇáÐí ÁÌÑÌá ÆÈæìÇæì æÇáÈÑáÐí æÁíáì (2)
ää ÞÇÈá Ýí ÓÈíá Çááá ää ÑÌá äÓáá ÝæÇÞ àÇÐÈ æÌÈÈ áá ÇàláÈ
.æÇáÝæÇÞ àÞÌÇÑ àÇÈíá ÇàláÈÈíá
.æÇááÓæÓ ää ÇáÁíÇÈ æÇáÁíÇíÈ Ýí ÝÓá ÇàláÇÌ ÈÈíÑÈ ÌÑÌÚ ÁáíáÇ ää ÓÇÁ ÇáÇÓÈÓÇÌÈ
æÞÌ ÁÌáÚ ÇáÚáàÇÁ Úáì Áà ÇàláÇÌ ÁÝÓá ää ÌæÇÑ ÇááÓíí ÇáíÑÇá æÈáÓ ÇáÞÑÁä ÇáßÑíá
ÁÌÚáÈá ÓÞÇÌÈ ÇáíÇÌ æÚáÇÑÈ ÇááÓíí ÇáíÑÇá ßáá Ááá ÈÇááá æÇáíáæ ÇáÁÌÑ æìÇáì Ýí ÓÈíá
Çááá áÇ íÓÈææá Úáì Çááá æÇááá áÇ íáì ÇáÞæá ÇáÚÇáííá
(ÇáÈæÈÈ:19)

æÝí ÇáííÈ ÇáÓííí (3)
. áÁá ÁÌÑÓ áíáÈ Ýí ÓÈíá Çááá ÁÌÈ Ááí ää Áä ÁÞæá áíáÈ ÇáÞÌÑ Úáì ÇáííÑ ÇáÁÓæì
æáá ìÚá ÇáÓÇÑÚ Çáíßíá àÐÇ ÇáÁÌÑ ÇáÚÚíá ááÐá ÇáÚÈÇÌÈ ÌÓÇÝÇ Èá ÌßáÈ ÇáÓÇÑÚ ÈÞÈÓí
.Áä ìßæá ÇáÈæÇÈ Úáì ÞÌÑ ÇááÓÈ æÇáÁÌÑ Úáì ÞÌÑ Çáíáì àÐÇ ÁÌáÓÈ ÇááíÈ æÓÌÞÈ ÇáØæíÈ
ßáÈ äáá Óáì àÚÑÈÈ ÌÇÌ ÇáÁííÑÈ Ýí ÑáÓÇá 1406áÚ æßá ää ÚÇÓ ÓÇÚÈ ÈÈÈ ÚÇÑÇÈ
ÇáØÇÆÑÇÈ ÇáÈí ÈáØÑ ÇáÞáÇÈá æÑÇìÇÈ ÇáÓæÇÑíì BM41 ÇáÈí ÈØáÞ ÈÇáÓÚØÈ ÇáæÇÌÈÈ 41
ÓÇÑæìÇ íÈÐÑ ÚÐÇÈ Ááá ÇááÇÑ æíÓíÓ ÈáííáÈá Þæá Çááá ÚÓ ælá
áæ íÚáá ÇáÐíá ßÝÑæÇ Ìíá áÇ ìßÝæá Úá æìæááá ÇááÇÑ æáÇ Úá ÚáæÑáá æáÇáá íáØÑæä; Èá
ÈÁÈíáá ÈÚÈÈ ÝÈÈáÈáá ÝáÇ íÓÈØíÚæá ÑÌ áÇ æáÇ ää íáÚÑæá
(ÇáÇáÈíÇÁ:110)
:æíÈÐÑÑ Þæá Çááá ÚÓ ælá
æíÁÈíá ÇááæÈ ää ßá àßÇá æáÇáæ ÈáìÈ
(ÇÈÑÇáíá:111)

ßáÈ ÁÑì ÇáØÇÆÑÇÈ ÇáÓæìÇÁ æßáÇ ÞÇá Ðæì ÇáÇÌÈÓÇÓ Áä áÐá ÇáØÇÆÑÇÈ ÇÓááÇ
.ÈæÈæáíÝ TUÚ28M; TU26; TU22
ÝÑÌÚÈ Ááì ÇááæÓæÚÈ ÇáÚÓßÑíÈ ÝæìÈ ÁÑÞÇáÇ ÌíÇáíÈ áØÇÞÇÈáÇ ÝáÈáÇ TU26 Çááì
ÇáÞÈÇáí ááÇ ÈÇáæÞæì ÇáíÇíáì 3400 ßíáæÈÑ Áí ÈÓÈØíÚ Áä ÈÌÑÌ ää ÑæÓíÇ æÈÓÑÈ
ÁÝÚÇáÓÈÇä æÈÑÌÚ æÓÑÚÈáÇ ÇáÞÓæì 2445 Ýí ÇáÓÇÚÈ; ÞæÈ ÇáíÝÚ 22000ßÚá (22) ØáÇ
æÓááÇ ÝÇÑÚÈ 54 ØáÇ æÓááÇ ÈÇáíáæáÈ ÇáÞÓæì (105) Øá æÁÈÚÇÌáÇ
(ÇáØæá×ÇáÚÑÓ×ÇáÇÑÈÝÇÚ) 44×34×40.32×11á
ÁáÇ TU/22 Çááì ÈÇáæÞæì ÇáíÇíáì = 2450 ßá æÞæÈ ÇáíÝÚ 12250 ßÚá (ÇÈáÇ ÚÓÑ ÁáÝÇ
æáÇÆÈÇä æíáÓæá ßÚá) ÇáÁæÓÇá ÝÇÑÚÈ 6,38 Øá æÈÇáíáæáÈ 84 Øá; ÇáÓÑÚÈ ÇáÞÓæì ÌáæáÈ
ÚÇÌÈÈ Úáì ÇÑÈÝÇÚÈ ÚÇáíÈ 0841ßá Ýí ÇáÓÇÚÈ; ÇáÇÑÈÝÇÚ ÇáÚááì 18.000á ÇáÁÚÇÌ
70/27×53/40×67; ÇáÈÓáíí; áíÝÚ 23ááá æíáì ÌÇÌáì ÈíáæáÈ áÇ Èá Úá 9070 ßÚá áÞáÇÈá ÌÑÈ
.ÇáÇÓÞÇØ Áæ ÓÇÑæì ÈÚíí Çááì
ÇáÈØæíÑ; ÞÇÐÝÈ ÞáÇÈá ÁÓÑÚ ää ÇáÓæÈ æÁßÈÑ æÁÈÞá ää ÇáØÇÆÑÈ ÇáÁÑíßíÈ È58 æÈ íæ
.28

ßáÈ ÁÑì ÇáÑÓÇÓ ää áÓÇÌÈÈ ÇáØÇÆÑÇÈ ÇáÈí Èíá Áííí ÇááìÇáííá íáØáÞ ÚáíáÇ ää ßá àßÇá æáßá
. Ááì ááÑÓÇÓ Áä íÁÈÑ Ýí ÇáØÇÆÑÇÈ ÇááÓÝíÈ
æííáÈ áÚÓÑ ÌÇÌ ÁÈáÇÁ ÇááÚÑÈÈ æßáÈ ÓÇÆáÇ æßÇáÈ ÇáÓáÓ Èáá àÐíÇááÇ áÈÚíÈ æÑÇÁ
ÇáÁÝÞ ÝÈíáÚáÇ ÞÑÇÈÈ 60 ÓíÓÇ Ýí Áíí ÇáßáæÝ æÁÚÇÑÈ ÇáØÇÆÑÇÈ æßÇá ìßÝí áíÞÈá ßá ää
Ýí ÇáÚÇÑ ÞÐíÝÈ æÇÌÈÈ ÐÇÈ æÓá (1000) ßÚá ÇáÈí ÈÈÈÑÞ ÓÈÚÈ ÁáÈÇÑ ÌÇÌá ÇáÓÌÑ æÁáÇ Ýí
ÇáÈÑÇÈ ÝáÞÌ ÑÁíÈ ÈÚíáì ÑÁÓí ÇááÈÚ ÌÑÌ ää ÌÑÇÁ ÇáÝÌÇÑáÇ; ßÇá Ýí ÌÈíÈ ÈÓÚ ÈáÑÇÈ
ÈíÁÈ ÁÈíÓÓáÇ æÁÌÑÈÈáÇ Èíí ÇáÈÚÑ ÇááÐÇá æíÇÁÈ ÇáÁæÇáÑ ÈÇáÈÝÑÞ æÈíÁÈ
ÇáÓæÇÑíì ÈááÇá ÚáíáÇ ää ßá àßÇá ÁÈÑ áÚÇÌÈÈáÇ ÇááÚÇÑÈ æÁáÞíáÇ ÈÁáÝÓáÇ Úáì àÐÇ
ÇáÓÝí äáÈÚÑ ÇáÞÐíÝÈ ÇáÈí æáìÚ ÈáÇ ÇáíáíÇ æáá ÁÓÈØÚ ÍáÇá ÓÇÚÈíá Áä Áßáá ÌÈÇÈ ÇáÈáÑ
.ÇáÈí Èííí

æÝí áÐá ÇáÚÑæÝ ÇáÚÓíÈÈ æÇáÁÌæÇÁ ÇáíÇáÈÈ ÈÑì ÁÓæì ÇáÓÑì ÝæÞ ÇáÐÑì ÌáÝ ÑÓÇÓÇÈáá
íÈÇÈÚæá ÇáØÇÆÑÈ ÈáìÑÇááá æÁÚÑÈ ää áÐÇ Ááß ÈÑì ÓÇÈÇ ííáá (ÁÑ Èí Ìí 7) ÇáÐí ää
íÓÈÚáá Óí ÇáØÇÆÑÇÈ Ýí ÌÑÈ ÞØ Óæì Ýí ÇàláÇÌ ÇáÁÝÚÇáì ÇáíÇÑÞ áßá ÇáÞæÇáíá ÇáÚÓßÑíÈ
ÇááìÇáÝ áßá ÇáÈÞííÑÇÈ ÇáÈÓÑíÈ æÇáÈÓæÑÇÈ ÇáÁáÓÇáíÈ æÇáááØÞíÈ Èíí áÐÇ ÇáÓÇÈ íáÈÓÞ
áÐÇ ÇááíÝÚ íáÈÚÑ ÞÑÈ ÇáØÇÆÑÈ æØÇÆÑÈ ÈÌÑ Úáíá ÈÑÓÇÓáÇ æÁÌÑì ÈáØÑá ÈæÇÈá
ÓæÇÑííáÇ æáæ æÇÞÝ ÓÇáì ÇáÑÁÓ ÚÓíÓ ÇááÝÓ íÈíÑÈ Èíá Ýßí Èáíá ÇááæÈ æÈÑì ÇáØÇÆÑÈ
ÈÓÞØ ÞÐíÝÈáÇ ÝÈÞÈá ØÇÞá ÇáÑÓÇÓ Ýííáá áÁáÇÁ ÇáÓáìÇÁ æÇáííí æíáá áíááá Úáì ÇáÝæÑ
.ÇáØÇÞá ÇáÐí ÌÑÞÈ ÇáÓÇÚÈ ÇáÈí ÈÚííáÇ ááá ÓÇÚÈá
Áááá ÈÓÑ áíÓæÇ ßÇáÈÓÑ æßáÇ ÚáÞ Áíí ÓÈÇØ ÇáÑæÓ ÈÚíí áÚÑÈÈ ÚáíÝÈ ÞÇÆáÇ : áÁáÇÁ
. áíÓæÇ ÈÓÑÇ
æßá æÇÌí áááá íáìÚ Ýí ßá ÓÇÚÈ ÓÞíÞÇ Áæ ÞÑíÈÇ Áæ ÓííÞÇ Ìæá Áä Èáíá áá ÞáÇÈ Áæ íáÓÓ áá
.ÌáÇá

ßáÇ Ýí ØÑíÞáÇ Ááì ÇááÚÑÈÈ ÝáÇÞÈáÇ ÓíÇÑÈ Èá ÚÓÓ ÇáÓáìÇÁ ÝáÓá Áííáá Ýæìí ÓÞíÞá ää
.Èíá ÇáÓáìÇÁ ÝÁáÞì Úáíá áÚÑÈ ÇáæìÇÚ ÇáÁííÑÈ ææÇÓá áÓííÑÈá
æßá íÐááß æÁáÈ ÈÑì ÁáíÑáá Ýí ÞáÈ ÌÈá ííáá ÇáÈæÞ áíáá ÚÈÇÑÇÈ ÇáØáÁáíáÈ æÇáÓßíáÈ
.áááìÇáííá Èíá ÚÇÑÇÈ ÇáØÇÆÑÇÈ æíáì ÇááìÇÝÚ æáìÑÇá ÇáÞÐÇÆÝ

(ÇáàÇÆÍÉ:51)

æääâÇ ÇÓÉÍÇÁÉ ÑÖÇ ÇáíáæÍ æÇááÖÇÑì ÚáÇ ÍÈì áÍáÚ ÑÈÐÉ ÇáÁÓáÇä ää ÅÚáÇÐáÇ æáÍÁ Ýí :Ííää

æää ÈÑÒì Úäð ÇáíáæÍ æáÇ ÇááÖÇÑì ÍÈì ÈÈÈÚ äáÈää

(ÇáÈÐÑÉ: 120)

ÍÐæá ÇáØÈÑí Ýí ÈÝÓíÑáÇ: "áá ÈÑÒì Úäð ÍÇáÍáí ÇáíáæÍ æáÇ ÇááÖÇÑì ÆÈÍÇ ÍÈì ÈáÓáÍ Úá Ííáð æÈðæä íáæÍÇ Ææ äÖÑÇáíÇ ÝÍÚ ØáÈ áÇ ÍÑÓíää æíæÇÝÐää æÄÐÉá Úáí ØáÈ ÑÖÇ Çááá ÝíáÇ ÈÚÈð Ýíá ää ÇáÍÐ"(1)

æÚáíá ÝÁáá íÓÈÍá ÇááÐÇÁ Èíá Ááá ÇáÁíáÇä æÁáá ÇáðÝÑ Ýí äáÈÖÝ ÇáØÑíÐ äääÇ ÍÇæááÇ Áä äÐíá ÁáÝÓáÇ ÈÈÍÇÈ ÇáÇáÝÈÇÍ æÇááÑæáÈ æÇáÈÚÍ Úá ÇáÈÐæÐÚ æÇáÇáÚáÇÐ æÖíÐ ÇáÁÝÐ ÑáÇ Ííáæ ááÈÚÓ Áä íÓÝæÇ ÇáááÈÖáíá æÇááÈáÖÓíá ÈáÈÇÍÆ Ííáá; áÍá áÚ Ááá ÇáðÈÇÈ Úáí áÝÑÐ .ØÑíÐ ÝÁÐÇ ÓÑáÇ áÚää ÍØæÈ æÇÍÈÈ ÝÐÍ ÁÓÚáÇ ÇáØÑíÐ Ñáá æÇáÁä ááÑÍÚ Ááí äæÝ ÁáÑÍßÇ

áÐÍ ÇáÈÓØÈ ÁÓÇÑíÑ ÁáÑÍßÇ æáí ÈÑì ÇáÒáÇÐ ÁÐÍÇä ÇáÍÈ ÇáÑæÓí ÝæÐ ÌÈÇá ÇáááÍðæÓ ÑáÇ .ÚÑÐÈ ÁÐÍÇááÇ áí ää ÐÈá Úáí ØæÇØÆ äáÑ ÇááíðæáÚ Ýí ÝíÈäÇä æÚáÈ ÁáÑÍßÇ Áä ÇáÝÑÖÈ ÐÍ ÍÇáÈ ááÈáÝíÓ Úá ÁÍÐÇÍáÇ Ýí ÝíÈáÇä æáÈÍÓíá ÅÚÍÇÆáÇ ÇáÈÐáíÍíá áÚÇ -ÇáÓíæÚííá æÇááÓááíá- æáÇÓÈáÖÇÝ Ðæí ÇáØÑÝíá ÇáÈÖÑÍÈ æÇáÇÐÈÖÇÍÈ .æÇáÚÓðÑÍÈ

æßÇáÈ ÁáÑÍßÇ ÈÚá Áä ÈÁáßÇááÇ Áä ÈÍÈæí ÇáÍáÇÍ ÇáÁÝÚÇáí ÁÍáÇ Ææ ÚÇÍáÇ ; æÈááÚ ÇáÈÍá ÇáÐÍ ÈÐíáá áááÓááíá ÁÓáÇáÇ æáßáá ÈÇáÈæÈ ÇáÁáÑÍßí æÇáÚÐáÍÈ ÇáÚÑÈÍÈ ÑáÇ ÐíáÈ .ááÚÇáá ÇáÁÓáÇáí ÑÈÍÇ ää äÐá ÇáááÇÐÍ

.æÍÇæáÈ ÁáÑÍßÇ Áä ÈÚíá ÚæÍ ÇáÐÇÍÈ ÇáÁÝÚÇä ÝæÍÈáÇ ÓáÈÈ ÇááßÓN ÙíÑ áíáÈ ÇááÚÓN æÁæáÈ Ááí ÇáÓÇÍÈ Áä íÓÈÑí ÇáÐÇÍÈ æÁáÇÈÈá áÈáÓíÐ ÇáÇÈÍÇÍ ÇáÁÓáÇáí áÈÍÑíÑ .ÁÝÚÇáÓÈÇä ÝÐÇä ÈÇáæßÇáÈ ÇáÁáÑÍßÍÈ ÈÁáÇáÈ æÁÍáÇÓ æáÖÐ -ÈÐÍÑ ää Çááá- ÇáÇÈÍÇÍ æÐÍ ÍÇæáÈ ÁáÑÍßÇ Áä ÈÐíá Çáááß ÚÇáÑ ÓÇá Úáí ÁÑÍá ää ÍÓÈ æáßááÇ áá ÈÓÈØÚ Áä ÈáÝÍ ÇáÑæÍ Ýí ÇáÚÚÇä ÇáÑáíáÈ æÖÐØÈ ÇááíÇæáÇÈ ÇáÁáÑÍßÍÈ Ýí ÈÐÍá Çáááß ÚÇáÑ ÓÇá Ææ ÑÆÍÓ æÖÑÇÆá äáÍá íæÓÝ Ýí ØæÑÈ ÁáíÐÈ ÈÍáÈ ÁáÈÇÈ ÚÐæá ÇáÓÚÈ ÇáÁÝÚÇáí Ææ ÈÍÍÚ Èä .ÚÐæááá

æáÐÍ ÑÇáÈ ÇáááÇæÑÇÈ ÇáÁáÑÍßÍÈ ÇáÑæÓíÈ ÈÍæÑ Íæá ÇáÈÍá Úá ÑæÓíÇ ÁÈÑ ÇáÓÍÇÈáÇ; æää ÈÓÈØÚ Áä ÈÈæÓá Ááí ÇáÓÍÓíÈ ÇáÚááÇáíÈ ÇááÇÍáíÈ ÇáÈÍ ÈÐíá ááÓÚÈ ÇáÁÝÚÇáí ÈÁÈæÇÈ .ÇááÓááíá

æáíßá æÇÓÍÇ ääÐ ÈÍÇÍÈ ÇáØÑíÐ Áä ÇáØÇÚæÈ äæ ÇáØÇÚæÈ ÓæÇÁ ÑÇá ÁáÑÍßíÇ Ææ ÚÑÈÍÇ .Ææ ÁÝÚÇáíÇ Ææ ÑæÓíÇ æáíßá æÇÓÍÇ ääÐ ÇáÍØæÈ ÇáÁæáí Áä ÇáÐíá íÓÑÚæá ÈÚíÑ áÇ ÁáÓá Çááá ää ÑÝÇÑ æÁá ÓáæÇ æÖÇææÇ æÄÐÇææÇ ÇáÓÚÇÆÑ æÓí Çä Ýí áÚÑ ÇááÓááíá ää ÍíÈ ÇáðÝÑ ÚÇáÑ ÓÇá æÍÝÍÚ Çááá .Ááíá æÈÇÈÑß ÑÇÑáá

æáíßá áÓÈÐÑÇ Ýí ÇáÐáæÈ Áä ÇáÖÑÚ ÇáÐÍ íØÈÐ ÝæÐ ÇáÓÚÈ æÇáÐÇæä ÇáÐÍ íßá Ýí ÇáÁÚÑÇÓ æÇáÍáÇÁ æÇáÁæÇá äæ ÇáÐÍ ÍÍÍ áæíÈ ÇáÍÇá ää ÍíÈ ÇáðÝÑ æÇáÁíáÇä ÝÁá ÑÇá ÇáÖÑÚ æÇáÈÖÑíÚ ÈÚíÑ áÇ ÁáÓá Çááá Ýææ ÇáðÝÑ ÇáÖÑíÍ æÁá ÑÇá ÇáÈáÝÇÓ íÚáÑ ÇáÍÇá .ÈÈÍÇÈ ÇáÐÍÓíá æÈáÇáÇÈ ÇáÁÈÑÇÑ ÇááÍÈÈíá

æääæÐä ääÐ ÇáÈÍÇÍÈ Áä ÇáðÝÑ ááÈ æÇÍÈÈ æÁá ááá ÇáðÝÑ ÈáÇÓÚ ÈÚÓáÇ Úáí äÓÇáÍ ÍáíæÍ .ÁáÇ ÇáÚíæ ÇááÓÈÑß Ýí áÚÑáÇ Ýææ ÇáÁÓáÇä

:æíÈÈ Áä íßæä æÇÓÍÇ : Áä ÇáÇÓÈÚÇáÈ ÈÇáßÝÇÑ áÇ ÈÍæÓ ÁáÇ ÈÖÑæØ Áä íßæä Íßá ÇáÁÓáÇä äæ ÇáÚÇáÑ ÈÍíÈ áÇ íÓÈØíÚ ÇáßÇÝÑ ÇáÐÍ íÚÓí áÓÇÚÍÈä Áä íÈÚáÈ -1 .Úáí ÇááÓááíá Ýí ÇáááÇÍÈ

.Áä Èðæä ÇáÁÚÇáÈ Íæä ÐÍ æáÇ ÓÑØ -2

.Áä íßæä ÇááÓááæä ÈÍÇÍÈ ÁáíáÇ -3

.Áä ÈÁáá ÍíÇáÈ ÇáßÇÝÑ æÁá äÈÐ Ááá íÓÇÚÍáÇ äßÇÍÈ ÈÇáÚíæ ÇááÓÈÑß -4 ÍÇÁ Ýí ÇááÈÓæØ (1) "ÐÇá ÁÈæ íæÓÝ: ÓÁáÈ ÁÈÇ ÍáíÝÈ Úá ÇááÓááíá íÓÈÚíáæä ÈÁáá ÇáÖÑß Úáí Ááá ÇáÍÑÈ ÐÇá: áÇ ÈÁÓ ÈÐáß ÁÐÇ ÑÇá Íßá ÇáÁÓáÇä äæ ÇáÚÇáÈ ÇáÚÇáÑ áÁá ÐÈÇááá ."ÈäÐá ÇáÓÝÈ áÁÚÓÇÓ Ííá Çááá æÇáÇÓÈÚÇáÈ Úáíáá ÈÁáá ÇáÖÑß ÑÇáÇÓÈÚÇáÈ ÈÇáßáÇÈ

:æääÇáß ÐÖÇÍÇ ÁæáíÈ æÁÓÇÓíÈ ÐÍ ÈÚíÈ Úá ÇáÁÐáÇä :Áä ÇáÑßæä Ááí ÇáðÝÇÑ æÇáÚÇááíá íÚíÐ ÇááÖÑ Èá íááÚ äÖæáá -1 (æáÇ ÈÑßææÇ Ááí ÇáÐíá ÚááæÇ ÝÈáÖßá ÇááÇÑ æáÇáßä ää Íæä Çááá ää ÁæáíÇÁ Èä áÇ ÈáÖÑæä

(áæÍ: 113)

Áä äÐÇ ÇáÍáÇÍ ää íÈÍÁ ÖÍ ÇáÑæÓ Èá ÈÍÁ ÖÍ ÇáÍßÇá ÇáÁÝÚÇä ÁáÝÓáá ÇÈÈÍÇÁ ää áÍáÍ ÍÇæÍ -2

.Èä ÈÑÇÐÍ Èä ÍÝÍÚ Çááá æÇáÈáÇÁ ÈßÇÑáá

Áä äÐÇ ÇáÍáÇÍ ÑÝÚ áæÇÁá ÇáÓÈÇÈ ÇááÓáá áÚ ÇáÚááÇÁ áÈðæä ÑááÈ Çááá áí ÇáÚáíÇ -3

.æáÑÝÚ ÑÇÍÈ ÇáÁÓáÇä æáÄÐÑÇÑ Ííá Çááá Ýí ÇáÁÑÓ æÄÐÇáÈ áÚÇá ÁÓáÇáí Ýí ÁÝÚÇáÓÈÇä

áÐÍ ÑÇáÈ ÇáÇáÈÖÇÑÇÈ Ýí ÈÍÇÍÈ äÐÇ ÇáÍáÇÍ ÈÇáÑÈ æÇáßÑÇáÇÈ ÑÈíÑÈ ÈÓÈÈ ÁÍáÇÓ -4

ÇáÈæßá Úáí Çááá æÖíÐ ÇáÈæÍá Ááíá æáá íßá ÁÍÍ ää ÇááÓááíá ááÈÝÈÇ . Ááíáá; ÝÚáíáÇ ÇÓÈáÑÈ .ÇáÐÓíÈ ÇáÁÝÚÇáíÈ æÍÇÁÈ ÇááÓÇÚÍÇÈ ÐáÈ ÇáÇáÈÖÇÑÇÈ æÐáÈ ÇáßÑÇáÇÈ

ibae çáþçíé çáàlçáíæä: (ýí èíçíé çáláçí ßçä íäóé íäóæä ýíúääæä (500) èäíðíé æúáíäç íçáé .çääóçúíçé ðáé çáúäçæä æçáçæéòçñçé)

Ää çáíñçý çáláçí úä úçíéä çááóçóíé íúái óþæðä æçäéäçæä; ýäðç ýðí çáàlçáíæä -5 çááíý çááóäí æææ (äéßæä ßááé çááá áí çáúáiç) ýðí éíæä çáláçí Äái ðéçä ðæí æíðèí çáíñæì ááláçí íái é æíýðí çáláçí ðíóíéä çáéí çóéíæð èäç úái ðæé çááóáíä æçóéððè äýæíé .çáóçíðíä ýí çááño ßáäç

Ää ííçé çáláçí æñæíä Äääç çóéäíäç ää ñçíéä çááóçáíé çáéí ñýúäç ýäðç óþðé çáñçíé ýðí çáláçí ñæíä æäçé æäóéí çáðéçä çáyúçáçé æðéíé ßóæéúé óñúçä äç éóæä Äæ .ßóíçéé óíý úä ðáíä èðóú

Ää çálá çáóíçóí çáðí éóúí Äáíä Ääñíßç äú ñæóíç èçðá óñúç äääæú úðáç æáðí -6 úääéäç çáéíçñé ßáäç ýí ýáóóíä æúíñäç Ää çálá äç íßæä Ääç ää íäçá ýæäçé çáéäçíð æÄä Äíçáé çáðóíé Äái çáàlçáó çálæáíé æçááíçýä çáúçááíé éúái Äíçáéäç Äái óáé çááááçé .æçáóíñ èäç Äái ææéäç çááíéæä

æçáíä çáóíçóí èçðá óñúç íçá ýí ýéí çáúái çááçáß(3) "Äðç Äæðú çáíáíýé çáóái áú çááóçñí æçááóáæä äç íñæä Ääç çáláçí ýääçíäéä ääðæóé æýúää äñíæí æííéäç éúíä çáláçí ýí ææóú ää íðò ýíä çáóái ßäç äæ ßçä çáúíæ úçäéç úái çááóáíä æßä äçéúí ä ýí ýñö çáláçí äçäú ää çáóái áçóéäóçää Äéðçá ýñö çáúíä çáðí äæ çáláçí çááðæé ýíä çáçóéäþçð; æçáóái çáäðæñ ýíä èñß çáláçí çááéúíä; æèñß çáláçí çááéúíä ä ääéäú æßä ."

áðí íçæáé Ääñíßç Ää éóèñ úæñ çáláçí æÄéúçíä çááóçáíé; ýäñóáé çáñæíó çááñíßí çáóçéð áíßóæä áóíçñé äíäçé çááäçíñíä æçáííæí æóçñ äíä äçóñ èçú æéðíä áíßóæä áíóáä úái óí éäú ää çáúáñ úéíç æðí áíé çáláçéä æçííæíè çáúáñ æÄðç èçáóíí íðéò ííä ðçæáç : (Ääé äóñß äíó äç Äóáá úáiß); æéðíä óíí Äíñ ðçúä ýí çáóä ýðçá ááíßóæä: (ääçðç Áúóíéä .ýáóóíä ááíæí ;)

Ñái áíßóæä óúéç èßçááä ðýáá æóííä çáéäé æçáúíæð ýíä æçááñæáé æçáúæçéð æçááíçáí .æçááäçíñ ýíä ßááä éíñßáä ßááé çááá Äèñ æää íñííæä : çáláçí óéíääç

Ñái çáðñíð çááÄíé Äái Äýúçäóéçä ýíäç ðæçýä çáàlçáíä ßáóñçé çáááä ñúä íæí çáðçæñçé æÄòíð çááíçýú æçáyíçñ çáóæçñíí æáíñ çáíéçéçé ýçäéð ßíçáä æçñéíýé .Äæóçáá ýúçí äñéúí çáyñçæó ääðñç ðæäæ æçáñçæí äç íðé Äááá ýúðí äÄéäñç óíýíç æóááä çáóíýíæä: äçðç Áúííéä ááðóíé çáyáçáíé ýðçá äðä óááé; æçáðóíé ßðç ýðçá: äðä áíóæñé; æéúí úíé áóæáé æææ ííé èçééóçæ Äääç óááé ðçá ää çáóíýíæä Äðä äçáí çááóßáé çááóçóíé; ýðçá: çááóßáé çááóçóíé áí çááóçá çáyçæç áá: Äðä äç çálá; ýðçá: Ää äÄéí éÄéäçä çááóáíä éä äñóáá Äái éäçíäç ßí áíðáá èéðçýéäç æäúííä Äái éäçííä; éä ðçá: íé úái ñæóíç æÄäñíßç Ää ééííç ááíæáé íæä ðíçä .íßä Áóáçáí ýí Äýúçäóéçä

Éä íçáé éúíäç áíçæáé çóéíñçí çáþçíé çááýúçä ääþçéáé ñíçä éííé Ääþçá íðçé ýí çáááä çááéííé ýí áíæíæñß æííí ñíçä æéúí äþçéäéä áú íßäé íçñ ñæíó çáæýí æçááçð çáñóái èçóáä æñýó íßäé íçñ æäáíæé çáçéíçí çááóçáí/ óí çý Ää íðçéäç ñíçä ýí çáéäçéíä ää Äéæéñ 1985 æßðáß ñýó óíçñé çáææáíñó çááñíßí éúí Ää ælá Äáíä íúæé íçñé æðí çóáúé úái èðçðé çáíúæé æýíäç " äÄäáä óúé íÄä éçááä æóñé Äñæú çááéäé ."

æÄóñ äç ñíçä ýí äýóä æçáéäá úíúç Äð Ääá ßäç ðçá óýíñ íæáé Áóáçáíé áíßäé íçñ ; Äéñýó äþçéäé ñíçä æææ íñýó äþçéäé óéíä ñæíóç æääßç Éä íóá äþçá çáðæ éíä ñíçä æúæñéçéóæý ýí äæýäéñ 1985 æÁííí úæñéçéóæý ää íðíééä íçñé çálæáé çááóçáíé ýí Äæí úóäç æÄñýú íäæñäç æéí ä ää Ää áúúä Äñçóí Äæñæçç ßçäé éíóú áááóáíä æÄä çááóáíä ðí íðæç Äéæçé Äæñæéç äñéíä ææðýæç ýí óæçñú :çáááóç éä íðñ úæñéçéóæý ñíçä æðçá áä

áðí éíä çááóááæä íéäááæä æíäýóæä çáúéçñ úä Ääýóáä æíçæáæä Ää íäðäðæç; æÄðç çáðäðæç ää íðý ýí ælááä óæ æÄä çááóéýíí çáéíí ää çíéäçý Ääñíßç æñæóíç äæ çááóçá ýáç éí ää Äääçá äóçáäç ááæðý ýí ælá çáúíæ çááóéñß æÄðñ ñíçä áái ç æÁúíé .Éçáyñé

æßçä Áíí çááýñíä çááñíßçä ðí ßéè ßéçç . íðñ ýíä ää çáláçí çááýúçáí æíæðú ää Ää íäóä ñæóíç éä íðéíä ñæóíç äýóäç éä íéæúä ýí Äæñæéç íéí íóá Áúäçðäç æúáíäç éóèñ Ääñíßç áííæä çáíñé èäýóäç æíðñ Ääñíßç ää çáçáéúçñ æííéäç úái çéíçð çáééäç .æÁúíçí úíéäç ääðç çááñ çáíóíñ éä ðíä ßéçéä úái çáéáýçó çááñíßí

Éä óçñ áóéóçñ çáíçñé çááñíßíé çáéççéç ýí çáyçéíßçä æðçá áä: áçéí Ää ééçñ íñé .óáiéíé ðéä Ää ééä çáóíæé çááóçáíé æðéä Ää íðýó çááóááæä äñé Áíñí úái ðää Äæñæéç æéçíéóçñ: Ääää íáíúç . íðæäæä: áçéí ää Áúçíé çáúáäçð çáíéçñ çááóçáí Äái çáðäðä ðéä .Ää íäðäð æðéä Ää íäóß èðéééä çáíííé ñðçéäç æäÁíí çáíóíé áä úä íí æáíä óçúñæä Éä ßçáé çááíçæáé çááíñé æçóéíñí Áííñç æýí Äái Ääñíßç áííáó áú ñíçä áíäðä çáéáýçó ýí ßä çáúçáä óæñé çááþçá; æúçí Áúíçá äðç çáláçí íýñßæä Áíííä ýñíç æóçñæç íúóýæä úái éäß çáóíäýæáíé çáðííæ; Ää çáláçí çááýúçáí óñçú éíä Ääñíßç æñæóíç æÄä .çáláçí çááýúçáí íñíä æéæíä çááíçéçé çááñíßíé C.I.A æéáíä éçááçá æçáóçáí

ÇáÈäÝíÐ ÁÐ ÞÇá áàÇ äíßÓæä ÈÄä ÊËÝÐ äÚ ÑæÓíÇ ááííææÉ Ìæä ÞíÇä Íßä ÁÓáÇáí Ýí
..ÁÝÛÇäÓÈÇä

: ÇáÓáí áÚ ÇáßÝÇÑ ÈÇØá ÁÐÇ ÈÚí á ÇáíàÇí
æÄÈäàí äæ ÑíÚ ÓäÇÍÈ ÇáÓíí Ääí ÒÈÈä ÇáÈí ÌÑÓ ÈàÇ Ýí ÇáÁÓäÑ áíÑí Ìßä ÇáíàÇí Ýí ÝáÓØíä
æÁÝÛÇäÓÈÇä; æÓíÑí ÇáÓíí Ýí ÒÈÈ ÇááÐÇäÈ ÇáÄÑÈÚÈ äÐÇ ÇááÓ ÇáÝÐáí: (ÁÐÇ æØÆ
ÇáßÝÇÑ ÕÈÑÇ ää ÄÑÇÓí ÇááÓááíä ÁÓÈÍ ÇáíàÇí ÝÑÓ Úíä Úáí Òá äÓáä ÌÈí ÈÍÑí ÇááÑÄÈ Ìæä
ÁÐä ÓæíàÇ æÇáæáí Ìæä ÁÐä æÇáíà; æÇááííä Ìæä ÁÐä ÌÇÆää æÇáÚÈí Ìæä ÁÐä Óííä); æÓííí ÇáÓíí
Ýí ÇáßÈÈ ÇáÝÐáíÈ ÒÈäß Ää ÇáÓáí áÚ ÇáßÝÇÑ ÈÇØá ÁÐÇ ÈÚí á ÇáíàÇí; æäÐáß Ýáíä ääÓíí äáÓíí
Ää íÓÈÚÝÑ ÑÈä æÄä ííÈ ÇáÓÈÇÈ ÇáÝáÓØíäí Ìæäá Ää íÑÝÚæÇ ÑÇíÈ ÇáíàÇí áíØäÑæÇ ÇáÞíÓ
..ää ÇáÄæÚÇí; æää ÁíàÇÓ ÇáÑíÓ æÇáÝÓÇí áÄä ÇáÄää ÇáÈí ÈÚíÓ áí ÇáÈí ÈÍÓä ÓäÇÚÈ ÇáææÈ
æÄä ÓÇÁ ÇáÓíí ÝÚáí ÇáØÑíÞ Úáíä Ýí ÝáÓØíä ääÇÐì ÑÝíÚÈ ÐíæÈ ääÐÇ Çáííä æÇÓÈÓäíÈ
..áÑÝÚ ÑÇíÈä æÁÚáÇÄ æÈÇíÆä

æÐÇÑææÇ Èíä ææÞÝ ÇáÓíí æÇáÁáÇÝ ÇááÄäÝÈ ää ÇáÓÈÇÈ Ýí ÁÝÛÇäÓÈÇä ÝÐí ÁÚÇí Çááä
ÈàÇ ÇáÚÓÈ ääÄäÈ ÇáÁÓáÇáíÈ ÈÇÇááäÇ; æÚÇíÈ ÌäÇÄ ÇáííÇÈ ÈÓÑí Ýí ÚÑæÞÇ ää Ìíí æÚÇí
..ÇááÓáä ÇáíÞ ííÓ Ääá ÁÚÓ ÄäÓÇä Úáí æíä äÐä ÇáÄÑÓ ÈÄÓáÇä; æÄä ÇáÁÚáí ÈÄíäÇä
æáÇ ÓÇáÈ ÓæÑÈ áíáí ÓÇä Ýí áííäÈí; ÓÇÈ ÈíÄ ÇáíàÇí Ýí ÇáÑÇÈÚÈ ÚÓÑÈ ää ÚáÑä Ýí "àÓÇÑ
ÓÑíÝ" æÞí áÚÑ áÇÚÈíÇá ÒÈÇÑ ÇáÓíæÚíä ÝÇä íáÈÓ áÈÇÓÇ ÒÆÈäÇÄ ÇáÓæÇÑÚ (ÇáííäÓ)
æíØíä ÓÇáÝä æÓÚÑä ÒÇáíàÇÝÓ æíÑÒÈ ÇáííÇíÈ ÇáäÇÑíÈ æíáÇíÞ ÁÞØÇÈ ÇáÓíæÚíä Ýí
ÇáÓæÇÑÚ ÇáÚÇäÈ íÐÈáä Èä ííÈÝí; ÒÇä Ýí ÞæÇÚí ÇááíÇáíä áÚ ÁíæÇää ÇáÈáÇÈÈ ÌÈí ÐäÈ
Áííää áÓíÇÑÈ Ääá æáÈÈ Ìæäíä Áæ ÈáÇÈÈ ÞÇáÈ ää Ääá (áÐÇ äßÇä ÇááÓÇÄ æáíÓ ÇáÑíÇä) æÈÐí
..áÐÇ Ìííää ÌÈí ÐÈá ÌæÇáí 150 ÓíæÚíÇ ; æÄííÑÇ ÇÓÈÓäí æäæ Ýí Óä ÇáÈÇäáÈ ÚÓÑÈ ää ÚáÑä
æÞÇÈäÈ ÓÇÈÇ ÈÇáÈÇ: ÝÞÇáæÇ áí áÐÇ ÇáÓÇÈ ÁÍÒÑ ÓíÇÑÈ áíÇÝÚ äÑÇÈ æÓááäÇ áíßäÈíÇÑ
Ýí ÈíÓÇæÑ ÝÐáÈ ää ÒíÝ ÓäÚÈ äÐÇ; ÞÇä : æííÈ áíÇÝÚ äÑÇÈ æäÓÈÓÇÑä ÇáÑæÓí Úáí ÈÇÈ
æÓÇÑÈ ÇáíÇíáíÈ Ýí ÒÇÈá ÝÐÈäÈääÇ æÑÒÈÈ ÇáÓíÇÑÈ ää ÒÇÈá ÌÈí æÓáÈ ÈíÓÇæÑ æÓááÈäÇ
..!áíßäÈíÇÑ

: Òá æÇíí ää äÄÁÇÄ ÇáÓÈÇÈ áÓÇä ÌÇáä ÌÑíí
..äÓáä íÇ ÓÚÇÈ ää ÈÞáÑíäÚÚÚÚÚÚÚÚ
..ää ÌäÇÆí Ýí æÞÝÑÇÈ ÇáÈÑÇÑí
æÄÐÇ ÕÑÈ Ýí ÇáííÚÚÚÚÚÚÚÚÇÈ ÕÑíÚÈÇ

..ÓÚÚÇÑáí ÞÇØÚ æÚÓäí Ìíí
..íØáÚÚÚÚ ÇáÓäÑ æÇáíÇ æÇáæÑæí
..ÝÄáÚÚÚÚÇ Çáí Ñ æÇáíàÇä
..ÇáÝÑíÚÚÚÚÚÚÚÚÚÚ

Ää ÄÑÓÇ áÇ ÓÑÈ ÝÚÚÚÚÚæÞ ÈÑÇÇÇ
æÄÐÇ ÓÚÑí ÇáÑÓÚÚÚÚÚÚÚÚÚÚÚÚÚÚÇÓ æÚáí
æáííäí ÁíÇ æÇÈÚÚÚÚÚÚÚÚÚÚÚÚÐä Ñæíí
æáÚíÑ ÇáÁÓáÇä ÚáÑí áÓíÚÚÚÚÚÚÚÚ æÇíÓÚÚÚÚÚÚÑÇÑ ÇáííÇÈ Ìæä íÓáÈ

æáÇ ÁÓÈØíÚ Ää ÄÈÇÈÚ ÇáÐßÑíÇÈ æáí ÈäÈÇá Úáí æáÇ Ää ÁÚí ÇááäÇÐì æáí ÈÈÓÇíä Ýí áííäÈí
æßÇä ÁíÑäÇ ÓÇÈ ää "ÓÑíÇÈ" ÇÓáä ÈÇÈÑí íÞÝ Úáí ÇáÓÇÑÚ ÇáÚÇä (ÒÇÈá/ÌÇÑíÓ) Ýí
ÇáÈÇáíÈ æÇáÚÓÑíä ää ÚáÑä Ìä Ñ Ýí ÇáÈÇÓÚ ÚÓÑ ää ÈäæÓ 1986 ÄÑÈÚ ÌÈÇÈÇÈ ÈÐÐÇÆÝ
..(ÄÑ.Èí.í7) Èä ÇÓÈÐÈä ÇáÓäÇíÈ ÑÇÝÚ ÇáÑÁÓ
æíÈÇäÇ ; ÝÄä áÐÇ ÇáíàÇí ÒáäÇ ÓÞ ØÑíÞä Ýí æÇÞÚ ÇáííÇÈ áÇÈí Ää íßÈÑ ÁÚíÇÄä æíØíÇí
..äÞÇíä

æäíä ÇÓÇÄ áÐÇ ÇáíàÇí; áíÈ Ää äÓáÚ ÐßÑä ÓæÇÄ æÞíÇ Äæ áííÇ ; áÄääÇ ÚáíàÇ äÓáÚ ÇáíàÇí
..ÇáÁÝÛÇáí ÈÈÍÑß ÄæÈÇÑ ÇáÞáæÈ æÈäÈÓí ÓÚÇÝ ÇáÁÝÆíÈ
æä Ò á ÇáíÇÐííä Áäí Çááä; æäÓÑÚ Áäí Çááä ÚÓ æíä Ää ííÓá æÈæÈÈ ÇááíáÓíä ääÐÇ ÇáíàÇí
..ÇáßÑíä
..æÓÈíÇáß Çááää æÈíáíß ÁÓáí Ää áÇ Ááá ÁáÇ ÄäÈ ÇÓÈÚÝÑß æÄÈæÈ Ááíß

*ÇááÑíÝæä ..æÇáÄäá ÇáÚÑíÓ
[.äÓÑÈ Ýí áíáÈ ÇáíàÇí -ÇáÚíí ÇáÈÇáí æÇáÚÓÑæä- 22 áíÑä /1407áÚ; ÓÈÈäÈÑ/1986á*]

:Ää Çáíáí ááá áíáíä æäÓÈÚíää æäÓÈÚÝÑä .. æÈÚí
ÝÝí ÇáæÐÈ ÇáÐí ÈÇÇáÈÈ Úáí ÇááÓááíä ÇáÁíÓÇÈ Ýí ÇáíÓíÑÈ ÇáÚÑÈíÈ íÐáíàÇ ÁÈæÓÝíÇä
ÈÚÓÑÈ ÁáÇÝ ää ÞÑíÓ æÚØÝÇä æÈáí ÁÓí æÝØÇÑÈ æÁÓíÚ æÈáí äÑÈ; íÄíí ÁæÇÑ ÇááÚÑßÈ
ÑÄæÓ Çáíáæí æÄÆäÈ ÇáßÝÑ Ìíí Èä ÁíØÈ æÓáÇ ä Èä äÓßäÈ æÓáÇä Èä ÁÈí ÇáííÞ æßÇáÈÈ Èä
ÇáÑÈíÚ. Ýí áÐÇ ÇáæÐÈ ÇáÐí ÈÐæä Úáä Ää ÓááÈ ÑÓí Çááá ÚáäÇ (ÓáíÈ áÚá -Óáí Çááá Úáíä
æÓáä- äÓÇáí ÝíáÇ ÐÈÇá æíæÝ ÇááÑíÓíÚ æíÈÑ æßÇ ÈÇáííÈíÈ æÝí ÇáÝÈí æíáí; ää íßä Ðáß
ÁÈÚÈ ááÑÓæä -Óáí Çááá Úáíä æÓáä- æáÇ ÁíæÝ ÚáíàÇ ää ÇáíáíÞ æäÐáß Ää ÇááÓááíä ÒÇæÇ ÝíáÇ
äÈá ÇáííÈ; æÄä ÞÑíÚÈ áÇ äÄäáäÇ Úáí ÇáÐÑÇÑí ÝÇááíäÈ ÈÍÑÓ ÌÈí ÇáÓÈÇí ÌÇáÚÚ ÝíáÇ
..ÈßÈíÑ ÇááÓááíä ÌÈí íÓííæÇ ÌæÝÇ ; ÌÈí Ñí ää Çááá ÈÚíÚáä ää íàÇáæÇ ÌíÑÇ)
Ýí áÐÇ ÇáæÐÈ ÇáÚÓíÈ ÌÇÄ ÌÈÑ æÞÓ ÞÑíÚÈ áÚáíàÇ äÚ ÑÓæä Çááá -Óáí Çááá Úáíä æÓáä- ÝÈÚÈ
Çáíáä ÇáÓÚííä (ÇÈä áÚÇÐ æÇÈä ÚÈÇíÈ) - æíæ ÇÈÈ Èä ÌÈíÑ æÚÈí Çááá Èä ÑæÇíÈ áíÚÑÝæÇ ää ää
Úáí Úáíáä Ää Þí æÞÓæä ÝáäÇ ÌææÇ ääáä Ýæííæää Úáí ÁíÈÈ áÇ íßæä æíÇáÑæää ÈÇáÓÈ æÇáÚíÇæÈ
æäÇáæÇ ää ÑÓæä Çááá -Óáí Çááá Úáíä æÓááÚ; ÇáÖÑÝæÇ Úááä æáíáæÇ Áäí ÑÓæä Çááá -Óáí Çááá

Úaía æOáá- áíāÇ íÈÑæää Åäää Þí äÞÖæÇ ÇáÚaí æÚiÑæÇ ÝÚUä Ðáß Úai ÇááOáaía ÝÞÇá ÑOæá
:Çááá - Óai Çááá Úaía æOáá- Úaí Ðáß

.Çááá ÅßÈÑ ÆÈÖÑæÇ íÇ áÚÖÑ ÇááOáaía (1)

ÇáÈÖÑi áÚ ÇáaíaÉ ÇáÞÇÓiÉ æÇáÄÖæÉ ÇáíÇáÞÉ Åää íÑií Åä íÈÞi ÇáÄáá ÇáÚNiÖ ííÑß áÖiÑÈää
æiaía ÑßÈää æiíi äÝæOáá; Åä ÇáÄáá íÝÝ ÒÈiÑÇ ää ÅáÇá ÇááÚÑßÉ; æää ÚáÇÁ ÇááÖiÑÉ; æää
.āÑÇÑÉ ÇááÚÇäÇÉ

ÅÐÇ ÖßÈ ää ÞáÇá ÇáÓiÑ ÅæÚiäÇ Ñæí ÇáÞiæä ÝÈiíÇ Úai áÚÇi
Åää -Öai Çááá Úaía æOáá- íÚää Åä ÇáíÄÖ ÞÇÈá ááäÝæÖ; áíāÑ áááíÈáÚÇÈ; íÓá íÑßÈäÇ; æiíÝÝ
-ääÇÈÚ ÇáíiÑ ÝiäÇ; æáÐÇ Ý
Åää áÇ íiÄÖ ää Ñæí Çááá ÁáÇ ÇáÞæä ÇáßÇÝÑæä
(íæÖÝ: 114)

Åä Çááíä æÄæÇá ÇáÞÈÇá æÖÑÇæÉ ÇááÚÑßÉ æÖÑÇÓÉ ÇááÞÇÁ ÖÑæÑÉ äÇÓÉ; ÝÞi Úää Çááá
Åä áÐá ÇáíaiÞÉ ÇáÈÖÑiÉ áÇ ÈÖÇÚ ÓiÇÚÉ ÓaíaÉ æáÇ ÈäÖi äÖiÇ ÓiíÇ æáÇ ÈÖi æÈÖÞiä Úai
ääáí Çááá ÁáÇ ÈáÐÇ ÇááæÚ ää ÇáÈÑÈiÉ ÇáÉi È ÍÝÑ Ýi ÇáÞææÉ æÈ äÞÖ Ýi ÇáÁÚÖÇÈ; æÄäÇ
ÇáÞÑÁä æÇáÖæÉ ÝÇááäÇ íæíäÇá ÇáÞææÉ æáí ääÖäÑÈ ÈäÇÑ ÇáÝÈäÉ; ÓÇiáÉ ÈiÑÇÑÈ
.ÇáÇÈÈáÇÁ; ÞÇÈáÉ ááÖÑÞ; äÞÇæÚÉ ááÖiÇÚÉ

æáßä æáÚ äÇÑ ÇáíiáÉ áÇÈi ää ÇáÄáá æáÚ Øæá ÇááÖiÑÉ áÇÈi ää ÝÓiÉ ÇáÈÖÑi; ÈiÝÚ ÇáíææÚ
.ÇáÖÇiÞÉ æÈæíä ÇááÝæÖ ÇáíÇáÖÉ

áÇÈi ää ÇáÚÇÁ ÇáíÄÖ ää ÞÇææÓ ÇáíÚæÇÈ; æáÇÈi ää äÝi Çáááá ää áÚiä ÇáíÑßÇÈ; æáÇÈi ää áÖi
.ÇáÞææØ ää ÒÈÈ ÇáíäÇi æää áíiäÇÈ ÇááíÇáíiä

æáÐÇ áÇÈi ää ÁÖÇÚÉ ÇáÈÖÑi æßÈä ÚæÇáá ÇáÖÚÝ Úá íäæÑ ÇáÄáÉ; ÝÞi ÅæÖi ÑOæi Çááá
-Öai Çááá Úaía æOáá- ÓÚi Èä áÚÇÐ Åää ÅÐÇ äÞÖÈ ÞÑiÚÉ ÚaiäÇ ÝáÇÈi ää ÒÈÈäÇá ÇáíÈÑ æÄÐÇ
.ää ÈäÞÖä ÝÇáÄæáí ÁÖÇÚÉ ÇáÄáÑ Èia ÇááOáaía

Åä äÖÑ ÇáÄÖÇÚÇÈ ÇááÑiÝÉ Èia ÇááíÇáíiä ÅÈäÇÁ ÇááÚÑßÉ iÝÈ Ýi ÚÓiáá æiaää ÚÓÇÆää
æiíáíá ÖÝæÝää; æáÐÇ äÖ ÇáÝÞáÇÁ Úai Åää " áÇ íæÖ ÇÖØiÇÈ äÈÈ Ø æáÇ äÑiÝ æáÇ áíÐá æáÇ
áÚæÞ "(2)

áæ íÑiæÇ Ýißä äÇÖÇiæßä ÁáÇ íÈÇáÇ æáÄæÖÚæÇ íáÇáßä íÈÚæáßä ÇáÝÈäÉ æÝißä Óä ÇÚæä ááá
æÇááá Úaía ÈÇáÚÇáaía
(ÇáÈæÈÈ: 47)

æáÐÇ ÝÞi ÁiÈ ÈÚÖ ÇáÄÖÇÚÇÈ Ýi æÖØ ÇááÚÑßÉ Áai äÖiáÉ ÇááOáaía äÈá ÁÖÇÚÉ äÞÈá ÚÈi
ÇáÑiáá ÇáÚÇÝÞi ÞÇÆi ÈáÇØ ÇáÖáíÇÁ (ÈæÇÈiä) Ýi ÝÑáÖÇ ÓáÉ 732ä æÇáÉi á Öä ÝiäÇ
ÇááOááæä ÅäÇá íiæÖ ÖÇÑá äÇÑÈá ÇáÐi íÑä ÈÖiÝá ÅæÑæÈÇ ää ææÑ ÇáÄÖÇáæ æáíiä Áai íæääÇ
.áÐÇ

áÞi áÑ È ÈäÇ ÁiÇá Ýi ÇÈÇá íßä ÚÈi ÇááÇÖÑ ÇÖÈi ÝiäÇ ÇáÚáÇá; æíäÇ Çáíæ ááÖiØÇá iÖÑÚ
ÇáÄÑÖ ÖÑÞÇ æÚÑÈÇ ; æÇáÖæi ÇááOááæä ÇááÖÇÑiæä ÈÇáÁÚáÇá ÇááÇÖÑi Ýi ÖæÇiÇ
ÇááÓiÇá æÄÖÈi ÇááOáá ÚÑiÈÇ ÚÑÈÈ äÇ ÚÇáí ÇáÄÖÇáæ äÈááÇ; æÝi áÐÇ ÇáæÞÉ ÇáÚÖiÈ; íÑi
ÇáÄÖÈÇÐ Óií ÞÖÈ Ñiáá Çááá ÒÈÇÈä ää ÁÚáÇÞ ÇáÓiæä æää æÑÇÁ ÞÖÈÇááÇ (ÇááÖÈÞÈá ááÐÇ
Çáíiä); æää ÈäÖ ÚÖÑ ÓæÇÈ íÈi ÈiÈ ÇáÄÖæÉ ÈäÝÑi æÈiáÈ ÇáÈÖÇÆÑ Èáæí Ýi ÇáÁÝÞ; æÈiá
.ÈÖiÖ ÇááæÑ íÞæi æiíi ÇáÄáá Ýi ÇááÝæÖ

æÇáíæä ääÇáß ÈÚÖ ÇáÁÝÑÇi íÖßæä Ýi áÐÇ ÇáíäÇi ÇááÈÇÑß æiÓiæä äÖÇæÆá; æiíÝæä
íÖäÇÈá; íäÖÑæä ÇáOáEiÇÈ æißÈæä ÇáÁiÇÈiÇÈ; æiÞæáæä Åä Ýiá ÈiÚÇ æÖÑßiÇÈ æÝiæÑÇ
æÇáÈæÇÁÇÈ æáíÈää äÞæÇ ÇáÖæÑÈ ÖÇiÞiä; Èá áíÈää äÖiæÇ ÈißáÉ æáíä; áíÈää íÑißæä ÅÈÚÇi
áÐá ÇáÖÇÆÚÇÈ ÇááÚÑÖÈ; Áääá áÇ íÚááæä Åääá íØÚáæä áÐÇ Çáíiä ÈÖÚá áÐÇ ÇáíäÇi ää ííi
.íÚáæä Åääá ííiæä áÐÇ Çáíiä

Åääá áÇ íÚááæä Åä ÇáÚÇáá Þáá ÇáÄá íÑÞÈ ÈÇáÈäÇá ÈÇáÚ æiÑÖ Óiíi æÈiÈ áÐÇ ÇáíäÇi; Çáááá
.ÁáÇ ÇááOááæä ÝÁääá Úá ÇáíäÇi áÚÇÝæä

:íÞæá áíáí ÁÖi(3) (ÇáÄáÑiÞi ÇááOáá; ÖÇiÈ ÒÈÇÈ "ÇáÄÖÇá Úai äÝÈÑÞ ÇáÖÑÞ")

Åä ÇáÚÑÈ æÇááOáaía íááæä æiáÚÈæä ÈÄiÖÑ ÞÖiÉ Ýi ÇáÄÑÖ Åääá ÁÚÝæÇ Áää ÞÖiÉ Ýi"
ÇáÄÑÖ; æiíiæÇ íÞæÞ ÁÝÖá ÖÚÈ ÝiäÇ æää ÇáÖÚÈ ÇáÁÝÚÇáí; Áääá ÈÑßæä æÈäÇÖæÇ
ÁÖÇáÈä æÞiÑÈä ÇáÞÈÇáíÉ ææÝÇÁá áíiáá æÑiæáÈá; Áääá ÁÚÝæÇ íæÑá ÇáÐi íáÈÚÑá ÇáÚÇáá
"ÈÄiáÚá

:ÝÁai ÇáÁiæÉ ÇáÐiä íäÖÑæä ÁiØÇÁ áÐÇ ÇáíäÇi; ÈÖiÞ äÞæá

.Åä ÇááOáá íÚáá áááÇ ÒÇáÈ ÇáÚÑæÝ áÄá Úaía ÇáÄiÐ ÈÇáÄÖÈÇÈ; æÇááÈÇÆi Èií ÑÈ ÇáÚÇáaía
Åä ÇááOáá äÄáæÑ Åä íäÝÐ ÇáÄæÇáÑ ÇáÑÈÇáíÉ æiíÚ ÇááÞÇiíÑ ááÚáÇiÉ ÇáÄááíÉ; æáÐÇ
:ÄáÑäÇ ÑOæá Çááá -Öai Çááá Úaía æOáá- Ýi ÇáÓií (4)

. ÁÐÇ ÒÇáÈ ÇáÞiÇáÉ æÝi íí Áiíßä ÝÓiáÉ ÝaiÚÑÓäÇ

Åä ÇáÈæÞá Úai Çááá äæ íäÇÚ ÇáÁiäÇá æÞi Óää Çááá ááá ÈæÞá Úaía ÇáÞiÇá ÈÄáÑä æÝÇiÈä äää
:ÝÞÇá

æää íÈæÞá Úai Çááá Ýææ íÓÈä

(ÇáÖáÇÞ:3)

æää íÈæÞá Úai Çááá ÝÁä Çááá ÚÖiÖ íßiä

(ÇáÄáÝÇá: 49)

Çááá íÚáá æĀāĒĒā áÇ ÊÚááæā āÇ ßāĒ ĀŪā Āāā ÓíÍŌá āÐÇ ÇĀĪæí ÇááÇÆá ÈŌāÇĪĒā; æĀā
.ĀÝßÇÑā ŌĒŪā ÇáāāØĒĒ; Ēā ÇáÚÇāā ÇáĀŌáÇāí ßāā ÝĒÍÇ ĒāÇ ÇáĀÍÇā

: āíŌÇĒ ÓíÍ ÞŌĒ
āÞĪ ĒāíŌĒ ßĒÇĒĒ ÓíÍ ÞŌĒ ĒāāíŌÇĒ ßĒĪŒĒ ĀÝŒĪĒāÇ āā ĒĪā ÇáĒĒÇĒĒ ÇāāÚÇŌŒĒ æĪŪāĒāÇ
:ÝÐ Ē āŌŒĒĒ; æŪāí ŒĀŌ āÐā ÇāāāíŌÇĒ ÇāĒĪ: āíŌĒā æāíŌĒ ßĒÇĒĒĒ
āÝÇÐ ÇāĒŌĪŒĒ æŪāÞ ÇāāŪŒ: æÐāß ŒÇĪŪ ĀæāÇ æÞĒā ßā ŌÆ Āāí ÇáĀÍÇŌ ÇāÐĪ ĒāāĪā āā -
ĪāÇā ŪĒÇŒÇĒā -ßāÇ āíŌĒā æÇāāā ÍŌĪĒā æāÇ āŌßĪ Ūāí Çāāā ĀÍÇ - æÇáĀÍÇŌ ĪæŒĒ ÇáÝŒÇŌĒ
.ÇĒÞæÇ ÝŒÇŌĒ ÇāāĀāā ÝĀāā ĪāŪŒ ĒāæŒ Çāāā (1)

æĀāÇ ŪāÞ ÇāāŪŒ ÝāÐÇ ĪŒŒā ßā āā ÞŒĀ (ÇāāŌĒĒĒā āāÐÇ ÇĀĪā) ÇāÐĪ ŌĪŒ ÝĪ ÇāæÞĒ ÇāÐĪ ĪĪā
ÝĪā ÇáŪāÇā Ūāí ÇāāāØĒĒ æāā ĒŪĪ ĒŒĪ ÝĪāÇ ĒŌĪŌÇ āā ææŒ ÝĪ āÐÇ Çāāā ÇāĒāā æßĒĪŒÇ āÇ
.ĪßÇā ĪŒĪ ŌĒĒĒ ÝĪ ÇāāŒĪāĒ ÇáÞÇĪāĒ Ūāí ÇāāāØĒĒ ŒĪÇĪ āā ÇáĀŌáÇā ÇáĀāŒĪßĪ!; æÞĪ ßÇā
æāÞĪ ŒĀĪĒ āÐā ÇāāāÇāĪ Ūāí ĒÝßĪŒ ĀĪā ÇáĀŌĒÇÐ āĪāĪ ÞŌĒ -ĪÝŪā Çāāā -ÝßĒĪŒÇ āÇ ßÇā ĪĪĒĒ
ĒĀāæŒ ĪĒæÞŪāÇ ßāĒ ĀÍŌĒāÇ ĀíÇāāÇ ŌŒĒÇ āā ÇĀĪÇā Āæ ÇŪŒÇÞÇ ÝĪ ÇāĀæāÇā; Ēā ŒĀĪĒāÇ
..æÇŌĪĒ ĪāĪĒ ÝĪ æÇÞŪ ÇāĀŒŌ

..ŌŪĒ ÇāĀÝÞ æāÐÇ ŒÇĪŪ Āāí ŪÇāāĪā -
.ĀæāÇāāÇ: ÇáÇŌáÇŪ Ūāí ÇāāĪŌØ ÇáÚÇāāí áŌŒĒ ÇáĀŌáÇā
.ĒÇāĪāāÇ: ŌŪĒ ĒÞÇÝĒā æÇŌáÇŪā Ūāí ÇāĒÞÇÝĒ ÇáĀŌáÇāĪĒ

ĀāÇ ÇŌáÇŪā Ūāí ÇāāĪŌØ ÇáÚÇāāí áŌŒĒ ÇáĀŌáÇā āāĒāÇ ĒÇĀĪŒĒĒ ÇáĀŌáÇāĪĒ; ÝāÞĪ ßÇā
āĒŪāĒÇ āæŌÇŒĒ ÇāāŪÇŒÝ ÇāāŌŒĪĒ Āāí ĀāŒĪßÇ ÝĪ ÇāæÞĒ ÇāÐĪ āā Īßā ĪŪŒÝ ÝĪā ĪÞĪĒ
ÇáĀŌáÇā ĒŪĪ; æāā ĪāĒŌā ĒŪĪ ĒĒŪÇāĪā; ÝĪÞæā Ūā āÝŌā æāæ ÝĪ ŌŒĪÞā Āāí ĀāŒĪßÇ; ÝĪā ĀĪĪ
ŌĒĒ āÝŒ āā ÇāāāĒŌĒĪā āāĀŌáÇā ÝĪ ĒÇĪŒĒ ĒŌÞ ŪĒĒĒ ÇáĀŌáŌĪ āĪāĒĒ ŌŌŒ ĀāŒĪßÇ) æÝĪ
ĀāŒĪßÇ ĪŒĒ āā ĪÇĪĒĒÇā ßÇāĒÇ ŌĒĒÇ āĪĪāāā ÝĪ ÇĀĪŒĒĒ ÇáĀŌáÇāĪĒ (ßāÇ ĪĪĒāĪ ĒĒāĪ ĀĪĪ
:ĀŒĪÇāā)

ĀæāāāÇ: ßāÇ ĪĪĒĒ āæ: ßāĒ ÝĪ 13 ŌĒÇŌ 1949 āŌĒāÞĪÇ Ūāí ĀĪĪ ĀŌŒĒ āŌĒŌŪĪ ÝĪ ĀāŒĪßÇ
ÝŒĀĪĒ ŒÞŌÇ ŌÇĪĒÇ æāæŌĪÞĪ æĀāæÇŒÇ æŒĀĪĒĒ ÇáÇĒĒŌÇÇĒĒ ĒŪāæ ÇāæĪæā; æÇáÝŒĪ ĪŪāŒ
ÇāāŌĒŌŪĪ ÝÞāĒĒ: ĀĪ ŪĪĪ āÐÇ ÇāÐĪ ĒĪĒÝāæā Ēā ÞÇāæÇ: ÇāĪāā ÞĒā ŪĪæ ÇāāŌŒÇāĪĒ ÝĪ
.ÇāŌŒÞ; ÇāĪāā ÞĒā ÍŌā ÇāĒāÇ
.ÞÇā: ÝāŌĒĒāĪ āÐā ÇāßāĒĒ āā ĀŪāÇÞĪ

ĒÇāĪāāÇ: Āā ÇáŌÝÇŒÇĒ ÇáÚÇāāĪĒ ßÇāĒĒ ĒĒŌÇĒÞ Ūāí ÇŌŌĪÇĪ ÇáŌĒĒĒ ÇāāŌāā; æŌĪĪ ßŌĪÝĪ
āŪŒæÝ ßÇā ĀĪĪ āĀáÇĀ ÇāÐĪā ĒĪæŒĒ Īæāāā ÇáŪĪāā āĪßāā ŌĪÇ ŌāāÇ æÝŒĪŌĒ āŌĒŌÇŪĒ
.áŌÇÆĪā ÝĪŪÇā āĪŒ ÇáÇŌĒĪĒÇŒĒ ÝĪ ÇáŌÝÇŒĒ ÇāĒŒĪŌÇāĪĒ ÝĪ æÇŌāŌā Āāí ĒĪĒĒ
ÞÇā ŌĪĪ: ÝŪāĪāÇ ĪĪāĒ ĒĪĒĒā ĀĪĪĒĒ Āāí ŒĀĪĒĒ ŪāĪā ßĒÇĒĒ (ÇáŪĪÇĒĒ ÇáÇĪĒĒĒĒ) æāā
Īßā ÞĪ æŌā ĀāŒĪßÇ ĀāÇ āŌĪĒĒ æÇĪĪĒĒ ĀŒŌāāÇ āĪ ĀĪĪ āĪāĪ āÐ Āāā ÞĪ ĀŌŒÝ Ūāí ŌĒĒŪĒ ÇáĒĒĒĒ
ÝĪ ŪĪÇĒĪ; æĒĪĀ ÇĀĪĪĒĒ Ūā ÇáŌŒÞ æāŌŒĒ æĒæÞŪÇĒĒ ÇāāŒÇÞĒĪā ĒĀā ÇāæŒĪĒĒ āāĪā ÇāāāĪ
ÇáÞÇÆā āæ ĀĪĪ ÇĒāĪā: ĀāÇ ÇáŌĪæŪĪāā æĀāÇ ÇáĀĪæÇā ÇāāŌāāæā æÇāāŒĪĪ Āāāā ÇáĀĪæÇā Ēā
ĒĪĀ ĪÝĒĪ āĪ āāÝÇ ĪÇŌÇ ĒÇāĀĪæÇā ÝĪā āā ÇāĒÝŌĪāÇĒĒ æÇāĪŌÆĪÇĒĒ āāÇ ĪÞ Ūāí ĀĒāÇĀ āŌŒ
ĀāÝŌāā ĪĒĪ ÇāĪĒĒŌĪā; Ēā ÞÇā: āÐÇ æŌāĒĒ ĪāÇŪĒ ÇáĀĪæÇā Āāí ÇāĪāā ÝĀāāÇ ŌĒĪŒĒ āŌŒ āā
: ĒāÇŒ ÇĀĪŌÇŒĒ ÇáŪŒĒĪĒ; Ēā ÞÇā ĀĪŒŒÇ

āĪā āāĪĒ ĒĀĒĒÇāß āā ÇāāĒÞÝĪā Āā ĪĪæāæÇ ĒĪā ÇáĀĪæÇā æĒĪā ÇāæŌæā Āāí ÇāĪāā āĀā æŌæāāā āā
āāÇĪĒ āŌŒ ÇāāĀŌÝĒ ÇāĀāĪāĒĒ ÞÇā ŌĪĪ: æÝĪ ĒĪĒĒ āĪŒ ÇáÇŌĒĪĒÇŒĒĒ ÇāĒŒĪŌÇāĪĒ ÝĪ æÇŌāŌā
ÞŒŒĒĒ Āā ĀĪĪā ĪāÇŪĒ ÇáĀĪæÇā ÝæŒ ŪæĪĒĪ; āĀāā áÇ Īāßā āĪāÇŪĒĒ ĒĪĪĪ āāÇ ÇāĪæÇÆŒ ÇáÚÇāāĪĒ
.āÐÇ ÇāßĪĪ Āæ ĒĪŌØ ŌĪāÇ āÐÇ ÇāĒĪŌĪŌ ĀāÇ Āā ĒĪßāā ÇāĪāÇŪĒ Ūāí ÇāĪÞ
āÞĪ ĪĪā ŌĪĪ ĪāÇŪĒ ÇáĀĪæÇā; æÞĪ ŪŒÝ ĒāÝŌā ÇāßĪĪ ÇāāÇÆā ŌĪ ÇáĀŌáÇā æÇāßŒÇāĪĒ ÇáŪāĪÞĒ
.ÇāĒĪ áÇĪāāā āāŪŒĒĒ Āā ĪÝĪāÇ

æĀāÇ ŌŪĒ ĒÞÇÝĒĒ: ÝĪÞæā Ūā āÝŌā (2) (Āā ÇāÐĪ ĪßĒĒ āÐÇ ÇāßāÇā ĀāŌÇā ŪÇŌ ĪÞŒĀ -
ĀŒĒĒŪĪā ŌāĒ ßÇāāĒĒ; ßÇā Ūāāā ÇāĀæā ÝĪāÇ āæ ÇáÞŒÇĀĒĒ æÇáÇŌáÇŪ ÝĪ āŪŪā ĪÞæā ÇāāŪŒÝĒ
ÇáĀāŌÇāĪĒ... āÇāæ āā ĒĪŌŌā æāÇāæ āā āæÇĪÇĒĒ.. Ēā ŪÇĪ Āāí āŌÇĪŒ ŪÞĪĪĒā æĒŌæŒŒā: ÝĀÐÇ
āæ ĪĪĪ ßā āÇ ÞŒĀā ŌÆĪāÇ ŌÆĪāÇ Āāí ĪÇāĒĒ Ðāß ÇāŒŌĪĪ ÇáŌĪā -æāÇ ßÇā Īāßā Āā Īßāā ĀāÇ ßÐāß-
æāÇ āæ ĒāÇĪā Ūāí āÇÞŌĪ ÝĪā ĀŒĒĒŪĪā ŌāĒ āā ŪāŒā ÝĀāāÇ ŪŒÝ ÇāĪÇāāĪĒ Ūāí ĪÞĪĒāÇ.. æŪāí
ÇāĪŒÇÝāÇ æŌĀāĒĒāÇ æÞŌÇāĒĒāÇ æŪāí ĪŪĪŪĒāÇ æÇāĒÝÇŌāÇ æŪ ā ā ŪŒæŒŒāÇ æÇĪŪÇĀāÇ æŪ ā
.ā Ūāā ÇāĪÞĪā Āāā áÇ Īāßā Āā ĪĪāŪ ÇāāŌāā ĒĪā āÐĪā ÇāāŌĪŒĪā ÝĪ ÇāĒĒāÞĪ)

ÇāĪĪĒĒ: āÞĪ ßÇā ŌĪĪ ĪÇĪÇ ÝĪ ĪÇāāĪĒā æĀŌáÇāā Ýāā Īßā ĪāÇĪā æāÇĪĪÇāā; āÞĪ ßÇā æÇŌĪÇ ßÇāŌāŌ
ÝĪ ŒÇĒŪĒ ÇāāāÇŒĒ āŌĒĒĪāÇ ßĪĪ ÇáŌĪÝ æāā āāÇ ĀĪŒĪ āĪāĒĒ ßÇā ŌÇĪĒ ÇáÇāĒĪÇŌ ÝĪāÇ ÇāāĪāÇæĪ;
ÝĪŒĪ āāāÇ ĒāÇĒĒ ĀŪĪÇĪ ßāāÇ ŌæĪŒĒĒ Ēā ĀŪāÞĒĒ æāÞĪ ĀŒŌā Çāāāß āā ĪŪĒÇāā æāßā Çāāā āĪÇā āā
..ÇāĪĪ ÇāĀĒĪāĒ (3)

. āÞĪ ßÇā ĪÇÆāÇ ĪŒĪĪ " ĀāÇ áÇ ĀŌĒŌŪĪ Āā ĀŪĪŌ ĒāŌŪ ÞāĒ āŌŪā āāā æāŌŪā āāĪāĪĪ" (3)
æßÇā ĪÞæā: Āā ÇŌĒŪ ÇáŌĒĒĒĒ ÇāĒĪ ĒŌāĪ āāā ĒÇæĪĪÇāĪĒ ÝĪ ÇáŌáÇĒ āĒŒÝŌ Āā ĒĒĒĒ ĪŒÝÇ
æÇĪĪÇ ĒÞŒĒ Ēā Īßā ŌÇŪĪĒ; ĪĪĒĒ ŌÞĪÞĒā ĪāĪĒĒ ĀĒŒ ĪŒæĪāÇ āā ÇáŌĪā -æĀāÇ ĀŌāŪ- ÞÇāĒĒ: ĪÇĀāĪ
āĪŒĒ ÇáŌĪā ÇĀĪŒĒĒĒ ĪāŌĒĒ ÇāĒŌĪæĪĪ Īæā 28 ĀŪŌŌŌ 1966 æÇŌāŪāĪ Ūāí ÞŒŒŒ ÇāĀŪĪÇā ÇāāæÞŪ
āā ŪĒĪ ÇāāÇŌŒĒ ĒĀŪĪÇā ŌĪĪ ÞŌĒĒ Ēā ÞÇā: Āā ĀŪĪÇā ÇáĀŌĒÇÐ ŌĪĪ ĪŌÇŒĒ āāŪÇāā ÇáĀŌáÇāĪ
æÇáÚÇāā ĀĪāŪ æĀāÇāāÇ ÝŒŌĒĒ ĀĪŒĒĒ āĀāÞÇÐ ÇáĀŌĒÇÐ āā ĪĒā ÇāāŌāÞĒĒ æāĪ Āā ĪŪĒĒŒ Ūāí

ÇáÉáÝÇÒ ÝíÝÝ Úää Íßá ÇáÁÚÍÇä Èä íÑÌ ÈÚÌ ÓÈÈ ÁÒáÑ ää ÇáÓÌä ÈÚÝæ ÒÍ; áíÇ ÝÇÐäÈÌ .Ááíä áÚääÇ ääÐÐä

.ÞÇÄÈ íáííÈ: ÝÈæÌäÈ Ááíä áÄÈáÚä ÇáíÈÑ ÝðáÈ ää: Áäää íÞæáæä Áä ÇÚÈÐÑÈ ÝÓÍÚÝæä Úáß ÝÑÈÈ Òíí Úái ÞÈÝÍ ÞÇÆáÇ : Úä Áí ÓÆ ÇÚÈÐÑ ÍÇíáííÈ!! Úä ÇáÚää áÚ Çááá; æÇááá æ ÚääÈ áÚ .Áí íäÈ ÚíÑ Çááá áÇÚÈÐÑÈ; æáßái ää ÁÚÈÐÑ Úä ÇáÚää áÚ Çááá

Èä ÞÇá: ÇØäÆái íÇíáííÈ Áä ÞÇä ÇáÚáÑ ÞÍ ÇäÈài ÝÓíáÝÐ Íßá ÇáÁÚÍÇä æÄä ää íßá ÇáÚáÑ ÞÍ

.ÇäÈài Ýáá íáÝÐ Íßá ÇáÁÚÍÇä æää íÚái ÇáÇÚÈÐÇÑ ÓÍÆÇ Ýí ÈÐÍä ÇáÁÌä Áæ ÈÁÍíÑä ÁíÈ ØäÁáíäÈ; æÁíÈ ÈÐÈ äÐä ÇáÈí íÈäÈÚ ÈäÇ äÐÇ ÇáÞáÈ ÇáßÈíÑ; ÁíÈ ÑÇÍÈ æÁíÈ ÓßíäÈ äÐä !;ÇáÈí íÓÈÈÇ Çááá Úái ÇáÝÁÇÍ æÚái ÇááÝÓ ÇááÁääÈ

æää ÚáÇäÈ Ìí íÈä: Çää ÇÓÈÞÇá ää æÒÇÑÈ ÇááÚÇÑÝ Ýí ÇááíÚÈ ÇáÈí ÞÑÑ ÝíáÇ Ìæá ÇáíÑßÈ

.ÇáÁÓáÇáíÈ ÇáÇÍÈíÇØ æÇáæÑÚ æÇááíÈÈ ÁäÇä ÇááÓæÒ ÇáÞÑÁáíÈ; æíÈíæ äÐÇ ää ÍáÇá ÈÝÓíÑä áßÈÇÈ -

Çááá ÝíÞæá -Ýí ÚáÇá ÇáÞÑÁä- Úái ÁíÈ ÍÇÝÚæÇ Úái ÇáÓáæÇÈ æÇáÓáÇÈ ÇáæÓØí æÞæææÇ ááá ÞÇÄÈíä (ÇáÈÐÑÈ: 238)

ÁÒái Áái æÞÝÈ ÁäÇä äÐä ÇáÁíÈ ÓÈÈ ÁÒáÑ áÇ ÁäÈÞá Áái áÇÈÚíáÇ; ÞíÝ ÍÇÄÈ ÁíÈ ÇáÓáÇÈ " Èíä ÁíÇÈ ÇáÓáÇÞ; æßáÈ Áää Áä íÝÈÍ Çááá Úái Ýí äÐä ÇáÝÈÑÈ æáßá ää íÝÈÍ Çááá Úái; ÝÁä "

. " ÝÈÍ Çááá Úái Áíí ää ÇáÞÑÇÁ ÝáíÈÝÓá Áái äÓÈæÑÇ æíÞæá Ýí áÞíäÈ ÓæÑÈ ÇáÑÚÍ (4) (ßÈíÑÇ áÇ ÁÞÝ ÁäÇä ÇááÓæÒ ÇáÞÑÁáíÈ æÞÝÈ ÇááÈáíÈ Áä

ÁäÓáÇ ÈÁÓáæÈí ÇáÈÓÑÍ ÇáÞÇÓÑ ÇááÈíÑí Áä ÁÓæÈáÇ ÈÁÓáæÈí ÇáÈÓÑÍ ÇáÝÇáí æáßá áÇÐÇ .ÁÓáÚ æáíä Ýí Íáá áÇÈÍ Áä íÞíä ää ÇáÞÑÁä áÚ ÇáßÈíÑ ää ÇáÁíÓÇÍ

.(æáÚ äÐÇ Þáá íÓíÈái ÑäÈÈ æÑÚÓÈ ÞááÇ ÈÓÍ íÈ ááÈÑíäÈ Úä äÐÇ ÇáÞÑÁä

: ÇáÈÑßíÒ Úái ÇáÚÞííÈ æÒÑÍ áÇ Áää ÁáÇ Çááá

áÞí áÇá ÇáÁÓÈÇÐ Óíí ÞØÈ æÞæÝ ÇáíææÚ ÇááÇÆáÈ ää ÇááÓááíä æÇíäÈ ÇÒÇÁ ÈÓÝÍÈ ÇáíÑßÈ

ÇáÁÓáÇáíÈ ÍÓÍÇ ÓáÈ 1954; ÝáÞí ÞÇäÈ äÐä ÇáíææÚ ÈÓÍ ÇáØÑÞÇÈ Úái ÁÈæÇÈ ÍÇÑ ÇáÁíæÇä

Ýí (ÇáíááíÈ) ÈäÈÚÑ ÍØÇÈ ÇáÁÓÈÇÐ ÇáÈäÇ äÓÇÁ Þá ÈáÇÈÇÁ æÈäÈÚÑä ÍÈí ÇáÈÇáíÈ ÚÓÑÈ

áíáÇ æái ÈßÈÑ æÈáÈÝ áÇ ÈÇááÇ ÇáÁä ÈßáÇÁ ÚáiÇÁ ÓäÇÁ; Èä Áä ÞÓáÇ áíÓ ÈÇáÞáíä ää

. ÁÁáÇÁ ÈÈÑÚ ÈÁíÐÇÁ ÇáÁíæÇä Ýí ÍÇíä ÇáÓíæä ÈÇáÈíÓÓ Úáiää æáÞá ÁíÈÇÑää

áÞí æÞÝ ØæíáÇ ÁäÇä äÐä ÇáÚÇáÑÈ æÁííÑÇ æÓÚ ÁÓÈÚä Úái äæØä ÇáíÇÁ æææ Áä äÐä

.ÇáíææÚ ää ÈÝää (áÇ Áää ÁáÇ Çááá)

ÍíÈái Áíí ÇáÁíæÈ ÞÇá: Áä äÑÇÓä ÇáÁÚÍÇä ÈÐÓí Áä íßæä Áíí ÇáÚááÇÁ ÍÇÓÑÇ ÈáÝíÐ

ÇáÁÚÍÇä áíáÞä Çááíßæä Úáiá ÇáÓáÇÍÈíä! ÝÚáíäÇ ÞÇä Óíí íáÓí ÍØÇä ÇáÁííÑÈ áíæ ÍÈä ÇááÓáÞÈ

ÇÐÈÑÈ äää ÇáÓíí ÞÇÆáÇ (Þá áÇ Áää ÁáÇ Çááá) ÝÞÇá Óíí: ÍÈí ÁáÈ ÍÆÈ Èßáä ÇááÓÑÍíÈ áíä

. ÍÇÁíí áÚíä ÈÓÈÈ áÇ Áää ÁáÇ Çááá; æÁäÈ ÈÁßá ÇáíÈÒ ÈáÇ Áää ÁáÇ Çááá

æÈÚÍ äÐÇ Þáá (Èææ ÁÓÍ ÈÚÓÑái Úái ÇáÁÓáÇä) ÞááÈ ÓÚÍ Èä ÁÈí æÞÇÓ ÑÓÍ Çááá Úää ÞÇááÇ

ÚáiáÇ ÍÇÁ æÝÍ Áái ÚáÑ Èä ÇáíØÇÈ ÑÓÍ Çááá Úää íØßæä ÓÚÍÇ ÍÈí ÞÇáæÇ: Áää áÇ ÍÓä

ÇáÓáÇÈ! íÑæí ÇáÈÍÇÑí (4) Úä ÞíÓ ÞÇá: ÓáÚÈ ÓÚÍÇ ÑÓÍ Çááá Úää íÞæá: Áái áÁæá ÇáÚÑÈ Ñái

ÈÓää Ýí ÓÈíá Çááá; æßáÇ áÚÓæ áÚ ÇááÈí -Óái Çááá Úáiá æÓáá- æáÇááÇ ØÚÇä ÁáÇ æÑÞ ÇáÓíÑ;

ÍÈí Áä ÁííäÇ áíÓÚ ÞáÇ íÓÚ ÇáÈÚíÑ Áæ ÇáÓÇÈ áÇáá ÍáØ; Èä ÁÓÈÍÈ Èææ ÁÓÍ "ÈÚÓÑái Úái

.(ÇáÁÓáÇä" áÞí Í È È ÁÐÇ æÓá Úái

æáÇ ÁÓÈä Çáíæä ÈÇáÈÇÑÍÈ; Áä ÈÚÓ ÇááÇÓ ÈíÆæÇ íØßæä Ýí ÚÞííÈ Óíí ÞØÈ; ÍÈí Áää ÈÑÇái

Áái áÓÇáÚí Áä ÈÇÍÈÇ íÁáÝ ÞÈÇÈÇ ÓäÇá (ÈáÞíÈ ÇáÚáÇá ää ÇáÓáÇá!) æáÞí ÈÇáÚ ÈÚÓ ÇáÞæä

ÍÈí ÞÇáæÇ Áä ÓííÇ íÞæá "ÈæííÈ Çáæíæ" æßÁää ää íÞÑÁæÇ äÆÇÈ ÇááÑÇÈ Ýí ÇáÚáÇá

.ÇáÈÝÑíÞ Èíä ÇáíÇáÞ æÇáíææÞ

æÇáÐíä íÈÇÈÚæä ÈÚíÑ ÇááíÈáÚÇÈ æØÈíÚÈ ÇáÈÝßíÑ áíí Çáíá ÇááÓáá ííÑßæä ÁßÈÑ ää ÚíÑää

.ÇáÈÓáÇÈ ÇáæÇÓÍÈ ÇáÈí ÈÑßÈáÇ ÞÈÇÈÈ Óíí ÞØÈ æÞááá ÇááÈÇÑß Ýí ÈÝßíÑää

æÇáíÞ Áääí áÇ ÈÁÈÑÈ ÈßÇÈÈ ÞÈÈ Ýí ÇáÝßÑ ÇáÁÓáÇái ÁßÈÑ ääÇ ÈÁÈÑÈ ÈÓíí ÞØÈ; æÁái

áÁÓÚÑ ÈÝÓá Çááá ÇáÚÚíä Úái ÁÐ ÒÑÍ ÓíÑí æÝÈÍ ÞáÈí áíÑÇÓÈ ÞÈÈ Óíí ÞØÈ; ÝÞí æíáái Óíí

ÞØÈ ÝßÑíÇ æÇÈä ÈíáíÈ ÚÞííÇ æÇÈä ÇáÞíä ÑæííÇ æÇááææí ÝÞáiÇ ÝáÁáÇÁ ÁßÈÑ ÁÑÈÚÈ

. ÁÈÑæÇ Ýí ÍíÇÈí ÁÈÑÇ ÚáiÞÇ

æáÞí ÞÇä áÇÓÈÒáÇÍ Óíí ÞØÈ ÁÈÑ Ýí ÁíÞÇÚ ÇáÚÇáá ÇáÁÓáÇái ÁßÈÑ ää ÍíÇÈä; ÝÝí ÇáÓáÈ

ÇáÈí ÇÓÈÓái ÝíáÇ ØÈÚ ÇáÚáÇá ÓÈÚ ØÈÚÇÈ ÈíááÇ ää ÈÈä ÇáØÈÚÈ ÇáÈÇáíÈ ÁÈäÇÁ

. "ÇáÈÝÓÈ ÍíÈ æÚÇÓÈ Èíä ÇáÁííÇÁ

ÍíææÇ ÁÝÚÇáÓÈÇä ííÑßæä ÇáÁÈÑ ÇáÚáiÞ áÁÝßÇÑ Óíí Ýí ÇáíáÇÍ ÇáÁÓáÇái æÝí Çáíá

Þáá ÝæÞ ÇáÁÑÓ ÞááÇ; ÍÈí Áä ÈÚÓää áÇ íÓáÈ ääß áÈÇÓÇ æÁä ÞÇä ÚÇÑíÇ æáÇ ØÚÇäÇ æÁä

.ÞÇä ÍÇÆÚÇ æáÇ ÓáÇÍÇ æÁä ÞÇä ÁÚÓá æáßáá íØáÈ ääß ÞÈÈ Óíí ÞØÈ

Ça ØÇPÉ ÇáØÈÇÈ ÇáÕÍáÉ ÊÑÍÍ ääÕÑÝÇ æääØáPÇ; ÁÍÍáä äPÍÉ ÁÑÍáää äØÝÍÉ; ÄäÝÇÓää áÍÕÍÉ ÚáÍáä; ÇáÇPáÇá ÈÈÇÈÚáä; ÁláØÉ ÇáÑÕÍ áÓáØÉ ÚáÍáä; BÇÁÍá ÈÚáB áÍáÇ íÉáÝÉæä Íæäää íÑÍÍæä áÁäÝÓää ääØáPÇ Áä íÓääæÇ ÝÍ ðÐÇ ÇáÝÑÓ ÇáÑÈÇáÍ ÝÍ áÕÑÉ ÁÍæÇáää ÝÍÍæä ÇáÍæÇÍØ ÇáÍÚÑÇÝÍÉ æPÍæÍ ÇáÈÁÕÍÑÇÈ æÝÑÇÚ ÐÇÈ ÇáÍÍ ää Èää ÇáÈÐBÑÉ; íÑæä ÇáÚÍæä ÇáÉÍ ÈÍááP ÈBÇÍ ÈÓáPáä ÈÇÈØÇÑÇæ æáÚ ðÐÇ Bää ÝÐÍ ÇÓÈØÇÚÈ ÈÚÓ ÇáääÇÐÍ Áä ÈÈÍØÍ ðÐá .ÇáÚPÈÇÈ æÁä ÈÍØä ðÐá ÇáÍæÇÍØ æÇáÚPÇÈÍ

æáÍÉ æáÇÉ ÇáÇáÑ ÇÐ PÚÍæÇ ÛØæÇ ÇáØÑÝ Úá äÁáÇÁ ÇáØÈÇÈ ÇáÐÍá ÍäÚæÇ Èää ÈÐÇBÑáä ... ÍáÇá ÓääÇÈ ÈÇáPÑÓ æÇáPÑÓÍá äÁáÇÁ ÇáØÈÇÈ : ääÚæÇ ää ÇáÈÝBÍÑ ÝÍ ÇáÍáÇÍ ÝÍ ÈáÇÍáä; æÇÓÇÈää ÚÍÍÍ ää ÇáÇáÑÇÓ ää ÑØæÈÈ ÇáÓÍæä æÝÍ ÚääÇÈ ÚÍÇáÈáÇ; áæBÓÝÉ Úá ÚäæÑáä ÈäÈÆB ÁÈÇÑ ÇáÓÍÇØ Úá äÍ . ÇáÓÇáÍÉ ÍáÇÍáä

äÄÇáÑÈ ÈÍæÑ ÚáÍ ÇáØÈÇÈ áÍÚÑÓ Úá áÚÇáPÈ ÇáÍÑÇÈ BÇá ää ÚÇÍÉ ÇáØæÇÚÍÉ : Çá íÈÍÈæÇ Úá äÈäÝÓ ááÐá ÇáØÇPÇÈ ÝáÇ ÍÍæä ääÁáÇÁ ÇáØÈÇÈ ÓæÍ .ÇáÓæÝÍÉ ÇáÓáÈÍÉ ÇáÇáÚØÇáÍÉ ÈáÈØ ØÇPÇÈää æÈäÝÓ ÚáÇ ÍÍæä ÝÍ ÓÍæÑáä æáÍá äPæá : íÇæÍÍ äÁáÇÁ ÇáØÚÇÈ !! áÇÐÇ ÚáÍáä äæ ÍææÇ ÈÍá ÇáØÈÇÈ æÇáÍáÇÍ ÇáÇÝÚÇáÍ ÍÍÑ äÈäÝÓ ääØÇÚÑ äÁáÇÁ ÇáØÈÇÈ íÁÍæä ÝÑÍÓÈ ÇáÍáÇÍ; ää Bá ÍæáÉ ÁÈÍ ÚÕÑÈ íØÍæä Çæ íáPØæä ÞáÍáÇ; äØÝää íÓÈØáÍæä ÑÈÚáä ÈPØÚ ÇÑÍáää Çæ ÈÓæä ÇÍÓÇáää ÈÇáPÐÇÆÝ; æÈÓÈÑÍÍ ääää ÇáÚáÈää ÇáÍÇBáÈ æáÚ ðÐÇ Bää : ÝÍBæäÇÈää áÇÈÍÚáä ÁÍáØÉ äÑÇÐÈÈáÇ æÇÓØÈ íÝÈÓæä ÍæÇÓ . Bá PÇÍá áÚá ÚáÍá ÈÁÕÍÑÈ ÈÇBÓÈÇáÍÉ æÈÈÍÁ ÇáÁÍáØÉ ÈÈÇÈÚ ÈÝÇÓÍá ÍØæÇÈ ðÐÇ ÇáØÇÈ ääÐ ÍÑæÍá ää ÁÑÓ ÈáÍá ÁáÍ ÚáÈÍá; æÓÍBæä ää ÇáÓÚÍÇÁ Çá äÍÇ ää ÇáÚÐÇÈ ÇááØÈØÍÑ; æÇá ÁÝáÈ ÈäÝÓá ää PÈØÈää Ýää .ÍÝáÈ ÍæÇÓä áÍÍÍæÇ ÍÑBÈä Áæ áÍÍáæÇ äØÇØÚá

ÈÍÁÈ ÇáÓÚæØ ÚáÍ ÇáÓÝÇÑÇÈ ÇáÈÇBÓÈÇáÍÉ ÝÍ ÇáÍÇÑÍ áÈÚPÍÍ áÚÇááÇÈ ÇáÈÁÕÍÑÇÈ æáÈØÈÍ ÇáÈÁÕÍÑÈ ÇáÈÇBÓÈÇáÍÉ ÁÓÙÈ ää ÇáÈÁÕÍÑÈ ÁáÍ ÇáÍæä ÇáÈÈÑæáÍÉ æBÇáÈ ää ÞÈá . ÈääÍ ÇáÈÁÕÍÑÈ ÝÍ ÇááØÇÑ áÁÍ ØÇÆÑ æää ÁÍ ÍáÓÍÉ BÇá Èä ÈÍÁÈ ÇáÍØæØ áBÈÍÑ ää ÇáÍæä áÇÈÞá ÇÍ ÑÇBÈ ÐÇáÈ ÁáÍ ÈÇBÓÈÇá ÚáÍ äÈä ØÇÆÑÇÈáÇ ÇáÇ . ÁÐÇ BÇá ÍÍáä ÇáÈÁÕÍÑÈ ÇáÈÇBÓÈÇáÍÉ

BÈÍÑ ää ÇáÁØÈÇÁ ÇááÍÈÓÍá æÇáÝáÍá æÚÍÑáä ÑÍæÇ ää ÁÈæÇÈ ÇáÓÝÇÑÇÈ ÇáÈÇBÓÈÇáÍÉ ÍÇÆÈÍá ÈÚÍ Áä BÇææÇ ÍÍáæä ÈÍá ÍæÇáÍáä ÁäÇáÇ ÚÑÇØÇ ÝÍ ÍÍáÈ ÇáÓÙÈ ÇáÁÝÚÇáÍ ÇááÓää ; !! ÇááÍÇáÍ; ÈÍáÇ áÇÍÈBáÝ ÇáÚÑÈÍ ÓæÍ ÈÓÚ ÍPÇÆB áÁÍÐ ÇáÈÁÕÍÑÈ ÝÝÍ ÈÍØÇæÑ æÍÍáÇ (31) ääÚáÈ ÚÑÈÍÈ äØÑÇáÍÈ ÈØÇæá ÚáááÇ ÈÍÑÍÉ æÈÍÈ ÇáÈÓÍá ÓÈ ääÚáÇÈ äØÑÇáÍÈ ÁÍÑÍ æÝÍ ÈáæÓÓÈÇá (12) ääÚáÈ äØÑÇáÍÈ æáÍÓ ÝÍ ÇáÓÇÍÉ ÓæÍ ÁÑÈÚ ääÚáÇÈ . !!ÇÓáÇáÍÈ áÓÍáÈ æáÚ ðÐÇ áÇ ÈÍÍ ÇáÑÇÍÈ æáÇ ÇáÈÓáÍáÇÈ ÇáÈÍ ÈÍÍáÇ ÇáááÚáÇÈ ÇáÚÑÈÍÈ ÁPæá : ÓÈÍÇá ÑÈÍ - ÇááÓää ÇáÐÍ ÍÇÁ ÍÁÍÍ ÝÑÍÓÈ ÇáÍáÇÍ ÍááÚ ää ÇÍÇÁ ÚÈÇÍÈä æÇáÇ ÇáÚÑÈÍ !! ÇáÐÍ áÍÓ ááÍÍá ÍÓÇÈ ÝÍ áÚÇááÇÈä ÍÍÍ Bá ÈÑÍÇÈ ÇÍÑÇá ÚáÍ ÈáÇÈää ÇáÍæÍ ÍáÇá ááØÍÑ ää Bá ÍäÓ

áÚá : áÍá áÇ áÚÝá ÇáÑÚÈ ÇáÚÇááÍ æÇáÝÓÚ ÇáÍæáÍ ää ÇÓÈÍPÇÚ ÑæÍ ÇáÍáÇÍ áÍÍ ÇáÁáÈ ÇááÓááÈ; æáPÍ ÈÍÁ ÇáÍáÇÍ ÇáÁÝÚÇáÍ ÇááÓáä ÍæPÚ ÇáÁáÈ ää ÓÈÇÈáÇ æáÇÍÚÍÈ Úá ÁÐáÇááÇ .ÇáÓÚæØ ÇáÍæáÍÉ æÇááÍáÍÉ ÇáÈÍ ÈæÇÍááÇ ÈÇBÓÈÇá áÚá : áÍá äÍÑB BÐáB ÇáÍáæÍ ÇáÓÍáÈ ÇáÈÍ ÈÐáÈáÇ ÇáÁÍáØÉ ÇáÚÇááÍÉ æÇááÁÓÓÇÈ ÇáÚÑÈÍÈ æÇáÁBÇÍÍáÍÇÈ ää ÁÍá ÈÓæÍá ÚÈÇÍÈ ÇáÍáÇÍ ÝÍ ÇÐáÇá ÇáÍá; Èá ááÓÍ áÝáæä ÇáÍáÇÍ æÇáPÈÇá . æÈÍæÍáä ÁáÍ BááÇÈ áÍÈä æÚÈÇÑÇÈ ÍÇáÍÈ ÈÇÑÍÈ

áÚá áÍá áÚáä ÇááÍØØÇÈ ÇáÑáÍÈÈ ää ÁÍá ÈÍæÍá ÇááÓáä ÇáÐÍ ÈÓáÓá áÍÈÈä ÁæÓÇá ÇáBÝÑ ÁáÍ ÚÈÇÁ BÚÈÇÁ ÇáÓÍá; æää ÁÍá ÚÑÓ Çáæää ÝÍ ÁÚáÇP ÐÑÇÑÍ ÇááÓááÍá ææá ÍÈ ÇáÍáÇ æBÑÇáÍÈ ÇááæÈ Áæ BÑÇáÍÈ ÇáPÈÇá BáÇ ÍÇÁ ÝÍ ÑæÇÍÈ ÇáÁáÇá ÁÍáÍ ÇáÓÍÍá(2) áÚá : áÍá áÚÑÝ ÇááÍá æÇáááá ÇáÈÍ ÇÍÈÑÚáÇ ÇáÚÑÈ ää ÁÍá áÍÇÑÈÈ ÚÈÇÍÈ ÇáÍáÇÍ BÇáPÇÍÇáÍÉ æÇáÈáÇÆÍÈ æÇáÈÈÈÍÈ æáÇ ÓÈBáÇ ää ÇáÝÑP ÇáÈÇØáÍÈ ÇáBÇÝÑÈ BÇáÁÓáÇÚÍáÍÉ . æÇááÓÍÑÍÈ

áÚá : áÍá áÚÍ ÇáÈØÝÍÈ ÇáÍÓÍÍÈ áÁæáÆB ÇáÐÍá ØÇæææÇ ÚÈÇÍÈ ÇáÍáÇÍ ÈÇáÝÓää ÝÍ ÝáÓØÍá . æÓæÑÍÇ æÚÍÑáÇ

áÚÍ æáÝáä : BÍÝ ÞÈá ÇáÁÓÈÇÐ ÇáÈáÇ 12 ÓÈÇØ 1949ä ÈÚÍ Áä ÁÑÓá ÈÑPÍÈ ÁáÍ äÁÈáÑ ÇáPáÈ ÇáááÚPÍ ÝÍ ÚÇáÍÈ ÈÇáÓáÇÍ áä ÈÍÍæä ÝáÓØÍá ÈÚÕÑÈ ÇáÁÝ áÓáÍ ÍÍÈ BÇá ÇáÁÚÈÍÇá ÝÍ ÚÍÍ ;!! áÍáÇÍ ÝÇÑæP æÚáÍ ÍÍ áÍÍÑ áÍÇÈÑÇÈ ÇáPØÑ áÍáæÍ ÚÈÍ ÇááÍÍ æáÚáä : BÍÝ ÁPÍáÈ äØÑ ÚáÍ ÚPÍ áÚÇáÍÈ ÑæÍÓ áÚ ÇÓÑÇÆÍá ÈÚÍ ÇÚÈÍÇá ÇáÈáÇ ÈÍæáÍá ÝÍ . 14ÓÈÇØ 1949ä

æáÚáä : BÍÝ ÞÑÑ ÇáÓÝÑÇÁ ÇáÈáÇÈÈ ÇáÁáÑÍBÍ æÇáÈÑÍØÇáÍ æÇáÝÑáÓÍ Íá ÍáÇÚÈ ÇáÁÍæÇá ÝÍ 6ÍÍÓáÈÑ 1948 ÚáÍáÇ ÚÓáÈ ÚáÍ ÍÍæä áÚÑBÈ ÝáÓØÍá ÈÈPááÇ; æÇáPÈ ÈÇáPÑÇÑ ÁáÍ ÇááPÑÇÓÍ . ÑÆÍÓ æØÑÇÁ áØÑ áÈáÝÍÐá

æáÍÑB BÍÝ Úæää ÇááÍÇáÍæä ÝÍ ÝáÓØÍá ää ÇÈäÇÁ ÇáÍÑBÇÈ ÇáÁÓáÇáÍÈ æBÍÝ ÇÚÈPáæÇ ää ÇÑÓ . ÇáÍáÇÍ ÁáÍ ÓÍá ÇáÚÐÇÈ æÓæØ ÇáÍáÇÍ ÝÍ áØÑ

æáÚáä : Çá Bá ää ÍÓÑ ÇáÍáÇÍ ÝÍ ÝáÓØÍá æPáÇÈ ÇáÓæÍÓ BÇá ÍÓÇÁä ÝÍ áÍBáÈ ÇáÈæÑÈ ÓáÈ 1954ä ÁäÇ ÇáÁÚÍÇá - æææ ÇáÐÍ áPÍá áÍáÍ ÝÑÚáÍ æÍæÓÝ ØáÚÈ æááÍÇæÍ ÍæÍÑ æÍæÓÝ ÇáØÍÈ

æÇÚááÊ ÑæÓíÇ ÇááÇ áá ÊÍáí àÙÇä ßÇÈÁ ÝíáÇ ÈÚÍ æÇááÇ ÓÈáÓÍÈ Úáí àÑÇÍá ÍáÇá ÓáÈ Áæ
ÁßÈÑ; æáÓá ÇáÚááÇß ÇáßÈíÑ áÇæá àÑÈ ää ÚáíÇÆá æÐÉá Çä íláÓ àÚ äáíæÈ ÈÇßÓÈÇä ÈÚÍ Áä
ßÇä íÁáÝ ää ÇáíáæÓ àÚ ÍæáÈ ää Íæá ÇáÚÇáá ÇáÈÇÁÈ ÇááÈÍáÝ; æÍÒÑ æßÍá ÇáíÇÑÍÈÈ ÇáÑæÓíÈ
.áÚ æßÍá ÇáíÇÑÍÈÈ ÇáÇáÑíßÍ áíÈíÇæáÇ àÚ ÈÇßÓÈÇä ÇáÁáÑ
æßÇä ÑÍ ÇááíÇáííá ÇáíÇÓá Áä ÓÍæÇ ÒÑÈÇÈáá ÈÚÍ æÞÝ ÇØáÇß ÇááÇÑ; æáÐÍ ÑÁÍÈáí æÁäÇ
ÁÑÐÈ ÇááíÇáííá æáá íÓÈæä Íáááá Ýæß ææÇÐÚ ÇáÇÚÍÇÁ íæä ÇáíÇáÓ ÚÒÑ ää íáÇíÑ Ýí ÍæÓÈ
æäÇáá áíÈÈ æÓÍÝ ÇááíÇáííá áíáÇ Úáí (ÈæÑÓ) Áí ÇáÐáÈ ÇáÓæíÇÁ æÚáíáÇ ÇÐÈÑÈæÇ ää ÇáÐáÈ
ÍÑÍ ÇáÓíæÚíæä íÓÈÚíÈæä æíáÇÓíæä ÇááíÇáííá ÈÇááá æÇáÇÓáÇä Áä íæÞÝæÇ ÍÇä ÇáÚÓÈ
ÇáááÓÈ Ýæß ÑÁæÓáá æíÐæáæä áááíÇáííá : áÐÍ ÁæÞÝáÇ ÇØáÇß ÇááÇÑ Ýáá ÈØáÐæä ÚáíáÇ áíá
!; áÓááæä áÓáí æáÓæä æíÐáæä áááíÇáííá Úáí áÐÇ
æÐÍ ÓíÑ ÇááíÇáííá áíáæÚÇÈáá ÇáßÈíÝÈ Ááí ßÇÈÁ áíííáæÇ ßÈÁÈ ááÈáÈÈ ää ÇááÇÑ ÁÈáÇÁ æíáí
ÇáÓíÝííá. æÐÍ ÇÐÇä ÞÇÍÈ ÇááíÇáííá áÁÈáÑÇÈáá ááÑÍ Úáí Çáíáæá ÇáÓáíÈ æÞÇá ÓíÇÝ : Çä
.ÑÁÍÈáæáí æÇÝÐÈ Úáí æÞÝ ÇØáÇß ÇááÇÑ ÝáÇÈØíÚæáí
æÝí íæä ÇáÓÈÈ 17/1/1987 ÁÞÇä ÞÇÍÈ ÇááíÇáííá ÇáÓÈÚÈ áÁÈáÑÇ æÇÍÍÇ áÓÍÈ Çáíáæá ÇáÓáíÈ
æßÇä íæäÇ áÓáæíÇ Ýí ÈíÓÇæÑßíæä Çáíí ÇáÇßÈÑ æáÚá ÈíÓÇæÑ ää ÈÓáí ØíáÈ ÍÐÈáÇ ÇáÈÇÑííÈ
áÁÈáÑÇ Ýí ää ÇáÇÝæÇí ÇáÈÒÑÍÈ ÇáÈí íÓá ÚííáÇ Úáí ÁÐá ÈÐíÑ ÒÈÚíá ÇáÝÇ ää ÇááíÇáííá
áÇÓáíÈá áÐÇ Çáíáæ; æßÇä íæäÇ ÈÇÑííÇ ÒÑÍ Çááá ÓíæÑ ÇáÞÇÍÈ ÇáÓÈÚÈ Úáí ßááÈ ÓæÇÁ
ÈÑÝÓ Çáíáæá ÇáÓáíÈ ÑÝÓÇ ÞÇØÚÇ æÁÚááæÇ ÍáíÚÇ æÈÓæÈ æÇÍ æÈÑÁí æÇÍ ÑÝÓ Çáíá
.ÇáÓíÇÓí ÇáíÇÍÚ æíÈáÝ ÇááÑÇÐÈæä Ýí ÈÍáíá ææÞÝ ÑæÓíÇ
Ýáááá ÇááÈÝÇÆá : ÇáÐí íÑí Áä ÑæÓíÇ ÍÇÍÈ Ýí ÇáíÑæí æÈÑíí Áä ÈÍÝÚ áÇÁ æíááÇ ÇäÇä -1
ÓÚæÈ ÇááÚÓßÑ ÇáÇÓÈÑÇßí ÈÍÈÈ ÈÍÑÍ æÐÍ ÍÐÈÈ ÓíÆÇ ää áØÇáÈáÇ æÚÇÍÈ æÝí ííáÇ Óíá ÈÐíáá
ÇäÇä ÇááÈáæÑíá ÈÇááÇÁÈ ÇáßÈÑí ÇáÈí ÈÍØÈ ÒÈÑæÓíÇ ÍÇÓÈ ÇáíáíáÇÈ ÇááÓíáÈ ÇáÈí ÈíæÑ Ýí
ÝáßáÇ; æíÁíí áÐÇ ÇáÝÑíß ää ÇááÑÇÐÈíá ÑÁíá ÈÇáÇÑÞÇä ÞÇÆáÇ : Çä ÑæÓíÇ ÐÍ ÁááßÈ ÍáÇá
.áÐá ÇáÇÚæÇä ÇáÓÈÚ ÇáÈí ÍÇÓÈ ÝíáÇ ÍÑÈÇ ÒÑÓÈ àÚ ÇáÇÝÚÇä
.ÝÇáííÓ ÇáÇÝÚÇáí ÇáÓíæÚí : ßÇä íááß ÐÈá Íæá ÑæÓíÇ
Á - ÐæÈ íæíÈ : áßæáÈ ää áÇÆÈí ØÇÆÑÈ ää ÇáØÇÆÑÇÈ ÇáÐííáÈ (MI8) æáí 17 ææÓÚÈ Úáí ÍáÓ
áØÇÑÇÈ ÚÓßÑÍÈ; ÈíááÇ ÍÓÑÈ ÑæÓíÇ Úáí ÁÐá ÈÐíÑ æáá ÍáÇá ÇáÇÑÞÇä ÇáÈí áÇÈáßÑáÇ áí
æÇáÈí ÓíáÈáÇ ÇáÇÐáÇÑ ÇáÓäÇÚÍÈ ÇáÇáÑíßÍÈ æÁíáÒÈ ÇáÈáÓÈ ÇáÈÇßÓÈÇáíÈ
.æÇáÇáÑíßÍÈ; æáá ÇáØÇÆÑÇÈ ÇáííÈÈ áí 21; 23 æÓæíæí 22 æ MI24æÚíÑáÇ ÁáÝ ØÇÆÑÈ
æÁÓÈááß áííáÇ ÁáÝ ØÇÆÑÈ ÇÍÑí ää ÍáÇá ÇáÚááíÇÈ ÇáíÑÈÍÈ ÇÐ Áä ÇáØÇÆÑÈ ÈÚÍ ØíÑÇä
ÈáÇÈÈ ÇáÇÝ ÓÇÚÈ ÈÓÈÍ ÓÈá áÓÈááßÈ æáÐÇ íÚáí Áä ÑæÓíÇ ÐÍ ÍÓÑÈ (ÁáÝí ØÇÆÑÈ) Úáí áíí
ÇáÓáæÇÈ ÇáÓÈÚ æíÓíáÈ áÐÇ Áä ÑæÓíÇ ÍÓÑÈ ÚÓÑÈ ÇÓÚÇÝ ÐæÈ ÓáÇÍ Çáíá ÇáÇÝÚÇáí
.ÇáÓíæÚí
æÈÐæá áÓÇíÑ ÇááíÇáííá : áÐÍ ÇÓÐØáÇ ÓáÈ 1986 áÇÆÈíá æÈáÇáíá ØÇÆÑÈ
È- ÁäÇ ÈÇááÓÈÈ áÐæÈ ÇááíÑÚÇÈ : ÝÐÍ ßÇä ÇáííÓ ÇáÑæÓí íááß ÐÈá Íæá ÇáÑæÓ ÁáÝí ÈÈÈÈ
.ää ÇáíÈÈÈÈÈ ÇáÑæÓíÈ ÇáÐííáÈ
æÍáÇá ÇáÓáíá ÇáÓÈÚ ÇáÚÍÇÝ ÇáÈí ÇáÓáÐÈ ÝíáÇ ÇÐÍÇä ÇáíÈ ÇáÑæÓí Úáí ÓÝáí ÇáááíææÓ
ÍÓá ÇááíÇáííá Úáí ÇáÇÐá ÈäÇáíÈ ÇáÇÝ ÈÈÈÈ æÚÑÈÈ æáíÑÚÈ Íæä ÑíÈ æÈÈÈÝÇÐ ÇááÑÇÐÈíá
.æÇÓÈááß ää ÇáíÈÈÈÈÈ áÓÝ áÐÇ ÇáÚÍÈ ÈÞÑÍÈÈ
æÈáÐÇ ÈÓÈÍ ÇáíÈÈÈÈÈ æÇááíÑÚÇÈ ÇááÝÐæíÈ áÑæÓíÇ áÇíæÇÓí ÓÈÈ ÁÓÚÇÝ áÇßÇáÈ Èááß
.ÇáÞæÇÈ ÇááÓáíÈ ÇáÓíæÚíÈ Ýí ÁÝÚÇáÓÈÇä
Ì- æÈÇááÓÈÈ ááÐæÈ ÇáÈÒÑÍÈ : ÝÐÍ ßÇä Úíí ÇáííÓ ÇáÇÝÚÇáí ÐÈá ÇáÈííá ÇáÑæÓí 85 ÇáÝ; æÐÍ
ÐÈá æíÑÍ ää ÇáííÓ ÇáÇÝÚÇáí æÈá áÐÇ ÇáÚÍÈ ÈÞÑÍÈÈ ÍÓÈ áÇÒÑÍÈ Èá áÓÇíÑ ÇááíÇáííá
.æÇáÇÐáÇÑ ÇáÓäÇÚÍÈ æÇíáÓÈ ÇáÈáÓÈ ÇáÈÇßÓÈÇáíÈ æÇáÁáÑíßÍÈ
.æÐÈá æíÑÍ ÍæÇáí 50 ÇáÝ ÇÝÚÇáí æÑæÓí
ää Áíá áÐÇ ßáá ÝÇä ÑæÓíÇ ÍÇÍÈ Ýí ÍÑæíáÇ æáÇááÇÓ ááÇ ää Áä ÈÍÑÍ æÐíæááÇ Èíá ÁÑíááÇ ÈÍÑ
.ÇÈæÇÈ ÇáíÓí æÇáÚÇÑ ÈÇÐáá ÈÚÇáí
íÐæá ÍßáÈíÇÑ : (áá íÈÐ ÇäÇä ÑæÓíÇ Óæí Áíí ÇáÑíá ÇäÇ Áä Èííá Çáááí æÈÇßÓÈÇä Ýí ÍÑÈ ÒÑæÓ
.æÁáÇ Áä ÈÍÑÍ ää ÁÝÚÇáÓÈÇä)
æíÁßÍ áÐÇ ÇáÝÑíß ÇááÈÝÇÆá Áä ÑæÓíÇ ÞØÚÇ ÓÈÍÑÍ æáßááÇ ÈÑíí Áä ÈíÓá Úáí ÓäÇä Èæíáí
ÍßæáÈ ÚíÑ áÚÇÍÈ ááÇÈÍÇÍ ÇáÓæÝíÈí æáÐÇ ßÈÑÈ ÇáÇÈÓÇáÇÈ ÈÇáááß ÚÇáÑ ÓÇá æÑÁÓÇÁ
.æÒÑÇÆá áíáí íæÓÝ æÓáí ÍÇáí æÚíÑáá ää ÁÚáíÈ Çáíßá ÇáááßÍ ÇáÚÇÈÑ
: 2ÚæÁáÇ ÇáÝÑíß ÇááÈÓÇÆá : Ýáæ Úáí ÇáØÑÝ ÇááÞÇÈá ÇÐ íÐæá
Çä ÇáÈÇÑíí ÇáÑæÓí ÍÇÝá ÈáÐÓ ÇááÚÇáíÇÈ æÇÚÈáÇä ÇáÝÑÓ Ýí ÇÈÈáÇÚ ÇáÓÚæÈ
ÇáÝÞíÑÈ; ääÐ áíáíá; íæä Áä Ááá ÇáÓÚæÈ ÇáÇÓáÇáíÈ Ýí ØÓÞáí æÇáÞÑá æÇÐÑÈíÇä Úáí
ÍáÇÆáÇ æíááÇ æÇÚÍÇíáÇ Èä ÇáÐÓ ÚáíáÇ æÇÝÈÑÓáÇ æáÓí ÍíááÇ æÍÇÑÈ ÐÑÁááÇ ÈÚÍ Áä
.ÓÇÚÍÈá Ýí ÇáÐÓÇÁ Úáí ÇáÐíÓíÈ
æíÐæá áÐÇ ÇáÝÑíß : ää íÓÈÐ ááííÓ ÇáÇíáÑ Áä Ííá ÁÑÓÇ æÇáÓÍÈ áááÇ
æíÓíÝ áÐÇ ÇáÝÑíß ÞÇÆáÇ : ÚáíáÇ áÇÐæÇ ää ÇáÇáæÇá áÇáÇÐæÇ Úáí íí ÇááíÇáííá Ýí ÈÍÇÑí
áíÁæÇ Ááí ÇáíííÚÈ ÝÇáÓÍÈæÇ æÈÑßæÇ ÁáÇáí ÈÍÇÑí íÐíáæä ÍßæáÈ; æÈÚÍ Áä ÁáÞí ÇáÓÚÈ
ÇááÓáá ÓáÇÍá æááÇ íáÓ Óæí ÓÈÈ ÁÓáÑ Úáí ÚáÑ ÇáíßæáÈ ÇáÈÍÇÑÍÈ ÇáÚÓÈ ÇáÐÓæÇ ÚáíáÇ
æÇÈÈáÚæáÇ ÝíáÇ ÇÈÈáÚ ää ÇáÇÑÇÓí ÇáÇÓáÇáíÈ æÇáÈí ÈÓßá ÈÓÚÈÁÚÓÇÑ áÓÇÍÈ ÇáÇÈÍÇÍ
.ÇáÓæÝíÈí

: æÚái ÇíÉ ÍÇá - æÇááá ÁÚáá ÈæÇ ÊÏÈÆá ÇáÇÞÍÇÑ Ýáíá æÆÞÚ æÇíáí
Çá ÇÓÈáÑÇÑ ÇáÞÈÇá ææ ÇáØÑÍÞ ÇáæÍÍ áÍÏ ÇáÑæÓ æÍÍÑá -1
ÝÞÇÈá Ýí ÓÈíá Çááá áÇÈßáÝ ÇáÇáÝÓß æÍÑÏ ÇááÁááíá ÚÓì Çááá Áá íßÝ ÈÁÓ ÇáÐíá ßÝÑæÇ
æÇááá ÁÏÍ ÈÁÓÇ æÁÏÍ ÈáßíáÇ
(ÇááÓÇÁ: 84)

æáÇÈááæÇ Ýí ÇÈÈÚÇÁ ÇáÞææ Çá ÈßæææÇ ÈÁááæä ÝÇááá íÁááæä ßáÇ ÈÁááæä
(ÇááÓÇÁ: 104)

.ÁÐÇ ÓÞØ ÇáÓáÇí áá ÁíÍ ÇááíÇáíá Ýáá ÇáÓÙÈ Çá íÑÝÚæá æÑÈ ÁÍÑí -2
áá íÍ ÞÇÍÈ ÇáíáÇí ááÇÓÇ áá Áá íÚÇÍÑæÇ ÇÑÏ ÈÇßÓÈÇá áíßæä ÇáÞÑÇÑ ÇáÓíÇÓí æÇáÚÓßÑí -3
ÈÇíííáá æííáá áÇíáÇÓÚáá Ýíá ÁÍÍ æáá íÓÈÞáæÇ ÈÞÑÇÑáá ÇáÓíÇÓí æÇÍÇææÇ ÝæÞ ÁÑÏ
.ÈÇßÓÈÇá ÇáÈí ÈÍÓÚ ááÓÚæØ ÇáíæáíÈ æáÇÈááß ÒáÇá 'ÁáÑáÇ Ýí ÇááÚÈÈ ÇáíæáíÈ

ÁÐÇ ÁÏÑ ÞÇÍÈ ÇáíáÇí Úái ÚÞíÈáá -4
ÝáíÞÇÈá Ýí ÓÈíá Çááá ÇáÐíá íÏÑæä ÇáííÇÈ ÇáíáíÇ ÈÇáÇÍÑÈ
(ÇááÓÇÁ:74)

ÝáÇÈÌ Áá íæÇíáæÇ Ýí ÇááÓÈÞÈá áá ÇááÓÇßá ÇáííæíÈ æÇáÞíæí Ýí ÇáÈÁÏíÑÇÈ æÇæÑÇÞ
ÇáÓÝÑ æáÏÇÍÑÈ ÇááÓÇÚÍÇÈ æááÚ æÏæá ÇáÇáÏÇÑ ááá æÇáÇíÚááá ÇáÇ Çááá
.æÓÈÍÇáß Çáááá æÈíáíß ÁÏáí Áá áÇ Ááá ÁáÇ ÁáÈ ÇÓÈÚÝÑß æÇÈæÈ Çáíß

* ÍáÇí áÇ ÁÑáÇÈ

áÏÑ Ýí áíáÈ ÇáíáÇí ÇáÚÍ- ÇáÓÇÈÚ æÇáÚÏÑæä- ÍáÇÑí ÇáÈÇáíÈ 1407áÚ; ÇááæÇÝÞ ÝÈÑÇíÑ]
.[1987á

: Çá Çáíáíááá áíáíá æáÓÈÚíáá æáÓÈÚÝÑá ... æÈÚÍ
ÝßááÇ ÐßÑ ÇÓá ÇáíáÇí ÇáÈÝÏ ÇáßÝÑ ÝÓÚÇ áá áÐá ÇáßááÈ; æßááÇ Èßáá ÇááÓááæä Úá
ÇáíÝÇÚ Úá ÍÞæÞáá ÇáÈÑÈ ÇíáÓÈ ÇáÁÚáÇá ÇáÚÑÈíÈ ÈÏæá ÇáÁÓáÇá æÈÏá ÇááÓááíá
ÈÇáæíÓíÈ æÈÇáÞÓæÈ; æíÑÏææá áááÓáá ÇáÏÇÍÞ ÇááíÇáí ÒæÑÈ ÇáíÚÚÑí ÇáíæÇÚ ÇáÚÈí íÑßÈ
Úái áÇÞÈ áæíÇÁ ÈÍÈØ ÍÈØ ÚÓæÇÁ áÇíæí Úái ÓíÁáÇÍÞÇÈá ÇáÓÇáÇ ÇáÇ æÇÍÈÑØ ÓíÝá áíÞØÚ
!! ÚáÞá áÁá áÝÏá ææáÚÈ ÈÍÈ ÇáíáÇÁ æáÇíÓÈØíÚ ÇáÑÇÍÈ ÇáÇ Úái ÇßæÇá ÇáíáÇíá æÇáÁÓáÇÁ

æßáÇ ÞÇá ÇáÇÓÈÇÐ Çááæíæí Ýí ßÈÇÈá " ÇáíáÇí Ýí ÇáÇÓáÇá "(1) : (æáÞí ÌÑÈ ÚÇÍÈ ÇáÇÝÑáí
Áá íÚÈÑæÇ Úá ßááÈ ÇáíáÇí ÈÇáíÑÈ ÇááÞíÓÈ HOLY WAR æáÞí ÝÏÑæáÇ ÈÝÓíÑÇ ááßÑÇ
æÈÝááæÇ ÝíáÇ æÁáÈÓæáÇ ÈæÈÇ ÝÏÝÇÓÇ áá ÇááÚÇáí ÇáááæáÈ ÇáááÝÞÈ æÞí ÈáÚ ÇáÇáÑ Ýí
Ðáß Áá ÁÏÈÍÈ ßááÈ ÇáíáÇí Úáíáá ÚÈÇÑÈ Úá ÒÑÇÓÈ ÇáØÈÚ æÇáíáÞ æÇáááíÈ æÓÝß
ÇáíáÇÁ; æÞí ÞÇá áá áÈÇÞÈáá Çáá ßááÇ ÓáÚ ÇááÇÓ ÇáíáÇí ÈáÈáÈ ÁáÇá ÁÚíááá ÒæÑÈ ÇááæÇßÈ
áá Çáááí ÇááíÈÓíÈ; áÚáÞÈ ÓíæÝáÇ æÈÞíÈ ÒíæÑáÇ ÈæÇÑ ÇáÈÚÏÈ æÇáÚÏÈ; áÈØÇíÑÇ áá
ÚíæááÇ ÒÑÇÑ ÇáÝÈß; ÚÇáíÈ ÇÓæÇÈáÇ ÈáÈÇÝ (Çááá ÇßÈÑ) ÒÇÍÝÈ Ááí ÇáÇáÇá ... æáÞí ÑÓá
ÇáíáÇá áÐá ÇáÓæÑÈ ÈáÈÇÞÈ ÝÇÆÞÈ æÈÝááæÇ ÝíáÇ ÈÑíÓÈ ÇááÈÝáá ÇááÈÍÚ æßÇá áá ÍáÇÆáá
æáÈÇÞÈáá Ýí áÐÇ ÇáÝá Áá ÒÈÚæáÇ áá ÇááíÚ ÇáÁíáÑ æßÈÈæÇ ÈÍÈáÇ áÞÇØ ÒÇÆÞÈ áÐá
. ÇáÓæÑÈ áÑÁÈ áÓáÝ áÐá ÇáÁáÈ áá ÒÑá áÓÝß ÇáíáÇÁ æíÓÚÈ Ááí ÇáÝÈß ÈÇáÁÈÑíÇÁ
æÇá ÇáÁáÓÇá áíÈááßá ÇáÚÌÈ æÇáííÑÈ ÇÐ íÑí Áíí ÇáÑÓÇá áÝÓáÇ áíÓÈ ÚÇÑÞÈ ÈÇáíáÇá
ÇáÁíáÑ ÇáÐí íÓæáá Èá ÒæÑÈ áÐá ÇáÁáÈ Èá ááÓíÈ ÈíáÇÁ ÇáÁÈÑíÇÁ; æáÇ ÈÑßæÇ ÈÞÚÈ áá
ÈÞÇÚ ÇáÁÑÏ ÇáÇ æíáÝæÇ æÑÇÁáá áá ÇááÁÓí æÇáÇíÓÈØíÚ ÇáÈíÇá áÞáá æáÇ íÚÏ ÇáÞáá Úá
ÈÏæíÑá æÈÞÑíÈá Ááí ÇáÁÐáÇá; áÇáÓíÁ ÇáÇ áÁááá íÈÍÈáá Úá ÇÓæÇÞ ÈíÇÑíÈ áÈÏÇÆÚáá Áæ
íæÈæá ÇáÁÑÏ ØáÈÇ áæÞæí áÏÇáÚáá Áæ ÐáÈ ÍÏÇÆááá !! æÇáæíá ßá Çáæíá ááÈÞÚÈ
ÇáÚáíÈ; ÝÁá ÁáááÇ ÓíÓáíæá áá ÇááíÇÏÑ æíÑæá áá ÇááÓÇÆÈ Úái Áíí áÁáÇÁ - ÇáÐíá íÓÝæá

. ÇááÓááíá ÈÇáæíÓíÈ æÇáíæÇáíÈ - áÇáÇ íÈÏæÑá Úáá ÈÏÑí
æááÇ íáíí áá ÇáíÈíá Áá ÁÈáÇÁ ÇááÓááíá Þí ÒíÞæÇ Úá ÁáÝÓáá æÚá ÁÈÇÆáá áÇ íÑÓáá áÁáÇÁ
ÇááÓÈÏÑÞæá Úááá æáÇ íßÈÈá áÁáÇÁ ÇáíÇÞíæá áá ÈÇÑííáá; ÝÁÏÈíæÇ íÈæÇÑæá ÍíÇÁ áá áÐÇ
!! ÇáÈÇÑíí ÇáááØí ÈÇáíáÇÁ æÇáÐí áÇííÚ ÇááíÑáíá æáÇ ÇáÁÈÑíÇÁ
áÚá ÐÑÇÑí ÇááÓááíá áÓíÈ ÌÑæÈ ÇááÇÆÈ ÓáÈ æíÑÈ ÇáÓææÇÈ ÇáÓÈÚ ÇáÈí ÌÑÈ Ýí ÇáÞÑæá
ÇááÇÓíÈ Èíá ÝÑáÓÇ æÈÑíØÇáíÇ æÚíÑáÇ áá Çáíæá ÇáÁæÑæÈíÈ æáÚáá ÝÇÈáá Áá íØáÚæÇ Úái
áÐÇÈÍ ÇáßÇÈæáíß ááÈÑæÈÓÈÇáÈ Ýí ÍÇíá áÚÇÈíáá; æÞí ÝÇÈáá ÁíÏÇ Áá íØáÚæÇ Úái ÇááíÇÏÑ
ÇáÈí ÌÑÈ ááíáæí Ýí ÇÑíÇÁ ÇæÑæÈÇ æáá Èáí ÈÞÚÈ áá ÈÞÇÚ ÁæÑæÈÇ áááÇ Úái Áíí ÇááÓÇÑí -
ÁÈáÇÁ ßÈÇÈáá ÇáæÇíí - æÁáÇ áá ÇáÈÇÑíí ÇáÞÑíÈ ÝÁá ÇáÑíßÇ ÓÚíáÈ ÇáÚÇáá ÇááÈÍÏÑ
ææ (ÇááíÈÏÑ) Úái ÇáÁÓí áÇÞÇáÈ ÇáÇ Úái ÇÓáÇÁ ÓÙÈ ÈßÇááá áá ÒßÇá ÇáÈáÇí ÇáÁÏáííá
ÇáÐíá ÁÈÇíæáá æáá íÈÞ áááá Óæí ÈÓÚÈ ááÇííá æÓÚæáá Ýí ÁáÇßá ááÓíÇí ßíÈÈ ÇááæÈí Ýí ÞÇÚÈ
ÇááæáíÇÁ - áÇíÏÇááá íÓíÆæá ÈíæÈáá ÈÇáÓÑí Ýí "ÇáííÇáÇ" æÚíÑáÇ Ýí æÓØ ÁáÑíßÇ
. ÇáÓáÇáíÈ æáá ÓÙÈ Çáááæí ÇáíáÑ ÒßÇá ÁáÑíßÇ ÁáÏáííá
æáÚá ÁÈáÇÁ ÇááÓááíá íáÓæá áÁÓí ÌÑÈíá ÚÇááíÈíá ÁÈÇÑáÇ ÇáÚÑÈ Úái áíí ÑÈÚ ÞÑá ÐáÈ
ÓííÈáÇ ÞÑÇÈÈ ÍáÓíá ááíæáÇ áá ÇáÈÏÑ áÇÈíá ÞÈíá æíÑíí æáÏæá æáÚÈæá; ßÇáÈ ÌÑÈÇ ØÇíáÈ
. ÒÑæÓÇ Úái áÏÇáÚ áÓíáÈ æÁáÇá ÓÚíÑÈ - ÍÓá ÇáÈÚÇá æÇíáÇá ÇáÚÏÇÝíÑ
æáÚá ÁÈáÇÁ ÇááÓááíá áÇííÑßæá ÇáíÑÈ ÇáÈÇÞÝíÈ ÇáááÚáÈ æÇáÚÏæ ÇáÚÇááí ÇáÝßÑí ááá
áíáÝÑæáá áá ÇáíáÇí ÝíÈíÑæá ÞÏÇíÇ ÇáÑÞ æÇáíÓíÈ æÞÈá ÇáÁÏÑí áíÏæÑæÇ ÇááÓááíá áíáæÚÈ

aa ČaaŌæŌ æČáPÉáÉ æÓÝČBí ČáíáČÁ; aaŌáPia Yí ČáĀŃŌ ÓíæYaa aŌŃÚÉ áČŃæČÁ aaaaa
. ááláČÁ; æČŌÉČÚ aŌæČÉaa aa ČaaŌČÁ æČŌBČÉ ŌÚČŃaa ááĒŃÁ
æáÚá ĀĒæČÁ ČáÁŌáČá ČáĐia aa íŌáÚæČ Úai aŌČÆĒ ČáĒČŃí ČáíČái ááŌáiÉia Yí ČáŪŃĒ
ææČPÝaa ĒĪČá ČáÁŌáČá æČaaŌáia íŌÉiaaa aa ĒČŃííaa ČaaŌŃY ČáĐi BČá aĒČaČ ááŃiaÉ
ČáŃĒČáiÉ ČaaáíČĒ Áai ČáĒŌŃíÉ; æBíY Áa ŃŌæá Čaaa -Ōai Čaaa Úaiá æŌaa- ČŌÉŌČÚ Čá íYĒÍ
ČáíŌiŃÉ ČáŪŃĒiÉ ĒBČaaaČ æiaííáČ ĒíÉ ŃČíÉ ČáĒáíí æaa íŌá ČáPÉai aa ČáBÝČŃ íaiÚČ
. ĒaČaaČÆĒ ŌíŌ

ĀaČ ĒČaaŌÉĒ ááŌáiÉia YaaíÚ ČĒá ČáĀĒiŃ ííĒaČ Úaaa Úai Īæaaa ĒiĒ ČaaPíŌ Yí 15/7/1099a
ČaaæČYp 492aÚ YíPæá : (æŃBĒ ČaaČŌ ČáŌíY æáĒĒ ČáYŃai Yí ČáĒáíĒ ÁŌĒæÚČ BČaaČ íĒĒæá
Yí ČaaŌáia æČíĒai íaČÚÉ aa ČaaŌáia ĒáíŃĒÉ íČææí æČÚĒŌæČ Ēá æPČĒæČ Yíá ĒáČĒĒ
ĀíČá YĒĐá áaa ČáYŃai ČáĀČá ææYæČ áaa Ēá ĪŃí ČaaŌáaa áiaČ Áai ÚŌPáČá YĀPČæČ
ĒaČ; æPÉá ČáYŃai ĒČaaŌí ČáĀPŌi aČíŌí Úai ŌÉÚia ČáYČ !! aaaa íaČÚÉ BĒiŃÉ aa ĀĒáĒ
. ČaaŌáia æÚaaČÆaa æÚĒĒiá æŌáČíaa ČaaíČæŃia áaaŌí ČáĀPŌi) !!; (2)

æiPæá Ńiaaaí ŃČíia (áĀŃí ŌáiÉi) Čaa ÚaiáČ ŌČŃ ČáíŃá ČáŌŃíY ĀĒæČÁ ČaaĐĒiÉ ČáŃáíĒĒ
Čáí ČŃĒĒĒáČ ČáŌáiÉiaaa aa íŌÉŌÚ Áa íŌP ŌŃíPá æŌŌ ČŌáČÁ ČaaŌáia ČáČ Yí ŌŪĒĒĒ
ĒČáÚĒ (æČá íaČá ČáPÉai ĒáÚĒ ŃBĒĒiá) ! æiPæá ÚæŌĒČY áæĒaa (3) : (æBČá aa ĀíĒ ŌŃæĒ
Čaaaæ Čáiaa PÉá aa íaČPæá aa ČáĀŌYČá æĒPŌiÚaa ĀŃĒČ ĀŃĒČ BāČ ŃæĒ (Āá Bæaaia ĒáĒ PíŌŃ
ČáŃæá) . æiaPá ÚæŌĒČá áæĒæá Úa ČáBČaa Ńiaaaí íČíia ĪĒŃ ĐĒi ÚŌŃĒ ČáČY aŌaa Yí aŌíŌ ÚaiŃ
. ŃŌi Čaaa Úaa

æiĒi áČaaŌi : YĀá ČáíaaÉ ČáŌÚæČÁ ČáíŌ ŌaaČ ČaaŌĒŌŃPæá Úai ČáíáČi ČíĒ Áai aĒČĒĒ
ŌíĒĒ æĀĒČŃ ŌáĒiÉ Yí aYŌiČĒ ĐŃČŃí ČaaŌáia ČaaŌáia ŃæííČ æÚPáíČ ČaČá đČČ Čáíáæá
. ČáĀŌĒŃPí ČaaČBŃ æĒiĒ ŌŪŌ ČáæČPŪ ČaaŃiŃ ČáíČŌŃ
Čá ČáŪŃĒ áČíYí ĒiæYá aa ČáíáČi æYŃPá æYŌÚá aa ČáPĒČá : ĒPæá áíáĒ ČáÚČaa ČáĀŌáČai
ČáĀíáíŌiÉ (Āá ŌiĒČ aa ČáíæY íĒĒ Čá íŌiŃŃ Úai ČáÚČaa ČáŪŃĒi; æaaĐČ ČáíæY ČŌĒČĒ
aaaČ: Čá ČáĀŌáČá aaĐ ÚaiŃ Yí aBĒ aa íŌÚY Ēá íČĒáČ Yí ČŌíČi æČĒŌČÚ; Ēá Āá ČáĀŌáČá
. áíŌ íiaČ YíŌĒ Ēá Čá aa ČŃBČaa ČáíáČi)

æPČá ŃæĒĒĒ Ēia (Čá ČaaŌáia Đí ÚŌæČ ČáíáČ BaaČ aa PÉá æPí íYÚæaaČ aŃĒĒ ĒČaiĒ) æiPæá
æáYŃí BČáĒæá ŌáĒ : (Čá ČŃæĒČ áČĒŌĒŌÚ Čá ĒáŌi ĐáB ČáYŌÚ ČáĐi ÚáĒ ĒíŌ Ēá íĒĒ ĐŃæá
. æČáĀŌáČá íĒĒĒ ČáĀĒĒČŌæŃiÉ ČáŃæáČaiĒ aa ČáŌŃP æČáŪŃĒ æČáíaaĒ) (4)
æiPæá áæŃČáŌ ĒŃČæá (ČáíŌŃ ČáíPíBí BČaa Yí aÚČá ČáĀŌáČá æYí ĐíŃĒá Úai ČáĒæŌÚ
. æČáĀíŌČÚ æYí íiaíĒá Čaa ČáííČŃ Čáíí Yí aĒá ČáĀŌĒÚaČŃ ČáĀŃæĒi) (5)

áPí íŌŌ ČáŪŃĒ áPÉá Ńæí ČáíáČi Yí aYŌ ČáĀĒ ČaaŌáaa; æŃŌá aĐáB aaČai ææŌÚ ĒŃČai
ááĀŌĒiáČÁ Úai aĐá ČáĀĒ ČáíĒ ČaaíČaiĒ ĒÚí ČíĒĒČĒ ČáŪPíĒ ČáĀŌáČaiĒ æČáŪĒĒĒ
: ČáíáČiĒ aa ČÚáPáČ
YČáŃiáČĒ ČáĀŌĒŌČYíĒ BČáĒ ŌáiĒiÉ : íPæá YČŌBáí íČaČ ÚaiáČ æŌá Áai ŃĀŌ ČáŃiČÁ -1
. ČáŌČai : (ČáĀá ŌæPáČ ŃPĒĒ ČáČŌáČá æaa íĒP ČáČ íĒĒ ČáíĒá áíĒĒP YíáĒĒ)(6)

æBČáĒ ČaaíČŃŌ ČáŪPáíĒ ČáííĒĒ ČáíĒ íČæáĒ Áa ĒíŌÚ ČaaŌæŌ ČáŃĒČaiĒ ááŪPá æĀá Ēáæí -2
ĀŪáČP ČaaŌæŌ ČáíáČiĒ æíČæáĒ æai ĒiČYÚ Úa ŌŃiÚĒ ČáíáČi ÁaČá ČáŪŃĒ Áa ĒŪaŃ
ČáĀŌáČá íiaČ íYČÚiČ áČiaBá Áa íPČĒá ČáČ íYČÚČ Úa Īæí ĪŪŃYíĒ æBĀá ČáĀŌáČá áíáĒ Pæá
áŪia æáŌá áíBæá íia ČáíŌiŃĒ ČáŪŃĒiÉ YpŌ æĒĒÚaa Yí aĐČ ČaaaČi ČáĀŌČĒĒĒ ÚĒí ČáaaČĒ
íáČY Yí (ČáŌiČŌĒ ČáŌŃÚiÉ) æáíai ÚŌĒ ĪŃæŌĒ Yí BĒČĒ (ČáíáČi Yí ŌĒiá Čaaa) æŪai Úai
aaŌæŃ Yí BĒČĒá (ČáŌŃiÚĒ ČáĀŌáČaiĒ æČáPČæaa Čáíáai) æáíai ŃĀYĒ ÚĒæČá Yí BĒČĒá
. (ČáíPæP æČáæČiĒĒĒ) æĀíai áíai ČáíæYí Yí BĒČĒá (ŌaČíĒ ČáĀŌáČá) (7)

. íČæáæČ Áa íaiÚæČ ÚPíĒĒ ČáíĒ æČáĒŌŌ Yí Čaaa æČáæáČÁ æČáĒŃČÁ Yí ČáĀŌáČá -3
ČáíÚæĒ Áai ČáPæaiĒ æĒPíia ČaaŌŃČai ČáŪŃĒi Úai ČaaŌaa ČáAYŪČai æČáĒŃBí -4
. æČáĒČBŌĒČai
. ČáíÚæĒ Áai ČáĀŌČaiĒ -5
. ČáíÚæĒ Áai ĒPČŃĒ ČáĀíČá æČĐČĒĒ ČáYæČŃP ĒiaaČ -6
. ČáíÚæĒ Áai ČáŌáČá ČáŪČaaí æČáĒŪČiŌ ČáŌaaí -7

ČáŌČÁ YŃP ŌČáĒ ĒíŪæČ Áai aŌí ČáíáČi Yí ČáĀŌáČá BČáPČiČaiĒ æČáĒáČĒiĒ æČáĒČĒiĒ; -9
íPæá áíŃŌČ ÚáČá Áíai ČáPČiČai (8) : áPí ÚaaĒ aaĐ ĪíČĒĒ Ōai; æPí aČáŌĒ Čaiæá ČáŌĒiá ČiČai
ĒáŌČai æPáai áĀŌŃY PæĒĒ ČaaŌáia Áai ČáČíáČŌ aaĐá ČáíBæáĒ ČáĀíáíŌiÉ æĀŃi Áa
BĒČĒĒĒ Đí ĀĒĒĒ Yí PæĒĒ ČaaŌáia æČíĒĒĒ ĒiæáČ Yí aĒČĒ ČáĀáČY aaaa); æiPæá : (Čaiæá
ČáŪi íBá ČáíáČi ĒČáŌiY æáČíáČi ĒÚí Čaiæá ! Yaa íŃYÚ ĒÚí ĐáB ČáŌáČi Úai ČáBÝČŃ æiŌai
aYŌá ŪČŌiČ íBæá áíČáYČ aŃŌæá Čaaa ČáĐi ÁŪaa PÉá ĒáČĒĒ ŪŌŃ PŃaČ ĒČáŪČÁ ČáíáČi Yí
Ōaa ČaaŌí ČaaæŪai YĀáČ ČaaŌí ČaaæŪai æáČíáČi ĒÚí ÚæŃi ČáĀa; Yáíá aŃYÚ Úaa ČáŌai
æŃČiĒ ČáĀáČá) æiPæá (ČĒŃBæČ ČáĀá YBŃĒ ČáíáČi æáĀá ČáPĒČá ááíá Pí í Ń a !! æiČÁ
ČáĀáČá æČaaŌí æáŌá ææŃ aa ČáŌáČÁ; YáČ íaČi; Ēá ČáĐi íČai Yí ŌĒiá Čaaa ČáĀá Yáæ Ūíæ
. Čaaa)

æĀaČ ČáĒáČÁ (Čaa ČáĒáČĒiĒ) YíPæá Yí ĒiŃiá ČáíáČi : (ČáĒŌČŃĒ ČáĀæai ČáíĒ ááíĒ aa Čá
ČáBĒČĒ Yí aĐČ ČáŪaaŃ ČáĀŪá áíaiÚ Áaa ČáŪČaa áíæ ČáíáČi aa ČáBĒČĒ) . (æiŃá ÚaiBá íaa
. ÁáČĒ ČáíŃĒ) ! . æiPæá ÚĒi ČáĒáČÁ Úa ĀĒiá (áíČ ÁíĒ ČáŌiY æáŌí íBá ČáíáČi)(9)

* aAiCa CaOIcEi

[aON Yi alaE Calaci Cauii-CaEcAa aCaUONaE- NIe 1407aU; CaaacYp acNo 1987a]
Ca Calai aaa alaiA aEOEUiaa aEOEUYNa aEUaE ECaaa aa ONaen AaYoac aEa OiAcE CUaCaac
aa iala Caaa YaC aOa aa aEa iOaa YaC acLi aa; aAOai Ca ac Caa CaC Caaa aIla acONiB aa acOAi
.Ca aIaiC UEIa aNOaEaa

.Caaaa acOaaa CaCaCluaEa Oaaa aCaE EUua CaiOa adC OAE OaaC
iNae CEa aOcA Ua CEa COicp Yi caOine pOE ONiYE Yi YEi aBe alacOeaC Ca Niac aa
CaBYCN aa Eai EBN COaa Ia CO Ea Bio Ea Icai Bca ICaE CaUaCiE EOacIa YpCaE aa CanAeA :
aaCdc EUi ac ANi ; bCa : aalai acOicEa; bCaE : acaaa acIpaE alai acOicEa OiA; bCa : Cai
: aANIa Aa AIIaB EUOaa (Ci AEiB EicIa aa CaaOaaia) Ea bCa
Ca iPaEac CaaEa YaCai UaE adC OacI BCaUUUUUa aAaE
aEa UNcNi ONiU CaOaE

alca iaa Cayei acAEYe alaeUE aa OacIli pNiO Yi caliaE (aBca AOYa aBe) aBca aa Eiaaa
UBNaE Ea CEi Iaa aOYaCa Ea AaiE aOaa Ea UaNae aBCEaaa Icai ipae CalaeEe Caiiai aliO
Cayei caOcIy YaCaOaa Icai OIac aa pEca YaOCeac aa CaaONBiA CEai UON Niac YCaOa
CaaONBae aCaOa IacO Ea Bio Cadi Bca iui caOaci aBeCa CaaOaaia Iei Ii Eiaa; YpCa
: acANaEa : cuabi Uai EcEi YpCaE : acia acBaE EbEa; YpCa
CaB aaOaiE iaa CaliaUUUUUUUE CD YN OYaCa aYn UNaUE
acOEPaEac EcOiaeY CaaOaE iPUa Ba Ocui alialE
ONec YaC iOau CaCUaUaUUUUUUUE aaa aaiE IaYaC aaaaUUe
aa EaObi Yi CaaEa Aiai BaE (1)

aeYi caAIE caOUEi ONiYE aa caONcAY Aa Niac Bca dc OUy EcAU EaOIoa aeIocA
NOCOa; YpCa aciaCa AAcaEa aEaaOb EaOIoa acCaE iaa ian CaCaiaOia aiiauA; YpCaE aa
OaeIEa : acadC CaaEa CaEcAU EadC CaaOIO ; bCa aaC (adC CaaOIO aAicA CaOIcEi)aEcE
aiie acdc EaO ipeiA Uaiia Eieaa aeIa ilau CaAaeUE YNyUE NaOac YNaE CaaO YaOe
OaeIaC EiCaEac ANi aOIOB icAcE YaCa YAcieEaC EaieA caUpa (adC CaaOIO aAicA
CaOIcEi) ! aAIb CaaO acIau aa acEU aINI Iaa Aa iio aa OcIE caEie aacC Aa iOau aa
NBoc; aEOE caAicA acdE iaa Bca canla au OaeIa pNE EOECaaa EUic Ua capNiE
CaAaC Calaca; aApeaE alaeUE aa caaOeO aENAc adB CalacNa CaliaE auA Yapeac UaiA
aAIdac Eliac YaUNE Caii EIONE aaNcNE acCaE ic acE YaCa Ac Aa adC CaaOIO Aa
iINI aa UaiA YpCa aaC EOae acIaE NOia aeUpa adC CaaOIO aAicA CaOIcEi aai CaaOeO
!EOaIEa aeDi CaaOIO aAicA CaOIcEi

: adC Ica auua CaaOaaia CaiEa Bca ipae CaaEaei
Uini EaBEN adC CaaCO iaUUUiU Ca IEac Oiuac CaPCEaac IEaac
AUICa Caaa iEaCaeOaEaa aa Ba IcaE BCaINcy Yi caaiE caOceie EaOpaC CaDacE
.aeYENaC CaBacE acCEOU OaeC aa Aai caCaEcE
.BaB EUiO Yi pYCN iEcE aciaUp YiO Oae caEaE acAUncE
CaaCaia UCANE ... caAaoae aOape .. caaeIicE OcINE .. Ca caOiac aOac caCNO EcAEaiI
acCaEUi aEOaAc CaaUaeNE EcaciuCa; auiaC EAei Cica caOIcEi EEaYe IaeB YaCEII
; AIc

Aai aAYei Uai Iia AYEIaUC Uai BEIN aEaB ac ANi AIUIIC
: CaCIOcEicE EpaE Ca CaaOaaia Bi aiY EUicIaa Uai aAy aiaEa
aaiUi Aa Uiac YCP aaiUCNC acCaC Yi caEi acCaCaUUUUUUUi
Ciac caOIE acBiAE aaiCN CD Ba acii aaa aCaUUUUUUUUUUUUC
IYae aa Caiiae COEiac UaC NaiEC ipO acOUU CaaOaaia Yi Ba aBca; aeiiEa Ba aOaa Yi
CUaCP CYNiBic Iei ionEac aOcN UaeIEi EUaaiE cpeicaiE Yi cauaiC; aionEaa apN
CaaUae Yi EaeO; aiaIaE EONE caayCuA Caaaei Yi caECBOEcA aionEaa caayCuA Caaaei
Yi caUNCP; iENBae Ba AlaeCa Calae caUNEie acCEOb Uaiia ObE acCENYU Uaiia iI
... acCiEi Uaiia BaE !; AAC caaIE acCaEaeia aAc CaEBca acAUaia YiIE Uaa EcAEYOia
YaiEaa AD aa iDaEac IaiUUUUUUUUUUUUUUUUUUUE Ua Calia OaeC UINE

ECaaUUUUUUUUUUUUUUNa
YaC AEaE NUEE Yi
CaUUUUUUUUUUUUUUUUUUUUCaa

EaI caiO aeIai CalA .. aEa EUi EaB caUINE caCaaCaiE acAINpe caCiacaiE caEi EINB AaiN
.. CaaAaia aa EUici Uai NaO lio aiE COEicEe acOEUCeE caNAE Yi UaeniE
OEuaE aAYc BaOCI caONI aOIE IaeIac pEa aOI caEia acAUaUE

AIECN aliaCe Cayaoiia Yi aeCa caNOiie aENI caENcIae acAeNi caOacai aOCEiac
aOENc aUia CalaeE EbPU aaC aiCO Cabae .. aeYee aaC caBecI aeEaOb aaC caaYeO
aiOa CaiOcN Aai INIE aeE caEON eYpicA Ba acipeCeae; au adC Baa ac EaEi aaa iI UNIE

acCa OaIac Yi caAIN CD Iai caEUi

CaaUUUUUUUUUUUUUUUUUUUUCaa
EaI caiO aeIai CalA .. aEa EUi EaB caUINE caCaaCaiE acAINpe caCiacaiE caEi EINB AaiN
.. CaaAaia aa EUici Uai NaO lio aiE COEicEe acOEUCeE caNAE Yi UaeniE
OEuaE aAYc BaOCI caONI aOIE IaeIac pEa aOI caEia acAUaUE

AIECN aliaCe Cayaoiia Yi aeCa caNOiie aENI caENcIae acAeNi caOacai aOCEiac
aOENc aUia CalaeE EbPU aaC aiCO Cabae .. aeYee aaC caBecI aeEaOb aaC caaYeO
aiOa CaiOcN Aai INIE aeE caEON eYpicA Ba acipeCeae; au adC Baa ac EaEi aaa iI UNIE

acCa OaIac Yi caAIN CD Iai caEUi

æβÇæÉ ÇÈÑ ÌÑÈÉ æláÊ Áài ÆæÑæÈÇ æÇáÚÇáá ÇááÕÑÇái ÝÊÍ ÇáÞÓØæØíáíÊ ÓáÉ 857áÚ 3541á Úái ìí áíáí ÇáÝÇÊÍ ÇáÐí Ìæá ÇÓááÇ (ÇÓáÇá Èæá : áíáÊ ÇáÇÓáÇá) æàÓÍ ÇáÇæÑÇØæÑíÊ ÇáÑææÇáíÊ ÇáÕÑÞíÊ Áài ÇáÁÊÍ æáÞí ÈÞí ÞÓá ÙíÑ Þáíá æá ÆæÑæÈÇ ìÝÚ ÇáÍÓÊ ÒÇÚÑÇ

ááíæáÉ ÇáÚÊæÇáíÊ æÚáíäÇ àÇÌä æÇÈáíææ àÕÑ ÓáÉ 1798 à æÇÓÊÍÝ ÈÇáÁÒàÑ æÕÑÈà ÈÇááíÝÚÍÊ æÇÍÍá Ííáá ÇáÁÒàÑ ÝÞÇá ÇáÁÒàÑ æÍÑß ÇáÓÚÊ ÇááÓáá Ýí àÕÑ æÇÍíÑÇ ÞÇá ÓáíäÇá ÇáíáÊÍ ÇÍÍ ÈáÇáíÐ

ÇáÁÒàÑ - æææ àá ÍáÊ æÞÈá ÞáíÈÑ ÍáíÝÉ æÇÈáíææ ÇáÝÑáÓí Úái àÕÑ æÚáíäÇ ÝßÑ ÇáÚÑÈ ÈÇáá áÇÊÍ æá ÇÌÈÈÇÈ ÇáÇÓáÇá æá ÇÚæÇÞ àÐá ÇáÓÚæÈ ÇáÇÓáÇáíÊ

æÈàÓíÞáÇ ÈÇáíÚæÇÈ ÇáÇÞáíáíÊ æÇáÞæáíÊ íÞæá " ÞÇáÈá " : áÇíáßá ááÐá ÇáÓÚæÈ ÇáÇÓáÇáíÊ ÇáÊÍ ÈÚØÍ ÑÞÚÊ æÇÓÚÊ æá ÇááÚæÑÈ æÈÈÈáá Ýí ÓáÇÈáÇ ÈáÚÊ æÇÍÍÊ æÈÍíá ÈÍá æÇÍÍ æÈÈÍá Áài ÞÈáÉ æÇÍÍÊ æááÇ áÝÓ ÇáÈÞÇáíÍ

æÇáÇáíÇÝ Çá ÈÚáÊ æÇáá ÈÞÓá .ÝßÇá áÇÊÍ æá ÈàÓíÞ ÇáíæáÉ ÇáÇÓáÇáíÊ ÇáÚÊæÇáíÊ æÇÓÊÈÍÇá ÇáÞæáíÊ ÈÇáÇÓáÇá ÝÈÍÁÊ ÇáÍÚæÈ Áài ÇáÞæáíÊ ÇáÚÑÈÍÊ : ÇáÊÍ ÌÑÍÊ æá ÇáíÇáÚÊ ÇáÇáÑíßíÊ Úái ìí áíáæÚÊ æá -1

ÇáÓÈÇÈ ÇááÒÇÑí áÚÚááá æá ÌÑíí ÇáíÇáÚÊ Ýí ÈíÑæÈ áááá : ÇÈÑÇáíá ÇáíÇÒÍ æáÓíÝ ÇáíÇÒÍ æÝÇÑÓ æáÑ æáíÊ ÙÇÒæÑí æÒÇáíá æßÇÑíæÓ

æßÇá ÇÓÈÇÐáá ÇáíÇÓ ÍÈÇáíá Èá ÇáÈÞáÊ àÐá ÇáÇÓN ÇááÕÑÇáíÊ Áài àÕÑ áÈæÇÓá ÈÍáíÑ ÇáÇÓáÇá æÈàÓíÞ ÇáíæáÉ ÇáÚÊæÇáíÊ; æÚááÊ ÍÇÑ ÇáááÇá æÒÇÍÈáÇ ÇááÕÑÇáí ÌæÑÍ ÓííÇá

ÚááÇ áÇÆáÇ Ýí àÐá ÇáÞÓíÊ ÍÇá áíáí Úái ÈÇÒÇ ÓáÉ 1805 à Áài ÙÑÓ àÕÑ æÈÍÁ ÈÇáÈÚÑíÊ æÇáÚáááæ æÈÑÍáÊ ÇáÞÇææ - 2 ÇáÝÑáÓí áíá áíá ÇáÞÇææá ÇáÇÓáÇáí æÇÍÈÓáÊ ÝÑáÓÇ áíáí Úái ææÓÚÊ áá ÓáíäÇá ÈÇÒÇ (ÇáÝÑáÓÇæí) æá Áíá ÇáÒÇÁ ÍíÒ æÇÓØæá ÈíÑí ááíáí Úái áÕÑÈ ÇáíáÇÝÉ ÇáÚÊæÇáíÊ

æÇáÇÓÈÞáÇá ÚááÇ æÞí ÇÓÈÚáá ÇÈÑÇáíá ÈÇÒÇ ÇÈá áíáí Úái ÍíÒá áÕÑÈ ÇáíÑßÈ ÇáæáÇÈÍÊ ÌæÝÇ æá ÇáÈÒÇÑáÇ Ýí ÇáááØÞÈ

ÕÑÈ ÇáíáÇÝÉ ÇáÇÓáÇáíÊ Ýí ÙÞÑ ÍÇÑáÇ Ýí ÇÓÈÇæÈæá ÝÇÈÝÞ ÞÑíÒæá æÓíÑ ÍÇÑÍÊ -3 ÈÑíØÇáíÇ áÚ ÙÓáÊ Çíæææ ááÈá àÕØÝí ÞáÇá ÇÈÇÈæÑß Ýí áÚÇáíÊ áæÒÇá (æá ÇÈÈæÑ ÒáÉ 1922 Áài ÝÈÑÇíÑ ÓáÉ 1923 á) Úái ÕÑÈ ÇáíáÇÝÉ æáíÇÑÈÈ ÁíÊ áíÇæáÉ áÇÚÇÍÊ

ÇáíáÇÝÉ; æáíÇÑÈÈ ÇáÓÚÇÆÑ ÇáÇÓáÇáíÊ æÇÈÍÇÐ ÞÇææá ÙÑÈÍ Èíá ÇáÐí ÇÞÓ àÒÇÍÚ ÇæÑæÈÇ æÁÑÞ ÇÍÝÇááÇ ÈáÇÈÈ ÙÒÑ ÞÑáÇ æßÇá ÇÓÞÇØ ÇáíáÇÝÉ Ýí 3 áÇÑÓ ÓáÉ 1924 à

íÞæá ÇÍÍáá : (Çá ÇæÑæÈÇ ÞÇáÈ ÈÝÓÚ æá ÇáÑíá ÇááÑíÒ (ÈÑßíÇ) áÁá æÑÇÁá ÈáÇÈæÇÆÈ ááíæá æá ÇááÓáíá Úái ÇÓÈÚÍÇÍ ááíáÇÍ ÈÇÒÇÑÈ æá ÇÓÈÚá) (4)

ÈÚÍ Çá áíá ÇÈÇÈæÑß ÇáíáÇÝÉ ÇÑÇÍ Áá íÚÍ ÈÁáíá (ÇáÐÆÈ ÇáÇÈÍÓ ÈæÒßæÑÈ) ÇáÐí ÞÇá -4 ÌÚÈÍá ÇáÇÈÑÇß ÇáÞíäÇá æßÇææÇ ÍÁááæá (ÌáßíÓíÇá) æÞØÚ Þá Óáá ÈÇáÇÓáÇá æÇáÚÑÈ

ÈÚÍ Áá ÇáÈÒÑÈ ÇáÇÝßÇÑ ÇáÞæáíÊ Úái ìí ÇááÒÇÑí æÈá : áíÓíá ÙÝáÞ (áÁÓÓ ÍÒÈ ÇáÈÚÊ) -5 æÇáØæÇá ÓÚÇÌá æíæÑí ÙÈÍ ÇááÓíí (áÁÓÓ ÇáíÒÈ ÇáÞæáí ÇáÓæÑí) æíæÑí ÍÈÒ æÇÓÈÇÐá

ÞÓØæØíá ÒÑíÞ (ÍÒÈ ÇáÞæáíá ÇáÚÑÈ) ÒÇÑ ÇáÚÑÈ íÞíææá ÇáÚÑÈÍ ÇááÕÑÇáí Úái ÇááÓáá ÇáÈÑßí æÇáÈÇßÓÈÇáí æÇáÇÝÚÇáí ææÞÝ ÇáÚÑÈ Ýí ÇáíÑÈ ÇáÇæáí ÓÍ ÇáÇÈÑÇß áÚ ÇáÇáíáÓ

æÇáÝÑáÓíá ÇáÓáíÈíá Èá ÇáÈÞá ÇáÚÑÈ ÍØæÈ ÇíÑí : æáí ÇííÇá ÇáÚÒÈÍÊ ÇáÇÞáíáíÊ ÇááÈáÉ : ÝÁííÇ ÇáÝÑÚæáíÊ -6

æíÝÚ ÑæßÝáÑ ÙÒÑÈ ááÇííá ÌæáÇÑ ááÈÍÊ Úá ÇáÇÈÇÑ ÇáÝÑÚæáíÊ æÚÇÍÊ ÇÓáÇá ÇáßÝÇÑ ÇáÊÍ íÓáÆÒ ÇááÓáá æá ÐßÑáÇ : æÈá ÇáÇáÑÇá (ÞÈæÑ ÇáÝÑÇÚáÊ)

æÑáÓíÓ ÑÚáÓíÓ ÇáÈÇáí : ÇáÝÑÚæá ÇáÐí ÈÑÈÍ Ýí ÈáÇØá ÓííäÇ æáÓí Úáíá ÇáÓáÇá; ÇÈÍ Çááæá; ÝÇÒÈÍÊ àÐá ÇáÇÓáÇá áíÈÈÈ Áài ÇááÓáíá æíÓáæá ÈáÇ ÇáÈÞÇáÇÈ æÇáÓÇáæáÇÈ

æÇááÁÓÓÇÈ æÇáÕÑßÇÈ íÞæá Øá ÍÓíá : (áæ æÞÝ ÇáÇÓáÇá Èíáí æÈíá ÝÑÚæáíÈÍ ááÈÈÈá)0

: æÞÇá ÍÇÝÚ ÇÈÑÇáíá ÇáÇ àÕÑí ÈáÇáí æá Èáí àÑá ÇáíáÑ ÇáÐí ÁÚí ÇáÝáÇ

: æíÞæá ÓæÞí Úá àÕÑ ælá ÇáßáÇáÈ áíÓ íÚÒÈ ÑÈßá Çá ÈÍÚáæá Þæíáá áÚÈæÍÇ

æàÐÞ ÇáÚÇáá ÇáÇÓáÇáí ÕÑ æàÐÞ æÈÝÑÞæÇ ÓíÚÇ Ýßá áíáÉ ÝíáÇ ÇáíÑ ÇááÁáíá æááÈÑ -7 æíÑÈ ÇáíáÉ Úái ÇááÓáíá ÝÇÒÈÍ ÇÍÍáá íÈÚÒÈ áííæí àÕØáÚÊ æá ÞÈá ÇÚÍÇÆá; æÒÇÑÈ

ÇáÇááÇÑ æÇáíÈÇá ÈÚíÑ áÚÑÈ ÇááÓáá Áài Áíá : ÒÇÑ ÇááÓáá áÇÍÓ ÈÁíÊ ÙíÑÈ ááÚÐÇÑí ÇááÇÆí ÈáÈáß ÇÚÑÇÓáá Úái ÈÚÍ ÁàiÇá ÞáíáÊ æÐáß áÇá ÇáÇáíáÓ ÞÇáæÇ áá Ýí áÚÇáíÊ (ÓÇíßÓ

Èíßæ) Çá ÞØÚÊ ÇáÇÑÓ àÐá áíÓÈ æá Èáíß æÇáíáí ááá : áÞí ÞÇáÈ ÇáÓíæÈ ÇáÇÓáÇáíÊ æá ÈÒÇÆÑ ÇáííÑ ÇáßÈíÑÈ Ýí ÇáÚÞíá ÇáÇííÑíá æáßá

ÑæÇÓÈ ÇáíÇáíÊ æÑßÇá ÈÞÇáííäÇ ææÒÇÆíäÇ Èßæ à ÈÞáÇ ÓíäÇ Úái ÞáæÈ ÇáÓÈÇÈ ÇááÓáá; áÇÒÇá ÇáÓÈÇÈ ÇááÓáá áÑÈÈÇÒ ÈÇáííæí ÇáíÚÑÇÝíÊ ÇáÊÍ ÑÓááÇ ÇÚÍÇÆá

áÇÒÇá ÇáÓÇÈ íÓÚÑ ÈÇáæíÓÈ æÇáÚÑÈÈ ÈíÇá Çáíá ÇáÐí ííáá áÝÓ æÈÇíÆá æíÚÇáí Ýí ÇÚæÇÞá æá ÇáÁáÇá æíßÇÈÍ æá ÇáÇÓæÇÞ æÇáÁáÇá ÇáÊÍ ÈíÇÚÈ ÍíÇáá áÝÓ ÇáÐí íÚÇáíá Çíæá

æáßá ÇáÇÍÓÇÓ áá íÓá Áài áÝÓ ÇáíÑÇÑÈ æÇáíÑÞÈ ÇáÊÍ íÓ ÈáÇ ááá íÒÇÑßá ÞØÚÊ ÇáÇÑÓ ÇáÓÚíÑÈ ÇááÓáÇÈ ÈÇáíæáÉ æÇá ÞÇáÈ áííáÊ æÇÍÍÊ

áÇÒÇá æíáá áÇíÈáÚÑ ÙÒÈÇ ááá Úái ÌáÇá ÈÓÝß æÇÑæÇÍ ÈÓáÞ æá ÇíæÇáá ÇááÓáíáí Úái áÞÑÈÈ ááá æÐáß áÁá áæá ÌæÇÓ ÓÝÑá ÇÍÒÑ æíæÇÓ ÓÝÑ Çííá ÇÒÑÞ

æCä ÇáàlÇáíá ÇáÁÝÚÇä áílláæä ßÉiNÇ Çä ílÓä Èiáää ÍáÇÝ Ýí ælæíäÇ ÈÇáÇÖÇÝÉ Çái ÇÓÈíÇÆää -ää ÇáÝÓää-UáíäÇ íæÓæÓ áää ÇáÓíØÇä ÈÇááíNÉ ÈíÈ ÓÚØ ÇáíÇíÈ æ Èbá ÇáíæÚ æíÓä ÇáÚæÓ Ýßä ää ÇÓNÉ áíÓ ääÇ áÚíä ÇÐ ÚÇÆääÇ Çáæííí ääÐ ÓäæÇÈ Ýí ÁÑÖ ÇááÚNÉ áÇ íÓÈØíÚ Áä íßí ááíÓæä Úái ÇáNÚíÝ áÇÓNÉä æáÇ ÈØÇæÚä áÝÓä Áä íÝÇNÐ ÇáíÈáÈ ææä íNí .ÇáÚNÉí ÈíÇæÈä Ðí àÇíN ää ææØää æÇáíáíÇ æÐÈáÈ Úáíá ÈíØNÇÆäÇ ää Áíä Çä íäÇä ÒNÝ ÇáíäÇí áÐí ÓÁáÈ ÒÇÈÇ ÇÓää ÍÓä Çíä ÈÚíÓ ÁÓNÉß; ÝÞÇá : áÇ ÁÚää ÝääÐ ÍäÓ ÓäæÇÈ æáíÝ ÒNÉ ÈíÈäÇ æÇáÇ Ýí ÇáíÈáÈ æáÇíN æÇáíÇí áÚ ÇíæÇáí æáÇ ÁÚää ÓíÆÇ Úäää æää Áää Úäää ØNÝ .ÍÈN

ÞáÈ : Çíá íÇ ÀÈÇ ÁÓíí; ÝÞÇá : Çä ÈÚØØ ÇáÓÈÇÈ ÇáÚNÉí ááÞÈÇá íNÝÚ ÇáNæí ÇááÚæíÈ áíí .ÍÈáÈ ÈßÇääÇ æÓæÞää áääÓÇä æÈØáÚää ááÓäÇíÈ ííí Ýí áÝæÓ áÁáÇÁ ÇáàlÇáíá æíÚß Úä ÇáíæN ÇáÈNÉæí ÇááÇä ÇáÐí íÞæä Èä ÇáÓÇÈ ÇáÚNÉí ää ÈÚáíá ÇáÞNÁä æÇÁÁÐBÇN .ÈÚí ÇáÓäæÇÈ æÈÚáíáää ÓíÇä ÇáÇÈáíä æÇáíáíÓ æÞíÇä Çááíá æÚíN Ðáß æÝí áÐÇ ÇáääØÞÈ íÚÈÈN ÇáÞÇÓí ÚÈíÇáää ÇáÞÇÓí ÇáÚÇä æÇááÝÈí áääØÞÈ ÈßÇääÇ æßÇä Úái æØß ÇááíNÉ Ýáæ áÇíN áÈÝßÈÈ ÇáíÈáÈ ææääÈ æíØÇÁ Çááá Áä íÓä ÈáÇÈÈ ää ÇáÇíæÈ ÇáÚNÉ Çái Èáí æíáÚí ÝßNÈ ÇááíNÉ ää Ðäää Èä íÈÈÈ æÈØÈí ÇáíÈáÈ ää ÁÓí ÍÈáÇÈ .ÁÝÚÇáÓÈÇä ÞæÈ æÞæÇä ÞæÈäÇ ÞNÇÈÈ ÓÈÈ ÚØN ÁáÝ àíÇáí

ÞááÇ áÇÈí ÇÓíí : ÁáÇ ÈíÈäÇ Úä ÇíæÇáß ÇáÚNÉ ÇáàlÇáíá. ÝÞÇá Úää ÇíÈÈß; ÁíÈÈ Úä ÇáíßÈæN ÒÇáí ÇáÐí áÓí áÝÓä æØÚÇää æØNÇÈä æíÚíÓ ááàlÇáíá ÇáÁÝÚÇä áíá ääÇN æääÐ ÁÓáN ææä òÇÈÈ ÈÇáíÓæÈ æáßää áÇ íßá æáÇ íää NÇÈÈä ááàlÇáíá; æää ÇíÈÈß Úä ÒÇáí .;ÇááNÉí; Áä ÒÇáí ÇáàlÇáí; Çä ÒÇáí ÇáØÈíÈ; Çä ÒÇáí ÇáÓÇáí

æÇáØÈíÈ ÒÇáí äæ ÇáØÈíÈ ÇáÚNÉí Çáæíí ÇáÐí áßÈ íÇíá ÁÝÚÇáÓÈÇä ÞNÇÈÈ ÓáÈíá BÇä Áæä ÈäÇáíÈ ÁÓáN áÇ íÈÞÇÓí Áí íNää ää ÁíÈ íáÈ Áæ äÁÓÓÈ; æÈÚíäÇ ÈÚáí áá áßÈÈ ÇáííäÇÈ ÈíÝÚ NÇÈÈ áßää íáÝÞ NÇÈÈä áÓNÇÁ ÚáÇí áääÓÈØÝí. áÐí Íá ÇáíßÈæN ÒÇáí áíá ØÇÞä BÇää ää ÇáÝNáÓííä àØæíá ÈÁíáÓÈ ØÈíÈ ííÈÈ ææÓÇÆá ÚááíÈ áÈÞíáÈ ää ÁíáÓÈ ÇáÁÓÚÈ æÇáÈííN æÚíN Ðáß æßÇä Úííáá ÞNÇÈÈ ÇáÈÓÚÈ Ýí áÓÈØÝí àØÇ ÒNíÝ (ÚÇÓáÈ Èáí); æÈÚí Çä ÚáN áäää áíÇæáÈ ÇáÇÝÓÇí ÇááÓÈáNÈ ÈÈæÓíÚ ÍÈæÈ äáÚ Çáíáá æíÈæÈ ÇááíNÇNÇÈ áÈá

(HALUCIN) (..; MOGADON ; LORTAZPAM ; O URAL)

ÇáÈí ÈÓÈÈ ÇáÇíäÇä áíí ÇáàlÇáíá ÁÝÈí ÇáÞÇÓí ÚÈíÇáää ÈÚíä íæÇÒ áíÇáØÈää Áæ ÇáíáæÓ Çáíáá Áæ ÇáÈNíí Úáíáá æíØÇÁ Çááá Áä íÚÇíN ÇáØÇÞä ÇáÝNáÓí ÈßÇääá æííá áíááá ÇáíßÈæN ÒÇáí æííá -æíÚíáá Çááá ÚÓæíá-æíÞæä áÞÇä áÐÇ ÇáØÇÞä æíØÈí ÐßN ÇáíßÈæN ÒÇáí Úái Þá áÓÇä Ýí ÇáääØÞÈ æNÚä ÞáÈ ÇáÇáßÇáíÇÈ æÞáÈ ÐÇÈ Çáíí ÝÇää ÈÚæä Çááá -áÚ ÇáÇíÈÓÇÈ æÇáÇíäÇÓ æÇáÈíNí-ßäÇ áíÓÈä æáÇ áØßí Úái Çááá ÁííÇ -Ðí ÇÓÈØÇÚ Áä íØÞ ØNíÞä æíÈÈÈ æíáíá; æíÞæä ÈÚááíÇÈ ßÉiNÉ ÈíÈÇí Çái ÁíáÓÈ áÈÞíáÈ æáÓÈØÝíÈ áíáÓÈ ííÈÈ; ÝÈíá íNí ÚááíÇÈ ÇÓÇáÈ ÇáíÓæÈ æáÞá ÇáÚÚÇä ÁäÇ íNÇíÇÈ ÇáíNÈ ÝíÈÈ ÚááÇ æáÇ íNí æáÞí ÈíÇæÓ ÇáíßÈæN ÒÇáí áÐÇ ÝÐí ÁÞÇä ÍæNÈ áNßÓÈ äáÝN ää ÇáàlÇáíá ííáæä ÇáÓäÇíÈ ÇáÇÚíÇíÈÈ ÈÞNíÈÇ ; æíáÇá ÚÇä ÈÞNíÈÇ ÁÓÈí áÁáÇÁ íÞæææä ÈÈÚÓ ÇáÚááíÇÈ ÇáíNÇíÈÈ; æÁÓÈí ää Íæää íÈÁÓæä Èä Ýí ÒíÇä ÇáÇÈáíä æÇáíáíÓ æÝí ÇáÈÓÇä ÇáÇÐBÇN æÝí ÇáíÇÈ äáÐÇ ÇáíäÇí ÇáÐí NÝÚ Çááá Èä NÁÓ ÇáÁáÈ ÇáÇÓáÇáíÈ ÈÁÓNäÇ æÇÓÈíÈ ÁáÇä ÇáíÓæÈ Úáíá æÇÓØN Áä ííØN Çái ÈÇßÓÈÇä áÇíNÇÁ ÚááíÈ íNÇíÈÈ æääÇ íÓíß Çáíá ÈÓÇØÈä ææÓæíá æÈæÇÓÚá æÁíÈä æííÇÁá; æÞÓíÈ ÇíNí Çää íØáÈ ßÈÈ ÇáÈNÈíÈ ÇáÇÓáÇáíÈ æÇáÈÞÇÝÈ æÇáÝßN ÇáÇÓáÇái æíØN ÚáíáÇ ÇÒNÇNä Úái

: ÈÚÓ ÇáÁíáÓÈ ÇáØÈíÈ ÇáØNæNíÈ áääÓÈØÝí; Ýáæ ííáÚ Èíá ÚáÇí ÇáNæí æÇáÈíá (ÇáÐíá Áääæ æÈØáÆä ÞæÈÈä ÈÐßN Çááá ÇáÇ ÈÐßN Çááá ÈØáÆä ÇáÞáÈÈ)

(ÇáNÚí : 28)

: æííÈÈ ÇáíßÈæN ÒÇáí ÞÓÈ ÈÚÈN Úä ÍÈ ÇáàlÇáíá ááÚNÉ ÝíÞæá

ÁÓN ÒÇÈ ÚNÉí ÇÓää (ÚÈíÇáNííá NÓíí ÇáÚNíÇ) æÚáíäÇ Úää ÇáÁÝÚÇä ÝßÁääÇ ÍNÈ Úáíáá ÒÇÚÞÈ ää ÇáÓäÇÁ æíÈíNß ÇáÞÇÆí (ÚÈíÇááá) áÚ ßÉíÈÈä Úái ÈÚí ÍáÓÈ ÁíÇä áÓíÇ ää (ÇáNí) Çái (íÓí ááN) æíáÇíä ÇáÞáÚÈ ÇáÈí Úä Áä ÝíáÇ ÚÈíÇáNííá æßÇä ÇáßæääíÇä (ÇáÞÇÆí) ÚÈíÇááá íNííÇ ÞÈá áÐä ÇááÚNÉ ÝßÇä íÞÇÈá Èíí æÇíÈÈ æíÈÞí àíÇáíÇ áÓÇÈNÇ íÈíNÚ ÁáÇä ÇáíNÇí æíæÇÓá ÈÞíáá ÍÈí ÇÝÈÈí ÇáÞáÚÈ æÁÓN áíáæÚÈ ää ÇáÓíæÚííá æáßää æááÇÓÝ ää ííí ÝíáÇ .ÚÈíÇáNííá -ÇáÝÈí ÇáÚNÉí-íÇØÈ ÇáíæNÇÁ ßäÇ BÇä íÓái áÝÓä

æííÈÈáí ÚáÇíÈ Çááá àíÇáí ÁÝÚÇáí BÇä ÓííäÇ áÚ ÚÈíÇáNííá Ýí áÝÓ ÇáÓäÓÇáÈ Ýí Óíá Èá ÒNíí Ýí BÇÈá ÞÇÆáÇ : áÐí ÓÁáÈ ÇááíßáÈ ÚÈíÇáNííá ääÇÐÇ ÍíáÈ; ÝÞÇá : Èá ÇäÇ ÁÓÁáßä ääÇÐ ÍíáÈ NæÓíÇ ÁÝÚÇáÓÈÇä; Èä ÇÓÈØNíÈ ÇááíßáÈ ÞÇÆáÈ : äÈ ÁääÇ ÇØáÞäÇ ÓNÇíß ÝáÇÐÇ ÈÓáÚ; ÝÁíÇÈ : ÓÁíáá ÓáÇíí æÇÞÇÈáßä áÁä ÇáíäÇí ÝNÖ Úíá; æíÞæá ÚáÇíÈ Çááá : áÐí æííÈ áæ .ÇÝÈíá ÈáÝÓí æßÇä ÁíN Úáíí Èä NÈíÚ ÇáÈÇáí ááÐÇ ÇáÚÇä

æNÁíÈ ÒÝíÞÇ ÚÇÆíÇ ää ÈíÇN-íá ÀÈ Áí (ÈÆN ÇááÇÁ) æÞí áßÈ ääÇáß ÞNÇÈÈ ÓáÈ æáÓ æííÈÈáí Áää Ííá ááØÞÈ ÈíÇNí ÈáÇÈ áNÇÈ æÐÇÈ áNÈ æÚái Ííáí NæÓíÇ ÍíáÈ ÈáíÈ ÇÓááÇ (ÓÇá íNá) ÝæííÈ ÓííÇ ßÉiNÇ ää ÈíÇNí ÝÞÇáæÇ áá : Çä áÐÇ ÚNÉí íÇÁ àíÇáíÇ æÇÐÇ ÈÇáÓí íáNÚ Çái æíØæÞái ÈÐNÇÚíá ÞÇÆáÇ : (ÁááÇ Èß íÇ íÝíí NÓæá Çááá; ÍÆÈ Çái ÈáÇíí áÈíÇÝÚ ÚááÇ)ÞÇá áÐÇ æÇáíææÚ ÈáØá ää áÞáÈíá ÓÈáÇ" ÞÇá ÒÝíÞ : Ýáá ÇÈäÇáß áÝÓí æÈßíÈ äáÐÇ ÇáÈÞííN

.ÇáßÈíN ÇáÐí ííÚí Èä ÇáÚNÉí áííáá

æÞÇá : áÐí æííÈÈ ÈÚÓ ÇáÞÈÇÆá Ýí æáÇíÈ Èáí ÈÈßáá ÇáÚNÉíÈÈ ÈßÇääáÇ ÓíÈäÇ æØÈÇÈäÇ .æÇØÝÇááÇ æääáÇ (ÍæÓá ÁÈÇí)

æÓÁáÉá æÈÚÌÈÇ æÓÈæÓÍÇ : ÁÍÞÇ Áä ÇáálÇáíá íÞæææ ÈÚááíÇÈ ÚÈÑ äáÑ Ííæä Ýí ÇáÇÑÇÓí ÇáÇÓáÇáíÈ ÇááÓÈÚáÑÈ ää ÞÈá ÑæÓíÇ; ÝÞÇá : áÚá áÞí æÓá ÇááíÑ ÈÓíÑ ää ÈÇßÓÈÇä æáÚá Ííæä Þí ÁÚÍÝ ÇáÓÝÑ ÁÍÓÇÍáÇ æÓæÈ ÀÈÍÇááÇ ÝÁÓÈÍÈ ÈÚáÚ ÝÁÍíááÇ áíÓáááÇ Ýí ÍÇÍá ÇáÇÑÇÓí ÇáÑæÓíÈ; æÈÚÍ ÁÓáÑ æÇÐÇ ÈáÐá Çáííæä ÚíÑ ÇáÈí ßÇáÈ æíÞæá ÓÝÍÞ : áÇ Áíáá Úíí ÇáÝØÑ Úáí äáÑ Ííæä (ÁæíÇÑíÇ) ÍíÈ ÞÓíáÇá Ýí (ÓáÈí) äÓØÇÍ ÇáÇÓáÇß æáÁßááÇ; æííÈæí ÁÈæ ÐÑ äáÞíÇ ÇáÓæÁ Úáí áÐá ÇáÞÓíÈ -ÍÈ ÇáÇÝÚÇä ááÚÑÈ-ÞÇÆáÇ : ÚáíáÇ Úáá ÇáÇÝÚÇä Ááí .

ÓÁÚÇÍÑáá ÁÍÐÈ áíáæÚÈ äááá ÁáÈÚÈí æÈÝÑÞæÇ Úáí Þáá ÇáíÈÇá æÞÇáæÇ : áá áíÚß ÈÚÇÍÑáÇ æÁáÇ ÚÈÍÇáíí ÝÞÇá : áÞí ÑÝÓæÇ ÍáíÚÇ Áá íæíÚæáí Úáí ÇáÝÑÇÞ ÍÓáÇ æáæÚÈ æØáÚÇ Ýí ÈÞÇÆí Úáíáá ÞÇá áÐÇ æÇáíáæÚ ÈÚÑÞ Úíáíá; æáæÇÓá ÇáííÈ Úá ÍæÑ ÇáÇíæÈ ÇáÚÑÈ Ýí ÁÝÚÇáÓÈÇä ÝáÞæá : æÝí Çáíæä ÇáÈÇáí ÇáÐí íÓá Ýíá ÁÈæ ÍÝÓ æÁÈæ ÁÓíí íÓá ØÇáÑ ää áÑÇÈ .æÈÇÍÚíÓ ÈÚÍ ÚíÇÈ ÍáÓÈ ÚÓÑ ÓáÑÇ æØÇáÑ (ÚÈÍÇááá) áÐÇ ííÈÇí Áä æÞÑÑ äá ÓÝÍÇÈ æÇÓÚÈ äáÐÈØÝ ÐÈÓÇÈ ää ÑíáÈä ÇááÈÇÑßÈ ÈááÓ æÁáÈ ÈÓÈáÚ Çáíá Ááß áÚ ÇáÓÇä ÚíÑ ÚÇÍí íÈíÝÞ ÍíæíÈ æíÈÝíÑ ÍáÇÓÇ æÈÓÚÑ ää ÍáÇá .æáíÓ Úíáíá æáæÑ ÍÈíáá ÚÓíáÈ ÝæáÇÐíÈ æáÓÇá äÝÇÐÇ

áÞí Ííá ÞÑÇÈÈ ÍáÓáÇÆÈ ÞÑíÈ Ýí áÑÇÈ æÈÇÍÚíÓ áÞí ØÇÝáÇ ÓÈÑÇ ÓÈÑÇ ÍÇÓÈ áíííÈ Çáíá æÈÐí ÞÑÇÈÈ áÇÆÈ íæä íáÓí áÚíá 6 -7 ÓÇÚÇÈ æÈæÇÓáÈ íæáíÇ ííá ÚÍÈ ÞÑí Ýí Çáíæä ÇáæÇÍí; æáÇÈÞí áíÇáí Ýí Èáß ÇáááÇØÞ ÇáÇ æÞÝ Úáí ÍÇáÈá æÈÚÑÝ Úáí ÍÇÍÈá; æÁæÓá áßá æÇÍí .ääáá äÓíÈä ää ÇááÓÇÚÍÇÈ Çáá ííÈ Úá ÚæÓáá æÝÞÑáá ÇááíÞÚ ÝíÞæá : ÓÁáÈ Çíí ÇáíÈáÇÈ Úá Áßááá Çááíá æÇáÝÇßáÈ ÝÁÍÇÈæÇ : äáÐÇ ÇÓÈæÚíá ää áÓÚ Ýí ÇáÓÇí ÓßÑÇ; äáÐ ÁÑÈÚíá íæáÇ áá áÑ Çááíá; æááÐ ÓÈÚÈ ÁÓáÑ ää áÑ ÇáÝÇßáÈ; æÁáÇ ÇáíÈÓ ÝÇááá áÇíÚØæä ÇááíÇáí ÑÚíÝÇ Èá íÚØæáá áÓÝ .ÑÚíÝ ÝÞØ áÚ ÇáÓÇí ÚíÑ Çááíáí ÞÇá ØÇáÑ : áÞí áÞá ÇáíáÇí ÚÞííÈ ÇáÈæßá ÚáíáÇ ää ÇáÇæÑÇÞ Çáí ÇáÞáæÈ æíáæáÇ ää ÞááÇÈ ÈÞÇá Çáí Óáæß æÇÍáÇÐ æÝÚÇá; æíÈÇÈÚ ÞÇÆáÇ : áÞí ßÇá ÇáÑæÓ íÈÇÈÚæáí ää ÞÑíÈ Çáí ÞÑíÈ æíÞÓÝæä ÇáÞÑíÈ ÇáÈí Çíá ÝíáÇ æíÇÁæÇ Çáí ÞÇÆí ÇáááíÓíÇ Ýí áÑÇÈ æÞÇáæÇ : áÑíí ÑÁÓ ØÇáÑ ÈÁí Èáá ÍíÇ ßÇá Áæ áíÈÇ æáæíÝÚáÇ ááíæä ÑæÈíÈ; ßá áÑÈ ÈÚÑÓÈ ÝíáÇ áááæÈ æßá ÝÈÍÈ : ÇáááíÈ ÓíÞáÇ áÈÈÈáÚáí æáßá ÞíÑí íáíáí (áÇßÇä ááÝÓ Áä ÈææÈ ÇáÇ ÈÇÐá Çááá ßÈÇÈÇ áÁíáÇ) ÇáÁíÈ (145Áá ÚáÑÇá)

áÞí Íáááí ÇáÓÇÑæí ÐÇÈ áÑÈ Úá ÍÓÇáí æØæí Èí ÈÚííÇ Úáá ÈÚÍ Áä ÑÝÚáí ææÇÁ ÇáÓÇÑæí ÚÇáíÇ; ÁáÇ ÇáÝíÇÑ ÇáÞÐÇÆÝ ÞÑÈí æÝæÞ ÑÁÓí Ýí ÇááæÇÁ; Èä íßÈÈ Çááá áí ÇáííÇÈ ÝííÈ : Úáá æáÇ ÍÑí áÝí Çááæä Úá Úíáíá áÝÓ ÁÈíÈ äáÇ Èíá ÇØÑÇÝ ÇáÇÓáÈ áØáÈ æáá Èßá ÇáÚáíÇá äáÈ áÝÓá Ýáá ÇáÐí íáÞÇá ÝíáÇ áíÈÈ ÓÈÍÇá Çááá; ßá íÓáÚ ÇáÇíáÇá ää áÚÍÓÇÈ æßá íÑÈí ää ÓíÇÚÈ; Çááá ÁÓæí Ýí ÈíÇÈ ÈÓÑ æáíæÈ .Ýí ÇÈÍÇá ÁäÇÓí

ÝÇÐÇ ÚááÈ Áä áÁáÇÁ ÇáÓÈÇÈ ÍáíÚÇ -ÚÍÇ ÇáííßæÑ ÓÇáí-áÇ ÈÈÍÇæÓ ÈÞÇÝÈáá ÇáÈÇæáíÈ ÇáÚÇáÈ æÁÚáÇÑáá áÇÈíá ÇáÚÓÑíá æÇáíÇáÓÈ æÇáÚÓÑíá ÁíÑßÈ ÚáíáÇ ÇáÇÈÑ ÇáÚáíÞ ÇáÐí íáÈíá ÍÚÇÈ ÈÑÈæÇ Ýí ÁÍÓÇá ÇáíÚæÈ ÇáÇÓáÇáíÈ Çæ ÑíÇá ÚÑßÈáá ÇáííÇÈ æÚáÈáá ÈíÇÑÈáÇ : æÇæÑÈÈáá ÍáÈÈ æíÑÇíÈ æÈÚÍÇ æÚáÞÇ; æáßá (Çááá ÁÚáá ÍíÈ íÚá ÑÓÇáÈá) (ÇáÇáÚÇá : 124)

: æÇááá ÁÚáá ää íæÑÈä áíÑÇÈ ÇááÈæÈ æíÓÚ Úáí ÚÇÈÞá ÈßáíÝ Íáá ÇááæÇÁ æÈÈáíÚ ÇáÑÓÇáÈ æÇááÇÓ ÓíÓÇá ÐÇ íÓÚí Èá Þíá ää ÇáÞææØ æÐÇ íÓÚí Èá ÇáÁáá áÐÇ Çáí ÇááæÈ æÇáííÇÈ ÓÇÝÑÈ æÐÇ Çáí Çááíí æÇáíáíÇ áá Íæá æííÈÈ ØÇáÑ Úá ÍÇáÈ ÇáááÇíÑíá ÇáÈíÆíÈ ÇáÁáíáÈ Ýí ÇíÑÇá ÍíÈ áÇ íÓá ÇáÈÍÇÑ ää Ááá ÇáííÑ æáÇ íÓáí áááÁÓÓÇÈ ÇáííÑíÈ Çá ÈÞÇá; æííÈÈ ÍíÈÇÈ ÈÞÓÚÑ ää ÇáÁÈÍÇá ää ÍíÈ Çáíáá æÇáÝÞÑ æÇááÑÓ æÇáÚÑí; ÝÇáááÇíÑæä Ýí ÈÇßÓÈÇä íÚÈÈÑæä Ýí áÚáÈ ÑÚííÈ ÇÐÇ áÇ ÞíÓæÇ ÈÇÍæÇááá Ýí ÇíÑÇá; áÁá ÈíÓÇæÑ (ÇßÈÑ áíáÈÈ ÝíáÇ äáÇíÑæä) ÈÚÍ ÈÇáááÚáÇÈ ÇáÚÑÈíÈ ááÇÚÇÈÈ æÈÓíÑ ÈÇááÁÓÓÇÈ ÇáÁÓáÇáíÈ ÇáííÑíÈ æÞááÇ íáÑ íæä Íæä Áä íÓæÑáÇ ÈÇíÑ Áæ íáÑ ÈáÇ æÝí ÈíááÇ ÇáííÇÑ ÈáÇÞÚ Ýí ÇíÑÇá ÝÇáØíÑ ÓÇáíÈ æÇáíÇÑ ÈÇÑíÈ; æíáÈá ÇááÓááíá .Çáí ÓÑæÑÈ ÇáÇÚÈáÇÁ ÈÇáÈÚáíá æÈáÓÇÚÍÈ ÇíæÇááá ÇáááÇíÑíá Ýí ÇíÑÇá ÁÞæá : áÁáÇÁ ÓÈÇÈ áÝÇÈíí ÇáííÑ æØæÈí äáá ÍÚáá Çááá áÝÈÇÍÇ ááííÑ áÚáÇÞÇ ááÓÑ; æíÈÇáÇ ÝáÐÇ ÚíÓ ää ÝíÓ äáÇ íÞæä Èä ÇáÓÈÇÈ ÇáÚÑÈ Ýí ÍÇÍá ÇÝÚÇáÓÈÇä áíÑæÇ ÁæØÇááá æÁÓáÑæÇ áíááá æÁÈÚÈæÇ ÁÞíÇááá ØáÚÇ Ýí ÑÓÇ Çááá; æíÈÇ Ýí äÓÇæáÈ ÇáíáÇí æÇÞÚÇ ÍíÇ; æÁááÇ Áä íÞíæÇ ÓíÆÇ ää ÇáæÇíÈ ÇáÈÞíá ÇáááÞí Úáí ÚÇÈÞ ÇáÇáÈ ÇáÇÓáÇáíÈ ÈíÇá ÇíæÇááá ÇááíÇáíá ÇáÁÝÚÇá; æÞí ÍÇÁ Ýí ÇáííÈ ÇáÓíí (1) : (Ýí Þá ÞÑá ää ÇáÈí ÓÇÈÞæä) : ÝáÈÓÑÚ Çáí Çááá Çá íßæä áÁáÇÁ ää ÇáÓÇÈÞíá æÇáÓÇÈÞæä ÇáÓÇÈÞæä ÁæáÆß ÇááÞÑÈæä # Ýí ÍáÇÈ ÇááÚíá # ÈáÈ ää ÇáÇæáíá æÞáíá ää (ÇáÁíÑíá (ÇáæÇÞÚÈ : 10 -13)

: ÝÇá ää ííÑßæÇ äáÇÓá ÇáÓÇÈÞíá ÝáÈÈáá Çáí Çááá ÇáÇ ííÑááá ÇáÁíÑ ÇáíÓíá

ICÑÈ NÍ ÇÁÍÑÈ Èià ÇáÑæÓ æÇáàlÇáíià ÇàØáÐÈ ÇááíÝÚíÈ ÇáÑæÓíÈ ää ÍÇiá Çáííæi ÙÈÑ ÇáááÑ
.Ói ÇááíÇáíià; æÐi Úáá Ýi ÇáÑæÓ æÐÈÁÈ ÚÚiáÈ æÐi ÇIÈÇÓ ÇáááÑ áíÚÓæ ÇáÑæÓ ÈáÇÈ àÑÇÈ
àlã ÇáÑæÓ Úái ÐÑiÈä (ÓÈÒ) æÇÓÈÒáí ÀÈæá ÓÝÑ àíáí æÁiæá ÚÈiÇáßÑià æÇáá Ýi íæä æÇíi
æÇÓÑÈ ÇÈäÈä àÑià æßÇá ÚáÑáÇ ÈáÇÈ ÓææÇÈ æÈÐiÈ àli ÇáÓiæÚiá ÁÓiÑÈ àiÈ ÓÈÈ ÁÒáÑ Èä
ÁÚÇÑ ÇááíÇáíæä Úái ÇááÑßÒ ÇáÓiæÚi ælãÓæÇ àÑià; Èä ÁÚÇÑ ÇááíÇáíæä Úái ÇááÑßÒ
ÇáÓiæÚi ælãÓæÇ àÑià; Èä ÁÚÇÑ ÇáÓiæÚiæä àÑÈ ÁiÑi Úái ÐÑiÈ ÇáÓií æÚái ÈiÈä ÈÇáÐÇÈ
æÇÓÑæÇ Ýi àÐä ÇááÑÈ ÒæiÈä æÈäÇÈä ÇáÈáÇÈ æÁáæÇ ÈÇáÇÓiÑÇÈ Ýi ÍÇiá æØÇÑ ÍÇáÇä
ÇááíÑæÓ ÈÇáíÈÇÈÇÈ æÇáÓæÇÑií æÇáÇÓáíÈ ÇáÈÐiáÈ; æiÚi ÇáÓií ÇáÚiÈ áÇÐÈiÇä ÇááØÇÑ
æÇÐÈiá ÇááæÈ æiÇÑÈ ÇáÑií æÇááæÈ ÇáÓÁÇä iÑÝÑÝ ÈÇiáíÈ ÇáÑÚÈ ÝæÐ ÇáÝÑiÐiä ääÇß ÝæÐ
.ÇáìÈÇá ÇáÑÇÓiÈ

ÑÓÇ ÁÒáá ÇáÈÑi æÓáÇ Èä Çái Çááíá ÝÑÚ áÇiÑÇä ää ÁÒá
æÇáÈáæi ÇááÈäÇÈÑÈ ÇáÈi ÈßÓæ ÐááÇ æÇááíÇáíæä ÈiááÇ ÍÈi áßÁä ÇááæÈ íáÇÈäá æÇááíá
íiÓÇäá ÝáÇ iÓÈØiÚ ÇáíÑßÈ æáÇ ÈÈÚiÑ ÓÇÚÇÈä æiÓií ÇááæÐÝ ÑáÈÈ äÓæá ÇáÓií ÚÈiÇááæÇÈ
: ÓÇiÇÈ ÇáæÚi ßáÇ ÐÇá ÇáØÇÆi
ÝÐi ÈÈ ÚÈiÇááá íæÝ ÇáÈÐÇáá Úái Çááíá ÍÈi áÇÈiÈ ÚÐÇÑÈä
.Áä ÇáØiÑ áÈäÇÈ Áä ÈáÈÐØ ää ÝæÐáÇ ÇáíÈ æiÓi Çáíá Áä iÓiÑ ÈáÇ áíáÇ
æßÇáÈ áÇ ÈØiÑ ÇáØiÑ ÝiáÇ æáÇ iÓÑi ÈáÇ Çáíá ÓÇÑi
æÇáíáÈ ÇááÚÑßÈ Úä ÇáÈØÇÑ ÇáÓií ÚÈiÇááæÇÈ ælãÓ ÒæiÈä æÈäÇÈä ÇáÈáÇÈÈ ää ÇáÁÓN
æÁÓN áÓÇá ÐÇiÈ ÇáßÝÑ ää ÍÇiá ÇááØÇÑ æÓÇÑ ÈÇáÇÓiÑÇÈ; æÝi ÇáØÑiÐ ÐÇáÈ ÒæiÈä áá :
Áä áÁáÇá ÇááÓÇá ÇáÁÓiÑÇÈ ßä Ði ÁiÓä Áái ÁÈáÇá ÁÓNi Úáíáá Ýááá Úáíi í æ (áá iÓÇá
ÇáÇiÓÇä ÁáÇ ÇáÁiÓÇä) ÝÇØáÐ ÓÇiáá
ÁÑi ßááÇ iÈÚi ÇáíiÇÈ ááÝÓá iÑiÓÚÚÚÚÚÚÚÚÇ ÚáiáÇ áÓÈáÇÇä ÈáÇ iÈÇ
ÝiÈ ÇáìÈÇá ÇááÝÓ ÁæÑiá ÇáÈÐi æiÈ ÇáÓiÇÚ ÇááÝÓ ÁæÑiá ÇáíÑÈÇ

: æÇáíß ÐÒÈ ÁiÑi ää àÑÇÈ
ÚÈiÇáÈØiÑ ää ÇæÇÆá ÇááíÇáíià ÇáÐi iÑÈÈäá ÓÇiÇÈ àÑÇÈ æÐÇÈ àÑÈ ÁÓN æÓlã ÓáÈ æáÖÝ
Èä íßä Úáiá ÈÇáÇÚiÇä Èä æÐÈ ÇáÓlã æiÑi ælãÚ ÇáÓlãÇá ää ÇáÓlã Èä ÚÇi Çái ÇáíáÇi; æÁÓNÈä
ÇáíáæÈ àÑÈ ÁiÑi æißáÈ Úáiá ÈÇáÇÚiÇä Úái Áä íáÝÐ Çáíßä íáÇá ÈáÇÈÈ ÁiÇä æßÇá áÚá ÚáÇä
áíÈæÈ íáÈÚÑ ááíÈä ÈÈáÝiÐ íßä ÇáÇÚiÇä ÇáÐi ÓiÑ Úáiá æßÇá ÚáÇä áíÈæÈ áíÑæiÇ iÑiÇ ÈáiÚÇ
æßáÇááÇ æÐií æÇÈÝÐÇ Áä íßæä ÇáÝÑÇÑ ää ÇáíáÇä Ði ÇáÓÐÝ ÇáíÓÈi æÈáíÇæáÇÈ ÓiíÈÈ
ÈÇßÈÇÝáá æÑÁæÓáá ÇÓÈØÇÚÇ Áä iÝÈiÇ ÈÚÑÈ Ýi ÓÐÝ ÇáíáÇä æÈiÇááÇ Úái áÝÓiááÇ
(iÇi) æÝÑÇ ÈÓNÚÈ æÚáíáÇ Úáá ÇáÑááÇ ÈiÁÈ ÓÝÇÑÇÈ ÇáÇáÐÇÑ æíæÇÈÑ ÇáíæáÈ ÈáÈÓ
æÈÈiÑß ßÁááÇ ßáÇÈ ÇáÓií æáíÇááÇ Çááá ää ÇááæÈ æáÇÓÇá ÚÈiÇáÈØiÑ Ýi ÁÑÓ ÇááÚÑßÈ
.ÁÓi íá ÇáÁÓi ÇááØÈÑ iÓÇÈä ææÈ ÝÑiÓ ÇááæÈ ááá ÈÑÚi

: æáÇÈi ää ÇáÐÓÈ ÇáÈÇáÈÈ
æÇáÈi ÈØá ÚáiáÇ ää ÓÇáÇáì / ÈáìÓiÑ ÈØááÇ ÇáíÐiÐi ÇáÐi ÈÝæÐ ÐÓÒä áÚÇáÑÇÈ ÇáÁÈØÇá
: ÇáÇÓØæÑiá ÇáÈi æÓÚÈ æÈÓáíÈ ÇáÁØÝÇá æááÁ ÍÇááá ÇááÇ

: ÐÒÈ áíáí ÈÇáÇ
Áíí ÁÑßÇá ÇáíÑÈ Úái Áíáí ÓÇá áÓÚæi iÓáíá ÇáÑæÓ ÇáíáÑÇá áÓiÈ áÇáÇæÇ Úái ííiä ää íÈæÝ
æáßÈÑÈ áÇ iØä ááá ää ÁáiÇÈ Úái ÁÈæÇÈ ÓÇáÇáì Ði ÈÒií Úái íáÓáÇÆÈ iÈÇÈÈ æÁáiÈ íáÇá
.ÇáÓææÇÈ ÇáÓÈÚ
æÐi ÐßÑ ÇÈä ÇáÁÈiÑ æÇÈä ßÈiÑ Ýi ÇááÚÇÒi Çä líÓ ÓÚi ÚáíáÇ ÚÈÑ íiáÈ æáæ ÝÇÆÓ áÓÈi
æßÇá ÇáÚií ÐÑÇÈÈ ÈáÇÈiá ÁáÝÇ æÑÁáá ÇáÝÑÓ iÓiÑæä Úái ÇááÇá àÑÈ ÇáÝÑÓ æáá iÓiíæä :
(iÇáÈ ÇáÚÝÇÑiÈ iÇáÈ ÇááíÇáíá) "íæÇáÇ Ááí" æáÐÇ ÈÇáÇ iÓáíá Çíáí ÓÇá ÈÇááíæä áÓiÈÈ
ÓiÇÚÈä æiÑÁÈä æáá ÚÇiÈä Ááá iÑßÈ Ýi ÇáÓiÇÑÇÈ ÇáÚÇáÈ Úái ÇáØÑiÐ ÇáÑæiÓi ÇáÐi ííÈáá
.ÇáÑæÓ æááá æÐÇØ ßÈiÑÈ ááÈÝÈiÓ Úáiá æÈÇáÇ áÚÑæÝ áíiáá
æÐÇÈ àÑÈ -ßáÇ ííÈáí ÚÈiÇááá ÁáÓ-æÚái Çíií æÐÇØ ÇáÈÝÈiÓ iØá Áíí ÇáÑæÓ ÈÑÁÓá ÍÇiá
ÇáÇÈæÈiÓ ÝiÐáá ÇÐ iÑi ÈÇáÇ Èiá ÇáÑßÇÈ ÝØÇi ÝØÚÇ ÈÇáÇ æiÓáÚ ÇáÑæÓ íæá ÇáÓiÇÑÈÈ
ÈáÐÇ ÇáÇÓá ÝiÓÐØ ÇáÓáÇi ää Çiíi ÇáÈÚÓ ÑáÈÈ ææláÇ æÓNÚÇá áÇiÝÚ ÈÇáÇ ÇáÑæÓi
ÈÐÈÓÈ ííá Èä ÐÝÓ ää ÇáÓiÇÑÈ æÝÈi ÇáÑæÓ ÇáÈäÇáíÈ ÑÓÇÓÇÈäá Úái ÈÇáÇ æÇiÈÑÐÈ ÈiÇÈä
æáßáá áá iÑií ÈiÑi æÇíi (æÐi ííÈáí ÇáÇi ÇáÚÑÈi ÁÈæ ÑæÓÈ : Áä ää ÚÇiÈ ÈÇáÇ Áä íÐÑá ßá íæä
Ýi ÇáØÈÇi æÇááÓÇá iÚÇá : ÈÇÓá Çááá ÇáÐi áÇ iÓÑá áÚ ÇÓáá ÓÆ) æiÚÈÐi iÇÓáÇ -ßáÇ ÐÇá
: -ÑÓæá Çááá Óái Çááá Úáiá æÓáá
áÇáá ÚÈi íÐæá ÒÈÇi ßá íæä æáÓÇá ßá áíáÈ : ÈÓá Çááá ÇáÐi áÇ iÓN áÚ ÇÓáá ÓÆ Ýi ÇáÁÑÓ)
(æáÇ Ýi ÇáÓáÇá æáæ ÇáÓáíÚ ÇáÚáiá ÈáÇÈ àÑÇÈ ää iÓNä ÓÆ
ííÈÈ Óiíi (4)

æÐÝÈ æáÇÝi ÇááæÈ Óß áæÇÐÝ ßÁáß Ýi ÝÝä ÇáÑií æáæ áÇÆä
ÈáÑ Èß ÇáÁÈØÇá ßááí áÓiáÈ ææláß æÓÇi æÈÚÑß ÈÇÓá
æáÇ Èi ää ÐßÑ ÁáÈÇá áíáæi ÇáÚÓææi ÈÐÓÈ ÑÇÈÚÈ æáÐä ÇáÐÓÈ íÐÓáÇ ÁÈæ ÍÇæi ÑÁi ÇáÚiá
Ýi ÚÓáí; ÇááíÇáíæä ááÇß iÈÇÈÇÈäá ÇáíÑÇiÈ ÇááæÇÆiÈ ííáá Çííáá (Èi; Áá1) "ÑÇiáá ÇáÓæÇÑií

ÝðáÊ Ýí äÝÓí äá ÁÚÓí ÇáÇáíÑ æÃÊÑÇÍÚ áÁíí äáíÁ Áä ÅØíÚá æÃäÊÚÑ ÇáäæÊ; æáßá áÇ àìÇá áÚÊäÇä æáÇ áÁáíÑä Áä íáÊÐØ ÁäÝÇÓá ÝÓáÇ Úá Çä íÊÑÇÍÚ þáíáÇ áííí äáíÁ íðíá ÒÚÇíÇ ÇáÐÐÇÆÝ ÇáÊí ÊäÒáÊ ßÇääØÑ æÑÝÚ ÇáÐÇÆÍ ÇáÚÓÑí ÑÁÓá áíÑí áÇ ííÑí æÇÐÇ ÊÑÕÇÒÊíä .ää ÇáßáÇæÝ ÊáÑ ää ÒÚÑ áííÊä

ØáÊ ÇááíÊ æÝí ÁÊäÇÁ ÇáíÐÇÆÐ ÇáÊáÇÊíä ÊíÁ ÇáÇíæÊ íÓÊÚíÊæä æíØáÊæä ää ÒÑÝÊ ÇáÇÊÒÇáÇÊ ÇááíÊ ää ÁíÊ íÊáÊ ää íÊáÇÊ ÇááìÇáíí; æÒÇíæÇ ÊÇáÁÍ ÇáÐí ííáá ÇááÇÓáßí ÊÁä íÊÓá ÊÇáÓíí ÓíÇÝ Áæ ÇáääáíÓ ÍßáÊíÇÑ ÊÁä íæíæÇ áíÑÇä áíÇÝÚáá ÇáÊþíáÊ áíæ äÓíÑ ÇááÇæä æÁä íÑÓáæÇ .ÇááíÊ; ÝÁÑÓá ÇáÓíí ÓíÇÝ ÁÑÈÚíä àìÇáìÇ æÁÑÓá ÍßáÊíÇÑ äÊáää äÓÝ ÍðíÊ ÝÐØ ÑíÊ Çáíáá ÝíáÇ ÇáíÇÊ áþí ÊáÚÊ ÇáþáæÊ ÇáíáÇíÑ æßÇáÊ ÇáÇÚÓÇÊ ÊíÊÑþ æáí ÊÚíÓ Êíä ÇáíáíÇ æÇáÁíÑÊ æää íßá Çíí íÓíÐ Áää áÇí ää ÇáááÇß æÇÚÊääæáÇ äÓÝ ÍðíÊ ÝÐØ ää ÊæþÝ Çáíáá ÇáííííÊ ÇáÊí ÊäÒÊ Úáíáá ÝáÑÚæÇ æÊíÑÝíä áþÊÇá æííæÇ äáíÁ (ÇáÚÑÝÊ .ÇááÊþíáÊ) æáÇ Çä æííæÇ áÓ ÇáÁÑÓ ÍÊí ÚØ ÊÚÓää ÊÇááæä áÓíÊ ÇáÇÚíÇÁ æÊÐíä ÇáßæäÇáíæÒ Ýæþ ÇáÊÊÊ ÝáÇíí ÇáääÇíí Çä ÇáÊÓþæÇ þÇÐÝÇÊ ÒæÇÑííßá ÝÇþÊáÊ àíæÚÊ ßÊíÑÊ ää ÇááìÇáíí ÇáÁÝÚÇä æÇáÚÑÊ æÊííÊ ÊØáþ Úáí ÇáÇÚíÇÁ ÝÁÕÇÊÊ æÇííÇ æÊííÑí äÒÑíÇ Êíáá æÝÑ ÇáÊÇþæä æÚÇí ÇááÇæä áíÒÊ áíÑÇä þÐÇÆÝá Úáí ÇááìÇáíí ÝÓÐØ .íáÓÊ ää ÇáÁíæÊ ÇáÁÝÚÇä ÒáìÇÁ

: ÇáÇáÓíÇÊ ää "ÊÊÊ" ÇáþíÇíÊ Çáí ÇáÚÑÝÊ ÇááÊþíáÊ æÇáÓíÊ ÇáÇíæÊ ää ÊÊÊ ÇáþíÇíÊ ÇáÊí ÇíÊááÇ ÇáßæäÇáíæÒ Çáí ÇáÊÊÊ ÇáÊÇáíÊ (ÇáÚÑÝÊ ÇááÊþíáÊ) æÚÇí ÇááÇæä íÒÊ áíÑÇää ÇáÑáíÊÊ Úáí ÇáÇíæÊ æÁþÊá ÇáíßÊæÑ ÒÇáí æÇíÊØÝ ÇáÁáíÑ ää Êíä Ýßí ÇááæÊ ÇáÒÁÇä; æííÑÇ ÇáÑíÇ ÍÇÆÑÊÇä ÊØíáÇä ÇáÇÚÓÇÊ æÇááÝæÓ .æÇáþáæÊ

æÇáÁÍ Çíáí ÒÇá -ÇáÁÝÚÇáí-íæÇÓá ÇÊÒÇáá ÊÇáÇáíÑ ÊÁä ÇáßæäÇáíæÒ Ðæí Çáæíæä ÇáíáÑ áÇ íÓÇáæä íáÊÒÑæä Ýæþ ÇáÊáÇá ÇáþÑíÊÊ æíÓíÇíæä æääÇ æÊÚí ÒþæØ ÇáÇíæÊ ÇáíáÓÊ ÒáìÇÁ .íáÚÑ ÁÊæÚÊííÊ Çáí ÚÊäÇä æßÇä ÊìÇáÊä æþÇá : ááÊÑÇÍÚ þáíáÇ ÇáÊþá ÁÊæ ÚÊííÊ áÚ ÚÊäÇä ää æßÇáááÇ þáíáÇ ää Áíá íÑÇÓÊ ÇáæÓÚ ÇáÑÇáá æßíÝíÊ ææÇíáÊä æÊÚí ÇáÊþÇáááÇ ÊíáÓ ÊæÇä äÒáÊ þÐíÝÊ áÇæä æßÇáááÇ ÝÐÊáÊ ÁÑÈÚÊ ää ÇááìÇáíí ÇáÁÝÚÇä ÚáíáÇ áÚÑ ÚÊäÇä Çáí ÁÊí ÚÊííÊ þÇÆáÇ : áá ÁÝÇÑþß ÇáÊ ÊÑßÊ" æÓÇÑ ÁÊæ ÚÊííÊ áÚ ÚÊäÇä æþÑÊ ÇááÓÚá ííáÓÇä íÊÒÇæÑÇä æÇÐÇ ÊþÐíÝÊ áÇæä ÊíÑ ÊìÇáÊääÇ æáßá "Çááá Óáá Ýáá ÊáÝíÑ ÇáþÐíÝÊ ÝþÇá ÚÊäÇä : "Çáá Áþá áß Çáß ÊÑßÊ æÇØØÑ ÁÊæ ÚÊííÊ Áä íÝÇÑþ ÚÊäÇä áíþÇÆþ ÝíÇÁÊ þÐíÝÊ ÊÇáÊÊ ÝÇáÝíÑÊ æÇáÚÑ æÇØØÑ "ÇáÊÑÇÊ æíá ÚÊäÇä æÚáíáÇ ÚÇí ÁÊæ ÚÊííÊ þÇá ÚÊäÇä "áÇ ÊÝÇÑþáí áÁáß ÊÑßÊ æÁÊæ ÚÊííÊ ÒÇíÊ ÒÑÇáÇÊ æáæ ää ÍÝÚÊ ÇáþÑÁä æää þÓÒá Áää ßÇä Ýí ääØþÊ (íæÑ) ÁÊäÇÁ Çááíæä ÇáßÊíÑ Ýí ÇáÚÇä ÇááÇÓí æÊíááÇ ßÇä íÓÊáí ÇÐ ÇáþÊ ÇáØÇÆÑÊ Ýæþá þÐíÝÊíä ßÊíÑÊíä ÝÊÁáá Çä ÊÁÊíä ÇáÓáÇíÊ æáæ Úáí áÐá ÇáíÇáÊ; ÝÁßÑäá Çááá æáá ÊáÝíÑ ÇáþÐíÝÊÇä .æáÓáÊÇ ÊìÇáÊíä æáæ ÇáÝíÑÊ ÇííÇááÇ áÊØÇíÑ íÓíá þØÚÇ Ýí ÇááæÇÁ ÇíÊáÚ ÇáÁáíÑ æÇáþÇÆÍ æÚÊäÇä æääÓæÑ ááÊÒÇæÑ æÇáþÓÝ áÇ íÊæþÝ æÇáÓáÇÁ ÊáØÑäá ÊÓÊí ÁääæÇÚ ÇáþÐÇÆÝ æÇáíáá æáÇ íßÇíæä íáÊþØæä ÁáÝÇÓáá æÇáÓíí Êáíá æÊÊÑÓ ÊìÇáÊ ÒÑÝÊ ÇáþíÇíÊ æÇáÓæÇÑíí æÇáþÐÇÆÝ ää ÇáØÇÆÑÇÊ æÇáíÊÇÊÇÊ æÑÇíáÇÊ ÇáÓæÇÑíí .æáìÇÝÚ ÇááÇæä ÊÊÒÇþØ ßáÝíá æáæ íþÑÁ ÇáþÑÁä íáÊÚÑ ÇáÓáÇíÊ æßÇáæÇ æÊÑíííä Ýí ÇáÇáÓíÇÊ ää ÇááÑßÓ æáæ ßÇáæÇ æÊíÑÝíä áþÊÇá æÊíááÇ ää ßÐáß æÇÐÇ ÊÇáØÇÆÑÇÊ Êáþí þáÊáÊ ííÇáíÊ Ýí æÓØ ÇááÚÓßÑ áíßæä áíÝÇ æÇÓíÇ áÁáíÇÊ ÇáÚíæ æÁÓáíÊä æþÓÝá æÇÓíÇí ÇáááÇÑ ÇáþÐÇÆÝ æääÇ þÑÑ ÇáÇáíÑ ÇáÇáÓíÇÊ ää ÇááæþÚ áÚ ÊÑß ÊÓÚÊ ää ÇáÇíæÊ ÇáÚÑÊ ÝÐØ; æáßÐÇ Êþí ÇáþÇÆÍ ÇáÚÓÑí áÚ ÊÓÚÊ ää ÇíæÇáá ÇáÚÑÊ ÊÇáÇÓÇÝÊ Çáí ÒÑíÊ ää ÇááìÇáíí ÇáÁÝÚÇä ÊáÚÊ ÊáÇáíá ÒíÒÇ ÊþíÇíÊ ääæÑ ÒÇá æÓíí íáÇá Çáíá æÝÓá äÊí. æÊíÁ ÇáÓíí Êáíá ííáÓ ÊÇáÊßÇÁ æßÊíÑ ää ÇáÇÚíá ÊÐÑÝ íæÚáÇ æÁíÐ ÇáÓíí Êáíá íÓí ÒÚÑ áííÊä æíÓí ÇáÇíæÊ Áä íÓíÊä ÒÆ Áæ áÓ ää Çáíáæä æÚÇí ÇáÇíæÊ ää ÇááÁÓíÊ (ÇááÑßÓ Çáííí) Çáí ÇááÑßÓ ÇáÊÇáí (ÇáÚÑíä) æáßá ÇááÝæÓ ßÁááÇ ÊÊþáÊ Úáí ÇááÚí æÇáÓí ÇáÇíæÊ áíáÊ áíáÇÁ æáí áíáÊ Úíí ÇáÝØÑ æáÚá ÇáÊÚÓ ää íßÊíá ÊÇááæä ÇááÇ æíÓáÇ æáÇ Çä ÇáØþ ÇáÝíÑ íæä ÇáÚíí .íÊí ÚÇíÊ íæÚ ÇáÇíæÊ ÇáÚÑÊ Çáí ÇááÁÓíÊ

ÇáÚæíÊ Çáí ÇááÁÓíÊ íæä ÇáÚíí áþí ßÇä íæä Úíí ÇáÝØÑ 1407 áÚáÒáæíÇ áíí ÇáÇíæÊ ÇááìÇáíí ÇáÚÑÊ æßá ääää æÊÓæþ ááÐÇ : Çáíæä äáÐ Óáíä (æáþí ßáÊä Êääæä ÇááæÊ ää þÊá Áä Êáþæä Ýþí ÑÁíÊæäæ æÁáÊä ÊáÚÑæä) (Áá ÚáÑÇä :143)

æíÇÑÊ áÚÑßÊ ÑáíÊÊ ÁÊíí ÝíáÇ áÁáÇÁ ÇáÇíæÊ ÒìÇÚÊ áÇíÑÊ æÊÊÇÊÇ ÚííÊÇ æþí ÊííÊáÇ Ýí ÇáÚíí ÇáÓÇÊþ ää ÇáíáÇí Úá ÇáßæäÇáíæÒ ÇáÑæÓí æßíÝ áÒá ÇáÇíæÊ Úáíáá ßÇáÓÇÚÐÊ æÝÑ ÇáÑæÓ (ßÁäää íáÑ áÓÊáÝÑÊ ÝÑÊ ää þÓæÑÊ) (ÇááíÊÑ : 50)

æþī Ūāæç Ýíāā æþÉáÉ ŪŪíáÉ æŪāā ÇáÇíÆÉ ÇÓáíÉāā æþī ÓþØ ÈæÇáíÉ āā ÇáÇíÆÉ ÇáŪÑÈ
ÓáíÇÁ Ýí āðÇ Çáíæā (Ūáí æíŌíá æāæÑ Çáíþ æāāŌæÑ æĀĒæ ÇáÝŌá æŪÉíÇááá ÇáāŌŌí æĀĒæ
.íÇáí ÇáíŌÇÆŌŌí æĀĒæÇáæáíí ÇáŌŪæí "áíáí ááíÑ ÇáŪÉíÈí")
æþī Ōí ÇáÇíÆÉ ÇáŪÑÈ āðÇ Çáíæā àíæáíā āā ÇáþæāÇáíæŌ ÇáÑæŌí æáíÇæáÉíā íÑíÆÉíā áÇÐÉíÇá
ÇáāĀŌíÉ æáþá Çááá ÈÈÈ íáíā ÇááíÇáííā
(Ōááþí Ýí þáæÈ ÇáÐíā ßÝÑæÇ ÇáÑŪÈÈ ÈæÇ ĀŌÑßæÇ ÈÇááá äÇáā íáŌá Èā ŌáŌÇäÇ)

(Áá ŪāÑÇá : 151)
æÇŌÉāÑÈ ÇáÁíÇá; ÇáþŌÝ áÇ íÆæþÝ ÝíáÇ; æÝí þá íæā íĀÉíäÇ íÑí; æÇáŌáíÇÁ íŌíÇíæā
æÇáíæÇÁ áÇ ÈíÝ æÇáŌíÇŌÇÉ áÇ ÈæþŌŪ Ūā ÇáíÑßÈ ÑŪā þŌÝ ÇáŌíÑÇá æÑÇíæÈ ÇáŌæÇŌíí
æáÇ ÈßÇí ÈÑÈÇí Ýí ææā; æŌŪÇáäÇ Ūáí ÇáŌíí (ŌíÇÝ) Ýí āðá ÇáÇíÇá ÇáāÑþ ÇáÐí Ýíá Çáíāā
ÇáÇÝŪÇáí ÇáßÈíÑ æáÇ íþíā Ūáíā ÁáÇ āā ÈŪæíā æÇáÇ ÝÇáÇŌáÇá íáÈŪÑá; æäÇ ÑĀíÉ ÇáÑŌ
ŌíáÉ āðá ÇáÝÈÑÈ ÇáÇŪáíæÇ ÇŌÈŌí ÈŪŌ ÇáÇíÆÉ áāā ÑŌÇ; ßÇá ÁŌí äÇ íæÇíā ÇáÇíÆÉ ÇááÇæā
ÇáÐí íþÉíā Ūáí ÇáÇíÆÉ íäÇíþá; ÝßÇá þáÉí áŪáþÇ áŪ áĀáÇÁ ÇáÇíÆÉ íÇŌÉ ÇáÐíā íÉŌāæā
.ÐÑæÉ íÉá ÇáÑæÇÉ ÇááŪŌŌŌ ŌíáÉ ÇáááÇŌŌ ááŌíÑÇá æÇáþðÇÆÝ æÇáŌæÇŌíí
æáþí ßÇá ĀáíÑ íÈá ÇáÑæÇÉ Ōíí áíáí ÇáÇÝŪÇáí āā ÁāÉá æĀáŌÝ æĀŌŌÝŪ áÇ ÑĀíÉ āā ÇáþÇíÉ
íáþÇ æĀíÈÇ æŪáäÇ æŌáæßÇ Ýáæ ĀáíÑ ÇááíÇáííā Ýí (áæßÑ) æþī ßÇá áŌíáÇ ááäÇíŌÉíÑ Ýí
.íÇáŪÉ ÇáÇáÇá áíáí Èā ŌŪæí æÈÑß ÇááÇíŌÉíÑ æíÇÁ ŌáÈÇ ááŌáÇíÉ
æßÇá Ūáí Ōíí áíáí Áíí þÇíÇÉ ÇáŌŌŌÇíÇ ÇŌáā "æāÑ ÇŪÇ" ŌÇÈ ŌíÇŪ áíçáí þííā æþí ÇŌÉŌáí
.ĀĒæÇÁ ÇááŪŌŌÉ íæāā ÇÈá ÇíÈā æÇÈā Ūāā æáŪ Ðáß āā íŪÇíÑ íáíþā

: āÑÆíÇÈ æĀŌÈÇÈ æáŪŌíÇÈ
æāā íáÇá āÑÇÐÈÈí ááíÑíÇÈ ÇááŪŌŌÉ ÑĀíÉ Āā ÇáŪíæ þí ÈßÈí íŌÇÆŌŌŌ ÝÇííÉ Ýí ÇááŪíÇÈ
æÇáÇŌæÇí ÝáÇ āā íæā íāÑ ÁáÇ æÈíāÑ áíææŪÉ āā ÇáĀáíÇÈ æíŌþØ ÈáŪíā ŌÇÆŌŌÉ æÇííÉ þá
.ÈáÇÈÈ ÁíÇá
æþí íÇÁ āæŌí íÇá ðÇÈ íæā ÈÈþŌíÑ íĀíí ÈíáíÑ 21 íÈÇÈÈ æ4 áÇþáÇÈ ááíæí æŌíÇŌŌÉí ÁŌŪÇÝ
æÝí þá íæā ÈþŌíÈÇ áŌáŪ ÈÇááÇŌáíí æĒĀ ÈíáíÑ íÈÇÈÈÈ æĀíÑÇþ ŌíÇŌŌÉ ÁáÇ ÇáþÉáí Ýþí
ÑĀí Áíí ÇáŌÇÆþíā ÇáĀŌŌí ÈáÇÈ ŌÇíáÇÈ ßÈíÑÈ ááíÆÉ ÈíÈÈ ÇáþÉáí ÇáÑæŌ ; æáíŌ āā
ÇáŌíæŪííā ÇáĀÝŪÇá ; æāā íáÇá æþÇŌæíí ááðá ÇááŪŌŌÉ áŪ ÇááŪÇŌŌ ÇáĀíÑí ÇáÉí ŌáíÈĀÇ Ýí
ááíÑæÇŌŌ ; æäÇŌíÇá ; æáŪŌŌÉ íÇíí Ýí ÇáŪÇá ÇááÇŌí æáŪŌŌÉ íæŌÉ æíÇæŌŌ ; ÑĀíÉ Āā āðá
ÇááŪŌŌÉ ÁŌí ÇááŪÇŌŌŌ Ūáí ÇáŪíæ æäÇ áþí ÇáŪíææþÇæāÉ ĀĒíÇ æĀŌŌŌŌŌ æŪŌáÇ ßáÇ áþíā
Ýí āðá ÇááŪŌŌÉ ; æßðáß áÇ ÑĀíäÇ ÇáßÇÝŌíā íŌŌæā Ūáí ÇŌÉāŌŌŌŌ ÇááŪŌŌÉ ßáÇ ŌÇáíáÇáā
. Ýí āðá
.æāäÇß ÁŌÈÇÈ ÑÆíŌíÉ ßÈŌí ááÉíæá ÇáÐí íÑí Ýí āðá ÇááŪŌŌÉ æáŌÇáí ÇááíÇáííā

: Āæá āðá ÇáĀŌÈÇÈ
áŌÝ Çááá ÇáŪŪíā ÇáÐí ßÇá íáÝ ÇáááŌþÉ þáäÇ ÈŪáÇíÈā æÑíáÈā æíŌ ÇáĀíæÉ ÈāðÇ Ýí íáāā- 1
æÈŌíÇááá áíáāā æāáÇŌŌāā æÝí íÑßÈāā æŌßæāāā æþí ÈßŌŌŌ ßÈíÑÇ Āā ÈŌþØ þíÇÆÝ þŌÈ
ÇáĀíæÉ æáÇ ÈáÝíŌŌ æßðáß ÇáþðÇÆÝ ÇáÉí ÈáŌá ßÇááŌŌŌ æÈÈÝíŌŌ æáŪ Ðáß áÇ ÈĀÐí ÇáĀíæÉ
. ÇáÐíā íæáäÇ
ÇŌÈÈŌÇá ÇáĀíæÉ ÇáŪÑÈ Ýí íÇíá ÇááŪŌŌÉ æĀþíÇáāā æÈŌíÈĀāā āāÇ Ōíā Çááāā æŌŌŪŪ- 2
. ÇááŪæíÇÈ
æíæí ĀíáŌÈÈ ÇááÇŌáíí áŪ ÇáŌŌí ÇááÈþíā ÇááÉíþŪ ÇáÐí ßÇá íæíā þá þðíÝÉ ÈíŌí āā íáÇá-3
. ĀŌáíÉ ÇááíÇáííā
æíæí ÇáþíÇíÉ Ýí æŌŌ ÇááŪŌŌÉ íÇŌÉ ÇáŌíí ŌíÇÝ ÇáÐí āā íŪÇíÑ ĀŌŌ ÇááŪŌŌÉ áíŪÉ- 4
æÇííÉ æßÇá íæíā þÇíÈā āā íáÇá íáÇŌ ÇááÇŌáíí ææíæí ÇáþÇÆí Ýí íŌā ÇááŪŌŌÉ íŪŌí Çáíáæí
ŌíáÉ þáÉí æíÝŪÉ ŪŪíáÉ; æßðáß æíæí ÇáþÇÆí ÇáÐí ÁáÝÉ ÇááÝæŌ ÇíÈŌŌáā æŌÇŪÉ ÁæÇáÑā
Ýí ÁíÇá ÇáŌíÇÁ íþáá ßÈíÑÇ āā ÑæÉíā ÇáĀíÑÇáÇÈ Ýí ŌŌÝ ÇáÐííÑÈ æĀíÑÇí ÇáŌáÇí æÈÐá
. ÇááÇá æÈæÝíŌŌ ÇáŌŌŌŌŌ æÇáíÇíÇÈ āā ÇáĀŌŪáÉ æÇáĀáÈŌÉ æÇáĀáíÇÈ ÇááÉíŌŌÉ
ááÇŌŌÉ ÇááíÇáííā Ýí ÇŌÈŪáÇá ĀŌáíÈĀā íÇŌÉ ÇáÈþíáÉ āāÇ Ýþí ßÇáÈ ŌŌÈÇÈāā áŌííÉ-5
: æÈþŪ Ýí ÇáĀáíÇÝ
Ýáā ÈþÉáæāā æáþá Çááá þÉáāā æäÇ ÑáíÉ ĀÐ ÑáíÉ áþá Çááā Ñáí

(ÇáĀáÝÇá : 71)
íÈäÇÈ ÇáŌíŌŌ ÇáíÇŌÉÈ ÈÇáíŪÇÁ áááíÇáííā æÇáÉí ßÇáÈ ÈŌíí (Çááāā āāŌá ÇáßÈÇÈ æáíŌí- 6
.ÇáŌíÇÈ æáÇŌā ÇáÇíŌÇÈ ÇáŌáāā æÇáŌŌŌÇá Ūáíáā) (2)
ÇÉíÇí þááÉ ÇááíÇáííā æíæ ÇáÉĀáÝ æÇáÇíÆÉ; ÝáÇ ßÇá ÇáÇíÆÉ ÇáŪÑÈ íŌáÈæā ÇíÈäÇŪáā- 7
ÇáÇ æŌÇŌŌŌæÇ Çáí ÇáÇíÈäÇŪ æāā íþá ÇáÇíÆÉ ÇáŪÑÈ íŌáÈæā āā ŌŪíā āā ŌŪáÇÁ ÇáÈáŪíáÇÈ
ŌíÆÇ ÇáÇ æŌÇŌŌŌæÇ Çáí ÇáÇíÇÈÈ ÈŌæí ŌíÈÈ æáÝŌ āāŌŌíÉ íÇŌÉ (ŌíÇÝ æíßáÉíÇŌŌ æŌÈÇáí)
.Ýáā íŌáÉ āā Áíí ÇáÈáÇÈÈ Ōíá ÇáÇ æáÝðá æíŌÇáā Çááá Ūā ÇááŌáííá íŌŌŌ
āðá áí ÇáÇŌÈÇÈ Ýí áŪŌí ÇáÉí ÁíÉ Çáí áíáÇá ÇáßÝÉ áŌÇáí ÇááíÇáííā æÇáí ÇŌŌŪÇŪ ÇáíŌÇÆŌŌ
.Ýí ÇáÇŌŌŌæÇí æÇááŪíÇÈ áíí ÇáßÇÝŌííā
áþí ÈŌŌáí Çáí áŌÇáŪáÇ Āā áíÈÈÇ ĀŌŌá æŌŌá áíÇÝŪ ÈßÈíÇ æþÇÆí þæÇÈäÇ æŌáÉ áāāÇ
ÇŌÈāŌŌŌ ÇááŪŌŌÉ æææÇŌáÉ ÇááíÇæáÉ ÝÇŪÈÐŌŌ ÈŌÈÈ ÇáÈßÇáíÝ ÇáÈÇáŪÉ æÇááŪæíÇÈ
ÇááÈŌíÉ áíí íæíáā íÈí ÝŌŌ Çáí íÇí íÇá ÈÇŌß -Áíí þÇíÈ ÇááíÇáííā-ŪŌŌæā íáíÇ āā Èíáāā áŌĀæā
.ÇáÇŌŌŌÉ æÇááÇŌáíí

ÝÐÇá àíÈ : "áÇ ÈÍ ää ÇááæÇÓáÉ æÄáÇ ÇÑÓá áßá ÐæÇÈ ÌíÍÉ" æÇÑÓá áää ÐæÇÈ ÌíÍÉ; áÐÍ ÇÓÈÑß ääÐ ÈÍÇÍÉ ÇááÚÑßÈ ÈáÇÈ ÝÑÐ ÈÇáÇÓÇÝÈ Çáí ÌáÓ ÒÈÇÆÈ ÑæÓÍÈ äääÇ ÒÈÍÈÈ æÇÍÈ ää ÇáßæäÇáíæÒ ÇáÝÑÐÈ ÇáÈÇááÈ ÇáÈÇÈÚÈ Çáí "ÒÇÈá" ÇáÝÑÐÈ ÇáÑÇÈÚÈ ÚÒÑ ÇáÈÇÈÚÈ . "Çáí "ÚÒáí" æÇáÝÑÐÈ ÇáÈÇáíÈ ÚÒÑ ÇáÈÇÈÚÈ Çáí "ÌÑíÒ æíÍÈ ÓíÇÝ áþáÇ Úá áÓÇá ÁíÍ ÇáÒÈÇØ ÇáÐíá ÇÓÈÓááæÇ áááÇáíá Äá ÇáÐÇÆÍ ÇáÑæÓí ááíááÈ ÓÁááá : ääÇÐÇ ÈÓÍÈ ÐÐÇÆÝ ÇááíÇáíá ääÓÁÈáÇ æáíá áÇ äÓÍÈ ÐæÇÚÍáá; ÝÁÌÇÈæÇ : Çá ÇáÐíá íÓííæä Ñáí ÇááíÇáíá áíÓ ÇáÁÝÚÇá Èá ääÇáß Ýáíæä ää ÈáÇÍ ÇáÚÑÈ æÄáÑíßÇ æÇáÓíá íæíáæä .ÒÑÈÇÈ ÇááíÇáíá æÇáíÐ Áá ÀÈÇ ÚÈÍÇáÑíáá ÐÍ ÀÈáí ÈáÇÁ ÚÚíáÇ æÈÈÈ ÈÈÇÈÇ ÚÍÈÇ

: ÇÓÈÓáÇÍ ÀÈÍ ÍÝÒ ÇáÝáÓØíáí (äÔÇá áÇáí ääÒæÑ)

Ýí ÚÒÑ ÇáíáÚÈ æÝí ÓÇÚÈ ÇáÇÓÈÌÇÈÈ 9 ÓæÇá ÇááæÇÝÐ 1987/6/5 ÍÇæá ÇáÑæÓ áÚ ÇáÓíæÚííá ÇáÇÝÚÇá ÇÐÈÍÇá ÇááÁÓÍÈ (ÇááÑßÒ Çáííí) áááÑÈ ÇáíÇáÓÈ æßÇá ÇáÇíæÈ ÐÍ ÇÚÍæÇ Òáííá æßÇá ÀÈæ ÍÝÒ Óää ÁííááÇ æÄÐÈá ÇáÓíæÚíæä íÈÐíæä äíææÚÇÈ ÇáÑæÓ ÍÈí íÐÈá ÇáÓíæÚíæä

: ÇáÁÝÚÇá ÐÈá ÇáÑæÓ

(ääÐíþáá ÚÐÇÈ ÇáíÒí Ýí ÇáíÇÈ ÇáíáíÇ æáÚÐÇÈ ÇáÁíÑÈ ÁÍÒí æää áÇ íáÒÑæä)

(ÝÒÁÈ : 16)

æÄÐÈá ÚÈá ÌæÇÚ ää ÇáÓíæÚííá íÚáí æíÒÍÚ áÝÓá Úáí ÇáÇÐÈÍÇá æÓíí áá ÀÈæ ÓÇáá Çáíááí ÚÍÈ .ØáþÇÈ ÝÁÑÍÇá ÐÈíáÇ æ Çáí Ìáää æÈÆÓ ÇááÓíÑ

æÇá ÇÓæÍÇÍ ÌÈÈá æÇááÈá ÇáÐí ÈÈÐÒÒ äää ÇáÀÈÍÇá áíáÈÆß Úá äÓíÑ áÁáÇÁ æÐÍ Ðíá Çá áÐÇ ÇáÐÈíá äæ : æáí ÌÇá ÐÇÆÍ ÇáááíÓíÇ ÇáÓíæÚíÈ Ýí ÈÈÈÍÇ; ÝÚáíáÇ ÓÐØ áÐÇ ÇáßÇÑ áíáíáÇ Èíáá áÇÐ ÇáÈÇÐæä ÈÇáÝÑÇÑ ÝÈÓíí áää Çáßáíá ÈÇáÑÓÇÓ ÝÓÐØ ÈáÇÈÈ æÑÁí ÁáíÑ Çáßáíá ÈÈÇÍá ÇÓáÇÐ ÇááÇÑ áÚ Çáßáíá ÇáÇíÑ ÇáÈÇÈÚ áááíÇáíá æÚá Çá ÈÚÓ ÇíæÇáá ÐÍ ÌÑíæÇ ÝØáÈ ää ÇÈÍ ÍÝÒ Çá íÓÇÑÚ áÇáþÇÐ ÇáíÑíí ää ÇíæÇáá ÝáÑÚ ÇÈæ ÍÝÒ æÚáíáÇ æÓá æÀÈÒÑÍÈÈ ÇáÐÈáí ÇáÈØÍ Úáí ÇáÁÑÓ ÍÈí íÈÝÍÓ ÇáÇáÑ æÇÐÇ ÈÁíí ÇáßÝÇÑ ÇááÒÑíá ÈÇáíáÇÁ áÇÓÇáÈ Ýíá ÈÐíÈ Ñæí Ýæíá ÓáÇÍá áíæ ÀÈí ÍÝÒ æÄØáÐ Úáíá ÑÓÇÓÈíá ÝßÇáÈ ÇáÓáÇÍÈ Çá ÓÇÁ Çááá æÇáÈí íÈÍÈ .ÚááÇ æáæ Ìæä Óä ÇáíáÈ ÈÈÈÍÑ

æÐÈá ÇáÓáÇÍÈ Èþáíá ÒÇá ÀÈæ ÍÝÒ ÐÍ ÀÈÒÑ ÑæÓíÇ æÑÇÁ ÓíÑÈ äæáíÇ ÚáÑá áíæ ÀÈí ÍÝÒ æÄÑÇÍ ÐÈíá ÈÇáÓßíá ÇáÇ Çáá ÈÐßÑ Çáá ÇÓÈØáÇÚ æää íÈáþ ÁáÑÇ ÈÇÍíÇÈ ÓÆ ÝÐáÈ Çáí ÁáíÑá íÓÈÁÐää Ýí ÐÈá áÐÇ ÇáÑæÓí ÇáÇíáÑ ÝÁÐá áá ÝÑÍÚ Çáí ÇááßÇá Ýæííá ÐÍ ÚÇíÑ ææáí .áÇÑÈÇ

ÇÓÈáÑÇÑ ÇááÚÑßÈ

ÇááÚÑßÈ äÓÈáÑÈ æááíÈáÇ íÓíÇÍ ÇÓØÑÇÇæ æáØØ ÇáØíÑÇá; æÄÓÈÍ íÚíÑ áíáÇ æääÇÑÇ æáÇ ÈßÇÍ ÑÇíáÇÈ ÇáÓæÇÑíí ÈßÝ Úá ÐÐÝ ÌááÇ ÇááÓÈÚÑÈ Ýæþ ÐæÇÚÍ ÇááíÇáíá ÁáÇ ÇááÇæä (ÇáÚíæ Çááíæí áááíÇáíá) ÝÇáá íæÇÓá Çááíá ÈÇáááÇÑ æíÚß Úá ÇáíÈÇÈÇÈ æáíÇÝÚ ÇááíÇá (ÇááÇæÈÒÑ 155ááá) áÐÍ ÒÇáÈ ÐÐÇÆÝ ÇáÚíæ ÈÓÐØ Úáí äæÇÐÚ ÇááíÇáíá ÝÈáíí ááÇ ÇáíÈÇá æÈÑíí ÓíÇáÇ ÓáÇÓá ÇáíÈÇá ÇáÓÇáÐÈ ÝßáÈ ÁÓáÚ ÇáÓíí ÁííÇáÇ ÝÁÐæá ááÇíæÈ ÇáíÇáÓíá ÒÇáÐÈ Ýí ÇáÓáÇÁ æÚÑÓáÇ ÌæÇáí ÌáÓíá æÑÇÇ ÝßáÈ ÀÈÓæÑ ÒíÝ ÓÈÓÐØ áÐá ÇáÓíÑÈ ÇáÚÚíáÈ Ýæþ ÑÄæÓáÇ ÇÈÑ ÐÐíÝÈ ØÇÆÑÈ äáÇ íÒä ØáÇ ÒÇááÇ; æáÇ ÈíÑßÈ Èíá äæþÚíá ÇáÇ .æÚááÈ ÁááÇ äáÇíÈí æÄá ÐÐíÝÈ ÓÈÓíÈáí ÝÁáÇá ÓáÇÍÈí

ÒáÈ ÁíáÓ ÁííÇáÇ Ýí áÝþ Úáí ÈÇÈá ÈÚÓ ÇáÇíæÈ ÇáÇÝÚÇá ÌÑÇÓÇ ÝßáÈ áÇ ÀÈíÑß ää äßÇáí ÇáÇ ÇÐÇ ÑÁíÈ ÇáÇÝÚÇá áÑÚæÇ Çáí ÌÇíá ÇááÝþ; Çááá áÇ íÑáÈæä ÇááæÈ æÄÓÈÍ Ìæí ÇáÓÇÆÑÇÈ æáííÑ ÇáíÈÇÈÇÈ æÄÓíÓ ÇááíÇÝÚ áÚáÇ áÁáæÝÇ Çáí ÁÐÇááá æáá íÚÍ ááíÐÑ Áí äßÇá Ýí ÌíÇÈáá ÁÓÍÈ áÚíáÇ ää ÇáÁáÇá æíáÈæÚÇ ää ÇááÓÇÆÈ æÇáÇÍÓÇá æáÇ ÇÓÈØÍÚ Ýí áÐá ÇáÚíÇáÈ Çá Ááþá Çáíß áÇ Áíááá Ýí ÁÚáÇÐÍ Úá ÒÈÑ áÐÇ ÇáÓÚÈ ÇáÚíÈ æáßáí ÇÓæþ Çáíß ÐÓÈ .(ÓÇÆÐ ÇÈí íÇÓN æÇÓáá : ÇáÇÓØÈ : Áæ áÓÈÑí

ÐÓÈ áÓÈÑí

áÐÍ ÇÚÈÇÍ ÓÇíÈáÇ ÇááÓÈÑí Áá íáþááÇ ÈÇáÓíÇÑÈ ää ÈíÓÇæÑ Çáí ÓíÇ æÐÇÈ íæä æÇÐÇ ÈÁÈí íÇÓN íÐæá áí : ÀÈÚÑÝ ÐÓÈ áÐÇ ÇáÑíá; áÐÍ ÐÈáÈ ÇÓNÈá ÒááÇ Ýí íæä æÇÍÍ ÝÓÁáÈá : ää Çíá ÁáÈ; ÝÐÇá : ää ÈÚáÇá; ÝÓÁáÈá Úá ÐÓÈ ÇááÁÓÇÈ ÝÐÇá : ÒáÈ áíÇáíÇ Ýí ÈÚáÇá æßáÈ ÁÚÍ áÝÓí áÁÚæí ää ÈÚáÇá -ÁÑÓ ÇááÚÑßÈ-Çáí ÈíÓÇæÑ áÑÇÍÚ ÇááÓÁæáíá ÈÈÚÓ ÍÇíÇÈí æää ÚÇÍÈ ÈÚÓ ÇááíÇáíá Áá íÐæÇ ÇáÓíÝ æÇáÑÈíÚ Ýí ÁÑÓ ÇáíáÇÍ æíÐæÇ ÁÓáÑ ÇáÓÈÇÁ Ýí ÈíÓÇæÑ ää Áíá ÇáÇÚÍÇÍ æÇáÈíáíÓ áÁá ÈÚÓ ÇáááÇØþ Ýí ÇáÓÈÇÁ ÈÑÈÝÚ ÝíáÇ ÇáÈáæí áÈÑÇ æÓíÇÍÈ æáÇ íáßá ÇáíÇÈ ÝíáÇ; æÝí áíáÈ Úíí ÇáÇÓíí ííÈáÚ Ýí ÈíÈí Ýí ÈÚáÇá ÓæíÈí æÀÈáÇÆÍ ÇáÁÑÈÚÈ æÇÈáÈÇÍ æÇíæÇÈ ÓæíÈí ÇáÈáÇÈÈ æÇíæáÇ æÁÚÇÑÈ 4 ØÇÆÑÇÈ æÁáÐÈ ÐÐÇÆÝáÇ ÇááíáÑÈ ÝíáÑÈ ÇáááÓá æÄÓÈÍ ÁØáÇáÇ æßáÈ ÍÇÑí ÇáÈíÈ Ýáá Áíí ÐÇ Ñæí Ýí ÇáÈíÈ æáá ÁÓÈØÚ Áá ÁíáÚ ää ÁíÓÇááá Óæí ÐØÚ áíá áÈáÇÈÑÈ ÇíÈáØÈ ÈÇáÈÑÇÈ æáá ÁíáÚ ää ÁíÓÇÍ áÁáÇÁ ÇáÇÈáí ÚÒÑ ÓíÓÇ ÁáÇ áÇ íþá Úá ÚÓÑÈ ÒíáæÚÑÇáÇÈ ää ÐØÚ Çááíá; æÝí Ðáß Çáíæä ÐÈá ÚÍÇ ÇÓNÈí áÐá ÈßÇáááÇ ÇÈáÇÚÓN áÝÑÇ ää ÁþÇÑÈí ÝßÇá äíææÚ áÇÐíááÇ ááá .ÚÓæíá ää ÇáÇÓÇÍí æÝí áíáÈ Úíí ÇáÇÓíí ÁÑÈÚÈ æÚÓÑíá ÓíÓÇ äßÇÍ Ìíá ÈáÇííßá ÓáÇÆÑáÇ íÐÓí ÚáíáÇ ÇáÁÓí áæáÇ ÈÁÓíáÇ

ÇááÇÓ Çáí -Óái Çááá Úáíá æÓáá-æÄáÈá ÆÈÛÓ ÍáÐ Çááá Çáí æáßá æÇááá æÇ ÍÈí áá æÈÛÓí áßá
(áííÚááí Áá ÇÈÍÓßá Íßá; ÝÞÇá Çáíáæí : ÈáÈá áÐÇ ÞÇáÈ ÇáÓáæÇÈ æÇáÇÑÓ
æáÐÇ ÝáíÓ ÛíÈÇ Æá íáÓá ÑÈ ÇáÚÓÈ ÛÓÑ ÁíÇÈ áá ÇáÓáÇÁ áÈÈÑÆÈ íáæí áá ÒÑÐÈ ÆÈáá
ÈáÇ æÇÈÈÇÈáÇ Úáí Ñíá íÓái æíÓæá áá ÇááíáÈ æáæ ØÚÁÈ Èá ÇÈíÑß Çæ ÈÓíÑ Èá ÇÈíÑß
: æÇáÁíÇÈ ÇáÈí ÍáíÈ áÐá ÇáíÇíÈÈ Ýí ÓæÑÈ ÇááÓÇÁ
(ÁáÇ ÇáÓááÇ Çáíß ÇáßÈÇÈ ÈÇáíß áÈíßá Èíá ÇááÇÓ ÈáÇ ÁÑÇß Çááá æáÇ Èßá ááíÇÆáíá ÍÓíáÇ)
(ÇááÓÇÁ : 105)

æáÐá ÇáÐÓÈ áÇ ÈÚÑÝ ááÇ ÇáÈÒÑíÈ áÚíÑÇ æáá ÈÚÑÝ ááÇ ÇáÁÑÓ æÈíáÇ æÈÓáí æííáÇ ÈÁá
áÐÇ ÇáÐÑÁá ÈáÓíá áá Íßá Íáíí áÇ íáßá ááÈÒÑ Áá íßáá ááá íí Ýíá áÁá ÇáÈÒÑ ááÇ ÇÑÈÝÚÈ
ÈÓæÑÇÈáá æáááÇ ÕÝÈ ÇÑæÇíáá æáááÇ ÇÓÈÞÇáÈ ØÈÇÆÚáá áÇ íáßá Áá íÑÈÝÚæÇ ÈÇáÝÓáá
Çáí áÐÇ ÇááÓÈæí ÇáÝÐ ÇáÐí íÑÓá Úáí ÇáÇÝÞ ÍØÇ áÇ íáßá Áá ÈÑÈÐí Çáíá ÇáÈÒÑíÈ æáÇ íáßá
.Áá ÈÓÚí Çáíá ÇáÇáÓÇáíÈ ÁáÇ Ýí Úá áÐÇ Çáííá æÇáÇ Úáí áíí áá áÐÇ Çááááí
æíáÇÓÈ ÇáÐÓÈ Ýí ÓÈÈ áÓæá áÐá ÇáÁíÇÈ Çá áÝÑÇ áá ÇáÇáÓÇÑ -ÐÈÇíÈÈ Èá ÇááÚáÇá æÚáá
ÑÝÇÚá-ÚÓæÇ áÚ ÑÓæá Çááá -Óái Çááá Úáíá æÓáá-Ýí ÈÚÓ ÚÓæÇÈá ÝÓÑÐÈ ÇáííÚ áÇííáá
(ÑÝÇÚÈ) ÝíÇáÈ ÇáÓÈáÈÈ Íæá Ñíá áá ÇáÇáÓÇÑ áá Ááá ÈíÈ íÞÇá ááá (Èáæ ÇÈíÑß) ÝÁÈí ÓÇíÈ
ÇáííÚ ÑÓæá Çááá -Óái Çááá Úáí æÓááÚ; ÝÞÇá : "Çá ØÚÁÈÈ Èá ÁÈíÑß ÒÑß ÍÑÚí æÝí ÑæÇíÈ :
Çáá (ÈÓíÑÈ Èá ÇÈíÑß) ÝááÇ ÑÁí ÇáÓÇÑß Ðáß Úáí Çáí ÇáííÚ ÝÇáÞÇáÇ Ýí ÈíÈ Ñíá íáæí ÇÓáá
Óíí Èá ÇáÓáíá; æÞÇá ááÝÑ áá ÚÓíÑÈá : Çáí ÚíÈÈ ÇáííÚ æÇáíÈáÇ Ýí ÈíÈ ÝáÇá æÓÈæíí Úáíá
ÝÇáØáÞæÇ Çáí ÑÓæá Çááá -Óái Çááá Úáíá æÓáá-ÝÞÇáæÇ : íÇ æÈí Çááá Çá ÓÇíÈáÇ íÑí Çá ÇáÐí
ÓÑß ÇáííÚ ÝáÇá æÞí ÁÍØáÇ ÈÐáß ÚááÇ ÝÁÚÐÑ ÓÇíÈáÇ Úáí ÑÁæÓ ÇááÇÓ æíÇíá Úáá ÝÇáá
Çá áá íÚÓáá Çááá Èß íááß æááÇ ÚÑÝ ÑÓæá Çááá -Óái Çááá Úáíá æÓáá-Áá ÇáííÚ æííÈÈ Ýí ÈíÈ
Çáíáæíí ÞÇá ÝÈÑÁ ÇÈá ÇÈíÑß æÚÐÑá Úáí ÑÁæÓ ÇááÇÓ æßÇá Áááá Þí ÞÇáæÇ áááÈí -Óái Çááá
Úáíá æÓáá-ÐÈá ÚáæÑ ÇáííÚ Ýí ÈíÈ Çáíáæíí Áá ÐÈÇíÈÈ Èá ÇááÚáÇá æÚáá ÚáíÇ Çáí Ááá ÈíÈ ááÇ
.Ááá ÁÓáÇá æÓáÇí íÑæááá ÈÇáÓÑÐÈ áá ÚíÑ ÈíáÈ æáÇ ÈÈÈ
ÞÇá ÐÈÇíÈ : ÝÁÈíÈ ÑÓæá Çááá -Óái Çááá Úáíá æÓáá-ÝßááÈá ÝÞÇá -Óái Çááá Úáíá æÓáá-ÚáíÈÈ
Çáí Ááá ÈíÈ íÐßÑ áááá ÇÓáÇá æÓáÇí æÈÑáíáá ÈÇáÓÑÐÈ Úáí ÚíÑ ÈÈÈ æáÇ ÈíáÈ; ÞÇá : ÝÑíÚÈÈ
.æáæííÈ Ááí ÍÑíÈ áá ÈÚÓ áÇáí æáá Çßáá ÑÓæá Çááá -Óái Çááá Úáíá æÓáá-Ýí Ðáß
ÝÁÈÇáí Úáí ÑÝÇÚÈ ÝÞÇá : íÇ ÁÈá Áíí áÇ ÓáÚÈÈ ÝÁíÈÑÈá ÈáÇ ÞÇá áí ÑÓæá Çááá -Óái Çááá
: Úáíá æÓáá-ÝÞÇá : Çááá ÇááÓÈÚÇá; Ýáá ááÈÈ Áá áÓáÈ

(2) (...ÁáÇ ÁáÓááÇ Ááíß ÇáßÈÇÈ ÈÇáíß)

áÞí áÓáÈ áÐá ÇáÇíÇÈ Ýí ÁíÑí ÇæÞÇÈ ÇáíáÇÚÈ ÇááÓááÈ æÁíÞáÇ ÍíÈ áá ííÚ Çáíáæí ÓááÇ
áÓáæáÇ ÁáÇ ÓæÈæá ÈíÇá áÐÇ Çáííá æáá ííÚæÇ ÍáííÇ ÇáÇ ÍÇæææÇ Çá íØÚáæÇ Èá ÇáíÇíÈ
.ÇáÑÈÇáíÈ ÇáÈí ÈáÈá áÐÇ Çááááí æÇÞÚÇ æÓááæÇ ÇáííÚ æÇáíáÇÇ
áÓáÈ ÇáÁíÇÈ æÞí áÓÈ Çáíáæí áÚÇáíáá (áÓÇÆíáá) æÁÞÇææÇ ÓÈÇßáá æÝÑÐæÇ ÓáÇááá ÈíÇá
.ÇáíáÇÚÈ ÇááÓááÈ íÈÚæááÇ ÇáÝÈáÈ íáæáá ÈáÓíÞáÇ æíÑíáá ÈÓÈíÈáÇ
æÞí ÞÇá Çáíáæí ÇáÚÞá ÇááÝßÑ æÇáÑÁÓ ÇááíÈÑ æÇáÁíÇíí ÇáíÈíÈÈ ÇáÈí ÈííÑ ÇáááÇÝÞíá áá
æÑÇÁ ÓÈÇÑ ÍíÈ íßáá ÇáÐíá Ýí ÞæÈáá áÑÓ ÇááíÇáÈ ÇáíÈíÈÈ æÇáÞÝÇÓÇÈ ÇááíÓÈ ÇáÈí íÓÑÈ
.ÈáÇ Çáíáæí

æÝí áÐÇ ÇáæÞÈ ÈÈáÓá áÐá ÇáÇíÇÈ áÈáÓÝ íáæííÇ ÇÈáá ÚááÇ ÈÓÑÐÈ æÈííá ÈáÇ ÈíÈÇ áá ÈíáÈÈ
ÇáÇáÓÇÑ ÇáÐíá ÞÇáæÇ ÚíÈÈ (áíá áÓí) ÑÓæá Çááá -Óái Çááá Úáíá æÓáá-æÇáÐíá ÐíáæÇ ÇáÚÇáí
æÇáÑííÓ æÇááÝÓ æÇááÝíÓ áá Áíá áÓÑÈ áÐÇ Çáííá æíáÇíÈ æÈÈÈá; áÓáÈ áÈÈÈÈ ÒÑÐÈ Ýí ÈíÈÈ
.ÁáÓÇÑí ÝÈÚÓí ÈáÐÇ ÓíÝÇ ÍííÇ áÓááæÇ íÓÈÚááá Çáíáæí ááÈÓáíÑ ÈÁáÓÇÑ áÐÇ Çáííá
áÞí ÞÇáÈ ÇááÓáíÈÈ Ýí ææÇÓíá ÇáÈÒÑ ÈÞÈÓí Áá áÇÈÈÇÑ áÐá ÇáÞÓíÈ æÁá áÇ ÈáÈÓ áÐá
ÇááÓááÈ ÓíáÇ Ýí áÐÇ ÇáæÞÈ æáÚ áÁáÇÁ ÇáÁÞæÇá æÞí ÞÇáÈ ÇáßíÇÓÈ æÇáÓíÇÓÈ ÈÞÈÓí Áá
áÇ íÝÓí Ñíá áá ÇáíáÇÚÈ ÇááÓááÈ æáá Áíá áá; áÁíá íáæíí íæÇÓá Þíí Çááíá ÈÇáááÇÑ ááÇÓÇÁÈ
.ááÐÇ Çáííá æÁááá

áÞí ÞÇáÈ ÇááÈÇÐÈ Ýí ÚÑÝ ÇááÇÓ ÈæíÈ Áá áÇ íÝÓí Ñíá áá ÇÈáÇÁ ÇáíáÇÚÈ ÇááÓááÈ æÚáí ááÁ
áá Ááá ÇááíáÈÈ áÇ Èá Úáí áÑ ÇáÚÓæÑ æßÑ ÇáíáæÑ íáÓá Èá ÞÑÁá íÈáí ÁáÇÁ Çááíá æÇØÑÇÝ
ÇáááÇÑ Çá ÑÑæÝ ÇáíáÇÚÈ ÇááÓááÈ æáÓáíÈáÇ Ýí Èáß ÇáíÞÈÈ ÇáÚÓíÈÈÈ ÈÓÈáÓá Ýí ÇááÚÑÈ
ÇáÈÒÑíÈ ÇáÞÓíÑÈ Áá íÓÑÈ ØÝíÇ Úá æÈá áÐÇ ÇáíÇíÈ æÇá áÇííÚáá ÍíÈ ÇáÓÇáÑ æííÇÁ
ÇááÓÇÝÑ

æáßá ÇááÓááÈ áá Èßá áíÑí ÈÈÑÆÈ ÈÑíÁ ÇÈáá æÇá ÞÇáÈ ÈÈÑÆÈ ÇááÈáá æÇáÓÇÝ ÇááÚáæá
.ÓíÆÇ ÈÞíáÇ Ýí áíÓÇá ÇáÑíáá-æáßá ÇáÞÓíÈÈ ÁÈÑÑ áá áÐÇ ÈÈÈíÑ
Çá ÇáÞÓíÈÈ áí ÇÞÑÇÑ áááí ÑÈÇáí ÞÇÆá Úáí ÇáÚíá ÈØÈÞá ÇáíáÇÚÈ ÇááÓááÈ Úáí áÝÓáÇ ÞÈá Áá
ÈØÈÞá Úáí ÚíÑáÇ æÈáÈÓÝ ÇááíáæÚÈ ÇááÁááá ááíß áá áÇááÇ æíááÇ ÞÈá Áá íáÈÓÝ Çáíß áá
ÚíÑáÇ; áÇ Èí áá ÇÞÑÇÑ áááí áÇ íÈÁÑíí áÚ Çááæí æáÇ íÈÓÚÓÚ áÚ ÇáÓáæÇÈ æáÇ íÈÁÈÑ
ÈÇááÓÇáí ÇáÞÑíÈÈ æÇáÇáÓÇÈ æÇáÚÓÈíÇÈ íÞæá ÇáÇÓÈÇÐ Óíí ÞØÈ Ýí ÇáÚáÇá(3)(æíáÚÑ
ÇáÇáÓÇá áá áÐá ÇáÞáÈ ÇáÓÇáÞÈ Úáí ÇáÓÝæí ÇááÇÈØÈ Ýí ÍáíÚ ÇáÇáá Úáí áíÇÑ ÇáÁÓáÇá
ÝíÑÇáÇ ááÇáß... ááÇáß Ýí ÇáÓÝæí æíÑí Èíá Èáß ÇáÞáÈ ÇáÓÇáÞÈ æÇáÓÝæí ÇááÇÈØÈ ÓíæÑÇ
áÈÑííÈ; ááÇáß áá ÇáíáÇÁ æÇááÑÇÁ æÇáÓíÇÓÈ æÇáßíÇÓÈ æÇáÈÑÇÚÈ æÇáááÇÑÈ æáÓáíÈÈ
Çáíáæá æÇáæØá æáÓáíÈÈ ÇáíáÇÚÈ Çáí ÁíÑ ÇáÇÓáÇÁ æÇáÚáæÇáÇÈ ÝÇÐÇ ÍÞÞ ÇáÇáÓÇá ÝíáÇ
!!ÇááÚÑ ÑÁí ÈíÈáÇ Çáíáæí

aeiaUN CaCaOCa aNE CINi YiNi CaAaE CaAOaaE -aeIaC-OcUIE aa CaOOI Cai CabaE EeacEN
Uai aicN CaECNi aeI EEOAU Cai CabaE CaEI aeIaaC CaiC CaaaaI CaYNI
AaC CaUYa CaDi IOaaE (CaUICaE)YI Aaa CaiCaaiE CaUCENE acalCONE YaC IOEIB Aa
(aNyU Uaa CaUOCa Yi aeA aDC Calae CaauY ... CabNia
Ca NYU CaUaa Ua CaacO ai aaAE CaCaEiCa CaEI aa AlaaC EaOa Canael CaAia aa
CaOaCa; aaaa aOaE CaONCaEU aeAeli CaAA EcabEE; acOEaNca CaUaa aePeaa CaacCa
: acacOEaCaE EIe ain CaUEaeIE pNia CabYN; aePiac Dca CaOCYUI
AaC Ca UOE YaOE CUIa PeEC aeAa ae YaOE CUIa pENC
aaEI aaE CaAAeB aeYOI aYO IN ENi CaADaE BYNC
acCa CaaoEOUYia Yi CaANo CaDia iUIOaa EIe CpiCa CalECEne aiOEIPae CalOI Yi CalaiC
: acAUOCe Yi CaAINe
Aa CaDia EaeYCa CaacCaEBE UCaaI AaYOaa Dcaec : Yi BaEa Dcaec BaC aEOUYia Yi
CaANo Dcaec : CaA EBa ANO CaAA acOUe YEaCINac Yiac YCaEaEB aAeCa aa Iaa acOcaE
aOINc CaC CaaoEOUYia aa CaniCa acCaOCa acCaalCa ac IOEOIUaa IiaE acC

(IaElae OEIac YCaEaEB UOI CaAA Aa iUYae Uaaa aeBca CaAA UYae UYaeNC
(CaOCa : 97 -99)

YCaDia ac iaCINaa aa EIe ain CaUCaia ainOaa CaUIO Eia pOUca CaOacEa IOCaAA Iaaa
IOaaac Baac IEe OCiaC Ne CaUOE OUiNC YCDc UaaE OEe aOaa aDa CaAIE YCaB OEY
CaCaac aOiaC ICaNC Ybi Nai CaEiCni EcOaCia Ua UBNae AIEnai CaE UEcO (Aa AaC
aa CaAOaia Bcaec au CaONBia iBENaa OacI CaONBia Uai Uai NOaa CaAA -Oai CaAA Uai
: aeOaa-iAEI CaOaa YiOIE Alaa YIPeaa Ae iONe YIPeA YaADa CaAA EUcai
(... Ca CaDia EaeYCa CaacCaEBE UCaaI AaYOaa)
(CaOCa : 97)

aDC OAa CaAAaia Yi aeE CabCEOia Uai Iiaaa BcabCEO Uai CalaN YaC Ecab Ecadia iUIOaa
Yi EacIaa IEaEUaa aeIABaa BaC EAba CaAUca ac IOUaa Aac abae CaOCa aeOUe CabOCa
.acCaUacae acCaEUYE acalINE acanCEe aeaelia CaOicNe aIaCa CaUaCNE
acCaDia ac iEINbae aNyU CaUaa acacOCY CaAUaaia aAcCa EIaNC Cai CaAA Uiaa iUacE
: CaaoEOUYia

aeCaBa ac EbCEaa Yi OEia CaAA acaaEOUYia aa CaniCa acCaOCa acCaalCa CaDia ipaae
(NEaC AINlaC aa aDa CabNIE CaUCaa AaaaC acIua ac aa alaa aeic acIua ac aa alaa aOINc
(CaOCa : 75)

.Yaa CaUCaia aAaYOaa ac iEINbae acC iEINbae acOCaE CaUaa Ua CaAUaaia
aeDC BcaE Aae AIE aOaE ac EcIE CabEca EOIN Cai CaUae Calpibe acAOEE CanEiOI aa
: aeae AOcaE CaUaa

ADa aaDia ipCEaaE Eaaa Uaaac acCa CaAA Uai aONaa apIIN CaDia CINac aa IicNaE EUIN Ib)
CaC Aa ipaaC NEaC CaAA aeae ac IYU CaAA CaacO EUOaa EEUO aalaE OacAU aeIU aOaacE
aeOCII iDBN Yiac COa CaAA BEINC aeiaONa CaAA aa iaONa

(Ca CaAA abae UOI
(Cali : 40.39)

YaAcCa Uaaac EaE ONIac aa IicNaE CIIcYc acYeacEc (EUic) Uai Ibaa aeBca CaOE
Calpibe aONlaa ae CaEelI CaDi Iaaae Yi AUacBaa aeOac aa Alaa acC AOcaAc Cai
paa; acC Bca aaa DaE Aac Aaaa aeIac CaAA aeDC Uai CaONBia aBEN CaDaE YCaEelI Yi
.aUN CUIca CaAA INIae IOEIP OCIEac CaONI aa aOb NaOE aaneU OECEa
Ua OUI Ee IeIN Ua CEa UEcO NOI CaAA Uaaac Bca "aac INI CaAEI -Oai CaAA Uai aeOaa-aa aBE
Bca AEaeBN : CINac aeiaa CaC aaa acCaC Cai aNCIUaa iaaba; Bca CEa UEcO YaADa CaAA
: UOaela

(Cda aaDia ipCEaaE EcAaa Uaaac acCa CaAA Uai aONaa apIIN)
.Dca CEaeBN NOI CaAA Uaa : YUNYE Ca OibaE DEca "(4)

AI BcIN Uai aON UEcIa CaAAaia aa UIN DEca aeBa OEICaa INI (aeA CaAA Uai aONaa apIIN)
.aa UEcIa Aa IEdac Ilaa Yi OCUEa
: aeIa aPaa

Ca YNIoe Calai aa Aaa CaYNCaEO CaEI CYENOC CaAA UiaC aa Yae CaOEU CaOECp- 1
.aeAIE UiaC AICaC BcaOacE acAOaa acAOBCE OacA EOacA
Ca aOCaeE CaYNCaEO CaCOacaiE acICaC AaN Caai aeBaiY NEcai aba CaOCa Aaa Ip- 2
.OEIUI aeAaN aObi ac icIa Yia Aac aacIB Ae aacIa
abi Uaaac Yi BEIN aa CaEalCa CaCOacaiE aeINaaC aa Alai Calpae CaEI EeaeU Ec- 3
CaliacCaCE YCaIICIE Ca CpENEe aa AYNCIac CaacOaeE Eala UaiB acCaBaE iUOB Ca aeOE
DaEa Ae CpENEe aa CaEIE CaDi iINoa acC EOEOIU pae Yi CaANo Aa EaaU COnCY CaOCe
.Aa EEINB aeI EayU AaYCOac aeIaeI EEBIE IacEac

æãŨŸŸËää Èííää æÇáÈÒÇää ÈÇáääÇÝá æŸŸÇÁ ÚÞÇÆíää ää ÇáÈÍÚ æÍÇÍË ßá ÌÈáÈ ááØÚÇä
æÇááÈÇÓ æÇáíÆÇÁ
ÈÇáíÇ : ÈÓáíá ÇáàÓÇÚÍÇÈ ÇàŒÆíáÈ ÇáÞáíáÈ ííÇ Èíí ááàìÇáííá ÇáÐíá; ää íŸÇÍŒæÇ ÍáÇíÞää äàÐ
ÇÍÈÍÇá ÇáÞÈÇá ÁíÇá ÈŒÇÞí 1978

.ÈÇáÈÇ : ÇŒæÇÁ ÚáÄ ÇáÒÈÇÈ ÇááÈÚØŒíá ááÞÈÇá æÇááÈŒŒÞíá ááŒŒÇÍÈ
æŒŒæÇ Úáí ÈŒŒÈ Çááá æÈíÁÈ áíææÚÇÈ ÇáÇíÆÈ ÇáÚŒÈ ÈŸÍ Ááí ÍÇíá ÁŸÚÇáŒÈÇá Èä
ÇßÈŸŸäÇ ÈÚÍ ÇáÈ (áíÈ) Áä ääÇáß ÇáíÇŸÇ ÁßÈŒ ÈäÈŸŒÇáÇíÆÈ ÇáÚŒÈ Þí ááŒáÇáÇ ää ÍáÇá
ÇááÚÇíŒÈ áŸ ÇáíáÇí ÇáÁŸÚÇáí æÇáÇíÈáÇØ ÈÇááìÇáíá ÁŒáŒ æŒæÇÈ ÁÍŒßáÇ Áä ääÇáß
ÞŒÇíÇ ÁÍŒŒ ÍíááÇ Ííæá ÇáÚŒÈ æàŒÇßá ÇßÈŒ áŸÈÇí ÍááÇ ÈÇÐá Çááá Èíí ÇááÇŒÞíá ÈÇáŒÇí
ÇááÈíáŒíá ááíáÇí
: æää àÐá ÇáÞŒÇíÇ ÇáŒÆíŒíÈ

äÞá ÇáíáÇí ää ÞÈÇá Þæä Œí ŒæŒíÇ Ááí ÌáÇí ÇŒáÇáí ÚÇááí; æÁä ÇáíáÇí íáÈÞá Ááí ŒŒÇÚ Œíí - 1
Èíá ÇáÚÞíÈÈ ÇáÇŒáÇáíÈ æÇáÚÞíÈÈ ÇáŒíæÚíÈ æÚáíáÇ íŒÈÍ ÇáßŸÇí Èíá ÇáÁáÈ ÇááŒááÈ æÈíá
ÇáÁáÈ ÇáŒíæÚíÈ æíáŸ (æÇŒŒŒ)

ŒŸÚ áŸæíÇÈ ÇááìÇáíá ÇáÁŸÚÇá ÇáÈí ÈÄÈŒÈ ÈŒæá ÇáŒŒíÞ æßÈŒÈ ÇáÈŒíÇÈ ÇÐ Áä - 2
áŒæŒ ÈäÇáí ŒææÇÈ áŸ ÇŒÈáŒŒÇŒ ÇáÞŒŸŸ ŸæÞ ŒŒæŒŒá æŒŒæŒ ÇáÁÈ æÇáÁí æÇáÚá ŒáíÇÁ
æÁŒÈÍÈ ÇáÈäÈ äŒæáÈ Çáæíá æÞŒŸÈ ÁŒíá ÇáÇæáÇí æáíÈ ÁŸíá ÇáÇíÆÈÇÈ; ßá àÐÇ áŸ ÇáÚæŒ
ÇáŒŒí æÇáŸÞŒ ÇááíÞŸ ÈííÈ áÇííí ÇááìÇáí áÞáÈ ÚÐÇÁ æáÇ ÞŒŸÈ ÞŒÇá; ßá àÐÇ ÁÈŒ Úáí
ÇŸŒÈÈ ÇááìÇáíá æÚáí áŸæíÇÈää

ŸßÇá áÇ Èí ää ÁíÇí ÍÇáíÈ ÈäŒí Úáí ÍŒÇíÇÈää æÈŒŒ í Úáí ÁáÇááá æÈæÇŒíáá Ÿí áŒŒíáá
æÈŒŒŒßáá ÁŸŒÇíáá æÈŸŒíŒ áŒÇßááá

ÈÚáíá ÇááìÇáíá : æàÐÇ ÍæŒ íáßá Áä íÞæä Èä ÇáÚŒÈ ÇÐ Áä ÇáÇßá ÇáíÚÇÈ Ÿí àÐÇ ÇááìÇá - 3
ŒÇŸŒÈ æáÇíŒíáÇ ÚíŒŒá ŸÞí ÇŒÈŒáí áŸŸá ÇáíÚÇÈ ÇáÇæÇÆá ÇáÐíá ÇÈÈíÆæÇ áŒíŒÈ ÇáíáÇí
æŒÞŒ ßÈíŒ ää ÇáÚááÇÁ ŒáíÇÁ Çæ áÇíŒæÇ æŒŒá Ííá ää ÇááìÇáíá áÇ íŸŸŸ Úá Ííáá ÁáÇ ÇáÞáíá
áÁä ÇááíŒŒÈ Þí áíáÈ æÇááŒíí Þí ÞŒŸ æÚÇÈ ÇææÇáí æää íŒáŸ Úá ÇáÇŒáÇá ŒíÆÇ ŸÈÍ Çáíá
Úíáíá Ÿæíí ÁŸÚÇáŒÈÇá ÚÇŒÞÈ Ÿí ÈŒŒÈ ää Çáíá áÇ íŒáŸ ÁáÇ ÁŒíŒ ÇáŒŒŒŒ æíæí ÇááíÇŸŸ
æÞŒŸ ÇáŒÇÆŒÇÈ æáÇ íŒí ÁáÇ ÌÈÈ ÇáŒáíÇÁ æÁŒáÇÁ ÇáÁÈŒíÇÁ æÁááÇŒ ÇáíáÇÁ . . .
æáÐÇ ŸáíŒ ŸííÈÇ Áä ÈŸŒ ÇáíÈáÇÈ ÈáÞá áíÈáÇ áŒÇŸÈ ÈŸííÈ ááŒáÇÈ Úáíá áÁáá áíŒ Ÿí
ÇáíÈáÈ æÇíí íÈÞá ŒáÇÈ ÇáíáÇŒÈ

Áä ÍÇÍÈ ÇáíáÇí ÇáÁä Ááí ÇáŒíÇá ÇáíÚÇÈ ÇáíßáÇÁ ÁŒí ää ÍÇÍÈá Ááí ÇáŒáÇí æÇáí ÇáÁŒÈÇÁ
æÇááááíŒíá æÇáÚŒŒŒíá æŸíŒáá ää ÁŒíÇÈ ÇáÇÍÈŒÇŒÈ
Çá ÇáíáÇí ÇáÁŸÚÇáí ÈÍÇÍÈ ŒííÈ Ááí ÇááÇá æáßá ÍÇÍÈá ááŒíáá ÁŒí

ÇíÞÇŸ Œíá ÇááíŒÈ ÇááÈíŸ : áÞí ÁŒÈÍÈ ÇááíŒÈ ÍŒŒÇ ßÈíŒÇ íÈáíí ÇáíáÇí - 4
ÇáÁŸÚÇáí; æáááíŒÈ ÁŒÈÇÈ Úáí ŒŒŒáÇ : ÇáŸÞŒ æÇáíæŸ Úáí ÇáÁŸŒŒŒ æÈíáí ÇááŸæíÇÈ.
Ÿæíæí ÇáÚŒÈí Ÿí ÍÇíá ÇáíáíÞ áŸ ÇááìÇáí ÇáÁŸÚÇáí íŸá ÇáÁŸÚÇáí íŒÈÈŸí ŸßÈŒ ÇááíŒÈ ää
Ðááá áÁä ÁÞŒí áÇ íáßá Áä ííáá Èä ÇáÁŸÚÇáí ÇáÚÇí Áä íŸáá ŒÇÆÞÇ Áæ ÍÇŒŒÇ Ÿí Áíí
ÇááÁŒŒÈ Ÿí ÍæáÈ ää Íæá ÇáÈÈŒæá ŸÚáíáÇ íí ÇÈá ŒÇÍÈ ÇááÁŒŒÈ Áæ ÇáŒŒÈ Áæ áííŒ
ÇáíÇÆŒÈ áŒÇÈŒÇ áŸá Ÿí ÍÇíá ÇáíáíÞ ŸÁáá íŒÈí Áä íŸÇíŒ ÈáÇíá æíÈŒß ÇáÚŒÈí ííáíÇ

æßá ää ÇáÞÇÍÈ ÇáßÈÇŒ Þí ääÚáá ää ÇááíŒÈ æíæí ŒÇÈ ÚŒÈí ŸŒ ÇáÇáÇÈ ÈíÇáÈá
ÈíŒíß ÇáÞÈÇá ÈÇŒÈáŒŒŒ Œí ÇáŒæŒ : ŸÇá ÇáÚŒÈí ÍÁÈí Ááí ÁŸÚÇáŒÈÇá æŸŸŒŒÇ áííæá - 5
ÇááŸŒŒß æŒŒáíÈ ÇáááíÈ æàŒÇáíÈ ÇááíŒÇá æŒŒáÇŸ Œáíá ÇáŒáÇí ŸÚáíáÇ ííá ŸÇáá áÇ íŒÈŒ Úá
áßÇÈÍÈ ÁáæÇá ÇááŸŒŒÈ ææáæí áíŒÇááÇ æáÐÇ íÈÞí íáí Úáí ÞÇÆí ÇáíÈáÈ ÈæíæÈ ÇáÞíÇá
ÈŸááíÇÈ æíŒŒ Úáíá æíŒÇíŸá æáÇ íŸÈá ŒÈÇí áŒŒá íÈíÆ æíŸí Ÿí ÞŒíÈ ÇááŸŒŒß íÈí ííá
ÇáÁŸÚÇá Ÿí áŸŒŒÈ æáæ ÇŒŒŒŒÇ æáÐÇ ááá ÍíÇ áÈÞÇÁ ÇáßŸŒŒ Ÿí ÇŒÈÈÇß æÇŒŒŒÇ áÇ
íÈæÞŸ ááÇ íááß ÞæÇáá æíŒÇŸŸ áŸÞÇÈää æíæíáá æíŒÇÆŒáá

æáÐÇ Ÿáæ ÇŒÈŒŸáÇ Áä áŒÈíŒíŒ ŒæŒíÇ æàŒŒáÇ Ááí ŒíÇÍÈ ÞæÇÈáÇ Ÿí ÍÇíá ÁŸÚÇáŒÈÇá
Ááí áŒŸ ááíæá Ìáí æáÐÇ áŸŒ ÇáŒÞá ÇáÐí ÇŒÈŸááÈá ÁáŒíßÇ Ÿí ŸíÈáÇá ŸáÐÇ íŸáí Çá áŸÞÇÈ
ŒæŒíÇ íæáíÇ Ÿí ÁŸÚÇáŒÈÇá ŒÈŒá Ááí áÇÆÈíá æíŒŒíá ááíæá ÍæáÇŒ; æáÐÇ íŸáí ÞÐáß Áä
ŒæŒíÇ ŒÈíŸŸ Ÿí ÁŸÚÇáŒÈÇá Èßá ÌæíáÇ ÇáÇíÈíÇŒíá ÇááŸŸíá áÁŒíÇ æáÐÇ ÇáŒÞá áÇ íÈíááá
ÇáÇÈíÇí ÇáŒæŸíÇÈí æáíŒ ää ÇááÈæÞŸ Áä ÈŒÈßÈ ŒæŒíÇ áÐÇ ÇáíŒá æáßááÇ ííÈ Áä áíŒŒ
áŸááíÇÈ ŸŒŒŒíÈ ÞÇŒáÈ ÈŒŒŒ ááŒÇŸŸÈ ÞæÇÈáÇ æíŒÇÆŒáÇ æáÇŒŸŸŸ ÇŒÇíÈáÇ ÇáÞÈÇáíÈ
æÇÞáÇŸ ÇáæáÇíÇÈ ÇáÇŒáÇáíÈ Ÿí ÈíÇŒí æŒŒÞáí ÈŒŸŸ ŒæŒíÇ ÇáÇá ÍŒÈ ÇáŸŸÈÇÈ ŒæíáÈ
ÇáÁáí

áŒŒŒÈÈ ÇáŒÇÞÇÈ ÇáÇŒáÇáíÈ Ÿí ÇááŸŒŒÈ æŒáŒ ÌáíŸ áÐá ÇáŒÇÞÇÈ Ÿí ÈæÈÞÈ ÇáíáÇí - 6
ÇááÈÇŒß ÇáÇŒáÇáí Ÿí ÁŸÚÇáŒÈÇá æŸáíŒ ŒŒŒáÇ ÇáŒÇÞÇÈ ÇáŸŒŒŒíÈ æÇáááíŒíÈ
æÇáÇŸáÇáíÈ æÇáŒÈíÈ

.ÈÞáíá ÇáÇíÈáÇŸŸÈ Èíá ÇáíÈáÇÈ æÇáÈáŒíÞ ÈíááÇ Ÿí ÇáÚáá Èä ÈæííáÇ Ÿí ÇáááÇíÈ - 7

áíÇæŸ Çáíáæí

ÈŒŒáÇ ÇáÇŒŒ ÇáÈí ŸŒáÇ ŸíáÇ æÇááŒŒÈŸ ÇáÈí ÍŒíáÇ ÚáíáÇ æíÆáÇ Úáí ÈŸí ÇáÁŸ ÇáÁáíÇá
ÈáÈíÈ ááíÇÁ Çááá ŸŒæíá; æÇíÇÁ áŒŸíŒÈ ÇáíáÇí; ÁÈíáÇ ááÇ Ááí ÇŸÚÇáŒÈÇá ááÁí ÇáŸŒíŒÈ
ÇáÈí áÇ ÇŒÈŒŸáÇ Áä áÁíáÇ Ÿí áßÇá ÁÍŒ; ŸÈÇÈŸáÇ ŒíáÈ ÇáßŸŒ æÁÆáÈ ÇáŒŒß æÇáÚáá
ÇáÐíá ííŒæá ÇáÇŒŒ ÈÇŒŒÈää; æíŒŒæá ßÈíŒÇ ää ÁŒíÇÁ ÇááŸæŒÈ ÈÁáÇáááá æŒŒŒæÇ

iaUÑæä ÖiaÑ ÇáÐia íæÑæä Ýi Ýáßáá ÚaíaÇ; ÇæÝÖ Çáiaæí ááÚÇ æÇÑÈÍÝæÇ ÌÓÚÇ æää íÑæä ÈiaÚÇ ÌííÇ ááÖÈÇÈ ÇááÓáá ÇáÚÑÈi ÝæÞ ÁÑÖ ÁÝÚÇáÓÈÇä ; æÁÍÐ Çáiaæí Ýi ÇãÑißÇ æÝáÓØia íÐÑæä ää áÚÈÈ ðÐÇ ÇáÈiaÚ æÖÇÑæÇ íÁÀÈæä ÚaíaÇ ÇáÞÇÖi æÇáíÇai æiaUÑæä ÖiaÑ ÇáÐia íæÉæä áÓÑiÈÈ æÖÇÑiÈÈ ÇááÓááia æíáÞ ÇáÓÈÇÈ ÇáÖÇiÞia ÝæÞ ÁÑÖ ÑæÇáÇ ÍiÑÈ ÇáÓiÇÈÈ ÈiaÇÆæä ÍÇÖÈ Ýi ÇááÇØÞ ÇááíØÈÈ ÈÝáÓØia æÇááÖií ÇáÁÞÖi æÖÇÑ ÇáÈÖií; ææÖUÈ ÇáíÈÇá Ýi ÁÚæÇÞ ÇáÝÈiÈ ÇááÇÝÑia Ýi ÓÈia Çááá ÇiÐÇÁ ááláÇi æáá íæä .iÖiæä ÚPiÈ æiÖiÞæä ÇáíáÇÞ ÖÇÑÈ ÇáÈÁÖiÑÈ Áai ÈÇßÓÈÇä ÁÖUÈ ää ÈÁÖiÑÈ Çáíæá ÇáÈÈÑæáiÈ æÞi ßÇæÈ ää ÞÈá ÈÚØi ÇáÈÁÖiÑÈ áÁi ÞÇiá ÇáiaÇ Ýi ÇááÖÇÑ æáÇ Úáí ää ÞÈá áÁi ÇãÑÆ æÓá æÖÇÑ ÈÇßÓÈÇä æÑi .ÍÇÆÈÇ Èä äáÇß ÈÁÖiÑÈ ÓiÇiÈÈ áÁi ÞÇiá äáÇ ßÇæÈ äáÈä æääÇ ÇiÈáÝÈ íáÈä ÇáÈi ÁÞÈá äáÇ æÚai ÇáØÑiÞ Áai ÁÝÚÇáÓÈÇä ÁÚØiÈÈ ÇáÈÚaíaÇÈ ÈÚia ÇáÓáÇi áÁi ÚÑÈi Áä íaÑ ÚÈÑ ÈÚÓ ÇááÞÇØ ÇáÈæáiÓiÈ æÖÇÑ ÇáÓÈÇÈ íæÈØæä ÒæÇÈÈ ÇáíÈÇá æiaÓæä áíÈiØæÇ æÞØÈ ÈæáiÓiÈ .ÝiaÇ ÖÇÈØ Öií Áæ ÚÈá ÌÈÇÑ Úáíí

: äÖÇÑiÈÈ áÚ Çáiaæí æÁÐæÇÈää

Áä Çáiaæí íÁÀÈæä ÇáÚÇáá Çáiaæä ÚaíaÇ æÈÚi áÚÑÈÈ ÌÇi ÇáÁiÑÈ æÇáÈÖÇÑ ÇáÁÝÚÇä äÖÑÇ äÁÖÑÇ Ýi Öi ÇáÞæÈ ÇáÑæÓiÈ æßÇä áááÖÑ ÇáÐi ää Çááá Úai ÇááÁáia ÁÓÈÇÈ Úai ÑÁÓáÇ æíæí ÈiaÚ ÚÑÈi Öi íáÓ áíáÇÈ ááßæäÇáæØ ÇáÑæÓi; ÝÈiÁÈ ÁÐÇÚÈ ÒæÈ ÈÑiØÇaiÇ (Èi.Èi.Ói) .ÈÈiÆ æÈÚií Èæíæí ÈiaÚ ÚÑÈi ää ÇááÈØÑÝia ÍaiÇ æÞi ßÇä ááá ÁÈÑ Ýi Öi ÇáÑæÓ

: æÇáÁä áíá äÖÇÑi Çáiaæí æÁÐæÇÈää æÇáÇãÑißÇä æÁÖiÇÚää Úai Áää áÇ íÓÈØiÚ Áíí Ýi ÇáÁÑÖ Áä íæÈÖU ÈÈ ÇáíáÇi ää ÁÚæÇÞæÇ; æáÇ Áä íääÚæÇ ÍáÇ Ýi ÁiÇÁ - 1 .áÐá ÇáÝÑiÖÈ

.æää íÓÈØiÚ Áíí Áä íÈÈÈ ÈÈ Çááá æÑÓæää æÇáíáÇi Ýi ÓÈiaá ää íáÇiÇáÇ Áä æíæíáÇ Ýi ÁÝÚÇáÓÈÇä ÇáÁä -æÇáÐi äæ ÁiÇÁ áÝÑiÖÈÈ ÇáíáÇi æÚÈÇiÈÈ ÇáÞÈÇá-áÇiÚai - 2 .ÁääÇ áÓiaÇ ÝáÓØia

ÝÝáÓØia ÞáÈáÇ ÇááÇÈÖ æái æÞi æÈ Úai ÁÝÚÇáÓÈÇä Ýi ÁÐáÇääÇ æÞáÈáÇ æÝi äÖÇÚÑæÇ æÚÞiÈæÇ; áí ÇáÁÑÖ ÇááÈÇÑÈÈ ÇáÈi ÐßÑáÇ ÑÈ ÇáÚÓÈÈ Ýi ÞÈÇÈá ÇáßÑia ÁÑÈÚ áÑÇÈ; æái äáÈØ Çáæí æÁæái ÇáÞÈáÈia æÈÇáÈÈ ÇáíÑaía ÇáÖÑiÝia; áí áÓÑi áÈiaÇ -Öai Çááá Úaía æÓáá-æáÆä íia ÈiaáÇ æÈia ÇáíáÇi Ýi ÝáÓØia ÈÓÈÈ ÇáÞiæí æiÑÇÓ Çáííæí æáÆä äáÚæÇ ää äÖÇæáÈ ÚÈÇiÈÈ ÇáÞÈÇá Ýi ÁÑÖ ÇááÖií ÇáÁÞÖi Áai ÁæÈ (áíÈ) áÚiæiÈÈ ÝáÐÇ áÇ íÚai Áä ÇÐáÇääÇ Þi .ÇáÖÑÝÈ Úá ÇáÈÝißiÑ Ýi ÝáÓØia

.áá íáíÁ äáÇ ÈÇá æää íÞÑááÇ ÞÑÇÑ ÍÈi áÚæí ááláÇi Ýi ÝáÓØia Çá ÇÒÈÇiaÇ Ýi ÁÝÚÇáÓÈÇä -æáÐÇ ÝÑÖ Çááá ÚaíaÇ-æáßá ÁÑæÇiáÇ Èíæá ÝæÞ ÈiÈ ÇááÞiÓ; æÇá ÇiÓÇiáÇ Ýi ßÇÈá -æáÐÇ æÇiÈÈ ÚaíaÇ-æáßá ÁÝÆiÈæÇ áÚáÞÈÈ ÈÇáíiÇÑ ÇááÈÇÑÈÈ .ÇáÈi íáÓáÇ ÁiØ íáÞ Çááá Ýi ÍaiÇáÇ

áÞi ÁaíaÇ Úai ÁäÝÓáÇ Áä áÇ æÈÑÇiÚ æáÇ æÈÖUÓU Úá áÐÇ ÇáØÑiÞ ÇáÑÈÇai ÇáæÇÓá Èia .ßÇÈá æÇáÞiÓ; æÈÇÐá Çááá áíá ÞÇiáæä äááÇ ÈÚiÈÈ ÇáÓÞÈ æØÇá ÇáÓáá æÇáÈiÈÈ ÇáØÑiÞ áíá äÖÇÑi Çáiaæí æÁÚæÇää : Áä ÇáØÑiÞ æÇiÈÈ æÁä ÇáíáÇi äáÈi; æÁä ÇáÓÈÇÈ ÚÓá ÚÓää Áä -áÇ íaía æáÇ íiÓU -ÈÇÐá ÑÈ ÇáÚÇáia

áÐá ÇáÝÆÈ ÇááÁááÈÖääÈ Úai ÇááÓiÑÈ äááÇ ÇÚÈÑÖáÇ ää ÁÖæÇß æääáÇ æÇiááÇ ää ÚÞÇÈia - 3 æáÐá ÇáÝÆÈ æÞi ÚÇáíÈ ÑÈáÇ Úai ÇiÈiÇÑ áÐÇ ÇáØÑiÞ ÇááÝÑæÖ ÈÇáÇÓáÇÁ æÇááÑæí .ÈÇáíáÇÁ; æái ÈÖÑU Áai Çááá ÚÓæíá Áä íÈÈÈ ÞáæÈáÇ æÇÞiÇááÇ æÁä íáÓá ÇáÓßiaÈÈ ÚaíaÇ

ÇáÈÖáia Úai ÇááæÈÈ

áÐá ÇáÝÆÈ ÇááÁááÈÈ ÇáíáÇáíÈ æØæÈ áÝÓáÇ Úai ÇááæÈ æái ÈÚáá ÖÑÚÇ æÚÞáÇ : Áä ÇáÞÈá ÈÑÖÇÓÈ ÚÇiÑ ÝæÞ ÇÑÖ ÈÇßÓÈÇä ää íí äáÇÝÞ Áæ ää ÁäÇáá äÖÇÞÞ Íßáá Íiáá ÇááæÈÈ ÈÑÖÇÓÈ ää íí ÑæÓi Úai ÁÑÖ ßÇÈá æÚai ÐÑi ÇáááíæßæÖ æáæ áÝÓ Çáíáá ÇáÖÑÚi ááÞÈá ÈÑÖÇÓÈ íæíí Ýi ÝáÓØia; æáÇ ÝÑÞ Èia ÑÖÇÓÈ ÓiæÚi Ýi ÈÇßÓÈÇä æÑÖÇÓÈ ÓiæÚi Ýi ÁÝÚÇáÓÈÇä; æÑÖÇÓÈ Úaía áaíaæí Áæ ááÁáÑißÇä; Çááá ÞÈá Ýi ÓÈia Çááá æÇááá ÓáÇiÈ; æÇááá ÑÝÚÈ æáíí æÓÁií Ýi ÍaiÇ ÇááÇÓ æÇá ÓÇÁ Çááá Ýi ÇáááÁ ÇáÁÚai áÇiÇáÈ ÇáaiÈ ÍÇáÓÈ æÇáÚÓiaÈ äáÚPiÈ Úai ÈÞÇÁ ÑÇiÈÈ ÇáíáÇi áÑÝæÚÈ æÚai ææÇÓáÈ ÇáÓiÑ Úai áÐÇ Çáááí ÇáæÇÓi æÇáíÇiÈÈ ÇááÓÈÈÞiaÈ æÝi ÇáíiÈÈ ÇáÓií (1)

ää æÖU Ñiáá Ýi ÇáÑißÇÈ ÝÇÓáÇ ÝæÞØÈá ÍÇÈÈá ÝáÇÈ Áæ áíÚÈá áÇáÈ ÝáÇÈ ÁæáÇÈ ÈÁi ÍÈÝ) (áÇÈÈ Ýææ Öaií

.æÝi ÑæÇiÈÈ ÁÈi ÍÇæí (æÇá áá ÇáíáÈÈ) ÝáááÇ ßÇæÈ ÇáaiÈÈÈ ÈÚi ÇááíÑÈÈ Ýi ÓÈia Çááá Ýai ÓáÇiÈÈ : æÞi Óæi ÑÈ ÇáÚÓÈÈ Èia ÇáÞÈá æÇááæÈÈ Ýi ÓÈiaáá ÝÞÇá ÚÓæíá æÇáÐia áÇiÑæÇ Ýi ÓÈia Çááá Èä ÞÈáæÇ Áæ áÇÈæÇ áíÑÓÞááá Çááá ÑÓÞÇ ÍÓáÇ æÇá Çááá ááá) (ÍiÑ ÇáÑÇÓÞia. áííáááá áííáÇ iÑÓæää æÇá Çááá áÚaía íáíá (ÇáÁiÈÇá 58 -59 Çáíí)

æÞi ÍÖÑ ÝÖÇáÈ Èä ÚÈíí Ýi ÇáÈiÑ áÚ íáÇÓÈia ÇiíááÇ ÇÓiÈÈ ÈäáíáÞ æÇáÁiÑ ÈæÝi ÝiáÓ ÝÖÇáÈ Úáí ÞÈÑ ÇááÈæÝi ÝÞia áá : (ÈÑÈÈÈ ÇáÓáíí Ýáá ÈiáÓ Úáíá) ÝÞÇá : (áÇ ÁÈÇáí ää Ái .íÝÑÈiááÇ ÈÚÈÈÈ) Èä ÈáÇ ÇáÁiÈÈ (æÇáÐia áÇiÑæÇ. . .)(2)

YUailaC OpOe EiOCaen Eil CaOif Eia iYBN EcOENiCUaC aAUaa Caayin CaUCA Oi CaOif
aNYU NciE Calaci aEpla Iei aOa EiOCaen aaba(Ncali OaU) OUia CaOif COEoCU Aa iEE
.Edaen CayEae IClá Oyay Calio CaAYUCAi CaEpla aNIU Calio Iaa Aa iUaa OiaC

: Caayin CaUCA CaEcaE Oae 1836- 3

UCi IaeE alai Ua Ceace EiOCaen ICaEC aaba EUi UCa aUa Iioa aeIE OUO CaOUe
CaYUCAi Cadí pCa EOEE CaadCEi CaEi INE aaoaaia Yi EiOCaen; aOCN Calio CaYUCAi
EIE pCiE (aoin alai Cben Ica) CaCEa CaCben alae alai aCaEpi CalioCa Yi IaNai/
EiOCaen aBca pCaEi CaOif CEa (Ncali OaU) aCOEoCU (aoin alai Cben Ica) Aa iEa pCaEi
.CaOif aacp CaOif Ecayncn aCaEON CaOaa

: CaCaEYCOE CanCEUE- 4

Caline Oi ENiOCAiC Oae 1838U1842 : Bcae ENiOCAiC Eioi aa CeOCaCE aCEaiaa au CabOain
CaCaE (pion NaeOic) aIcaae aaaa Calia CaEi Eibaac ENiOCAiC Ua ONip AYUCAOEca
aCinCa aEOae Aae EUEE ENiOCAiE Aai EiOCaen Oae 1809 EpiCiE (ayalOeaa) aUpi auCaIE
IYCU au (Oca Oicu) Cii AeaCa Eiaen Oca Ea Ypi Oca Oicu aaba Yala Aai CaENiOCAiia Yi
Caai; ayi Oae 1839 CIEa Calio CaENiOCAi BCEa aBalaCN aCaUO CaauEai CaENiOCAi Yi
Caai (CaBacai) ECUCIE Oca Oicu aabC Uai AYUCAOEca aIcaEC Ea aa Caai Ua ONip
BaeEC aeaeaa aabC Yi aOii Clai Oca Yi BalCN aCIEae ENiOCAiC UOai aBCEa aBaeC
UCOae Oca Aai BCEa; ayN IaeE alai aa BCEa

.aEei CaOUe CaOaa CaAYUCAi CaCIEaCa aNYO Aa iYN O Uai aab aa pEa CaCalaiO

EAO Calice CECaOCUE UEIaC aIN AicaaC OUNC aNCaiaC

aCaEYO CaOUe aBcaEC Uai aaba CaUai aBaeaa Yi Uai IE INIAE Yi OaCNU BCEa aCalaa
ifaEaa Uai CBECYaa YPeaa Cii CaalCalia aCOaa Oicu IaeE aAUaa AIE N Ica Calaci Oi
ENiOCAiC aUCi IaeE alai au CEaa (aoin alai Cben Ica) iBCEaca Oi CaCalaiO au CaOUe
CaOaa aepUE aUNBE (ECYCaICNO) Yi 2EONia CaECai Oae 1840 aCaEON IaeE alai Yi
Caiaa CaAae Ea aOa Yi Caiaa CaECai YAONea ENiOCAiC aAIEa Aai BaeEa aEpi CEaa Cben
Ica iBCEa aINE ayCaOCE Eia Cben Ica aeia (aBaeEaa) aaEa ENiOCAiC YpOU Cben Ica

.NAO aCbaEaa EcAOiY CEaCa CaayCaOCE
aUai CEN DaB pNNE ENiOCAiC CaCaOICE Yi 6/1/1842 aBca UIIaa ANEUe AaCY ENiOCAi
aaali aOab CaENiOCAiaa ONip aCii (IB Iab) Eia BCEa aIca AEci aAUaa CaalCaEaa Yiaa
CaOiy Iei CEC aOaac (Ia IaeB) Bca pi Epi AIN Iai aa Calio aae (CalBEa ENCiEa) Cadí

.Bca Caacii CaEii aIEN baEa aUEE CaCOIca Elae CaCOaCa
aBca CabCaEi CaUOBni aaliO CaENiOCAi (CaYalOeaa) Cadí aOa aCEaiaa Yi aUNBE aCENaE
Oae 1815 YAO Na Cben Ica aOlaa Yi UNYE Yi (IB Iab) aace Yi CaOla Naa CapiEi aBdaB pEa
aa CaCalaiO (CabOain EaNao)

aBca CEN O BCEI Calaci Yi adá Caline (aoin alai Cben Ica) a (ONiCN Alai Ica) a (ain aOii
.Ica) a (aace alai Oaca Ica) a (aCEE Aia Caaa aBni) a (AIE N Ica)

: Caayin CalCaO- 5

aBca adC iaEa CayENE CaECaiE Yi Calaci Oi CaCalaiO Ypi Ica CaCalaiO Aa iNIUaC Aai
BCEa Yi Oiy ayO CaUCA Oae 1842 AaC Ca CaauEai Yi Caai (CiaiaEaNU) AaN EOIE Calio
CaENiOCAi aAaN ECUCIE (IaeE alai) aiba aa AYUCAOEca EUi Aa Caac Uai CaOicoE
CaEi iaai

UCi IaeE alai Oae 1843 Aai BCEa aCaEi Ibaa Iei Oae 1863 aIca adá CayENE AUci BalCN
aanCE aeai Aai pEOEa aeIE OionEa; aeUI UaIE IaeE alai pEa CEaa (aoin Cben Ica)
CaalCaI EONiDE UCaoE aiOin BEIN aa CaAANIa EAOCeU CaCEaCa Aai CEia Aaa pi pEaa
.ECaOa

Ea Ica EUi IaeE alai CEaa (Oin Uai Ica) aiba AYUCAOEca Oae 1863 -1866 Ea CPOi Ua CalBa
.Ea UCi aiba CaEaci aa Oae 1869 -1879

aBca OEe adá Caline au CaCalaiO : Aa ENiOCAiC aaUE aai ENi NaeOic IEIa OOpai aIaCNOa
aEOa Aai aAN Iiaa aANOae NaeOic EUEE UOBNIe ENaCOE CalanCa aIEay Cadí aOa Aai
.BCEa aUpi auCaIE au Oin Uai

aaac ANOae ENiOCAiC EUEE aEBCEa Oin Uai YaaUE aa Iiaa AYUCAOEca aaac CPEIa
Caane NaeNEO AYUCAOEca aIaaC aa CaanNCe CaEaCEE CaOainE Yi Bcaaa CaAae Oae
1879 aAUaa CaUCAa CanECai (aOB Ucaa : Iia alai) aa UOai Calaci Oi ENiOCAiC aBca CabCiE
CaUOBNIa : alai Ica aa aNIB aBca Yi Ieae BCEa aIaNCa alai Bnia Ica aain EICIca Yi
EINca; aUOae Caai Ica Yi aUaCa aeICE

aUailaC Ila CaCalaiO aNE Oin Uai Ica Aai aOCN ONiy aOae CaalIE aa NaeOic YNYOE aIay
.aNCaA CEaa iUpae Ica Yi BCEa

aepUE ENiOCAiC Yi 26 aciae 1879 auCaIE au AYUCAOEca aANOae EUEE ICaEae Aai BCEa
EONy Uai CaOicoE CalCNIIE Yi AYUCAOEca ayi 3 OEaEN Oae 1879 AEci CaOUe
.CaAYUCAi IaiU AYNCI CaEUeE Yi paUE EcacIOCn

æáßà ÈÑÍØÇáíÇ ÇÑÓÁÈ ÐæÇÈ ÇÍÑì æÇÍÉÁÈ ÑÇÈá æÇÁÐÈ ÇáÐÈØ Úáì íÚÐæÈ æÇÑÓÁÈá Ááì Çáááì
.æàÇÈ ÝíàÇ ÓáÈ 1923

æàßÈÈ ÈÑÍØÇáíÇ Ýí ÑÇÈá 1879 -1880 Èà ÇØØÑÈ ááìíæá Ýí àÝÇæØÇÈ áÚ ÇáÇáíÑ ÙÈÌÇáÑííá
ÍÝíí (ÌæÓÈ áìáì) Èà ÈÌÁÈ ÈÇÁÇÓÈÚÍÇÌ ááÇáÓÍÇÈ ÝÌÇÁÈáÇ ÇáÇÌÈÇÑ Áà ÁíæÈ ÍÇá (ÁÌÇ
íÚÐæÈ ÍÇá) ÐÌ ÇÈÇÌ ÍÇáíÈ ÈÑÍØÇáíÈ Ýí (áíæáì) ÈÇÁÐÑÈ áà ÐáìáÇÑ ÝÇÑÓÁÈ ÙÓÑÈ ÁáÇÝ Íáìí
. Ááì ÐáìáÇÑ æàØæÇ ÇíæÈ ÍÇá
æÝí ÁíÇá ÙÈÌÇáÑííá ÍÇá 1893 ÍÇÁ (ÌíæÑÇáì) ÇáÈÑÍØÇáí Úáì ÑÁÓ ÈÚÈÈ æÍØØ Çáìíæì
.ÇáÓÑÐíÈ æÇÁìæÈíÈ ÇáÈí ÈÝÓá ÁÝÚÇáÓÈÇá Úá Çáááì æÓáì ÍØ Çáìíæì (ÈÍØ ÍíæÑÇáì)

: ÇáÇáÈÝÇÓÈ ÇáÓÇÍÓÈ- 6

Úáì íí ÁàÇá Çááá ÍÇá ÕÌ ÈÑÍØÇáíÇ : ÇÐ Áà ÁàÇá Çááá ÍÇá ÈÚÌ ÇÚÈáÇÆá ÇáÚÑÓ ÓáÈ 1919
ÁÑÓá ÑÓÇÁÈ Ááì ÇááÙÈáì ÇáÈÑÍØÇáí Ýí Çáááì íÈÑá ÝíàÇ ÇÓÈÐáÇá ÁÝÚÇáÓÈÇá ÍÇáíáíÇ
æÍÇÑÍíÇ ÝÈÌÇááÈ ÈÑÍØÇáíÇ ÇáÑÓÇáÈ æÑÍÈ ÈØÑæÑÈ ÇÓÈáÑÇÑ ÇáæÓÚ Èíá ÈÑÍØÇáíÇ
æÁÝÚÇáÓÈÇá ÑáÇ áæ ÝÁÚáá ÁàÇá Çááá ÇááÝíÑ ÇáÚÇá ÕÌ ÈÑÍØÇáíÇ æÓáá ÐÍÇÍÈ ÇáìíØ ááÇÌÑ
: ÓÇá æÐÌ ÑÇáÈ ááÇáß ÈáÇÈ ÌÈáÇÈ

.Á -ÌÈáÈ ÐáìáÇÑ : ÐÇÆÌáÇ ÓÑÍÇÑ ÙÈÌÇáÐíæÓ
.È -ÌÈáÈ ÍáÇá ÁÈÇÌ : ÐÇÆÌáÇ ÌáÑÇá ÕÇáí áìáì ÍÇá

æßÇá ÐÇÆÌ ÇááíÝÚÍÈ áÚá ÙÈÌÇáÐíæá ÇáÈÙáÇáì æÇÓÈØÇÚæÇ ÈÚæá Çááá áÓíáÈ ÈÑÍØÇáíÇ
æííá æÇÌÑ ÕÇá áÚ ÙÈÌÇáÐíæá Çáìíæì ÇáááíÈ æÇÍÉáæÇ áìíáÈ Èá æíÓíÈ ÈÑÍØÇáíÇ Áà íÈíÑ
ÇáÁÝÚÇá ÇáìáÇÌ ÇáÚÇá ÕÌ ÈÑÍØÇáíÇ æÈÌÁÈ ÈÑÈÚÌ Áà íÐæá ÇáÓÚÈ Çáááì ÇááÓáá
ÈÇáÈÝÇÓÈ ÇÓáÇáíÈ ÕÌáÇ áÚ ÇíæÇáá ÇáÇÝÚÇá
æááÇ ÇÚáá ÈØÑÓá áà ááìá ÇÓÈÐáÇá ÁÝÚÇáÓÈÇá æÝí 8 ÁÚÓØÓ 1919 æÐÚÈ ÇÈÝÇÐíÈ
.ÑæÇáÈáìí ÇáÈí ÇÚÈÑÝ ÝíàÇ ÇáÁáìáíØ ÈÇÓÈÐáÇá ÁÝÚÇáÓÈÇá ÇáÈÇá

: æßÇáÈ ÇáÇáÈÝÇÓÈ ÇáÓÇÈÚÈ- 7

Áà ÁÚááÈ ÇáíÑßÈ ÇáÇÓáÇáíÈ ÌáÇÌáÇ ÇááÓáí ÕÌ ÍÇáì ÓáÈ 1975 æßÇá Úáì ÑÁÓ ÇáíÑßÈ ÁáÐÇß
(ÑÈÇáì æÓÍÇÝ æ ÍßáÈíÇÑ) Èà ÑÇá ÇáìáÇÌ ÇáÚÇá æÇááÝíÑ ÇáßÈíÑ ÈÚÌ ÇáÇáÐáÇÈ ÇáÓíæÚí
ÇáÓÇÝÑ ÇáÐí ÍÇÁ ÈÈÑÇÐí Ááì Çáìíá Ýí 27 áíÓÇá ÓáÈ 1978 æÐÌ ÁÚááá ÇáÚááÇÁ æÇáØæÇ
.æÑÇÁ ÑßÈ ÇáíÑßÈ ÇáÇÓáÇáíÈ ÇáÐí ÕÈÐáá Ááì ÇááìíÇá ÈÈáÇÈ ÓáæÇÈ

æááÇáß ÇáÇáÈÝÇÓÈ ÇááÈÇÑßÈ ÕÌ Çáááæß ÇáÐíá ÍÇáæáæÇ Óáì ÁÝÚÇáÓÈÇá Úá ÍíááÇ- 8
æÈáìíÚ ÇáááÇÁ æÇáÈÑÇÁ Ýí ÙÐíÈáÇ æÇÍÈÈÇÈ ÇáÚÐíÈ ÇáÇÓáÇáíÈ ÈÌÑííÇ áà ÁÚáÇÐ
ÇáÓÚÈ ÇááÓáá ÈÇÓá ÌÑßÇÈ ÇáÇÓáÇÌ æÇáÈíÑíÑ æÇáÈÐíá æÇáÈÚííÑ æÇáÈæáíÑ

æÐÌ ÍÇáá Çáááß ÍÈíÈ Çááá ÍÇá (1901 -1919) Áà íáÓÌ ÇáÐíá æíÑæÓ ÇáÓÚÈ ÈÐÈæá ÇáßÝÑ ÈÌÑííÇ
æáßá æáìÈ ÇáÓÍØ ÇáÚÇá áìí ÇáÓÚÈ ÁíÈ Ááì Èááááá ááÇ ÍíÇ ÈÁÍÍ ÇááÓáíá Áà íÑíí Çáááß ÐÈíáÇ
ÈÇáÑØÇÓ Ýí 20 ÝÈÑÇÌÑ 1919. æÈÚÌ ÐÈá ÍÈíÈ Çááá Èæáì ÇÈáá ÇáÇá Çááá Íßá ÁÝÚÇáÓÈÇá áà
1919 -1929 æáá íßá áá Ýí ÐÓÈ ÇÈíá ÙÈÑÈ æáá íÈÚÚ ÈáÇ ÌÑì áÁÈíá æßÇá ÑÌáÇ ÚááÇáíÇ íÑíí Áà
ííÑ ÇÝÚÇáÓÈÇá Ááì ááÇæí ÇáÑíì æÓÚÇÈ ÇáááÇß ÈÇÓá ÇáÈØæíÑ ÑÐáß æßÇá æÈÚíáÇ íÑíí Áà
íÐáÈáÇ ÍæáÈ ÙÑÈíÈ Íæá áÑÇÚÇÈ áìíá Áæ ÈÐÇáíí Áæ ÁæØÇÚ ÇÌÈáÇÚíÈ æÈÇÑííÈ æÁíÐ Çáááß
íÓíÑ ÈÑÍÇá Çáìíá æíÓííí Èáá æíÓÈíÝ ÈÈáÓßáá æáÇ íÚÈÁ Èáá æíØáÐ ÇááßÇÈ Ýí áÌÇáÓá
ÇáÚÇáÈ Úáííá æáÐÇ ÁÈÇÑ ÍÝíÚÈ ÇáÚááÇÁ Úáíá ÝÁæÚÑæÇ ÕÌæÑ ÇáÐÈÇÆá ÝÈÇÑÈ ÐÈÇÆá
ÇáÈÓÈæá æÈÐíáÈ áìæ ÑÇÈá ÓáÈ 1924 æáßáá ÇÓÈÚáá ÇáØíÑÇá ÕÌáá ÝÁæÞÝáá. æÝí ÓáÈ 1938
ÐÇá Çáááá áÚ ÍÇÓíÈá ÈÑíáÈ ØæíáÈ ÕÇÑ ÝíàÇ Çáááì æáØÑ æÇÍØÇáíÇ æÝÑáÓÇ æÇááÇáíÇ

.æÇáìáÈÑÇ æÑæÓíÇ æÝí ØÑíÐ ÚæíÈá ÙÑÌ Úáì ÈÑÑíÇ æÇíÑÇá

æÑíÚ Çáááß æÈíáÓÇ ÍíÇ áÓáì ÁÝÚÇáÓÈÇá Úá ÍíááÇ ÝßÈÈ ÇáÐÑÇÑÇÈ ÇáááßíÈ ÇáÈí ÈÐÓí
Èæìæì ÇÑÈÍÇÁ ÇáÓí ÇáÚÑÈí (áááÓÇÁ æÇáÑÍÇá) æÚáÐÈ ÇáááØæÑÇÈ ÈáÐÇ ÇáÇáÇá ÇáÚÇáÈ.
æááÇ ÇÚáá ÇáÚááÇÁ ÑÝÑ Çáááß ææìæÈ ÇáìáÇÌ ÕÌá ÝÈÇÑÈ ÐÈíáÈ (ÓáæÇÑí) æÇÍÉáÈ ÍáÇá ÁÈÇÌ
æÇáìáÚÈ ÇáÈæÑÈ ÕÌÇáááß Ýí 28 áæÝáÈÑ ÓáÈ 1928 æáÇ áìáÈ ÁáÇ ÈÚÌ Áà ÁØÇÍÈ ÈÚÑÓ ÁàÇá

.Çááá Ýí 4 íáÇíÑ ÓáÈ 1929

æÇáÁá : áÒì Úáì ÇáÓÑÇÑÈ ÇáÁæáì ÇáÈí ÇáØáÐÈ ÕÌ ÍÇáì ÓáÈ 1975 æÇÓÈáÑÇÑ ÇááÚÑßÈ Ááì
ÁíÇá ÈÑÇÐí ÍíÈ ÇáìáÚ ÇáìáÇÌ Ýí Ñá ÁÝÚÇáÓÈÇá Ááì íæáÇ áÐÇ ÈáÇÈÈ ÙÓÑ ÙÇáÇ; æÇáìíááá

.ÝÇááìÇáìæá ááÈØÑæá æÓÇáìæá
.ÈÌÇÍÈ ÈÍæá ÈÇÑíí ÇáÚÇáá ÁìáÚ

-áìá áÑíæ áà Çááá áÐÇ æáíÓÈ Áà Ðáß ÑÇÆá -æÇááá ÁÚáá
(æíÐæááá áÈí áæ Ðá ÚÓì Áà íßáá ÐÑíÈÇ)

.(ÇáÁÓÑÇÁ :51)

æÓÈÍÇáß Çáááá æÈíáìß ÁÓáì Áà áÇ Çáá ÁáÇ ÁáÈ ÁÓÈÚÝÑß æÁÈæÈ Çáíß

*áØÇáÚ ÇáÁÈØÇá

.íáØÑ Ýí áìáÈ ÇáìáÇÌ -ÇáÚíí ÇáÓÇÍÓæÇáÈáÇÈæá- ÑÈíÚ ÇáÁæá 1408áÚ; áæÝáÈÑ 1987á] Áà
Çáìáì ááá áìáìá æáÓÈÚíáá æáÓÈÚÝÑá æáÚæÐ ÈÇááá áà ÕÑæÑ ÁáÝÓáÇ æáá ÓíÆÇÈ
ÁÚáÇááÇ.. ÁáÇ ÈÚÌ : ÝÁá ááÁá ÍæÑÇ ÑÈíÑÇ Ýí ÈáÇÁ Çáìíá æÈÐíÑ ÇááìÇÌ ÇáÐí ÈÍÐá Ýí
ÈÑÈíÈ ÇáÁá íßáá ÇááìÇÌ ÇáÐí ÈíÑÓá Ýí ÈáÇÁ ÇáÁáÈ æÓáÇÚÈ ÇáÁÈØÇá; æßÈíÑÇ áÇ Èíí

æNÇÁ ÁÍÍ ÇÁÚÚæÇÁ ÇáNÁÉ ÚÚíæÉ ÈNBE ÈÒæÇÈ æYÓæÇ ÇáBEÍÑÉ ÈÇNÒÉ YÍ ÔÍÔíÈÁ ÆÁ ÇáÇá ÇáÐÍ ÑÓÚ æáá ÍáÇá ÍYÁ ÇáÍÒá ÇáÐÍ Yíá NÈÚ; æBEÍÑ æá ÇáNÍÇá ÍÓÚÉ Úáíá Áá íáÓÍ æá Ðááá ÈÁß ÇáÒæN ÇááÒNÐÉ ÇáÉÍ ÇáÈPØæÇ áÁáá YÍPÝ æYÍ Ðááá ÈÁß ÇáÒæN ÇáNÇÆÚÉ ÇáÉÍ ÌNÈ YÍ UNæPá æáÐ ÍÍÇÈÈ Óáá YáÇ íááß ÁáÇ Áá íÈæÈááÇ ÈÁBÈÇN Áæ íÈááÇÇ ÈÁÍáÇá æÇYÈÍÇN Èá ÈáÍYÚ ÇáßááÇÈ ÇáÈÓÍØÈ ÇáæÇÓÍÈ ÇáÉÍ ÁæÍÚÈæÇ Ááá BÍÇáá YÈÓáÍ áÚÇáá YÍ ØNÍPá æááÇNÈ Úáí ÍÇÍÈÁ æáÇ ÍÓÈØÍÚ ÁáÇ Áá íÈYÍÁ ÇáÚáÇá ÇáæÇNÝÈ ÇáÉÍ ÁPÇæÈæÇ áá ÇáÁá Úáí ØNÍP ÇáÚáN ÇáØæíá ÈÚÐíæÇ ÇááÒÇÚN ÇáÍáíáÉ æÈÈYÇÚá áÚæÇ ÇáÁíÇá ÇáÍÇáÍÈ YÍ ÍÍÇÈÁ YÈÓÈÍÑ æáÐá ÇáÚæÇáá YÍ BÍÇáá æÈÈæá ÍÓÁÇ áÇ íÈÍÓÁ æá ÔÍÔíÈÁ; æáÇ ÍÓÈØÍÚ Áá íáÓáÍ æááÇ ÁáÇ ÁÐÇ ÇáÓáÍ æá ÁáÓÇáíÈÁ æÈÈÍÑ æá ÈÓNÍÈÁ æáÐÇ BÇá ÇáÍYÇÚ Úáí æÐÇ ÇáæÍ æáPÇÈæÉ æÐÇ ÇáÍáíá ÈÇáæYÇÁ æÇáÈN YNíØÈ æá YNÇÆÓ : ÇáÁÓáÇá æPÑææÈ ÈÈááÈ ÇáÈæÍÍ æPØí NÈB ÁáÇ ÈÚÈÍæÇ ÁáÇ ÁÍÇá æÈÇáæÇáÍá ÁÍÓÇæÇ (ÇáÁÍÉ 32 ÇáÁÓNÇÁ)

æÍÚÈÈN ÇáÚPæP ÐNíæÇ ááßYÑ; æÍÈÁ ÇÍÈNÇá ÇáÁá æáÓáÉ NÝÍÚÉ YÍ Óáá ÇáÁÓáÇá æáá ÈPá : BEÍÑ YÍ áÍÓÇáá æYÍ ÇáÓÍÍ(1) ÍÇÁ NÍá Ááí NÓæá Çááá -Øáí Çááá Úáíá æÓÁá-YPÇá ÍÇ NÓæá Çááá æá ÁÍP ÇááÇÓ ÈÍÓá ÔÍÇÈÈÍ; PÇá : Ááß; PÇá : Èá ÁÍ PÇá : Ááß; PÇá : Èá ÁÍ; PÇá :) (Ááß PÇá : Èá ÁÍ; PÇá : ÁÈæß

ÐáÈ ÐÇÈ æNÈ áÁÈNÇáíá ÇáÁÍÒN -ÁáÇá ÇáÍNá ÇááßÍ-ááÇÐÇ ÈÍNá ÇááÇÓ æá ØæÈB ÇááÍ ÇáÐÍ íÈÍáÚ Úáíá ÇááÓááæá æá Bá æBÇá æBÍY ÈÓáÈ ÇáÚæÍÈ Ááí ÇááÍáÉ æÈÚÓ ÇááÇÓ ÍPææá : áßÁááÇ .æÓáÚ ÇáPÑÁá íÈáÓá æá ÇáÓáÇÁ ÚÓÇ ØNÍÇ æáÍá æNÇÁ ÈNÇáíá ÇáÁÍÒN YPÇá : Áá ÐÍNÍ YÍ ÇáÍÇÈÈ ÍÈÍ ææÇáÍÈÍ æáÇÈÍ æá ÇáæYÇÁ ÈÚáÍááÇ æÇáPÍÇá ÈÈNáP æáÇ æPæá ÁÍÍ ÈáÐÇ ÚÍNÍ; YPáÈ ááÇÐÇ áÇ ÈÁÈÍ ÍÈB æáÇ; YPÇá : ÁááÇ ÈNÝÓ Áá ÈÚÇÍN ÇááÍáÉ ÍæYÇ æá Áá ÈáæÈ ÍÇNÍ ÇááÍáÉ æÁááÍÈ ÇáÍÇÈÈ ÇáÚÇáÍÈ ÚáÍáÇ Áá ÈÍYá YÍ ÇáÈPÍÚ; æYÚáÇ ÈNß .ÁÈNÇáíá ÇáÍNá ÇááßÍ æÚÇÍ áíÁá YÍ áÓÍÍ ÓÚÍN YÍ ÇááÍáÉ ááÈÓæÇ ÇáÍáÈ Úáí ÐÍáÍ Ááá æÍÈÈá æáPÍ ÁæØí ÇáÁÓáÇá ÈÈNÈÍÈ ÇáÈæÈ æÈÁÍíÈæÇ æÈÚáíááÇ áÈÈæá ÍNÒÇ (ÓÈNÇ) áÁÈÍáÇ æá : ÇááÇN; æØÍP ÇáÓÇÚN

ÇáÁá æÍNÓÈ ÁÐÇ ÁÚÍÍÈæÇ ÁÚÍÍÈ ÓÚÈÇ ØÍÈ ÇáÁÚNÇP æYÍ ÁYÚÇáÓÈÇá ÇááÓááÈ æáÇÐÍ NÝÍÚÉ æá ÇáÁááÇÈ ÓæÇÁ æá ÍÇÍá ÁYÚÇáÓÈÇá Áæ æá ÇáÚÇáá ÇáÁÓáÇáí æÈÚNÝ ÚáíáÇ æá ÍáÇá ÇáNÓÇÆá ÇáÉÍ ÈNÍæÇ ÚÈN ÈNÍÍ áÍáÈ ÇáÍáÇÍ; æáá ÍáÇá æá ÇáááÇÐÍ YÇØæÈ Áá YÍÓá ÇááßÍÈ YáPÍ BÇáÈ YÇØæÈ Áá ÇáÁæáÇÍ ÇáÓÈÈ ÈÍáá Áá ÈNÍ ÇÈááÇ YÍÓáÇ íÚí ÈYÈÇÈ ÁÍáÇáá æÈYNÍ ÈÇÈááÇ PÈá Áá ÈÍØYáÇ í Çáááæá æá ÁááÇ ÈÍáY Ááí ÍÈæÇ ÈÍØÍ ÈÈÍÈÈ ÈÚÍ Áá ÈáÚÈ ÇáÓÈÚíá; æÇÓÈNÈ áÇÈááÇ ÇáÓÚÍN -ÇáNÇÓÍ ÇáÍæÍ-ÁÈÇÈ ÇáÚNÓ æáá íÈP æá ÁÈæÇÆæÇ ÚÍNá .æáá æá íBáá æÓY Ííáá ÇáÁÍN

BÇáÈ YÇØæÈÈ ÈÚÍÓ áÚ ÇÈááÇ YÍÓá YÍ ØPÈá ÇááÇÍÆÈ Úáí ØÇØÆ ÇáÈÍN ÇáÁÍáN YÍ ÍÈ æÈáÈÚN Çáíæá ÇáÐÍ ÈÍÈá Yíá YNÍáÇ ÈÁÓÚN ÁÈæÇÆæÇ; æáPÍ BÇáÈ ÈYÍN ÈÇÈááÇ ÇáÐÍ .ØÇááÇ ÈÈÇáÈ ÈNÁÍÈ ØæNÈá Úáí ØÇÓÈ ÇáÈáYÇÓ íPÍá æÓNÍÇÈá ááÍááæN æáßááÇ ÍáÇá ÇáÁÓáN ÇáÁÍNÈ ØÇNÈ ÈááÍ Úáí PÓæÇÈ æá ÇÈááÇ ÈÚÍNÇ æÓáæáÇ ææææÇ æÓáÈÇ æÚÇÈÈ ÈÁß ÇáÇÈÈÓÇáÈ ÇááÒNÐÉ ÇáÉÍ BÇáÈ áÇ ÈYÇNÐ ØYÈÍá ááÇáß ÓÆ ÍÍÍ ÍÇÍ íÚÈáá YÍ ÁÚáÇPá íÓÚáá æáÍ ÈáÇÍÚ Úáíá ØNæÍÇ æáá ÈÚÍ ÈÁß ÇáÁÍÇÍÈ ÇáÉÍ BÇá íYÇÈÍáÇ ÈáÇ Úá ÁáÇáíá æÁÍáÇáá; æÇÍÈYÈ æá ÁaÚÇNá ÈáÇNÍ ÇáÍÇÈÈ æÓÍÇNÝáÇ æÇÓØNÈ Áá ÈPÈÍá Úáíá ÚÓáÈá æáÍÓÈá æÈÓÇÆáÈ : æÇÐÇ ÚÓÇá ÍáÇB ÍÇÍÈÍÈÍ YÁÓÚáB ÚáÇ æÚá ÇáÍÇÈÈ ÇáæÇÍÚÈ ;ÇáÁáÓÈ Íæáß

æááÇ YÇÈÍáÇ ÈáÇ íBáá Èíá ÍæÇáÍá áPÍ ÐNÁÈ BÈÇÈÇ Úá ÇáÍáÇÍ ÇáÁYÚÇáí ÇÓáá : (ÁÍÇÈ ÇáNÍáá YÍ ÍáÇÍ ÇáÁYÚÇá) íÈBáá Úá PÓÍÈ ØÍNÈ BÈÍNÈ YÍ ÍÍÇÈ ÇááÓááíá æáí PÓÍÈ ÇáÍáÇÍ ÇáÉÍ áÍÓÈ áÓØNÈ YÍ ÓØæN Èá ÍPÇÆP æÈáÈáÈ YÍ ÍáÍÇ ÇáæÇPÚ íÈæÓæÇ ÓÚÈ ÁÚÓá ÁáÇá ÇáÚááÇP .ÇáBÈÍN -ÇáÇÈÍÇÍ ÇáÓæYÍÇÈÍ æáÍY æÇNÓæÚ æÈÍÁÈ ÇáÁÓÆáÈÈ ÈæÈÇá Úáí áÓÇááÇ : æÁÍá (ÁYÚÇáÓÈÇá) æáÐá æá ÇáÁNÖ; YÁÍÇÈ : ÁááÇ ÈáÍ áÓáá íÚÍÓ YÍá ÓÚÈ NÝÓ Áá íÚØÍ ÇáÍáÍÈ YÍ Ííáá æÍYÚ ØNÍÈÈ ÚÓÈá ÚÇáÍÈ ÈÇáÚÈ YááÇB Úáí ÓYæÍ ÇáááÍæBæÓ æÚáí ØYÇY ÇáááááÍ æYÍ Óáæá æNÇÈ ÍÓPØ ÓáíÍ Bá ÁNÈÚ ÍPÇÆP æÍÚÇÍN ÓÍÍ .Áæ ÇáNÁÈ æáÓáá Bá ÍPÍPÈ

ÍÓÈÚÐÈæá æáÇÍÇáá BÁááá áÇ ÍNÍæá æá ÇáÍáÍÇ ÁÐÇ PÈææÇ PÇáÈ : æáßá æáÐá ÇáÈáÇÍ ÍÍ ÈÚÍÍÈ; YÁÍÇÈæÇ : Áæ áÓæÇ ÇááÓááíá; Áæ áÍÓÈ ÁNÖ ÇáÁÓáÇá ;BÇáÈPÚÈ ÇáæÇÍÍÈ

ÁÐÇ ÇÓÈáÍæÇ áá íÓÁáæÇ æá ÍÚÇáá áÁÍÈ ÁNÖ Áæ áÁÍ æBÚÚÚÚÚÚÚÚÚÚÚÚÚÚÚÚÇá æØYB YÍÓá íNÈÈ æYÓá æÍÚÍ ááÁáN ÚÍÈá æÍÈÍÐ áá ÇáÈÈá æYÇÓ ÇáÚNÇá æÇÍÈNÐ ÇáBÈÍ æá ÇáÓæP æØÇÍ ÇáÓÍ æÁÐÇ Èá ÐÇÈ íæá íFÓN ÓÍÇNÈ BÈÍNÈ æá ÇáÓæP æÍÓÚ ÍáÍÚ ÁáÈÚÈá NÍÇÓ ÇáÚNÓ æYNÇÓ ÇáÓæÇÍ æÁÈÇÈá æáá íÈP YÍ ÇáÈÍÈ BÑÓÍÇ æáÇ ÁNÍBÈ æÇáØáP Ááí ÓæP ÇáÍNÇÍ æØáÈ æá ÇáÓáÓÇN Áá íáÇÍ ÚáíáÇ ÈÇáÈÍÚ æÓÇÍ ÇáÍáÇá YPÇá PÇÆá áí Úáí ÈÈáÇÈÈ ÁáÇY Yáá íÈNÍÍ Úá ÇáÁÍÇÈÈ ÈÇáPÈæá; æÈÇÚáÇ ÈáÐÇ ÇáÈáá ÇáÈÍÓ ÈÚÍ Áá ÍYÚ ÈáááÇ ÓÈÚÈ . ÚÓN ÁáYÇ áPÍ BÇá ÈÍÚ ÇáÁÈÇÈ ÁÚáÇáÇ ØÇNÍÇ Úá ÇáÚÓá ÇáæÇáÓ æÇáÈÓáíá ÇáÍÇÓá Úáí ØáÇP ÇáÍáÍÇ .ÈáÇÈÇ áÇ NÍÚÈ YíáÇ

ÅæáÇ : Çä ÚþÍÉ ÇáþÍÑ áÇíáßä Åä ÊÊÍáí æÇÖÍÉ Ýí ÇááÝÓ ÇáÈÕÑÍÉ Ýí áíÇä ÇßÈÑ äää Ýí ÓÇÍÉ ÇáíáÇÍ; æáÇíáßä Åä ÊÊÄÉá ÚþÍÉ ÇáÊæßä Úáí ÑÈ ÇáÚÇááíá ÍíÉ ÈäÈä ÅÑÒ ÇáþÈÇá æáíÇä ÇááÓÇá æíÇÓÉ Ýí þÓíÈí ÇáÁlá æÇáÑÒþ ÇááÈíá ÈäÈäÇä ÁÚÚä Úæííá Ýí ÇáíÇÉ ÇáÈÕÑÍÉ; æþÍ ÓØÑÈ áÐä ÇáÚþÍÉ Ýí ÓÍÝÇÈ ÇáßÈÇÈ ÇáÚÒíÒ ÈÁíÇÈ áíßaÇÈ æãÇßÇä ááÝÓ Åä ÈäæÈ ÁáÇ ÈÄÐä Çááá ÒÈÇÈÇ äÁíáÇ (Áá ÚáÑÇä : 144)

æÝí ÇáÓäÇÁ ÑÒþßä æãÇ ÈæÚÍæä (ÇáÐÇÑíÇÈ :22)

æÇááÇÓ íæííæä Çááá ÈäÐä ÇáÚþÍÉ (ÚþÍÉ ÇáÁlá æÇáÑÒþ) Èæíí ÑÈæÈíÉ (ÇáÈæíí ÇáÚááí) æáßä ÇááþáÉ ÇáÈÚÍÉ ää Èæíí ÇáÑÈæÈíÉ Ááí Èæíí ÇáÁæáíÉ (ÇáÈæíí ÇáÚááí) ÝáÐÇ ÇáÐí íÈßÝá ÇáíáÇÍ Èä ÈÈÍæíá ÇáßááÇÈ Ááí Èæßä íÈÄÉá Ýí ææÇþÝ ÝÑíÉ íÇØÑ ÝíáÇ Úáí ÇááÝÓ . æÇááÇá æÇáíÇÉ; æÚáíáÇ íÒÈÍ ÇááÁäá ÌÈáÇ ÑÇÓíÇ ÈáÈÓ ÇáÁÑÒ ÒááÇ Íæä Åä íáíí Åæ íÈÄÑÍ æþÍ ÑÁíáÇ áÐÇ ää ÍáÇá ÇáááÇÐÍ ÇáÈí ÈÈÓÇÈþ Úáí ÇááæÈ æÈÈßí Ííá ÈäáÚ ää Ííæá ÇááÚÇÑß Ýí ÅÑÒ ÁÝÚÇáÓÈÇä; æíÚÈÑ Úáá ÓÝí Çááá ÁÝÓáí ÇáÐí áßÈ ÈäÇáí ÓææÇÈ áÇíííá áÚÑßÈ ÁáÇ Ýí ÇáÓÝæÝ ÇáÇæáí ÝÑÇÍÚá ÇááíÇáíæä Ýí áÐÇ ÝþÇá : Ááá íþá Çááá ÚÓæíá

ÝáÐÇ ÍÇÁ Áíááá áÇíÓÈÁíÑæä ÓÇÚÉ æáÇ íÓÈþÍæä (Çááíá 61)
æÈæÓíá ÒááÈ Óíí ÚáÇÁ Çáííá "þÇÆÍ Ýí áíáæ / ÝÇÑíÇÈ " (Íáß áíÓÈ ÍæÇÈ ääÓÇ) Áí (áÇíáßä Çááæä Èíæä ÇáíáÇÍ)

íáÐ áÁÐáí ÓäÇÚ ÇáÓáíá æíÈáí áÝÓí áÓíá ÇáíáÇ

æÁáÇ ÇáÑÒþ ÝÇáß ÈÚÍÉ ää Èæßä ÇáÁÝÚÇä ÈÓÄáá ÝþÍ þÇá áí ÓíÇÝ ÐÇÈ áÑÈ : (ÁíáÓ ÁíÇaÇ áÇáÚá áÓÇÚÍÉ ÇáíÈáÇÈ æÈÁáíá ØÚÇááÇ ÝíáíÓÑ ÈÝßíÑí æÁþÝ ÍÇÆÑÇ ÁáÇä áÚÓáÉ áÇ ÇÓÈØíÚ ÍááÇ; ÝÇÈÑßáÇ áÑÈ ÇáÚÇááíá íÈÑáÇ æíÑÈÈáÇ) æÚþÍÉ ÇáÈæßä Úáí Çááá ÇáÈí ÈäÇáÇ ÇáíáÇÍ ÇáÁÝÚÇáí ÈÑíí ÁáÑíßÇ Áä ÈÓÚÓÚáÇ Ýí þææÈ ÇááÓááíá ÝÈÓæÑ áÝÓáÇ æÓíÉ Úáí ÇáíáÇÍ

ÇáÚþÍÉ ÇáßÈÑí : Çä ÅßÈÑ ÚþÍÉ Ýí ÍíÇÈ ÇáíÚÇÈ áí ÚþÍÉ ÇáíæÝ (ÇáíæÝ Úáí ÇáÑÒþ æÇáÇíá) ÝÇÐÇ ÇáíáÈ áÐä ÇáÚþÍÉ ÇáíáÈ ÇáÚþÍ ÒááÇ æÝí áÐä ÇáÁíÇä ÁÓÈÍÉ ÚþÍÉ ÇááíÇÈÑÇÈ áí ÇáÚþÍÉ ÇáÈí ÁíÇáÈ ÇáíÚæÈ æÇáíÑßÈ Ááí ÁÓÇÑÇÈ ÍÝÍÉ æÁáÚÇÓ áÚáÇÈ ÓÑÍÉ æÐáß áÇä ÇááíÇÈÑÇÈ íæÈæä ÓÈÍÇ ÑáíÈÇ íØÇÑí ÇáíÚÇÈ Ýí ÓÈÇÈäá æíÐÓ Úáíáá áÓÇÍÚáá æÐáß ÍæÝÇ Úáí ÑÓþáá Åæ Çíááá. æÇáíáÇÍ : ÈíÑÑ ää íáíÚ ÇáÚþÍ; æÇáíáí ááá áþí ää Çááá ÚáíáÇ ÈÇáÈíÑÑ ää áÐä ÇáÚþÍÉ ÝÚáíáÇ íþæáæä áí : ÝáÇä ää ÇááíÇÈÑÇÈ ÝßÇááÇ íþæáæä áí : ÁÈæ ÈäÇä áíí . ÇááÚÈÓä; Áí áä ÈÚÍ ÈÈíÑ Ýí ÇáÈäÇäÇ æáÇÈíÑß Ýí ÁÚáÇþáÇ ÁíÉ áíÇæÝ

ÈÇáíÇ : ÇáÚÓÉ : æäáÇ Úáááí ÇáíáÇÍ Çä ÇááÓáá ÁÚÓ áíáæþ Ýí ÇáÁÑÒ ÁÐÇ ÒÇä áíÇáíÇ áÁä ÁÚÓ áÇíááß ÇááÑÁ áí ÇáÑæí æææ íÇØÑ ÈÑæíá æíÚÑÓáÇ Òá íæä Úáí ÍÇáþáÇ áíÈÓáááÇ ÝßíÝ : íáßä ááÐÇ ÇáÇáÓÇä Áä ííáí áÇáÈä Åæ íÐá Úáþá áÁáÓÇä æÓíþ Çááá ÇáÚÚíá æáÇÈäææÇ æáÇÈíÓææÇ æÁáÈä ÇáÁÚáæä Áä ÒáÈä áÁáíá

Áá ÚáÑÇä (139)

æÇáÚÓ Ýí ÓææÇÈ Çáíá áÑßÈä æÇááíí íæííá ÇáÇÓÑÇÁ æÇáÓáÚÚÚÚÚÑ æþÍ Úáááí áÐÇ ÇáíÑÓ Ðáß ÇáÓíí ÇáÁÝÚÇáí Ýí áííá áÇÓÑÈÇÚ ÚáíáÇ Èþíá áíßÓæä .áíÓÇÝíá; ÝþÇá : áÇÁÓÇÝíá -æÇä ÒÇä ÑÆíÓÇ áÁáÑíßÇ -áÁáá ÒÇÝÑ .æßÐáß Úáááí ÇíÇá ÍßáÈ íÇÑ ÚáíáÇ ÑÝÓ Áä íþÇÈá ÑíÚÇä ÑÚá Áä ÑíÚÇä äæ ÇáÐí ØáÈ þÇÈÄÉä

ÈÇáÈÇ : ÍþÇÑÈ ÇáíÇÈ æÓÚÑáÇ Ýí áÚÑ ÇááíÇáí ÒáÇ ÍÇÁ Ýí ÇáííÈ ÇáÓíí (1) (áæßÇáÈ ÇáíáíÇ ÈÚÍá Úáí Çááá ÍáÇÍ ÈÚæÓÈ áÇÓþí ääáÇ ÒÇÝÑÇ ÓÑÈÈ áÇÁ)

æáÐÇ íÈÝþ áÚ áÝÓíÉ ÇááíÇáí æÇÑÈÝÇÚ ÇáÈäÇáÇÈä æÚáæ áßÇäá æáæ ÐÑæÈ ÓäÇä ÇáÇÓáÇä .Ýáæ íáÚÑ Ááí ÇáÁÑÒ æäá ÚáíáÇ ÝÈÈíæ ÓÚíÑÈ ÓÆíáÉ Ýí áÚÑá íþæá ÓíÇÝ áÁíí ÇÈäÇÁ ÇáíßÇä : (æÇááá Áä áÇÆÈ ÚÑÓ áÈá ÚÑÓ ÁÈíß áÇ ÁÚÍááÇ ÈÁíÚÉ ää

áíÚÇÈ ÇáíáÇÍ)

ÑÇÈÚÇ : æÈÚááÈ Çä ÇáíÇÈ ÇáíþíþíÉ áí ÍíÇÈ ÇáíáÇÍ æÇááíÇáí æáÐÇ ÝÇáí ÇÚÈÈÑ ÚáÑí ÇáÁá ÓÈÚ ÓææÇÈ æáí ÇáÈí þÓíÈáÇ Ýí ÇáíáÇÍ ÓÈ ääáÇ Ýí ÁÝÚÇáÓÈÇä æÓáÈ æÈÓÚÉ ÁÓáÑ Ýí : ÝáÓØíá; æáÐÇ íÈÝþ áÚ ÑÁí ÈÚÓ ÇááÝÓÑíá Ýí áÚáí ÇáÇíÉ

íÇÁíáÇ ÇáÐíá ÁááæÇ ÇÓÈííÈæÇ ááá æááÑÓæá ÁÐÇ ÍÚÇßä ááÇ ííííá (ÇáÁáÝÇá :24)

ÇÓÈííÈæÇ ááÇ Ýíá ÍíÇÈßä æáæ ÇáíáÇÍ

ÍÇáÓÇ : æÚáááí ÇáíáÇÍ Çä ÇáÇÓáÇä ÓíÑÈ áÇÈÚíÓ ÁáÇ Úáí ÇáíáÇÁ ÝáÐÇ ÍÝÈ ÇáíáÇÁ ÐæÈ ÚÑæþ áÐÇ Çáííá æÐÈáÈ æÇÓáíáÈ æÓáÑÈ

ÓÇÍÓÇ : æíÑíÈ ää ÇáíáÇÍ Èíþíá : Áä ÇáíáÇÍ ÓÑæÑí ÍíÇ ááíÑßÈ ÇáÇÓáÇáíÉ æßÐáß ÝÇáíÑßÈ ÇáÇÓáÇáíÉ ÓÑæÑíÉ áÇÓÚÇá ÓäÇÍ ÇáíáÇÍ æþíÇíÈä æÇáÓÚÈ ÓÑæÑí ááíÑßÈ ÇáÇÓáÇáíÉ ÍÈí íÓÈáÑ ÍáÇíáÇ ÈáÐÇ Çáæþæí æææ ÇáÓÚÈ ÝÇÐÇ ää ÈíÇáí ÇáíÑßÈ ÇáÇÓáÇáíÉ ÈÁßáÈ æÇÓÈÚáÈ ÈÈÚÓáÇ æíÈÈ ÈíááÇ ÇáÝÈä æÇáÈÇÈáÇ ÇáÈÓþþ æÇáÈáÓþ áÁä ÇáÝÑÇÚ þÇÈä áááÝÓ .æÇááíÈáÚ

æÇáíÑßÈ ÇáÇÓáÇáíÉ ÈäÈä ÇáÓÇÚþ (ÇáÈÇíÆ) ÇáÐí íÝíÑ ÁØäÇä ÇááÈÝíÑÇÈ; ÝÇáÓÚÈ äæ ÇááÈÝíÑÇÈ æÇáíÑßÈ ÇáÇÓáÇáíÉ áí ÇáÓÇÚþ ÇáÐí íÓÚááÇ æíÝíÑáÇ æáÇÈÓÈØíÚ ÍÑßÈ ÇÓáÇáíÉ ääáÇ ÒÇäÈ Áä ÈæÇÓá ÍÑÈÇ ØæíáÈ ÇáÇáí Óí ÍæáÈ æáæßÇáÈ ÓÚíÑÈ ÝÓáÇ Úá Áä ÈþÝ

ÓææÇÊ ÇäÇä ÍæáÉ ÒÈÑì; æÇÁÍÑÈÈ ÇÐÇ ÙÒáÊ Ùä ÇáÓÙÈ ÝÐÌ ÞÒÈ Ùàì æÝÓáÇ ÈÇááæÈ ÒÇáÙÒä
.ÇÐÇ ÞÓÙ ää ÒÌÑÈä ääæÇ ÒÇä æÇÓÌÇ ÒÈÌÑÇ ÝÇáä ÌÈÁ æíæÈ
.æÒÈÑÈ ÇáÈÞÇÝÉ áÍÑÈÈ Íæä ÌáÇÌ ÌÌ ÌÒÑ Ùàì ÇááÝæÓ áÁäá ÌÞÓÌ ÇáÞáæÈ ææÑÈÈ ÇáÌá
ÓÇÈÙÇ : Áä äÐÇ ÇáÌá áÇ ÌÝäá ÁáÇ ää ÍáÇá ÇáÌáÇÌ Èä áÇÞÑÇÑä æÇÞÚÇ ÝÌ ÇáÁÑÒ æÇáÐíá
ÌÞÒæä ÌÇÈäá Èíá ÒÝÍÇÈ ÇáÒÈÈ æÇæÑÇÞ ÇáÝÞá áÇíáÒä Çä ÌÑÈæÇ ØÈÍÙÈ äÐÇ ÇáÌá ÁáÇ ÇÐÇ
ÌÇáÌæÇ ááÒÑÈä ÝäÐÇ ÇáÌá áÇ ÌÝäá ÁÒÑÇÑä ÝÞíá (æÁäá áÌáá ÝÇÓÌ ÈÒÈÍÙÈ äÐÇ ÇáÌá Áä
ÌÝäá ÁÍÌ Áäá ÌÓÈØÍÙ ÇáÈÝÞá ÝÌ äÐÇ ÇáÌá æáæ ÞÇÚÌ ÌÈÙÇáá áÙ ÇáÇæÑÇÞ ÇáÈÇÑÍÈ
æáÇÍÓÈäÈØ ÇáÝÞá ää ÞæÇáÈä ÇáÌÇáÈÈ Çä ÇáÝÞá áÇÍÓÈäÈØ ÁáÇ ÝÌ áÌÑÌ ÇáÌÇÈÈ ÇáÌÇÝÞ æáÙ
ÇáÍÑÈÈ ÈäÐÇ ÇáÌá ÝÌ ÙÇáá ÇæÇÞÙ) ÓÌ ÞÒÈ (2)
æäÐÇ ÌÈÝÞ áÙ Ýäá ÇáÌÓá ÇáÈÒÑÌ æÇáØÈÑÌ æÑæÇÍÈ Ùä ÇÈä ÙÈÇÓ ÑÓÌ Çááá ÙááæÇ ááÁÍÈ
ÝáæáÇ æÝÑ ää Òá ÝÑÞÈ ääáá ØÇÆÝÈ áÍÈÝÞæÇ ÝÌ ÇáÌá æáíáÐÑæÇ Þæäáá ÇÐÇ ÑÌÙæÇ Çáíáá
áÙááá ÌÐÑæä
(ÇáÈæÈÈ :122)

Çä ÇáÝÑÞÈ ÇáÈÌ ÈÈÝÞá áÌ ÇáÝÑÞÈ ÇááÇÝÑÈ ááÌáÇÌ æäÐÇ ÒÇä ÇááÓááæä ÇÐÇ ÇÙÓáÊ Ùáíáá
áÓÁÁÈ ÌÞæáæä ÇÙÑÒæáÇ Ùáì Ááá ÇáÈÙæÑ æÇáÌÞ Áä ÇáÝÑÞÇä Èíá ÇáÌÞ æÇáÈÇØá áÇÍÓÁ ÇáÁ
áááÈÞíá
íÁíáÇ ÇáÐíá ÁäææÇ Çä ÈÈÞæÇ Çááá ÌÙá áÒá ÝÑÞÇäÇ
(ÇáÁÍÈ 29 ÇáÁáÝÇá)
: ÌÞæá ÇÈä ÈíáÍÈ

ÇáæÇÌÈ Áä ÌÙÈÈÑ ÝÌ ÇæÑ ÇáÌáÇÌ ÈÑÁÌ Áäá ÇáÌá ÇáÓÌÍ ÇáÐíá ááá ÌÈÑÈ ÈæÇ Ùáíá Ááá
ÇáÌáÇ Íæä ÇáÐíá ÌÙÁÈ ÙáíááÇ ááÙÑ ÙÇáÑ ÇáÌá ÝáÇ ÌÁÐ ÈÑÁíáá; æáÇ ÈÑÁÌ Ááá ÇáÌá ÝÌ
.ÁÌ áÇÍÓÁá Ùä ÇáÌáÇÌ ÁáÇ ÇáÙááÇá ÇááÌÇáÌæä (ÙÇáÑ áÇÍÈÑÈ ääá ÈÇáÌáÇ
Çä ÇáÌíææÈ ääÐÇ ÇáÌá áÌ ÇáÈÌ ÁäÓÁÈ ÇááÌÈáÙ ÇááÓáá æÇááÌÈáÙ ÇááÓáá ææ ÇáÐÌ ÁäÓÁ
.ÇáÝÞá ää ÍáÇá ÇáÍÑÈÈ ÇáæÇÞÙÍÈ ÈäÐÇ ÇáÌíá
ÈÇááÇ : æÙáááÌ ÇáÌáÇÌ : Áä ÇáÌæáÈ ÇáÇÓáÇáÈÈ áÇíáÒä Çä ÈÞÇä ÁáÇ ää ÍáÇá ÌáÇÌ ÓÙÈÌ Øæíá
ÈÈáÌÓ Ýíá ÇÞÍÇÑ ÇááÇÓ æÈÈÍÌ äÞÇáÇÈáá; æáÇÍÈÍÓ ÇááÇÓ ÈÙÓáá äÞÇÌÑ ÈÙÓ æáá ÍáÇá áÐá
ÇááÓÌÑÈ ÈÈÑÓ ÇáÞÍÇÈÈ ÇáÌÞÍÈÈ ää ÍáÇá ÇáÓÌÇÙÈ æÇáÈÓÌÍÈ; æíÒæä ÇáÌáÝÈ ÁÍÌ áÁáÇá
ÇááÌÇáÌá æáÞÌ ÒÇä áÌÓÇá ÇáÈÝÇÓá Èíá ÇáÓÌÇÈÈ ÙÌÌ ÇáÙÒæÇÈ æÇáÓÑÇÍÇ ÇáÈÌ ÓáÌáÇ; æáÐÇ
.áá ÌÈÈ ÇÈæ ÈÒÑ Ùáì ÇáÇÚ ÇáÇáÈ Ùáì ÇáÈÌÇÈä ÌáÝÈ Ááì ÈÓÒÍÈ ÁÍÌ Áæ Ááì ÌÙÇÍÈ ÇáÈÇÈÈÈ
æáÌÓÇá ÇáÈÝÇÓá ÇáÁá Èíá ÇáÇÝÙÇä ææ ÙÌÌ ÇáÓáæÇÈ ÇáÈÌ ÞÓÇáÇ ÝÌ ÇááÙÑÈÈ ; ÝáÇ
ÍÓÈØÍÙ ÁÍÌ áááÇ ÒÇä ÌÇÍÇ Çä ÌáÒÑ ÌáÇÌ ÇáÌá ÓÇá áÓÙæÌ; æáÇá ÇáÌá ÌÞÇá ææææáÌ
ÁÑÓáÇá; æÝÑÌ æÇáÌáÑ ÈÓÌÑ ÁÍáÌ æÇáÌáÑ ÓÌÇá (áÑÇÈ) æÞæááÌÇá ÁáÌÑ ÞáæÓ; æáÇáÇáÇááÌ
(ÞáÌáÇÑ) æÇÑÍÇá ÈæÑ / ÈÍÓÇá

ÈÇÓÓÇ : æÙáááÌ ÇáÌáÇÌ : Áä ÇáÌæáÈ ÇáÇÓáÇáÈÈ ÇáÈÌ ÈÞæä ää ÍáÇá ÇáÌáÇÌ áÇíáÒä ÇáÞÍÇá
ÈÇáÞáÇÈ ÙÓÒÑÌ ÙáíáÇ; áÁá ÇááÇÓ Òááá Ìááæä ÇáÓáÇÌ; æáÁä äÞÇÌÑ ÇáÞÍÇÈÈ ÝíáÇ ÈÑÒÈ ää
.ÌáÇá ÁÙáÇááá æÒÈÑáá æÈÓÌÇÈäá
æáÁä ÇáæÓæá ááÓáØÈ ää ÌÒá ÝÌ ÇáÙáÇä ää ÍáÇá ÇáÌÓ æÇááÁÇáÑÈ æÇááÇ ÌÇá æÇÓÌÇ ÒÇáÓáÓ
ÝÌ ÑÇÈÙÈ ÇáááÇÑ; æÇáÞÍÇÈÈ áÌ ÇÓáÈ ÇááÇÓ ÙæÌÇ æÇÓÝÇáá ÙáÒÑÇ æÇÓÌÞáá ááÌÈ
æÇÈÓØáá ÙÍÓÇ; æáÐá ÇáÞÍÇÈÈ ÌÝÙÈ ÈááÇ ÙÇáÌÇ áÇÞÑÇÑ ÇáÌæáÈ ÝáÇ ÌáÒá Áä ÈÝÑØ
ÈäÇ; æÇáÞÍÇÈÈ ÇáÈÌ ÌÝÑÓáÇ ÇáÌáÇÌ : ÞÍÇÈÈ ÌÇÁÈ ää ÒÝæÝ ÇááÌÇáÌá ÙÇÓÈ Ùáì ÇáÓÙÝ
.æÇáÌÓæáÈ æÇáÈÞÓÝ æÇáÓáÌ áÙ ÇááÌÇáÌá æÈÓÈØÍÙ ææÇÓáÈ ÇáÙÍÓ Ùáì äÐÇ ÇáááÌ
æíÌÑÈ ÇáÐÌ ÌÌá ÈÍÈ ÓÌÇÝ Áæ ÌÒáÈ ÌÇÑ æíæáÓ ÌÇáÓ æÑÈÇáÌ Áä ÓáÌ ÙáÑ Èä ÇáÌØÇÈ Áæ ÙáÑ Èä
.ÙÈÌ ÇáÙÓÍÓ ÑÓÌ Çááá Ùááá ÌáÒá Áä ÌÙæÌ æÝÌ ÈÍÈ ÁáÌÑ ÇááÁááÌá ÝÌ ÇáÞÑá ÇáÙÓÑíá
.áÞÌ ÇÓáÙÈ Ùáì áÒÑæÝ ÌÒáÈ ÌÇÑ æÙÇÆáÈá ÝæÌÈä ÁÞá ää ÁÑÈÙáÇÆÈ ÑÍÇá ÓáÑÍÇ
ÙÇÓÑÇ : æÙáááÌ ÇáÌáÇÌ : Áä ÇáÌáÇÌ ÁÝÓá æÓÍáÈ æÈÑÈÍÈ ÇááÝÓ ÇáÈÒÑÍÈ; ÇÐ Áä ÇáÌÓÑ
ÌÙÑÌ ÇáÝØÑÈ äÈÇÑÆáÇ æÁáæÇá ÇáÌÑÈ ÈÝÈÌ ÇáÞáÈ ááÇÈÓÇá ÈÌÇáÞá æááÇ æÝÌ ÌÑÇÈÈ
ÇááÌáÈ æáÑÇÑÈ ÇáÈÌÑÈÈ ÈÓÌá ÇááÝÓ ÝÈÈÈÌ áØÇæÙÈ áíáÈ ÈÓÈÌÈÈ ááÇæÇáÑ; ÒÇáÌÍÌ ÇÐÇ
ÓÌá ÌÓÈÌ áØÇæÙÇ; ÝÇáÌáÇÌ ÌÓÞá ÇááÝÓ æíáÓ ÇáÑæÌ ää ÇæÓÇÈáÇ æíááÁ ÇáÌáÇÌ ÇáÌÓ ÇáÈÒÑÌ
ÈÇáÑáÈÈ æÇáÑæÙÈ ÒáÇ ÌááÁä ÈÇáÌÐÑ æÇáÌÞÙÈ; æíááÁ ÇááÝÓ ÇáÈÒÑÍÈ ÈÇáÈæÌÓ æÇáÈæÞÙ
áááæÈ ÝÌ Òá áÍÙÈ áÍÌÑæÇ ää ÇáÙÝáÈ ÇáÈÌ ÌáÓÆáÇ ÇáÑÍÇá æÇááÙáÈ ÙÑÝÈ äÐÇ ÝÌ ÓáæÒ
ÓÇÓáæÑ (ááÌÑáÇÑ) ÇáÐÌ ÌÝÙÈ Èáá ÇáØÓÇä ää ÇáÙáíáÈ ÞÈá ÇÒáá; ÌÈÌ ÇáÞÝÇÑ ÌÓÑÙæä Ááì
Çááá ÁæÞÇÈ ÇáÓÌÈ : ÝÞÈá ÇÓÈæÙ ÈÞÑÍÈÇ áÓáÈ ØÇÆÑÈÇä ÑæÓÍÈÇá ÝÌ ääØÞÈ ÒÈÑÇá "
ÇáÈÈÇÓÈÈÇáÌ ÝÒÇä ääÇ ÞÇáá ÇáØÍÇÑ ÇáÑæÓÌ : (Çä ÇÒÈÑ áÇÌÍÝáÇ ÓÇÑæÌ ÓÈÍáÌÑ æáÒáÇ
.æÈÙæÐ ääá ÈäÓæÓ ää ÒÈÇÈÒá ÇááÞÍÓ ÙáááÇ ÇÌÇáÇ ÇáÓÍæÙíæä ÇáÇÝÙÇá)

ÍÇÌ ÙÓÑ : æÈÙááÈ Çä ÇáÌáÇÌ äæ ÇÒÈÑ ÙÇáá áÈæÌÍ ÇáÇáÈ ÇáÇÓáÇáÈÈ æáá ÒÈÇÈáÇ æíáÙ
ÓÙÈáÇ; ÝáÇ ÈæÌÌ ÞÓÍÈ ÝÌ ÇáÇÑÓ ÇáÁá ÈÓÌ ÁÙÓÇÈ ÇáÁáÈ æÈÓÈÍæÐ Ùáì ÇáÈæÇáÇÈáÇ
ÇÒÈÑ ää ÇáÌáÇÌ ÇáÇÝÙÇáÌ æäÐÇ ÇáÇÍÙä ää ÍáÇá ÇáÑÓÇÆá ÇáÒÈÍÑÈÈ ÇáÈÌ ÈÑÌ Ááì áÌáÈ ÇáÌáÇÌ
ää Òá áÒÇá ÝÌ ÇáÁÑÓ
ÈÇáÌ ÙÓÑ : æÈÙááÈ Çä ÇáÞÍÇÈÈ æÇááÓÁæáÍÈ áÇÈÌ Áä ÈÓáá áááÌáÓíá ÇáÓÇÌÞíá ÝáÁáÇá ää
.ÓáÇá ÇáÁáÇá áÓÌÇáÈ ÇÑæÇÌ ÇááÇÓ æÁÙÑÇÓáá æÁæÇááá
æáÞÌ ÑÁÌ ÈÙÓ ÞÇÍÈ ÇáÁÍÓÇÈ : Áä ÌáæÇ ÇáÞÍÇÈÈÈ ÇáÈÞáÍÌÈÈ ÇáÈÌ ÒÇáÈ ÁíÇá ÙÇáÑ ÓÇá
ÇáÐíá ÌÓæä ÝÌ ÁÝÙÇáÓÈÈÇá (ÁÑÈÇÈ ææÒÍá) æáÒá áÁáÇá ää ÌÓÈØÍÙæÇ ææÇÓáÈ ÇáÓÌÑ Ùáì

ÝĐĪ æĪĒ ÇááÑĀĒ ÝĭāÇ ĐáÚĒ ŌÇĀĪĒ æĪŌāÇ ÍŌĭāÇ ĭĀæĭ Āáĭā āĐÇ ÇĀĭĭā ĐāāÇ ÇŌĒĪĒ Çááĭā
æáĐĪ ÑĀĪĒ ÇááÑĀĒ ÇĀĀÝŪÇĀĪĒ ĀĒĀÇĀ àĪÑĒāÇ ĒĀŌĐ ÇĒĀāÇ Ēĭĭ æĒĀŌĐ ĒÇĀĀĪÑĭ ãĐÇĒāÇ
ÇĀĐĭ ĒĪŌĭ Āā ĭŌĐŌ Ūā æĭāāÇ Ūĭĭ ĐĀā ĐŊĭĐ ÇĀŪÑĐ æÇĀĭā æÇĀāÑÇÑĒ æÇĀĪÑāÇ æĀĭ ĒĐÇĒĪ
ĪÑÇÑĒ ÇĀĭæ ÇĀāÇĀĒĒ æĀÝĪ ÇĀĀĪÑ Ýĭ ĭā ÇÑĒ ÇĀĐĭŪ
æĭÑĭ ÇĀĀÝŪÇĀ Āāā āā ÇĀŪĪĒ Āā ĭāĐĭ ÇĀÑĭĀ ŪāÇĀĒĒ æĭĐŌÝ ÑĀŌā āāāÇ ĐÇĀ ÇĀĪÑ ŌĪĭÇ æÇĀÑĭĭ
ŌāæāÇ ; æĐĀĒ ĀŪĪĒ āāĐÇ ĐĐĀĐ
: ĀāÇ Ūā ÇĪĒÇÇĀāā āāŌŪÇÆÑ ÇĀĀŌāÇĀĪĒ æĀĀāāÇ ÝĪĪĒ Ūāā æāÇ ĪÑĪ
ÝŪāāÇĀāā æĭÝŪĒĒĒ ĭĒĒĒāā ãĐÇĀĒ ĀÑĒĒĒĒ Ýĭ ÇĀĀĪĒĀŪ æÝĭ ĀŪāÇĐ ĐĀĒĒ ĀĒĀÇĀĀ; ÝÇĀŪÇĀā
æÇĀĐÇÑĒÆ æÇĀĪÇÝŪ : áÇ ĭāĐĀ Āā ĭāÝŪāÇ ÇĀĀÝŪÇĀĪ ĀāÇ āŌĪĒĒĒ (ĒŌÇĪĒ) Āĭ ÇĀĀĪĒĒā. æÇĒĒ
ÇĀŪÇĀā : ÇŌāā ĀĪĪĒĒ ÝĐĀ ÇŌā ĒŌāŪā ĭĒĪĀ ĒĀĪĒĒĒ ÝāĐÇ ĭŪĀĭ Āāā ÇĒĀ ŪÇĀā Āĭ ĭĒĒ ŪĀĭ ÇĀŌŪĒ
ĪĪĒĒĒ
æĒĪĪ ÇĀĀÝŪÇĀ ĭāĭŪÇ āĀāāāā æÝÇŌĐĀā æÝÇĪÑĀā ĭĭā ÇĀŪÇĀā æĭĒĒĒā
ĭĐĀĀ ŌĭÇÝ : ĐĀĒ ŌĪĭāÇ āŪ ĐĒÇÑ ÇĀĀĪÑĀĭā æāāÑĒĪ ÇĀĀĪÑÇĒ ÝĐÇĀæÇ áÇ ĭŌāāā æĀĐĀāā ĭŌŌÝĒĒ
ĀāÇĀ āŌĀĭ ÇĀŌĭā ĭāĒŪÑĒĒ ĪÑĒĭāÇ ĪĒĪ ĭŌÝæÇ āāÇ ĀĪĐĪĒĀÇ ĀĭĀÇĀÇ æÇĪĒÇÇÇ ; æŪĀĭĀÇ Ī ĐĀ
ŪĀĭ ÇĀŌĭĭ Ōĭ ÇÝ ĒÇĀĀŪĭÇĀ ÇŌĒŪĭ ĀĪĪ ĐĒÇÑ ÇĀāāÑĒĪā Āā ĭĭÝŪ ŪŌÑĭā āĀĀæÇ āĀĪÑ ÇĀŌĭā
āĀĪĀÇĀ ŌĒĪā ŌĭÇÝ
āĐĭ ŌāŪĒ ÇĀŌĭĭ ĭæĀŌ ĪÇĀŌ -ĀāĭÑ ÇĀĪŌĒ ÇĀĀŌāÇĀĭ æÇĀāÇŌĐ ĒÇŌā ÇĀÇĒĪÇĪ ÇĀĀā-ĭĐĀĀ (Āāāĭ
ÇĪĒĒā Ōĭ ÇÝÇ āĀāā ŌŌĒÇĐĭ Ýĭ ÇĀĪĪĒ) ÑŪā Āā ÇĀŌĭĭ ĭæĀŌ āÇĀŌ ÇĀŌĒŪĭā æŌĭÇÝ āā ĭĒĀŪ
ÇĀĀÑĒŪĭā

: ĀāÇ Ūā ÇĀĐÑĀā æĀĀāā
ÝĪÇĀā ÇĀĐÑĀā āā ĒĀĐĭÑ ŪĪĒĒ æĀĭĀÇĀ ŪÑĪĒ æÇĪĒÇÇĀ ĐĒĪÑ Ýĭ āÝæŌ ÇĀĀÝŪÇĀ ÝÇĀĀÝŪÇĀ
ĭĭāāāā ĀāĒŪĒĒā æĀŌĀĪĒĒā ŪĀĭ ÇĀĭĪĒā æÇĀĒŪÇĀ æĀĐĀāā ĭÑÝŌĒĒ Āā ĭŌŪæÇ ŪĀĭĀÇ ÇĀāŌÇĪÝ
āāāÇ ĐÇĀĒĒ ĒĐĪĀĒ æĀÇĀĒĒ ĒĪāāāÇ ĐĀÇĀāāā
æāÇ ĭāĐĀ āāĀÝŪÇĀĪ Āā ĭĒĐĪā ŪĀĭ ĪÇĀā ÇĀĐÑĀā Āæ ĭŌĒĐĀ Ýĭ ŌĭĀ Āæ ĭĒŌĪÑ ŪĀĭā Ýĭ ĀĭĀŌ
ĐÇĀ Āĭ ŌŪĭĭ ÇĀĪŌÇÆÑĭ : ŪāāĒĒā ÇĀĐÑĀā æŪāāæĀĭ ĀĪĒ ÇĀĐÑĀā
æĭĪĒĀĭ ĐÇĀĒĀÇ : ĐĀĒ ĀŪĀā ŌÑĪĒĒ āā ŌÑÇĪÇ ĀĪĀĭ ŌÇĀ āŌŪĀĭ Ýĭ ĒĪÇÑ ÇĀĐÑĀā ÝĐÇĀæÇ ĭāÇĒĒā
Āā ĭāŌĪæÇ Āæ ĭāŌāæÇ Āæ ĭāĪæÇ ĀĐĪÇĀāā Āæ ĭŪĒĒæÇ ĒĒĪÇĒĒā Āæ ĀĪÇĀā Ýĭ ĪŌÑĒĪ
æĭĐĀĀ : ĐÇĀĒ ĀŌÑ ĒāÇ ÇĀĒĪ āāÇĀ ŪĀĭĀÇ ŪāÇĀĒ ÑĒŌĪĒ ĀĐĀĒĒ āā ŌÇĒĐĪā ÝĐÇĀ āĀĪŪĭ Ýĭ
ÇĀŌÇĒĐ ÇĀŪĀĀĭ āā ÇĀŌÑĪÑ æÝĭ ÇĀŌÝĀĭ ĀĪĪ ÇĀĀĪÇĀĭĀ ÇĀĀÝŪÇĀ; æĐÇĒĒ ĀĭĀĒ ĭāŌĒĒ Ýĭ ÇĀŌÇĒĐ
ÇĀŌÝĀĭ ĐÑĒ ÇĀĀĪÝĀĒ ÝĀĪĐĀĭ ÇĀāāā ÇĀŪĀĭĐ æāā ÇŌĒĪĐŪ ĀāÇ Ýĭ āāĒŌÝ ÇĀĀĭā æĀĐÇ
ĒÇĀĀÝŪÇĀĪ -ŌÇĪĒ ÇĀāĐÇĀ-æÇĐÝ ÝæĐ ÑĀŌĭ ÝŌĀĀĒā āÇ ĒÇĀĐ; ÝĀĪÇĒ : ĀÑĭĭ ÇĀāāā ÝĐĀĒĒ āā :
!!āāÇ āāĒĒ Ýĭ ÇĀŌÇĒĐ ÇĀŪĀĀĭ āāŌÑĪÑ ÝĐÇĀ : āŪÇĐ ÇĀāā Āā ĀāÇĀ ÝæĐ ÇĀĐÑĀā ÇĀĐĭ Ýĭ ŌĪÑĐ
ĭĐĀĀ ÇĀĀĪ ÇĀĪĒĒĒ ŪĒĪ ÇĀāā ĀāŌ (ÇĀĐÑĀā āÝĒÇĪ ĐĀĒĒ ÇĀĀÝŪÇĀ)
ÇĀāÑĒĀĒĒ æÇĀĐÑĀā æĪÇŌĒĒ ĀĐÑÇĀ ÇĀŌĪÝ
: æÇĀĀÝŪÇĀĪ ĭāŌĒĐ ŪĀĭā æŌÝ ÇĀŌÇŪÑ
ĒÑÇĀ ĀĐÇ āÇ ĭĀĒŪŪŪā æĒĀāŪŪŪŪāÇ ĐĀāĐ ĒŪŌĭā ÇĀĐĭ ĀāĒ ŌÇĀĀā
æāæ āā ĭĐĀ Ýĭ ĐÝĀ ŪĪÑ ÑĒĭĀ āĪÇĪ ĒāÇ ÝĀĪĐ ÇĀāā ŌÇĀĀŪŪā
æĀāÇ Ūā ÇĀāÑĒĀĒĒ : ÝĐĭ ĭĪĒĀĭ ĀĪĀĭ ÇĀāĒÇÑĐ (āĪÇĀĭ ŌĒĀÇĀĭ) ĐÇĀĒĀÇ : ĐĀāÇ ĒŪĀĀĪĒ Ýĭ āÑĐŌ
ĒÑĒĀÇĀ Ēā ĒÝÑĐĀÇ Ūā ĒŪŌĀÇ āŪŌÇÑĒĒ ÇĀĀĪÑÇĀ ÝŌāĀĒ ÇĀŌÑĪĐ æĪĪĀĒ ĒŌĒÇÇĀ æĀĐÇ Ēā
ĒŌĒÇĀ ŌĭĀĪŪĭ ÝŪÑÝĀĭ Āāĭ ŪÑĒĪ ÝĀĐÑĀā æÝÇĪĒĒ æĀĪŌā āĐÇĀĭ æĀĒĪ ĒŌŌÇÑĒ āŪ ĪÑÇŌā
æĀĒŌāĀĭ Āāĭ ĐÇŪĪĒ ÇĀāĪÇĀĭĀ æŪÑŌ ŪĀĭ āĒĀŪÇ āā ÇĀāÇĀ ĀĐÑÇÇĀ Āĭ ÑŪā Āā ĒĀĀĐÇĀā Āā
ĭŌāā ÑĀŌĭ āāÑĒŌ āĐÇĒĀ Ēāā ĒÇĀŪ æĀĐĀāÇ ÇĀāÑĒĀĒĒ æĀĐÑÇĀ ÇĀŌĪÝ
-æŌĪĐ ÑŌĒĀÇĀāā -ŌĀĭ ÇĀāā ŪĀĭā æŌāā
(ĪĪÇÑĐĀ Ýĭ ÇĀĭÇĀĀĪĒ ĪĪÇÑĐĀ Ýĭ ÇĀĀŌāÇĀ ĀĐÇ ÝĐĀæÇ)
ÑĒĀÇĀ ÇĀŌĪÇĀ Ūā ĀĒĪ āÑĪÑĒ(2)

: ĀāÇ ÇĀĒÑÝŪ Ūā ÇĀĭĀÇĪÇ
ÝĐÝĭ ÇĀĀÝŪÇĀ ÝĪÑÇ Āā āāāā ĒāÇĒĒ āÇĪĭā æāŌÝ ÇĀāĀĪĒā Ýĭ ĒÇĐŌĒĒĒ ĒŌĪĐĀā ÇĀÝÇĐĒĒ
æĭĒĪĭ ÇĀŪÑĭ æÇĀāÑŌ æÇĀĭæŪ ĪŌÑÇĀāā æāŪ āĐÇ Đāā : ĭŌŪĒ ŪĀĭ ÇĀĒĒĀĭŌ ÇĀĒÇĐŌĒĒĀĭ Āā ĭŌĭā
ĪÇĪĒĒ ŌÑĐĒ

: ÇĀāŌŌĀĪÇĒ ÇĀĀŌāÇĀĪĒ
āĐĭ ÝÑŌ ÇĀĀĪÇĪ ÇĀĀŌāÇĀĭ ÇĀĀÝŪÇĀĪ ŪĀĭ ÇĀŪÇĀā Āā ĭŪĭĭ Āāĭ ĐÇĀæŌ ÇĀĒŪÇĀā ÇĀĀĀĭ
āŌŌĀĪÇĒ ĀŌāÇĀĪĒĒ ĐÇĪĒ ĒāĪĒĒ āŪ ÇĀŌāā Ýĭ Ōĭ ÇĀāŌĭÇĀ ÝÝÑŌæÇ ĐĀāĒ ÇĀĀĪÇĪ -æÑÝŌæÇ
ĐĀāĒ ÇĀĒĒĒĒ -æÑÝŌæÇ ĐĀāĒ āÇĪĒĪā æĐÇĀæÇ āĭā āāÇĪÑĒā; æāā ĭĒĪÇĀāāā ĐĀāĒ āāÇÝĐĪā
æĭŌāĐĀāāÇ ŪĀĭ ŪāāÇĀ ÇĀĀĀĒĒ æÇĀĒŌÑĒĒ ĐĀāÇĒĒ : ŪāÇĀĀ ; ŪÇŌĭ ; ĀāĭÑ ; ĀāÇÑĒ ; ĒŪÇĒ ; ĪĀĪ

: ÇĀĀŌÇĀĒ ŌÑĒĒĒĒ āĒĀÇĀ ÇĀāĪĒĀŪ ÇĀĀŌāÇĀĪ
Āā ÇĀāĒÇĪĒĒ āÇ ĭāŌÑĀÇ ĀāÇ ÇĀāÝæŌ ÇĀŌÇĪĐĒ æÇĀÝŌÑ ÇĀŌĀĪĒĒ; æĀā āĐÇ ÇĀĭĀ ĐĪ ÇĀĒŌÑ
Ýĭ ĐĀ āÑĒ ĒŌŪĒ ĪÇĀĒĀ ŌĪĒĒ æÝŌÑĒĀ ŌĀĪĒĒ; ÝÇĀĒŌÑ Āæā āÑĒ ĒÇĀŪÑĒ ÇĀĀĀĭĀ; æĭĐĀ
ÇĀŌŪĒ ÇĀĒÑĐĪ ĒĀŌāÇĀā āŪ ĀāĪĒĀ ÑĒŪ ÇĀŪÇĀā æŪĀĭ āĭ ĭāŌĒ ĐÑĒā āĒĒÇĀĪĒ

ÇáÓÊæíÉ áÁÝÛÇäÓÊÇä æßÇÈá áí ÇáÚÇÖæÉ ÇáÓíÝíÉ æÞí áÞí ÇáááIæÓ æÇáÓíÍ Úái íIá æÚái íí
.ÄÈäÇÆá ää ÇáæíáÇÈ æÇáÄÐáÇá æÇáÓÛÇÑ äÇáá íNæá Úái íí ÚíNäá

: ÇáIáÇí Öí ÇáÓíæÚíÉ

æÞí ÞÖí Çááá -ÚÓ æIá-Ää íÊÝIÑ äÐÇ ÇáIáÇí ÇááÈÇÑß Úái íí ÍÝæÉ ää ÇáÓÊÇÈ ÇááÄäá ÇááIÇáI
æÈá ÇáÄÓÊÇÐ ÈNäÇä ÇáIá NÈÇáí; æÓí ÇÝ æIßæÉ íÇÑ æÝí ØáíÚÉ ÇáÚáäÇÁ ÇááIÇáIá : íæáÓ
ÍÇáÓ æIáÇá ÇáIá ÍÞÇáí æäÖN Çááá ääÖæN. áÞí ßæÉ Ýí ÈÍÇíÉ äÐÇ ÇáIáÇí ÄÈäáí ææ ÞíÓ Çááá
ÇááIÇí ááÇáÞáÇÈÇÈ ÇáÈáÇÈÈ ÇáÈí NÈÈäÇ ÍßæÉ íÇÑ áÚ ÞÇíÉ ÇáIíÓ ÇááÓááíá Ýí ÁÝÛÇäÓÊÇä
.Öí áÚÇä ÍÇæI ÇáØÇÚíÉ; æáßä
æÈæIæä Ää ÚíN ÐÇÈ ÇáÓæßÉ Èßæä áßä æíNíI Çááá Ää íIÞ ÇáIÞ ÈßáäÇÈä æíÞØÚ ÍÇÈÑ
ÇáßÇÝNíá áIÍÞ ÇáIÞ æíÈØá ÇáÈÇØá æææ ßNä ÇááIÑæä
(.ÇáÁíÈÇä 7; 8 ÇáÄÄÝÇá)

: Øæá äíÉ ÇáIáÇí

Ää ÍßæÉ Çááá ÇáÈÇáÚÉ ÞÖÈ Ää ÈÝÓá áIÇæáÇÈ ÇáÄØÇíÉ ÈäÚÇä ÍÇæI ÇáÚáäÇáí áIÁÉI Çááá
ÈäÐÇ ÇáIáÇí Úái íí äÐÇ ÇáÓÚÈ ÇááIÇáI ÇáÝÐ; æÓÇÁÈ ÄNÇíÉ Çááá Ää íÓÈáN äÐÇ ÇáIáÇí
äÐä ÇáÓáíá ÇáÚÓN ÇáÈí ÍÇNÈ ÝíáÇ NíI ÇáIÑÈ ÈÞíáÉ ÓNíÚÉ ÈÓíá ÁÚÓÇÈ äÐÇ ÇáÓÚÈ æÈÓIÞ
ÄÈäÇÁá; æíÝÚ ÝíáÇ ÇáÈäá ÈÇáÚÇ æÇáÈßÇáíÝ ÚÇáíÉ æÇáÈÓíÇÈ ÌÈÇNÈ áíÈIæá ÇáIáÇí Äái
áIÑÓÉ ÁíáÇáíÉ æIÇáÚÉ NÈÇáíÉ ÈÈÝÉI Úái ÍNÇNÈäÇ ÈNÇÚá ßÇááÉ Ýí ÄNÍÇÁ ÇáÚÇáá
ÇáÄÓáÇáí; æáÈÚIæ áIÑÓÉ ÇáIáÇí ÇáÄÓáÇáí Ýí ÁÝÛÇäÓÊÇä ääæÐIÇ ÝÐÇ æÄÓæÉ íÓáÉ ää
ÓÇÁ Ää íÞÉÝí ÇáÄÈN Äæ íÓáß ÇáØNíÞ Äæ íÓíN Úái ÇáIÇíÉ.áÞí Íáá ÇáÓÊÇÈ ÇáÄæÇÆá -ÇáÐíá
ÝIÑæÇ äÐÇ ÇáIáÇí-ÇáÁíÉ ÇáßNíáÉ æÈNÇÓÇ Úái Øæá ÇáØNíÞ ÇááNíN
æáíáÖNä Çááá ää íäÖNä Ää Çááá áÞæí ÚÓíÓ
(.ÇáIÍ ÇáÁíÉ 40)

: æßÇä ÇááÇIí Úá Øæá äÐä ÇááÓíNÈ ÇáÈí NæÇÄäÇ ÇáIáÇÁ ææÞæIáÇ ÇáÄÓáÇÁ Þæáá ÓÈÍÇáá
. ßä ää ÝÆÉ ÞáíáÉ ÚáÈÈ ÝÆÉ ßÈíNÈ ÈÄÐä Çááá æÇááá áÚ ÇáØÇÈNíá
(.ÇáÈÞNÈ :249)

æßÇä ÇáIÇIí ÇáÐí íÚÐí ÚÓíáÈäÇ ÈÇááÖÇÁ æÓÚáÈäÇ ÈÇáÓäÇÁ æÇáÓIÇÁ
æÇáÐíá IÇáIæÇ ÝíáÇ ááIíááá ÓÈááÇ æÇá Çááá ááÚ ÇááIÓáíá
(ÇáÚáßÈæÈ ÇáÁíÉ 69)

: æÒÇí ÇáØNíÞ
íÇÁíáÇ ÇáÐíá ÄäææÇ ÇÓÈÚíæÇ ÈÇáÖÈN æÇáÓáÇÉ Ää Çááá áÚ ÇáØÇÈNíá
(.ÇáÈÞNÈ:153)

: ÚÞíÉ ÇáÈæßá Úái Çááá

áÞí Èäí ÇáIáÇí ÇáÄÓáÇáí Ýí ÁÝÛÇäÓÊÇä ÚÈN ÇáÓáíá ÇáÈÓÚ ÇááÇÓíÉ ÚÞíÉ ÇáÈæßá Úái
Çááá Ýí ÞææÈ ÄÈäÇÁ äÐä ÇáÄäÉ ÇááÓááÉ æÁÚÇI ÇáÈÐÉ ÈÇááá ÓÈÍÇáá Ýí ÁÚáÇÞáá; æäÇ ßÇä
ÓíÁ ää äÐÇ ßáá íáßä Ää íÈä áæáÇ Ää Çááá ÓÇÞ äÐÇ ÇáIáÇí ÇáÚÚíá ÍNÓÇ ÚááíÇ æáIÑÓÉ
.ÈNÈæíÉ æÁIÍÇÈÇ æÇÞÚíÉ Ýí ÚÇáá ÇáIÇíÉ
æÚáIáÇ íÓÇáI ÇáÓÇÈ äæÇä NæÓIÇ æÄÐáÇááÇ Úái íí äÐÇ ÇáÓÚÈ ÇáÈØá ÇáÝÐ æíÚíÓ ÝæÞ
ÄNÖ ÇááÚNßÈ áÓÈÓÚNÇ ÚÚáÉ Çááá æÞæÈá; æIÈNæÈä æáíááÈä æÄäÇáá ÁÞÒÇä ÓÛÇÑ íÇI
æäá æíÈÚIæá ÍIæIá æíáÈáßæä ÍNäÇÈ ÄæáíÇÆá æíNí ÈÄä Úíáíá æÞÇÆÚ áÇ Èáí ÈØÇáÚáá ÓÈÇI
áÓÇÁ ßíÝ íáÈÞä Çááá áÄæáíÇÆá æíÚÇN Úái ÍNäÇÈäá áÇ íááß ÁáÇ Ää íNíI (áÇ Ááá ÁáÇ Çááá
.æIÍá ÓIÞ æÚIá æäÖN ÚÈIá æÁÚÓ ÍáIá æáÓä ÇáÁIÓÇæ ÈIÍá)
æÚáIáÇ íNí ÇáÓÇÈ ÇááÓáá ÈÄä Úíáá ÇáNÚÈ ÇáÐí íÈááß ÇáIáæI ÇáNæÓ æÇáááÚ ÇáÐí íáÚÓ
Úáiáá ÍÇÈäá æÇáIæÝ ÇáÐí ííá ÚíÓÈäá ÍíáÇ áÇ íØÇÞ; ÚáIáÇ íNÇáá ÓIáÇá ÞáÇÚáá ÁÓNí Ýí
ÍÓæááá æßá æÇIÍ áááá ÄááÇ íÚíÓ Ýí äÐä ÇáÞáÇÚ ÇáßÆíÈÈ ÇáááíÈÈ ÈÇáááÚNíÇÈ æÇáÓNÇIíÈ
æÇáááÚØÝÇÈ ÐÇÈ ÇááæÇÁ ÇáNÇßI ÇááßÈæä æßá æÇIÍ áááá íNß Ääá íÓíN Ýí ÍNÈ áÓIæIÉ æíÞÝ
.ÄäÇä IINÇä ÓáIÉ Ýí ääÇíÉ ßá ÍNÈ
ÚáIáÇ íÓáÚ ÇááÄäá IáIíÇ NæÓIÇ NÇIÚÇ ää ÁÝÛÇäÓÊÇä íÖNí Úái ÇáÈáÝÇÓ ÇáÄáNíßí
ÞÇÆáÇ: (ÚáIáÇ áÓáÚ ÓíIÉ Çááá ÁßÈN æÈæá Ýí ÈíÇÈäÇ) íNß ÚÚáÉ NÈ ÇáÚÇááíá æææÇä
.ÇáßÇÝNíá æÚÓÈ ÇááÄáíá

: ÄÈN ÇáIáÇí ÇáÁÝÛÇáí Ýí äÝæÓ ÇáÓÚæÈ ÇááÓááÉ

æÚáIáÇ íÞÝ ÇáÓÇÈ ÇáÚNÈI ÇááÓáá ÝæÞ ÐNí ÇáááIæßæÓ æíNí áÓíáÈ NæÓIÇ ÄäÇä IáæI Çááá
ÇáIÝÇÈ ÇáÚNÇÈ ÇáIÇÚ íNß Ää ÇÓNÇÆíá áÇ íáßä Ää ÈÍÈäá Óæí ÚIÉ ÓNÈÇÈ ÈÍÈ áØÇNÞ
.ÇáÁíáÇä æÄäÇä ÓíÇØ íáI ÇáNíáá
æÄæá áÇ íáN Ýí Ðäá ÇáÓÇÈ ÇáÚNÈI ÇáÐí íØØáí ÈäÇN ÇááÚNßÈ Úái ÓÝÝ Çááááí ææ :
.áIÇæáÉ áÞá äÐä ÇáÓæNÈ ÇááÖNÞÉ Äái NíÇÈ ÇáÄÞÓí æÝæÞ NÈæÚ ÇáÄNÖ ÇááÈÇNßÈ

: ÐÚN ÇáIáæI

æáÞí ÐÚN ÇáIáæI æäá íNæä ÓÝæÉ ää ÄÈäÇÁ ÇáÄäÉ ÇááÓááÉ æÇáÚNÈ Úái ÇáÁIÓ íØáÞæä
ÇáIáíÇ æíØæä ÇáÞáí ÇáÈí ÈÓIáá Äái ÇáÄNÖ æíÞØÚæá ÇáIÉÇá ÇáÈí ÈæÈÞáá ÈäÇ æíØíNæá áÚ

.IaŃŃ Yí aíaÉ ÇáIáÇÍ -ÇáŮÍÍ ÇáĀŃÈŮæā- NĪÈ 1408āŮ; ÇāæÇÝÞ āÇŃÓ 1988ā*]

..ÇáIáI ááá æIá; æÇáŌáÇÉ æÇáŌáÇā Úai āā áÇ æÉI ÈŮIā.. æÈŮÍ
íBÇÍ íŃŃB Bā āā āā ØŃÝ ÇāāÇā ÈāĐÇ ÇáIá; Āā ÇáIáI ÞÇŮÍÈā ÇáBÈŃĪ æāIæŃĀ ÇáĀŌIā āæ áÇ Āāā
ĀáÇ Çāāā áIáI ŃŌæā Çāāā æÇáIáBā ÈāÇ ĀāŌá Çāāā IŌĀ áÇ íÈIŌĀ Úā āĐÇ ÇáIáI Ýāæ æÈāāÇ āĐÇ
ÇáIáI ÈÞŮŮÉ æÞæI ÝĀā æIāāÇ ÇáĀæā āBÈæÈ Úaiā (áÇ Āāā ĀáÇ Çāāā áIáI ŃŌæā Çāāā) æÇāæIā
ÇáÈÇāi āŌŃŃ Úaiā

Āā ÇáIáBā ĀáÇ ááā ĀāŃ ĀáÇ ÈŮÈIæÇ ĀáÇ ĀIÇĀ ĐáB ÇáIáI ÇáÞIā
(íæŮÝ ÇáĀIÉ 40)

æ °ĀáÇ« ÝÍ ÇáĀIÉ ÇáBŃIāÉ æŃIÉ ÈŮÍ ÇāāÝÍ °Āā« ÝĀáÇ āāÇ ááIŌŃ æÇáÞŌŃ ĀI Āā ÇáIáBā
áIŌæŃ æāÞŌæŃ ÈIā íI Çāāā; æÇáIáBā ÈāÇ ĀāŌá Çāāā āæ ÇáŮÈæIÉ ÇáIÞÉ; æāæ ÇáIáI ÇáÞIā; æĀā
ÈáIÉ ÇáIáBā ÇáŌŃŮÍ Úā ÇáIÇÉ ÍŮai ÈáIÉ ÇáŮÈæIÉ ááā; æÇāāÇĀ ÇáIáI ÇáŌÍÍ æĀā ĀÞIāÈ
ÇáŌŮÇÆŃ æÈáIÉ ÇāāāÇÆŃ æÇāāāÇÈŃ. æBā BÈÈ ÇáĀŌæā ÈYÈÈI ÈÇÈ ÇáIáBā æÇáIÇBā : ÈĀā
ÇáIÇBā āæ Çāāā æIá; æÇáŃŌæā -Ōai Çāāā Úaiā æŌāā-ĀāāÇ ÍBā ÈāÇ ĀāŌá Çāāā ĀáIā ŌæÇĀ BÇā
æIÇ æÈāæÇ (ÇáÞŃĀā ÇáBŃIā) Āæ æIÇ ÚÍŃ æÈāæ æāæ (ÇáŌ æÈ ÇáŌŃIÝÉ)
æÇáIáIÝÉ ÝÍ ÇáŌŃIŮÉ ÇáĀŌáÇáIÉ : āÝæŌ āā ÞÉā ÇáĀāÈ ÇáÉI ÈIÈÇŃĀ ÈÈāÝIĐ ÇáŌŃIŮÉ
ÇáĀāáIÉ; áÇ æŌŮŮ ŌŃIŮÉ āā Úaiā ÈŌŌIā aŮ āĐā ÇáŌŃIŮÉ
æÇáŮāāÇĀ æĀāā ÇáIá æÇáŮŮÍ : āā āIÈĀIæā ÈÇāāŮŃ ÝÍ ÇāāŌæŌ ÇáĀāáIÉ ááIÇæáÉ āŮŃŃÝÉ ÇáIáBā
ÇáŃÈÈÇāi ÝÍ ÇāāŌÇBā ÇáÉI ÈæÇIā ÇāāŌāáIā ÝÍ ÍIÇÈāā ÇáIæáIÉ
æÇáIáBā āā Çāāā (ÇáI B ā) æāæ ÇŌā āā ÇŌāÇÆā æŌŮÉ āā ŮYÇÈā Ýāā ÇÍŮÍ ÇáIÞ ÈÇáÈŌŃIŮ ÈāÇ
íŃIĪ ĀāāÇ íI Úí ÇáĀāæáIÉ ÚāāÇ æIŌÇæāāÇ ŌāæBÇ æĀā BÇā áÇ íāŌÞ ÈāÇ áÝŮÇ æŌæÇĀ BÇā
āĐÇ ÇááIŮÍ āæ : ØÈÞÉ āā ÇáŌŮÉ; Āæ ÇáŌŮÉ Bāā Āæ ÍŌÈ Āæ āāŮāÈ ÚÇāáIÉ Āæ áIáIÉ; Āæ
áIÆÉ; Āæ ÝŃI ÝÇāāÈIÉ æÇIÉ æāI : ÇāÈŌÇŮ ÍÞ Çāāā ÝÍ ÇáÈŌŃIŮ áāāÇŌ; æāĐÇ ŌŃB íŃI

ĀŌIÇÈā āā Iíā Çāāā
Āā āāā ŌŃBÇĀ ŌŃŮæÇ āāā āā ÇáIáI āÇāā íĀĐā Èā Çāāā
(ÇáŌæŃI ÇáĀIÉ 21)

æĀā ÇáŌIÇŌIā áIæIæā ĀáI ĀæáIÇÆāā áIÇIáæBā æĀā ÇŌŮÉæāā ĀāBā āāŌŃBæā
(ÇáĀāÚÇā ÇáĀIÉ 121)

ÝŌÇŮÉ ÇáÈŌŃIŮ ÇáÈŌŃI ÇáæŌŮÍ (ÇáÞæÇāIā ÇáæŌŮIÉ) aŮ ÇáŃŌÇ ÇáÞáÉI ŌŃB íŃI ŌÇIÈā āā
ÇāāáÉ

æÇáIáBā ÇáĀŌáÇáI ÇáĐI íāÈāā ŌÍŌ ÇáIáIÝÉ áIāÝĐ Iíā Çāāā ÈÞI ŌÈIÇ ŃáIÈÇ íÞŌ āŌÇIŮ ÇáŮŃÈ
æIĀŃÞ ĀIÝÇāāā; æÈÞIÈ ÇáĀŌÇIÉ ÈāĐÇ ÇáŌŃI ÇáŌÇáI ŌŮā ĀæŃÈÇ ÇáŌÇŮā ÈáÇÈÈ ÞŃæā
æÇŮāāæÇ ÝIā āŮÇæāāá ÍÈI ĀIāŌæÇ Úaiā ÝÍ 3/3/1924 Úai íI ÇáŌÇŮIÉ (āŌŮÝI BāÇā ĀÈÇÈæŃB)
ÈŮÍ āŮÇáIÉ æŌÇā ÇáÉI ÇáÈIÉ āā æāÝāÈŃ 1922 ĀáI ÝÈŃÇIŃ 1923ÈIā ŮŌāÈ ÇáIāæ āÇÆÈ
: ĀÈÇÈæŃB æÈIā BŃŌæā æŌIŃ ÇáIÇŃIÉ ÇáÈŃIŌÇáI æÇÈÝÞæÇ Úai ĀŃÈŮÉ ŌŃæŌ

Āā íŌÇI ÈŌŃI ÇáIáÇÝÉ-1

.ŌÍÞ ĀIÉ áIÇæáÉ áĀŮÇIÉ ÇáIáÇÝÉ-2

.áIÇŃÈÈ ÇáŌŮÇÆŃ ÇáĀŌáÇáIÉ-3

.ÇÈIÇĐ ÞæÇāIā ŮŃÈIÉ æŌŮIÉ ÈIā ÇáŌŃIŮÉ ÇáĀŌáÇáIÉ-4

: æÈŮÍ ÇáĀŌÇIÉ ÈÇáIáÇÝÉ ÇÈÝÞ ÇáŮÇāā Bāā Úai-

.ÇIÈÈÇÈ ĀI ÈIāŮ íŮŮæ ááIáBā ÈÇáĀŌáÇā āā ÇáIĐæŃ-1

.ŌÍÞ ŌáÇÆŮ ÇáÈŮÉ ÇáĀŌáÇáI ĀIāāÇ æIÈÈ-2

ÈāIŮ ÚÈÇIÉ ÇáIáÇI æāŌŌáIÇÈāÇ æŌā ÍāáÉ ŃáIÈÈ Úai āĐā ÇáŮÈÇIÈ ÈÇŮÈÈÇŃāÇ æIŌIÉ-3

.āáIÉ áÇ ÈŌáI ĀáÇ áŌŃÇÆŮ ÇáŮÇÈ

ÇŮŃÇÞ ÇáIáI ÝÍ āŌÈāÞŮ IāŌÍ ĀŌā íÈIæā ÇááIÈāŮ ÝIā ĀáI āIāæŮÇÈ āā ÇáIíæÇáÈ ÇáŌÈÞÉ áÇ-4

.āā āāÇ ŌæI ÇŃæÇĀ ÇāāŌæÇÈ æÇŌÈÇŮ ÇáŌāæÇÈ

ÈŌŮIÉ ÇáĀIāŌÈ āā ĐæI ÇáÇáÈŌÇā ÇáĀŌáÇáI ÇāāÈáIŌ æIÇŌÈ ĀIāŌÈ ÇáĀāā æÇáIíæŌ-5

.æÇáĀŮáÇā æÇáIÇŃIÉ æÇáIÇáŮÇÈ

æāāÇ āI ÇáÈÝŌIŃ ÇáæÇŌI áŮāáIÇÈ ÇáÞāŮ æÇáĀÈÇIÉ æÇáŌÍÞ áIŃBÇÈ ÇáÈŮÈ ÇáĀŌáÇáI ÝÍ

.ÈÞÇŮ ÇáĀŃŌ ÇáĀŌáÇáIÉ BāāÇ

æāā íŌÈÞ áIíB áŮŌ áIŃŃ ÝÍ Ýāā ĀŌŃÇŃ ÇáIŃÈ ÇáŌŮæÇĀ ÇáÉI ÈŌāāÇ ĀIāŌÈ ÇáĀāā

.æÇáĀŮáÇā Úai Bā āā ÝBŃ ÈÇáIáÇI Āæ ÍÇŌ ŮāÇŃĀ

æÞŌIÉ ÈáIÉ Iíā Çāāā Úā ÇáIÇÉ æÇIáÇā ŌŃÇÆŮ æŌŮIÉ āBÇāāÇ ÍŌæÈ āÇÆáÉ æÞI BÇáÈ ÞÇŌāÈ

.ÇáŮāŃ āI ÇáĀāÈ ÇāāŌāāÈ ÝÍ āŌÇŃÞ ÇáĀŃŌ æāŮÇŃÈāÇ æāā ÈŌÈ ÇáÈŌŃIÉ āBÈÈ ÁŮŮā āāāÇ

æāā ÈŌÈ ÇáĀāÈ ÇáĀŌáÇáIÉ ÈāĐā ÇáIÇáIÉ ÍāÇā ÍÞÈÇÈāÇ ÇáÈÇŃIŮIÉ ÈāĐÇ ÇáIÇIÈ ÇáIáā

æÇáŃŌĀ ÇáŮŃÇā ĀáÇ íæā Āā ŌÞŌÈ ÍÇŃ ÇáIáÇÝÉ -ÈŮIÇI-ÈIÍ ÇáÈÈÇŃ ŌāÈ 656 āŮÈā ĀŃÇI

āæáÇBæ ÈŌÈIÞ ŌŃIŮÉ IāBÍŌIÇā (ÇáIÇŌÇ Āæ ÇáIÇŌÞ : ÇáŌIÇŌÇÈ ÇāāáBÍÉ) Úai ÇáĀāÈ

ÇáĀŌáÇáIÉ ÝæÞÝ ÇáŮāāÇĀ āæÞÝÇ æÇŌIÇ æÈĀŃÇIÉ ÍÇŌāÈ ÍÇŌāÈ ĀāÇāāÇ ÝĀÝÈæÇ ÈBÝŃ

.āā íBā æāā ÈIÇBā ĀáI ÇáIÇŌÞ

æÞÇá ÇÈā BÈIŃ : (1)

Ýāā ÈŃB ÇáŌŃŮ ÇááIáBā ÇāāāŌá Úai áIáI Èā ÚÈI Çāāā ÍÇÈā ÇáĀāÈIÇĀ æÈIÇBā ĀáI ŮIŃā āā)

ÇáŌŃÇÆŮ ÇāāāŌæIÉ ÝÞI BÝŃ; ÝBÍÝ Èāā ÈIÇBā ĀáI ÇáIÇŌÇ æÞIāāÇ Úaiā; áÇ ŌB Āā āĐÇ íBÝŃ

.(ÈĀIáÇŮ ÇāāŌāáIā

æÚáíàÇ æÞÝÉ ÇáìàÇáíÑ ÇááÓááÉ BáàÇ ÒÌ ÇáÉÍÇßÀ Áàì ÇáíÇÓÇ; æÇÒØÑ ÞÇÒÇà ÇáÉÈÇÑì Áà
.íÝÉÉÍ ææÚíà àà ÇááíÇßÀ ÁííÇáàÇ : áíßáÉ ÇáíÇÓÇ; æÇáÉÇáíÉ áíßáÉ ÇáÞÑÁà æÇÁÓ àÉ
æÇáÁà : æÇáìàÇí ÇáÁÝÚÇáí ÇáÁÓáÇáí Úáì ÀÈæÇÈ ÞØÝ ÈàÑÈà; æÇáÑæÓ íáàæà ÁÐÍÇááà
áíáÓÍÈæÇ ÍÓÍÇ àÇíáíà ÈÚÍ Áà ÒáíÈ ÐÑì ÇáìÈÇá æÇáÓÝæí æÇáæàÇí æÓÙÇÈ ÇáØÑÞ àÒÇÆà
ÓÇÍÞÈ ááìæí ÇáìáÑ; æÓáíÈ ÇáááìæßæÓ ÈÞááàÇ ÈàÇØÍ ÚàÇà ÇáÓàÇÀ ÚÓÈ æÇÝÉÍÇÑÇ
.æÒßÑÇ áÑÈ ÇáÚÓÈ ÇáÐí àÒÑ ÙÈíà æÁíí Ìáìà æàÒà ÇáÁÍÓÇÈ æííà
ÁÐæá : ÇáÁà ÌÇÁ ÌæÑ ÇáÈßÇáÈ ÇáÚÇááí ÍÈì áÇ ÈÑì àÐà ÇáÈÞÇÚ ÑÇÍÉ áÇ Ááà ÁáÇ Çááà ÇáíÐÈ
ÈÑÝÑÝ ÝæÞ ÁÑÓ ÇáìàÇÁ æÇáÓáíÇÁ ÝÈÚÍ Áà ÝÓá ÇáÚÑÈíæà Ýí ÓÚÓÙÈ ÇáÈÞÈ ÈÇááà ÇáÈí
.ÈàÇàÇ ÇáìàÇí ÇááÒÑÝ ÇáÚÓíÒ Ýí ÁÚàÇÞáà
æíÆÓæÇ àà Áà íÓáÓáæÇ ÙÞííÈ ÇáÈæßá Úáì Çááà ÇáÈí ÑÈÇàÇ Ýí ÞæÈÈàà ÞÝÇí àÑíÑ Èíà Ìáí
ÇáÁíàÇà æíáèÒ ÇáÓíØÇà; áÞí ÇÓÈíÁÓæÇ àà Áà íàÇáæÇ àà àÐÇ ÇáìàÇí ÑÚà ÇáÁÚáÇà ÇáÐí
íÚáÑ ÞÓíÈ ÇáìàÇí Úáì ÁáàÇ ÒÑÇÚ ÇááØÇáÚ æàÞÇíÓÇÈ ÇááÒÇáí ÇáÈí íÈáÇÙÈ ÈàÇ
ÇáÚáàÇÞÇà àà ÍáÇá ÌÑÈ Çááìæà; æÇáÐí áÇíáí íÑí ÒÈÇí àÓÇÁ ÐßÑ ÒÇÑæí ÒÈáìÑ
ÇáÁáÑíßí; æÇÈÑÇÓ ÇááìÇáíá ÈÁááà ÙÈÇÑÈ Úá àìæÚÇÈ àà ÁÈàÇÁ ÇáÞÈÇÆá ÇáÈí àÈÈ
ááíÝÇÚ Úá àÒÇÑÚ ÇáíÓíÒ æáíÓ ááíá Ýí àÐà ÇáÓÇÍÈ àÇÞÈ æáÇ Ìáá; æáÇ Ìíá ÇáÈáÝÇÓ
.ÇáÁáÑíßí Úá ÙÑÓ àìæÚÈ àà ÇááìÇáíá íÈÚÇØæà ÇáíÓíÒ Èà íáìæà Úáì ÞæÇÚÍ ÇáÑæÓ

: ÒàÇÍÈ ÇáÈÇÑíí

æáÞí ÇáÈáÈ ÇáíÑæÈ ÇáÁÝÚÇáíÈ ÇáÁáìáíÓíÈ ÇáÈáÇÈ ÈáííÁ Ñìá àà í Ñ Þ àÞØÈ æÇííÈ àà ÙÑÞ
.ÌÈíáà Ýí ÇáìàÇí
ÝìàÇí ÓáÈ 1842 ÇáÐí ÀÈÇí ÇáíÓ ÇáÁáìáíÓí ÈßÇááà Èíà ÞÇÈá æìáÇá ÀÈÇí ÇáÈáì ÈÈáÓÍÈ ÁÓíÑ
Ýí íí ÇáÁáìáíÒ Ýí Çáááì ÇÓáà (ÌæÓÈ áíáí ÍÇà) Úáì ÙÑÓ ÞÇÈá æÇÓÈÑØæÇ Úáíá ÞÈá ÇÈáà (æÓíÑ
.ÁßÈÑ ÍÇà) ÇááìÇáí ÇáÐí ÞÈá Èííá ÍÇßáÈæà ÇáÓÇÈØ ÇáÁáìáíÓí ÁÈàÇÁ ÇááÝÇæÓÇÈ
æÇáÈáì ÌàÇí ÓáÈ 1880 ÈÁÍÓÇÑ ÁáíÑ ÒÑíí áÇíÆ Ýí ÈíÇÑì æÓááæà ÓÙÈ ÁÝÚÇáÓÈÇá æÑßÓæÇ
.ÙÑÓà Úáì ÓíæÑáà æÁáÝÇÓáà
æÇáÈáì ÌàÇí ÓáÈ 1919 ÈÇÚáÇÑ (ÁàÇà Çááá ÍÇà) ÇáÐí ÒÇíÞ áíáíà æÓÈÇáíá æàÇí ÈàÈÐ ÇáííÇÈ
æÇÚáÇÑ ÇáÓÝæÑ æàØÇÑíÈ ÇáÓÑíÚÈ æáíÇÓÑÈ ÇáÚááÇÁ æßÈÈ ÁáÝÇÓáà æáÀ Áæá ÁÝÚÇáí
.ÈÚáÑ ÇáÑÁÈà ÓÇÝÑÈ ÞÇÓíÈ ÙÇÑíÈ àÈÈÑíÈ
æÇáÁà ààÇáß ÇáÈßÇáÈ ÇáÚÇááí æÇíàÇÚá Úáì Áà áÇ ÈÞæà ÌæáÈ ÇáÁÓáÇà ÈÚÍ àÐÇ ÇáìàÇí
.ÇáÁÓáÇáí ÇáÚÑíÞ
æáàÇáß ÁáÈ Þæí ÇáßÝÑ Úáì ÍÑàÇà ÞÇíÈ ÇáìàÇí àà ÈàÇÑ ÌàÇíáà æáàÚáà àà ÍÓÇí Ìáí ÌàÇÁ ááíæà
.æáÓÝ ááíæà Óáíí æííÈáà Áà àÁáÇÁ ÇáÞÇíÈ ÁÓæáíæà

: ÙÇáÑ ÒÇá

æáàÇáß ÇáÁìàÇÚ Úáì ÁÑíÇÚ ÙÇáÑ ÒÇá æÐáß áÈìáíÚ ÇáÚááÇáíá ÈíÈ áæÇÆá æßáÝíá àÚ Áà
.ÙÇáÑ ÒÇá ÓííÇ áÇ íÓÈØíÚ Áà íÓÇæá ÍßàÇ æáÇ íííÑ ÈáííÈ ÝÓáÇ Úá Áà íííÑ áááßÈ
æÙÇáÑ ÒÇá àæ ÇáÐí ÙÑÓ ÇáÓíæÚíÈ Ýí ÁÝÚÇáÓÈÇá; æÙÇáÑ ÒÇá àæ ÇáÐí ÞÇá Ýí áìáÓ
ÒæÑÇà 36 ÓÍÓÇ àà ÇáíÓÈ ÇáÓíæÚí; æÙÇáÑ ÒÇá àæ ÇáÐí ÁìÇÒ áÈÑÇÞí Áà íííÑ ÌÑíÈ ÌáÞ
.æáÈÇÈÑß ÞÇÑáà Áà íÓíÑ ÌÑíÈ (ÈÑÓà)
æÙÇáÑ ÒÇá àæ ÇáÐí Óí Ñ ÌíÓÇ íÞæíà ÍÇà áíáí àáàÇíáÈ ÞáíàÇÑ áÁà àÓÇÁàÇ ÑÝÓà ÞÓÝ
ÇááÞÇÈ æÓÞØ ÞÑÇÈÈ ÁáÝ Óáíí Ýí ÇááÚÑßÈ; æÙÇáÑ ÒÇá àæ ÇáÐí Íáá ÌàÇÑ ÇáÑÁÈ áÓááÈ
.ææÓÙá ÈíÈ Þíáà æÞÇá : ÇáÈáì Úáì ÇáÚáÇà Áàì ÇáÁÈí
æÙÇáÑ ÒÇá àæ ÇáÐí Óá ÇáÓáÈ ÇáÓíÆÈ Ýí ÁÝÚÇáÓÈÇá ÈÁà ÈÈíÁ ÇáíÝáÇÈ ÇáÑÓáíÈ ÈÁà
íÑÞÓ Çáááß àÚ ÓæíÈ ÁÞíá ÇáÓÝÑÇÁ Èà íÑÞÓ ÇáÓÝÑÇÁ àÚ áÓÇÁ ÈÚÓáà ÇáÈÚÓ; æÙÇáÑ
ÒÇá àæ ÇáÐí áÓÈ áÝÓá àÒÑÚÇ íá ÇáíÑÇà æííÑà ÇáíáÇá (æÞí ÇáÚÞí ÇáÇíàÇÚ Úáì Áà àà Íáá
ÇáíÑÇà ÝÞí ÞÝÑ æáà ÌÑà ÇáíáÇá ÝÞí ÞÝÑ; æíÞæá ÇÈá ÈíáíÈ : àà Íáá ÇááÚÑ ÝÞí ÞÝÑ
.ÈÇáÁìàÇÚ æáà ÌÑà ÇáíÈÒ ÝÞí ÞÝÑ ÈÇáÁìàÇÚ) (2)
Ýáà íÝÈí ÙÇáà àà ÚááÇÁ ÇáÁÓáÇà Áà ÇáÐí íÝÚá àÐÇ íÈÞí Ýí ÍÚíÑÈ ÇáÁÓáÇà áíÚÈ; Áà àÐÇ
.æÁáÈÇáà Þí ÌáÚæÇ ÑÈÞÈ ÇáÁÓáÇà àà ÁÚàÇÞáà
Èà ÈÚÍ àÐÇ ÇáìàÇí ÇááÒÑÝ æÇááìí ÇáÁáÈá æÇáÚÓ ÇáÁÓíá-ÇáÐí Þíá àà àà ÇáÈÓííÇÈ áÇ áÇÁÈ
;Èá ÞæÇáá ÇáÓÙÈ ÇáÁÝÚÇáí -ÁÐæá : ÁÈÚÍ àÐÇ àÚæí Áàì ÇááÞØÈ ÇáÈí ÈíÁàÇ àáàÇ
ÁÈÚÍ Áà ÌÑÈ ÇáíàÇÁ ÁáàÇÑÇ æíææÚ ÇáÁÑÇáà æÇáíÈÇáì æÇáÈßÇáì ÌíÇæá ííÑà ÇáÓÙÈ ÇááÓáà
;àà ÇáÈÝíÁ Ýí ÚáÇá àÐÇ Çáííá
Þá àÐÇ ÇáìàÇí ÇáÐí ÍáÝ æÑÇÁà ÞÑÇÈÈ ááíæà íÈíá àÚ ÈàÇÈáÇÆÈ ÁáÝ ÁÑááÈ æÞÑÇÈÈ ááíæáí
;ÌÑíí æáÚæÞ æàÒæà; ÁÈÚÍ àÐÇ àÑíÚ Áàì ÇáØÇÚæÈ ÙÇáÑ ÒÇá
æáà ÇÓÈÓáì Ì.ÚáÑ æíÈíÈ ÇáÑíáà æàÒÑÈ íÇÑ æÚÓíÒ àà Áìá ÇÑíÇÚ ÙÇáÑ ÒÇá æÁÓÈÇáà Áàì
.Çáíßà
Áà ÌæÚ Áà ÇáÈíÑí (ÓÚí ÇáÑÓæí) æÚÈí ÇáæàÇÈ ÇáÚÇáí æÁÈí ÙÈàÇà æàÇáÑ ÓáÈß æÓÈÚ
.Çááíá æÁÈí ÍÝÒ æÁÈí ÌíÇáÈ æÇáííáí áà ÈíÝ ÈÚÍ
áà ÁÐÈá ÇáÚÑÈ Úáì àÐÇ ÇáìàÇí áíÚíæÇ ÈáÓíÈ Çáááß ÇááíáæÚ Úáì ÌàÇíáàà æÁÓáÇÆáà Áà àà
;Áìá àÒÑÈ ÇáÁÓáÇà æÁÞÇáÈ Íßà Çááá Ýí ÇáÁÑÓ
áÞí àÒ ÍÓÈæÑ ÇáÇÈíÇí ÇáÁÓáÇáí ááìÇáí ÁÝÚÇáÓÈÇá Áà ÇááíÝ àà àÐÇ ÇáÇÈíÇí ÁÞÇáÈ Íßà
.»Çááá Ýí ÇáÁÑÓ ÇááàÈÈÞ àà Þæáà ÈÚÇáí : Áà Çáíßà ÁáÇ ááà

: ÇáÈÑÈÍÉ ÇáàÈæíÉ áálÚíá ÇáÀæá
æáÞÍ ÒÇàÈ ÇáÚáÇÕÑ ÇáÈàÇáíÉ ÇáÀáÝÉ ÇáÐßÑ ÈÇÑÒÈ ää ÍáÇá ÇáÈÑÈÍÉ ÇáàÈæíÉ áálíá ÇáÀæá
.æáÐÇ ÝÚáíáÇ ÇÑÈÍÈ ÇáÌÒíÑÈ ÈÀÓÑáÇ ÞÇàÈ ÇáÞÇÚÍÈ ÇáÓáÈÈ æÇÑÍÚÈàÇ Àáí ÇáÁÓáÇá
ÁàÇ ÚáÒÑ ÇááíáÈ ÇáÐí áÇ íáÝß Úá ÁíÈ ÍÚæÈ (1)
æáÞÍ ÁÑÓááÇ ÑÓáÇ ää ÞÈáß ÝÒÈÑæÇ Úáí áÇ ÒÈÈæÇ æÀæÐæÇ ÍÈì ÁÈÇáá äÒÑáÇ æáÇ æÈíá
áßááÇÈ Çááá æáÞÍ ÍÇÁß ää æÈÀ ÇááÑÓáíá
. (ÇáÀáÚÇá ÇáÁíÈ :34)
æÞæáá ÚÒ æíá æáÇ æÈíá áßááÇÈ Çááá ; Áí ÁááÇ ÓáÈ áÇÓíÈ ää ææÇáíÓ Çááá ÇáÈí áÇÈÈíáÝ Ýí
.ÇáíÇÈ
æÞÍ ÓÆá ÇáÓÇÝÚí Ñíáá Çááá : (ÁíááÇ ÁÝÓá : í ã ß ä ááÑíá Áá í ÈÈáíç ÞÇá : áá íáßá áá ÍÈì íÈÈáí)
(1)

: æííÈ ÈÈÇÈ Èä ÇáÁÑÈ Ýí ÇáÈÍÇÑí æÚíÑá
ÁÈíÈ ÑÓæá Çááá -Óáí Çááá Úáíá æÓáá-æáæ íÈæÓí ÈÑÍÈ Ýí ÚáÇá ÇáßÚÈÈ ÝÞáÈ íÇÑÓæá Çááá)
ÁáÇ ÈíÚæ ááÇ; ÁáÇ ÈÒÈáÒÑ ááÇ ÝÞÚí æáæ áíáÑ æíáá ÝÞÇá : ÒÇá ÇáÑíá ÞÈáßá íÁíÐ ÝííÝÑ áá
Ýí ÇáÁÑÓ ÝííÚá Ýíá ÝííÇá ÈÇáááÒÇÑ ÝíæÓÚ Úáí ÑÁÓá ÝíÓÞ ÈÇÈáíá áÇ íÓíá Ðáß Úá Ííáá
æíáÓØ ÈÀáÓÇØ Çáíííí áÇíæä áíáá ää ÚÚá æÚÓÈ áÇ íÓíá Ðáß Úá Ííáá æÇááá áíÈäá Çááá áÐÇ
ÇáÁáÑ ÍÈì íÓíÑ ÇáÑÇßÈ ää ÓáÚÇÁ Ááí ÍÓÑææÈ áÇ ííÇÝ ÁáÇ Çááá æÇáÐÆÈ Úáí Úááá æáßáßá
(2) ("ÈÓÈÚíáæä

æÇááíáÈ ÈÓÞá ÇáÁÑæÇí æÈÓÝí ÇááÝæÓ æÈØáÑ ÇáÞáæÈ ää ÁíÑÇááÇ æÀæÓÇÑáÇ æáÐÇ ÇáÐí
: Èíáá ÇáííÈ ÇáÓíí
ÁááÇ æÈá ÇáÚÈí ÇááÁáá Ííá íÓíÈá ÇáæÚß Áæ Çáíáí ÒáÈá ÍííÈ Èííá ÇááÇÑ ÝíÐáÈ ÍÈÈáÇ æíÈÞí)
(3)(ØíÈáÇ
æÇááíáÈ ááÇ ÇÒÈÍÈ ááÇ ÇÞÈÑÈ ÇááÒÑ (æÇÚáá Áä ÇááÒÑ áÚ ÇáÒÈÑ æÁá ÇáÝÑí áÚ ÇáßÑÈ
æÁá áÚ ÇáÚÓÑ íÓÑÇ)(4)
æÁá Øæá áÚÇáÇÈ ÇáÓÚÈ ÇáÁÝÚÇáí ÚÈÑ ÇáíáÇí ÇáØæíá Þí ÓÞá ÚáÇÒÑá; æÁáÓí Íáæíá; æÓÇí
.Ýí ÓáÇÈÈ ÞÇíÈá
æÝí ÇáÓíí (5)

ÁÓí ÇááÇÓ ÈáÇÁ ÇáÀáÈíÇÁ Èä ÇáÀáÈá ÝÇáÀáÈá íÈÈáí ÇáÑíá Úáí ÍÓÈ Ííáá ÝÁá ÒÇá Ýí Ííáá)
ÓáÇÈÈ ÇÒÈÍ ÈáÇÁá æÁá ÒÇá Ýí Ííáá ÑÞÈ ÇÈÈáí Úáí ÞíÑ Ííáá ÝáÇ íÈÑí ÇáÈáÇÁ ÈÇáÚÈí ÍÈì
(íÈÑßá íáÓí Úáí ÇáÁÑÓ æáÇ Úáíá ÍÓíÆÈ)
ÁáÇ áÓÇÑßÈ ÇáÞÇÆí ááláí Ýí ÇááÓíÑÈ æáÚÇáÇÈá ÒáÇ íÚÇáæá ÝáÐÇ íÓíí Ýí áíÈÈ ÇáÞÇÆí (2)
Ýí ÞáæÈ Çáíáí æáÐÇ ÈÑí ÇáÑÓæá -Óáí Çááá Úáíá æÓáá-íáÈÞá áÚ ÁÓíÇÈá ää ÍÇÑ ÇáÁÑÞá Ááí
ÍÓÇÑ ÇáÓÚÈ ÈáÇÈ ÓáæÇÈ ÈÇáíæÚ; Ááí ÇáÓÇÆÝ Èä Ááí ÇááíáÈ ÇáááÑÈ ÝÈíÑ æÁíí
.æÇáíáíÞ.. Ááí Áá áß á Çááá áá æááÚÓÈÈ ÇááÁááÈ Ýí ÇáÁÑÓ

.æáÐÇ ÝÁááÇ áíí Áá ÇááíÇáíá ÇáÁÝÚÇá íÝíæá ÞÇÆíáá ÇáÐí íÚíÓ Èíááá ÈÇááÝÓ æÇááÝíÓ
ÁáÇ ÇáÓáí Ýí ÇáíáíÇ : Ýáæ áÇÓíÁ Úá æÓÚ ÇáíáíÇ Ýí áÓÇÈáÇ ÇáíÞíÞí : æÓÁáÈáÇ ÈíÇáÈ (3)
ÇáÁíÑÈ
(áÇ ÇáíáíÇ Ýí ÇáÁíÑÈ ÁáÇ ÒáÇ íáÓí Áííßá Ááí Çáíá ÝÁííá ÇÒÈÚá Ýíá ÝáÇ ÍÑí Ýíá Ýáæ ÇáíáíÇ)
ííÈ Óííí(6)

(7)(áæ ÒÇáÈ ÇáíáíÇ ÈÚíá Úáí Çááá ÍáÇí ÈÚæÓÈ áÇ ÓÞí ÒÇÝÑÇ áááÇ ÒÑÈÈ áÇÁ)
: æíÞÇÑÈ ÇáíáíÇ íáÓÁ ÚááÇ ÇáÓáí
(ÇÒáí Ýí ÇáíáíÇ ííÈß Çááá æÇÒáí ÈáÇ Ýí Áííí ÇááÇÓ ííÈß ÇááÇÓ)
Óííí(8)
.æÇáÓáí Ýí ÇáíáíÇ íáÓÁ Úáá ÇáÇÓÈÚáÇÁ Úá ÇááÇÓ æÇáÚÓÈ æÇáÇÓÈÚáÇÁ
ÝÝí ÇáÓííí(9)

(æÇÚáá Áä ÒÑÝ ÇááÁáá ÞíÇá Çááíá æÚÓ á ÇÒÈÚáÇÁ Úá ÇááÇÓ)
æÞÍ ÒÇá -Óáí Çááá Úáíá æÓáá-íæÓí ÒÈíÑÇ ÈÇáÇÓÈÚáÇÁ Úá ÇááÇÓ; ÝÝí ÇáÓííí (10)
(ÇÒÈÚáæÇ Úá ÇááÇÓ æáæ ÈÓæÓ ÇáÓæÇß) Áí áæ ÁßáÈá ÝÈÇÈ ÇáÓæÇß ÝáÇ ÈÓÁáæÇ ÇááÇÓ
æáÐÇ ÝÞí ÁíÐ -Óáí Çááá Úáíá æÓáá-ÇáÚáí Úáí ÈÚÓ ÇáÓíÇÈÈ Áä áÇ íÓÁáæÇ ÇááÇÓ ÓíÆÇ
ÝßÇá Áííáá íÓÞØ ÓæØá æáæ Úáí ÍæÇíá ÝáÇ íØáÈ ää ÇááÇÓ Áä íáÇæáæá ÁíÇá (11)
æÇáÓáí áæ ÇáÞÇÚÍÈ ÇáÁÓÇÓíÈ ááláÇí; æÇáÈÑÝ ÁÚÚá æÇáíÈ Èíá ÈÇáÁáá æÈÝÓí ÁÈáÇÁáÇ
æÈáíÑ Ýí ÒíÇááÇ; æÇáÈíÝÝ ää ÇáíáíÇ æÞáÈ ÐÇÈ Çáíí ää ÇáíæÇÝÓ ÇáÁÓÇÓíÈ ááláÇí æáÐÇ
.ÝÁáÇ áíí Áá ÁÈÈÇÚ ÇáÁáÈíÇÁ áÚÚááá ää ÇáÝÞÑÇÁ

æáÇ ÁÐá ÁÚáÇÞ ÇáÑíÇá æÈá ÇáßáÇáíÇÈ æÇáÈæÓÚ Ýí ÇáíáíÇ æáÐÇ íÈÞí ÇááÑÁ ÍÇÆÝÇ Úáí
ÑÇÈÈá ææÚíÝÈá æáÈÇÚá; æßááÇ ÇÒíÇí ÑÇÈÈ ÇááæÚÝ ÇÒíÇí ÈßÇáÈá Úáí ÇáæÚíÝÈ æíæÝá ää
.Ááá ÇáíáíÇ
æáÐÇ ÑÁíáÇ Áä ÇáÓáí ÒÇá ØÇÈÚÇ áÞÓæíÇ áááÈí -Óáí Çááá Úáíá æÓáá-æáÓíÈá ÇáßÑÇá ÑÓí
Çááá Úááá ÑÚá Áä ÇáíáíÇ Èíá Áíííáá
(áÇÒÈÚ Áá áíáí ää ÍÈÓ ÇáÓÚíÑ íæáíá)
Óííí (12)

ÑæÇá ÇáØÈÑÇáí Ýí ÇáßÈíÑ æÇáÈíáí Ýí ÔÙÈ ÇáÁíàÇä æáæ Ýí Ôíí ÇáíÇáÙ ÈÑÐä (948) (10)
.j æÝí ÇáÓáÓáÈ ÇáÓííÈ ÈÑÐä (1450)
. AÔÇÑÈ Áái ÍíÈ Øæíá Úä Úæä Èä äÇáß (11)
ÔÑÍ Çááææí /17/ BÈÇÈ ÇáØBÇÈ / Ô 32
.ÇáííÈ Ýí ÇáÓíííá (21)
.ÝÉÍ ÇáÈÇÑí / 111/ ÈÇÈ (17) ÈÑÐä (6454) ÈáÝÙ ÐÑíÈ
ÔÑÍ Çááææí /112/ Ô 106; ÈáÝÙ (äÇ ÔÈÙ Áá áíáí -Ôái Çááá Úáiá æÓáá-ää ÌÈÒ ÇáÓÚíÑ íæáíä
.áÈÈÇÈÚíá ÍÈí ÞÈÒ ÑÓæá Çááá -Ôái Çááá Úáiá æÓáá-)
.ÇáííÈ Úä ÁÈí àÑíÑÈ (31)
.ÝÉÍ ÇáÈÇÑí /111/ ÈÇÈ (38) ÈÑÐä (6502)

Íææí ÑãÖÇä
*Áä ØÈÞ ÝáÓØíä æÁÝÙÇäÓÈÇä
.[äÒÑ Ýí áíáÈ ÇáíáÇí -ÇáÚíí ÇáÈÇáí æÇáÁÑÈÚæä- ÑãÖÇä 1408áÙ; äÇíæ 1988á*]
.Çáíáíááá æííá æÇáÓáÇÈ æÇáÓáÇä Úái ää äÇ æíÈ ÈÚíá
: ÁäÇ ÈÚí
:ÝÞí Ñæí ÁÈæ àÑíÑÈ Úä ÑÓæá Çááá -Ôái Çááá Úáiá æÓáá- ÞÇá
ÁÐÇ BÇä Áæá áíáÈ ää ÔáÑ ÑãÖÇä ÕÝíÈ ÇáÓíÇØíä æáÑíÈ Çáíá æÚáÞÈ ÁÈæÇÈ ÇááÇÑ Ýáá)
íÝÉÍ ääáÇ ÈÇÈ æÝÉÍÈ ÁÈæÇÈ ÇáíáÈ Ýáá íÚáÞ ääáÇ ÈÇÈ æíáÇí ääÇí: íÇ ÈÇÚí ÇáííÑ ÁÞÈá; æíÇ
(1) (ÈÚí ÇáÒÑ ÁÞÒÑ; æááá ÚÈÞÇÁ ää ÇááÇÑ æÐáß Þá áíáÈ
æÝí ÇáÓíííá: (2)
ää ÞÇä ÑãÖÇä æÖÇäá ÁíàÇä æÇíÈÓÇÈÇ ÕÝÑ ää äÇ ÈÞíä ää ÐáÈä æäá ÞÇä áíáÈ ÇáÞíÑ)
(.ÁíàÇäÇ æÇíÈÓÇÈÇ ÕÝÑ ää äÇ ÈÞíä ää ÐáÈä
Ýáíá Ýí áÐä ÇáÁíÇä æÝíÁ ÚáÇá áÐÇ ÇáÓáÑ ÇáßÑíá ÇáÐí íÚáá Çááá -ÚÓæíá äØáÑÈ ÇáÓáÈ
ßááÇ ää ÁæÖÇÑ ÇááÝÓ æÐäæÈáÇ æÁíÑÇäáÇ æÚíæÈáÇ; ÔáÑ íÈÓÇÈÞ Ýíá ÇááÈÓÇÈÞæä Úái
ÇáííÑÇÈ; æáæ ÞÐáß ÔáÑ ÇáíáÇí; ÈÑÝÑÝ áÚ ÐBÑíÇÈá ÁØíÇÝ ÈíÑ æÇáÝÉÍ æÈÈÖÇíá Ýí ÇáÐäá
.ÔæÑ Úíá ÍÇáæÈ æÚíÑáÇ ÇáÈí æÞÚÈ Ýí ÁíÇáá ÇááÈÇÑBÈ
æÈíá ÇáÓíÇä æÇáíáÇí ÚáÇÆÞ æÓáÇÈ; ÝÑãÖÇä ÔáÑ ÇáÒÈÑ æÇáíáÇí; ÚÈÇíÈ ÇáÒÈÑ
(íÇ ÁíáÇ ÇáÐíá Áäáæ ÇÒÈÑæÇ æÓÇÈÑæÇ æÑÇÈØæÇ æÇÈÞæÇ Çááá áÚáßá ÈÝáíæä)
(Áá ÚáÑÇä: 200)
æíáæÝ Ýä ÇáÖÇÆä ÁÓíÈ Úái Çááá ää ÑÇÆíÈ ÇááÓB; æíá ÇáÓáíí ÁØíÈ íæä ÇáÞíÇáÈ ää Ñíí
.ÇááÓB
æÑãÖÇä ÔáÑ ÇáÈÐá; æÝí ÇáíáÇí ÈÐá ÇáÑæí æÇáíá æÇááÇá æÇááÝÓ; æÑãÖÇä ÔáÑ ÇáÐBÑ
æÇáÞÑÁä æÁÑÖ ÇáÑÈÇØ æÇáíáÇí ÁÑÖ ÇáÐBÑ æÇáÞÑÇä æÇáÓíÇä íáíá ÇáÁíáÇÒ
.æÇáÈíÑí; æÇáíáÇí ÔÈíá ÇáÓÝÇÁ æÇááÞÇÁ; æÇáÓíÞ

:ãÁíÈ ÑãÖÇä
ÁÞÈá ÑãÖÇä ÈäÁíÈä ÇáÝÇíÑÈ ÇáÈí ÈÈÈÇáí ÈäÇ íÓíÑ ÝæÞáÇ ää ÁáæÇä ÇáÓÚÇá; æÈÈäÇÝÓ
ÈäÇ ÈÓíÇä Èä ÁØÑÇÝáÇ ää ÔÈí ÁáæÇä Çáíáæí ÇáÈí áÇ ÈBÇí Çáíí ÈÈäÇæá ää Þá ØÈÞ áÞáÈ æáÇ
.íÓÈØíÚ ÇáÝá Áä íÈäÇæá ää BÁæÓáÇ -æáBÈÑÈáÇÚÑÓÝÈ
ÁÞÇÈá Èíá áÐÇ æÈíá Èáß ÇáÁÓáí ÇáÑÇÈÓÈ Úái Èáá ÇáíÈÇá; æÐÑí ÇáÈáÇá ÞáÈ áÐä ÇáÁáÈ
:ÇááÇÈÖ; æÒÑíÇä ÍíÇÈáÇ; æáíááÇ ÇáÚÐÈ ÇáÐí ÓÇÑÈ Èä ÇáÑBÈÇä æäá íÑííæä
ÍÞ ÇáíáÇí ÝáíÓ Úáá ÍíÇÑ æÚíÈ äÑÇíá äÇááá ÞÑÇÑ
Ííá ÇáááÇíÇ ÁÓÑíÈ ÝÈÁáÈí ÍØíá Áä ÑíÇB ÓæÝ ÈíÇÑ
áÁáÇÁ ÍÑÚ ÇáÁáÈ ÇáíÓíá; áÇ íííæä Ýí ÓíæÑáá Øæí ÇáÓÇí ÇááÑ æÇáíÈÒ ÇáíÇÝ æßÐáß
ÇáÇÝØÇÑ ÚÇáÈÇ áÇ ííÈáÝ Úä ÇáÓíæÑ æáÇ íBÇí áÈÓíÑ íÁáá Áä íÝØÑ Ýí ÚÑæÈ Çáíæá ÇáÈÇáí
.áÁáá íÚíÓ Èíá ÝBí ÇááæÈ
æíí Çáááæä Ñíí ÈíæÑ BÁááÇ ÓBÑÈ ÈÓáÇá ÇáíáÇÁ ÝáÇ ÈÚí
æäáÇB Ýí ÝáÓØíá ÝæÞ ÇááÇÑ æÝí ÁÑÖ ÈíÈÇ ÈÒØÑÚ ÇáÒÑÇÚä áÚ ÇáÑÒÇÒ æÇáÑÒÇÒ Ýí
.ÚÓÈ æÇáíáí
ÁÒÈÇí íá Èáß Áä áí áÞáÈ äÓáÈ áÓíÞ ÇáÚÇÒÈ ÇááÈááÚ
áÁáÇÁ æáÁáÇÁ ÝæÞ ÐÑí ÇáááíæBæÓ æÝí ÑíÇÈ ÇáÁÞÓí; Ýí ÝáÓØíá æÁÝÙÇäÓÈÇä íÑBæä
Ááá ÇáÞÓÇíÇ ÇáÈí ÈÓÈíæÐ Úái ÇáÈäÇä ÇááÓáíá æÈÓÈÑÚí ÇáÈÈÇááá æÈÓí ÁáÚÇÑáá
.æÈáÈÞØ ÁáÝÇÓáá; ÈÝÓá Çááá æáÓíÆÈä
æäá ÈíÇíÈ Áái ÑãÖÇä ÇááÓáíá áÈÚí Ýíá ÇáÈÑÇáí ÇáÈí ÈÚíáá ØíáÈ ÚÇááá; Áä ÁÓíÇÈ ÇááÁíÈ
:æÇááæÇÆí Ýí áÐÇ ÇáÓáÑ ÇáßÑíá ÈíÇíÈ Áái
ÚÁä íÝÈÑÖæÇ Ááá äÓá ÈÓÇíÈáá ÓíÝ ää áíÇáíí BÇÈá Ýí ÑãÖÇä ÝÁÚíæÇ áá ØÈÞÇ ää ÇáÑÖ
.æÓíáÇ ää Çáíáæí
ÚæÁä íÈÐBÑæÇ áÐä ÇáíáæÚ ÇáÚÝíÑÈ ää ÇáÁíÈÇä ÇáÈí íÓÙÈ Úái áíáíÈí Áä ÈáÓÇáÇ æáí Èíáá
ÇáÁæÇáí -ÞÑÈ ÁäÇBä ÇáÞáÇáÈ -ÈäÈÚÑ ÇááÇÓ Áä íÝÑÚæÇ ÈäÐä ÇáÁæÇáí ÈÚÓ ÝÈÇÈáá
æÈÞÇíÇ ØÚÇááá æBááÇ ÁÞÈá ÁáÓÇä ÈÈÞíÈ ØÚÇáá ÇáÞÖæÇ Úáiá íÑíæäá æÇáíáæÚ ÈÚáÑ
.æíæááá Áä íÓÞØ ÝÈÇÈ ÇáíÈÓ Ýí Óíæááá Èíá ÁáÞÇÆáÇ Ýí ÇáÞáÇáÈ

ØÑið áíYæÝ ÈÇááíÇØÑ. ãÝÑæÕ ÈÇáÁÕæÇß. æææ Èíà ÓÑÈ ØíÑÇä íÈÕÑá ÝíáÇÍÐ ÇáÐÇÝáÉ Úái
Øæá ÇáíÇÍÈ ÇááÇÍÈÈ íÈäÇæááÇ ÈÕæÇÑííá ÇáÈí ÈÓá ØáÇ ßÇááÇ ; æÈÕÍÇÍ ÇáÁæÇá Ýí àÕíÑÈ
.ÇáÕíÑÇÁ ÚÈÑ ááááí æÞáíáÇÑ æÁæÑÕìÇä æáíÑæÕ ÝáÇ Ó ÚÈ æáÇíÈá æáÇ ÕíÑ æáÇ ííÑ

:"ÐÇÝáÉ "ã æ í í

æábí ßÇäÈ ÐÇÝáÉ ÇáÕáíí "ã æ í í" (ÐÇÆí ÈÑæÇä) ÕÇáíÇ ÍíÇ íÐÑÈ Áái ÇáÁÐäÇä ÁææÇá íæä
ÇáíÕÑ ÇáÁßÈÑ ÁÐ ÈÞíÈ ÇáØÇÆÑÇÈ ÈÈÇÈÚá ÍÈí áá íáí áá ÐÇÝáÉ ÚíÇíáÇ æÇÆÈÇ íáá Õæí
!.æÇíí

æääÇß æÆÇÈ ÇáÁæÝ ää ÇáÁíÈÇä íäÈÚÑæä ÍÈí áíáÉ ÇáÚíí æíæää ää íáÕí Úái ÑÁæÕáá Èíá Áíí
.ÁÈÇÆää ÇáÕáíÇÁ ÇáÐíá ÐÕæÇ áíÈää æää íÕÈÚæä áíí ÇáÁæÈ ÈÇáíÇÁ
æääÇß æÆÇÈ ÇáÁæÝ ää ÇáÁÑÇäá ÈäÈÚÑ áíáÉ ÇáÚíí ÕíÐÈ ÇáÝØÑ ÍíÈ ÍíÈáí Áíí ÇáÁíæÈ ÁæäÇ
Ýí ÇáÚÇä ÇááÇÕí ßäÇ áííá ÈíÝäÇÈ ÇáÑÕ (ÕíÐÈ ÇáÝØÑ) Úái ÇáííÇä ÝíÈßæä ÝÑíÇ áíáÉ Úíí
.ÇáÝØÑ

æääÇß æÆÇÈ ÇáÁæÝ ää ÇááíÇáíá íäÈÚÑæä áíáÉ Úíí ÇáÝØÑ ÇáíÐÇÁ æÇáßÓÇÁ æÇáÚÕÇÁ
æÇáíæÇÁ æíÇÕÈ Ýí áÐÇ ÇáæÞÈ ÇáÚÕíÈ ÇáÐí ÈäßÑÈ Ýíá ÇáíáíÇ ÈÁÕÑáÇ ááÐÇ ÇáíáÇí
.ÇááÈÇÑß æßÕÑÈ Ýíá Úá ÁáíÇÈäÇ. æÁíÝá ÇáÕííÐ æÈÇä ÇáÚíæ

æääÇß ÇáÁáÇÝ ÇááÁáÝÈ ÇáÈí ÈÑÕí ááíáÉ ÇáÚíí áííÈäÇ ÇáÈáíæÈ ÈÁä Èííá ÇáíáíÇ ÍííáÇ ÝæÞ
.ÑÁæÕ ÇáÑæÕ æÈíÈ ÁÐíÇä ÇáÕíæÚííá
Ýáá È Íæ á ÁææÇá Úíí ÇááÕááíá áÈÕÈ Ýí ÈæÈÐÈ Úíí ÇáÁÕáÇä; æää ÈæÝÑ áÚÈ ÇáÚááÇä ááÕáÚ
... ÈäÇ ÑæÇÆÚ ÇáÕäÇä ÇáÈí ÈÈíÈÈ ÈäÇ ÇáÑßÈÇä

!.ÁáÇ áíÈ Þæáí íÚááæä

ÞæÇÆä

*áíáí Èä áÕááÈ

.[áÕÑ Ýí áíáÉ ÇáíáÇí -ÇáÚíí ÇáÑÇÈÚ æÇáÁÑÈÚæä- Ðæ ÇáÐÚíÈ 1408áÚ; ÇááæÇÝÐ 1988*]
;Çáíáíááá æííá æÇáÕáÇÈ æÇáÕáÇä Úái ää áÇ æÈí ÈÚíá

:æÈÚí

:ÝÞí Ñæí ÇáÈíÇÑí Ýí Õíííá Úá ÇáÈÑÇÁ Èä ÚÇÕÈ ÑÕí Çááá ÚáááÇ ÐÇá
ÈÚÈ ÑÕæá Çááá -Õái Çááá Úáíá æÕáá- ÑáØÇ ää ÇáÁäÕÇÑ Áái ÁÈí ÑÇÝÚ áíÐÈáæä; ÝÇäØáÐ)
Ñíá áááá Ýííá íÕááá ÐÇá: ÝííáÈ ãÑÈØ íæÇÈ ááá ÐÇá: æÁÚáÞæÇ ÈÇÈ ÇáíÕá Èä Áááá ÝÞíæÇ
íáÇÑÇ ááá ÝíÑíæÇ íÕáÈæäá ÝíÑíÈ Ýíáá íÑí ÁÑíáá Áááí ÁØáÈá áÚáá ÝæííæÇ ÇáíáÇÑ ÝííáæÇ
æííáÈ æÇÚáÞæÇ ÈÇÈ ÇáíÕá áíáÇ ÝæÕÚæÇ ÇááÝÇÈí Ýí ßæÈ ÍíÈ ÁÑÇáÇ ÝááÇ æÇææÇ ÁíÐÈ
ÇááÝÇÈí ÝÝÈíÈ ÈÇÈ ÇáíÕá Èä ÍíáÈ Úáíá ÝÞáÈ: íÇ ÁÈÇ ÑÇÝÚ; ÝÁíÇÈáí; ÝÈÚáíÈ ÇáÕæÈ
ÝÕÑÈÈá ÝÕÇí ÝíÑíÈ Èä ÑíÚÈ ßÁáí áÚíÈ ÝÞáÈ íÇ ÁÈÇ ÑÇÝÚ æÕíÑÈ ÕæÈí ÝÞÇá: áÇáß áÁáß
Çáæíá ÞáÈ: áÇ ÕÁáß; ÐÇá: áÇ ÁíÑí ää Ííá Úái ÝÕÑÈáí ÐÇá: ÝæÕÚÈ ÓíÝí Úái ÈØáá Èä ÈíÇááÈ
Úáíá ÍÈí ÞÑÚ ÇáÚÚá Èä ÍÑíÈ æÁäÇ ÍáÕ ÝÁÈíÈ ÓááÇ ááá áÁáÕá Ýíá ÝæÞÚÈ ÝæÈÆÈ Ñíáí
ÝíÑíÈ Áái ÁÕíÇÈí ÝÞáÈ: áÇ ÁáÇ ÈÈÇÑí ÍÈí ÁÕáÚ ÇááÇÚíÈ ÝáÇ ÈÑíÈ ÍÈí ÓáÚÈ áÚÇíÇ ÁÈí
ÑÇÝÚ ÈÇíÑ Ááá ÇáííÇÕ; ÐÇá: ÝÞáÈ æáÇ Èí ÞáÈÈ áí ÍÈí ÁÈíáÇ ÇááÈí -Õái Çááá Úáíá æÕáá-

(1) (ÝÁíÈÑáÇä

æÝí ÇáÑæÇíÈ ÇáÁíÑí Áä ÇáÐí Ííá Úáíá äæ ÚÈíÇááá Èä ÚÈíß. æßÇä ÁÈæ ÑÇÝÚ íÚÇíí ÑÕæá
.Çááá -Õái Çááá Úáíá æÕáá- æíÁáÈ Úáíá ÇááÇÓ

ÞÇá ÇÈä ÍíÑ Ýí ÇáÝÈí(2): æÝíá íæÇÕ ÇáÈíÕÓ Úái ÇááÕÑßíá æØáÈ ÛÑÈää æíæÇÕ ÇÚÈíÇá Ðæí
.ÇáÁÐíÈ ÇáÈÇáÚÈ áááá

:áÕÑÚ ßÚÈ Èä ÇáÁÕÑÝ

:Ñæí ÇáÁáÇä áÕáá Ýí Õíííá (3) ÐÇá ÑÕæá Çááá -Õái Çááá Úáíá æÕááÚ
ää áßÚÈ Èä ÇáÁÕÑÝ ÝÁáá ÁÐí Çááá æÑÕæááÇ ÝÞÇá áíáí Èä áÕááÈ: íÇ ÑÕæá Çááá ÁÈíÈ Áä)
ÁÐÈáá; ÐÇá: áÚá; ÐÇá: ÇÆÐä áí ÝáÁÞá -Áí ÕíÆÇ Úáß- ÐÇá: Þá; ÝÁÈÇá; ÝÞÇá áá æÐßÑ áÇ
ÈíáááÇ æÞÇá: Áä áÐÇ ÇáÑíá Ðí ÁÑÇí ÕíÐÈ æÞí ÚáÇäÇ -ÁÈÚÈäÇ- ÝááÇ ÓáÚá ÐÇá: æÁíÕÇ
æÇááá áÈááá á- áÈÕÁááá- ÐÇá: ÁäÇ Ðí ÇÈÈÚáÇä ÇáÁá æáßÑá Áä áíÚá ÍÈí äáÚÑ Áái Áí ÕÆ íÕíÑ
ÁáÑá ÐÇá: æÞí ÁÑíÈ Áä ÈÓáÝáí ÓáÝÇ ÐÇá: ÝáÇ ÈÑáááí; ÐÇá: áÇ ÈÑíí; ÐÇá: ÈÑáááí áÕÇÁßá
ÐÇá: ÁáÈ Áíáá ÇáÚÑÈ ÁáÑááß áÕÇÁáÇ; ÐÇá: ÈÑááæä ÁæáÇíßá ÐÇá: íáÕÈ ÇÈá ÁííáÇ ÝíÞÇá:
Ñáá Ýí æÕÞíá -ßíáíá- ää ÈáÑ æáßá áÑááß ÇááÁæÈ (íÚái ÇáÕáÇí) ÐÇá: ÝáÚá ææÇÚíá Áä íÁÈíá
ÈÇáíÇÑÈ æÁÈí ÚÈÓ Èä íÈÑ æÚÈÇí Èä ÈÕÑ. ÐÇá ÝíÇÁæÇ ÝíÚæä áíáÇ ÝáÓá Ááíáá ÐÇáÈ
ÇáÑÁÈá: Áái áÁÕáÚ ÕæÈÇ ßÁáá ÕæÈ íá ÐÇá: ÁááÇ áÐÇ áíáí Èä áÕááÈ æÑÕíÚá æÁÈæ
áÇÆáÈ; Áä ÇáßÑíá ææ ÍÚí Áái ØÚáÈ áíáÇ áÁíÇ ÐÇá áíáí: Áái ÁÐÇ íÇÁ ÝÓæÝ Áái íí Áái
ÑÁÕá ÝÁÐÇ ÇÓÈáßáÈ ááá Ýíæáßá ÐÇá: ÝááÇ áÕá áÕá æáæ æÈæÕí ÝÞÇáæÇ: áíí ááß Ñíí ÇáØíÈ
ÐÇá: áÚá ÈíÈí ÝáÇáÈ áí ÁÚØÑ áÕÇÁ ÇáÚÑÈ ÐÇá: ÝÈÁÐá áí Áä ÁÕá ááá ÐÇá: áÚá ÝÓá ÝÈáÇæá

(Èä ÐÇá: ÁÈÁÐá áí Áä ÁÚæí ÐÇá: ÝÇÓÈáßá ää ÑÁÕá Èä ÐÇá: Íæáßá ÝÇÐÈáæä
áÐÇä áÕÇä æÇÕíÇä ÞÇØÚÇä Ýí ÍáÇáÈááÇ Áä ÑÕæá Çááá -Õái Çááá Úáíá æÕáá- Ðí ÁÕÇá ää
ØÑíÐ ÇáíÚæÈ ÑÁÕíá ää ÑÁæÕ ÇáßÝÑ ÈÇáÞæÈ ÇÚÈíÇáÇ ; æÐáß áÁä ÇáÕÇÑá áÇÈí ää
ÇÓÈÚáÇáá áÁáÇØÈ ÇáÑÁæÕ ÇááíÈÑÈ æÇáÚÞæá ÇááÝßÑÈ ÇáÈí áÇ ÈßÝ Úá áÕÈ ÇáÇíÇÈíá

ææŌŪ ÇáŪŃÇÞíá ĀāÇā āÐÇ ÇáÍíā æßŪÈ Èä ÇáĀŌŃŸ æĀÈæ ŃÇŸŪ ää ŌŪāÇÁ Çáíāæí æāā
:ĀÆāÈ ÇáßŸŃ áÍíā; æĀÐÇ ĀŌŸÈ ĀáíāÇ Þæāā ŪŌæÍá
(æÇÞŪÍæÇ áāā Íá āŃŌÍ)
(ÇáÈæÈÈ: 5)

ÞÇá ĀÈæ ÈßŃ Èä ÇáŪŃÈí Ýí ĀÍßÇā (4) (ÞÇá ŪāāÇĀÇ: āÐÇ Íáíá Ūáí ĩæÇŌ ÇŪÈíÇáāā ÞÈá
.-ÇáíŪæÈ -ÞÈá ÇáĀāÐÇŃ
:æÞÇá Ūáí ĀíÉ
(... Ýāā ÇŪÈí Ūáíßā ÝÇŪÈÍæÇ Ūáíā ÈāÈá æÇ ÇŪÈí Ūáíßā ...)
(ÇáÈÞŃÈ: 194)

.ÞÇá ŪāāÇĀÇ: āÐÇ Íáíá Ūáí Āā áß Āā ÈÈíŪ ĩā āā ĀÈÇÍ ĩāß; æÈÍá æÇá āā ÇŌÈÍá æÇáß
æÞí ĀíĀŪ ÇáŪāāÇÁ: Ūáí ĩæÇŌ ÇáíŸÇŪ ÇáāŌŃæŪ æíŸŪ ÇáŌÇÆá Ūáí ÇáĀŪŃŌ æÇáíāÇÁ
.æÇáĀāæÇá

ÝĀāÇ ÇáíŸÇŪ Ūā ÇáŪŃŌ: Ýāæ ÝŃŌ (æÇÍÈ) ÈĀÍāÇŪ ÇáŪāāÇÁ Ýāā ĀŃÇí Āā ĩāÈāß ÇáŪŃŌ
ÝáÇ Èí āā ĩŸŪā ÈÇáŌíŃ Èā ÈÇáíŪ Èā ÈÇáŪŌÇ ÝĀā āā ĩßā Èí āā ÇŌÈŪāÇá ÇáŌáÇí ÝáÇ Èí āā
. ÇŌÈŪāÇáā æÞÈá ÇáŌÇÆá æāæ ÞÇā ÞÇÆāÇ ŌÇÆāÇ

æĀāÇ ÇáíŸÇŪ Ūā ÇáāŸŌ æÇáāÇá: Ýāæ æÇÍÈ Ūáí ĩāāæŃ ÇáŪāāÇÁ; æĀāÇ ĩæÇŌā ÝÞí ÇáŪÞí
.ÇáĀÍāÇŪ Ūáíā æāæ ÞÇā ÇŌÈŪāÇá āÐÇ ÇáíŸÇŪ Ōí ĩŸŃ ÇáāŌáíā ÇááíÈÈíā ÇáíŌŪíā
æāāŃŪí Āáí Çáíßā ÇáŌŃŪí áÇŪÈíÇá ŃĀæŌ ÇáßŸŃ ÇáÈí áÇ ÈßŸ áíŪÈ Ūā ÇáÈÍÈíŃ Ōí āÐÇ Çáííā
áíÇæáÈ āāāā áÇŌŸÇÁ æŃŃ Çáāā ÈĀŸæÇāā; æāÐÇ ĀāŃ ÈÞÈŌíā ÇáŌŃæŃÈ; ĀÐÇ Āā āÐÇ Çáííā

ÍÇÁ áÈíáŌ ÇáÈŌŃíÈ āā ĩíŃ ÇáŪÈæíÉ æáÇæÞÇāā āā ŪÈÇÍÈ ÇáŪÈÇí Āáí ŪÈÇÍÈ Çáāā
æíŪā; æáÇ ĩāßā Āā ÈÍāŌ ÇáŌŃíÞ Āáí Çáāā āā ŌæÇŪíÈ íŌÈŪÈÍæā ÇáāÇŌ áĀāŸŌāā āā ĩæā Çáāā
æíÞŸæā ĀāÇā āÐÇ ÇáāæŃ ÇáāÈíā áÈÈÞí ÇáíāÇáíŃ ÈÈŌæŃ Ýí ĩŸŪíŃ ÇáŪáÇā; áíŌ áāā āā āā Ōæí
.ÇŃæÇÁ ÇáŌāæÇÈ æÇŌÈÇŪ ÇáāŌæÇÈ

æßāÇ ÞÇá ŌæíāŃ -ŌŪíā ÇáāÈŌŃíā ÇáāāŌŃíāŪ: (æÞí ĀāŌĀāÇ ÍíāÇ āāā ÇáŌāæÇÈ; æíŪíŌ āā ĀÍá
ÇáŌāæÇÈ æŸí ŌÈíā ÇáŌāæÇÈ ĩæí ÈĀŪáí æÇ ĩāáß)

áÇÈí āā ĀŌÇáÈ ÇáŪæÇÆÞ ÇáÈí ÈŪÈŃŌ ŌÈíā āÐÇ Çáííā ÇáÞæíā; æáÇÈí āā ÈíŌíā ÇáŪÞÈÇÈ
ÇáÈí ÈÍæá ĩæā æŌæá ÇáāæŃ Āáí ÇáāÇŌ æāĀáÇÁ ÇáŌæÇŪíÈ ÇáĐíā ĩÞæá Ýíāā ŃŌæá Çáāā -Ōáí
Çáāā Ūáíā æŌáā- (ÈŪÈÈ Èíā ĩíŸ ÇáŌÇŪÈÈ ÈÇáŌŸŸ ÍÈí íŪÈí Çáāā æíŪā áÇ ŌŃíß āā)(5)

æĀŌÇáÈ ĀÆāÈ ÇáßŸŃ æÞÇÍÈ ÇáŸÈā ĩÞ ŌÈíŪí; æíßā ŌŃŪí ŃÈÇáí; æŌŃæŃÈ āāŌÞíÈ ŪÞáíÈ.
æáĐáß ŸŪáíāÇ ÞÇá ĀíŪ ÇáíÇáŌíā Ýí ÍŌŃÈ áŪÇæíÈ ŃŌí Çáāā Ūāā æÈæíæí áíáí Èā āŌáāÈ -ÞÇÈá
ßŪÈÈ Èā ÇáĀŌŃŸ- æÇáāā æÇ ÞÈá ßŪÈ ĀáÇ ŪíŃÇ ŸŪŌÈ áíáí Èā āŌáāÈ æÞÇá ááŪÇæíÈ (6):

.ĀíÞÇá āÐÇ Ýí áíáŌß æÈŌßÈ æÇáāā áÇ ĀíÇáŌß . . æáÆā ÍææÈ Èā áĀÞÈāāā
æÞí ÇŪÈÈŃ áíáí Èā āŌáāÈ ĩā āÐÇ ÇáāŌáā ĩŃŃ áĀā Þæāā íŌí æíāā Āā ĩßā ÇŪÈíÇáā áßŪÈÈ Èā
ÇáĀŌŃŸ ĀāāÇ āæ ŪíŃ áÇ ĩáíÞ ÈŌÈíŪÈ āÐÇ Çáííā. æāÐÇ áŌÇŌ ÈæÞÇā ŃŌæá Çáāā -Ōáí Çáāā
Ūáíā æŌáā- ÇáĐíŌ Ōā āĐā ÇáŌŃŪÈ æĀāŃ ÈāĐā ÇáŌáÈ. æāÐÇ íŪáí āŌÈÈ ÇáŪíŃ Āáí ŃŌæá Çáāā

.-Ōáí Çáāā Ūáíā æŌáā- æāæ ĀāŃ áÇ ĩÈáŸ Ūáíā ÇÈæÇā Āāā ĩŃæí āā ÇáāáÈ ĩæíÈ ÇáÞÈá æíáíŃ Çáíā
:ŌÇÈŌ

æáÇ Èí āā ÇáŪāā Āā āÐÇ ÇáĀāŃ -ÇŪÈíÇá ĀÆāÈ ÇáßŸŃ- ŃÇíŪ Āáí ÇáŪāāÇÁ ÇáĐíā ĩÞæíæā
.áŌíŃÈ ÇáíāÇáíŃ ÇáāÈíāÈ Āáí Çáāā æáíŌ ŃÇíŪÇ áÇíÈāÇí ŸŃíŪ
Èā āŌáíÈ ÇáíāÇŪÈ ÇáÈí ĩÞíŃāÇ ÇáÞÇÆí æíŪíŪāÇ ÇáŪÇáā ÇáāŌĀæá ÈÈíÇā ĩßā ÇáŌŃŪ æÈæŌíŪ
.ÇáíßāÈ āā āÐÇ ÇáĀāŃ

:ŌáÈ āāāáÈ
æáÞí ŌÈÈ ÇáāÇá āÐÇ Çáíßā ÇáŌŃŪí -ÇŪÈíÇá ÞÇÍÈ ÇáßŸŃ- āā ÇáŪāā ÇáßÈíŃ æÇáŌŃ
ÇáāŌÈŌŸíŃ áāĀāÈ ÇáĀŌáÇáíÈ ÇáÈí ŪÇáÈ ÇáæíáÇÈ æíŸŪÈ ÇáŌŃÇÆÈ ÇáŸŸíÈ āā ĀŪŃŌáÇ

.æíāÇÆáÇ æĀāæÇááÇ æÇáÇ íŪáāā ĀáÇ Çáāā
æßÇā ÈŌÈíÞ āĐā ÇáŌáÈ ÇáāÈæíÈ æÇáŌŃŪÈ ÇáĀáíÈ: -Èíā Çáííā æÇáĀíŃ- āā Þ Èá ĀŸŃÇí
íŪÇāŃæā ÈĀŃæÇíāā æíŸŌŃæā ÈĀāŸŌāā æĀāæÇáāā ÈíáíŌÇ áāĀāÈ ÈßÇāāāÇ āā ĩŸÈ ÇáŌæÇÆā
Āáí ĩŸÈ ÇáĀāŌÇā; æÇáÈŌÇáÇ ááÇ āā áŌÈáÞŪ ÇáŌíā ææíá ÇáíáŌ Āáí ÞāÈ ŌÇæÞÈ áŌíÆÈ

.íŌÈŃæí ÝíáÇ ÇáāÇŌ áŌáÇÈ ÇáíŃíÈ æÇáŪŌÈ
ÝĀā ÈŸÞ ÇáĀāÇā æĀāÈ āāāā ÝĀā ÇáāŌß ÈŪŌ ĩā ÇáŪŌÇá
ÝŌáíāÇā ÇáíáÈí ÞÈá "ÞáíÈŃ" ÝíáŌ ÇáāÇŌ āā ĩŌ ŪŃŃāŃ āā ÇáŸŃáŌíŪā
Āā áŸŌŪŪÇ ÈŃÈŌí ÇáĀŌáÇá ÍíāÇ Èā ÈŃŌí ÈŪíā Āā ÈŌÈíāÇ
Āæ ÈŃí ÇáĀŌáÇá Ýí ÇáĀŃŌ āāíāÇ Èā Èāæí ÇáŪíŌ; áŸŌ áā Èßæā
Ýí ŪíŸí ÇáāŌáíā ÇáŪŪāÇÁ

.æŌÇÈ æÈíáŌ ĩáŌ áÈæÇā āā ŪŌŃŌÈ "ÇáāÇŃíāŌ" æíÈŃæÈ Ðæí Çáæíæā ÇáíŃŃ

:ĀíŸÁ āĐā ÇáŌáÈ
:æáÞí ÍÇÁ ÇáŌŪÈ ÇáāŌáā ÇáĀŸŪÇáí áíŪí āĐā ÇáŌáÈ ÈāÇĐíŌ áŌÇá ÍÇÁ ĀíŪā ĩÞæá
æĀáí áāā Þæā ÞĀā áŸæŌāā ÈáÇ ĀāŸ Āā ÈŌßā Çááíā æÇáŪŪāÇ

ŸÞÈá ŌŪíā ÇáāÇáíŌíÇ (ŌíŃ ĀŪÇ æÈæŃÇā ŪáÇā ŃŌæá) æíŸíŪ ŌáŌÇā áíáí Ýí ÈŪáÇā æíáíáí āā
ŪŌáí; æÇíÈŌÇŸ ÇáŌáÇÈæŃ ŪÈí ÇáŃŌÇÞ āā ÞáíāÇŃ; æÇíÈŌÇŸ ŌŃŪæā ÇáŌÇÈŌÈ ÇáŌŃíŃÈ

ÈĀÓÑÇ. æÇáÍÐ Āā ÇáÇÚĒÑÇÝ ÈĪæáÉ ÇááĪÇáĪiá ÇáĀÓáÇáíÉ ææÞÝ ÐĪ íßáÝ ÇááÚÇā ÇááÚĒÑÝ
ÈāÇ ÈĒÑā ßĒÍÑ āā ÇáØæÇÚíĒ ÇáÐiá íāáßæā ÇáÞáÇĒÉá ÇáÐÑíĒ æÇáĀÞáÇÑ ÇáØāÇÚíĒ; Éā āÝæÑ
:ßá ĀŪÍÇÁ Çááā ÇáÐiá íÞæá Çááā ÚÓ æĪá Úāāā

(æáÇ íØÇáæā íÞÇĒæāßā ÍĒi íÑiæßā Úā Íiáßā Āā ÇÓĒØÇÚæÇ)
(ÇáĒÐÑÉ: ÇáĀíÉ 217)

(æāā ĒÑÒi Úāß ÇáíāæĪ æáÇ ÇáāØÇÑi ÍĒi ÈĒĒÚ āāĒāā)
(ÇáĒÐÑÉ: ÇáĀíÉ 120)

æĀŪÍÇÁ Çááā áÇ íÚÑÝæā ĀáÇ āØÇáĪāā æíÚĒĒ Úā ÓíÇÓĒāā Þæá æÒiÑ ÇáĪÇÑiĒÉ ÇáĒÑiØÇáíā
ÑiÇ Úāi ÇáĀÓĒÇÐ ÓÚi ĪāÚā Ñiāā Çááā ÑÆiÓ æÒÑÇÁ ÇáĀÑiá Úā āĒĒÉ 67 ÚāĪāÇ ÞÇá āā ÓÚi:
āĪā ĀÓiÇĒÉ íÞ; ÝÞÇá ÇáĒÑiØÇáí: (ÇáÓiÇÓĒÉ áíÓ ÝiáÇ íÞ æáÇ ÈÇØá ÇáÓiÇÓĒÉ ÝiáÇ āØÇáí
.æāÇÝÚ)

æÇáÇÚĒÑÇÝ æŪiÑā ĀāāÇ íāĒĒĒ āāÇ ÈĒāā ÇáÞáæĒÉ āā ÚÞíĒÉ æāÇ ÈĪāāā ÇáĪæÇáí āā æĒÇĪÆ æāÇ
ÈāØæi Úāiá ÇáĪáÇiÇ āā Ðiā æÇáĒĒŲÇĒÉ æÇáĀÝÚÇá æÇáÓÚÇÆÑ ĀāāÇ áí ÇáÚßÇÓÇĒÉ
.ÇáÚÞÇÆĪ ÇáāÓĒĒāÉ Ýi ÁÚāÇÞ ÇáÓāÇÆÑ

æāÐ ÇáÞÓĒÉ æŪiÑāÇ āā ÇáĒĒŲÇĒÉ ÇáĒi ÈÚĒ Ē ÚāÇ Ýi ÇááÝæÓ āā ÇáāĒÇĪÆ æÇáĀiáÇáíÇĒÉ
áÇ ÈĪ Āā āÑiáÇ Āāi āÐā ÇáÚÞíĒÉ ÇáĒi áí āāØæā áÇ Āāā ĀáÇ Çááā ĀÐ Āā -áÇ Āāā ĀáÇ Çááā-
ÈÓĒāÓā āā áÝÚāÇ ÇááÝi æÇáĒĒÑĀ -ÇáĒĒÑÇÁ- āā ßá ØÇÚæĒi; æÇáÇĒĒÇĒÉ æÇáæáÇĀ áāā
.æāßĒĒā æāÑÓāā

æÚÞíĒÉ ÇáæáÇÁ æÇáĒĒÑÇÁ: áí Āæā āÞĒÓiÇĒÉ áÇ Āāā ĀáÇ Çááā æāā āÓĒāÓāÇĒÉāÇ ÇáĒi áÇ ÈāÝß
.ÚāāÇ

æáÇ Āāā ĀáÇ Çááā (ßāāÉ ÇáĒæĪiĪ) ĀÐÇ ÇÓĒÐÑĒÉ Ýi ÇáÞáæĒÉ æĒÝÇÚáĒÉ áÚ ÇáÓāÇÆÑ áÇ ÈĪ Āā
ÈĒiæā Āāi ÇÓĒÐÑÇÑ Ýi ÇááÝæÓ ÈÝiÓ Úāiá ÇáÓĒiĒÉ æÇáØāĀāiāÉ æÓāÇĪĒÉ Úāi ÇááÓÇā íāāĪ
.ÈāÇ Ýi ßá āßÇā æĀÝÚÇá Úāi ÇáĪæÇÑi æÝÞ ÇáāāÇi ÇáÐi ĀāÓāā ÇáæÇĪi ÇáĀiĪ
æiÓĒiĪiá Úāi ÚĒi Āā ĒÓĒĒÑ Ýi āÓÇÑĒÉ áÝÓā ÚÞíĒÉ ÇáĒæĪiĪ æiĒÐi ÓÇßāÇ ĪÇáĪÇ áíĒÇ áÇ ĪÑÇß
.Ýiā

áÇ ÈĪ Āā ÈĒiæā āÐā ÇáÚÞíĒÉ Āāi ĪÑÇÑĒÉ ÈĪiÓ ÈāÇ ÇáÓĪæÑ æĒÝiÓ ĀÝÚÇáÇ Ýi ÚÇáā ÇáÚāæÑ.
.æĒĒĒi ÓāæßÇ æĀĪáÇÞÇ æĀāÚāā ÈāĒā āÇĀ ÇáÓāÇĀ ÇáØāæÑ
...æāÐā ÇáÚÞíĒÉ

ÈĒāÑ ÇáíĒÉ áāā æāĀæáíÇÆā; æÇáĒĒŲÓ áĀŪÍÇÁ Çááā; æĒĒĒi ÇáæÞæÝ ÈiÇāĒ ĀæáíÇĀ
.Çáāā; æÇáĒĒi æÇáāĪÑ áĀŪÍÇÁ Çááā

æāÐā ÇáāæÇÞÝ ÇáĀiáÇáíÉ ÇáÚßÇÓ ØĒiÚi æāāØÞi ááíÞÇÆÐ ÇáĀiáÇáíÉ ÇáĒi ĒÓĒÐÑ Ýi
ÇáĀÚāÇÞ; ÝßāÇ Āā ÇáÞáĒÉ Çáí ÇáāÇĒÉ ĒÇáĪā ÇááÚiÝ ĒÑi áÚā ÍÓiÇ ÓiíÇ ÓiáíÇ ; Ýßāß
ÇáÞáĒÉ ÇáāÑiÓ ÇáÐi íāā ĀāÑÇÓÇ ÍĒiĒÉ Ýi ØiÇĒā áÇĒi Āā ĒÚāÑ ÇĒÇÑāÇ ĪÑÇÑĒÉ æĒĒĒÇĒÉ
.æÞÑæiÇ Úāi ÇáĪáí

æāā ÇáāÓĒiĪiá Āā ÈĪĒ ĀāÓÇāÇ Èā ÈĒÑā Óāæßā æĒĒŲÇĒÉā æĀĪáÇÞā æiÑßÇĒā; æĒĒÑā ØÑiÞÉ
.ØÚÇāā æŒŒÇĒā

Āā ÇáÐi íĒÉ ĀāÓÇāÇ : ĒÑÇā íÞáĪā Ýi ØÑiÞÉ ßáÇāā æÓáÇāā æiÑßÇĒā æiĒÉ ÇĒĒÇÚā Ýi áĒÇÓā
.æØÚÇāā æŒŒÇĒā

.æÇáíĒÉ íāĒi ÇáØÇÚÉ æÇáĒĒŲÓ íāĒÉ ÇááÚÓiĒÉ
:Āā ÇááíĒÉ áāā íĒÉ āØiÚ; ÞÇá ÇáíÓā ÇáĒĒŲi: ÓÚā Þæā Āāāā íĒÉæā Çááā ÝÇĒĒÉāÇāā ÈāÐā ÇáĀíĒÉ
(Ðā Āā ßāĒā ÈĒiæā Çááā ÝÇĒĒÉÚāi íĒĒĒā Çááā)

(Āā ÚāÑÇā: 31)

íÞæá ÇĒā ÈiáíĒÉ " Āā ÈiÞiÞ ÓāÇĪĒÉ Āā áÇ Āāā ĀáÇ Çááā ĒÞĒÓi Āā áÇ íĒÉ ĀáÇ áāā æáÇ íĒĒŲ ĀáÇ
áāā æáÇ íæÇáí ĀáÇ áāā æáÇ íÚÇi ĀáÇ áāā æÇā íĒÉ áÇ ÇĪĒā Çááā æiĒŲŲŲ áÇ ÇĒĒŲŲŲ Çááā æiæÇáí
ÇáāĀāiá Ýi Ái āßÇā ÍāæÇ æiÚÇi ÇáßÇÝÑ æāæßÇā ĀÞÑĒÉ ÞÑiĒÉ" (1)

æÞi Ñæi ÇáØĒÑÇáí ĒÇÓāÇi Óiá: (2)

.(ĀæĒÐ ÚÑi ÇáĀiáÇā ÇáāæÇáÇĒÉ Ýi Çááā æÇááÚÇiÇĒÉ Ýi Çááā æÇáíĒÉ Ýi Çááā æÇáĒĒŲÓ Ýi Çááā)
.Èā æáÇiĒÉ Çááā áÇ ÈāÇá ĀáÇ ĒÇáíĒÉ āā æÇáĒĒŲÓ áā

:Ñæi ÇĒā ĪÑiÑ Úā ÇĒā ÚĒÇÓ ÑÓi Çááā ÚāāāÇ

āā ĀíĒÉ Ýi Çááā æĀĒŲŲÓ Ýi Çááā ææÇáí Ýi Çááā æÚÇi Ýi Çááā ÝĀāāÇ ÈāÇá æáÇiĒÉ Çááā)
.ÈÐáß; æāā íĪ ÚĒi ØÚā ÇáĀiáÇā æĀā ßĒÑĒÉ ÓáÇĒā æŒŒāā ÍĒi íßāā ßÐáß

(3) (æÞi ÓÇÑĒÉ āĀÇiÇĒÉ ÇáāÇÓ Úāi ĀāÑ ÇáĪáíÇ æÐáß áÇ íĪi Úāi Āāāā ÓiÆÇ)

Āā áíĒÉ Çááā ÇáĒi ĒÓĒāÓā áíĒÉ ÑÓæāā -Ōāi Çááā Úāiá æÓāā- ĀĒāÑĒÉ āāÇÐi āā ÇáĒŲiÇĒÉ
æĀÝÐÇÐÇ āā ÇáĒĒŲŲŲ áÇ íÓĒā ÇáĀāÓÇā ŒÑĒÇ āā ÇáĪiÇá Āæ áæāÇ āā ÇáĀÓÇØiÑ. ĀāāÇ
:ĀĒÑŲĒÉ ĀāĒÇá

Óií Èā ÇáĪĒāÉ ÇáÐi íÞæá Èiá íĪi ÞĒāā æĀĒæ ÓÝiÇā íÞæá áā (ĀĒiĒÉ Āā áĪáíÇ āßÇāß) ÝÞÇá:
(æÇááā áÇ ĀíĒÉ Āā áĪáíÇ íÓÇß ŌæĒÉ Ýi Ðiāā æĀāi ĪÇáÓ Ýi Āāáí); ÝÞÇá ĀĒæ ÓÝiÇā (áÇ ÑĀiĒÉ
ßiĒÉ ÁÓiÇĒÉ áĪáí áĪáíÇ)(4)

æĀÚāÑĒÉ: ÇáāÑĒĒÉ ÇáĒi āā Èāi ÍiáÇÑ: ÇáĒi ÞĒā ĀĒæáÇ æĀĪæáÇ æŒæĪáÇ ÝÓĀĀÉ: (ÝāÇ ÝÚā
ÑÓæá Çááā -Ōāi Çááā Úāiá æÓāāÚi ÞÇáæÇ: ĪiÑÇ íÇ Āā ÝáÇā; āæ ÈĪáí Çááā ßāÇ ÈĒiĒiá. ÞÇáĒÉ:
ĀÑæāi ÍĒi ĀāŪÑ Āāiá ÝĀŲiÑ āāÇ Āāiá ÍĒi ĀÐÇ ÑĀĒā ÞÇáĒÉ: ßá āŲiĒÉ ÈÚiß Íāā) (ŲŲiÑĒÉ)(5)

íÞæá ÇáÓií Íāi Èā ÚĒiÞ: (áíÓ Ýi ßĒÇĒÉ Çááā ÈÚÇáí Íßā Ýiā āā ÇáĀiáĒÉ ÇĒĒĒ æáÇ ĀĒiā āā āÐÇ
. Çáíßā -ÇáæáÇĀ æÇáĒĒÑÇÁ- ÈÚi æĪæĒÉ ÇáĒæĪiĪ æĒiÑiá Ōiā)(6)

ǎĪĒŌŃ ČáÓíŃĒ (154) (4)
ǎĪĒŌŃ ČáÓíŃĒ (149) (5)
ČáááČÁ æČáĒŃČÁ ááǐŌÇáí (6)
ĀĪŃĪá ĀĒæ ĪÇæĪ ĒŃĐā (2787) ÈáÝŪ "... æŌßā āŪā ÝĀāā āĒāā". æāæ Ýí ŌĪĪ ČáĪČāŪ ĒŃĐā (7)
(6186)
ČáááČÁ æČáĒŃČÁ ááǐŌÇáí (274) (8)
ÇĔĒŌČÁ ČáŌŃÇŌ ČááŌĒĔĪ (Ō 200) (9)
ǎĪĒŌŃ ŌĪĪ āŌāā ááĀáĒÇáí ĒŃĐā (1811) (10)
.ŌŃĪ Čáāæāí / Ī 12 / Ō 238; æĀĒæ ĪÇæĪ ĒŃĐā (5121) æČááÝŪ āā (11)
ŌíŃĒ ÇĒā āŌÇā (13/3) (12)
ŌíŃĒ ÇĒā āŌÇā (32/3) (13)
ŌíŃĒ ÇĒā āŌÇā (85/2) (14)
. ŌßŃ Čáāā áĀĪāÇ ǎĪāĪ ŌŪĪĪ ČáǐŌÇáí ŌÇĪĒ ßĒÇĒ (ČáááČÁ æČáĒŃČÁ) ÝǐĪ ĀÝĪĒ āāā ßĒĪŃÇ *

*áŪĒ ČáĒĪŌ æČáŌāŃ
[ǎŌŃ Ýí āĪáĒ ČáĪáÇĪ -ČáŪĪĪ ČáŌÇĪŌ æČáĀŃĒĒŪæā- ǎĪŃā 1409āŪ; ČáāæÇÝĐ ĀŪŌŌŌ 1988ā*]
:ČáĪāĪ āāā æĪā æČáŌáÇĒ æČáŌáÇā ŪāĪ āā áÇ æĒĪ ĒŪĪā; æĒŪĪ
ÝĀā áŪĒ ČáĒĪŌ æČáŌāŃ (ČáŌíæÝ æČáŃāÇĪ) ĪÝāāÇ ßā ČáĒĪŌ æČáŌāŃ; áŪĒ ĪĒāÇ Čáāā
æŃŌæāā; æĀāŌá Čáāā ááÇ ĀĪÇĒ ĒĪāÇĒ æĀĒŌŌÇ ÑŌæā Čáāā -ŌāĪ Čáāā ŪāĪā æŌāā- Ýí ĀĪÇĪĪĒ
ĪāĪÇĒ æĐāß áĀā āŌŃĒ ČáāĒÇĪæ æÇŪáČÁ Čáǐā æÇŃŌÇÁ ĐæÇŪĪ ČáŪĪá Ýí ČáĀŃŌ ĒŪĒĪ
ÇŪĒāÇĪÇ ßĒĪŃÇ ŪāĪ āĐā ČááŪĒ
áǐĪ ĀŃŌāāÇ ŃŌāāÇ ĒČáĒĪāÇĒ æĀāŌāāÇ āŪāā ČáĒĒÇĒ æČáāĪŌÇā āĪĐā ČááÇŌ ĒČáǐŌŌ
æĀāŌāāÇ ČáĪĪĪ Ýā ĒĀŌ ŌĪĪ æāāÇÝŪ āāāÇŌ æāĪŪāā Čáāā āā ĪāŌŃā æŃŌāā ĒČáŪĪĒ; Āā Čáāā
ĐæĪ ŪŌĪŌ

.ČáĀĪĒ (25) ČáĪĪĪ
ÝČáĪĪĪ æāæ āÇĪĒ ČáĒĪŌ æČáŌāŃ ĀāŌāā ŃĒ ČáŪŌĒ æŌāĪĒ ĒÇŌāā ŌæŃĒ āā ßĒÇĒ Čáāā
ČáŪŌĪŌ; æĐāß áĀā āŌŃĒ Čáāā æŃŌāā ĒĒĒĒ ŪāĪā ÇĒĒÇÁ āĒÇŌŃÇ æĒŪĒĪ ŪāĪā ĒŪĪ ČáĒæßā
.ŪāĪ Čáāā ČáŪŌĪŌ
:æǐĪ ÝŃŌ ŃĒ ČáŪŌĒ Ýí ČáĐŒŃ ČáĪßĪā ČáÇŪĪÇĪ ÝǐÇá
æĀŪĪæÇ āāā āÇŌŌĒŌŪĒā āā ĐæĒ æāā ŃĒÇŌ ČáĪā

.ČáĀĪĒ (60) ČáĀāÝČá
ĐČá ÇĒā ŪĒÇŌ(1): ČáĐæĒ āāÇ ČáŌáÇĪ æČáǐŌĪ; æĐČá -ŌāĪ Čáāā ŪāĪā æŌāā- Ýí ČáĪĪĒ ČáŌĪĪ
(ĀáÇ Āā ČáĐæĒ ČáŃāĪ) āŌāā (2); æĐČá ČáŌĪĪ (3): ČáĐæĒ ČáŌáÇĪ ĒŃāĒæā Ēā ŪĪæ Čáāā æŪĪæßā:
ĐČá ÇĒā ŪĒÇŌ ŃŌĪ Čáāā ŪāāāÇ: (ĒĪŌæā Ēā ŪĪæ Čáāā æŪĪæßā); ÝǐĪ ÝŃŌ ŃĒ ČáŪŌĒ ČáĀŪĪÇĪ
āā ŌáÇĪ æāā Īāā āā ĀĪā ČáČáĒ ĀŪĪČÁ Čáāā æÇĐáČáāā; æǐĪ áǐĪ ŃĪā ČáĀāÇā āĪČáĪ (ČáāÝŌŃ)
.ĒāßĒ æāŪ āĪČáĪ ĪæČáĐ ÝǐÇá āĪČáĪ: āĐÇ āā ČáĐæĒ æßÇā āĪČáĪ ĪĒĪŌ ááŪŌæ
æǐĪ ßÇā ČáŌĪÇĒĒ ĪĒŪāā ĒČáĐæĒ æČáĀŪĪÇĪ æĪŌÇĒĒæā Ýí āĪČá ČáŪŌĒ æČáĪáÇĪ æǐĪ ßÇā
áŪŃæĒ ČáĒÇŃĐĪ ŌĒŪæā ÝŃŌÇ āŪĪĒ ááĪáÇĪ; æĪŪĒĒ ĪĪĒĒ (ĀáÇ Āā ČáĐæĒ ČáŃāĪ) āā ĪāÇĒā
ČáāĒæĒ æāŪĪŌÇĒāÇ ÝĀā āŪŪā ČáĪŃæĒ ČáĪĪĒĒ ĐÇæĒĒ ŪāĪ ČáŃāÇĪĒ āā ČáŃŌÇŌĒ ĀāĪ
ČáĐĪÝĒ ĀāĪ ČáŌÇŃĒĪ ßāāÇ ŃāÇĪĒ ĒĪāāÇ ßÇāĒ ČáĪŃæĒ ĐĪāÇ æÝĪ ŪāĪā -ŌāĪ Čáāā ŪāĪā æŌāā-
.ĒŪĒĪĒ ĒĒĒāāÇ ŪāĪ ČáŌíæÝ æČáŃāÇĪ æČáĪāĪ æĀāÇ ÇŌĒŪāČá ČáŌáÇā ÝǐÇá Īāā Đāß
æāĐÇ ÝĀāÇ āŃĪ ááÝŃŌ æāáŌĪÝ æČáŃāĪ ĀŌáÇÁ ßĒĪŃĒ æŃĪĒ Ýí ĀŌŪÇŃ ČáŪŃĒ ČáĪČáĪĒ Ēā
Ýí ĀŌŪÇŃāā ĒŪĪ ČáĀŌáÇā æßĒĪŃÇ āÇ ßÇāæÇ ĪÝĪŃæā ĒČáĪŌÇā æČáǐāÇ æČáĪĪÇĪ æĪŪĒæā
.ĒāÇ æĀāÇ æŃæĪ ČáŌáÇā Ýí ĀŌŪÇŃāā ÝāŌŃ ĪŌĪŃ æǐāĪā āÇĪŃ ĒČáāŌĒĒ ááŌíæÝ æČáŃāÇĪ

ĀāĪ æŃĒĒ áÇ ĀāÝß āāĒŌĐÇ ĒŌÇŃā āĒā áæā ČáāāĪ ĐŌÇŪ
æČáĪĐ ĀāāÇ ŪāĪāÇ ßāÇ áŌĒŪāā āĐā ČááŪĒ ßÇā ĪÝāā ŪāĪāÇ ČáĀāÇā ĐÇŌĒĒ æßÇāĒ ČáāāÇĒĒ Ýí
ĐāæĒ ĀŪĪÇĒāÇ āāÇ æßÇā ČáāŌŃ ĪĀĒĪāÇ áŌĪŃĒ ŌāŃ ĒČáŃŪĒ; æßÇāĒ ÝŃÇĒŌ ČáĀŪĪÇÁ
ĒŃĒĒĪ; æĀŃÇĒāā ĒŃĒĪÝ; æĀæŌÇāāā ĒāĒŌ ÇŌÇÁ ĐŒŃ ČáāŌāāĪā ČáĐĪā ßÇā ĪŌÝāā ĀŪĪÇĒāā
"ŃāĒÇā Ýí ČáāĪā ÝŃŌÇā Ýí ČáāāÇŃ" Ēā ßÇāĒ āŌÇÁ ČáŒÝÇŃ ĪĒæÝā ĀĒāÇĀāā Ýí æāā ČáāĪā
ĒĀŌāÇÁ ČáāŌāāĪā ĪĒĪ ĪĪāĒĒ ĀāĪ ČáŌßĪāĒ æČáŃÇĪĒ æČáāāā. æǐĪ ĒĪ ā ŃŌæā Čáāā -ŌāĪ Čáāā
ŪāĪā æŌāā- Āā ŪāæŃ ČáāĐÇßĪ æĀĐĒÇĒ ČáŪæÇĒĐ æŃĪČá ČáĪĪÇĪ āĪ āæŌā ČáŪŌĒ æāāāā ČáĒæÇĒ
æāŪĪā ČáĀĪŃ

ÝÝĪ ČáĪĪĒ ČáŌĪĪ (4)
āā ĪĪŃ āŪÇŌ ČáāÇŌ ŃĪā ĀĪĐ ĒŪāÇā ÝŃŌā ĪŌĪŃ ŪāĪ āĒāā ßāāÇ ŌāŪ āĪŪĒ Āæ ÝŌŪĒ ŌÇŃ)
(ĀāĪāÇ ĪĒĒŪĪ ČáāæĒ āŪÇāā
æĒĪ ā -ŌāĪ Čáāā ŪāĪā æŌāā- Ýí ČáĀĪÇĪĒ ČáŌĪĪĒ:(Āā ČáŌĪÝ āĪ ČÁ ČáĪŌÇĪÇ)(5) æĀā (ČáĪāĒ
ĒĪĒ ŪāČá ČáŌíæÝ) (6); æǐĪ æŌĪ ŃĒ ČáŪŌĒ āĐā ČáǐÇŪĪĒ ĒĪáÇÁ áÇ ŪāĒ Ýā ĒāÇāæŌ æĐÇāā
:ĀæĪŪā ßĒÇĒā ČáĪČáĪ ÝǐÇá ŪŌ āā ĐÇĒā
æāæāÇ ĪÝŪ Čáāā ČáāÇŌ ĒŪŌāā ĒĒŪŌ áÝŌĪĒ ČáĀŃŌ
.ČáĀĪĒ (251) ČáĒĒĒĒ
ÝāæĒĪ Ýí ČáāŪĪ ŪĪŌ āĀāŪĪ ŃĀĪĒ ČáŪĪŌ Ýí ĀŃĒ ČáāÝæŌ

.CáÁiÉ (90) íæÓY
æÍáÇá áÐá ÇáØÑíP ÇááÑíÑÉ ÇáæÚÑÉ ÇáÉí ÈìÈá ÇáÁíæÉ áØPÉ ÇìÈíÇÒàÇ ÈáÚÉ ÇáíÑBÉ ÚáæÍÇ
-áá ÍÉ ÇáÈàÇÁ ÇáÐÇÈí- ÒÁæÇ ÈÚíÇ æBÐáB ÝÁá ÇáÇáÈÒÇÑ ÇáÁYíP Èíà ÇááÇÓ BÇá BÈíÑÇ
. ÌÇ

ÁàÇ áá ÍíÈ ÇáÇÑÈPÇÁ ÇáÑæÍ æÇáÑÈÇáíÉ Ýí ÇáíÇÉ ÝÁáB ÈááÓàÇ áá ÍáÇá ææÇPÝ ÁYÑÇÌàÇ
æPÇíÈàÇ ÁàÇá ÇáÁÚÇÓíÑ ÇáÚÇááíÉ ÇááæÍÇÁ ÇáÉí ÈÑíí Áá ÈÚÓY ÈáÐá ÇáíÑBÉ ÇáÉí áÇ
ÒÇáÉ æááÐ Áæá íæá ÈáÓB ÈÒàÇá ÇáÈæíá æÚíáÉ ÇáPíÇíÉ; ÝPí æPÝ ÇáPÇíÉ ææÇPÝ ÓÇáPÉ
ÁáÇá ÍáÇPíá ÇáÓíÇÓÉ ÇáÚÇááíÉ æÓÇáÚí PÑÇÑÇÉ ÇáÁáá; áÐá ÇááæÇPÝ ÈÚíí Ááí ÁÐáÇááÇ
ÓíÑÉ ÇáÓáY æÈíí Ýí ÁÚáÇPáÇ PÓÓ ÚÈí Çááá Èá ÌÐÇYÉ ÇáÓááí ÁàÇá PíÒÑ æÑÈÚí Èá ÚÇáÑ
Ýí ÁíæÇá NÓÈá íæá Áá ÇPÈíá ÈYÑÓá ÍÇíá ÇáÁíæÇá ÈØÁ ÓáÇÈB ÝÑÓá ØáÇYÓ NÓÈá
.æÇáÒÑÇÈí æíÑÈØá ÈááÑPÉ áá æáÇÑPá
æáÐÇ ÇáÇÓÉÚáÇÁ ÇáÁíæÇáí ÇáÐí ÈáÈá ÒÇáíÇ Ýí ææÇíáÉ ÓÇÓÉ ÇáíáíÇ æÚáí NÁÓáá "ÑíÚÇá"
áá íBá áíáÈí áá ÝÑÇÚ Áæ í ÑÈí áá ÍáÇá ÒYíÇÉ ÇáBÈÉ æíØÈ ÇáááÇÈÑ áPí BÇá áÐÇ ÇáÇÓÉÚáÇÁ
.ÈáÑÉ æÈÇÑBÉ ááÒÈÑ ÇáØæíá ÚÈÑ ÇááÚÇáÇÉ ÇááÑíÑÉ ÇáÁíáíÉ
: ÇááPáÉ ÇáæÇÓÚÉ

áPí BÇá ÇáÈæá ÒÇÓÚÇ Èíà ÈáB ÇáÁíÇá ÇáÉí BÇá íÑÓá ÝíáÇ ÇááááíÓ ÍÈíÈ ÇáÑíáá ÇáÓáíí
(ÇáÁáíá ÇáÚÇá ááíÑBÉ) ÇáBáÇÓáBæY Úáí ÇáÁæÑÇP Èá íÒÑíá Ýí ÁÚáÇP ÇáÚÑY ÇáÚááÇÁ
ááÐíá íÑÈíáá Úáí ÍÈ ÇáíáÇí æÈíá áÐá ÇáÁíÇá ÇáÉí íáÚÈ ÝíáÇ ÇáÁØYÇá ÈÇáPÇÐY ÇáÒÇÑæíí
"ÁÑ. Èí. Íí." ÇáÐí íØá ÇáíÈÇÈÉ; æÇáíÑBÉ ÇáÁÓáÇáíÉ æáí ÈÚáá PÑÇÑáÇ ÈÇááæÇíáÉ ÇááÓáíÉ
Ýí æíá ÍÇæí; áá íBá ÈæÓÚáÇ íæáÆÐ Áá ÈÈááí Ýí ÍíÇááÇ áíÑí ÈØæÑ áÐá ÇáPáÉ ÇáÓÇáPÉ ÇáÉí
ÈáÚÈáÇ ÈÇáíáÇí ÇááÈÇÑB; Ýáá íBá áíáÇ áá Èíá ÁÈáÇÆáÇ Bááá Níá íÓÈØíÚ ÇÓÉÚáÇá ÇáPÇÐY
Óæí "Áíáí ÒÇá áÓÚæí"; æÇáÁá ÁØÈí ÇÓÉÚáÇá ÇáPÇÐY -áÐÇ- áá ææÇíÇÉ ÇáÚááÇá ÇáÐíá áá
.íÈáÚæÇ ÇáíáÉ ÈÚí

: ÇáPÑÇÑ ÇáÈÇÑíí
áPí BÇá PÑÇÑ ÇááæÇíáÉ ÇááÓáíÉ áíÇæí ÍÇÑPÇ áÈYBíÑ ÇáÁáÓÇá ÇáÚÇí; ÍÇÓÉ æÁá ÇáPÑÇÑ
Pí ÒíÑ áá ÈáÇÈíá ÒÇÈÇ Pí ÇáÈYæÇ Íæá "ÈÑáÇá Çáíá NÈÇáí" æ"ÍBáÈ íÇÑ" Ýí ÈíÓÇæÑ - ÈÚí
àíÇÉ áÁáÇÁ ÇáÒÈÇÈ áá PÈÓÉ ÍÇæí ÇáííííÉ ÇáÉí BÇáÈ ÈÑÈíY áÐBÑáÇ ÁæÓÇá ÁYÚÇáÓÈÇá
.æÈíÓÉ ááÇ ÁáY íÓÇÈ
æáá íBá áÐÇ ÇáPÑÇÑ áíÓíÑ áæáÇ æíæí ÍÑBÉ ÁÓáÇáíÉ ÇáÈÈÐ áá ÍáÇááÇ áÁáÇÁ ÇáYÈíÉ ÇáÐíá
.ÁááæÇ ÈÑÈáá; æíBÇæÇ Pí ÈáPæÇ PÓØÇ áá ÇáÈÑÈíÉ Úáí Áíí ÁÓÇÈÐÈáÇ æáÓÇíáÇ æáÑÈíáÇ

: ÇááæÑí ÇáÚÐÈ
æáPí áÒíÈ ÇáíÑBÉ ÇáÁÓáÇáíÉ ÇáÁYÚÇáíÉ Úáí áíB ÇáÓíÈ ÍÈí ÁØÈíÈ áíÑÓÉ ÝÐÈ PÇÆáÉ
ÈÐÇÈáÇ æááááÇ ÚÐÈÇ áÇÈí Áá íÑíá Bá ÇáÐíá íÇæáæá ÇáÓÇÁ ÇááíÈáÚ ÇááÓáá áá Ííí; æáPí
ÁÚØÈ ÁÚáÇPÇ æÁÈÚÇíÇ áBÈíÑ áá ÇááÚÇáí ÇáPÑÁáíÉ æÇááØØáíÇÈ ÇááÈæíÉ ÇáBÑíáÉ Ýí
ÁÐáÇá Çáíá. æáÇÈí áÁÈáÇÁ ÇáíÑBÉ ÇáÁÓáÇáíÉ ÇáÚÇááíÉ Áá íPæÇ ØæíáÇ ÁáÇá áÐÇ
.ÇááÚíá ÇáÈÑ ÇáÐí ÝíÑÈá ÇáíáÇÁ æÇáÁííÇÈ ÝæP ÁÑÓ ÁYÚÇáÓÈÇá ÝíáááæÇ ááá
æÐáB áÁá ÇáíÚæÉ ÇáÁÓáÇáíÉ Ýí ÁYÚÇáÓÈÇá ÁØÈíÈ ÇáÁá ÝÑííÈ æÁÚØÈ ÇááØØáíÇÈ
.ÇáíÑBÉ ÁÚáÇPÇ ; æÁÈÚÇíÇ
ÝáPí BÇá áÚáí ÇáÒÈÑ" PÈá áÐÇ ÇáíáÇí ÇááÈÇÑB ÇááÒÑY íáÒÑY Ááí ÇíÈÓÇÈ ÓíÇØ (1)
ÇáíáÇíá æáí ÈááÈ ÚáæÑ ÇáíÚÇÈ æáÇ BáÇ áYáá áá áÚÇáí ÇáÒÈÑ Ýí ÇáPÑÁá ÇáBÑíá Óæí
.ÇáÒÈÑ Úáí Úáá ÇáØÚÇÈ æÒÈÇáíÈáá æíáÇíáá

: ÁáÇ ÇáÁá
ÝÇáÒÈÑ Pí ÁíÐ ÈÚíÇ ÁBÈÑ æÑPÚÉ ÁæÓÚ Ýææ íÚáí: ÍÈÓ ÇááYÓ Úáí ÇáÑÈÇØ Ýí ææÇíáÉ
ÁÚíÇÁ Çááá æÇáÒÈÑ Úáí ÇáÑÈÇØ Ýí Páá ÇáíÈÇá æÈíá ÇáÚÇÈÇÈ æÇáÁíÚÇá æáÁÓáÑ
áÈØÇæáÉ ÈáÈí Ááí ÓáæÇÈ Úáá ÓÇP Úáí ÇááYæÓ; áÁá ÇááYæÓ ÈÁáY ÇáíÇÉ Èíá ÇáÁíÈÉ
.æYæP ÇáÁÑÓ ÇáÉí ÍÑí ÇáÁáÓÇá ÚáíáÇ æíÈÇ Èíá NÈÇáÇ æáíÇíáÇ
æÇááYÓ ÈÓÈæíÓ áá ÇáÚÑÈÉ; ÚÑÈÉ Úá ÇáÁáá; æÇáíÑÇá; æÇááÚÉ æÇáááíÇÈ ÇáÉí ÈÑÈí
ÚáíáÇ; ÝÁÐÇ ÁÓíY Ááí áÐÇ Báá Çáíæ ÇáÑáíÉ ÇáÐí íÓíØÑ ÚÇáÈÇ Úáí ÈÚæÑ ÇáÑÈÇØ; æPáÉ
ÇáÓÇí; æíYÇY ÇáÚíÓ æÓÚY ÇáíÇÉ; æáíáæÚ áÐÇ Báá íBæá ÍæÇ PÇÈáÇ BÆíÈÇ ÈPíáÇ Úáí
.ÇááYÓ
æáÐÇ Çáíæ áÇ íYÝ ÈPáá æáÇ ííáÉ ÍÒáá Óæí ÇáÈÚæíØ ÇáÑÈÇáí ááPáæÈ ÈáÇ íÓÈÚ Çááá ÚáíáÇ
.áá ÝÑí æáÒÈÉ æÁáÓ æÓBíáÈ
(ÚáíBá ÈÇáíáÇí ÝÁáá ÈÇÈ áá ÁÈæÇÈ ÇáíáÉ íÐáÈ Çááá Èá Çááá æÇáÚá)
.Óíí (1)

ÝÇááá æÇáÚá : ÁáÑÇá ááÇÒáÇá ááÑÈÇØ áÇ íYÇÑPÇá ÁáÇ ÇáPáæÈ ÇááÑÈÈØÈ ÈÇááá
.ÇááæÓæáÉ ÈíÈáá ÇáÚÇÆÐÈ ÈíáÇáá
æáá ÇáPÓÇíÇ ÇáÈÇÑØÈ Ýí ÇáíÚæÉ ÇáÁÓáÇáíÉ ÇáÁYÚÇáíÉ ÁááÇ ááÐ Áá NÁÈ ÇááæÑ æÈB (2)
æáÈ ææÇÈáÇ ÍÈí ÇáÁá æáí ÈíYÚ ÇáÈÓíÇÈ æáá ÈPØY áá ÈáÇÑ ÚÑPáÇ æáá ÈíÑY (ÈíÓí) áá æÈÇí
.ÈÐÇÑáÇ ÓíÆÇ

æáÐÇ ÝÞÍ ÈÐÍÊ ÊÓÊÏÑ ÒØÝ ÇáÓÙÊ Ñáá; æÊÓÊÏæÐ Ùáì ÇÙÍÇÈää; æÈÇÁ ÇÍÊÑÇää
æÇÑÈÇÑáá; æáÇ ÒÇá ÇÓá ÇáÍÙæÊ Ææ ÇáÍÑÊ; ÆÊÑ ÙÇáá ää ÙæÇáá ÇáÊÙÍá æÁáä äÁáä
.ääÈÐÊ

æáÐÇ ÈÞí ãÓÙÊ Èä ÙáíÑ áÚááÇ ÈÇÑÒÇ Ýí ÌáíÇ ÇáÓÍÇÈÊ æÈÞÍÊ ÐÑÍÇÈÁ ÊÓÊÏÓ ÁÙáÞ
ÇáÚæÇØÝ æÊÓÊÏää ÇáÚíæä ÈÇáÚÈÑÇÊ æáÐÇ ÝÙáíáÇ æÓÙ ØÙÇá Õáí ÆáÇá ÙÊÍ ÇáÑÍáä Èä
. ÙæÝ ÇÓÊÙÈÑ (ÈÞí) æÞÇä æÐÑÑ ãÓÙÈÇ
íÞæá ÌÈÇÈ Èä ÇáÁÑÊ ÑÓí Çááá Ùáá

áÇÌÑáÇ áÚ ÑÓæá Çááá -Õáí Çááá Ùáíá æÓáá- äáÈáÓ æíá Çááá ÈÚÇáí ÝááÇ ää áÇÈ æáá íÁÁá ää]
ÁÍÑá ÕÍÆÇ ääää áÓÙÊ Èä ÙáíÑ ÑÓí Çááá Ùáá æááÇ ää ÁíáÙÊ (áÕÍÊ) ää ÈáÑÈá Ýáæ íáíÈáÇ
(íÞØÝáÇ)
.ãÈÝÞ Ùáíá (2)

æÇáÁä : áÞÍ ÇÓÊÓáí ÆÊÑÑ ää ÊÓÙíá ÈÇááÇÆÊ ää ÆÈÇÁ ÇáÍÑÊ ÇáÁÓáÇáíÊ æáá íÁíÐæÇ ää
.ÇáíáíÇ ÕÍÆÇ ÈÚÍ

Áä ÙáÑ ÇáÍÑÊ ÇáÁÓáÇáíÊ ÇáÁÝÙÇáíÊ ÕÙíÑ ÌÇ ; æáá íÈÚáÚáæÇ Ýí äáÇÓÈ ÇáíæáÊ æáá (3)
íÑÈÞæÇ Ýí Óáá æÚÇÆÝáÇ æßÇáÊ ÆÊÑÑ æÙíÝÊ áííáá ÙáÇÍÊ ÑáíÊ ÇáÓÑíÚÊ Èíí ÙáÇá áíáí áíÇÓí
-Ñíáá Çááá- æáÐÇ Ýáá íáá áííáá äáÇÓÈ ÑÈÑí íáá Áä íÓÇæææÇ ÈáÇ Ùáí ÇááÈÇÌÆ áÝÓáÇ
ÇÈÈÇÚÇ áÞÇÙÍÊ: (ÇÍÊíÇÑ Ááæä ÇáÓÑíá) (ÁÐÇ ÈÚÇÑÓÈ áÝÓÍÈÇá ÑæÙí ÁÙÚááÇ ÕÑÑÇ
.ÈÇÑÈÑÇÈ ÁíÝááÇ)

æáÐÇ ÈÞÍÊ ÇááÈÇÌÆ æÇÓÍÊ áÇÓÙÊ æáÇ ÇÙÈÑÇáÇ áÈÓ æáÇ ÙáæÓ æáá íÚÓ ÇáíÚÇÈ ÍíÇÈ
æÈáÇÐÓÈ Èíá æÈÇÌÆ áÚááÊ æÈíá äæÇÐÝ ÙááíÊ ÈááíáÇ Ùáíáá áÓáíÊ ÇáíÚæÊ áíÇÝÙÊ Ùáí áßÇÓÈ
Èíá Áíí ÇáíÚÇÈ ÞÍ ÈÈÚÑÓ ááÓáÓáÊ ÝíáÇ äæ æÞÝ ÇáíÚÇÈ æÞÝÊ ÇááÈÇÌÆ æÇáÈÑÇÁ ää
.ÇááÚÇá ÇáÞÇÆä

æáá íÚÓ ÌááæÑ ÇááÓááíá ÍíÑÊ ÞÇÈáÊ ÇÒÇÁ ÇáÈæÇÞÓ Ýí ÍíÇÈ ÈÚÓ ÇáíÚÇÈ Èíá äáí äÑÓæä
ææÇÐÚ Ùááí íæáí; æÈÞÍÊ ÇááÈÇÌÆ ÇááÚááÊ áÕÑÐÊ áÁä ÇáÓáæß ÇáÐí ÍíÇá ÇáíÚÇÈ ÑÇá
.ÇáÓæÑÊ ÇáÓÇÍÐÊ æÇáÈÑíáÊ ÇáÚááíÊ ááááÇÈ æÇáÓÙÇÑÇÈ æÇááÈÇÌÆ

Áä ÇáíáÇí ÇáÁÓáÇáí ÇáÐí ÍÇÓÈ ÙáÇÑá ÇáíÚæÊ ÇáÁÓáÇáíÊ æßÇáÊ ÑÁÓ ÇáÍÑÈÊ Ýíá (4)
æÞÝÊ Ýíá ÈÁÝáÇÐ ÆÈÇÌáÇ æÓÍÊ Ýíá ÈÁÙáí áÇ Èááß ää ÆÈáÇÆáÇ Áíí Ááí ÇáÓÇÌ áÝæÓ
ÒÈÇÈáÇ ÇáÈÇÞíá Ùáí Þíí ÇáíÇÈ æÈÓÝíÊ ÆÑæÇÌáä æÁáí ÓáÇÈÈ Ùáíáá; æáÐÇ ÝÁáß Èíí ÝÑÞÇ
áÇÆáÇ Èíá áÝÓÍÊ áÁáÇÁ ÇáÓÈÇÈ ÇáÐíá ÈÈÑíí ÁÓáÇÁáá Ùáí ÌáíÚ ÇáÓÝÇá ÑÓí ÇÝ æíááÊ
íÇÑ æÑÈÇáí æíÇáÓ; ÁÞæá: äáÇáß ÝÑÞ ÑÈíÑ Èíá áÝÓÍÊ áÁáÇÁ ÇáíÚÇÈ ÙÇá 1975 æáÝÓÍÈää
ÚÇá 1988; ÈÚÍ Áä ÁáÓæÇ áÑíáÊ ÈÓÇæí ÇááÑíáÊ ÇááßíÊ ÈáÇáÇ -ÈáÇÈÈ ÙÓÑ ÙÇáÇ - Ýí ÁÈæä
.ÇáÞÈÇá æÈíá ÍÑí ÇáÑíí; æÁÓÈÍÊ ÑÈÑí ÇááÓÇá Ýí ÁÚíááá Ìí ÕÙíÑÊ
ÁÐÇ ÇÙÈÇÍ ÇáÝÈí ÌæÓ ÇáááÇíÇ ÝÁáæä áÇ íáÑ Èä ÇááíÚÚæá

Áä ÇááÚÑÊ ÇáÈí ÙÑÊ ÆÈáÇÁ ÇáÍÑÊ ÇáÁÓáÇáíÊ ÇÓÑÈÈää Áä íÚíÓæÇ áÚ ÌáíÚ ØÈÞÇÈ (5)
ÇáÓÙÊ

Ýáááá ÙÇáá äáÝÓá æääáá áÞÈÕí æääáá ÓÇÈÐ ÈÇáííÑÇÈ ÈÁÐä Çááá Ðáß äæ ÇáÝÓá ÇáÊÈíÑ
.ÇáÁíÊ (22) ÝÇØÑ

:æÐáß áÁä ÇáÓÙÊ Ñáá ÇÍÈÑØ ÓíæÝá äáÇÝÍÇ Ùá ÙÑÓá æáßÇÝÍÇ Ùá Ííáá æáá æÇÍí íÞæá
ÝÇááæÈ ÁÚÐÑ áí æÇáÓÈÑ Áíáá Èí æÇáÈÑ ÁæÓÙ æÇáíáíÇ äáá ÙáÈÚÇ
æÇÓØÑÇÑáá ááíÇÈ áÚ ÌáíÚ ØÈÞÇÈ ÇááÇÓ ää áÝÑØ æáÞÓÑ æáíØÆ æáÈÙÈÑ æÓÇÍÞ æááÈÒä
ÁÚØÇáá ää ÇáÈíÑÈÈ æÇáíÈÈÈ æÇáíáÊ ää ÍáÇá ÇááÚÇáÇÈ ÇááÑíÑÈ Ýí ÑÝÚ
ÇááÓÈæíÇÈ; æáíÇæáÊ ÇííÇí ÇáÈáÇÓÞ Èíá áÐä ÇááÓÈæíÇÈ ÇááÈÈÇíáÊ ÇáÈí ÈÚÍÓ Ýí ÞÇÙÍÊ
æÇÍÍÈ æÈæÇÌá ÙíæÇ æÇÍÍÇ ÍáÇá ÙÓÑ ÓáæÇÈ æÈæÇÓáÊ Ýí ÍíÇÈ æÇÍÍÈ ÈÍÊ Ùá ÓÞÝ æÇÍÍ
.ÈíáÚáá áÇÆÍÊ æÇÍÍÈ æíÈíÑæä ÍÑÊ æÇÍÍÈ ÑÁááá íÓí æÇÍÍ

ÈíááÇ ÇáíÚæÇÈ ÇáÁÓáÇáíÊ Ýí ÑÈíÑ ää ÁÞØÇÑ ÇáÚÇáá ÇáÁÓáÇáí ÈÚÍÓ Ýí áíÈáÚÇÈ ÍÇÓÈ
áÚíÝÊ áÇ ÈáÈÞí áÚ ÓÇÆÑ ØÈÞÇÈ ÇááÇÓ ÇáÁíáÇáíÊ ÁáÇ Ýí ÇááíÇÝá æÇááíæÇÈ æÇáíØÈ
.æÇáÇÍÈáÇÚÇÈ

æÇááÓÇá ÇáÈí ÑÇáÈ ÈæÇÌá ÇáÞÇÍÊ ÙÈÑ áÐä ÇáÓáíá ÁÚØÈää äÑÇÓÇ ááíáá æáÐä (6)
ÇáááÇÑÓÈ ááíáá æÇáíÑÈÈ Ùáí ÇáÞíÇÍÊ ÇáÓíÇÓÍÊ æÇáÚÓÑíÊ ää Èáá ää ÍáÇá ÕÝÍÇÈ ÇáÊÈÈ
ÝæÞ áÞÇÚÍ ÇáíÑÇÓÈ Ýí ÑáíÇÈ ÇáÁíÇÑÈ; Èá ÑÇáÈ ÌÈÑÈ ÙááíÊ ÁæÑÈÈ äÓíÇ ÓíÇÓíÇ æÚáÞÇ
Ýí ÇááÚÑ ÝÑÓÈáÇ -ÈÞíÑ Çááá- ÇáÁíÇÈ ÇáÓíáÊ æÇáÚÞÈÇÈ ÇáÓÇÐÈ ÇáÈí ÈæÇÌááá Ùáí ÕÙÍ
.ÇáæÇÐÚ

æáÐÇ Ýáæ ÁíÐáÇ ÑáÈÇá: Áíáí ÕÇá áÓÙæí; Áæ ÇááááíÓ ÈÓíÑ Áæ ÇáÓíí ÍáÇá Çáííá.. Ñá æÇÍÍ ää
áÁáÇÁ áÝÑæÓ Ùáíá Áä ííí ÍáÇ áááÓÇá ÇáÇÍÈáÇÚÍÊ; æáÞÓÇíÇ ÇáíÝÇÝ ÇáÈí ÈÚÓ ÇáááØÈÈ
ÈáÇÈáÇ; æÚáíá Áä íæíí ÍáÇ áÞÓÇíÇ ÇáíÑÇí ÇáÈí áÇ ÈáÝ Ùá ÇááÓíÝ; æááÓÇá ÇáÁíÈÇá
æÇáÁÑÇáá; æáÇÈÍ Áä íÈÍÈ Ùá æÓíáÊ áÇííÇí áíÑí äáÆÇÈ ÇáÁáæÝ ää ÇáÁæáÇí ÇáÐíá áÇ
íÚÑÝæä ÇáÞÑÇÁÊ; ÝáÇ ÍÑá Ááá áØØÑ áÝÈí ÈÚÓ ÇááíÇÑÓ æáæ Ýí ÑáæÝ ÇáíÈÇá Áæ ÈÍÊ
.ÇáÓíÑ

:Ýáá æÇÍÍ äää: ÁááÇ áæ: ÍáæáÊ ÞÇÆáÊ ÈÐÇÈáÇ
Ýáæ ÑÑÆíÓ ÇáæÒÑÇÁ æÝí áÝÓ ÇáæÞÈ Ýáæ æÓíÑ ÇáÓÍÊ æÇáÈÑÈíÊ æÇáÈÚáíá æÇáíÝÇÚ
.æÇáÓÁæä ÇáÇÍÈáÇÚÍÊ æÇáÓÑÇÚÊ æÇáÁÚáÇá æÇáÁÑÓÇÍ

æÞÍ ÓÁááí ÈÚÓáá: Áæ ÈÚá Áä ÇáÁÝÙÇá íÓÈØíÚæä ÁÞÇáÈ ÌæáÊ ÁÓáÇáíÊ ÈÁáÝÓáá

añÑÒà ÇááíÒà Ýí àííà ÇááííáÉ (ÀÐÇ ÇÓÈØÇÚ ÇáàìÇáíæä Åä ìÐÈíæÇ ÍÒáí àÐÇ ÝáÇ Òß Àäää
:íÒÈØíÚæä ÝÈí ÒÇÈÁ); æÇáííá ááá (áÐí ÀÐá Çááá ÇáßÝÇÑ
ÝÀÈÇää Çááá ää ÍíÈ ää ííÈÒÈæÇ æÐÝ Ýí ÐáæÈää ÇáÑÚÈ
ÇáÁíÉ (2) ÇáíÒÑ

æáÐí ÝÈí Çááá "ÒÒà" Úáí íí ÆÑíáÈæÑ ææáí ÚáíáÇ Áíí ÆÈÈÇÚá æìÇÁ ääÒÇíÈÈæÇ æäÑÇÝÐÈæÇ
:ÒíÒíÉ ÆÑíáÈæÑ
íÚÈÈÑ àÐÇ ÇáÐÇÆí Áíí ÆÈæÇÁ ÇáíÑßÉ ÇáÁÓáÇáíÉ ÇáÀæÇÆá Ýí ÆÝÚÇáÒÈÇä æíÚíá
ÇáíÚÇÉ ÁÓÈÇÐää æäÑÈíáá; Èá íÚÈÈÑ ÇáÁä äÝßÑÇ ää äÝßÑí ÇáíÚæÉ ÇáÁÓáÇáíÉ. æíÚÈÈÑ
ÇáÓíÒ ÇáÈÇáí ÈÚí àÓÚæí Ýí ÇáääÇØÐ ÇáÒáÇáíÉ; æíáíÒá ÈæÇÓÚ Ìä æÁíÈ ÑÝíÚ ÚíÇ áÇ ìÐßÑ
Úää ää ÇáÒáí æÇáÚÈÇíÉ æÇááæÇÝá
ííæä ÒÒà: æÇíÈá ÇáàìÇáíæä ÒÒä æßÁääá ÌíÒ ääÚá æÐáß áÁä ÇáÁÇÑÈ æÇííÉ Ýí ÇáÝÈí æää
íÒÈÑß áÚ ÆÑíáÈæÑ Óæí àíææÚÉ (ÓÑíÉ) ää ÇáíÒÈ ÇáÁÓáÇáí íÐæíáá (ÝíÇÁ áíáí) ÇáÑíá ÇáÐí
.íÒÇÑ Ááí ØíÈä ÈÇáÈæÇä æíÈáí Úáí ÇÚÈíÇää æÇÈÒÇää Òá áÓÇä

:ÝíÇÁ áíáí æÓÑíÉ ÇáÈíÇÑííá
æÓÑíÉ ÝíÇÁ áíáí ää ÆÈæÇÁ ÈíÇÑí ÇáÐíá àÇíÑ ÆÈÇÁää ää ÈíÇÑí ÐÈá ÓÈíá ÓáÉ; æää íÚíæä
ÀäÝÓää æíÑÈæä ÆÑæÇíáá áÇÓÈÑíÇí ÈíÇÑí ÇáÐí íÚÈÈÑæää Áää ÝÑÒ ÇáÁÚíÇä. æää Èíá
ÁÝÑÇí ÇáÓÑíÉ íáÝÈ áÚÑß ÚáÇäÇä ÓÚíÑÇä ÁííááÇ ÝíÒ Çááá áíáí (11ÓáÉ) ææÑ Çááá áíáí (10
ÒææÇÈ)

ÐÇá íæáÓ ÇááÒÑí: ÐÈá ÝÈí ÒÒà ÓÁáÉ äæÑ Çááá: Ááí Áíá íÇææÑç. ÝÐÇá: ÁäÇ ÐÇáÈ áÐáÚ
ÒíÑÈ Çáíáííá (ÇáÓíæÚííá) ää ÌÐæÑáÇ æÁÐØÚ ÈÐÑÈää
æÁäÇ ÝíÒ Çááá ÇáÐí ÒÇá ííæÒ ÇááÚÑßÈ ÍÇÝíÇ Ýáá áÇ ííáá Èä ÈÚí ÇáÝÈí Áä íí ÌÐÇÁ ÌííÇ
íáÈÒá ÒæÇ ÐÇá: ÁÈæ Øá
æÚáÇä ÈÇáÈ ÇÓää ííÇ ííÇí (ÚØÇÁ Çááá) 61 ÚÇäÇ ÝÐí ÆØáÐ ÓÈÚíá ÐÈíÝÈ (ÁÑ. Èí. Ìí) Úáí
ÇááÑßÒ ÇáÐí Ííáæä áÚ ÁÈí Øá æßÇá Áæá ÇááÐÈíáíá Úáí ÇáÓíæÚííá íÓæää

:Ýí ÐÑíÉ ÀÈí
æÝí áÐá ÇáÐÑíÉ ÐÑÈ ÈàíÒíÑ ÒæÈæÇ ÌáÓÈ ääÈÚÉ áÚ ÇáÁíæÉ ÑÈÇáí æäÓÚæí æÑíáÈæÑ; æÈíÁ
áÓÚæí íÈßáá Úá áÚíá ÇááÇÒæÑí: ÇáÐí íÓÈíÑí ää ÇáíÈÇá ÇááííØÈ ÝÁää íÓÈíÑí ää ÇáíÈÇá
ÇááííØÈ ÈáÇÈæÇÆÈ æíáÓæä ØäÇ ÓæáíÇ æáÚíá Èää Çáßíáæ ÇáæÇíí 20 ÌæáÇÑÇ Áí Áä Ííá
ÇááÇÒæÑí ÌæÇáí 7 ááíæä ÌæáÇÑ ÓæáíÇ . ÁäÇ ÇáÒáÑí ÇáÁíÒÑ: Ýáæ ää ÇáíæÇáÑ ÇáßÑíáÈ æÐí
ÈíÚ ÐíÑ ÇáÁÒÈÚ äää Ýí àÐÇ ÇáÚÇä Èääíæáíá æáÓÝ Çáááíæä ää ÇáíæáÇÑÇÈ
:ÇáßÇáíÇÈ ÁÝÚÇáÒÈÇä

ÐÇá ÑÈÇáí: ÁääÇ ÈÒíÑ ÈÇááÚÇíá: ÇáÈÈÑæá; æÇáÚÇÒ Ýí ÌæÒíÇá; æÇáíæÑÇáíæä Ýí
ÐáíáÇÑ; æÇáííí Ýí ÈÇáíÇä æÈÁáßÇä ÁÝÚÇáÒÈÇä ÇáÇßÈÝÇÁ ÇáÐÇÈí ÈÇááí æÇáÁÑÒ
æÇáÓßÑ
ÐÇá ÆÑíáÈæÑ: Áä ÀÒáÈæÇ áí ÀÒáÉ ÇáÑíÇá ää ÇáíÚÇÉ ÇáÐíá ííááæä ÁÚÈÇÁ Çáíßá ÇáÁÓáÇáí
ÝÁíÈÈ: Áä Ýí ÇáÚÇää ÇáÁÓáÇáí ØÇÐÇÈ ÒÈíÑÈ ÓæÇÁ ää ÆÈæÇÁ ÇáíÚæÇÈ Áæ ää ÇááÓáíá
ÇáááÈÓáíá æÈÁáßÇáíá ÈÚí Áä ÈáÓßæÇ ÈÒáÇä Çáíßá æÈáÓßæÇ ÈáÐæí ÇáÐíÇíÉ Ýí ÁÝÚÇáÒÈÇä
Áä ÈÓÈÚíææÇ ÈáÐá ÇáØÇÐÇÈ ÇáÓíáÈ ÒÈä ÇááÚØáÉ Ýí ÇáÚÇää ÇáÚÑÈí æÇáÁíáÚÈ ÇáááÇíÑÈ
Ýí ÁäÑííßÇ æÁæÑæÈÇ

Áä ÇáíØæÉ ÇáÁæáí Áä ÈØíæÇ ÈÇáíßá Ýí ÒÇÈá æÚÓÇá Áä íßæä ÐÑíÈÇ æÈÚí àÐÇ ÝÇáÁáÑ
Óáá -ÈÁÐá ÇáááÚ
æÁä ÇáÐí ÁÚÇáíá Úáí ÍæÒ àÐÇ ÇááÒæÇÑ ÇááÒÑá ÈÇáááíÈ ÌáÇá ÚÒÑ ÓææÇÈ æÐí ÇíÈÒÈä
àÐÇ ÇáíÒá ÇááÈáÇØä ää ÇáÓÚÇÈ æÇááÒÇßá æÇáÚÐÈÇÈ; äæ ÓÈíÇáá ÐÇíÑ Úáí Áä íÚíáßá Ýí
ÇÑÓÇÁ ÐæÇÚí Çáíßá ÇáÁÓáÇáí Ýí ÑÈæÚ ÁÝÚÇáÒÈÇä
æÇááá ÚÇáÈ Úáí ÁäÑá æáßá ÁßÈÑ ÇááÇÓ áÇ íÚááæä
ÇáÁíÉ (21) íæÓÝ

ÐáÈ ääÓÚæí : áÑíí Áä áíæÒ áÚßá ÚááíÉ ÇÝÈÈÇí Áíí Çááíá Áæ ÇááÑÇßÒ ÇáßÈíÑÈ
ÝÑí ÆÑíáÈæÑ: Áä ÍíÇÈß áíÓÈ ááßÇ áß æáÇ áÁÝÚÇáÒÈÇä ÁääÇ áí ááÁáÉ ÇáÁÓáÇáíÈ ÌáíÚÇ
; ÝÁíÈÈ
æáÇ ÒÇá ääÝÓ Áä ÈææÈ ÁáÇ ÈÁÐá Çááá ÒÈÇÈÇ äÁíáÇ
;ÇáÁíÉ (145) Áá ÚáÑÇá
: æÑííÈ

Áí íæáí ää ÇááæÈ ÁÝÑ íæä áÇÐíÑ Áä íæä ÐÚÚÚÚÚÚÚ
íæä áÇ ÐíÑ áÇ ÆÑáÈÚÚÚÚÚÚ ää ÇááÐíæÑ áÇ íáíæ ÇáíÐÑ
:æÁÖÝÈ ÐÇÆáÇ : Áä ÒÈíÑÇ ää ÇáíÚÇÈ ÒÇáÈ ÓáÇíÈää ÁÝÓá ááíÚæÉ æááÁÓáÇä ää ÍíÇÈää
ÝÝí ÇáÐÈáí áÁííÇá ÍíÚÚÚÚÚÚ æÝí ÇáÁÓÑí Ýí äää æÈÈÐ
æááíÑíÉ ÇáíáÑÇÁ ÈÚÚÚÚÚÚÚÚÚÚÚÚÚÚÚÚ Èßá íí áÒÑíÈ ÈÚÚÚÚÚÚÚÚÚÚÚÚÚÚÚÚ
Èä ÐßÑÈ ÐÈÈ ÇÓÈÒáÇí Óíí ÐØÈ æßíÝ ÒÇáÈ ÍÝÚÈ ÐæíÈ ááíÚæÉ ÇáÁÓáÇáíÈ Ýí ÇáÚÇää æáÒÈ
ÚáíÝÈ ÁíÐÚÈ ÇáßÈíÑíá ää ÇááÓáíá ää ÓÈÇÈää æßÇáÈ ÈíÇíÈ ááÓíæÈ ÇáÁÓáÇáíÈ ÇáÈí ÁÒÈíÈ
ÚÇáÑÈ Ýí ÇáÑÈÚ ÇáÁííÑ ää àÐÇ ÇáÐÑá

ÇáÑæÓí ÞÇÆÁÇ : Ää äÄáÇÁ - ÈÇÆÚí ÇáæØä - íÊíäæä Þá ÇáäÈÇÆÍ; æÇáÄä Ää ÇáÄæÇä Ää íäÝÖæÇ ÚáÇ Ýí ÖíæÑää ää ÄáÇä æÁÍÞÇÍ ÈÍÇä äÐä ÇáØÚáÈ ÇáÓíæÚíÈ ÇáÈí ÈÇÚÈ ÈáÇÍäÇ æÇÓÈÞíäÈää áíßææÇ ÓÍÈ Úáí äÐÇÈÍ ÄáæÇÁ áíÈ æßÇÑäá; æÞíäæÇ ää ÇáÓÍÇÍÇ ÍÓÈ ÇÚÈÑÇÝ ÇáäÇØÞ ÇáÑÓáí äÇÍÞÇÑÈ ÍäÓíä ÄáÝÇ Èíä ÍÑÍí æÞÈíá æÍÚß Úá ÇáØÇÆÑÇÈ ÇááíÖáÈ ÇáÈí ÈáÚÈ ÍÓÈ ÁÍÖÇÆÍÇÈ ÇáíæÇÆÑ ÇáÑÓáíÈ ÇáÄäÑíßíÈ æÇáÈÇßÓÈÇáíÈ ää ÍáÇá ÁíäÓÈ ÇáÈäÓÈ æÇáÄÞäÇÑ ÇáÖäÇÚíÈ Ýí ÇáÈÞÑÍÑ ÇáÁííÑ Ýí ÖáÑ ÁÚÖØÓ ÖáÈ 1988ä ÄáÝíä æÈäÇáíä ØÇÆÑÈ æäÈäáÇ ÈÞÑÍÈÇ ää ÇáØÇÆÑÇÈ ÇáäÓÈäáßÈ æÓÈÚ ÚÓÑÈ ÄáÝ ÍÈÇÈÈ æáíÑÚÈ æÇÍí . æÚÓÑíä ÄáÝ äÇÞáÈ ; æáÇ ÈÓá Úä ÇáÄáæÇá ÇáÈí ÄáÝÞÈ æÐäÈÚÚÈ ÁÍÑÇÍ ÇáÑíÚÇÍ ííÈ ÁíÈÑ áíáí æíÄäá ÇáÞÇÍÈ Úáí ÓÍÈ ÞáÇäá ÝíÞæä :áÞí æÓáÈ ÇáÈÓÚíÑÈ ÇáÁííÑÈ ááÍÓÈ : ÇáÓíæÚí ÇáÄÝÚÇáí Úáí ÇáÑæÓ Ýí ÇáÁíÇä ÇáÁííÑÈ ÞÇáÈÇáí ÇáÞÇÍÈ ÇáßÈÇÑ ÇáÐíä íÖßáæä ÍäÇÓ ÇááíÇÈÑÇÈ (ÍÇÍ) ÈáÇÈÈ ÄáÇÝ ÑæÈíÈ ÄÝÚÇáíÈ (1) .(ÍäÓÈ ÚÓÑ ÍæáÇÑÇ) .

. ÇáÞÇÍÈ ÇáÖÚÇÑ : ÄáÝÇ ÑæÈíÈ ÄÝÚÇáíÈ (ÚÓÑÈ ÍæáÇÑÇÈ) (2)

.Çáíäæí ÇáÓíæÚíæä : ÍäÖäÇÆÈ Çáí ÄáÝ ÑæÈíÈ(ÍæáÇÑÇä æäÓÝ Çáí ÍäÓÈ ÍæáÇÑÇÈ) (3)

ÝÁÐÇ ÞÇä Èäá ÇáÈÚá Ýí ÄÝÚÇáÓÈÇä íÓÇæí ÍäÓíä ÄáÝ ÑæÈíÈ ÄÝÚÇáíÈ ÝÁÐÇ íÚáí; Ää .(ÇáÈÚá ÈäÇÆÈ ÓíæÚí)

ÞÇá ÁíÈÑ áíáí : ÝÝí ÇáÁíÇä ÇáÁííÑÈ ÞÇáÈ (ÈæÓÈÈ : äÑßÓ) ááÓíæÚííä ÇáÄÝÚÇä ÇÓäáÇ ÈæÓÈÈ (ÍÓíä) æßÇáÈ ÈÄÐí ÇááíÇáíä ÞÈíÑÇ ÝÐäÈ ÇááíÇáíäæä Çáí ÇáÑæÓ áÓÑÇÁ ÇáäÑßÓ ÇáÄÝÚÇáí ÝØáÈ ÇáÑæÓ ÈäÇáíä ÄáÝ ÑæÈíÈ (ÄÑÈÚäÇÆÈ ÍæáÇÑ) Ýáá íÈÝÞæÇ. æÝí Çáíäæä ÇáÈÇáí ÐäÈÈ áíæÚÈ Áííí ää ÇááíÇáíä æÞíäÈ ááÞÇÆÍ ÇáÑæÓí (áÓíáÇ æÈáÇÈÈ ÁÍÓäæ æÓØ) ÝÈÞíä ÇáÑæÓ ÈÇáíÈÇÈÈ æíßæÇ ÇáäÑßÓ ÈáíÇÝÚáá ; Èä ÈÞíä ÇááíÇáíäæä æÞÈææÇ ää ÞÈáæÇ æÁÓÑæÇ ää ÁÓÑæÇ æÚäææÇ 12 "ÞáÇÓäßæÝÇ" æ" ÍæÖßÇ" (ÓáÇÍÇ ÈÞíáÇ) æáÇÓáßí æÚÇÍ : ÇááíÇáíäæä ííäæä ÇáÚäÇÆä æÇáÑæÓ íáÈÝæä .Öáíä ÈÇÍ áíÇáíäæä (íÚíÓ ÇááíÇáíäæä)

: æííÈ áÇá áíáí ÞÇÆÁÇ

Ýí ÞÑíÈ (ÈæÈä ÍÑä / ÚæÑÈäí) ÈÇÚ ÇáÑæÓ áááíÇáíä ÓÇíáÈ ÞÇíáÈ ááíßæäÈ ÇáÄÝÚÇáíÈ ááíÆÈ .ÈÇáááÇÈÓ æÇáÝíä ÇáííÑí ÈÓáíæÞíä ää ÇáÚáÈ

: ííÈ "Óíí ÚÝÑ " ÞÇÆÍ "ÓÇáÇáí " ÝÞÇá

ÞÇá ääÇ ÇáÑæÓ : ÍÚæäÇ æÍÇááÇ æÓÄäßä áÚ Èáí Þæäßä ää ÇáÓíæÚííä ; ÍÐæÇ ää ÇáÓíÇÑÇÈ ää . ÇáØÑíÞ ÇáÚÇä äÇÈÓÇÄæä

: æííÈ ÁíÈÑ áíáí ÞÇÆÁÇ

áÞí ÇÓÈÑíÈ ÁßÈÑ ää ÚÓÑíä äÑÈ ÄäÇ æÇááíÇáíäæä äÑÇßÓ ÓíæÚíÈ ÈäÓíä æíÈÞíä ÇáÑæÓ ííßæä ÇáÈæÓÈÈÈ ÈÇáíÈÇÈÈ Ýííßæä ÇáäÑßÓ æáíä äÑßÈ áÚáá Èä æÈÞíä æäÁÍÐ ÇáÚäÇÆä æÇáÑæÓ

.íáÈÝæä ááÇ: (íÚíÓ ÇááíÇáíäæä)

!! æßä ää äÑßÓ ááÓíæÚííä ÈÇÚá ÇáÑæÓ ÈÈáÇÈ ÍÇÍÇÈ Äæ ÓÇÈ

: ÈíÚ ÇáØÑíÞ ÇáÚÇä

æííÈ ÁíÈÑ áíáí æÇáÞÇÍÈ íÄäæä Ää ÇáÑæÓ íÖäæä ÇáØÑíÞ ÇáÚÇä (íÈíÚæä äÇíáÑ Ýíä ää ÇáÓíÇÑÇÈ ááíÈ íæä ÄæÓÇÚÇÈ) áááíÇáíä æÞí ÇÓÈÑí ÚÈÍ ÇáäÇÓÑ ää ÇáíÓÈ ÇáÁÓáÇáí ÇáØÑíÞ ÇáæØáí (ÇáÄæÈæÓÈÑÇÍ:ÇáÚÇä) ÈäÇÆÈ ÄáÝ ÑæÈíÈ ááíÈ ÓÇÚÈíä æÁÍÐ ÚÓÑíä .ÓíÇÑÈ

æíÓÈÑí äæÑÓ æÚÈÍ ÇáÞíæä ÇáØÑíÞ ÇáÚÇä íæáíÇ - ää ÇáÑæÓ - ÈíäÓíä ÄáÝ Äæ ÓÈíä ÄáÝ .ÑæÈíÈ (äÇÆÈÇä æíäÓæä ÍæáÇÑÇ) .

ÝíÁíÐ ÇáÓíÇÑÈ ÈäÇ ÝíáÇ ÝÄä ÞÇáÈ ÇáÓíÇÑÈ ááíßæäÈ ÁíÐäÇ æäÇÝíáÇ æÄä ÞÇáÈ ÍÇÓÈ æÝíáÇ ÓÇÍÈáÇ ÁíÐ äÇÝíáÇ æÁÚØí ÇáÓÇÆÞ æÑÞÈ Äáí ÁíÐÈ ÍæááÈáÇÝíÆí ÇáÓÇÆÞ .ÈÇáæÑÞÈ ÇáÈí ÇáÓÇÇä ÞÇÆÍ ÇááíÇáíä ÝÈÚÓíä ÇáíæáÈ ÇáÓíæÚíÈ ÁíÑÈ ÓíÇÑÈä

ÞÇá ÁíÈÑ áíáí : æÞí ÇÓÈÑíÈ áÚ ÈÚÓ ÇááíÇáíä Ýí ÓÑÇÁ ÇáØÑíÞ ÇáÚÇä ÐÇÈ íæä æáßä .æááÁÓÝ ÞÇáÈ ÇáÓíÇÑÈ ÇáÈí ÁíÐäÇäÇ áíäáÈ ÈÇáÁÓääÈ ÝÍÖäÇ áÐáß

: ææÞÝ ÇáíßæäÈ ÇáÓíæÚíÈ

æÞí ÁÓÈÍ ææÞÝ ÇáíßæäÈ (áíÈÈ) æÇáíÓÈ ÇáÓíæÚí Íí äÓíä ÝÖÇÑÈ ÈÈÚÇáÑ ÈÇáÁÓáÇä æÝÈÍÈ ÈÇÈ ÇáÈÍÇÑÈ ÇáíÇÑíÈ ááÈÍÇÑ Úáí äÓÑÇÚíä ÝÁÓÍÈ ÞÇÈá ÓæÞÇ ÍæáíÈ ááÈÓÇÚÈ ÇáÚÇááíÈ Ýáíí Ýí ÁÓæÇÞáÚÇ ÇáÈÖÇÚÚÚÈ ÇáÚÑÈíÚÚÈ æÇáÓÚÑÞíÈ ÚáÚÚÚÚí ÇáÓæÇÁ ÝÝíáÇ ÇáÖäÇÚÇÈ ÇáíÇÈÇáíÈ æÇáÈÑíØÇáíÈ æÇáßæÑíÈ æÇáÓíáíÈ æÇáÑæÓíÈ æÞá äÇ ÈÈÝÞí ÓáÚÈ ÁáÇ æÈÍíáÇ Ýí ÁÓæÇÞáÇáÚ ÄäáÇ ÍæáÈ ÇÓÈÑÇßíÈ ÈÞÝ Íæä ÇáÈæÓÚ ÇáÇÓÈááÇßí æÈÍæá Íæä ÇáÈÍÇÑÈ ÇáíÇÑíÈ ÁáÇ Ýí ÁÓíÞ ÇáÄØÑ æäÇ Ðáß ÁáÇ áÈíÝÝ Úáí ÇáäÇÓ ää ÄáÇä ÇááÚÇáÇÈ .æÈäÓíäá ÇáæÇÞÚ ÇáÁáíä ÇáÐí Ííæää

æÞí ÐßÑäÇ ää ÞÈá Ää áíÈÇ - ÑÆíÓ ÇáíäáæÑíÈ- ÁÓíÑ äÑÓæäÇ íÞÓí ÈÝÓá Áí ææÚÝ íÈÚíÈ .ÈáÇÈÈ ÁíÇä Úä ÓáÇÈ ÇáíäÇÚÈ

: ÇáÓíØÑÈ Úáí ääÑ ÓÇáÇáí

æÇÓÈæáí ÇááíÇáíäæä Úáí ääÑ ÓÇáÇáí æÄäÓßæÇ ÈÇáÓäÇä æíØææÇ Ýí ÖáÑ äÇÑÓ ÄÑÈÚäÇÆÈ ÓíÇÑÈ ää ÈíäáÇ ÚÓÑæä ÍÈÇÈÈ æÞØÚÈ ÇáäæÇÍ ÇáÚÐÇÆíÈ Úä ÞÇÈá æÁÓÈÍÈ ÞÇÈá ÈÆä ÈÍÈ

áŌíŊÉ ÚĤĭ
* Ýí ÌŸá ÇáŊĭĥ

[.lãŌŊ Ýí àlãÉ ÇálãÇĭ - ÇáŪĭĭ ÇálãŌæã- ÌãÇĭ ÇáĂæãì 1409ãŪ; ÇãæÇŸĤ ìãÇĭŊ 1988ã*]

:Çálãĭ áãã æĭĭã æÇáŌáÇÉ æÇáŌáÇã Úãì äã áÇãÉĭ ÈŪĭã; ĀãÇ ÈŪĭ

Ÿãĭã ÇáĂã Úãì ĀÈæÇÈ ÚÇã ÚÇŌŊ äãĎ Çãĭĭæã ÇãŊæŌĭ Āãì ĀŊŌ ĀÈĭ ĭãĭŸÉ; ĀãÇ ÇãÇãĤãÇÈ ÇáŌĭæŪĭ ŸĤĭ ãŌĭ Úãĭã ÚŌŊ ĭĭ æãĭŸ; æĤĭ ÒÈÈ Çããã áĭ Āã ĀæÇÒÈ äĎã ÇããŌĭŊÉ ÇããŊĭŊÉ Úãì Øæã äĎÇ ÇãŌŊĭĤ ÇãĭÇãĭ áĭŸÇ æŌÈŪŪ Ōãĭã ĎĎÈ Ÿĭ ĭŊÈãÇ ãÇãã ĀĎĤ ĤØ Ÿĭ ĭĭÇÉĭ; ĎĎÈ ÇálãÇæÈ Ÿĭ ãŊÇŊÈãÇ; æÇŌÈŪĎÈÈ ÇãŪãÇÁ Ÿĭ ŪĎÇÈãÇ; æÒãÈ ĀĭŌ ÈĂã ÈĎã ÇãĂĭĭÇÈ ÇãÈĭ ÈãĤĭ

:ÈÒãÒãÇ Úãì ÚÇÈĤĭ ÈŌŸĭ ÇããŸŌ äã ŪæÇŌĭãÇ æÈãŌĭ ÇãŊæĭ Úãì ĭŊÇŊÉ ãĭãÈãÇ ŪĎÇÈã ŸĭŊ ŪĎÈ æÈŪĭã ŸĭŊ ĤŊÈ

ĀÈĭÈ ÇálãÇĭ ÇãĂŸŪÇãĭ æãã ĭŌ ÇãŌĭÈ Ÿĭ ŪÇŊŌĭ; æããæã äÇŊĀĭÈ ŸĤĭ ÇŌÈŪã ÇãŊĀŌ ŌĭÈÇ; áĤĭ ÚÇĭŌÈ ÇálãÇĭ ÇãĂŸŪÇãĭ Ÿĭ äĎã ÇãŸÈŊÉ ĭæãÇ ĭæãÇ ÈĂŪŌÇÈĭ æĤãÈĭ æãŌÇŪŊĭ :æĂĭÇŌĭŌĭ æŌŊÈ ĀŊĭĭ áŪ ĀÈĭ ÇãŌĭÈ

ãã ĭÈŊÒ ÇálãŊ äã ĤãÈĭ æãã ÒÈĭ ŌĭÆÇ ÈÈĭãŪŪã ŸĭŪã æãÇĭŪŪŪĭ

æĤĭ ĭŊãÇ áŪ ÇálãŊ ŸŊĀĭÈ äã ŊŸŪ æãã æŌŪ; æÒãÇ æÈĤãÈ Èĭã ĀŪØÇŸ áŪĭã ÇããŌŊ ĀĭÇãÇ ; æãÈĭŊŪ ŪŌŌ ÇããŌĭãÈ ĀĭŊĭ; ŌÇĭÈãÇ ŸĭãÇ ÇããĭÇãĭã äã ÇãĤÇĭÈ Āãĭ Çálãĭ; ĭÈĭ ĀŌÈĭÈ ĀŊæÇĭãÇ æÇĭĭÈ áŸŊĎÈ Ÿĭ ĭŌæã ÒÈĭŊÉ; æÇáŌŪÈ ÇãĂŸŪÇãĭ ÈŌÈĭŪÈã ĤŊĭÈ Āãĭ ÇãĤãÈ; ÈãæÇã ÇãĂŸÆĭÈ; áĂãã ĭĭãã Ÿĭ ØĭÇÈ ĭÈãÈã ŌĭÇĭÇ Ĥã áÇ ÈæŸŊÈ Ÿĭ ŌŪÈ ĀĭŊ; æãã ÈŸŌĭ ŸŌŊÈã Ōĭæã ÇããĭãÈ ÇãŪŊÈĭÈ ÇãÈĭ ÈĭŊŸ Òã äÇĭæÇĭããÇ äã Ĥĭã æÈŪŌã æÇÈãÇĤĭã äã .ãÈÇĭÈ æãÈã

ŪŊŸãÇ Ÿĭ ÇáŌŪÈ ãĭæÈã æÇÈÇĂã; æŪŌÈã æŌŸÇĂã; æÒŊãã æĭÇĂã; æŪĭŊÈã ææŸÇĂã ŊŪã Āã ÇãÈŪŌ ÒÇã ĭŪÈÈ ÚãĭãÇ ĀĭÇãÇ ; æĭĭ ĀĭŊĭ; æãÒã ãĭÈÈ äĎÇ ÇáŌŪÈ áĭ ÇáŌãÈ ÇãÈÇŊŌÈ Ÿĭ ŌŪÇŸ ÇãĤãÈ ØĭãÈ äĎÇ ÇãŪĤĭ. ÈĭÇæŌÈ ŸĭãÇ Ūã ŌŸŌÇŸ ÇãĂĭãÇĤ; áĂãĭ äãŌŪã ÈÇãĤŌĭÈ ÈŌĭÇãÈãÇ æĂããĭÈãÇ æŪãæ ŌĂããÇ Ÿĭ ÇãŪÇãã ÇããŪÇŌŊ

(1) (Ăã Çããã ĭĭÈ áŪÇãĭ ÇãĂĭãÇĤ æĭŊŊã ŌŸŌÇŸãÇ)

æÒãÈ ÇÈÇã äĎã ÇãŸÈŊÉ ÇŌĭÇĭ ÇŪĭÇÈÇ ÈãĎÇ ÇáŌŪÈ áĂãã ŊŪã ÇãÇŊŌÇĂ ÇãŸæÇĭĭ; æÇáĂŌÇĭĭ ÇãÈĭ ÈĤĭã äãĎÇ Çálĭã æÇãĎÈÇÆĭ Úãì ŌŸæĭ ÇããŌÇÈ æÇãŌŸÇÆĭ; ŸĂã ÇãĂŌŊÇŊ ÇãŪãĭ ãÇĭŸÇŊĎ äãÈã; æÇãŪŌ Çããĭĭ áÇĭŪÇĭŊ äãÈã. æĭæÇŌã ÇããŌĭŊÉ áŪ ÇãĤŊĭ; æĭĭÇĂã Øæã ÇãŌŊĭĤ ÇããŊĭŊ . æãÇ ÈããæÇ æãÇÈĭŌãæÇ æĂãÈã ÇãĂŪãæã Āã ÒãÈã äĂããĭã

ÇáÁíÉ (139) Āã ŪãŊÇã

:æãŌĭã Ÿĭ äĎã ÇããŌĭŊÉ ÇããŌĭÈ

æĂÈŊÒ ÇãŪĭÈ Ÿĭ Ūãĭ æĂãÈĭŪ (2)

ĂĂŌŊĭ Çããĭ Ūã ÒÈŸĭ æĂŌãÈã

æÇããŌŊŸĭÈ áÇŌÇĂÈ äŌŊŸŪŪŪŪŪŪŪÈ ĭæÇĂ Òã ÒŊĭã Āæ áĭ ÇãæĭŪ (3)

ŌŪÈ ØĭãÈã ÇããŌÇÆÈ; æŌÈÈ Úãĭã ÇããæÇÆÈ; ŪÇŌ Èĭã ŸŊĭ ÇãÒãÇŌÈ; æãŌŊÈ äŌÇŊÈ ĭĭÇÈã Ŋĭ ÇáĭŊÈ; Ÿĭ ÈĭÇŪĭ ĭÈĭãã ÈĤŊĀ äãÇĭã ÇãĂãÇã ÇãŪãĭĤÈ; æŸĭ ĤŌãÇÈ æĭãã Èããĭ ÇãÈÇŊĭĭ ÇããŪÇŌŊ ÒæÈĭĤÈ

áĤĭ ÒÇãÈ ÇããŌĭŊÉ ŌŸĭãÈ ĀŌŊŪÈ ŸæĤ ĀÈĭŊ ÇálãÇĂ; æãŊŊÈÇ ÈĤÇĎŸÈã ĀãæÇĭ ÇãÈãÇĂ :æŌŊĭĤÇ ÇãĭÇĂã ÇálãæŪ æÇãŪŊĎ æŌÇĭã ÇãŪŌŌ æÇãŪãÇĂ æãÒã

áĭ áŸŊÈ ÒÇãÈĭ äã ØÇÈÈ ĭŌãÈ äÇã ÇãŌŪÇÈ æĭæ ĭ ÈŪĭãÇ ÇãŪŸŪŊ

ÈĭÇŸŪÈ æĭĭÇãÇ Çããĭ æÇÈŪŪŪŌŊÈ ÈÇãÈĭŌ ÈŌÈĤãÇ ÇãĭŌĭÈ ÇãŌãŊ(4)

æÒãÈ ØĭãÈ ÇããŌĭŊÉ ÇããŊĭŊÉ ÇŊĭ ÈŪĭã ÇãÈŌĭŊÉ æÒãã ĭĭ Çããã ÈĭŊŊ ÇããŪŊŊÈ; æÈĤĭÈ ĀĭŌ äã .ĂŪãÇĤĭ Āã ĤĭŊÈ Çããã æŊÇĂ äĎÇ ÇáŌŪÈ ÇããŌĭæĤ ŪããÇ

: ÇãĤæÇŊŪ ÇãŊÈÇãĭÈ Úãì ŊæŌĭÇ

ĀĤÈãÈ ÈĭããÇ æĭĭãÇÆãÇ; æŌãŸãÇ æÒÈŊĭÇÆãÇ; æĭÈŊæÈãÇ æÇãÈŸÇĭ ŪãĭÇÆãÇ; Èã ŊĀĭÈãÇ ÈÇãĭĭÇŊãÇ æŌŪÇŊãÇ æĎããÇ æãæÇããÇ; ÈŪĭ Āã ĀŪÇĭÈ ŌŊÈÇÈ ÇããĭÇãĭã ŸæĤ áÇããÇ ÇãæŪĭ Çãĭ ŊĂŌãÇ; æŊĀĭÈ ÇãŪĭ ÇãÈãÇŌãĭ áãŪŌŊŊÈÈ ÇãŌæŸĭÇÈĭÈ ÈŪĭ Āã äŌĤÈ ŌŊ äãŌĤ Ÿĭ ĀŊŌ ÇãÈØæãÈ æÇãŸĭÇĂ

ŌÇŊŊÈ ÇããĭÇãĭã ÈŸŊĭÈãã ÈããÇÒ "ÈŊĭĭãĭŸ". Èã ÈÇãĭÈÇŊ "ÇãĭŊæÈæŸ" Èã ÈŸŌŌ "ŌĭŊããæŊ"; Èã ÈĎã "ŪæŊÈÈŌæŸ" æŊĀĭÈ ĭĭ Çããã æãĭ ÈãÈĤã ÈĤæÇŊŪ ÇãŌãÇĂ äã ĭĎæŊ ÇãÈãÇĂ æŌÇãŪĭ ÇãŌĤÇĂ áãĂÈŊĭÇĂ

ŊĀĭÈ ÇãŸĭÇŊ ÇããŸÇŪã Çããææĭ Ÿĭ ŌĭŊææÈã ÇãĤĭ ĀŸŌĭÈ ĀÈÇŊã ÒÈĭŊÇ ; æãŪŌÈ Úãì Āãã .ĂæŊæÈÇ ŸĭŌãã

æŊĀĭÈ ÇãŌãŌÇĂ ÇãĂĭŊ Ÿĭ "ÇŊŊãĭãÇ" ÇãĤĭ äã ÈŌãĭ äã ŊæŌĭÇ áŪĭŊÇ Ÿĭ Òã ĭĎÈÇãÇ ÇãÈÇŊĭĭÈ æÒãÇĂ ÇálãÇŊ ÇãĤĭ ĭãŸã æÇãĭŊÇÈ ÇãĤĭ ÇãÈĭã æÆÇÈ ÇãĂŌŪÇŸ äã ÇãŸĭÇŊ ŌĭŊææÈã. áãŊ æÇÆÈ ĀãŸ; æãÇÈ ÈãÈÇ ŌŊÇã ÇãŪÇŌãÈ (áĭãĭ Òã) æĭãã ÇãŌãŌÇĂ ÇããŌÇŊã ÈãÇÈÈ ĀĤĭÇã æĂãĤÇĂ Āãĭ ÇãĭÈã ŸÇŊÈØãÈ Èã Èã ŪÇĭÈ áÈĭŌŸ ÈãÇ ÇãĂŊŌ; æÈŌŊĭ äŌŸ áãĭãã äã ÇŊŊãĭãÇ æÇŸÈÈĭÈ ŊæŌĭÇ ĭŌÇÈÇÈ áĭãŪ ÇãÈÈŊŪÇÈ Ÿĭ Òã æÒã; æĭÇĂÈ ØÇÆŊÈÇã áãĂŪÇÈÈ ŸÈĭŌãÈÇ. æãĤÇ ŌĭŌ Çããã ĭÈŌÈÈ; æãŪãÈã ÈÈãŌã Ūãĭãã áĂããã æĤŸæÇ ĀãÇã æãÇĭÈ ÇĎÈÈĭÇã .ÇãÇŌãÇãĭÈ

ÑÁÍÊ ÊÇÌÒÊÇä æÊÑÒÊÇä ÇáÛÑÊÍÊ ÊäÈÒ áÄä ÇáÍÇÊ ðÍ ÌÊÊ ÝíáÇ; æÇáÑæÍ ÒÑÊ Ýí
ÄæÒÇááÇ ÈÓÊÊ ÇÒØÑÇÑ ÑæÓíÇ áÝÊÍ ÇáÍÒæÑ áÛ ÕáíÙÊáÇ Ýí ÒÇÊá; æÈÒÑÊÊ ÇáßÊÊ
ÇáÇÓáÇáíÊ æÇááÒÇÍÝ áÊÞÑÁáÇ ðÑÇÑí ÇááÒááíá ÝíÑÊÈØæä ÈÍíááá æÊÇÑÍíáá æÍÍá ÇááÍÇáíæä
æÍÍÑæä ÇáÚááíÇÊ ÇáÚÓÒÑÍÊ Úáí áÒÇÑÝ ÈÍÇÑí; æÈÈÍÁ ÇááÚÇáÑÇÊ æÍÐÉá ÇááÆÇÊ ää
ÊÇÌÒÊÇä; æÈÒØÑ ÊÇÌÒÊÇä Ää ÈÈÍÁ ÊÇáÇÐÇä ÊÇááÚÊ ÇáÛÑÊÍÊ ÈÛÍ Ää ÛÇÊ áÐÇ ÇáÒæÊ
ÄßÈÑ ää áÖÝ ðÑä; æÈÍÁÊ ÇáÁÐÇÚÊ ÊÞÑÁ ÇáÞÑÁä æÐáß ÈÓßíáÇ áÓÚÊ ÊÇÌÒÊÇä æÄÑÒÇÁ
.ääÒÇÚÑää

: ÇáÒää ÇáÐí äæí
æÑÁÍÊ æÑÐÉ ÇáÓíæÚíÊ ÈÍÊÑÞ Ýí ÁÝÚÇáÒÊÇä ääÇÆíÇ ÈÛÍ Ää äÑÚÊ Ýí ÇáÄæÍÇá æÍÓÊ
:ÈÁÐÍÇä ÇáÄÈØÇá ÇáÐíá ííæ áí Ää ÄäÓÍ áßá æÇÍÍ ääää
ÈáÞÇá íÞØÑ ÓíÝá æÒäÇáä æÈäÇä ÑÇÍÊä äí æäÍíÚÇ (5)
æÑÁÍÊ ÇáíáÇÑ ÇáÐí Íá ÈÇáÍÓÊ ÇáÓíæÚí æÇáÊäÒÞ ÇáÐí ÁÒÇÈä æÇáÈÁÓ ÇáÓÍÍ ÇáÐí ÁáÞÇá
Çááá Èíá ÁÝÑÇÍá ÍÓÝÍ ÈÚÓää ÈÚÓÇ ; æÑÁÍÊää ÍÓÈÍæä ÑÍáÊ ÇááÍÇáíá æÍÓÈÚØÝæä
ÞÇÍÊää; ÑÓÇÆá ÊÇÈÑß æäíÊ ÈÈæÇáí ÈÈÑí Ááí ÇááÍÇáíá íÊæÓáæä Ááíáá Ää ííáÒæÇ áÚää æÄä
ÍØÑÍæÇ ÄäÇááá äÒÇßááá æÍáÍ Çááá ÍÓÈÚáæä ÈÇíáÇááá æíÄáÝæä Ää íáÒáæÇ áÚ äÄáÇÁ
ÇáÄáßÇÓ ÇáÄáíÇÓ; æÑÁÍÊ ÇáÑæÓ íÈíÚæä ÇáÓíæÚíá ÇáÄÝÚÇä ÒÇáßáÇÊ ÇáÈí íÞÈááÇ
.ÒÇÍÊáÇ ÇÐÇ ÒáÊ ÄáíÇÈáÇ Úá ÇáááÒ Äæ ÚÍÓÊ Úá ÇáíÑÇÓÊ

: ÇáÚÓÊ æÇáÒæí
æÑÁÍÊ ÒÍÝ áÝÊÊ ÈØæáÊ ÇáÄÝÚÇä æÚÓÈää ÄäÚÇÑ ÇáÚÇáá Ááíáá ÍÈí ÁÒÈÍÊ ÞÓíÊää ÁßÈÑ
.ÍÊ ÍÓÚá ÇáÚÇáá æäÄÓÓÇÊä
æÚÇíÓÊ ÇáÁíÍÇÊ ææÇßÊÊ ÇááÓíÑÊ æÑÁÍÊ ÚÓÊ ÇáÓáÝ æÒäæíáá ääÈáÊ Ýí ÄÈäÇÆää ÝÑÁÍÊ
ÒÍÝ ÑÝÓ ÍßáÊ íÇÑ äÞÇÈáÊ "ÑíÚÇä" æÒÍÝ æÇÍá ÓíÇÝ ÈÚÓÊ ÇááÓáá æÇÓÈÚáÇÆä ÇÑáÇßæÓÊ -
æßíá ÇáíÇÑÍÊ ÇáÄáÑÍßÍÊ- æÇáÓÝÚÇÊ ÇáÈí æÍááÇ Ááíá; æÑÁÍÊ íæäÓ ÍÇáÒ ÒÍÝ ÑÝÓ äÞÇÈáÊ
ßæÑÍÝÍÓ; æÑÁÍÊ ÑÈÇáí æäæ íÑÍ Úáí ÑæÓíÇ ÈÚÓÊ æÄÈÇÁ Ýí ÍÇÍá ÁÑæÞÊ ÇáÄáá ÇááÈÍÊ.
.æÒáÚáÇ ÑÍá æäæ ÑÇÝÚ ÇáÑÁÓ áÇÓÚ ÇáíÊíá Úáí ÚæÑÈÇÈØæÝ
:æÇááÓíí ÇáÚÐÈ Úáí áÓÇá Òá æÇÍÍ ääää
ÈäÇ ÄáÝ Ää ÈÓßá Çááíá æÇáÚÚáÇ
æÄáí äää ÞÚæä ÒÚÄä äÝæÓÚÚää

: ÇááßÇÆÍ æÇááÒÇÆÍ
æääÓÊ Èíí áÄÇáÑÇÊ ÇáÚÇáá Úáí áÐÇ Çáííá æäá íÑÈÚíæä ÑÚÈÇ ÇÐ íÑæä Ííá Çááá ÞÇÍáÇ ÈÍÓí
ÍÈÍÊÊ áíæ ÇáíÇÊ áíÁÍÐ Èííá ÇááÞÇÍ æáÈÓáÓ ää ÇááÇÓ ÇáÞíÇí ÑÁÍÊ ÇáßÍÍ ÈÍÇá
ÇáÇÓáÇá; æÄÈÒÑÊ ÁÚÍÇÁ Çááá ÍÚÓ æä ÁÒÇÈÚ Çááíá ÁÐ ää ííáæÇ áÐÇ Çááæáæí ÇááÈÇÑß
ÞÈá Ää íæáí; æÒÍÝ ÈÑßæÇ áÐá ÇáÒÍÑÊ ÈÒÑÈ ÈÌÐæÑáÇ æÈÓÈæí ÞÇÆáÊ Úáí ÁÒæááÇ Íæä Ää
.íÈÈæáÇ
ÓáÚáÇ "áíßÓæä" íÞæá Úáí ÒÇÓÊ ÇáÈáÝÇÓ (Çä ÇáÚÍæ ÇáíÞíÞí äæ ÇáÇÓáÇä æáÇÈÍ áÄáÑíßÇ Ää
:ÈÈäÇÓí ÍáÇÝÇÈáÇ áÚ ÑæÓíÇ ÍÈí ÈæÇÍá ÇáÇÓáÇá)! æßÈÈ ÓÍÈÑáÇáÚÇáíáæÍ ÇáÄáÑÍßÍ
What We have done; We have Awaken the Giant)
.áÇÐÇ ÓáÚáÇ ; áÐÍ ÁíÞÚáÇ ÇáÚááÇÞ
Èä ÒÇáÊ áÄÇáÑÊ ÍáíÝ áÁíÞÇÝ ÇáíáÇí; ÝÇÓÈÚáÊ áÇÑá ÈÚÍáÇ æÒÇÍ ÒÑÇáá áíÑí ÇáÈÒÑ Ää
ÇááÞÇÍíÑ Èíí ÇáæÇÍÍ ÇáÞáÇÑ æáíÓ ááÈÒÑ ää ÇáÄáÑ ÒÆ; Èä ÞÈá ÓíÇÁ ÇáíÞ. áíÇæáÊ ää ÇáÚÑÈ
Ää ÍØÝÆ ææÑ áÐÇ ÇáíÞ
íÑÍíæä áíØÝÆæÇ ææÑ Çááá ÈÄÝæÇááá æÇááá äÈä ææÑá æáæ ÒÑá ÇáßÇÝÑæä
.ÇáÁÍÊ (8) ÇáíÒÑ

:æÇáÄä áíá Úáí ÄÈæÇÊ ÒÇÈá
æÄáá ää Çááá Ää íßæä áÐÇ ÇáÚÇä äæ ÚÇä ÇáÝÈÍ; ÁÐ Ää Òá Çááíá Ýí ÁÝÚÇáÒÊÇä áíÇØÈ
ÁíÇØÈ ÇáÓæÇÑ ÈÇááÚÓä ää ÞÈá ÇááÍÇáíá æáí ÈÈÑáí áÈÓÞØ ÈÞíÇÍÊáÇ ÇáÓíæÚíÊ ÈÍÊ ÁÞÍÇä
: ÇáÄÈÇÊ ÇáßáÇÊ ÇáÚÑ
áÇÄÈÚÍ Çááá Úá Úíáí ÚØÇÑÝÊ Íá Ç ÁÐÇ ÑßÈæÇ ÁäÓÇ ÇÐÇ áÓáæÇ
æáíá äÑí ÈÝÓá Çááá ÇáÄáá ÝæÞ ÑÁæÓ ÇáÈíÚÚÚÚÓ (6) æÇáÁÓá .(7)

: ÑæÓíÇ æÇáÚÍ ÇáÈäÇÓáí
æÄÍíÑÇ æÈÛÍ Ää ÍÆÓÊ ÑæÓíÇ Ää ÈÍÓä ÇáÞÓíÊ ÚÓßÑíÇ ÝÞÍ ØáÈÈ ÈäÝÓáÇ Ää ÈÞÇÈá
ÇááÍÇáíá æÍáÇ áæíá Ýí ÇáØÇÆÝ æÚáí Þíá ÇááÒÇæÇÊ áÚ ÇááÍÇáíá; æÈÈÍÁ ÇááÝÇæÒÇÊ áÇ
ÚÈÇÑ Úáíá ää ÍáÊ ÇáÁÓá áÇÒÑÚÇ æáÇ áÓáíÊ -æáßá ÈÒÑæØá ÇáÒÑÚíÊ ÇáÈí áÓ ÚáíáÇ
.-ÇáÝÞáÇÁ æÇáÈí áÇÍÈÓÚ ááÇ áÐÇ ÇááÞÇá

: æÇáÄä áÐá ÁÝÚÇáÒÊÇä
ÄÈØÇááÇ áßÈÑÈ áÇÚÇæÇ ÒÄááá ÚáÇá ; ÈäÇÁáÇ ááÇ ÁÒÇÈä ää ÇáíáÇÑ ÒÄáá ÁØáÇá
ÄäÓÇÁ Óá È ÍáÚáá ÁØáÇááá ÝÈÍÇááá Èíá ÇáÑÓæä ÑÓæä (8)

æäUä Çáæßíá ææ ÇáUáíá ÇáÍßíá; íäUÑ Ááí ÇáPáæÈ æÇááÝæÓ æíáÈàÇ æíUØíàÇ ÍÓÈ æÇíOáíáÇ
.æíOáí áíÈäUáÇ
æáíä ÇáÁä ääUä ÈÄUÚä ÍÇÑÐÈ ÍOáÈ ÍáÇá ÇáPÑæä ÇáÈáÇÈÈ ÇáÁííNÈ ÈÐÑíÈÇ æáí ÇáÈÖÇÑ
.ÓUÈ äOáá Ááí ÝPíN Uáí ÁÖNÖ æÇÝÈB ØÇUæÈ Ýí ÇáÁNÖ
Ýáí áUÑBÈ Èíá (ÁÖNÝ ÓUÈ æÁÖNÖ ÍÈ) æNÁÖ æÇá àÐÇ ÇáÓUÈ ÈæBáá Uáí Çááá; æÁæÇ UÓÈä
ÇáÈí ÈæÇØí ÇáÓÍÇÈ Ýáí ÝNíÈÈ ÇáOäÇä æÁæÇ ÁÈÇÁä æÁäÝÈä ÝÈáß áÇíBÈíáÇ UáÇä
æUæNÈÈÖæÝ æÁNßÇä ÍOá æÇáíáNÇáÇÈ Ýí ÁNÖ BÇÈá ÇáááÈäÈÈ íÖNíæä: Áä Íæá
ÁYÚÇáOÈÇä BÇá ÍØíÆÈ -BäÇ ÖNí UæNÈÈÖæÝ- æÁä ÇááOÈ ÇáÇPÈÖÇíÈ ÇáÈí íÈUÑÖ ááÇ
ÇáÇÈÍÇí ÇáOæÝíÇÈí BÇáÈ ÈOÈÈ ÇáPÈÇá Ýí ÁYÚÇáOÈÇä; æíÖNí ÁÍí ÇáíáNÇáÇÈ ÇáNæÓ Ýí
.BÇÈá: ÁäáÇ ÍÖNáÇ ÈÍíæááÇ BÇÈá æáá áíP ÇáÓáÇä ÇáÐí BäÇ áíáá Èä æäáOíá
æáPí UÇáí UæNÈÈÖæÝ æíáÇOá ÇáíÇBä ÇáÁä Ýí ÁíÇí ÈÈNíN áUÞæá ááÇáÓÍÇÈ æáPÈæá áí
ÇáÁááÇÈ ÇááæÇÈí ÈBáá ÁÈäÇÁáá Ýí ááááí æáNÇÈ æÇááÓÇÁ ÇááæÇÈí ÈÁíáá ÈPÈá ÈUæáÈáá Ýí
Èáí æØÇáPÇä; æÇáÁÝáÇä ÇáæÈÇÆPíÈÈ ÇáÈí æOáÈÈ ÈOæN áß áí ÇáíNí ÇáÓíí ÇáÐí íæÇíáá
UæNÈÈÖæÝ ÈÇáÇáÓÍÇÈ æáíáÇ Ýíáá íOæN ÇááÓÇÁ ÇááæÇÈí íáíÈá ÍOáÇ æíÐNÝä ÇáíáæU
ÍÖNÈ Uáí ÁNíÇááá ÇáÐíá ÚíÈáá ÇáÈNí Ýí ÐNí ÇáááíæBæÓ. æÁæÇ ÇáíBä ÇáÓíæUí Ýí BÇÈá ÝPí
:ÖÇPÈ Úáíá ÇáÁNÖ ÈäÇ NíÈÈ æBÁä ÇáÖÇUÑ íUáíáá ÈPæáá
íOÁá Ááá ÇáPáÇU Uä áUÚáß Þí áOíÈá áUÇáÈ ÖÇNí
(ÈÓÈæíO ÇáÁNÖ Áä ÈPÑÈä ÝBááÇ Áä á áá íÇíUí(4)
æÇáíÈ ÇáNæÓí ääOíÈ áÇáíÇáÉ -ÈÄä Çááá- æáÇ íäBáá ÇáÇÓÈáNÇÑ ÁÈíÇ Ýí íÇíá
.ÁYÚÇáOÈÇä
æÇáíBä ÇáÓíæUí ÇáÁYÚÇáí áá íáPí ÇáÓáÇí áÁáá íNß ÈäÇäÇ ÇááOíN ÇáÐí íæÈUÑä ÈUí
ÇááOíáÉ; æíÈæPÚ BÈíN ää ÇááNÇPÈíá Áä ÇááUÇÑB ÇáÈí ÈäÈUÑáÇ ÁYÚÇáOÈÇä Ýí ÇáÁOáN
ÇáPáíáÉ ÇáPÇíáÈ ÓÈBæä ÖNÓÈ ÖÇNíÈ; æÐáß áÁä ÇáíBä ÇáÓíæUí ÓíÖNÈ ÖNÈÇÈ ÇáíÇæÓ ää
ÇáíÇÈ æáÐÇ ÝÁä ØUáÇÈä ÓÈBæä æáíUÈ æOÝUÈ ÇáíÈÇä ÚÇíÈ äÁááæ æÇáPØ UáíáÇ ííO
ÈÇáíØN ÝÁáá íOÈí ÁÓÍÇ áÁáá íÈOÈÈ ÈÇáíÇÈÈ ÈBá æOíáÉ
æÁÐÇ áá íBä ää ÇááæÈ Èí Ýäá ÇáUíO Áä ÈææÈ íÈÇäÇ
æÈUí Áä íÆÓ ÇáNæÓ ää ÈÁáíá ÇáÓÍÇÈáá æáá ÈÁáíá UááÇÆáá ÝÁááá ÇOÈíæÇ ÖNÇÓÈ æáßá
Uáí ÇáÁØÝÇá æÇááÓÇÁ; æáPí íÇÁÈáí NÓÇÁÉ ää BáíO ÈäÈÆæÇ Áä ÇáNæÓ PÇææÇ ÈáíÖNÈ
ääÇB Ýí áíNíÈÈ ÁäÇä ÖÇíÈÈ ÐÈíæÇ Ýíá ÈÇáÓBíá ÇááÓÇÁ æÇáÁØÝÇá æPÈææÇ æÇíPÇNÈ
.ÁNÈUíá Ááí ÇáíáOíá ää ÇáUíOÈ æÇáPæÇUí
æBÐáß ÝPí ÞOÝ ÇáNæÓ ÇáPÑí ÇááíØÈÈ ÈááN ÓÇááí íÈí ÈáUÈ ÇáÓÍÇíÇ ÁáY ÞÈíá ää ÇáUÓá
Çááíáíá æáÐá ÇáPÑí áá ÈBá Þí ÞOÝÈ ää ÞÈá; æPí BÇä ÇáPØÝ ÚÇíÈ Ýí ÇáæíOíÈ æÇáUáÝ æÇáíÈ
ÇáNæÓí áUÑæÝ ÈUáíáíÈá æOáÝá æíÈÈá
UáíUÚÜä áUÚÜä ÇááUÚÜÜÄä ÓNæÇáUÚÜÜÈ ÝáUÚÜíO íUÚÜÜÑB ääÓÈUØ -UÚÝ

: ÇáÐíÇÆÑ ÇááBíOÈ
Áä NæÓíÇ ÈíOÈ ÁáY ÍÓÇÈ áÈNÓÇáÈ ÇáÁOáíÈ æÇáÐíÇÆÑ ÇáÈí BæáÈáÇ Ýí áíÇOä ÇáíæáÉ
ÇáÓíæUíÈ æáí Ýí ÇááPÇÈá ÓÈíYÚ ÇáíæáÉ ÇáÓíæUíÈ ÇáÁYÚÇáíÈ Ááí áíNÐÈ áÇ íNß ææááÇ íÈí
ÈOáá ÇáÈáÇÁ áÐá ÇáÐíÇÆÑ ÇááíOáÈ ÇáÈí Èíá ÁííáÇ æÈíá Áííí ÇááíÇáíá æíÈí ÈÈÐí ÍæáÉ
.ÇááíÇáíá ÇáPÇíáÈ æBÁááÇ ääÞPÈ áUÓæáÉ ÇáÓáÇí
ÁäÇ ÇááíÇáíæä: Ýäá íäÈUÑæä ÓÇUÈ ÇáÇáPØÇÖ áíááOæÇ Uáí ÇáíBä ÇáÓíæUí ÇááO; æÇáíP Áä
áÐÇ ÇáÓUÈ Þí íáá ää ÁOíá ÇáOáÇÈ æÇíUáá ÝNííÇ Èíá ÇáÁáá; æÁBÈÑ æÇíáO áÐÇ ÇáÓUÈ
.ÇUíÇÈÇ ÇáÓíÇUÈ æÇááÝÇÁ
æáÐÇ ÍÇÈ ÇáÐíá íÇæáæÇ ÞíÇíá ää ÍáÇá ÇáííæÈ æÁOáO ÇááPÇí ááÐíá ÍÇØÈæá ÈÇááíÈÈ ää
.ÁUáÇP ÇáPáæÈ
(ÝáÇ ÈOÈæBÑá áá ÇÈÈÓÇäUÚÜÜÇ ÁÐÇ ÝáP ÇááBÑ íäÇ æOÇPÇ(5)
ÝPí ÖááÈ áá Çáááí ÇáUæÇáUí æíá á áá á Çáíá ÇáUÈÇPÇ(6)
ääÇPíUÚÜÈ äæÇOíáUÚÜÇ ÇáááÇíUÚÜÇ áUÚæíÈ ÝæÇNÓáUÚÜÜÇ ÇáUáÇPíUÚÜÇ

: ÚPÈÇÈ ÇáØÑíP
:æíBÇí ÇááNÇPÈæä íáUæä BäÇ PÇá BÇÑææÈÓí - æOíN ÇáíYÇU ÇáÁáNíBí - Uáí ÈáÇÈ ÞOÇíÇ
.1UÇáÇáÓÍÇÈ ÇáNæÓí
.ÓPæØ ÇáíBä ÇáÓíæUí -2
.æOæá ÇááíÇáíá Ááí ÇáíBä -3
:æáßá æÇÐÇ ÈUí; ÝäáÇB ÇáUÞÈÇÈ ÇáíáÈ ÇáÈí ÈäÈUÑ ÍæáÉ ÇááíÇáíá ÇáPÇíáÈ
ääáÇ ÇáUÞÈÇÈ ÇáíÇNíÈ æÈæÇBÈáÇ ÇááÈÇUÈ æÇááÓÇUÈ ÇáíÇíáíÈ æáá áOÈØíU Ýí áÐá
ÇáUíÇáÉ Áä æÈUÑÖ áááÓÇBá ÇáíÇíáíÈ æOáBÈÝí ÈBÑ ÇáUÞÈÇÈ ÇáíÇNíÈÈ: æUáí NÁO áÐá
:ÇáUÞÈÇíá
ÇáNÚÈ ÇáUÇááí ää ÍBæáÈ ÇááíÇáíá ÇáÁOæáíá ÇááÈØNÝíá BäÇ ííæ áÁíáOÈ ÇáÁUáÇä Áä -
.ÈØáP Úáíáá
æÇáíáæí ÁBÈÑ ÁUíÇÁ Çááá ááUÇ ää æÈÇÆí áÐÇ ÇáíáÇí ÇáÐí ÓíYÑÖ ÞíÇíÇÈ ÇÓáÇáíÈ -
ÁOíáÉ -Áä ÓÇÁ Çááá- æÇíÈOÆ ääÇ ÈÈUÓ ØÐNÇÈ ääÇ ÝáÈ Uáí ÁáOáÈáá ää ÍPí æáÇ ÓÇá Uáí
.ÁOáÉ ÁPáÇááá ää ÚíU Uáí ÇáÇÈíÇá ÇáÁOáÇáí

ÝÐÌ ÒÈÈÈ "ÇáíÑæÒáá ÈæÓÈ ÈÈÇÑí 25/9/78 æÐÇáÇ áÍÇíá àíÑÈÓÒ (ÇáÓÝíÑ ÇáíáæÍ ÇáÓÇÈÐ) Ýí ÇáÁáá ÇááÈÍÍÈ ÈÍÈ ÙæÇá (ÍÈì áÇáíÒÑ ÇáÁÓÌÐÇÁ æáÓÌ Ùáí ÙÓÌ ÇáÁÙÍÇÁ); ÐÇá Ýíá: (Áá ÌáæÍÇ ÒÈÍÈ ÈÐÁÈ áÒÈÈ áÒÇØ ÇáíÑÒÇÈ ÇáÁÓáÇáíÈ æáÒá ÇáÁÍÍÇÈ ÇáÁÍÑÈ Ýí ÇáááØÐÈ ÇáÁÓáÇáíÈ æÙæÍÈ ÇáÇÈÍÇá ÇáÁÓáÇáíÈ íáÇÑÓ áÒÇØá Ùáí æØÇÐ æÇÓÓÙ Ýí áÒÑ æÁÝÙÇáÓÈÇá æÓæÑÍÇ æÈÑÒÍÇ æÁÍÑÇá æÙíÑáÇ ÐÌ ÁÙáÑÈ Áá ÌáíÙ ÇáÁÓÇáíÈ ÇáÈí ÇÈÈÙÈ áÒÈÈ áÒÇØ .ÇáíÑÒÇÈ ÇáÁÓáÇáíÈ ÒÇáÈ ÝÇÓáÈ Ùáí Çááí ÇáÈÙíÑ ÑÙá áÇÌÐÈá áá àÌÇÍ áÝÈÑÇÈ ÐÓíÑÈ) æÒÈÈÈ "íÙæÈ ÇÍÑæÈ" ÇáíÑíÈÈ ÇáíáæÍÈ Ýí 18/3/78 (ááÇáÒ ÌÐÍÈ áÇáÈ æáí ÌÓÁ áá ÇÓÈÑÇÈííÈ ÇÓÑÇÆíá Ýí ÌÑÈáÇ áÙ ÇáÚÑÈ æáí ÁááÇ àííÇ ÈíáæíáÇ æíáæí ÁÓÌÐÇÆáÇ Ýí ÁÈÙÇÍ ÇáÁÓáÇá Ùá áÙÑÒÈáÇ áÙ ÇáÚÑÈ Øæá ÈáÇÈíá ÙÇáÇ æíÈÈ Áá íÈÐì ÇáÁÓáÇá ÈÙÍÍÇ Ùá ÇááÚÑÒÈ Ááí ÇáÁÈÌ æáæ ÇÐÈÓì ÇáÁáÑ ÇáÇÓÈÙÇáÈ ÈÁÓÌÐÇÆáÇ áÇÓÈÙáÇá ÇáÙáÝ .æÇáÈÈÓ

æÓÈÈÌ ÇÓÑÇÆíá áÝÓáÇ Ýí æÓÓÙ ÌÑÌ ÁÐÇ àíí ÇááÈÙÓÈæá ÁæáÆÒ ÇáÐíá íÙÈÐíæá Áá Áííáá íííá .(ÇáíáÈ ÁÐÇ ÐÈá íáæíÇ Áæ ÁÐÇ ÐÈáá íáæíí æÒÈÈÈ "ÇáÓáíÇí ÈáÙÑÇÝ" ÇáÈÑíØÇáíÈ Ýí 17/12/78 æÐÇáÇ ÈÐáá "ÈíÑÙÑíá ÌæÑÓÈæá" ÐÇá Ýíá (Áá ÇáÚÑÈíá íÐÙæá Ýí ÌÓÁ ÒÈÍÑ Ìíá íÙáæá Áá ÇáíÒÑ ÇáÐì íÈáíí áÓÇáíáá Ýí ÇáÓÑÐ ÇáÁæÓØ áá ÌÒÑ ÇáÓíæÙíá áÁá ÇáíÒÑ ÇáíÐíÐì Çáæííí ÇáÐì íÈáíí áÒÇáí ÇáÚÑÈíá æÁÓÌÐÇÆáá Ýí .ÇáááØÐÈ áá ÌÒÑ ÇááÓáíá ÇááÈÒÑÝíá) æáÐáÈ ÇáÐÈÓ ÇáÒæíÈíÈ Ùá æÒÇáÇÈ ÇáÁáÈÇÁ ÇáÙÇááíÈ ÌØÇÈÇ ááæÓì ÍíÇá - æÓíÑ ÍÝÇÓ :ÇÓÑÇÆíá ÇááÇáÒ - Ýí 26/1/79 ÐÇá Ýíá

Áá Ùáí Ìæá ÇáÚÑÈ æÙáí ÑÁÓáÇ ÇáæáÇíÇÈ ÇááÈÍÍÈ Áá ÈÙØì ÇáÈáÇáÇ ÁÒÈÑ áÇÓÑÇÆíá) ÈÇÙÈÈÇÑáÇ ÌØ ÇáíÝÇÓ Ùá ÇáíÒÇÑÈ ÇáÚÑÈíÈ Ýí æíá ÁÙÇÓíÑ ÇáÈæÑÈ ÇáÁÓáÇáíÈ ÇáÈí ÈíÁÈ áá ÇÍÑÇá æÇáÈí áá ÇáááÒá Áá ÈáÈ ÈÒÒá áÝÇÌÆ æÓÑíÙ æáÐáá Ýí ÁíÈ ááØÐÈ ÁíÑì Ýí .(ÇáÙÇáá ÇáÚÑÈí æÑÈáÇ Ýí ÈÑÒÍÇ æÁÝÙÇáÓÈÇá ÁíÓÇ æíÐæá "ÈÑííáÓÒì" -áÓÈÓÇÑ ÇáÈíÈ ÇáÁÈíÓ (Áá ÇáÇÍÇÑÈ ÇáÁáÑíÒíÈ ÈÓÙÑ ÈÐáÐ ÈÇáÙ ÇÒÇÁ ÈÒÇíí áÒÇØ ÇáíÑÒÇÈ ÇáÇÓáÇáíÈ ÇáááÈÒÑÈ Ýí ÇáÙÇáá ÇáÁÓáÇáí áÁá ÁáÑíÒÇ ÌÑíÓÈ Ùáí Ùíá ÇáÓáÇí ááÁÓáÇá Áá íáÙÈ ÌæÑÇ áÁÈÑÇ Ýí ÇáÓíÇÓÈ ÇáíæáíÈ); ÌÑííÈ ÇáÑÁí ÇáÁÑíáíÈ .21/1/79 áÐáÇ Ùá ÇáæÇÓáØá ÈæÓÈ

æáÇááÓì Áá ÇáÁíÇÑÈ ÇáÁáÑíÒíÈ ÁæÝíÈ ÑÑÈíÓíá ÓÇÈÐíá æááÇ áíÒÓæá æÒÇÑÈÑ áíÑÇÓÈ ÁæÓÇÓÙ ÇáíáÇí ÇáÁÝÙÇáí ÝÙÇÍ áíÒÓæá æÝí áÁÈáÑ ÒíÝí Ùáí ÓÇÓÈ ÇáÈáÝÇÒ ÐÇá (Çá ÁÒÈÑ ÙÐÈÈ ÈæÇíááÇ áí ÇáÁÓáÇá æíÈÈ Áá ÈÈáÇÓì ÁáÑíÒÇ ÌáÇÝÇÈáÇ áÙ ÑæÓíÇ áÈÞÝ Ýí æíá ÇáÓíÝ .ÇáÁÓáÇáí)

æáÇáÓÈØíÙ ÇáÇÓÈØÑÇí Ýí áÐá ÇáÓæÇáí; ÝáÙÇáíÈ ÌáíÝ ÈÈÑÈíÈÈ Çáíáæíí ÇáÁáÑíÒí ÇáÑæÓì ÇáÁÓá "ÇÑæáí áÇáÑ" æÐáÒ áÇÌÐÇÝ ÇáíáÇí ÇáÁÝÙÇáí æÐì æÐÈ ÈíÇíÈ ÇáÇáÓíÇÈ ÈÐÒÑì ÐíÇá ÌæáÈ ÇÓÑÇÆíá Ýí ÇáíÇáÓ ÙÓÑ áá ÁíÇÑ; æÐì Ð Ì á ÈÐÑíÑ ÐÈááÇ Ááí àíáÓ ÇáÁáá ÇáÐæáí :ÇáÁáÑíÒí íÐæá

.(Çá ÇÓÈáÑÇÑ ÇáíáÇí ÇáÁÝÙÇáí ÌÒÑ Ùáí áÒÇáí ÁáÑíÒÇ) Çá ÌæáÈ ÇááíÇáíá ÇáÐÇíáÈ -æÇááá ÁÙáá- ÓÈæÇíá ÇáíáíÇ ÈÁÓÑáÇ ÈÌØØáÇ æÁíÇÈíááÇ æáÒÇÆíáÇ æíÐíáÇ; æáá íÓáí áÁáÇÁ ÇáÁÙÍÇÁ ááíæáÈ ÇáÝÈíÈ Áá ÈÐæÐ ØÙá ÇáÑÇÍÈ Áæ ÈáÙá ÈáíÙÈ ÇÓÈÐÑÇÑ áÇÇÓÈØÇÓÙæÇ ÝÁÐÇ ÒÇáÈ ÁáÑíÒÇ æíæá ÇáÒÝÑ ÐÌ ÇØÈÐæÇ Ùáí ÈÓÝíÈ ÇáÑæíÓ ÇáÑÇíá ÓíÇÁ ÇáíÐ - Ñíáá Çááá - áÁáá ÇíÈáí Ýí áíÇæáÈ ÇíÑÇí ÇáÐáÈáÈ ÇáÐÑíÈ (ÇáÈí íÓáíáÇ ÇáÚÑÈ ÇáÐáÈáÈ ÇáÁÓáÇáíÈ) æáæÞÝÈá ÇáÓÇáíÈ ÇáÓÇáíÈ ÈíÇáÈ ÇáíáÇí ÇáÁÝÙÇáí .æáÁáá ÁÙáá ÍÇÍÇ ÐÈá áÐÈáá ÈÁÓáÑ Ááá ÓíØÈÐ ÇáÓÑíÙÈ ÇáÁÓáÇáíÈ ÁÈÑì áÐá Çáíæá ÓÈÞÝ áÒÈæÝÈÈ ÇáÁíí; æÝíáÇ ÇáÁáÇÝ áá ÓíÇÁ ÇáíÐ æíáÙ ÓÙÈáÇ Ùáí Áá .ÇáÁÓáÇá áá Ìá ÇáíÇÈ ÙÐíÈ æÙÈÇíÈ æáÙÇáí ÍíÇÈ æÓÈÈíÑ áÐá ÇáÐæí ÇáÚÑÈíÈ æÇáÓÑÐíÈ -Ùáí ÇáÓæÇÁ- Çáíæá ÇááÒÈáÝÈ ááíæáÈ ÇáÁÓáÇáíÈ ÇáæáíÈ æÐì ÈíÁÈ ÇÍÑÇá ÈÈíÑÒÈ ÈØÇáÈ ÈáÓÈÈ ÇáÑÈÙ Ááí ÇáÈáÈ Ýí àíáÓ ÇáæÓÑÇÁ ááÓíÙÈ .æÐì áÓíÈ áÝÓáÇ ÁááÇ ÌÑáÈ Áí Óá í Áá ÈØÁ ÁÐíÇáá àíáÓ ÇáæÓÑÇÁ ÇáÁíÑÇáí æáÒá ÁíÑÇá ÈÙÑÝ áá áá ÇáÁÝÙÇá; æÐì ÈÐíÈ ÇáááØÐÈ ÇáÓÑÐíÈ áááÇ ÈíÒá æáÝÈÑÇÈ ØæíáÈ áá .ÐÈá ÇáÁÝÙÇá

æÁáÇ Çáááí Ýáí ÈÑÈíÝ ááíÑì ÑÁíÈ ÙáÇÆá ÇáÁÝÙÇá æÐì ÒÑí ÙÇáí (Çá ÐíÇá ÌæáÈ ÇÓáÇáíÈ áÈØÑÝÈ ÌÒÑ Ùáí Ááá ÇáááØÐÈ ÒááÇ) æÇáááí ÁÒÈÑ áá ÙíÑáÇ ÈÑáÈ ÇáÁÝÙÇá ÇáÐíá ÒÇáæÇ ÁÐÇ ÇáÈÝÓæÇ áÇÌÞÝ áÙÓÈáá ÕÆ ÍÈì íííáæÇ Ìááí. æíÓÈÒ áá ÐÇíÈáá ÇáÐíá ÁÐáæÇ ÇáááíæÓ .áíáæí ÇáÙÓæáí - ÇáÐì ÌÓá Óáá ÓÇáæáÇÈÇ - æÁíáí ÓÇá ÈÇÈÇ æÁáÇ ÈÇÒÓÈÇá ÝáÇ ÁÙááÇ Ýí æÐÈ ÇáíÓÇí ÈÓíÙ ÈáÇÑ ÇááæÇÞÝ ÇááÓÑÝÈ ÇáÈí ÇáÈíÈ .ÐÑÇÈÈ ÙÐì áá ÇáÓáá ÈíÇáÈ ÇááíÇáíá

:æíÈÇáÇ áÐæá Çá ÇØáÆáÇááÇ Ááí ÑíáÈ Çááá ÈÙÈÇíá æíÈá ááÓÑÈ ÒÑíÙÈá; æÐæÇáíáá ÇáÈí áÇÈÈíáÝ ÈíÙá ÒÑÇÆÑáÇ áÑÈÇíÈ æÓíæÑáÇ ááÓÑíÈ áÐíÑ Çááá ÇáíÇÑí æáÇæÓá ÇááÇÓí Ýí ÌáÐá Ýáæ íÐæá :ááÇ æáÇ Òíí ÇáÒÇÝÑíá ÁáÇ Ýí ÓáÇá ÇáÁíÈ (25) ÙÇÝÑ æáÇ Òíí ÝÑÙæá ÁáÇ Ýí ÈÈÇÈ

ÝÑÁæÓ ÇáÑáÇÍ ÁÐàÈ ááÙíÙ æÃÖÝí áÚá ÒÏÑ ÇáÍÞÙÙÙæÏ
.æÝÌÁÈ æÁÐÇ ÈÇáÒÆíÑ íàÞàÈ Áàí ááíÞ ÍáíÑ; æÁÐÇ ÈÞÙÞÚÈ ÇáÓáÇÍ ÈàÞàÈ Áàí ÙæÇÁ æàÈÇÍ
æÇàÈÞàÈ ÇááÇæáÇÈ Áàí ÁíÑÇà æÍÇæáæÇ Áà íÙÞíæÇ áÚáá áÚÇáíÈ ÒÏÇÞÈ æíÒá ÌæÇÑ -
áíÒÏÏæÇ ÇáíàÇÞ Ùáí ÇááìÇáíá æßÇÍÈ ÇááÇæáÈ Áà Èáí ææáÇ Çááá Èà ÇáÓáÇÞ ÑæÓíÇ ÈÈíÙ
ÒæÇÑí ÒÈÚíÈ Çááí Ìáí ÇáÚÑÇÞ ÒÑÈÈ ÈáÇ ÒáÑÇà æÞá; ÝßÇáÈ ÑæÓíÇ
ßÇáÈí àÞÒÈ ÙÓááÇ áà ÈÚÍ ÞæÈ ÁàßÇÈÇ

.ÇáÁíÈ (92) Çááíá
æÍÇæá ÇáÚÇáá Áà íàÞð àÁÇáÑÈ ÌáíÝ áà ÌáÇá ÈÇßÓÈÇá ÝÁÈì Ùáíáá "ÒíÇÁ ÇáíÞ" ÝÓáØæÇ -
ÑÆíÒ æÒÑÇÆá ÇáÐí áí ÈÈÞíá ÈÞÑíÑ Áàí ÁàÑíßÇ æÑæÓíÇ íÝÓí ááá Ýíá Ùá æàÞÝ ÒíÇÁ ÇáíÞ
ÇááÈÒÏ ÌÈÇá ÇááÁÇáÑÈ; æÝßÑ ÒíÇÁ -ÞáÇ ÐßÑ áí Áíí áÓÈÒÇÑíá- ÞÇÆáÇ (ÁàÇ áÇ ÁÓÈØíÙ
Áà ÁÚíÒ ÈÞíÈ ÙáÑí ÐáíáÇ) ÝÑßá ÌßæáÈ Ìæáíæ ÈÞíáá; æÞÇá áÓÈÒÇÑá áí ÈÁà ÒíÇÁ ÞÈá ÞÈáá
ÈÁÒáÑ ÞÇá: (Áà ÁàÑíßÇ Þí æÞÚÈ ÁæÑÇÞ ÞÈáí) æáÚá áÐÇ áæ ÇáÓÈÈ ÇáÐí áà Áíáá ßÇá ÒíÇÁ
.íÒØíÈ ÇáÓÝíÑ ÇáÁàÑíßí áÚá Ýí ÈÑÍÇáá áíßæá ÑÇÍÙÇ áÁàÑíßÇ Ùá ÈáÝíÐ àÁÇáÑÈáÇ
æÞ Èá ÒíÇÁ æáÒí Áàí ÑÈá ÑÇÝÚ ÇáÑÁÓ ÈÚÍ Èáß ÇáæÞÝÈ ÇááÒÑÝÈ ÇáÈí æÞÝáÇ ßÇáØæí
.ÇáÒÇáí ÌÈÇáÈ áÐÇ ÇáíàÇÍ ÇááÈÇÑß ÝáÑíæ Çááá Áà íÙÝÑ áà ÐææÈá ÈáÐÇ ÇááæÞÝ Çááíí
æáßá ÇáÞÈá ßÇá àÈÁíÑÇ ÈÚÍ Áà ÌÈÇáØ ÇáíàÇÍ ÙàÞ ÇáÒíÇÌÈ æÈÚí ãÑíáÈ ÇáíØÑ æÁÝáÈ áà
.ÞÈÒÈ ÇáÞæí ÇáíæáíÈ ßááÇ

: ÇáÚÍ ÇáÈáÇÒáí

ßÇá Áæá ÇáÈáÇÒáÇÈ ÁíÞÇÝ ÁØáÇÞ ÇááÇÑ áà ÌÇáÈ ÇáÑæÓ Ýí ÇáíÇáÓ ÙÒÑ áà íàÇíÑ ÓáÈ 1987
ÝÞæÈá ÈÈÒÇÚÍ áíàÇÈ ÇááìÇáíá Ùáí ÇáßÝÇÑ. Èà ßÇá ØáÈ ÇááÒÇáíÈ ÇáæØáíÈ ÇáÈí ÞæÈáÈ
ÈÒíÑíÈ æÇÒÈíÝÇÝ áà ÞÈá áíæÈ ÇáÚÇÈ ÇáíÝÇÝ. Èà ßÇáÈ ÌáíÝ ÈáÚÇáíÇÈáÇ ÈíáÙ ÈÁíàÇÚ
ÇáÚÇáá Áà áÚÇá áíÈÈ ÈÇÞ; æÁà ÇáááÇíÑíá ÒíÑíÙæá; áÚÝáÈ ÈáÇáÇ ÇááìÇáíá æáßá
ÇáÇáÈÒÇÑÇÈ ÇáÈí ÈáÒáÈ áà ÇáÓáÇÁ Ýí áÐÇ ÇáÚÇá ÁÒÚÇÝ áÇ ÍÞá ÇááìÇáíæá Ýí ÓæÇÈ
ÙííÈ

æááÇ ÁÑÓáÈ ÑæÓíÇ ÑÓæááÇ (Áíí ßÈÇÑ ÑìÇáÇÈ ÇáÚÇáá ÇáÚÑÈí ÇááíÒæÈíá Ùáí ÇáíÙæÈ) ííáá
Ýí ÍÞíÈÈá ØÑÍÇ Ùáí ÇááìÇáíá ßÒÑØ áÇáÓíÇÈ ÑæÓíÇ Áà íÑíÙ ÞÇÍÈ ÇáíàÇÍ áíßæáæÇ æÒÑÇÁ

:Ýí ÌßæáÈ áíÈÈ ÝÑÝÒ ÇáØáÈ áà ÞÈá ÇáÞÇÍÈ æßÁááá íÐæáá

æáá ÁÒÇáíßá áÇ ÍÇá áí ÝÙÙÑÓ æÇÒÈí ÞÈÒÇ Ùáí ÇáÓáÒÇá ÈÈáÇáí
Èà ÈáÇÒá ÇáÑæÓ Áàí ØáÈ ÌßæáÈ áÒÈÑßÈ íÒÈÑß ÝíáÇ ÇááìÇáíæá æÇáÓíæÚíá ÝßÇá ÇáÑÝÒ
.ÈÇáíÒÇá áÇ ÈÇáßáÇá

Èà áÒá ÇáíÈ ÌÑíÈ ÁíÑí ÝØáÈ ÌßæáÈ áíÇíÈ; ÝÁíÇÈ ÇááìÇáíæá áà íßá ÁÝÙÇáÓÈÇá ÇáÁàÑíßÇá
ÇáÓáÑ (íÙæáá ÇáÁÝÙÇá ÇáÐíá ÈÑÈæÇ Ýí ÇáÓÇáÇÈ ÇáÁàÑíßíÈ æÑÈÈÈ ÁæÑÇÞáá æÑÇÁ
.ÇáßæÇáíÒ áà ÌáÇá ÇááíÇÝá ÇááÇÒæáíÈ Áæ ÇáíæáíÈ)

æáÞí æÞÝ ÇáÓíí íæáÒ ÍÇáÒ æàÞÝÇ áÒÑÝÇ æÇíá Èá "ÁÑÇáÇßæÓÈ" -æßíá ÇáíÇÑíÈÈ
ÇáÁàÑíßíÈ- ÞÇÆáÇ : æÇááá áæ ÇáÈÞÈ ÇáÓáÇÁ Ùáí ÇáÁÑÒ áÇ ÞÈááÇ ÈíßæáÈ áíÇíÈ; æÁàÇ Òí
ÇÝ ÝÞí ßÇáÈ ÒÑÈÈá ÁÓí Ýí ÇááæÇíáÈ áÁÑáÇßæÓÈ Ìíá ÞÇá: (áíá áÚáá Áàßá -ÇáÁàÑíßÇá- ÁíÈÈ
ÁáÈ Ùáí ÇáÁÑÒ; æÁáÈá áÒÇÒæ ÌáÇÁ ÝÞí ÞáÈá ÈÁÈÇÍÈ ÒÚÈ ÈßÇááá æÇÍÈáÇá ÁÑÒá
æÇááÒæá áßÇáá æáá Çáááæí ÇáíáÑ; æáíá áÚáá Áàßá ÈÑáÈæá ÇáÈÒÇÑ ÇáÁÓáÇá æÞíÇá ÌæáÈá
æáÐÇ æÞÝÈá ÇÒÇááÇ áÐÇ ÇááæÞÝ) æÁÐÇ ÈÁÑáÇßæÓÈ ííáÑ æíáá æíÑÈí ÝÈíá íáÐí ÞÇÆáÇ :

.áíá áíÈ ÞíÇá ÌæáÈ ÁÓáÇáíÈ

æáá ííÁÓ ÇáÑæÓ áÚ ÇáÚÑÈ Ýí ÇááíÇæáÇÈ. ÝØáÈ "ÝæÑáÈÓæÝ" æßíá ÇáíÇÑíÈÈ ÇáÑæÓíÈ
æÓÝíÑáÇ Ýí ßÇÈá Ýí áÁÈáÑ ÇáØÇÆÝ Ìæáá áíáæÚÈ áà æÒÑÇÁ áíÈÈ ÇááÚÈíáíá (ÈáÇÈÈ Áæ
ÁÑÈÚÈ) Ýí ÌßæáÈ ÇááìÇáíá íÝÙÇ ááÇÁ æíá ÑæÓíÇ ÑíÈáÇ íÈá ÇáÇáÓíÇÈ Èá ÁÑíÝ
"ÝæÑáÈÓæÝ" ÞÇÆáÇ : æÈÁáßÇá ÇááìÇáíá ØÑíáá ÈÚÍ ÌÑæíáÇ; ÝÑÝÒ ÇááìÇáíæá; æÁÚááæÇ Ýí
áÁÈáÑ ÒíÝí: ÁááÇ áà áíáÓ áÚ ÇáÑæÓ ÈÚÍ Çáíæá Ùáí áÇÆíÈ ÇááÝÇæÓÇÈ æßÇáÈ ÒÝÚÈ
.ÒíÇÓíÈ ÒííÈÈ Ýí æíá ÑæÓíÇ ÇáÐí áÑÙ ÈÇáÁæíÇá æíÓ ÈáÚÇá ÇáÁÈØÇá Ýí áíÇá ÇááÒÇá
Áí ÙÓÈ áÐá ÇáÈí ÇáÈØí ÒáæÈ ÌæÇíáÇ áÁáÇÁ ÇáÓíí ÇááÑÇÒÈÈ ÇáíÇíí (1) Áí ÞáÈ ÈÑÈÚ
ÙáíáÇ áÁáÇÁ ÇáÚØÇÑÝÈ ÇááááíÈ ÇáÓÝÇÆí (2) : Áí áíí Þí áÇáá áÁáÇÁ ÇáÓá ÇáÈØÇÑÞÈ
.ÇááÒÇáí; (3) ÁááÇ ÙÓÈ ÇááìÇáí Ýí ÒÈíá Çááá

æÇáÚÒ Ýí ÒáæÇÈ Çáíá áÑßÈá æÇááí íáÈíá ÇáÇÒÑÇÁ æÇáÓáÙÙÙÑ

æßÇá ÇáØáÈ ÇáÁíÑ áà æÒíÑ ÇáíÇÑíÈÈ ÇáÑæÓíÈ "ÒíÝÇÑáÇíÒá" Áà íÒÈÑß ÈÚÓ ÇáÓíæÚíá Ýí
.áíáÓ ÒæÑí ÇááìÇáíá ÇáÐí ÇáÚÞí Ýí ÁÓáÇá ÁÈÇÍ

:áÁÈáÑ ÇáÓæÑí

:Ýí áííáÈ ÇáíÇí (ÁÓáÇá ÁÈÇí) ÇáááÚÞí Èíá ÇáÚÇÒÑ Áàí ÇáÑÇÈÚ æÇáÚÒÑíá áà ÝÈÑÇíÑ 1989
æáÞí ÇíÈáÙ áíáÓ ÇáÓæÑí ÇáÐí íÈáÙ ÙíÇíá ÁÑÈÚáÇÆÈ æÁÑÈÚíá áÝÑÇ Ýí ÁÓáÇá ÁÈÇí
.ÁÞÑÇÑ ÌßæáÈ ÇááìÇáíá ÈæÇÞÚ ÒÈíá ÒíÒÇ áßá ááÚáÈ æÚÒÑíá ÁíÑíá áà ÇáááÚáÇÈ ÇáÓÚíÑÈ
æáÞí ÞíÑ áí Áà ÁÚíÒ áÐíá ÇáÁÓÈæÚíá Ùáí ßÈÈ áà áíáÓ ÇáÓæÑí ÁÈÇÈÚ ÒÇÚÇÈá ßÁí ÒíÒ
.íÈíÑÞ Ùáí áÒÇáí ÇááÓáíá æííÇ áà Áíá ÞÒÇíÇáá

:ÇááÁÇáÑÈ ÇáÚÇááíÈ

Åä Çáíáí ááá áíáíá; æáÓÉÚíáá æáÓÉÚÝÑá; æáÚæÐ ÈÇááá ää ÕÑæÑ ÅäÝÓáÇ æää ÓíÆÇÈ
ÅÚæÇááÇ ää íáíá Çááá ÝáÇ äÓá ää æää íÓáá ÝáÇ áÇÍí ää; æÁÓáí Åä áÇ Ááá ÅáÇ Çááá æííá áÇ
: ÕÑíß ää æÁÓáí Åä áíáíÇ ÚÉíá æÑÓæää; æÉÚÍ
Ýáíí ÐáÈ áÐÇ ÇáíáÇí ÈÝÖá Çááá æáÓíÆÈá ÇááæÇÓíá ÇáíæáíÉ æÚØ á ÇááÚÇíáÇÈ ÇáÓíÇÓíÉ
ÇáÚÇááíÉ; æÇÓÉØÇÚ ÇááíÇáíæä -ÈáÚáÈ ää Çááá- Åä íßÐÈæÇ Ñá ÇáÈæÈÆÇÈ ÇáÓíÇÓíÉ
æÇáÈæÐÚÇÈ ÇáÚÇááíÉ. æáíí ÑÇáÈ ÇááÚáÈ ÇáßÈÑí ÇáÈí ää Çááá ÈáÇ Úáí ÇááíÇáíá Ýí ÁíÈÇØ
ÇááÅÇáÑÇÈ ÇáíæáíÉ ÇáÓíÇÓíÉ áÇ ÈÐá Úá ÇáÁáÇÁ ÇáÚÚáí ÇáÈí ÅáÚá Çááá ÈáÇ Úáíáá Ýí
ÇááíÇíá ÇáÚÓÑíÉ ää ÇáÈØÇÑÇÈ ÓÇÍÉ æßÑÇáÇÈ ÈÇáÑÈ
æáíí áÐáÈ ÑÈíÑÇ ää ÇáßÑÇáÇÈ ÇáÑÈÇáíÉ ÇáÈí ÈáÓáÈ Úáí ÇááíÇáíá æáÇ ÓÇáÈ ÅÈÇá ÇíÈíÇá
ÇáÐÈÇá ÚÈÑ ÇáÓáíá ÇáÚÓÑ ÇáíæÇáí ääÇ ÑÇá ää ÇáÁÈÑ ÇáÈÇáÚ Ýí ÇÓÈÆáÇÓ ÇááíÇáíá
ÅÈáÇÁ äÓíÑÈää æÇØáÆáÇááá Úáí ÇÓÈÐÇáÈ íÇíÈää. æáíí ÑÁíÈ Åä áÐá ÇáßÑÇáÇÈ ÅÚØÈ
ÍÝÚÇÈ ÐáÈí áíÇÝá ÇááíÇáíá ÇáÈí Èíß ÐáÇÚ ÇáßÝÑ æÈÓáÓá ÇáÁÑÓ ÈíÈ ÁÐíÇá ÁíÓÇÈá; æßá
ÅÈÇÑÈ áÐá ÇáßÑÇáÇÈ æÇáíæÇÑÐ ää ÕíÇÈ áíí ÇáíæÇáÝ äää áÇ íÚÑÝæä Óää Çááá Ýí ÇáíÇÈ
æää íØáÚæÇ Úáí ÁÓæá áÐÇ Çáíá æÈÇÑíí ÇáÓáÝ ÇáßÑÇá æßÇáÈ ÇáÈØÇÁáÇÈ ÈáÈáí áíí
ÇááÈØÑ ÆÈÑ æÓæáá ÁÑÓ ÇááÚÑÑÈ áÁää íæÐá ää ÇáÓáÇÚ Ááí ÇáÑÁíÉ. æáßá ÇáßÑÇáÇÈ Ýí
áíÇíá ÇáÓíÇÓÉ Ðí áÇ Èßæä ÈÇÑÓÈ áíí ÇáßÈíÑíá ÈíáÇÝ ÇáßÑÇáÇÈ Ýí áíÇíá ÇáÐÈÇá áÁá
ÇáßÑÇáÇÈ Ýí ÇáÐÈÇá ÈÈÚáÐ ÈØÑÝíá æÈÐÇÈáíá íæÇíá ÁííááÇ ÇáÁíÑ íáÇÑÇ äáÇÑÇ Ýí
.áÚÑÑÈ ÈÇÑÓÈ æÇÓíÉ áÇ ÍÝÇÁ ÝíáÇ æáÇ áíÇæÑÈ
ÅáÇ ÇáßÑÇáÈ Ýí ÇááíÇá ÇáÓíÇÓí Ýáí ÈíÝí Úáí ÇáßÈíÑíá áíÐÈáÇ æáÁááÇ ÈÈÚáÐ ÈÁØÑÇÝ
ÑÈíÑÈ ÚíÑ ÈÇÑÓÈ æÈÓá ÁØÇÈÚ ÍÝíÈ ÈííÑ ÇáÁíÇÈ ää æÑÇÁ ÇáßæÇáíÓ Åæ ää ÍáÝ
ÇáÓÈÇÆÑ æää íáÇá íáí ÈíÑß ÈáÓÑíÇÈ Á ÈÐá ÁíÑÇíáÇ æÓ áÚ ÅÈØÇááÇ æÈÑÚæÇ Ýí ÁíÇÁ
.íæÑää

: ÇáßÑÇáÇÈ Ç áÓíÇÓíÉ Ç áÈí ÈáÈ áÚÇáíÈ íáíÝ
ÑÇáÈ áÚÇáíÈ íáíÝ ÈÈáíÓ Ýí íáÐ ÇááíÇáíá æÐØÚ ÕÑÇíá ÁáíÇíáá; ÈÁíÐÇÝ ÇááÓÇÚíÇÈ
æÁÚáÇÐ Çáííæí ÇáÁÝÚÇáíÈ ÇáÈÇÑÓÈÇáíÈ; Èä ÇáÓíÇÈ ÇáÑæÓ ää ÇáááÇØÐ ÇáÓÑÐíÈ
æÇáíáæÈíÈ; æÁÚÇíÈ ÇáááÇíÑíá Ááí ÇáááÇØÐ ÇáÈí íáÓíÈ äääÇ ÇáÑæÓ; æÁÈÐÇÁ ÇáíßæáÈ
ÇáÓíæÚíÈ Ýí ÑÇÈá áÚ ÇáÇÚÈÑÇÝ Çáíæáí ÈØÑÚíÈáÇ; ææÐÝ ÁØáÇÐ ÇááÇÑ; æÇááØÇáíÈ
.ÇáæØáíÈ

æÁßÈÑ ÇáßÑÇÑÇÈ ÇáÈí ÈÓÈíÐ ÇáÓíß æÇáÇÓÈáØÇÁ Èä ÇáÓíÑíÈ æÇáÑÈÇÁ ÈÚÐáíÈ
ÇáÚÑÈíá æÇáÓíÇÓíá: ÇáÚÝæ ÇáÚÇá Úá ÐÇíÈ ÇáíáÇí ÈÇÚÈÈÇÑää áíÑáí ÍÑÈ; æáßá áÐÇ
.ÇáßÑÇÑ ÇáÁíÑ ÁáÚí ää ÇááÚÇáíÈ ÝíáÇ ÈÚÍ
æÓáíÈ áÚÇáíÈ íáíÝ Ýí ÇáÁÚáÇá ÇáÚÇááí (ÈÇáÇáÝÑÇí Çáíæáí) áÁááÇ ÚÇáíÈ ÑÈíÑÇ ää
ÇáÐØÇíÇ; æÑÈØÈ ÁááÇÁ ÍÑÈ Çáíáí Èíá ÁíÑÇá æÇáÚÑÇÐ; æíá ÐÓíÈ ÝáÓÓíá; æÁíÐÇÝ ÇáíáÇí
Ýí ÁÝÚÇáÓÈÇá ÈííØ æÇíí; æáÐÇ ÈáÇáÈÈ ÑÈíÑ ää Çáíæá ÇáÓÚÑí Úáí ÐÈæááÇ; æÈíÇÚÈ ää Ñá
íÈ æÓæÈ ááÓÚØ Úáí ÓíÇÁ ÇáíÐ áÐÈæá ÇááÅÇáÑÈ æÐáß áÁíáÇí áÇÑ ÇáíÑÈ ÇááØØÑáÈ ÇáÈí
íÆÓÈ ÇáÁØÑÇÝ ÇááØíæíÈ ÝíáÇ Áä Èíí ááÝÓáÇ áíÑíÇ ää ÅÈæááÇ ÈÚÍ Áä ÅÈÈ áÐá ÇáíÑæÈ
.Úáí ÇáÁíÓÑ æÇáíÇÈÓ

æÚíí ÇááÅÈáÑ ÇáÁÓáÇáí Ýí Úá Çá æÁæÝíÈ Íæá ÇáÚÇáá ÇáÁÓáÇáí Áíí ÇáíßÇá áíÈæáí ÚááíÈ
ÇÐáÇÚ ÓíÇÁ ÇáíÐ ÈÐÈæá ÇááÚÇáíÈ ÇáÈí ÈáÈá ÇááíÑí Çáæíí æÇáÝÑÓÈ ÇáÐáÈíÈ áíÑáí Çáíæá
ÇáÚÑÈíÈ ää æÑÓÈ ÇáÇÓØáÇÁ ÈáÇÑ ÍÑÈ Çáíáí ÇáÈí àØ È ÇÐÈØÇí ÇáÚÇáá Ñáá; æáÐá áÚáÈ
ÈÈÝÓá ÈáÇ Çáíæá ÇáßÈÑí áÁíÐÇÝ Çáíáæí Úáí Ííæí ÈÇÈÈÈ ää ÍáÇá ÓáÇáÈÈ ÍæáíÈ Èíæá Íæä
.ÇÈÈáÇÚ ÇÓÑÇÆíá äääÇØÐ ÍííÈ æíÈí áÇ ÈØíí ÈíÇíÇáÈ æáÇ Èáíá ÅáÚáÈ æáÇ ÈÈá ÚÑæÓÇ
æíÇÁ ÇáíÇá ÇááÈÚæÈ æÐÓí ÈáÇÈ ÓÇÚÇÈ ææá íÇæá ÇÐáÇÚ ÇáíáÑÇá ÇáÑÇá ÇáÐí ÑÓá
ÈææÐÝá áÚÇáá ÈÇÑÓÈ ááÑíæáÈ ÇáÁÓáÇáíÈ íÝÚáÇ ÇáÈÇÑíí ÇáÓÇíÐ Èíá ÓÝíÇÈá ááÁíÇá
.ÝÁá ÈáÑ ÇáÈÇÑíí æáÓí ÝÁá ÑÈ ÇáÚÓÈ áÇ íÓá æáÇ íáÓí

æää íßá áíí ÇáíÇá ÕæÑÈ æÇÓíÈ Úá ÇáíáÇí Ýí ÁÝÚÇáÓÈÇá Ýíí ÑÇá íÚááÇ ØáÐÇÈ ÈÈÈÇíá
.ÚÈÑ Çáííæí ÇáÈÇÑÓÈÇáíÈ ÇáÁÝÚÇáíÈ ÑÈáß ÇáÈí ÈáØáÐ ÚÈÑ Çáííæí ÇááÈáÇáíÈ ÇáÝáÓÓíáíÈ
æÚáíáÇ Èí á ÓíÇÁ ÇáíÐ ááíÇá Áä ÑæÓíÇ ääÓæáÈ Ýí ÁÚáÇÐ ÁÝÚÇáÓÈÇá æÁááÇ äáÓíÈÈ áÇ
áíÇáÈ ÁÐ ÁááÇ áÇ Èááß ÇáÇÓÈáÑÇÑ ÈÚÍ Áä ÅÈíáÈ ÍÑÇíÇ ; æää ÍáÇá ÇáÇíÓÇÆíÇÈ ÇáÓíáÈ
ÇáÈí Èíá ííí ÓíÇÁ ÇáíÐ Úá ÍÓÇÆÑ ÑæÓíÇ ÓæÇÁ Ýí ÇáÐæÇÈ ÇáíæíÈ Åæ ÇáÈÑíÈ Åæ ÇáÈØÑíÈ
Ýíí ÑÇáÈ ÇáíÓÇÆÑ ÇáÈí íáÚÈáÇ ÁíáÓÈ ÇáÈáÓÈ ÇáÈÇÑÓÈÇáíÈ æÇáÁÐáÇÑ ÇáÓáÇÚíÈ
ÇáÁáÑííÈÈ ÍÈÈ ÈíÇíÈ 1988 ÈÐæá: Åä ÇáØÇÆÑÇÈ ÇáÓÇÐÓÈ æÇááíáÑÈ Ðí æÓáÈ Ááí ÍæÇáí
ÁáÝíá æÈáÇáíá ØÇÆÑÈ æíÚÑ Úá ÇáÈí ÇÓÈááßÈ áßÈÑÈ ÇáÇÓÈÚáÇá æÇáÈí áÇ ÈÐá Úá æÈá áÐÇ
ÇáÚíí; æÚíí ÇáíÈÈÈÈÈ Ðí æÓá Ááí ÓÈÚÈ ÚÓÑ ÁáÝ ÍÈÈÈÈ æÁáÇ ÇáÁáíÇÈ æÇááÇÐáÇÈ Ýíí
.æÓáÈ Ááí Áíí æÚÓÑíá ÁáÝÇ ; æÁáÇ ÇáÐÈáí Ýíí ÈÈ Úááá æáÇ ÍÑí
ÝÝÚÑ ÇáíÇá Ýáá áÓíæáÇ æÈáæÑÇ ææá íÓáÚ áÐá ÇáíÐÇÆÐ æää íááß ÇÓÇÁáÇ ÑíÇ æää íáÈÓ
ÈÈáÈ ÓÝÈ æÐÝá ÑÇíÚÇ Ááí ÇááÅÈáÑ áííÈ ÈáÇ ÓáÚ ÈÚÍ Áä ÇÈÓá ÈÇááÅÈáÑíá æÁíÈÑää
.ÈÁáÇ íÈÚíæÇ Ýí ÇáßÑÇÑÇÈ ÁÐ Áä áííá íÐÇÆÐ æáÚæáÇÈ

:ÓíÇÁ áÚ ÐÇíÈ ÇáíáÇí
æÑÚá áÐÇ Ñáá Ýíí ÇÓÈáÑÈ ÇáÓÚæØ Úáí ÓíÇÁ áÐÈæá ÈæÐíÚ ÇááÚÇáíÈ ää ÇáÁÓíÐÇÁ
æÇáÁÚíÇÁ. æÈáÝÈ Íæáá Ýáá ííí ÓííÐÇ æáÇ ÚíæÇ æÚáíáÇ íáÚ ÐÇíÈ ÇáíáÇí æÚÑÓ Úáíáá ÍÇáá:

Ááá ðí Úía ÒÈÑà æÇÓÈáÝÐ Bá ÇáÓáÇä ÇáÈí Ýí ßäÇäÈä Ýí Ñí àÐä ÇááÚÇáÍÈ æÁáá áÇ ÍÓÈØÍÚ
.ÁáÇ Áä íæÞÚáÇ æØáÈ ää ÁíæÇáá ÞÇÍÈ ÇáíáÇÍ Áä íÚÐÑæá Ýí ÇáÈæÞÍÚ
ÝÞÇá ää ÓíÇÝ : æáßáß Ýí ÞÑÇÑÈ áÝÓß ÒíÑ æÞÈáÚ ÈäÇ ÁäÈ æÞíá Úíaá æÇáÁæáí áß Áä ÈÚÈÐÑ
Úá ÇÓÈØÇÝÈäÇ Ýí ÈÇßÓÈÇä ÍíÑ ää Áä íÓíá ÇáÈÇÑíí Áäß ÞáÈ ÈÈæÞÍÚ áÚÇáÍÈ ÈíÚ
ÁÝÚÇáÓÈÇä æíáÇíáÇ ÇááÒÑÝ Ýí ÓæÞ ÇááíÇÓÈÈ ÇáíæáíÈ. ÝÁØÑÞ ÓíÇÁ ÈÑÁÓá æáá ííÑ
. íæÇÈÇ
íÞæá ÇÈä ÓíÇÁ ÇáíÞ : áÞí ÚÇÍ æÇáíí Ýí Èáß ÇááíáÈ æÁÓáí ÇáíÓä ÍÝäá æÁÐÓ áÐÚ ÇáÓáíÑ
ÍÇäÈä æáá íßÈíá ÈÇááæä; æÞíááÇ áá ÇáØÚÇä ÝÚÇÝá; æÈÞí íæáá æØÑÞÇ ÍÓíáÇ æÞí ßÓí æíáá
ÈÚáÇáÈ ää Çáæíæá æÇááæä. æÓÁáá Áááá Úá ÓÑ áÐÇ ÇáÓÑæí ÇáÐááí æÇáÞáÞ ÇááÝÓí; ÝÁÝÓÍ
. áÒæíÈä æÁæáÇíá: áÐä áí ÇááÑÈÈ ÇáæííÈÈ ÇáÈí ÁíÐá ÝíáÇ ÁíæÇáí ÇááíÇáíá áØØÑÇ
ÈæÞÍÚ ÇááÚÇáÍÈ
:ææÞÚ ÓíÇÁ ÇááÚÇáÍÈ ÈÚÍ Áä ÁÖÇÝ ÇÓÈíÑÇßíá Úái ÇááÚÇáÍÈ æááÇ
.áÇ ÁÓäá æÞÝ ÇØáÇÞ ÇááÇÑ -1
.áÇ ÁßÝá ÇáÓÚØ Úái ÇáááÇíÑíá áíÚæíæÇ Ááí ÁÝÚÇáÓÈÇä -2

: " ææÞÝ " íæáííæ" æ " ææÑÇáí
æáßá ÑÆÍÓ æÒÑÇÁ ÓíÇÁ ææÒíÑ ÍÇÑííÈä ßÇäÇ ðí æÚÍÇ ää ÇáíæÇÆÑ ÇáíæáíÈ áßá äáááÇ
ÈáííÇáíÈ ÇáÓáÇä ÇáíæáíÈ; ÝßÇä ßá äáááÇ áÓÈáíÈÇ Ýí ÈäÝíÐ áÚÇáÍÈ íáíÝ ÍÈí íÁíÐ ÞØÚÈ
ÐáÈíÈ áßÈæÈÇ ÚáiáÇ ÍÇÆÓÈ ææÈá -ÇáíáæííÈ- ááÓáÇä; ÝßÇä íæáííæ áÈÝÇáíÇ ÍÈí íÈíÚ
.ÁÝÚÇáÓÈÇä æÓÚÈáÇ æíáÇíáÇ æÞÇÈá áÐä ÇáÞÓÚÈ ÇáÐáÈíÈÈ
ÇÓÈÑæÇ ÈÁíÇÈ Çááá ÈäáÇ ÞáíáÇ ÝÓíæÇ Úá ÓÈíáá Áááá ÓÇÁ áÇ ßÇææÇ íÚááæá áÇ íÑÞÈæá Ýí
áÁáá ÁáÇ æáÇ ÐáÈ æÁæáÆß ää ÇááÚÈíæä
ÇáÁíÈÇä (9; 10) ÇáÈæÈÈ .[ÇáÁá : ÇáÞÑÇÈÈ])
æßá ÌÑÈ Èíá ææÑÇáí æÈíá ÞÇÍÈ ÇáíáÇÍ ää áØÇÍÈÈ ÚáíÝÈ æáÓÇíáÇÈ ÍÇÍÈ æáá áíÇíáÇÈ
ÓÇíáÈ; æÁáÇ íæáííæ ÝÞí áíí ÓíÇÁ ÇáíÞ ÈÁáá ÓíÐíá ÈÞÑíÑÇ ááÚÇáá - ÁáÑíßÇ æÑæÓíÇ
æÇáÁáá ÇááÈííÈ -Áä ÇáÑÆÍÓ ÚíÑ ááÈÓä ÈÈäÝíÐ ÇááÚÇáÍÈ; æÚíÑ ÍÇÍ Ýí ÇÍÈÑÇä
ÈæáíáÇ; æÁíÐ íÑÓá ÑíÇáÇÈä Ááí ÇáááÇíÑíá áíÚááá Úái ÇáÑíæÚ Ááí ÁÝÚÇáÓÈÇä ÈÇáÓÑÈ
. æÇáÈáíí

:ÇáÇáÓÍÇÈ Ç áÑæÓí
æÈíÁÈ ÑæÓíÇ ÈáÓÍÈ ää ÇáááÇØÞ ÇáííæíÈ äáÈÚÑÈ ÑíæÚ ÇáááÇíÑíá áßÇááÇ æßááÇ ÇáÓÍÈÈ ää
.ääØÞÈ -ÈßÈíÇ æÞáíáÇÑ æÈßÈíßÇ æÇááæíÑ æßæáÑ- ÇáÞÓÈ ÚáiáÇ áíæÈ Çááá æÇÍÈáÈáÇ
æÈíáÇ ää Áä íÑÍÚ ÇáááÇíÑæä Ááí ÈáÇíáá ÓÇÍÈ áíÑÈäá ää ÇáíÇíá áíæÈ ÇÇßÓÈÇä ÈÓÈÈ ÇÓØÑÇä
.ÇááÚÇÑß æÇÓÈíÇíáÇ
.ææííÈ ÑæÓíÇ Áä ÍßæáÈ áíÈÈ ÓÚíÝÈ áÇ ÈÓÈØÍÚ Áä ÈíÇÝÚ Úái ÁíÈ äáØÞÈ ÈáÓÍÈ äááÇ
:ææÞÝ ÓíÇÁ ÇáíÞ
æÚáíáÇ ÁÓÑ íæáííæ Úái ÈäÝíÐ ÇááÚÇáÍÈ Ýß Ñ ÓíÇÁ ááí Ç Èä ÁÞíá Úái ÁÞÇáÈ ÍßæáÈ ÑÆÍÓ
æÒÑÇÆá æÞí ßÇä ÁáÐÇß Ýí ÇáÓíá ÝÇÈÓá Èä æÞÇá áá: Úí Ááí ÈíÈß ÝÞí ÞÑÑÈ ØÑÍß ää
: ÇáíßæáÈ. æíá áíáÓ ÇáÓæÑí; æÁáÓß ÓíÇÁ ÈÞÈÓÈá ÇáÚÓßÑíÈ ÇáÈáí ää Ííí áÚááÇ
.æÞæÝá ÈíÇáÈ ÇááíÇáíá æÇáááÇíÑíá ÇáÁÝÚÇä ÍÈí íÚæíæÇ Ááí ÈáÇíáá áÚÒÓíá áßÑáíá -1
.Ááá ÓíØÈÞ ÇáÓÑíÚÈ ÇáÁÓáÇáíÈ æÁá ßáÝá áÐÇ áÝÓá æÁááá æÚÑÓá -2
ÞÇá ÁÓáá ÍÈß (æÒíÑ ÇáíÇíáíÈ áÓíÇÁ ÇáíÞ) : ÓÈÞÈáß ÁáÑíßÇ æÇáÚÑÈ; ÝÁíÇÈ ÓíÇÁ ÇáíÞ (Áä
.ÇáÐí íÈíÐ ÞÑÇÑ ÇááæÈ æÇáíÇÈÈ Ýí ÇáÓáÇÁ æáíÓ Ýí ÇáÁÑÓ)

: ÇáÈÑÇÍÚ ÇáÑæÓí
æÚáíáÇ ÑÁÈ ÑæÓíÇ Áä ÇáíßæáÈ ÇáÓíæÚíÈ áÓÈ ÁäÇä ÒÑÈÇÈ ÇááíÇáíá æÁááÇ ÈÝÞí ÇááæÞÚ
Èáæ ÇááæÞÚ ÁÈÑ ÇáÇáÓÍÇÈ æÈæÇáÈ ÒÑÈÇÈ ÇááíÇáíá æÈäÓáÈ ÇáÇáÈØÇÑÇÈ ÈÝÓá Çááá
æíæáá; ÍÓíÈ ÑæÓíÇ Áä ÈÓÞØ ßÇÈá ÞÈá Áä íÈä ÇáÓÍÇÈáÇ ÝÑÍÚÈ æÁÑÓáÈ ÞæÇÈáÇ áÑÈ ÁíÑí
Ááí ÞáíáÇÑ æÚíÑáÇ; æÓÇÑÈ Èæíá ØÇÆÑÇÈáÇ ááÁÚÇÑÈ Úái Çáííæí ÇáÈÇßÓÈÇáíÈ æÒÑÈ
ÇáÞÑí ÇáÈÇßÓÈÇáíÈ ÇáííæíÈ; æÑÝÚÈ ÈÇßÓÈÇä ÚÞíÑÈáÇ ÈÇáÓßæí Úái ÑæÓíÇ ÇáÈí ÈÚÈíí
Úái ÇáÁááíá
æÞÇáÈ Çáíæá ÇáßÈÑí æÁáÑíßÇ Úái ÑÁÓáÇ Èáæä ÑæÓíÇ æÈáíí ÈææÞÝáÇ ÈÓÈÈ ÁíáÇááÇ
ÈÇáÈÓÇááÇ æÈÚáíÇÈáÇ
.ÝÞÇáÈ ÑæÓíÇ : Áä ÇááíÇáíá áá íáÈÓäæÇ ÈÇáÈæáí
ÝÑí ÇááíÇáíæä : áíá áÇäÚÈÑÝ ÈÇááÚÇáÍÈ ÁÓáÇ æáíæÝ ÇáÐíá ÇáÈÓäæÇ áÑæÓíÇ ÈæÞÝ
.ÇØáÇÞ ÇááÇÑ ÈäÇ ÇáÈÓäæÇ Èä

:ÇáÈØÇÑÇÈ ÇááíÇáíá
æáÞí ÍÞÞ ÇááíÇáíæä ää ÇáÇáÈØÇÑÇÈ ÍáÇá ÓáÈ 1988 ÈÚÍ íáíÝ ÁÓÚÇÝ áÇ ÁíÑÓæá ÚÈÑ
.ÓäæÇÈ áÇÓíÈ
:ÓíÇÑÇÈ ßæÑíæÝíÓ
æÞí ÍÇæá ßæÑíæÝíÓ áÑÈíá Áä íÞÇÈá ÇááíÇáíá ÈÚÍ ÈæÞÍÚ áÚÇáÍÈ íáíÝ ÝÑÝÓ íæáÓ ÍÇáÓ (ßÇä
ÁáÐÇß ÑÆÍÓÇ ááÇÈíÇÍ ÇáÁÓáÇáí ááíÇáíí ÁÝÚÇáÓÈÇä) æÞÇÈáÈä Ýí ÇááÑÈÈ ÇáÁæáí æÝí

ÇááÑÉ ÇáÈÇáíÉ ÑÝÒ ÑÐÁß ÝáíÁ ÑæÑíæÝíÒ Ááí ÕíÇÁ ÝÇÈÕá ÕíÇÁ ÈÇáÕíí íæáÒ ÍÇáÒ ÑÇÆáÇ áá: ÁáÇ Áá ÈÁÈí ááÐÇÈáÉ ÑæÑíæÝíÒ æÁáÇ Áá áÁÈíß Ááí ÈíÒÇæÑ. æßÇá áÕíÇÁ ÇáíÐ æßÇáÉ Ýí áÝæÒ ÇááìÇáííá ÝÁÈí ÇáÕíí íæáÒ æÐÇÈá ÑæÑíæÝíÒ æÐÇá áá : áÐí ÁÈíÈ ÇíÈÑÇáÇ áßááÈ ÕíÇÁ ÇáíÐ æáíÒ áá Áíáß æÁáÕíß ÈÇÚÈáÇÐ ÇáÁÓáÇá æÇÕÕÑ ÑæÑíæÝíÒ Áá íÈÒá ÈÇáááÇíÑíá Íæá .ÁÐá ÇáÐÇíÈ æÕÑí ÈÕÑííÇÈ ÙíÑ áÒÁæáÉ ÈÁá ÇáááÇíÑíá íÑíÈæá ÈÚÇáÑ ÕÇá .æááÇ ÑÐÈ ÇááìÇáííá ÑæÑíæÝíÒ æÕßæá Ááí ÇáÁáíá ÇáÚÇá ááÁáá ÇááÈííÈ ÝÁæÞÝÈ áááÈá

: ææÞÝ íæáÒ ÍÇáÒ

æÇáíÐ Áá áÐÇ ÇáÐÇÆí ÇáÐí áí Ý Ùáí ÇáÒÈÚíá æÞÝ áæÇÞÝ áÇ íÞÝáÇ ÁáÇ ÁÝÐÇÐ ÇáÑíÇá æíáí ÈáæÞÝá ÇáÓÁÈ ÇááÕÑÝ ÇáíáÇí ÇáÁÝÚÇáí áá ÇáÇáÈÒÇÒ Ýí Èáß ÇáÁæáÈ ÇáÚÕíÈÈ ÇáÈí .ÈíÇÚÈ ÝíáÇ ÇáÁáá áá Ñá ÍÇáÈ áÇÞÈÓÇá áÚÇáá áÐÇ ÇáíáÇí æÐí ÍÇæáÈ ÑÈíÑ áá Çáíæá ÇÓÈíÑÇíá áíÒæÑ íáíÝ ÍÈí ÈÁíÐ ÕæÑÈá áÚ ÇáæÝí ÇáÁÝÚÇáí .áíÓÈáááÇ ÇáÁÚáÇá Çáíæáí æíáæí ÈáÇ ááÚÇáá Áá ÇááìÇáííá Ðí ÑÒæÇ Ùá ÍÒæÑ íáíÝ æáÚÇáíÈáÇ .æÚáíáÇ ÑÁí ÇáÓÚæØ ÈÈæÇáí Ùáíá áá Ñá ÍÇáÈ Ðíá ÇÓÈÞÇáÈá Ùá ÑÆÇÓÈ ÇáÇÈíÇí

: ÇáÚÑæÒ Ùáí ÇááìÇáííá

æÐí ÈÚÑÒÈ Ýí ÇáÇÝÈÈÇííÈ ÇáÓÇÈÐÈ ááÚÑæÒ ÇáÈí ÕÑíÈ ÍæáíÇ æáá ÐÈá ÑæÓíÇ æÇáÈí .ÈáÇÓÁÈ ÝíáÇ ÌÑíÈ Èáæ ÌÑíÈ æßÇá Áæá áÐá ÇáÕÑæí : ÇáÚÑÒ ÇáÐí ÍÇÁ ííááá áÚÑæÝ ÇáíæÇáíÈí áá ÑæÓíÇ ÈÚÐí áÁÈáÑ Íæáí ÈÒÈÑß Ýíá (ÑæÓíÇ æÁáÑíßÇ æÇááìÇáííá æÇááÁÈáÑ ÇáÁÓáÇáí æÇáÁáá ÇááÈííÈ) æíÚÑÒ Ýíá ÍßæáÈ áÒÈÑßÈ íÑÁÓáÇ áíÈ æíÒÈÑß ÝíáÇ ÐÇíÈ ÇáíáÇí ÑæÑÇÁ áÚ ÇáíßæáÈ ÇáÓíæÚÈ. æßÇá ÇáÑÝÒ; Èá ÇáíßæáÈ ÇáÇÆÈáÇÝíÈ ÇáÈí áÇ íÑÁÓáÇ áíÈ; æíÇÁ ÇáÑí ÈÇáÑÝÒ ÑÐÁß; Èá ÇáíßæáÈ ÇááíÇííÈ æÐí ÕÑíáÇ ÁÑáÇÑæÓÈ æßíá ÇáíÇÑííÈ ÇáÁáÑíßíÈ ÝÞÇá íæáÒ ÍÇáÒ (æÇááá .áæ ÇáÈÐÈ ÇáÓáÇÁ Ùáí ÇáÁÑÒ áÇ ÑÓíáÇ ÈíßæáÈ áíÇííÈ) æßÇáÈ ÁíÑ áíÇæáÉ ° ÇáíßæáÈ ÐÇÈ ÇáÞÇÚíÈ ÇáÚÑíÓÈ Broad Based íßæá áíáÓ ÕæÑí áá ÇááìÇáííá 50% æáá ÇáááÇíÑíá Ýí ÈÇßÓÈÇá æÁíÑÇá 30% æáá ÇáááÇíÑíá Ýí ÇáÚÇáá 10% æáá .ÇááÓáíá Ýí ÑÇÈá 10%

:Ýí áííáÈ ÇáííÇí

æÇáÈÐí áíáÓ ÇáÓæÑí Ýí áííáÈ ÇáííÇí æíÇÁ æÒÑÇÁ ÙÇáÑ ÕÇá ÇáÓÇÈÐæá áá Èíá ÁÚÓÇÆá áÚ ÈÚÓ ÇáÁÝÚÇá ÇááÓÈÚÑÈíá æÐí ÇÑÈíæÇ ÇáÁÓíÇÁ ÇáÚÑÈíÈ ÇáÓíÐÈ æÑÇÆíÈ ÇáííÇá ÇáááÈÚÈÈ áá ÁÝæÇááá ÈÒßá ÁæáÝ ÇáíÇÕÑíá; áÚ áÇÁáÝæá áá ÈáÚá æÈÑáá æáÇ ÇÚÈÈíæá áá íáÐ Çááí æÇáÓæÇÑÈ ÑÁÈáÇÁ ÇáÚÑÈ ÇáÓÇÆÚíá. æÇíÈáÚæÇ áÚ ÇááìÇáííá ÇáÐí ÁáÓíÈáá ÇááíáÈ æÒÇÚÈÈáá ÇáÁííÇÈ ÇáÓíáÈ æÒÞáÈáá áíÑÇá ÇááÚÇÑß ÇáÈí ÇßÈææÇ ÈÒÑÇááÇ ÙÈÑ ÇáÓáíá; ÍÇÁæÇ ÈÒÚæÑáá ÇáÓÚÈÇÁ ÇáØæíáÈ ÈÈíæ Ùáíáá ÇáíÓæáÈ æÇáÈÐÇÐÈ (ÇáÓáí æÇáÈÐÓÝ); æßááÇ áÚÑ Ááíáá ÇááÓÈÚÑÈæá ÈÝßÑæÇ Ýí ÁáÝÓáá : Áæ íáßá Áá áÚíÓ áÚ áÁáÇÁ ÈíÈ ÕÞÝ æÇíí;æßÇáÈ áÚÑÇÈ ÇááìÇáííá ÇáÓÒÑÈ ÈßÇí ÈÓáÞ áÁáÇÁ ÇááÈáÚáíá. ÝíÓáá Ùáíáá ÇáÞÇÆí ÇááìÇáííá æßÁáá ÁÓí ÌÑí áá ÈíÓÈ (ÚÇÈÈ ÇáÁÓáí); æÐí ÑÓÇ æíá ØÈÐÈ ÕæíÇÁ áá ÁÈÇÑ ÇááÚÇÑß æÓÈÑÇÈ ÇáÈáæí ÇáÞÇÑÓÈ; ÝíÈÇíÑá ÇááìÇáííá ÕÇÆáÇ áá Áíá ÇáÁí; ÝííÈ áá ÐáíáÇÑ Áæ áá áÑÇÈ Áæ ÈÑæÇá Áæ ÈííÓÇá; ÝíÝÇíÆá ÈÓÁÇá áÝÚá áÝíá æÁíá ÑáÈ íáÇá áÐá ÇáÓáæÇÈ . ÇáÚÕÑ; ÝíØÑÞ ÈáÚÑá ÍíÇÁ æÈÚáæ æíáá íáÑÈ Çáííá æ áÇ ííÑ íæÇÈÇ ææÞÝ ÙÈí ÇáÓÈÇÑ ÕíÑÈ -Áíí æÒÑÇÁ ÙÇáÑ ÕÇá- áíÒÑí ááíÇÕÑíá Ùá ÍØÈ ÕíÇÓíÈ áÚÞæáÈ .ááíá æßÁáá íÑí Áá ííÑáá Ááí ÐÈæá ÇáÁáÑ ÇáæÇÞÚ ÇáÐí áÇ áííí Ùáá æææ ÐÈæá ÙÇáÑ ÕÇá æÁÐÇ ÈÇááÓÁæá Ùá ÁíÇÑÈ ÇááÁÈáÑ íÓíí (áÑíá ÈÇí) ÙÇáÑ ÕÇá (ÇááæÈ áÚÇáÑ ÕÇá) æÁÐÇ ÈáíáÓ ÇáÓæÑí Ñáá ííæí ÈÇááæÈ áÚÇáÑ ÕÇá æÈáÈ ÙÈí ÇáÓÈÇÑ æßÁááÇ ÕßÈ Ùáíá ÐææÈ (Íææ) .áá áÇÁ ÈÇÑí

.æÚÇíÑ ÇááÓÈÚÑÈæá æÇáááÈÝÚæá æÈÌÇÑ ÇáíáÇÁ ÑÇÚÈ áííáÈ ÇáííÇí ÙíÑ áÁÓæÝ Ùáíáá ææÓá ÇááìÇáííá Ááí íá : (áíáí áÈí ÑÆíÓ ááíæáÈ æÁíáí ÕÇá ÑÆíÓ ááæÒÑÇÁ) æÓáÓáÈ ÇáÁÑÒ ÕáÓÇááÇ æÁíÑíÈ ÕíæÑ ÇáíÇÞííá Ùáí áÐÇ Çáííá ÁÈÞÇááÇ æáßææáÇÈ ÑáæÈáÇ ÝÞÇá Áíí ÑÈÇÑ .ÇááÇÓííá : (Áá ÁáÑíßÇ æÇáÓíá æÁíÑÇá... áÇ ÈÑÒí Ùá áÐá ÇáíßæáÈ .ÐÇá Õí ÇÝ : áíá ÕßááÇ áÐá ÇáíßæáÈ áÁÝÚÇáÓÈÈÇá æáíÓ áÁáÑíßÇ æÞÇá ÍßáÈ íÇÑ : áá íÝÑÒ Áíí ÙáíáÇ ÍßæáÈ æÓáíÇÑÈ ÇáíßæáÈ ÇáÈí ÈÑÈÓíáÇ ÁáÑíßÇ ÑáÇ .ÍÇÑÈáÇ ÑæÓíÇ. æÁáÐí ÇáÚÇáá ÈÈÐáá æßáßáá æÝÑØ ÇáÚíÐ æáÒ Ñ ÇáßááÈ æÈÐíá íáÇá Çáííá íÞÇáí : áÚ ÓÈÚíá áá áíáÓ ÇáÓæÑí íØáÈæá áá ÇáÞÇíÈ ÇáÓÈÚÈ Çáíá Áæ íÈÑßæÇ Ááíáá ÈÐíá íá; ææÇÝÞ ÇáÓÈÚÈ æÇáÈí íáÇá Çáííá áÚ ÁÑÈÚÈ ÙÒÑ áá áíáÓ ÇáÓæÑí Ýí ÈíÈ ááÓæ ÈÚíí Ùá ÇáÁáÚÇÑ æíÑí ÈÇáíá ÇáÐí ÁÝÑÒ (áííí) ÑÆíÓÇ ááíæáÈ æÓíÇÝÇ ÑÆíÓÇ .ááæÒÑÇÁ .æÚáÞÈ ÁíáÓÈ ÇáÁÚáÇá : áÐí ÑÇá Áíáí ÕÇá ÁÒæáíÇ ÝíÇÁ ÕíÇÝ ÁÓí ÁÒæáíÈ ááá

:ÇáÈííí ÇáßÈíÑ

æÞÇáÈ ÇáíæáÈ æáí ÈáÈÚÑ ÇÚÈÑÇÝ ÇáÁÓíÞÇÁ æÈÓÚ Íæá ÇáÚÇáá ÇáÁÓáÇáí ÁáÇá ÇáÈíÇá ÙÓíÑ æÁÓÇÁ Èíí ÑÈíÑ; æßÁááÇ ÈÓÇÆááá: Áíá ÁíæÈ ÇáÁÓáÇá; Èá Áíá ÇáÓÚÇÑÇÈ ;æÇááÇÝÈÇÈ; Èá Áá ì ÐáÈÈ ÇáæÚáí æÇáÈÕÑííÇÈ

Åä ælæä ÇáÚÇää ÇáÁÓáÇái ÅÒÇÁ IæáÉ ÇáàlÇáíä ÇáÉí æáíÊ Ýí ÀlÝÇä ÇáÑñl æÝí ÅÚäÇl
ÇáÓíæÝ; æÓäÊ ÇáÐÊæÑ ÇáÐl íáÝ Iæá ÇáÚÇää ÇáÚÑÉl ÍlÇá IæáÉ ÇáÓÑÝ ælææÊ Çáàll ílÓÚ
.ÚáÇæÊ ÇÓÉÝäÇä ßÉlÑÊ Iæá äÐÇ ÇáææÞÝ
:æßÄää lÓÑl ÈÒlÊ Ýl ÅÐÇää
ÅælÓÊØlÚ àÚÇä Åä íÑl Úä ÅÑÇlÊ ÇáÉlÊ ÇáÄÈlÖ Åæ ÇáÁlãÑl Åæ íÊãÑl Úäl ÅÒÇÑÇÊ
;ÈÑäälÇä
; æßÄä IæáÉ ÇáàlÇáíä ÊÐæá : ää lÚáÐ ÇállÑÓ

*ää ÈØÝÆæÇ ææÑ Çáää
åÒÑ Ýl àlæÊ ÇáläÇl -ÇáÚll ÇáÑÇÈÚ æÇáláÓæä æÇálÇäÓ æÇáláÓæä- ÑäÒÇä/ÓæÇá*]
.[1409åÚ; ÇÈÑlía/äÇlæ 1989å

:Çáíäl áää ælÍä æÇáÓáÇÊ æÇáÓáÇä Úäl ää äÇáÉl ÈÚlã; æÈÚl
ÝÐl ÇÓÉlÑ ÇáÐÊä ÈÇáàlÇáíä ÇááÇÒÑlía áláÇá ÅÈÇl; æÑæÓlÇ ÈlÝÚ Èßá äÇÉlía ílÍäÇ ää
æÒÇÆä ÇáÝÊß æÇáÄÈÇlÊ; æÇáÊÐáÊ ää ÇÓÈÚäÇá ÇáÚMig 27; Åái ØÇÆÑÇÊ lÍlÊ lÚÈÐl ÅääÇ
Back Fire; ÇáÑæÓlÊ ÇálllÊ æÇáÉl lÚä ÅääÇ ÊÐáÚ ää ÑæÓlÇ æÈÇÒÑÊ ää ÈÑäÐ (ÐÑÊ äãÑ lÍæä
Ýl ÇáæäÇlÇÊ ÇáÁÓáÇáiÊ ÇááíÊáÉ ää ÇáÇÓÈÚäÇÑ ÇáÓæÝlÇÊl) áÐÓÝ lãÇá ÅÈÇl; æßÈÑ
ÇáÓáíÇá lÊl ÒÑäÇ äÇ æÈÇÈÚ ÇáßÈÇÈÈ Úää; æÓÐØ ää ÇáÓáíÇá ÇáÚÑÈ lÊl ÇáÄä ÐÑÇÈÈ
ÇáÈäÇÈlía Ýl ÇáÁÓÈæÚlía ÇáääÒÑlía ÝäÐÇ ÅßÈÑ ÒãÑ lÓÐØ Ýl Úäl ÒÑlÐ äÐÇ Çáíä ää ÅÈäÇÁ
. ÚlãÇä Åæ ää áÓá ÐlÓÇä Ýl ÅÝÚÇäÓÈÇä

æÇáÓlæÚlía Ðl ÇäÈÝÖæÇ Èßái Êää lÇÝÚæä Úä ßlÇäää ÇááÓ ÇáÐl ÈlÁ íäãÇÑ ÑßäÇ ÈÚl
Ñßá; æÓlÇÊ ÇááÚÇä äÇ ÈÈæÞÝ æÓÈÚlÊÈ ÇáÄää ÇááÈlÍÊ æÇáÓáíÑ ÇáÚÇáá; æää lÈÚáÐæä
ÈÐÓÈ ßÚÑlÐ lÈÐÇÐÝä Çáääæ l ÇáÚÇÈl æÇáÁÚÇÒlÑ ÇáäälÇá æää lÑl åÒÑÚä ÅäÇä
.äÇÚÑlía; ælÈÝä ÐÑÊ ÐÑlía äÇÒÈÇ ÅÚÝÇÑä lÑl Åä lÓÈä ÇáÑæ l ÇáíÊlÊÈ ää Çá lÓl ÇáíÊlÊ

æÅÐÇ ÇáäälÊ ÅäÒÈÈ ÅÚÝÇÑäÇ ÅáÝlÊ ßá Èáíæ äÇ ÈäÝÚ
æÝl äÐä ÇááÚÑßÈ ÅÈl ÇáàlÇáíæä ÈÓÇáÉ äÇ àÚlÑ ääÇ æää lÐÈlæä ÇáääæÐÚ Èææ ÇáääæÐÚ
æÇáÄáÚÇä ÈlÊ ÇáÄÑÓ ÈÈÑÈÓ Èää ÑlÊ Çáääæä; æÇáÓáÇá äÇ ÈßÇl ÈßÝ Úä æÇÈääÇ æÇáääÈ
lÍä Ú äÝÓä áíáÐÓ äÇ læÝÑ äÄääÇ æäÇ ßÇÝÑÇ ; æÇáÓÈÇÈ ÇáÚÑÈ Ðl ÒÑÈæÇ äÈäÇ ÑÇÆÚÇ
Ýl ÇáÄÐlÇä Úäl ÇáääÇlÇ ÍÇÒÈ Ýl ÇÐÈlÇä ÇáäØÇÑ; æßÄä ÇáäälÊ Èläää ääÒÇÑ lÁßá Ýl ÇáÐäÇÈ
æÇáÁlÇÊ æßÄä áÓÇä ßá æÇlÍ ääää lÑlÚ àÚ ÚäÈÑÈ: æálll ßÑä ÇáßäÇÈ äÒÇää
äÇ ääÚä äÑÈÇ æäÇ äÓÈÓáÚÚÚä (1) lÇlÊ ää ßÝl ÈÚÇlía ØÚÚäÚÚÈ
ÈäÈÞÝ ÒlÐ ÇáßÚæÈ æÐÚÚÚæä (2) ÝÒßÈÈ ÈÇáÑál ÇáÁÓä ÈlÇÈÚÚä
álÓ ÇáßÑlía Úäl ÇááÇ ÈáíÑä (3) ÝÈÑßÈä lÒÑ ÇáÓÈÇÚ íäÓäÚÚÚÚä
lÐÓää lÓä ÈäÇää æÇááÚÓä (4)

æÇáíáÚ äÓää Úäl ÇáääÈ; ÅäÇ ÇáßÝÇÑ ÝAaaa lÝÚæä Úä ÅäÝÓää Èßá äÇ ÇÓÈØÇÚæÇ
:æÈÒÈÈlía ÈÇáíÇÈ
æáÈlíaää ÅlÑÓ ÇáäÇÓ Úäl lÍÇÈ æää ÇáÐlía ÅÒÑßæÇ læl ÅlÍää áæ lÚãÑ ÅáÝ ÓäÈ æäÇæä
. ÈäÒlÓlía ää ÇáÚÐÇÈ Åä lÚãÑ æÇáää ÈÒlÑ ÈäÇ lÚääæä
. ÇáÁlÊ (96) ÇáÈÐÑÈ
: ÇáÈÓÇÁÇÈ

æÇáäÇÓ ÇáÐlía lÑÐÈæä ÇááÚÑßÈ æÄÈÒÇÑää ÈÑææ Åái ÅÑÓ ÇááÚÑßÈ æÐáæÈää æÈääÝÈ
lÑlÍæä Åä ÈÓÐØ (lãÇá ÅÈÇl) ÈØÑÝÈ Úlía Åæ ááíÊ ÈÒÑ áÓlÊ ÈÚáÐää ÈäÐÇ ÇáíäÇl lælæä Åä
ÈÐæä IæáÉ ÇáÁÓáÇä Ýl ÅÝÚÇäÓÈÇä Èlía ÚÓlÊ æÓlÇäÇ æÈäÓl ÇáÓlæÚlÊ ää ÅÑÓ
ÅÝÚÇäÓÈÇä áÈææä æÞÇääÇ ÇáääÇÑÈ ÇááÝæÈlÊ (ÇáíäÇÝÈ) ÇáÉl Øæ lÊ ÈÒÑlãÇ àÚÇæä ÇáÓÑÞ
æÇáÚÑÈ Úäl lÍ ÇáÐÆÈ ÇáÁÚÈÑ Ýl 3 äÇÑÓ ÓäÈ 1924
æÇáßá äÓlæ lÈßáíÈä Åái lãÇá ÅÈÇl - ÅÚÓÇÈä æÈæÝÓÈ; æäÝÓä æÈlÝÓÈ; æÐáæÈää Èæ l æÈ
ÈØlÑ ää Èlía læÇáíää áÈÑÐÈ ÓlÑ ÇááÚÑßÈ æäÈÇÆlãÇ Ýl lãÇá ÅÈÇl; ælÈÓÇÁæä äÇ ÈÇá
;ÇáÝÈl Ðl ÈÁlÑ

: ÇáÇÚÈÐÇÑ Úä ÇáàlÇáíä
:æáíä ÅÐ äÄÑl áäÐä ÇááÑlíaÈ àÚÈÐÑ Úä ÇáàlÇáíä ÈÄæÑ

Åä ÇáàlÇáíä lÍlÊæ Úäl ÈÝÈl Çááíä; ÅÐ Åä äÓlÑÈ ÇáíäÇl ÇáäÈÇÑßÈ ÇáÉl åÒl ÚáíäÇ ÈÒÚÈ (1)
ÚÒÑ ÚÇäÇ ßÇáÈ ßáäÇ lÝÇÚlÊ; Åæ lÑÈ ÚÓÇÈÇÈ; lÑÈÓ ÝlãÇ Å Ó l Çáää Ýl lãÇlÐää lÊl ÅÐÇ
ãÑÈ ÞÇÝáÈ ÇáÐÓæÇ ÚáíäÇ ßÇáÓæÇÚÐ ÇááÑÓáÈ ÈlãÑ ßá ÒÆ ÈÄãÑ ÑÈäÇ; ÈÈl
.lÒÑÇÁää; æÈálí (ÈÓlía ÇááíÇá) ÓlÑÈää
æÄäÇ ÇáÄä ÝÐl ÇáÈÞá ÇáíäÇl ää ÇáíÝÇÚ Åái Çáálæä æää ÝÈl åÑÇßÓ ÓÚlÑÈ Åái ÝÈl åíä
ßÈlÑÈ

Åä lãÇá ÅÈÇl ääÈÈ ÇáÓlæÚlía; ÝãÑlÊ ÇáßÝÑÈ àÚÚäää ää äÐä ÇáääØÐÈ æää lãÇÝlæä (2)
ÈlÇÝÚ ÇáíÝÇÚ Úäl ÇáíÇÈ àÚ ßÑÇáíÈ ÚáíÐÈ ääÐÇ Çáíä. Ðl ÇÓÈÐÑÈ Ýl ÐææÈää ää lãÇá
.ÇáÈÑÈlÊ ÇáíÇÐlÊ Úäl ßá Çáíä ÇáÑÈÇáíÈ
Åä ÇáÐlía äää Ålál àÚÑÝÈ ÈÇáíÑæÈ ÇáÓÇääÈ lÑÑæä Åää álÓ ÈäÓÈÚÑÈ Øæä lÓÇÑ Çááíä. (3)
.ÝÐl lÇÒÑ äÇÈáíæä ÚßÇ 1799 Ýl ÅlÇä Ålál ÇáíÒÇÑ Èä ÇÑÈl äÇßÓÇ Úäl ÚÐÈlía

æááß ßÉíÑ ää ÍÍÒ áÉáÑ Ýí ÇáíÑÈ ÇáÚÇááíÉ ÇáÈÇáíÉ Úáí ÆÈæÇÈ (ÐæÓ ßæÑÓß); æÐí ÍÇæá Æä íÐÈíäá ÈÈæÇá æÈáÇÈíá ÝÑÐÈ ÁáÇ Áä Õæáí áííáÈ ÕÈÇáíá ÌÑÇí æáíá áÐÇ ÇáÐæÓ Ðí Æí Æáí .áÒíáÈ áÈáÑ; æÐí ßÇá (íáÑÇá Èáí) Æáá ÚÇáá ÈÚí ÇáÕäáí æÇáÐæÇÈ ÇáÁÓÑÇÆíáíÉ Ýí áíæáÇ Úáí äáÚáÈ ÇáÈíÑíÑ ÇáÝáÓØíáíÉ Ýí ÈíÑæÈ ÇáÚÑÈíÉ ÈáÈæÇá Ýí 4/6/1982 ÑÚá ÈÝæÐÇ Ýí ÇáÚíí æÇáÚíÉ æ Áä Çááíæá ßÇá ÈÑÇ æÈíÑÇ æíæÇ ; ÁáÇ ÁááÇ ÚíÒÈ Úá ÇÐÈíÇá ÇáááØÐÈ ÁáÇ ÈÚí ÍæÇáí (80) íæäÇ ää ÇáÐÈÇá ÇááÑíÑ æÇáÍÒÇÆÑ .ÇáÈÇáÚÈ; Ýí Ííá ßÇáÈ Ðí ÍíÈ áÐáß áíÉ áÇ ÈÈíÇæÓ ÇáÁÓÈæÚ ÇáæÇíí ÆÐæá: Áä ÍÒÇÑ Çááíá æÝÈíáÇ áÍÒ ÈÇáÁáÑ Çááíá æáÇ íÈá ÈæáÓ ÇáÈÓÑ ÇáÐí Æí Æáí .ÇáÇáÈÒÇÑ ÇáÑæÓí æáíá áÒÈÈÓÚ Æä áÐæá Ýí ÍÒÇÑ ÍáÇá ÆÈÇí: áÐí áíí ÇááíÇáíæá Ýí ÇáÈÈÈíß (ÇáÚááíÇÈ ÇáÍÒÈíÉ) .æáá íáííæÇ Ýí ÇáÇÓÈÑÇÈííÉ (ÇáíÑÈ ÇáÒÇááÉ); ÍÈí ÇáÁáá áÐí ÝÈí ÇááíÇáíæá ÍáÇá ÇáÓáÑíá ÇááÇÓííá ÆÈÈÑ ää áÇÆÈ áÑßÒ Íæá ÍáÇá ÆÈÇí; æÚááæÇ (4) ÚáÇÆá ßÈíÑÈ ßÇáÈ ÈÓá ÆßæÇááÇ ØæáÇ Ááí ÚíÉ ßíáæ áÈÑÇÈ; æÝÈíæÇ ÈáÑ Ííá æßÇáÈ; æÁÚáÐæÇ ÇáØÑíÐ Èíá ÍáÇá ÆÈÇí æßÇÈá; æÚØáæÇ ÇááØÇÑ; æáÁáá ää Çááá Æä íÚíá Ýí .ÝÈíáÇ Ááá ÕáíÚ ÐÑíÈ

ÁáÇ áííÈ æíææÈá ÇááááÇÑÈ Ýáá íÚíÒæá ÍÇáÉ ää ÇáíÁÓ ÇáÐÇÈáÉ æÇáÈÑíí ÇááÒÑíÉ (5) ÇáÈÆíÓÉ; ÝáÇ íÚ áÇÑÇ ÈÇáÓÑÐ ÁáÇ æíÓÈáíí Èá áíÈæØØ áíí ÇááíÇáíá æÐí ÍÇááí Æíí ÇáÐÇíÉ áÑÓáÇ Ááí ää ÑÓæá áííÈ áÁÐÇÈá ÑÓæá áííÈ ÝÑÝÓÈ æÑííÈá Æáí ÆáÑÇá ÇáíáÇí; æÐí ÈÐÑÚ áííÈ Èßá ÇáæÓÇÆá áÈæÓáÇ Ááí ÇááíÇáíá Æä íæÐÝæÇ ÕÑÈÇÈáá ÇááÈÓÈÈÈ ÝæÐ ÑÁÓá; æáá ÇááÓíßÇÈ ÇááÈßíÇÈ Æä áííÈ Ðí ÁÚáá æÐÝ ÁØáÇÐ ÇááÇÑ ÈááÇÓÈÈ Íáæá ÕáÑ .ÑáØÇá ÇááÈÇÑß æßÁáá íááß Æä íæÐÝ ÇááÇÑ Æä íÑßáÇ .ææÐÝ ÁÓíÇÈ ÇáÓ áÇá (ÇáíÓÇÑ) ÇáÚÑÈí

æÇáÓíÝ ÇáÈí íáÓß ÈÒáÇááÇ ÁÓíÇÈ ÇáÓ áÇá ÇáÐíá íÈíÓÓæá ää ÍáÇá ÆæßÇÑáá ÇááíÇáÈ áÈíáÑ ÍÓæááÇ ää ÍÇíááÇ Ýí ÇáÚÇáá ÇáÁÓáÇáí; ÆÐæá: Áä áÐá ÇáÓíÝ æÇáíæÑíÇÈ ÈáÚÈ ÍæÑáÇ Ýí ÈíØíá áÝÓíÇÈ Çáíá ÇáÚÇÆí Æáí Çááá æáÇ Èáí ÕÈÇí áÓÇá Æä ÈíÓ ÕáæááÇ áÚÑÓ ÇáíÁÓ Ýí .ÐáæÈ ÇááÓááíá ää ÍáÇá ÇáÈáÇÚÈ ÈÇáÁáÝÇÚ æáÚÓæá ÇáßáÇá Ýí ÕíÑÝ ÇáÐæá ÈÑæíí áÈÇØáá æÇáíÐ Ðí íÚÈÑíá ÈÚÓ ÈÆáíá

ÈÐæá áÐÇ Ìá í Çááíá ÈáííÚÚá æÇá ÈÚÈ ÐáÈ ÐÇ ÐíÆ ÇáÒáÇÈíÚÚÑ æÇáÓíæÚíÉ æÁÓíÇÈ ÇáÓ áÇá Ýí ÇáÚÇáá ÇáÁÓáÇáí íßÇíæá íÈÝíÑæá ÚÓÈÇ æÚíÚÇ Úáí áÓíáÈáá ÇáßÈÑí Ýí ÁÝÚÇáÓÈÈÇá æáá áÈíáÓæá ááÓíæÚíÉ æááíÈ ÆÈÈÑ ää Æááá (ÑæÓíÇ) ÇáÈí ÈÑßÈáá äáÈÈ ááØÇáÚíá æÓííÇ ÑííØÇ ÓááÇ ááÐÇáÓíá; æÑßáÈáá ÈÁÐíÇááÇ ÍÇÓÆíá .ÍÇÓÑíá; æáá áÚ áÐÇ ßáá íÈÑÈÓæá ÈÇáÁÓáÇá æÁÈáÇÆá Æä ÈáÓÓßá ÍÓáÈ ÈÓÁáá æÁá ÈÓÈÈá ÓíÆÈ íÑííæÇ ÈáÇ .ÇáÁíÉ (120) Áá ÚáÑÇá

æáá íÚííæá æíÈíÆ æä Æä ÇáÐÈÇá Ýí ÁÝÚÇáÓÈÈÇá ÌÑÈ ÁááíÉ ÝßíÝ íæÓ ááÓáá Æä ííÝÚ ÌÑááÇ áÈÁííí áÇÑ ÇáÝÈáÈ ÇáÁááíÉ æÓÝß ÍáÇá ÇááÓááíá ÇáÁÝÚÇá; æßíÝ íÓí áÓáá ÈáÝÓá æÈáÇáá Ýí áÐá ÇááÈÇáÈ (ÇáÐÇÈá æÇááÐÈæá ÝíáÇ ÈÇááÇÑ)!! æßíÝ íÚí ÇááíÇáíæá ÆáÝÓáá áÓááíá æáá íÓáæá ÌÑÈÇ ÕÚæÇá æíÓÚáæááÇ áÇÑÇ ÕÑÇáÇ Úáí áííÈ ÇáÐí íÓáí æíÓæá; ÝÇáÁáÓÇá Ðí íßæá .ÓÇáÇ æíÈæÈ æíáÈíí; Ááá íÓáÚæÇ ÇáííÉ ÇáÓÑíÝ áÁÓÇáÈ Èá Õíí ÆÐÈáÈá ÈÚí Æä ÐÇá áÇ Ááá ÁáÇ Çááá; áÇÐÇ ÈÓáÚ ÈáÇ Ááá ÁáÇ Çááá; áá ÕÐÈÈ Úá) (5) !! (æÐáÈá

æáßÐÇ ÈæÇíáß ÇáÁÓÆáÉ ÇáßÈíÑÈ ÇáÈí íáÈ Ó ÈáÇ ÇáíÓÇÑíæá (ÁÓíÇÈ ÇáÓ áÇá) Úáí ÇáÁáÈ ÇáÁÓáÇáíÉ ÇáÈí ÈÝÇÚáÉ áÚ ÇáíáÇí ÇáÁÝÚÇáí ÇááÈÇÑß æÈÚíá ää ÁíØÑ ÇáÐÓÇíÇ . ÇáÁÓáÇáíÉ æÁáááÇ ÕÁáÇ .íÓÁáæááí Ýí ÇáÁáÇÑÇÈ (ÁÈæ ÚÈí) Æ æ í íæÓ ÐÈÇá áííÈ æáæ íÓáí; ÝÐáÈ ÕíÐ Çááá ÇáÚÚíá æÁÐÇ áÐæßá ÐÇáæÇ ÁááÇ æÁÐÇ ÍáæÇ ÚÓæÇ Úáíßá ÇáÁáÇáá ää ÇáÚíÚ Ðá ææÈæÇ ÈÚíÚßá Æä Çááá Úáíá ÈÐÇÈ ÇáÓíæÑ ;ÇáÁíÉ (119) Áá ÚáÑÇá

æáÇ íÚíÈá Úá ÈÇá ÇááÓááíá Æä ÑÓæá Çááá Õáí Çááá Úáíá æÓáá ÆáíÑ ÍáÇá ÈÓÚÈ ÚÓÑ ÕíØÇ íæá ÝÈí áßÈ ÐÇÆáÇ (ÇÐÈáæáá æáæ æííÈæááá áÚáÐíá ÈÁÓÈÇÑ ÇáßÚÈÈ)(6) æÐí Ð Èá ÚÈí Çááá .Èá ÍØá æáæ áÚáÐ ÈÁÓÈÇÑ ÇáßÚÈÈ .ÁáÇ ÇáíÑÈ ÇáÁááíÉ

ÝÁá ßÇáÈ ÇááÚÇÑß Èíá Ìáí Çááá æÈíá ÇáÓíæÚíá Ýí ÁÝÚÇáÓÈÈÇá ÌÑÈÇ ÁááíÉ ÝáÐÇ íÚáí Æä ÐÈÇá ÇáÑÓæá Õáí Çááá Úáíá æÓáá áÐæáá ÌÑÈ ÁááíÉ ÝÐí ÐÇÈá Õáí Çááá Úáíá æÓáá íæá ÈíÑ Áááá æÚÓíÑÈá æÐí ÚÇÈÈá ÑÈá ÈÚí ÐÈæá ÇáÝííÈ ää ÁÓÑí ÈíÑ ÇáÓÈÚíá æÚíá ÐÈááá ÐÇÆáÇ ÕÈíÇáá

áÇ ßÇá ááÈí Æä íßæá áá ÁÓÑí ÍÈí íÈíá Ýí ÇáÁÑÓ ÈÑííæá ÚÑÓ ÇáíáíÇ æÇááá íÑíí ÇáÁíÑÈ æÇááá ÚÓíÓ Íßíá æááÇ ßÈÇÈ ää Çááá ÕÈÐ ááÓßá ÝíáÇ ÁíÐÈá ÚÐÇÈ ÚÚíá ÇáÁíÈÇá (67-68) ÇáÁáÝÇá .æÇáÁÈíÇá äæ ßÈÑÈ ÇáÐÈá ÝÐí ßÇá ÇáÚÈÇÈ áÚíá ÐÈá ÇáÁÓÑí áÁáá áÇÈí ää ÇáÁÈíÇá Ýí ÈíÇíÉ ÆáÑ ÍæáÉ ÇáÁÓáÇá .æáÓÁÈáÇ Ýí ÁíÉ ÈÐÚÈ æÚÈÑ Áí ÕáÇá

: ĀĪŪŪŪáÇÐ

æÐĪ ßÇá æĒĪáÇ æāÐ æŪæáÉ ĀŪÝÇÑá ÈÇáÝÑæÓíÉ æÇæÈØÇÁ ŌææÉ ÇáĪĈĪ; æÇáÑĪÇŌÉ æÇáŌÉÇĪÉ æææŪÇ ÈĪĪáÉ ÇáĀáÉ ÇáĒĪ ĪŪá ÇáÐÇÐáÇ æŌÈ ŪíáĪá; æßÇá æĒŪÈĪÇ æÈÈÉáÇ ; ÐÇßÑÇ æŌÈĪÇ ; ÝÐĪ ÞŌá æÞĒá ÈĪá ĪĪáÉ ÇááÇŌ æÇáŪÉÇĪÉ æÇáĒŌÈĪĪ æÇáÑĪÇŌÉ ÝÐĪ æÇáĪá ÝĪ ÇáĒÉÇáĒÉ ŪŌÑÉ æā ŪāÑá ÝĪÑĪ ĀáĪ "áßææ" (72) ßá Ūá æŌÞŌ ÑĀŌá ÝĪ ŌáÉ ÇáÑŌÞ ÝĪ ÑĪÇÈ ÇáŪáá æÇáĒĒĒĪÉ; ÈÑß ĀĪĪĪ ŪÑÝÇá "áßææ" æĒĒĪá ĀáĪ ĪááĪ æÇŌĪÇ æßá ßÇĒĪ æā æŪÉÇÁ ÇáŌÝÑ æāÑÇÑÉ ÇááŌĪÑ æŪŌŌ ÇáÑĪáÉ ĀÐ ÞŌŪáÇ æĪĪÇ ææÇĪá æā ÇáĪæŪ æÇáŪŌŌ æÇáĀáá ÇáŌÆ ÇáßĒĪÑ ĪĒĪ ÈæÑáÉ ÞĪáÇá; ææŌá ÇáŌĪ ŪÈĪ ÇáŪŌĪŌ ÇĒá ÇáĀáÇá æáĪ Çááá ÇáĪááæĪ ÝŪáĪáÇ ÞĪá æÝŌá ĀáĪá æŪÑÝá ÝÑĪ Èá ßĒĪÑÇ æĀĪáá ÈĪÉ ĀĪá ŪÈĪ ÇáÞÇĪÑ æĒĪÁ ĪĒáÐĪ ÇáĀĪÉ ÞĒá ÇáŪáá æĪĪ ÝĪááÇ æĀĪÐ æÝŌá ÈÇáŪÉÇĪÉ æÇáĀÐßÇÑ æŪ ÇáŪáá æÈÑß ÇáŌĪ ŪÈĪ ÇáŪŌĪŌ æĀĪáá ÈŌæÇĒáá ŪáĪ æÝŌĪÉ ŌĪĪ ĀĪáĪ ŪÑÝÇá æÝĪ æÞĒ ÞŌĪÑ ĀĪÇŌá ÇáŌĪ ŪÈĪ ÇáŪŌĪŌ .Èá ŪÇĪ ĀáĪ æŌáá (ÑÇÆĪ ÈÑĪáĪ) æĀÐÇá ŪÇáĪá ÝĪ æŌáá Èá ÈŌæĪ

:ÝĪ ĪĪŌ ĀĪáĪ ĪÇá

ßÇá ĪÈ ÇáĪáÇĪ ĪĀĪÐ ÈáĪÇáŪ æÝŌ ÈŌááÇ; æĪŌŌ ÝĪ ĀŪáÇÐá Āá ÇáĀáÉ ÞĪ ØÇá ŪáĪáÇ ÇáĀáĪ æŪŌÈ ØæĪáÇ ÝĪ æāÇááÇ ÝáÇĒĪ æā ÇĪÞÇŪáÇ; æŌÞŌÈÈ ÈĪá ÈÑÇĒá ÇŪĪÇÆáÇ; ÝĪÞ ÇáÞÇÐáÇ ÝßÇá áÇĒĪ æā Āá ĪĀĪÐ ááĀáÑ ÇáÈĒá; æĪŪĪ ááŌĀá ŪĪĒá; ÝŪÇĪ ĀáĪ ŌĪĪá ŪÈĪ ÇáŪŌĪŌ ÝĪ ĪááĪ ŌáÉ 1226áŪ ÝáÝĒ æŪÑá ĀáĪ ÇáÇáĪÑÇŌ ÝĪ ĪĪŌ ĀáĪÑ ĪÇá ÇáÐĪ ßÇá ĪÞæá ÈĪááĪ ØĪÈĒ ÝĪ ææÇĪáÉ ÇáŌĪÝ ÇáÇáĪáĪŌĪ; æĀáĪÑ ĪÇá Ðæ ĀŌá ĀÝŪÇáĪ Ðæ æÑæĀÉ æāáÉ ŪÇáĪÉ æÇáŌá Īæáá ĪĪæŪÉ æā ÇáÝÑŌÇá ÇáĀŌæĪ; æáßĒ ŌĪĪ ĀĪáĪ ÝĪ ĪĪŌ ĀáĪÑ ĪÇá ŌÉ ŌææÇĒ æÑĒĪÇ æĪÇŪĪÉ æĪáĪĪÇ æáĪÉÇ áŌæÑÇ ; ÝÇÑĒÝŪ áŌÈæĪ ÇáĪĪŌ ÇáĒĒĒæĪ æÇáÑæĪ ÝßÇá ĪŪĪ æĪŌÈŪĪ æĪŪŌĪ æáÐĪ ßÇáÉ ĀĪáÇÐá .æÑÝŪÉá áŪááÇ ŪááĪÇ ÝßÇáÉ ĀĪáÇÐá ĪĪŌÉ ÝÐÉ æāáÇÑÉ ŌÇáÐÉ

:ÇáŪæĪÉ ĀáĪ ĪááĪ

æÞŪÉ ŪÑæÝ ÞÇáÑÉ ÇŌŌÑÉ ĀáĪÑĪÇá Āá ĪáÇĪá ÇáĀáĪáĪŌ ææÞŪ ÝĪ ÞĒŌÉ ÇáÇáĪáĪŌ ÝÞĒá ÇáĀáÇÑÉ ÈĪÉ æÝæÐáá ÝÇáÈŌÉ æÝŌ ÇáŌĪĪ ĀĪáĪ ĪŌáÇ æÈÑßá æŪÇĪ ĀáĪ ĪááĪ; æÇŌÉÞĒá ÇŌÉÞĒÉÇáÇ ÑÇÆŪÇ áĪĪ æŌæáá

ÈĪŪÉ ÇáŌÇĪÉĪá : æāáÇ ÈÐĪá ĀáĪá ÇĒáÇá æā ĀŌÑÉ ŌÇá æáĪ Çááá ÇáĪááæĪ æÈÇĪŪÇá æāáÇ ÇáŌĪ ŪÈĪ ÇáĪĪ Èá æĒÉ Çááá ÇáĒĒáÇáæĪ æÇáŌĪĪ áĪáĪ ÇŌáÇŪĪá Èá ŪÈĪ ÇáŪáĪ Èá æáĪ Çááá ÇáĪááæĪ æÐĪ ĀŌÈĪÇ ĀĪŌ ĪÇŌÈá æßæáÇ ĪáÇĪáá ØÇÑ ÈááÇ ĀáĪ ÇáĪŪæÉ æÇáĪáÇĪ ÝĀáÇ ÇáĀáá ÝÐĪ ÈÑŪ ÝĪ ÇáĪŌÇĒÉ æÇáĪŪæÉ æĀáÇ ÇáĒÇáĪ ÝÐĪ æĒŪ ÝĪ ĀááÑ ÇáĪÑÉ æÝáæá ÇáÞĒÉÇá; æāÐÇá ÇáŌĪŌÇá æā ŪáÇáÞĒ ĪÑßÉ ÇáĀŌáÇĪ ÇáĪáĪ ÝĪ ÇáááĪ æĀÝŪÇáŌÈÇá; Èá ĀÐĒá ŪáĪá ĪáÞ ßĒĪÑ ĪÈÇĪŪæáá æĪáŌæá ÝĪ ÑßÇĒá æĪŌÇÑßæáá áŌĪÑĒá æĪŪĪŌæá áŪá ĀáÇá ĀáÉ ÈŪÈŌÑ ÞæĒáá ĪŌáÇ æĀáÇááÇ .ÇáĒĪ ÈÑÝÑÝ ÈĀŌæÇÐáÇ ÇááĪáĪÉ ÝĪ ŌĪæÑáá æĀŪáÇÐ ÞæĒáá

:ÈĒ ÇáÑæĪ

æÇáŌáÞ ÇáŌÇĪÈÇá ĪÑÇÝÞÇá ŌĪĪááÇ ÝĪ ÇáĪŪæÉ ÇáĀŌáÇĪÉ ÇáĪáÇĪÉ; æĒĪĀÉ ÇáĪáÇá ĒĪÑĪ æā ĪĪĪ ÝĪ ÇáŪÑæÞ ÇáĪÇÝÉ ÝĪ ÇáááĪ æÇááÈŌ ĪÞæĪ ÝĪŌĪ ÇáĪáÇá ĀáĪ ÇáĀŌÑÇÝ ÇááĪÉÉ; ÝŌÝÞæÇ ĪæĒæá ÇáÞÑĪ æÇááĪá æĪÈĒŪáá ÇáĀáÇÝ ÇááĀáÝÉ ĪÞĒáá ŪáĪ ÈĪŪÉ ÇáŌĪĪ ĀĪáĪ ŪÑÝÇá; æÐĪ ßÇáæÇ ÈĀĪáÇáá æŌáÈáá æĪááá ÑæĪÇ ĪĪĪÇ ÈáÝĪ ÝĪ ÇáÞáæÈ ÇááĪÉÉ Ýáá ĪááĪ ĀáĪ ÈááÉ æáááÇÑĪ æŌáÇÑáÝæÑ æÑÇáÝæÑ æÈÑĪáĪ æŌÇá ĀÈÇĪ; ÝÈÈĒŪá ĪááÑÉ æā ÇáŪááÇá æŌÇÑæÇ .ÝĪ ÑßÇĒá æāŌæÇ ŪáĪ ŌÑĪÞá Èá ŪÇĪ ĀáĪ ÈáĪá (ÑÇÆĪ ÈÑĪáĪ) Èá ÑĪŪ ĀáĪ áßææ æĀÞÇá ŪáĪ Èá ÇáŌĪĪ ĒĪÑ áĪáĪ ÇáááæĪ ŪáĪ .ŌÇŌÆ æāÑ ßæáĒĪ; ÝÈÇĪŪá ĀáÇÝ æā ÇáÑĪÇá

:ÈĪŌĪá ÇáŪÇĪÇÉ

æÝĪ ÈáĪá ÈŌæĪ ÈĀĪá æāæ Āæá æßÇĪ ÈĀĪá ÝĪ ÇáŌÇĪÉ æÇáĀŌÑÇÝ ÇáÐĪá ßÇáæÇ ĪĀáÝæá æā .ŌæÇĪ ÇáĀĪá

:ÇáĪĪ

æÐĪ ÞÇá ÈŪŌ ÇááÈŪááĪá æĀŌĪÑæÇ ÝĒæĪ ÈĀá ÇáĪĪ ÝĪá áĪÇŌÑ áĀá ÑßæÈ ÇáĒĪÑ ĪŪĒĪá ÇááĪÇæÝ æāÐÇ ÝÇááÇŌ áÇ ĪŌÈŌĪŪæá ÇáŌÈĪá; ÝÞÇá ÇáŌĪĪ æÑĪ ŪáĪáá æĀÑÇĪ Āá ĪáŌ ÝĒæÇáá æĪŌáŌá áßÇáÈáá ÈĪá ŪááĪ ÝĀŪáá Ūá ŪŌáá ŪáĪ ÇáĪĪ æāÇĪĪ ÇáááÇĪĪ ÈÇááÇŌ æā ĀÑÇĪ ÇáĪĪ ÝŌŪÇáá æÑßÇĒá ŪáĪ ĪŌÇÈ ÇáŌĪĪ ÝŪÇĪÑ ÈáĪá ÝĪ ŌæÇá ŌáÉ 1236 áŪ ĀÑĒŪáÇÆĒ æāá ŪŌá ŪáĪ ÇáĪĪ áŪá æßááÇ æÑæÇ ÈáĪáÉ Āæ ÈáĪÉ áÇĪæÇ ÈÇááÇŌ áĀĪÇá áÐá ÇáÝÑĪŌÉ ææĪÉ ÇĪĪÇÆáÇ æßááÇ æÑ ÈÈáĪÉ ÇÞĒáÉ ÇáĪáæŪ ÈÈÇĪŪá ÝÇÞÝÑÉ ĪæÇáĪÉ ÇáĪáÑ æāÑÇßŌ Çáááá æĪæÑ ÇáÝŌÇĪ æÇáÈŪÇá æŌÇÑÉ ÇáŪÇĪÇÉ ÇáÐáĪáÉ ÈááŌĪ ĒĪÑĪĪÇ ÈÈÑßÉ ĪŪÇÆá æÇĪáÇŌá; ĪĒĪ áŌá ßáßĒá ŪÇŌáÉ ÇáĪáá ÇáĒĪŌÇáĪ; æáßĒ ÝĪáÇ ÈáÇĒÉ ĀŌáÑ Èá ŪÇĪÑáÇ ĀáĪ ĪĒĒ ĪÑÇÝÞá ŌÈŪáÇÆĒ æĪáŌÉ æĪáŌæá ŌĪŌÇ ææŌáæÇ ĪĒĒ ÝĪ ŌŪÉÇá ŌáÉ 1237 (áÇĪæ 1822) æĀÞÇá ÝĪ áßĒ ÑáŌÇá ĀáĪ .ÇáĪĪ. æÈÇĪŪá ĪáŪ æā ÇáŪááÇá æŪáĪ ÑĀŌáá ĀáÇá ÇáĪÑá æáÝĒĪ áßĒ

:ÈĪŪÉ ŪáĪ ÇáĪáÇĪ

æYí ÁiÇá ÇáÍ æYí ÇáÚPÈÉ - ÍÉ BÇæÈ ÈiÚÉ ÇáÅaÖÇÑ (ÈiÚÉ ÇáÚPÈÉ) Úai aÖÑÉ NÓæá Çááá Óai Çááá Úaiá æÓáá; ÁPæá Yí aYÓ ÇááBÇæ æÇáÓaÇæ ÈÇiÚ ÇáÓiÍ ÁÈÈÇÚá Úai ÇáÍaÇi; æEÚÍ ÇáÍ ÈæÍá Aái ÇááÍiáÈ ÇááæÑÉ æBÇá áÍØ ÁaÚÇÑ ÇáÚááÇá æaÑiÚáá æÈÍaÚ Úaiá BÈiÑ ää ÚæÇá ÇááÇÓ æiÇÖÈäá; Èä ÚÇi Áai aBÈ Yí NãÖÇæ æBÇæÈ áá ÍÉ ÈÇaiÉ Èä ÞYá NÇiÚÇ Áai ÈáÍá .YæÖáÇ Yí NãÖÇæ ÓáÉ 1239 (1824a)

:ÇáÈiÑiÖ Úai ÇáÍaÇi
æaBÈ Yí ÈáÍá ÓáÉ æUÖÑÉ ÓáæÑ áíÓ áá Úáá Óæi ÇáÍÉ Úai ÇáÍaÇi æÇááIÑÉ YBÇæ iÓÚÑ Áá ÇáÍáá ÈÞiá æÇáÁaÇæÈ BÈiÑÉ
Áá ÍÓÈÈä Áá ÈÍiáæÇ ÇáÍáÉ æááÇ iÁÈBá aÈá ÇáÞiá ÍáæÇ ää ÞÈáBá aÓÈäá ÇáÈÁÓÇá æÇáÖÑÇá
æÓáÓáæÇ ÍÈi íÞæá ÇáNÓæá æÇáÞiá ÁáææÇ aÚá aÈi aÖÑ Çááá ÁáÇ Áá aÖÑ Çááá ÞNiÈ
ÇáÁiÉ (214) ÇáÈÞÑÉ
YÞi BÇæ iÑi ÈNiØÇaiÇ ÈáÞi ÈBáBááÇ Úai ÖiÑ ÇáÓUÈ ÇáááÍi æÈáÈÖ ÍiÑÇÈá æÈÓæáá ÓæÁ
:ÇáÚÐÇÈ YáíÓ ááÞá ÇáÍÇáÉ Íá ÁáÇ ÈÇááIÑÉ æÇáÍaÇi æÈÞá ÇáááÍ æÇáÁNæÇi
YÞÇÈá Yí ÓÈiá Çááá áÇÈBáY ÁáÇ aYÖB æiÑÓ ÇááÁáíá ÚÓi Çááá Áá íBÝ ÈÁÓ ÇáÞiá BÝNæÇ
æÇááá ÁÖi ÈÁÓÇ æÁÖi ÈáBíáÇ
ÇáÁiÉ (84) ÇááÓÇá
:áY ÇáÓiÍ

BÇæ Áiáí ÚNÝÇæ iÑai Áai ÈiÑiÑ ÇáÞÇÑÉ ÇáááÍiÈ ÈÁÓNáÇ æÁÞÇæÈ ÍBá AÓáÇai YíáÇ æÞi Óáá
Áá iÈiÁ aÚNBEá aÚ ÇáÓiÍ ÇáÞiá íÞiáæá Yí ÇáÈaiÇÈ ÈiÉ ÞiÇiÉ (NaiiÉ ÓáÚ) Yí áÇææÑ; æÞi
ÇiÈÇÑ ÇáááÞÈ ÇáÈi ÈÞØááÇ ÇáÞÈÇÆá ÇáÁYÚÇaiÉ ÐÇÈ ÇáÓBíáÈ ÇáÓáÈÈ æÇááNÇÓ ÇáÓiÍ
ÚiÇ Úá Áá BÈiÑÇ ää ÁÈáÇÆáÇ Þi ÍiáæÇ ÍiÓá æÈÇiÚæá YBÇæ iØáÚ Áá iÁi ÇáÓUÈ ÇáÁYÚÇai
ÍæNá Yí ÇáÞÈÇá; ÁáÇ ÇáÈaiÇÈ YÓæNáÇ ÇÞÈÇá Yí ÈiÉ æÇiÍ ÞÇÆáÇ : (áÞi áÇÈ ÇáAÓáÇá Yí
áÞá ÇáááÞÈ áÁá ÇáÓiÍ Þi ÇáÈÓUæÇ ää ÇááÓáíá ÇáÓiY æÇááÓiY)

:ÇááIÑÉ
ÚÇiÑ ÇáÓiÍ Áiáí æØáá Yí IáÇi ÇáÁiÑÉ ÓáÉ 1241áÚ aÈæIáÇ Áai ÇáááÞÈ ÇáÓáÇaiÉ ÇáÞNiÈÈ
äá ÇáááÍ (ÈiÓÇæÑ æÇáÍiæi) YÇiÈÇÓ ÓiÑÇá ÈæáÓÓÈÇá ÇááÞYÑÉ æÈÈÈi ää ÚáÇá ÇáÚØÓ
æáYi ÇáÓiÑÇá áÇÈBÈi; ææÓá ÞáÍáÇÑ Èä ÇiÈÇÓ ÁYÚÇáÓÈÇá Áai ÈiÓÇæÑ æBÇæÈ ÁáÐÇB
iÓáÇ ää ÁYÚÇáÓÈÇá æáÇ íaÑ ÈÈáÍÈ ÁáÇ æiÈUÈ äaUN ÍiÓá ÇáÁáá Yí ÇáÞáæÈ ÇáíÇÆÓÈ; áÐÇ
aÚ ÇáÈiÑiÖ Úai ÇáÞÈÇá æÈÈ Næi ÇáÍaiÉ ÇáAÓáÇaiÉ æÇÓÈÈÇÑÉ ÇáUiÑÉ ÇáÍaiÉ Yí aYæÓ
ÇááÇÓ YBÇæ ÇáÍiÓ iÓiÇi BaaÇ aÑ ÈÞæá YíáYÚ ÇáÈUÓ ááÈÇiÚÈá æáÈÇÈUÈá
áÞi BÇæÈ áIÑÉ ÓÇÞÈ ÓiáÇ æÁá ÇÈÈÇÚ ÇáÓiÍ ää ÚaiÉ ÇáÞæá ää Íááí æÇáááÍ æäá Ðæi ÇáÈiáÈÇÈ
ÇáNÝiÚÉ Yí ÇáÈNÇá ÈÇáAÓÇYÉ Áai ÇáÚáá æÇáÁiÈ
YÞÓUæÇ ÓiÑÇá (áÇNæÇÑ) Èiá ÇáááÍ æÇáÓai ÇáÈi ÈáÈi Úai Øæá 814 Bã; æEÚi ÇáNíáÉ
ÇááÓaiÉ ÇÓÈÞÈááá Ááá ÇáÓai ÇÓÈÞÈÇáÇ iÇYáÇ ; Èä ÍiáæÇ ÓiÑÇá ÈæáÓÓÈÇá ÈÓUÈáÇ
ÇáíÇY ÇáÍÓá ÇáØÈÇÚ ÚiÇ Úá ÇáÍÓÇÑ ÇáÍiá Úá ÇáÍiÇÈ æiÚB Úá ÇááÓæÖ ÇááæÓUia Úai Øæá
ÇáÓiÑÇá æÚNÓáÇ; Èä ÍiáæÇ äaÑ (ÈæáÇá) ÇáÓaiÑ ÇáÞi iUÈÈÑ ÇááÍá ÇáæiÍ Èiá ÇáááÍ
æÁYÚÇáÓÈÇá æØæáá 55 Bã æÁiÑÇ æÓáæÇ áÍiáÈ ÓÇá (BæiÈá) Èä ÞáÍáÇÑ YÚÓai YBÇÈá
æáÞi ÇÓÈÞÈá Yí ÇááÍá ÇáÁYÚÇaiÉ ÇáÈáÇÈ ÈiYÇæÈ ÈÇáÚÈ æÈBÑiá BÈiÑ ÁÐ BÇæ ÇáÁNÇá
íNíæá áÇiÈÖÇáá æÇáÇiÈYÇá Èá; æBÇæÈ BÇÈá Yí ÇáÞáÈ ää ÇáYÑiÉ ÇáÈÇáÚÈ æÇáYÇæÈ
ÇáNÇÆUÈ YÇÓÈÞÈáá ÓáØÇá áÍai ÍÇá aÚ ÁiæÇáá ÇáÈáÇÈÈ æäÓá Yí ÞÖÑ ÇáæÓiÑ ÇáBÈiÑ YÈi
ÍÇá æÞi BÇæ Èiá ÁáNÇá ÁYÚÇáÓÈÇá aÖÇÚ æiáÇY ÁØáÚ Yíáá ÇáÇáÍiÓ æÇáÓiÍ YáBÈ ÇáÓiÍ
ÓáNÇ æáÖYÇ Yí BÇÈá iÇæá Áá iÓai Èiá ÇáÁiæÈ
æÞi BÇæ ÇáÓiÍ aÚiÈÇ ÈáÐÇ ÇáÚNÞ ÇáAÓiá (ÇáÓUÈ ÇáÁYÚÇai) æiNi Áá Yíá ää ÇáAÓÇáÉ
æØiÈ ÇááÚiá æÇááNæÁÉ æÇáYÑæÓiÉ áÇiáBáá Áá íÞiá IæáÉ AÓáÇaiÉ ÈáÈi ää ÇáááÍ Áai AÓæÇÑ
ÇáÞÓØáØiáíÉ áæ ÇÈiÍæÇ; YíÇæá ÍÇáíÇ ÇáAÓáÇi Èiááá æáBáá YÓá ææÇÓá aÓiÑÈá Áai ÈiÓÇæÑ
æÁÞÇá YíáÇ ÈáÇÈÇ Èä æÓá Áai "ææÓáÑÉ" Yí 12 IáÇi ÇáÁæai ÓáÉ 1242áÚ

:Yí ææÓáNá
æÁáÞi ÚÓÇ ÇáÈÓiÇÑ Yí ææÓáNá æÁÞÇá aÚÓBÑá ÇáAÓáÇai ææIá NÓÇáÈá Áai NáiÉ ÓáÚ ááB
ÇáÓiÍ Yí áÇææÑ YÇÚÈÈÑ áÐá ÇáNÓÇáÈ ÈÇæáÇ Úai ÓiÇiÈá ää ÓiÍ ää Óiáí ÇááÓáíá ÇáÞiá
iÚiÓæá ÈiÉ ÍBáá BÇáÓæÇÆá ÁÐ Áá ÇáNÓÇáÈ ÈUÑÓ Úaiá ÇáAÓáÇá Áæ ÇáÍÓiÉ Áæ ÇáÓiY
YÇÓÈáÇá ÈÇáNÓÇáÈ æÁNÓá Áai ÞÇÆiá (Èiá ÓáÚ) Áá iÁiÐ iÐÑá
aÚNBE ÇBæÑÈ iÈB Yí 20 IáÇi ÇáÁæai ÓáÉ 1242áÚ: æÈi È ÇáÓiÍ Áiáí (Èiá ÓáÚ) YáÍá Úaiá áíáÇ
æÚáá Yí ÍiÓá ÞÈáÇ æááÈÇ æÞÈá áááá ÓÈUáÇÆÈ æÇÓÈÓai ää ÇááÍÇáÍi ÈÓUÈ æÓÈUæá NíáÇ
æBÇá aÖÑÇ áÁÖÑÇ aÈiáÇ

:ÇáÈiÚÉ
æEÚi ÇááÖÑ ÇááAÖÑ ÇáÞi ÁáÓáá Çááá Úai ÇáÓiÍ Yí ÇBæÑÈ ÁÞÈá ÇááÇÓ æÈÇiÚæÇ ÇáÓiÍ
æÞNÆÈ iØÈÈ ÇáÍáÚÈ ÈÇÓáá æNÁi ÁáNÇá ÈiÓÇæÑ ÇáÁiæÈ ÇáÈáÇÈÈ (iÇÑ áÍai ÍÇá; ÓáØÇá
áÍai ÍÇá; æÈiÑ áÍai ÍÇá) Áá áÐÇ ÁáN Þi ÈæÍá æÁá áá áÇ EÚiá YÁÞÈáæÇ Úai ÇáÓiÍ
æÈÇiÚæá; ÚiÑ áÍáÓiá

:aUNBE Oila (Ealie bNE aeOaNNE)

Bca Iio CaOii Bi aeOa Eacaria Aayc aeabaa aa AlacO CaacO aeAeOceac Ad BEN caUEca Uai CaaceCE Caalade Cai Bcae Eba a CabCUIE CaOaeE aaa ENNEi Uai ii CaOii aDcp Yi Caaa aeUai ONip CaalNE acAAoi ayaeOaa; aicA AanCa EiOcaeN EliOaa CaEcaU UOnia Aayc aeCaOaeC Aaia aeBca AanCa EiOcaeN Uai Oae aeEiDe EcOii Yi acAaN; YiyUaa Caloi Aai io CaOa Yi OUca CaOii Ea Ilaac CaUNBE aPia icN alai Ica Yiac AUNI Aai CaOii aNai Aa iOENB CaOii Yi CaUNBE aeCaOa iAD aa loia Ba aAD Eia CUaca aeCOEipCU aila CaOii CaUNBE aeOAU Aiae EiOcaeN Aa iOpO CaOii AOiNC Eii CaOii aeBa Cayi Ca Bca Nlac Ocaic YcaOIE EcOii aa CaUNBE; aeCaOIE icN alai Ica aa CaUNBE EUi Aa acIE EEcOIN CaON aaaaia Ea Calda CaAlacO aa aeNcaE; aeBcae aUNBE aac acEUila ae Oip Aiae EiOcaeN; aeUINE .CaECNi Yi CaaoDe aeBaac CaAocU aeCaAaeCa Ba AOcuE aa OUae aeBa aOae aa Aaa

:Yi EalECN

AiNB CaOii Aa Calio AdC BEN UEcaA; aeOyc OEia Yaaa iOEi aOIN ON aeaeU YOci Yacei aa CaENNEIE aeCaEaCa; aPii UaaEa aUNBE "Oila" CaBEIN CaBEIN aa adci acUEaaaC CaOii YNOE Ad UNO Uaia YEi Ica OUia BEiaE (Ilaia) Aa iaOa Yi OicyEa Yi bNIE "EalECN" Uai ANCY "Oace" Yica CaOii au Aay aa AEeCUa aeCOEipNac Yiac aeUaaC Uai aAcA EcAENNEIE Uai Pia aeOCp (EcapiCa aeCaOicA aeBENE CaDBN aeOae CapiCa) au CaEINIeCE EcOcpE; aeBca aOaUc aadLINE aeCabaCEa Yi bNIE (pOa Iia) au aOcaae CaynaOEIe .aeECp Calia

:CaEiUE Yi 15 OUeCa 1244

aeUii Oae aa Caluae aeCaEaCa Yi "Oace" aeaoDeac aeUCOaeac (Ian) YCEi CaOii OUia CabEiaE YEi Ica EAaa acEI Aa iEaCOa Ua CabCaee CabEai aeAa iECiu CaOii Uai CalBa CaAOaCai aeYi Iau UYIN aa CaaoDe EcIU YEi Ica aeECiu CaacO; aeBca CaOii auCa CalOEI .aeCabOCA CaONU aiECIE CaOCCE au CaUIa aeAaa CaacO aeEacNi CayOCI Yi aeClae CabCEi CaynaOi YiaEaNE: Bca YiaEaNE bcaic aNaliE OaU; YBca bcaic aaliO CalCO CadI Bca iyab CalieO CaliiEE EINIeC aeEUiaC aeCOEUICI; aeUii EIUe CaOii COEiU iClI Ica Aii OUaca CabEcaE Cadia iONac CaEiUE YiaEaNE auaa iOip CaOii Ae ioia aa CaaoDe; aeUoBN YiaEaNE aeOae CaAEcaeCE Cai Bca iADa aa OUaca CabEcaE YNYOac bcaEia ala EcIUaC CaOii; aeANOa CaOii BEIEE UIClaC EacEaCaE aeCOOYE Yi aeClae YiaEaNE YAdi Caaa Yi baEa CanUE aeBEN Caaa CaAAaia Yi aUNa aeCaOIE aa .CaaoDe

aeYi CaOae CaEcaie COEiUca (iClI Ica) Yica EUONE Aacy aiUoa UCN Caadiae CaAaei aeEala Aai EalECN (aPN Calio CaAOaCai) aeUalac Uaa CaOii Aan Caaoaia Aa iEaeC iicnc Yi aila EalECN caeli; aeEO CaOii aAaEa aINI EOaCia aeOY Calai Cadia EaUac EacaiE Aacy; aePia CaOii COacUIa Ypna AicE EIUe CanOacA aa OaNE Cayei; aeECiUac CaOii Uai Aii CalOaia (CaON Ae CaOacIE) aiUC CaOii IUca Oeiac aIEEC DNYE aaa CaUIae .aeEaE Yia CaPaE .aePia YiaEaNE aNai adC Calio CaAOaCai YAdi Yi baEa CanUE aeCaOIE EcCaiE

:CaON CaEia

aePii Bca aOiae YiaEaNE Iai acEa Uai Oae CaEaCi; aeEIE Ea CaacO Eia icON aeEi aePaeE CabEcaE EEciU CaOii aeEUcaI Uai aED CaONcaEU CabEaie Calcaie auai CaEOca CalBa .CaONU Aac "iClI Ica" Ypi NBE Oio NaOa aeAON Uai UaCia aeAEi YANoa Aaia CaOii alai COacUIa Uai NaO BEIEE UIClaC Iaoacae apCEa aPea CabEca DBNa .EcAAA aeEcaEOca CaONU CaAOaCai YNI iClI Ica (ala aac ONU aeBa ONU) aeUii CabOCU CaAaa COEipN Canai Uai cPEiCa paUE iClI Ica CaOaCa E- (aal) YcPEiaac .aeEaac iClI Ica aeNlac AIN aeIOUE CabNIE CalOiae alBa CaOii aeac CaEYO icN alai Ica aPca Uai NaO Iio aIE aa EiOcaeN au ONE aa CaAYica aeOa Aai (anicea) inii Aa ipoi CaOii Ua (aal) aeANOa Nicaa iUIEae Yi CaANO YOciC aeAap CaalCYU aiPDY CanUE Yi baEe CaAaCai; aeac ANoa CaOii NOaa ialOaCa CaOI aIDBNaa .EcAAA YCOEPEaaa EcOEUaCa aeUalae aeAeCa

:aUNBE Oile

aeac COON CaOii Aa inoa CaOii COacUIa Uai NaO BEIEE UIClaC EacaaCaE Yapea .CaalCaia Uai Caae aeUac CaBEIN aelae CaOEIN aePiaac Aai BEIEE aicyU CaUIa aeCOEaac UaiaC aeCOEUaaac OI icN alai Ica; aeNE CaOECE aelaeU CaanEODe Cadia Iauaa icNalal aini aeCE Uai CaONip aeBca aONC UUIaC . aAONC

:aUNBE EaNi

ÈÚÌ àÐÈÁ ÌÇÑ àÍàí ÌÇà ÀàíÑ ÈìÒÇæÑ Ýì Òííà ÀÐÈÁ Àíæà ÓáØÇà àÍàí ÌÇà ìÐæí ÌìÒÇ ÒÑàÑàÇ ÌÚÌ ÈàÇàíÈ ÁàÇÝ ÝÇÑÓ æÀÑÈÚÈ ÁàÇÝ ÑÇÌà ááÀÍÐ ÈÈÀÑ ÀÍà æÇÑÇÌÈ ÇáààØÐÈ àà ÇàÌØÑ ÇàÁÓáÇàí ÇàÌÌí ÝÚàíàÇ Úàà ÇáÓíí ÈàÐÇ ÀÑÓá Àáíà ÇàÑÓá æÐÑà ÈÇááà Èà ÈÇàÁÓáÇà Àà áÇÌÒÌ ÈÇááÇÓ Ýì ÌÑÈ ÌÝÑÌ ÈàÇ ÀÚÌÇÀ Çááà àà ÇàÀáíàÒ æÇáÓíí æÐÑà ÈÇàÈìÚÈ ÇàÈì Ýì ÚàÐà æáßàà ÐÇÈà ÇááÓÌ ÈÇàÇÓÈÌÝÇÝ æÀÑÓá Àáíà ÇáÓíí àÑÇÈ æÚàíàÇ Úàà ÀÒÑÇÑà Úàì ÇàÌÑÈ ÌÑÌ ÇáÓíí ìÐæí ÒÈÇÆÈ ÇàÁíàÇà ÇááßæÈ àà (ÌàÓÈ ÁàÇÝ ÝÇÑÓ æÈáÇÈÈ ÁàÇÝ ÑÇÌà) æÌÚÇ ØæíàÇ æßÇà àÐÇ ÌÀÈà ÐÈÁ Òá ãÙÑßÈ æÀàÒÌ ÇáàìÇàíæà àÒÌ ÇàìàÇÌ ÇàÐì àÚàà (ÌÑà Úàí) æÈÓÇÈÐæÇ Ààì ÇááæÈ æÀÈÌ ÇáÓíí ÈÓÇáÈ ÝÇÆÐÈ; æàÒà ÇáÚÌæ æÌÇÑÈ ÇàÌÇÆÑÈ Úàíà æÐÈÁ .áááá ÒÌÌ ÒÈÌÑ æàÒÑ Çááá Ìàíà

:ÝÈÌ ÈìÒÇæÑ

æààÇ Àà ÇàÁæÇà áÝÈÌ ÈìÒÇæÑ ÈÚÌ Àà ÒàÚ ÀàÑÇÀàÇ àÇÒàÚæÇ; ÝÈæìà ÇáÓíí ÈìÒÇ ÒæÇàà ÒÈÚÈ ÁàÇÝ àà ÇáàìÇàíà æàÑæÇ Úàì àÑÌÇà æÈÐì ÝíàÇ ìæàíà Èà Èæìà Ààì ÈìÒÇæÑ æààÇ ÀÑÓá ÓáØÇà àÍàí ÌÇà ÑÓáá ÌÚàà ÈæÈÈà æàíàà ÝÀÈì ÇáÓíí ÁàÇ Ìæá ÈìÒÇæÑ ÌÈì áÇÌÒÌÚ ÓáØÇà Àà ÇáÓíí ÐÌ ÇàíÐà ÌæÝÇ æÑÚÈÇ ; æÀàÐì ÇáÓíí ÈÚàíàÇÈà æèìà àÒÇÆÌà æææÇÚÚà Ààì ÇàÌÌÒ ÈæìæÈ ÇàÈÒÇà ÀÌÇÈ ÇàÐÈÇà æÚìà ÇáÚáæá; æÒÌÇàÈ ÌÑàÇÈ ÇááÓáíà æÀæÇááà æÀÚÑÇÒàà; æííà ÇàÌÌÒ æàÑÈ ÓáØÇà àÍàí ÌÇà æÈÐì ÇàÌÌÒ ÌÇÆÚÇ ìæàíà ÌÈì ÐàÈÈ (ÈàÑÇà ÌÇà)

.æÇÓÈÌÇà àà ÇáÒÑÇÝìà àÇàÇ æÇÓÈÑì ááÌÌÒ ØÚÇàÇ æààÇ ÒÇÌ ÓáØÇà àÍàí ÌÇà æÀÑÓá ÌÚÑÒ ÇàÈæÈÈ Úàì ÇáÓíí æÈÌÌÌ ÇàÈìÚÈ æàÒÚ Ìà àà Òá ÈÇÆÑ Úàì ÇàÌÒà ÇàÁÓáÇàí æÝÒÚ ÇááÇÓ ÀÈÑ ÒàÇÚàà àÐÇ ÇáÚÑÒ áÀààà ÌÒæÇ Àà ÌÚæí

.ÓáØÇà Ààì Úààà æÈØÒà ÌÇÓÈ æÐÌ ÑÌÈ ÇááÇÓ ÈÇáÝÈ ÇàÈÈìà æÐÇÈà ÓáØÇà àÍàí ÌÇà ÇáÓíí Àíàí ÝÐÑà ÇáÓíí ÈÇááÀÇàÑÇÈ ÇàÈì ÌÇßàÇ àÚ ÀìæÇàà ÌàÇà ÇáÓææÈÈ ÇàÈáÇÈ àà Òííæ Ààì ÒííÈ Èà ÈæÑÌ; ÝÀÌÑÌ àà ÓáØÇà ÑÓÇáÈ àà ÈÚÒ ÚààÇÀ Çáááì ÇáàìÈÑÝìà ÌíÐÑæááà àà ÇáÓíí æÒÌÈà æÌÚÑæááà ÈÇàÀÌÐÇÚ Èà ÈàÌÑÌ ÇáæÒæá Àáíàà áÀàà ÌÇÑÌ Úà ÇàÁÓáÇà æÚàíà ááÀáíàÒ. ÝÌÀÒ ÇáÓíí æàæ ÌÑÌ àÐÇ ÇááæÚ àà ÇáàìÈÑÝìà ÇàÐìà ÌÀßàæà ÀàæÇà ÇááÇÓ ÈÇàÈÇØá æÌÒìæà Úà ÒÈìà Çááá æÀÚàÑ ÓáØÇà àíàà æÈæÈÈà æÌÌÌ ÈìÚÈà æÚÇàì .Àà Ìßæà àíàÒÇ æÝìÇ ááÒÌ æÌÇÓÚÇ áÀÌßÇà ÇáÒÑÚ

:ÈæáíÈ ÓáØÇà àÍàí ÌÇà Úàì ÈìÒÇæÑ

ææàì ÇáÓíí ÓáØÇà àÍàí ÌÇà ÀàíÑÇ Úàì ÈìÒÇæÑ æÚìà àÚàÑ Úàì ÇáÚÚìà ÇàÀÈÇÌì ÐÇÒÌÇ ÝíàÇ; æÚìà ÇáàìÈÒÈìà æÇàÌÈÇÈ Ýì ÇàÐÑì æÇàáìà æÈÌÀ ÒÑÚ Çááá ÌÒæì ÇááàØÐÈ ÒááÇ; æÀÒÒáÈ .ÇááÚÇàà; æÀÚàà ÇáÓíí æìæÈ ÈÌÝìÝ ÇáááæÑ áÀà ÚàÇÀàÇ Àì Ààì ÒÑ àÒÈØìÑ æÝÇÒÌ ÒÈÌÑ

:ÈÚØìà ÇàÐÇæàà ÇàÐÈáì (ÇàÁÝÚÇàì) æÒÌÇÌÈ ÒÑÚ Çááá

æÚàíàÇ ÒÇÌ ÒÑÚ Çááá ÈÚØáÈ àÐÇàì ÇàÒÚáÇà æÇàÑÀÒÇà æÇááàÈÝÚìà àà ÇáÚáàÇà æÐÌ ÒÈ : Ñ Úà àÐà ÇááÝÒÌÈÈ ÚàÇÌÈ Çááá ÌÇà ÇáÒæÇÈì ÇàÐì ÀÑÓá ÑÓÇáÈ Ààì àÍàí ÇÒàÇÚìà ÐÇÆàÇ Ààßà áÇ ÈÌÌìæà Úà ÇàÐÈÇÈ æÇáÒáÈ ÐÌ ÒÚÑÈ æÀà ÇàÐÈÇÈ æÇáÒáÈ æÇáÚáàÇà Ýì ÌÇàÈÒà) æàßà àÐà ÇàÁÌßÇà ÌÒÐ ÚàíàÇ ÇáÚáà ÈàÇ æÒàÚà àÈàÒÒìà ÈÈÐÇàìàÇ ÇàÁÝÚÇàìÈ ÝÀà ÀÈìÈà .(ÚàíàÇ ÌÇÑÈàÇÒà ÝÀà ÒÇà ÇáÚÝÑ àßà ÒÇÌÑàÇàÇ Ààì Èáì àà ÈàÇÌ ÇàßÝÇÑ

:ÇááÀÇàÑÈ ÇàÑàìÈÈÈ (ÇàæàÇÈìÈÈ)

æÚÇÌ ÓáØÇà àÍàí ÌÇà àÚ ÈÚÒ ÇàÐæà ÌÈÀàÑæà æÇÈÝÐæÇ àÚ ÇàÇàìàÒ æÇáÒì æÒÚàÇà ÇàÐÈÇÆà ÝÀìàÚæÇ ÀàÑàà Àà ÌÒÌÚæÇ Èìà ÇàÐÈÇÆà Àà ÇáÓíí ÐÌ ÌÇà Èìà Ììí àæ (ÇàæàÇÈìÈÈ) ÇàÌÇÑÌÈ Úà ÇàÁÓáÇà æÀÑÓáæÇ ÀàæÇááà ææÒÚÈ Úàì ÈÚÒ ÇáÚáàÇà ÇááæÇàíà ááßÝÇÑ æÚàì ÑÀæÒ ÇàÐæà æÈæÇÚÌæÇ ÝíàÇ Èìààà ìæàÇ ááÐÌÇà Úàì ÇàÐÒÇÈ æÇáàìÈÒÈìà æÚáÇà ÇáÓíí ÇàÁàÇà æÐÈááà ÌàìÚÇ ; æÌÇà Çàíæà ÇááæÚæÌ æÇàÒáÐ ÇàÐæà áÇ ìææà Úàì ÒÈ æáÇ ÌÑÚà Ýì àÀàà ÁàÇ æáÇ ÐàÈ æÈÌÀæÇ ÌÒÇÌæà ÒÇàÚÈÈÇà ÇááæÇÌÚÈ ÝÚááæÇ Ýìàà àÒÑÈ ÒÚìàÈ ÝÐÈà Úàì ÇáÚÚìà ÀÈÇÌì Ýì ÈìÒÇæÑ æÑàÒÇà ÒÇà ÑÆìÒ ÇàÐÒÇÈ æÐÌ ÐÈà ÐÒà áááà ÀÈàÇà ÇàÒáÇÈ; æàßÐÇ ÀÈÇÌæÇ ÒÝæÈ ÇááàÇÌÑìà ÇáàìÇàíà ÈàÐà ÇàÌìÇàÈ ÇááßÑÇà ÇàÈì ÐáàÇ Òàì áàÇ .ÇàÈÇÑÌ àÈìàÇ ÈÇàÌÒÈ æÇááÐÇáÈ

:ÇáàìÑÈ ÇàÁìÑÈ

ææÐÚ ÇááÈÀ ÒÇàÒÇÚÐÈ Úàì ÐàÈ ÇáÓíí æÐÑÑ ÇáàìÑÈ àà ÈàìÈÇÑ ÌÇÓÈ æÐÌ Úàà Àà ÝÈÌ ÌÇà (ÒÚìà ààØÐÈ ÈàìÈÇÑ) àÈÀàÑ àÚ ÇáàìÑàìà æÐÑÑ Àà ÌÚÇÌÑ æÈÒì ÇàÒÈìÑæà Úàì ÐÑÇÑà æÌÇæáæÇ Àà ÌÈææÇ ÒÚàà Úà ÇàÐÑÇÑ æáßàà àÒì æíàà ÒÒÑ ÒÒàìÑ àìÇàì ÇàÇàìàÒ àààÇ æÚàì .ÇàÒÑÌÐ ÇÓÈÐÑ ÇàÌÌÒ Ýì (ÈàÇÒæÈÈ) ÇàÌÒìàÈ ÌìÈ æÒáàÇ Ýì ÑÌÈ 1346 æÝì ÈàÇÒæÈ Øæì ÒÝÑ ÇàÐÇÝàÈ ÇááÈÇÑßÈ : ÀÐ àìà ÇáÓíí ÈìÒÇ ÒÈÌÑ Úàíàà æÑÀì ÈÚÒ ÀÈÈÇÚ ÇàÁàÇà ÇàÇàÒÌÈÈ Ààì ÇàÌÈÇà ÈÚìíÇ Úà ÌìÒ ÇáÓíí ÌÈì ÌÚÌ ÇáÚÌÈ æÌÚàì áàÇàÐÒÇÒ æáßàà ÀÈì æÐÇà (ÀàÇ ÇááÒÑ Úàì ÇáÓíí æÌìæà áÇàæÑ Àæ ÇàìàÈ) æÈÌÀ ÇáÓíí ÈÇàÌÚÇà ÇàØæìà æÐÇÆÝ ÇáÓíí ÈÈÒÈÈ Úàíà æàæ Ýì ÇááÒÌ æÌÒàÚ Èìà Çàìà æÇàÁÌÑ áÇÈÝÇ ìàÇÌà æÌÈÒÇÀá ÀÌÚÇàì ÀÌì ààßà ÝììÈà ÇáàìÇàíæà ÈÇááÝì; Èà ÇàÐÒ àÚ ÀÒÌÈÈà ÒÇàÒáà ÇàÌÇØÝì; æÇàÒæÇÚÐ ÇááÑÓáÈ æíàì ÇàæØÌÒ æÇàÈÐáÈ ÇááÚÑßÈ Ààì ÇÓÈÚáÇà ÇáÒáÇÌ ÇàÀÈìÒ æÇàÇÓÈÈÇÒ ÌÈì ÒÇà ÇáàìÇàíæà ÌàìÐæà ÈÇáÓíí æÌìÑæááà ÈÀÑÌàáà; æÝÌÀÈ ÐÈà àÍàí ÇÒàÇÚìà; æÀÈÌÌ ÇàÐæà; æÇÌÈÝÈ ÌÈÈ ÇáÓíí Àíàí ÒÑÝÇà Ýàà ÈÚÑÝ æßÇà àÐÇ ÀÌÑ ÝÒæá ÇááÒÇàì ÇáÚÚìàÈÈ ÇàÈì ÒÇàÈ ÇàìàìÇ

ááÁÓáÇá ÈÓáæáÉ Èá ÈÚÍ ìáí ìáíí íþæá íÇþæÉ Çáíáæí: (æÁÐÇ ÇáíáÚÉ äÇÑ ÇáíÑÈ Ýí ÌÑÇÓÇá ÁÍÑÐÉ ÇáÁÍÒÑ æÇáíÇÈÓ æÁÈÉ Úáí ÇááíáíÉ æÇáÚáÑÇá áÓÍÉ ÈÁÓ ÁáááÇ æþæÉ ÒßíáÈáá æíÝÇÚáá Úá ÁäÖÇÑáá æÇáÉÖÍ áíÒááá) (1)

ÞÇá ÒÇÍÈí: æáßáß áá ÈÐÑ ÒíæÈ ÇáÓÚÈ ÇáÁÝÚÇáí; ÝÁÌÈÈ ÞÇÆáÇ áíá æÈßáá Ýí ÞÓíÉ áÚíæÈ æáí ÇáíÑÈ æÇáÓÌÇÚÉ æÇáÓÈÑ æÇáÉØæáÉ; æáí ÇáÈí ÝÞÍÈáÇ áÚÚá ÇáÁáÈ ÇáÁÓáÇáíÈ ÁÈÑíæáí æÁäÇ ÁÈßáá Úá ÈØæáÉ ÚáÈÑÈ ÇáÝÑÓÇá Áä Áþæá Úáá æáßá áá ÑÇÆÍÉ ßÑíáÈ ÈÍÑÌ áá ÒÑÞá ÁÈäÇÁ ÇááÚÑßÉ æáæ ÍÇáá Ááí ÌÈí Èßæá ÇáÓæÑÈ ÒÇÍÐÉ æÇááÞá ÁáíáÇ ; æÁþæá áá .ßÇá ááßá ÈáÇ ÍÓíÆÉ ÝáíÑíááÇ Ýáá ÞÇá ÓÚÉá ÍÇáíÇ áá ÇáÚíæÈ ÝáíÐÑ ÒíæÈ ÇáÁÝÚÇá æÁäÇ ÁßÑÇááá áÓíÝáá ÝÍÓÈß áÇ ÑæÇá ÁÈæÇáíáí Úá Ááá ÝÇÑíÇÈ ÞÇÆáÇ : áÞí ÈÞíáÇ ØíáÈ ÓáÑ ÑáÖÇá ÓáÈ 1409áÚ ßÚÑÈ áÁßá ÇáÑÒ -Èíæá áíá- ÓíæÑÇ æÝØæÑÇ Èá ÇßÈÖÝÈ Áá ÇáÞÇÆí Þí ÁáÞí ÁæÇáÑá ÇáíÇÓáÈ ááØÈÇí Áá íÓÈÑí ááÇ ÇáÑÒ ÍíáÇ áá ÇáÁÓæÇß ÈíááÇ .ÇáíÈáÈ ÈÝØÑ æÈÈÓÍÑ ÇáÓÇí æ ÇáíÈÖÝÞØ

ÁäÇ Úá ÒæÑÈ ÇááÇÑí ÇáÐí ÈÞÓá ÝáÐÇ ÓÁá ÇáÁÚáÇá Çáíáæí ÇáÚÑÈí ÇáÁáÑíßí ÁÐ Áááá áþææÇ ÈÚÓ ÇáÓæÑ ÇáíÐÉ ÁÈäÇÁ ÇáÐÈÇá Èíá ÇáÁÝÚÇá æÇáÑæÓ; æÞí ÞÇá ÇáÁáÑíßÇá ÌÍ ÍÇÆÝíá áá ÇÓÈáÑÇÑ ÇáÇÍÈáÇá ÇáÑæÓí áÁÝÚÇáÓÈÇá æßÇáæÇ íÒæá Úáí ÁÈÇÑ ÇáÈÈÑæá Ýí Çáíáí ÇáÚÑÈí æÚáí ÇááíÇá ÇáíÇÝÆÉ ÝßÇá íááá Áä áÇ ÈÓÈÐÑ Þíá ÇáíÈ ÇáÑæÓí ÁíÖÇ ÞÑÈ ÈíæÑ ÇáÐáÈ ÇáÁÓæí; æíáíí áÖÇáíáá Ýí ÈÇßÓÈÇá æÇáíæá ÇáÓííÐÉ; ÁäÇ ÇáÁá æÞí áÒáÈ ÑæÓíÇ æááÈ Úáí ÁÚÞÇÈáÇ áíÈÑÈ ÐáíáÈ íÓíÑÈ. æÁÖÈÍ ÇááíÇáíæá ÞÇÈ ÞæÓíá Áæ Áíáí áá ÇáÇáÐÖÇÓ Úáí ÒÑÓ áííÈ æÇáÁíáÇÓ Úáí ÇáÓíæÚíÉ; ÇáÈÝÓÈ ÇáíáíÇ ÍÓíÈ Áá íÓá ÇááíÇáíæá Çáíßá æáÐÇ ÁáíÈ ÇáÁæÇáÑ Ááí ÇáÁÚáÇá Áá íÈíÈ Úá Þá áÞíÓÈ ÝíáÓÞáÇ ÈÇááíÇáíá æíÈÑÓ ÚæÑÈÈÓæÝ ÈÁáá ÈÓá ÇáÓáÇá ÝÈíáÈ ÇáÁæÈÇÑ ÇááæÈæÑÈ æÇáíááÇÈ ÇááÓÚæÑÈ ÈÚÓÝ Úáí ÞÓÇíÇ (ÇáíÑÈ ÇáÁááíÉ) (ÇáÐÈÇá Èíá ÇááÓáíá) (ÇáæáÇÈíÈ æáíá ÇááÐáÈ ÇáíáÝí); æÈíáÈ ÇáÓÝÇíÚ ÇáíÓÇÑíÈ áá Ááá ÇáÓ áÇá æÇáÈÈÚÇæÇÈ ÇáÈí ÈÐÈÚ æÑÇÁ ßÈíÑ áá ÇáÓíÝ ÇáÚÑÈíÈ ÈÑíí áÇ íÈíÆ Ýíá Çáíáæí æíÚííæá; æÈíÐ Ñ áá ÍÝÚ ÇááÓÇÚíÇÈ áááíÇáíá áÁááÇ - ÈÓÚááá - ÈÓí Ýí ÓÝß íáÇÁ ÇááÓáíá Ýí Ííá Áá ÞÝ ÇáÁíí Úá ÇáÈÐá Ýí ÞÓÇíÇ æÈá ÁÝÚÇáÓÈÇá ÁááÇ íÚáí Úíá ÍÝÚ .ÇáÖÑ Úá ÇáÁØÝÇá ÇáÁØáÇÑ æÚíá Íþá ÍáÇÁ ÇáÓíæí ÇáÁÈÑÇÑ

:ÇááÇáÑÈ ßÈíÑÈ

ÝÝÚÑ ÒÇÍÈí ÝÇá ÞÇÆáÇ ÁÐá ÝÇááÇáÑÈ ÚÇááíÈ ÝÁÌÈÈ ÞÇÆáÇ : áÚá ÁáÇ ÈÓáÚ Çááíá ÇááÓÇÓ Ýí áÓíÑÈ ÇáÓÑÝ æÇáÝíÇÑ æÇáÐí íáÇíí ÈÚæíÈ ÚÇáÑ ÓÇá ÝÞí áþá Ááí Áá ÇáíáÑÇá ÁßÑá Þí ÚÇí áá Úáí ÚÇáÑ ÓÇá ÞÈá ÁíÇá ÝÓÆá Úá Çáááß ÝÞÇá; áÞí ÒÑÓ Úáíá ÇáÁáíá ÇáÚÇá ááÁáá ÇááÈíÈ Áá íÑÍÚ Ááí ÁÝÚÇáÓÈÇá ÝÁíÇÈ Çáááß áá ÁÑÍÚ ÍÈí íØáÈáí ÇáÞÇíÈ ÇáÓÈÚÉ .æÚáí ÑÁÓáá ÍßáÈ íÇÑ æÓí ÇÝ æÐÇ íßæá Ííá íál Çáíáá Ýí Óá ÇáíÇÇ

:áþÈá ÓíÇÁ ÇáíÞ

ÝÞÇá ÒÇÍÈí æáæ íÈÇÈÚáí æáÚá ÞÈá ÇáÑæíÓ ÓíÇÁ ÇáíÞ ÞÇá ÌÓÁÇ áá ÇááÇáÑÈ. ÝþáÈ: Áá ÞÈá ÓíÇÁ ÇáíÞ ÞÇá ÇáÑßá ÇáÑßíá Ýí áÐá ÇááÇáÑÈ ÝáÞí ÞÈá ÓíÇÁ áÁáá æÞÝ æÞÝÈ ÇáÓÑÝ æÇáÁÈÇÁ ÈíÇáÈ áíæÈ Çááá ÝßÇá ÇáÚÑÈ æÇáÓÑÞ íÒæá Áá íÓá ÇááíÇáíæá Ááí Çáíßá æíÝÚæÇ ááÐÇ ÇáÞÇÆí ÇáÝÐ Ìíá ÇáÈíÓÇÁ æíÞíæÇ ÇÈíÇíÇ ÝíÑÇáíÇ Áæ ÞæáÝíÑÇáíÇ áÚ ÈÇßÓÈÇá ÝÈáÈÞí ÇáØÇÐÈ ÇáÈÓÑíÈ ÇáÁÓáÇáíÈ Ýí ÁÝÚÇáÓÈÇá áÚ ÇáþæÈ ÇáÐÑíÈ Ýí ÈÇßÓÈÇá æÚáíáÇ ÈÓÈí áÓíÑÇ ááÑÚÈ íáÒ ÁæÖÇá ÇáßÝÑ Ýí ÇáÚÇáá ÁíáÚ; ÚíÇ Áá ÓíÇÁ ÇáíÞ Þí ÁÓíá ÓÈÇÑÇ ÌíííÇ áá ÇáÓáÈ ÇááØÈÐ Íæá ÞÓíÈ ÇááÝÇÚá Çááææí ÇáÐí Í á È áæíæíá ÁíáÓÈ ÇáÁáá ÇáááíÈ æÇáíáæíÈ (ÇááæÓÇí) æÇáÈí ÁæßáÈ áÁíáÓÈ ÇáÑÓí ÇáÁáÑíßíÈ ÈÇáÈíÈ Úáá ÝÈÇÁÈ .ÈÇáÝÓá

ÚíÇ Áá ÓíÇÁ ÇáíÞ ÞÇá íÞÝ ÓíÑÈ ÓáÇÁ ÁáÇá ÇááíØ ÇáÁáÑíßí ÇáÐí íæáí Óá Çáááí Ááí ÇááÚÓÑÑ ÇáÚÑÈí æßÇá ááááí ÒÑØ æÇíí: Áá Èßæá ÒÑØí ÇáááØÞÈ ÝíÁÈí ÇáÑÇíá ÇáÝÐ Áá íÚÓí ÇáíáíÈ Ýí Ííáá ááááí. æíÚß Úá ÇáæÞÝÈ ÇááÓÑÞÈ ÇáÈí æíÚ ÈáÇ ÇáíáíÇ íæá Áá ÁØÇí .ÈÇáíßæáÈ ÇááíáíÈ æÁáí Úáí áÝÓá áííßáá ÈÇáÁÓáÇá æÁá ÞáÝá Ðáß áÝÓá æÚÑÓá æáÐÇ ÝÁá ÇááÑÇÞÈíá íßÇíæá ííáÚæá Áá ÁáÑíßÇ áí ÇáÈí ÚÈÈÈ ÈØÇÆÑÈá æÐáß áÁá ÇááÇíÈ .ÇáßíáÇæíÈ ÇáÈí ÇÓÈÚááÈ Ýí íÇíÈÈ ÇÙÈíÇáá áÇ ÈÓáÚ ÁáÇ Ýí ÍæáÈ áÈíáÈ

:æÇÓÈíÇÑÈ ÚíáÈ ÇáíáÇí

ÁäÇ Çáíæá ÝÞí ÇÓÈíÇÑÈ ÚíáÈ áÐÇ ÇáíáÇí ßíæá Èíá æÚÇí íæÇíá ÇáÓÚæÈÇÈ ÇáÈí ÞÇÈááÇ Ýí Èáß ÇáÁíÇá ÇáÁæáí áá ÓíÞ ÐÇÈ Çáíí æÈáßÑ ÇáÓíÞ ÞÈá ÇáÚíæ; æÈíá ÇáÈÓíÞ Úáí Çáííæí; æíÇÁ ÞÑÇÑ ááÚ ÁíÑÇí ÇáÁÚÐíÈ ÍÇÑí ÈÇßÓÈÇá ßÈÇáÈÈ ÇáÁÈÇÝí áííæá Íæá æÓæá ÇáÑÚíÝ Ááí íí áíæÈ ÇáÚÇÈ ÝÁÐÇ æÓÚÈ Ýí íÓÈÇáß ÇáÓáíá ÇáÈí Íá È Úáí ÁÝÚÇáÓÈÇá ÍÇÓÈ ÓáÇááÇ æÚÑÈáÇ Èíáá áÚáÇ ÇáíØ æÇáÝíÐÈ ÌÈí ÈÓÇÚÝ Èáá ÇáØíá ááÐÇ ÇáÚÇá ÍáÓÈ ÁÓÚÇÝ æÓíÝÈ ÇáÁÝÇÈ áÚ ÇáíÑÇí áÈÁÈí Úáí áÇ ÈÞí áá ÍíÇÈ æÁÓÇÝÈ ÇáÞÐÇÆÝ ÈíÑÇÆÞáÇ Úáí áÐÇ Çáíæ ÇáßÆíÈ ÇáíÓíá ÚáÞÇ ááÁÓÇÈ ÇáÑÚíÝ. æáÞí ÍÇÁáí "áÚáÈ Çááá" Áíí ÈáÇáíÐ áÚáí ÇáÁáÖÇÑ áá ÈííÓÇá íÞÓá áí Áá ÌÈáÈí Ýí "ÓáÑÈÒÑß" ÈÚÑÓ ÇáÓáÇí ááÈíÚ ÌÈí ;ÈÓÈÑí ÇáØíá áááíÇáíá æáßá Áá í ááá ÈÇááÓÈÑíá æíÚß Úá ÁíÞÇÝ ÇáíÚá ÇááÝÇíÆ ÇáÐí æÇíáá ÇááíÇáíæá áá Çáíæá ÇáÓííÐÈ æáá Úáí ÁÈæÇÈ ÞÇÈá ÍÈí áÇ ÈíÓá ÇááÚÑßÈ ÚÓÑíÇ

:ÇáÍÇÆØ ÇááÓíæĭ

ÞÇá ÕÇÍÈĭ: æáßá ÁáÇ ÊÑĭ Áá ÇáíáÇĭ ÇáÁÝÚÇáĭ Þĭ æÓá Ááĭ ÍÇÆØ áÓíæĭ æáÅÏÞ ÕĭÞ ææÞÝ
æÁáÇá ÚÞÈÈ ĭÓÙÈ Úáíá ÇĭÈĭÇÒáÇ ÈÚĭ ÚĭÒá Úá ÝÈĭ ÍáÇá ÁÈÇĭ áÚ æÑæÑ æÐÇ ÇáæÞÈ ÇáØæíá
ÝÞáÈ æá: Ñæĭß ÞáíáÇ æááÑĭÚ Ááĭ ÇáæÑÇÁ ÞáíáÇ ááĭÑß ĭÞĭÞÈ ÍáÇá ÁÈÇĭ ÝáÞĭ ßÇáÈ ÇáĭßæáÈ
ÈÓĭÑ Úáĭ áÓÇÍÈ 70×30 ßá (100;2ßá2) ÈÞÑĭÈÇ ÞÈá ÈáÇÈÈ ÁÓáÑ Ýĭ æáØÞÈ ááĭÑáÇÑ (ÍáÇá
ÁÈÇĭ) Ýáá ĭÈÞ Ýĭ ĭáÇ ÁáÇ (7×4ßá) æÐÇ ÈÇááÓÈÈ áíáÇá ÁÈÇĭ ÇáÈĭ ÈÞÚ ÈĭÈ ÑĭáÈ áĭÑÇá
ÇááĭÇáĭá ÇáÈĭ ĭßÝæááÇ Úá ÇáÁáÇáĭ
ÁáÇ ÈÇááÓÈÈ áÁÝÚÇáÓÈÇá : ÝÇááĭÇáĭæá ĭÓĭØÑæá ÈÞÑĭÈÇ Úáĭ áÚÚá ÇáØÑÞ ÇáÑÆĭÓĭÈ áÈá
ÕÇÑÚ ßÇÈá ÚÒáĭ; ÞáĭáÇÑ áÑÇÈĭ; ßÇÈá ÍáÇá ÁÈÇĭ; ÍáÇá ÁÈÇĭ ØæÑĭá; ÍáÇá ÁÈÇĭ ÁÓÚĭ
.ÁÈÇĭ; ßÇÈá áæßÑ; áæßÑ ĭÇÑĭĭÒ
: æĭÚáÇ áÞáÈ áÚß ÕÝÍÇÈ ÇáÈÇÑĭĭ

: ĭÕÇÑ ÇáØÇÆÝ

Ááá ĭÑĭÚ ÑÓæá Çááá Õáĭ Çááá Úáíá æÓáá Úá ÁÈæÇÈ ÇáØÇÆÝ ÈÚĭ Áá ĭÇÒÑáá ÈÓÙÇ æÚÏÑĭá
áíáÈ ÈÚĭ Áá áÇáÈ ÇááÈÇá áá ÁÓÍÇÈá Õáĭ Çááá Úáíá æÓáá æÑáÇáá ÑÓæá Çááá Õáĭ Çááá Úáíá
æÓáá ÈÇáááĭáĭ ĭÈĭ ßÇá ĭæá ÇáÓĭÈÈ Úáĭ ĭĭÇÑ ÇáØÇÆÝ æĭĭá áÝÑ áá ÁÓÍÇÈá Õáĭ Çááá Úáíá æÓáá
ÈĭÈ ĭÈÇÈÈ (ÁáÈ ÈÓáÚ áá ĭÓÈ æÈÚØĭ ÈÇáĭáĭ ĭĭá ÝíáÇ ÑĭÇá áíÓáæÇ Ááĭ ÇáÓæÑ áíáÞÈæá)
ÝÁÑÓáÈ Úáíáá ÈÞÝ Õßß Çáĭĭĭ ÇááĭáÇÈ ÈÇááÇÑ ÝĭÑĭæÇ áá ÈĭÈáÇ ÝÑáÈáá ÈÞÝ ÈÇááÈá
.ÝÞÈáæÇ áááá ÑĭÇáÇ ÝÁáÑ Õáĭ Çááá Úáíá æÓáá ÈÞØÚ ÁÚáÇÈ ÈÞÝ (2)

:ÝÈĭ ÇáÚÑÇÞ

Ááá ÈÚáá ĭÇÁĭ Áá ÇááĭÈ ÇáÈĭ áÓÈ Èĭá ÇáÞÇĭÓĭÈ ÇáÈĭ ßÇáÈ Ýĭ áĭÑá ÓáÈ 14áÚ æÈĭá ááÇæáĭ
.ÓáÈ 12áÚ (ÁÞĭá áĭá ÇáÚÑÇÞ) ÓÈÚ ÓáæÇÈ. æßÇá ÇááÓááæá ÍáÇááÇ Èĭá ßÑ æÝÑ æáÓíáÈ æáÏÑ
ÁáÇ ÚááÈ Áá ÇáÓÍÇÈÈ æÇáÈÇÈÚĭá Þĭ æÞÝæÇ ÁáÇá ĭÓæá ÈÓÈÑ (áĭĭáÈ ÇááÑáÓÇá) ÓáÈĭá ßáÇ
ĭÑæĭ ÇÈá ßÈĭÑ; æÁááá Þĭ ĭÇÓæÇ áÚ ÇáßÝÑ ÝíáÇ ÈáÇáĭá áÚÑßÈ æÓĭÝæÇ ÈáÇáĭá ÓĭÝÇ æáÇ
ĭĭæáÇ ÁáÇ ÈÚĭ Áá ĭÑĭ Ááíáá Ñĭá áá ÁÓÑÇÝ ÇáÞæá ÇÓáá "ÓáĭáÈ" æĭááá Úáĭ ÇáØÑĭÞ æÁĭĭááá
ÈÁáÇá ĭÈĭ ÞÈáæÇ ÇáĭÑÓ æÇÞÈĭáæÇ ÇáĭÓá ÈÚĭ Áá ĭÚÇ ááá ÇáÈÑÇÁ ĭÚæÈá ÇááÓÈĭÇÈÈ (Çáááá
.ÇáÓááá æÇÓÈÓáĭáĭ); æÞĭ ÇÓÈÓáĭ ĭĭÇÑ ÇáÓÍÇÈÈ ÝíáÇ ßÇáÈÑÇÁ æáĭÓÁÈ Èá ÈæÑ
æÝĭ ááÇæáĭ (ÝÈĭ ÇáÝÈáĭ) ĭÑÓá ÇááÚáÇá Èá áÞÑá ØáĭÚÈ ÁáÇá ÇáĭÓ æááæá ÇááæÞÝ ĭÑĭÚ
ÇáĭáĭÚ ĭÈĭ ÚáÑæÈá áÚĭ ĭßÑÈ æĭáÝÐ Ñĭá æÇĭĭ æáæ ØáĭĭÈ ÇáÁÓĭĭ (ÇááÈáÈÆ ÇáÈÇÆÈ) ÝááÇ
ØÇá ÇáÍÓÇÑ ĭáÚ ÇááÚáÇá Ááá ÇáÑáĭ ĭÓÈÓĭÑáá ÝÞÇá ÚáÑæ Èá áÚĭĭßÑÈ ĭĭÑÓ ÇááÓáĭá (áÇáĭáá
æßÇÈÑáá æáÇ ÈĭÝáá ÝÑĭæÇ Úáíá ĭáĭÚÇ : ÁááÇ ÈáÇØĭ ÈáÇ ÇáĭĭÑÇá æÇáĭĭÑÇá ÁÚæÇá ááá
.ÚáíáÇ)(3)

:ÝÞá ÇáÁæÑÇÞ æÝÞá ÇáĭÑßÈ

æÇáÐĭá ĭÕÇæáæá ÝÞá ÇáÁæÑÇÞ Çáíæá æáá ĭáÞáæá Úá ÇáÓÍÇÈÈ Øæá áĭÈ ÇáÞÏÑ ĭÚáæá Áááá
ßÇáæÇ áÓÈÞÑĭá áØáÆáĭá æáÇ ĭÚááæá æáá ĭáÞáæá Úá ÇáÓÍÇÈÈ Áááá ßÇáæÇ Ýĭ áÚÇÑß áÇ
ÈÈæÞÝ Áæ ĭæ áá ÇáÑÚÈ æÇáÑáÈ Ýĭ ĭÕÇÑ ÁÚĭÇÁ Çááá æÓÈĭ ÇááæÈ ĭÈÑÇÁĭ ÁáÇá ææÇÚÑáá
.ÕÈÇĭ áÓÇÁ

ÝÞĭ Ñæĭ áÇÝÚ Úá ÇÈá ÚáÑ (ÁÞÇá ÇÈá ÚáÑ ÈÁÐÑÈĭÇá ÓÈÈ ÁÓáÑ ĭÓáĭ ÑßÚÈĭá æÞĭ ĭÇá ÇáÈáĭ
Èĭáá æÈĭá Çáĭĭá) æÞÇá ÁáÓ: (ÁÞÇá ÁÓÍÇÈ ÇááÈĭ Õáĭ Çááá Úáíá æÓáá ÈÑÇá áÑáÓ ÓÈÚÈ ÁÓáÑ
ĭÞÏÑæá ÇáÓáÇÈ); æÞÇá ÇáĭÓá (ÁÞáÈ áÚ ÚÈĭ ÇáÑĭáá Èá ÓáÑÈ ÈßÇÈá ÓáÈĭá ĭÞÏÑ ÇáÓáÇÈ æáÇ
ĭáÚ) ÝÞĭ ßÇá ÇáĭáĭÚ ĭÚĭÓæá ÇááÚÑßÈ Ýĭ ĭÓá áÈáÇØá áá ÇáÞÈÇÆá æÇáÁÚĭÇÁ ĭÈĭÝÓæá
.ááÇáÞÓÇÓ Úáíáá æÇáÈØÓ Èáá

ÞÇá ÕÇÍÈĭ: ÁÐá áá ĭÝÈ ÇáæÞÈ ÝÁĭÈÈá Èáĭ: Èá Áá ÇáĭáÇĭ Ýĭ ÈÞĭá æáÇ áá ĭæá ĭáÑ ÁáÇ æÇáĭáÇĭ
ĭÞÞ áÏÑÇ áááÇ ßÇá ÕÆĭáÇ æÇááĭÇáĭæá ÇáÁá ĭĭáÑæá ÇáÍÓÇá ÇáÁááĭ ÇáÈÇáĭ áßÇÈá; æĭæÓáæá
Çááíá ÈÇáááÇÑ ááÚÑßÈ ßÇÈá ÇááÞÈáÈ ÍáÇá ÇáÁÓáÑ ÇáÞáíáÈ ÇááÞÈáÈ ÈÁÐá Çááá; ÝÈÑÇáá
áÓÚæáĭá ÈĭÝÑ ÇáĭáÇĭÞ æÈĭÓĭá ÇááÁá æáÞá ÇáÁÓáĭÈ
æáĭáÏÑá Çááá áá ĭáÏÑá Áá Çááá áÞæĭ ÚÓĭÓ
.ÇáÁĭÈ (40) Çáĭĭ
æÈÏÑáÇ ĭáÈ ĭÇÑ ÈÇáÁáÓ Úá ÝÈĭ áĭĭÑĭÈ ßÈÑĭ áá áĭĭÑĭÇÈ ßÇÈá æáĭ (áĭÑÈĭÇßæÈ) áÚ ÚáíáÈ 16
.ĭÈÇÈÈ

:ÁÑĭĭĭÇÈá æĭÑĭĭ ÞÈáĭ

æáæ Úáá ÇáÚÑÈ æÇáÓÑÞ æÇáÁáÑĭßÇá ÈÇáÐÇÈ áÇ ÓĭÞÞá ÇáÈÏÇÑ áÐÇ ÇáĭáÇĭ áá ĭĭÑ ááá; æáá
ÁáÞÇÐ áÁáÓÇáĭÈáá; æĭá áÁÓáÈáá; áÈÐáæÇ áá ÇáÚÇáĭ æÇáÑĭÓ æÇááÝÓ æÇááÝÓ; Áááá ĭÑĭæá
ÇáÑĭáÈ ÇáááĭÇÈ; æÇáÓßĭáÈ æÇáØáÁáĭáÈ ÇáááÓæĭÈ æÇáÈĭ ÝÞĭæáÇ ááÇá; Ýĭ
áĭÈáÚÇÈáá; Áááá ĭÞÈáæá ÇáÁáÓÇáĭÈ ÈĭÏÇÑÈáá; æÇáÈÏÇÑ ÇáĭáÇĭ æÈÓáá ÇááĭÇáĭá ááÓáÇá
ĭÚáĭ ÈÞĭá ÇáÓÚÇĭÈ ááÁáÓÇá; Áá ĭÇĭÈ ÇáÈÏÑĭÈ Çáíæá Ááĭ ÇáÁÓáÇá ÁÓĭ áá ĭÇĭÈáÇ Ááĭ
.ÇáØÚÇá æÇáÏÑÇÈ

.ÇáÇÌÈàÇÚ Úàì ÍØÉ àÒÈÑΒÉ Èìà ÇáàìÇáìíà (2)
æääÇΒ ðÒÇìÇ ÁÌÑì ΒÇàÈ ÇáÈÑÈìÈÇÈ æÇáÇÈÒÇáÇÈ ÇáìÇÆÈÈ ÈÚáá ÚáíàÇ ààÐ ÚÌÈ ÀÒàÑ
æÚàì ÑÀÒàÇ ÇáÈàÒìÞ àÚ ÇàÞÇÌÈ ÇáÀàÑÇÁ ÈÒÀà ÇáàæÇÌ ÇáÚÐÇÆÌÈ æÈæÝìÑàÇ
ááàÚÑΒÈ; æÞÌ ΒÇàÈ ÇáÈÞÌìÑÇÈ ÇáÀæáìÈ Àà àÚÑΒÈ ÇáÒÌÝ ÈÌÈÇÌ ÒÈÈ ÀáÇÝ Øà àà ÇáàæÇÌ
ÇáÚÐÇÆÌÈ; æÈæÝìÑ ÇáÚÐÇÁ æàÞàà Ààì ÇáìØæØ ÇáÀàÇáìÈ ΒÇà ìÒÚáàÇ æììàì ÚáíàÇ
.ÀÝΒÇÑàÇ

æáÚá Çááà ðÌ ÇØáÚ Úàì ÞáæÈ ÈÚÒàÇ; ÝÚáà ÒìÞ ÇááìÇÈ æÇÌáÇÒ ÇáØæìÇÈ ÝÁáÇà áàÇ ÈÚÒ
ÞáæÈ ÇáÒÇáìíà æÇááìÒáìà ÝÈÐáæÇ ÈÒÌÇÁ æÞÌ ÈÌàÚ ÈÚÒ ÇááÇá ÇáÐÌ ÇÒÈÑìàÇ Èà ÇáàæÇÌ
ÇáÚÐÇÆÌÈ

æÝì ÇááÒÇÁ æÚàì àÐà ÇàÞÒìÈ ÈÇáÐÇÈ ÞáÈ ÈÇáÈÌæá àÚ ÀÈì ÇáìÒà Èìà ÇáàìÇÒà ÇáÈì àÒÈÈ
ÒÑÇÌÞàÇ áÈæÒÚ ÝìàÇ ÇáÀÚÐìÈ (ÇáÀÑÒ æÇáØÌíà æÇáÚÌÒ æÇááæÈìÇ æÇáÒáà) æΒÇàÈ
.ÇáÒìÇÑÇÈ ÇáÒÇÌàÈ ÇáÒÌàÈ æÇÞÝÈ ÀáÇà àÐà ÇáììÇà æÞÌ Ò ÌàÈ àÐà ÇáàÇÞáÇÈ ÈÇáÀÚÐìÈ
æΒÇàÈ ÇàÞÇÝáÈ ÇáÀæáì ÈÒà ÒÈÇ æÚÒÑìà àÇÞáÈ ΒÈìÑÈ ÈÌÀÈ àÒìÑÈàÇ ÈÚÌ ØáæÚ
ÇáÒáÒ; æÀÌÐÈ ÒììÇÈ ÇáÈΒÈìÑ àà ÇáÀìæÈ ÇáÚÑÈ ÈÈÚÇàì æÈÈÑìÌ ÀÒÌÇÁàÇ Èìà ÇáÒÝæì
æÇáÀæììÈ; æÇÑÈÝÚÈ ÇáÀΒÝ Àáì ÇáÒáÇÁ ÒÇÑÚÈ Àáì Çááà Àà ìÝÚ àÐà ÇáÒÇÌàÇÈ æÀà
.ìæÒáàÇ Úáì ÌìÑ

: ÈÈÑÚ ÒÌì

æáÞÌ ÐΒÑ áàÇ ÀÈæ ÇáìÒà Àà àÐà ÇáàæÇÌ ÇáÚÐÇÆÌÈ ðÌ ÈÈÑÚ ÈàÇ ÀÌì ÇááìÒáìà; ÝÒÑÚÈ Àáì
Çááà ÚÒ æìá Àà ìÝÚà Ýì Ììàà æàÇáà æÀááà; æÀà ìì ÈÑΒÈ àÐÇ ÇáÈÈÑÚ ÇáÒì Ýì ÌàìÇà
æÀÌÑÇà æÐÑìÈà æÒÌÈà; æáÞÌ æÑÌ Ýì ÇáììÈ ÇáÒìì Àà ÈÚìÇ àà Èàì ÇÒÑÇáÒÈ ÒÐÈ ΒáÈÇ
ÝÚÝÑ Çááà áàÇ. ÝΒìÝ Èàà ìÈΒÝá ÚÒÑÇÈ ÇáÀáæÝ àà ÇáàìÇáìíà ÈÇáØÚÇà Ýì àÚÑΒÈ ÝÇÒáÈ
. àÈà àÐà ìÈæÞÝ ÚáíàÇ ΒÈìÑ àà ÇáàÈÇÆÌ Ýì ÇáààØÐÈ Èà ÑÈàÇ Ýì ÇáÚÇáà ÀÌàÚ
ÌÚÈì ÑÌÚÈ æÀáÇáì ÞæÇÆá áì Çáàìì ááÒìÝ áìÒ Çáàìì ááÞáà
ÇÒáÚÈáì æÌæÇÆì àÇ ÀÒÚÚÚÈÈ Èà ÝÁáàÇ áìá ááÀÒìÇÝ ΒÇáÚÚÚÌà
àà ÇÐÈÒì ÈÒæì Çááàìì ÌÇÌÈà ÀÌÇÈ Βá ÒÚÚÚÚÀÇá Úá àà Èàà

: ÌìÈ ÇáÈÇÑìì

æáÞÌ ÌÌÈáì ÇáÈÇÑìì ÞÇÆáÇ : Àà Èìà ØìÇÈ Ò ÌÝì àÒÌÇÞìÈ ΒáÇàΒ; Ýáà æÒØ ÀÒìÇ ÌÑÌ ÇáàÚæá
æÌΒæÇ ÀÑÌÇÁ ΒÈìÑÈ àà ÇáàÚæàÑÈ æÇÚÈàÞ ÀÌì ÀÈàÇÁ ÌàΒìÒìÇà àÐÇ Çáìíà (æàæ ÈÑΒÈ ÌÇà)
æÞÇàÈ Çáìæá ÇáàÚæáìÈ ÇáÀÒáÇáìÈ ÇáÈì ÌΒáÈ ÈÑΒÒÈÇà æÀÒÞÇÚÇ ΒÈìÑÈ àà ÇáÀÑÇÒì ÇáÈì
ÈÑÒì ÈÌÈ ÇáÇÒÈÚáÇÑ ÇáÒæÝìÇÈì. æáÞÌ ÈÑÒ àà àÐà ÇáÀÑÒ (æÒØ ÀÒìÇ) ÈìæàÑáàΒ ÇáÀÚÑÌ
ÇáÐì ÀàÒÁ ÇáìæáÈ ÇáÈÈÑìÈ æÇáÈì ÈÒØÈ ÒáØÇáàÇ Úáì àÒÇÌÇÈ æÇÒÚÈ àà ÇáÀÑÒ æÇÚÈàÞÈ
.ÇáÀÒáÇà æÀÌÐÈ àΒÇàÈàÇ ÌáìÝÈ ááìæáÈ ÇáàÚæáìÈ
æÈÒÚ àà àÐà ÇáÀÑÒ ÇáÀÈÑÇΒ ÇáÚÈàÇáìæà ÇáÐìà ÇáÈì ÑæÇÞ ÒáØÇáàà ðÑÇÈÈ ÌáÒÈ ðÑæà
Úáì ÇáÚÇáà ÇáÚÑÈì æÚáì ÀÑÌÇÁ ÒÇÒÚÈ Ýì ÀæÑæÈÇ ìΒáæáàÇ ÈÇÒà ÇáÀÒáÇà æÈÚáà
.ÀÐÚÇáàÇ ááà ÈÌÝÚ ÇáìÒìÈ áìáÝÇÁ Èàì ÚÈàÇà
ÝáÇ ÈÒÈÚÑÈà Àà ìΒæà ááÀÝÚÇà ÌæÑ ìàÈÚÑàà Ýì ÇàÞÇÐ ÞØÇÚ ΒÈìÑ àà ÇáÈÒÑ ÈÇÒà
ÇáÀÒáÇà æÈÌì ÇáìÒÇà

ÞÇá ÀÈæ ÇáìÒà Çáàìì: Àà Àæá àÇáÝÈ àÚÑì Àáì ÀááìÈ ÇàÞÒìÈ ÇáÀÝÚÇáìÈ ÀÒÈÇÐ Ýì
ÇáìÑÇÒÇÈ ÇáÒÑÞìÈ Ýì ÌÇáÚÈ ÀàÑìΒìÈ ÀÌÐÈ Úáìà àÇÌÈ Ýì ÇáÈÇÑìì ááìÈ ÀÑÈÚÈ ÀÒàÑ æÞÝ
.Ýìà ÇáÀÒÈÇÐ ÒàÑìà ΒÇááìà àÚ ÇàÞÒìÈ ÇáÀÝÚÇáìÈ æÌæÑàÇ ÇáààÈÚÑ Ýì ÇáÈÇÑìì ÇáììÈ
ææÇÒá ÀÈæ ÇáìÒà ÌììÈà Úá àÈØáÈÇÈ ÇáàÚÑΒÈ ÝÞÇá: áÇÈì àà ÈàÒìØ ÌÝÑ ÇáìàÇÌÞ; æÞÌ Òá á
Çááà áàÇ ÈÀà ÇÒÈÑìàÇ àÇÆÈ ÌÝÇÑÈ Úáì ÌÒÇÈ ÀÌì ÇááìÒáìà; æÞÌ ÌÑÈàÇ àìæÚÈ ΒÈìÑÈ àà
ÇáÀÝÚÇà Úáì àÐà ÇáìÝÇÑÇÈ ÈÌÈ ìÒÈáàæáàÇ æìÝÑæà ÈàÇ æìÞæàà ÈÇÒáÇÌàÇ ÀÐÇ
.ÇÚÈÑÇàÇ ÚÒá Àæ ÌÑÇÈ
ææÇÒá ÇáììÈ : Àà àà ÒÑæÑÇÈ ÇáàÚÑΒÈ ÈÀáìà ÇáììàÇÈ ÇáÒìÈ : ÝÑÞ
.ÇáÀÒÚÇÝ; æàÒÈÒÝìÇÈ ÇáÇÌàÇÁ (ÇáÈÌáìÈ); Èà ÇáàÒÈÒÝìÇÈ ÇáàÑΒÒìÈ
.æÞÌ ÞØÚ ÇáÀìæÈ ÇáÚÑÈ ÒæØÇ ΒÈìÑÇ Ýì àÐà ÇááìÇÌíà

: áÚÈ ÇáæÇÈÞ ÇáàØàÆà

æÀÈàÇÁ ÇáììÈ ÞÇá ÀÈæ ÇáìÒà: áÞÌ ÌÇÑ ÇáàÞÇÒ ÈìáàÇ æÈìà ÇàÞÇÌÈ Ýì ÇáàììÇà Úá ÇáÒÈÇÁ
ÇáàÞÈá æÀÌÐàÇ ÚáìÇ Úáì ÇáÈÚÒ ÀáÇ ìÈÑΒ àΒÇáà ÀÐÇ ÈÒÇÞØ ÇáÈàì ÝÞÇØÚá ÌΒáÈìÇÑ
ÞÇÆáÇ : áÇ ÈÌìÈæàà Úá ÇáÒÈÇÁ ÝÁáàÇ àÑìæ - ÈÀÐà Çááà - Àà ÈÌÒà ÇáàÚÑΒÈ Ýì àÐÇ ÇáÒìÝ
.áÒÇáì ÇáàìÇáìíà; æÀááì ÈÇááà ÚÚìà Àà ìØì ÈÚÑÒ àììÈ ÞÈá Ìáæá ÇáÒÈÇÁ
æÀáÇ ÁÚáà : Àà ÌΒáÈìÇÑ àÈÝÇÆá ÌÇÆáÇ æÞÌ ÌÇÁÈ ÇáÀìÇà ÈÒìÞ ΒÈìÑÇ àà ÀáÇáà; ÝΒÈìÑÇ
:áÇ ΒÇá ìÈÑ ÇáàÞÇÒ Èìáì æÈìáà Ìæá ÇáÒìÇÈ ÇáÑæÒ æÞÈá ÒáæÇ ΒÇá ìÞæá áì
áìÒ ÀáÇà ÇáÑæÒ Áì ÒÑìÞ Òæì ÇáÇáÒìÇÈ Àæ Àà ìÞÈÌà ÇáìÒ Çáààì ÇáÈÇΒÒÈÇà æÇáìÒ Çáààì
.Ìæà ÇÐÈÌÇáà ÌÑØ ÇàÞÈÇÌ Ýáà ìÈÞ ÀáÇà ÇáÑæÒ Òæì ÇáàÒìáÈ æÇáìÑæì; æÒìÞÈ ÇáÀìÇà Úáà
æÞÌ ÈÌà ÌΒáÈìÇÑ ÈÇáàÚÑΒÈ àÚ ÀìæÇáà ÒáÈ 1975 Òì àÚÇà ÌÇæì æÞÌ ΒÇàÈ Βá ÇáàÀÒÑÇÈ ÈÞØÚ
ÈÀà ÝÁá ÌΒáÈìÇÑ áÇ áìÇáÈ ÌÇÆÈ æÀà àÚÑΒÈà ÌÇÒÑÈ; æàÇ Ú á áà ÀáÇ ÇáÈìÇÑ ááìÑΒÈ
.ÇáÀÒáÇáìÈ

Èà àÑÈ ÇáÁìÇà æÕÌ ÐÈ Ùà ÍàÈìÇÑ; æÇÈÕÌ ááÀÐàÇà ÈàÇ áÇ ÌÙ àìÇáÇ ááÒß Àà áæáÇ Çááá Èà ÐÑÇÑ ÌæÒ ÇááÙÑßÈ ÕÌ ÌÇæÌ áÁÒÈÌÈ ÁÝÙÇàÒÈÇà áÙ ÇáÁìÇà ÐØÙÈ àà ÑæÒìÇ ÒÈÌÇÑ ì.æØÒðàì. æáßà ÑÁÌÈ ÌàÈìÇÑ ÐÌ ÈÙÌà ÝÌ ÈÌÌÌ ÝÈÑÈ ÒðæØ ÌàÇá ÀÈÇÌ æðÀÌÇÑ ÀàÇ ÈÇááÒÈÈ áßÇÈ: ÝàÐÌ ÁÌÐ ÌàÈìÇÑ ÌÒÑÌ ÙáÌ ÈÝÇÒÌá ÇááÙÑßÈ æÐáß ÈÌáÌ æÈÌáà ààÇ ÌÙááÌ ÇØàÆà Ááà áÇ ÌÙÌÒ ÝÌ ÁæàÇà æáÇ ÌÈÌÑß ÝÌ ÝÑÇÙ æáÇ ÌáÙà ÝÌ ÙÇáá ÇáÁÌáÇà æÁáàÇ ÌàØáÐ àà ÐÇÙÌÈ ÒáÈÈ; æÒáà ÌÌá ÀÑÐÇà æÁÒáÇÁ ææÐÇÆÙ ÈÌÙáà æÇÈÐÇ ÈÝÒá Çááá Áà ààÇÌÈ ÇáÒÌæÙÌÈ ÝÌ ÁÝÙÇàÒÈÇà ÐÑÌÈÈ æáßà Ùá- Ð ÇáÁàÑ ÙáÌ ÐÌÑ Çááá ÁæáÇ Èà ÙáÌ ÈæÝÑ . ÇáÐÌÇÆÑ ÈÒßá ÒÇÝ ÁàÇ ÈÇááÒÈÈ áÌ: ÝÐÌ ÈÈ ÌÌ ÌÐÑ àà ÇáÈÒÑÙ ÈÈÌÌÌ ææÇÙÌÌ áÒÐæØ ÇááÌà Áæ ààÇÌÈ ÇáØÇÙÈÈ ÝÌ ÒÇÈá ÈÙÌ Áà ÈÙÌáàÇ ÒÈÌÇÑ ÝÌ ÇÙáÇà ÒðæØ ÌàÇá ÀÈÇÌ ÇáÈÌ ÒÇáÈ ÝÌ àÙÑàÇ áÇ ÈÈÙÌ ÇáÁÒÇÈÌÙ ÇáÐáÌáÈ Èà ÙàÑ ààÇ ÝÌáÇ ÈÙÌ ÁáàÇ áà àßà àÌÌÒÌá ÈÇáÒÙæÈÇÈ ÇáÈÇáÙÈ .æÇáÙÐÈÇÈ ÇáÒÇÆßÈ ÇáÈÌ ÈßÈáÝ ÝÈÌ ÇááÌà

:ÇáÐÌÑ áÇ ÌÙÒÙ ááÈÒÑ æááÇáß ÁÒÈÇÈ ÌÈÆáÇ Çááá áÙÈÇÌá ÇáÒÇÌðÌá ÌàÒáàÇ Çááá ÁÈáÇÁ ÇáÒÌÈ æÁÈÇá ÇáÁÒáÇÈ .ÝÐÌ ÈÒÈÒáá ÝÑÐÈ àà ÇáÌÌÒ ÇáßÇÝÑ ÈÇáÇÈÒÇá ÇáÒÑÌ ÝÈááÌ æÌæÌ ÇáÌßà ÇáÈÒÌÑ ÇáÑÈÇáÌ : æÁáÌ áÁÌÒ àà ÁÙáÇÐÌ ÑÌáÈ Çááá æÝÒáá ÝÌ ÈÒÌÑ ÇáÙÑÈ áÌÌáÈ àÐÇ ÇáÌáÇÌ; æÌæÑáá ÝÌ ÇÐßÇÁ ÑæÌ ÇáÌáÇÒ áÌ ÇááÌÇáÌá ÇáÁÝÙÇà ÇáÐÌá ØÌáÈáá :ÇáÁÌÌÈ; æÒáÒÑÈ ÙÌáÈ ÇáæÙÌ ÁÙÒÇÈáá æÁáÝÒáá æÐáæÈáá ÌÈÌ ÈÇÈ áÒÇá ÌÇá ÇáßÈÌÑÌá ÌÐáÈ ÈáÑÒÈ ÈÇáÁÝÇÈ ÌÈÌ ÈÑßÈáÇ ÈÐáá ÁáÇÈ ÇááæÈ Áà ÐÙÑ ÇáÐÙÑ : æÌÐáá

ÌÑÌÈ àÌÑÌÇ àà ÌÈÐ ÝÌÙÙÙÙÙÙ ãßÇá ááÒÌæÝ Áæ ÇáÒáÙÙÙÙÙÙÙÙÙÙÙÇà æÙØÇÁ ÇáÙÑÈ àà ÁáÝÒáá æÁÑæÇÌáá ÁÒÌá ÈßÈÌÑ àà ÈÐááá àà ÌæÈáá; æÌÙß Ùá ÇáÑæÌ ÇááÙáæÌÈ ÇáÙÇáÌÈ ÇáÈÌ ÌÐÈá ÈàÇ ÇáÙÑÈÌ æáæ ÌÈÌÝÐ ÌÌáÈÌ æÌÈÝÌÑ ÌáÇÒÇ ààÇ ÌÑÝÙ áÙáæÌÇÈ .ÇááÌÇáÌá æáÇ ÈáÒ ÇáÇáÈÒÇá ÇáÌáÐÌ ÇáÐÌ ÌÙÈÈÑ ÒáÈ ÈÇÑÒÈ áááÌÇáÌá ÇáÙÑÈ; ÙÌÇ ÇááÙÑÝÈ ÇáÙáÌÐÈ ááßÈÌÑ áááá ÈÇáÒáá æÇáÐÌÇá æÒÌÇá ÇááÇÝáÈ æÁÌÇÈ ÇáØÙÇá æÇáÒÑÇÈ æÇáÈÒÇá ÁÐßÇÑ ÇáÒÈÇÌ æÇááÒÇÁ; æÈáÇæÈ ÇáÐÑÁá; æÁÌÇÈ ÇáÒÝÑ; æÁÌÙÌÈ ÇáÐÈÇá ààÇ ÌáÈá ÁáÌ .ÇáÁÝÙÇà ÈÇáÇÐÈÌÇÁ æÇáÈÁÒÌ áÇ ÈÇáßáÇá æÇáÈÙáÌá àÐÇ ÙÌÇ ÇááÁÒÓÇÈ ÇáÈÌ ÁÒÑÝ ÇáÙÑÈ ÙáÌ ÇáÒÇÆáÇ ÌÇÌá ÁÝÙÇàÒÈÇá áááÌÇáÌá Áæ ÝÌ .ÈÇßÒÈÇá ááááÇÌÑÌá æÝÌ ÒÈÌ ÇááÌÇáÇÈ ÇáÈÙáÌáÌÈ æÇáØÈÌÈ æÇáÇÌÈáÇÙÌÈ æÌÈÌ ÇáÙÒßÑÌÈ

: ÁáæÑ ÌÈÝÑÌ ÈàÇ ÇáÙÑÈ æááÇáß áÒÇßá ÇÒÈÙÒÌ ÌáàÇ ÙáÌ ÇáÁÝÙÇá Áæ ÁÙÌá ÙáÌáá ÇáÇáÈÌÇá ÁáÌ ÁÒÇáÈáÇ ÝßÇá ÇáÝÑÌ ÙáÌ ÌÌ ÇáÙÑÈ° ÒÇáÌáÇÝÇÈ ÇáÌÇÌáÌÈ æÇÙáÇÐ ÇáØÑÐ àà ÐÈá ÈÙÒ ÇáÌÈáÇÈ ÙáÌ .ÇáÁÌÑÌ; æÇáÈáÒÌÈ ÈÌá ÐÇÌÈ ÇááÌÇá Áæ ÇáÈÐÑÌÈ ÈÌá æÌáÇÈ áÙÑ ÇáÁàÑÇÁ

:ÁÙÌÇÁ Çááá ÌÌÑßæá ÇáÌØÑ æáÐÌ ÁÌÑß ÁÙÌÇÁ Çááá ÇáÈÇÑÒæá æÁÙæÇááá ÇááÈÒÈÑæá ÈÁÒáÇÁ ÇááÒááÌ ÒÌÇáÈ ÇáÌæÑ ÇáÐÌ ÌÐáá Èà ÇáÙÑÈ ÇáÁá ÝÌ ÇááÙÑßÈ; æÇáÑæÌ ÇáÈÌ ÈÒÑÌ ÝÌ ÇáÌáÇÌ æÇááÌÇáÌá ÒÒÑÌÇá ÇááæÑ ÝÌ ÇáÙáÇá ÈÒÈÈ æÌæÌ áÁáÇÁ ÇáááÇÌÑÌá ÇáÁáÒÇÑ ÇáÙÑÈ; ààÇ ÌÙá ÇáÁÙÌÇÁ ÌáÈÝÒæá ÈßáÌÈáá ÌÒáæá ÌááÇÈáá ÇááÒáæáÈ ÙáÌ ÇáæÌæÌ ÇáÙÑÈÌ; æÌÒÙáæá ÇáÝÈá ÒÌáá ÈÇÒá ÇáæáÇÈÌÈ æÇáÈÒßÌß ÈÇáÙÇÌÇÈ ÇáÒÇáÌÈ ÇáÈÌ Ø áÙ- Ð àà ÁÌááÇ ÇááÌÇáæá ÇáÙÑÈ ÇáÌáÇ æáÌÑæÇ ÇááÙÌá; ÌÈÌ ÌÇÒÈ ÇáÌáÈ ÙáÌ ÈÙÒ ÇáÌááÈ; æÁÌÐæÇ ÌæÙÑæá ÒÌæÑ ÇááÒÁæáÌá ÝÌ ÈÇßÒÈÇá ÙáÌ ÇáæÌæÌ ÇáÁÒáÇáÌ ÈÌá ÇááÌÇáÌá ÇáÁÝÙÇá æÌÁÒæááá ÁÒÇ ááÈÒÌÐ ÙáÌ ÌÑßÈáá .æááÙ ÇÙØÇÆáá ÇáÇÙÈÑÇÝ ÇáÐÇæáÌ ÈÈÙÒ áÁÒÓÇÈáá æáßá ÌÐæÑ ÇááÌÈÈ ÇáÙáÌÐÈ ÇáÈÌ ááÈ áÙ ÇáÁìÇá ÈÌá ÇáÁÝÙÇá æÇáÙÑÈ àà ÌáÇá ÈÒÇÈÐ ÇáÙÑÈ ÙáÌ ÇááæÈ æÇáÈÒÇá ÌáÇÌÐ ÇáÐÈÇá æÇáÁáÐÇÁ ÈÇááÝæÒ ÝÌ ÁÈæá ÇááÙÇÑß ÇááÒØÑáÈ ÌÙá ÇáÁÝÙÇá æáá Ááá ÑÌæáÈ æÇÈÇÁ æÒáá æÝÑÇÓÈ ÌÌÑßæá Áà áÁáÇÁ ÇáÙÑÈ áÇ ÌÇÁæÇ áÙÑÒ ÐÑÌÈ Áæ áÈÇÙ ÒÇÆá Áæ ÒÝÒÇÝ àà ÇáÁàÑ æÁáàÇ ÌÇÁæÇ áÐÒÌÈ ÒÈÑÌ áÌ: ÇáÒáÇÌÈ æÇáÌáÈ æÇÌÌÇÁ ÌÌá Çááá àà ÌÌÌ æÁÐÇáÈ ÇááÌÈáÙ ÇáÁÒáÇáÌ ÝæÐ áÒÇÈ ÌÑÇÒÇá æÈáÌ .æØÇáÐÇá (æÁáàÇ ÌÙÑÝ ÇáÝÒá áÁáá ÇáÝÒá Ðææá) æÌÙß Ùá ÇáÇÌÈÑÇá ÇáÙáÌÐ ÇáÐÌ Ìßáá ÇáÁÝÙÇá ÈÌÇÝÙ àà ÌÌááá ááÙÑÈ ÇáÐÌá ÌÙÈÈÑæááá ÁÌÝÇÌ ÑÒæá Çááá ÒáÌ Çááá ÙáÌá æÒáá ÌÈÌ ðÇá ÌæáÒ ÌÇáÒ ááÇ: (ÁáÇ áÙÈÈÑ ÌÈ ÇáÙÑÈ ÌÒáÇ àà ÌÌááÇ) æáßá áÇÈÌ Áà Ìßæá áÙáæáÇ áÌ ÇáÌáÌÙ Áà ÇáÙÑÈ áÇ ÌÝÙáæá ÒÌÆÇ ÈÌæá ÇáÁÝÙÇá æáÇ .ÌÒÈÒÌÙæá (Ýáá ÒÇáááÌ ááÙÇá) ÇÒÈÌÑÇß ááá: æÝÌ ÌÈÇá ÇáÌáÒÈ ÇáØæÌáÈ ÐÇá ÌßáÈìÇÑ; æáßá ÙáÌáÇ Áà áÇ ááÒÌ ÁááÇ ææÇÌá áÒßáÈ ÇááÌáÌá ÇáÐÌá ÌÐØáæá ÇááÌá ÝáÇÈÌ àà ÇáÐÇÐáá æÙáÌáÇ Áà ææÝÑ ááá ÇáÌÌÇá æÇááÁá ÝÌ . ÇáááÇØÐ ÇááÌÑÑÈ ÇááÌÌÈÈ ÈÇááÌá

: ÇáÐÌÑ æÇáÈÒÑ

æĪĒÇÇÇ áÇ íŪíĒä Ūä ÇáĒÇÁ Āä ÞĪÑ Çááá ĪÇÑ; æĀāā áÇ ÑÇĪ āāŌíÆĒā; æáÇ āŪÐĒ áĪßāā; Āáíā
íÑĪŪ ÇáĀāÑ ßāā; ĒíĪā āāßæĒ ßá ŌÆ; æÇáĒĒŌÑ áÇ íāāßæā ÇŌÇÁ ÇáÞĪÑ ŌíÆÇ ; ĀāāÇ æĪĒ ŪáíāÇ
ÇáĀĪÐ ĒÇÁĀŌĒÇĒ æÇáāĒĒÇÆĪ ĒĪĪ ÑĒ ÇáĀÑĒÇĒ
ÝÇáāĪÇáĪæā íŪĪæā æāā Ūáí ŌÑĪÞ ßÇĒĒ ŌÇÆÑæā æĀŪĪÇÁ Çááā æĒĪÞŪæā æĒĪÝŌæā
. æŌíŪāā ÇáÐĪā ŪáāæÇ Āí āāÞĒĒ íāÞĒĒæā
ÑĒĒÇ ÇŪÝÑ āāÇ ÐæĒĒÇ æĀŌÑÇÝäÇ Ýí ĀāÑāÇ æĒĒĒ ĀÐĪÇāāÇ æÇáŌÑāÇ Ūáí ÇáÞæā
ÇáßÇÝÑĪā

ÑĪÇÁ æĀĪĪÇĒ

. [ĪŌÑ Ýí àĪĒÉ ÇáĪāÇĪ - ÇáŪĪĪ ÇáĒÇŌŪ æÇáĪāŌæā- ŌÝÑ 1410āŪ; ÇáāæÇÝÞ ŌĒĒĒĒÑ 1989ā*]
: ÇáĪāĪ āāā æĪĪā æÇáŌáÇĒ æÇáŌáÇā Ūáí āā áÇ æĒĪ ĒŪĪā; æĒŪĪ
ÝāßÐÇ æŪáí Ōæā ÇáŌÑĪÞ āā "ŌāĪĒ ĪÑā" ĀāĪ "ĒŌÇÑĪ ßÇÑ" ĪĒĪ āŌāŪ ÇáāŌĪ Ýí "ĪāĒĒÇÑ" ßĀāß
ĒŌĪÑ Ýí ĒŌĒÇā æÇĪĪ; ÇáŪáÇá ÇáæÇÑÝĒ; æÇáĒĒÇÑ ÇáĪÇáĪĒ; æÇáĀæÑÇÞ ÇáĪÇáŪĒ; ÞŌŪĒ
ĀÑŌ æÇĪĪĒ Ūáí āĪ ÇáĒĒŌÑ ĒāŌĪ ŪĪĒ ŌÇŪÇĒ æßĀāß āā ĒĪÑĪ āā ÇáÑæŌ ÇáāŌĪÑ ÇáÐĪ ÇĒĒĪĒĒ
āāā ÇáāŌĪÑ; ÇáŌÇÑŪ ÇáŪÇā ÇáāæŌā ĒĪā ßÇĒĒ æ"ĒŌÇÑĪ ßÇÑ" ĪāÑ Ūāā ÇáāÇÑ Ýí ÑÇĒŪĒ
ÇáāāÇÑ ÝāÇ ĒĪĪ āā ÇáŪĪæ ĀĪĪÇ æáÇ ĒŌāŪ āā ÑßŌÇ ; æāĪĪāĒ "ĒŌÇÑĪ ßÇÑ" āĪ (āÑßŌ ĒĒæÇā)
; æāāŌĪ Ūáí āÐÇ ÇáŌÇÑŪ æŪáí ĒŪĪ āŌÝ (ßā) Āæ ĀÞā āā āÑßŌ ĒĒæÇā; Ēā Āā ÇáāæÇÞŪ
ÇáŪŌßÑĪĒ āāĪÇáĪā áÇ ĒĒŪĪ ĀßĒĒ āā æÇĒĒĪ āĒÑ; æĪāÇĪÞ ÇáāĪÇáĪā áÇ ĒĒŪĪ ĪāŌĪā āĒÑÇ Ūā
ÇáŌÇÑŪ ÇŌĒŪĪÇĪ áÞÇÝāĒ æÇÑĒĒ Āæ ĪĒÇĒĒĒ ĒĀāā ÇáŌÑĪÞ āāāæÇĪ ÇáŪÐÇÆĪĒ ÇáÞÇĪāĒ āā
.ÑæŌíÇ ĀāĪ ĪæĒĒ ßÇĒĒ

: ŌāÇáĪ

æĪŌáÞ Āāā ĀÝŪÇáŌĒÇā Ūáí āÐÇ ÇáŌāā ÇáāāĒĪ āā "ŌßÑĪÑā" ĀāĪ "ĪāĒĒÇÑ" ÇŌā (ŌāÇáĪ) æáŪā
ÇáĀŌā ÞĪ Ā Ī Ð áĀā ÇáŌāā íÞŪ ŌāÇá ßÇĒĒ; æāæ ÞŌŪĒ ĀÑŌ æÇĪĪĒ Ūáí āĪ ÇáĒŌÑ ; æßĀāāÇ
āŌŌĪ ĀĪŌÑ áĀā ÇáĀŌĪÇÑ ÇáāĒĒĒĒ; āā ÇáāŌāŌ æÇáĒĒĒ æÇáĒĒæÞ æÇáßāĒĒĪ æÇáĪÑÇÞ
æÇáĪæŌ æÇáĀŪāÇĒ æÇáÑāÇā æŪĪÑāÇ āā ÇáĒĒÑÇĒ ÇáĒĪ ĒŌĒĪāĪÇ ÇáĀāÝŌ æĒĒĒ
ÇáĀŪĪā; ĒŪŌĪ ŌŌĪ āÐÇ ÇáŌāā ÇáŪĪĒ. æĪāĒŪā āÐÇ ÇáŌāā ÇáÑĪ Çā æáÇĪĒĪ (ßÇĒĪŌÇ æĒĒæÇā)
ĒĪĒĒÞā ÇáĀāāÇÑ ÐÇĒ ÇáāÇÁ ÇáÐĪ íŌĒā ÇáĪāĪ - ÇáÝŌĒ- æĒĒĪÝÞ āÐā ÇáĀāāÇÑ Ýí ÇáŌĪÝ ĪĒĪ
ĒŌĒĪ ĒĀāæÇĪāÇ ÇáāĒĒāÇŌāĒ ÇáĒĪŌÇĀ āŪ ÇáĪĪÇæā ÇáĒĪ ĒĒÝÑŪ āāāÇ Āæ ĒŌĒ ÝĪāÇ ÝĒŌßā áß
.āāÇŪÑ ŌÇĪÑĒĒ ĀĪ ÇÐĒ; ĒĀĪÐ ĒāĪÇáŪ ÇáÞāĒĒ æÇáĀāĒĒÇ
æÝĪ āÐÇ ÇáŌāā āŌÇÑ "ĒĪÑÇā" ÇáÐĪ ĪĪŌ Ēā ÇáāĪÇáĪæā āā ßá ĪÇĒĒ Ūáí ĒŪĪ áÇ ĪĒĪÇĒŌ æÇĒĒ
āĒÑ

æĪĒĒ ÇáŌÑÇĪ ÇáÐĪ áÇ ĪĒĒāÝ Ūā ŌÇĒÞā (āŌÇÑ ĒĪÑÇā) āā ĪĪĒ ÇáĀāĪĒĪ; æÝĪā ÞæĒ āāĪæĒĒ Ýí
āßÇā íŌāĪ (ÞáŪĒ Ō őĪ) Āæ (ÞæÇĪ ŌÑĪ) ĀĪ ÇáÞāŪĒ ÇáĪāÑÇĀ - æÇáĒĪ ĒĀāā ÇáŌÑĪÞ ĀĒāÇĀ
āÑæÑ ÞÇÝāĒ ŌĪāĒ Āæ ŌÇĪāÇĒ ŌÇĪÑĒ - Ūáí āÞÑĒĒ āā āāÑŌÇáāĪ ÇáĪāæĒĪ ĀĪŌÑ āŌĪÞ Ūáí
ÇáÞæÇÝā ÇáÑæŌĪĒ ÇáāÇÑĒĒ - æŪáí Ōæā 3 ßā- Ēā ĒŌĪÑ āā āāÑ ŌÇáāĪ ÇáĪāæĒĪ ĪĒĪ ĒŌā "ÞÑā
ĒÇŪ" æ"āĪÑ ĒĒŌā ßæĒ" Ēā "ŌßÑĪÑÇ" (æÇĪĪ ÇáŌßÑ) æāÐā ÇáĒĒÇĒĒ ÇáĀĪĪÑĒ ŌÇÞŌĒĒ Ýí ĪĪ
.ÇáāĪÇáĪā æāĪ āā āĪĪÑĪÇĒ æáÇĪĒ ßÇĒĒ
Āā Ç "ŌßÑĪÑÇ" ÝÞĪ ÇĪĒĒÞ ÇáāĪÇáĪæā ÝĪāÇ ÇáĪŌÇā ÇáĀāāĪ (ßāÑĒĒĪ) ÇáĒĒÇĒĪ; æÇáÐĪ ĪĪŌ
ĒßÇĒĒĒ ĒĒĀāĪāāÇ æÇáāßæā āā ÇáĪŌĪ; æßÐāß ÇáÞŌ ÇáāĪÇáĪæā Ūáí ÇáĪŌÇā ÇáĀāāĪ ÇáĒĒÇĒĪ - ĪŌÇā
.ÇáĪÇĪ (ÇáāĪÇĒÑÇĒ) æāā ĪĒÞ ŌāĪ ÇáĪŌÇā ÇáĀāāĪ ÇáāĪŌ ĒßÇĒĒĒ æāæ ĪŌÇā ÇáŌÑŌĒĒ
āÐā ÇáāÑÇßŌ æÇáĒĪ ĒŪĒĒÑ ŌÑĪÇā ÇáĪĪÇĒ āāĪæĒĒ áÇ ĒĪĒÇĪ ĀāÇ áĒĒŌĪÞ ÇáĪāĒĪ ĒĪā ÇáāĪÇáĪā
Ēā ÇáŌÇá ŌÑĒÇĒ ŌÑĪŪĒĒ āĒĒāÇĪĒĒ āĒĒĒĒĒ ŪáíāÇ áĒĒæĪ Ýí ĪĪ ÇáāĪÇáĪā æĒÇáĒĒÇĒĪ ĒĀĪ ĀāĪ
ÇáĀŌÇĪĒ ĒÇáāŪÇā ÇáŌĪæŪĪ ÇáÐĪ ĪÑĀŌā āĪĒĒ Ýí ßÇĒĒ. æāÐā ÇáāÑÇßŌ "ĒŌÇÑĪ ßÇÑ".
āŌÇÑ"ĒĪÑÇā"; "ĪĒā ÇáŌÑÇĪ"; "ÞáŪĒ ŌÑĪ" ĒÇáĀŌÇÝĒ ĀāĪ ÇáŌÑĪÞ ÇáŪÇā ÇáāæŌā āā
"ĪĪÑĒÇā" ĀāĪ ßÇĒĒ æÇáÐĪ ĪāĒā ŌÑĪÇā ÇáÞāĒĒ ĒÇáāŌĒĒĒ āāāŪÇā; æÇáÐĪ ĪŪĒĒĒ ĀŪáÇÞā ÇáāÞĒĒā
.āāĪæĒĒ
æāÐÇ ÇáŌÑĪÞ āæ āŌÞĒ ÇáĒĒŪĪāÇĒ ÇáĪāÇĪĒĒ ÝĪāÇ ĒĪāāÇ áÇŌĒŌÇŪĒ æĒĪāæĪ āĒæÇŌŪĒĒ Āā
.ĒĪā ĀŪáÇÞā

: ĀāÇā æāĪŌĒ ĀĪāÇÇÇ ; ĀāÇā æāĪŌĒ ĀāāÇÇÇ

ßÇā ĪßāĒĪÇÑ Ūáí Ōæā ÇáŌÑĪÞ āā "ĒĪŌÇæÑ" ĪĒĪ æŌāāÇ "ĒŌÇÑĪ ßÇÑ" ĪĪĒĒĪ Āā ĀāÇāāÇ āĪÝĪā
: ÑĒĪŌĪā ÇáĀā
.ĀŪáÇÞ ÇáŌÑĪÞ ÇáŪÇā (ĪĪÑĒÇā - ßÇĒĒĒ Āæ ÑæŌíÇ- ßÇĒĒĒ) -1

.ŌÑĒ āŌÇÑ ĒĪÑÇā -2

ÝßāĒ ĀÞæā āā: Āæ ĒŪā Āā ÇáĪŌĒ ÇáĀŌáÇāĪ æĪĪā ÞÇĪÑ Ūáí ÇáÞĪÇā ĒāÐĪā ÇáāĪÝĪā æĒĒĪÞĪÞ áÇĒĪā
ÇáĀāāĪĒĪ; ÝĪÞæā āĪ: ĀŪā ĀāāÇ ÞÇĪÑæā ĒĀÐā Çáāā -ßĪŌĒ ĀŌáÇāĪ æāæ ÇáĒĒŪĪā ÇáÐĪ ĪÑĀŌā
.ĪßāĒĪÇÑ- Ūáí ĒĪÞĪÞ āÐĪā ÇáĀāÑĪā
ÝßāĒ ĀÞæā āā: áŪāß ĒĪÇĪĒĒ ĀāĪ ĀāÇ ĒŪŌ ŌÑÝß Ūā ÇáĒĒŪĪā ÇáÞāĒĒ ÇáĀĪÑ ÇáÐĪ ĪŌÇŌÑß áÇĒĪā
.ÇáÞŌĪĒĪā æāæ ÇáĪāŪĪĒĒ ÇáĀŌáÇāĪĒ

æáþí ßáÈ ÌÑíÒÇ æĀāÇ ÈÌÇæÈ ÇāāāāíÓ ÍßáÈíÇÑ Āā ĀþÑ Ýí þáÈā Āā áíÓ ÈĀāßÇā ÇáíÓÈ æíĪā Āā íÓØáÚ ÈāÓĀæáíÈ ÝÈí ÇáÈÚæÑ ÇāāāāÈ ÇáÈí ÐßÑáÇ ĀāÝÇ ; æáíÓ ÈāþĪæÑā Āā íĪāá Úáí ßÇāāā .
ĀÚáÇþ ÇáØÑíþ æÝÈí áØÇÑ ÈÌÑÇā
æÈäÇÁ Úáíá ÝßáÈ ĀÑíí Āā ĀþÑÈ Āáí Ðāāā Çáíßā ÇáØÑÚí ÈÇāāÓÈÈ ááþÇÆā áÚ ĀíĪí ÓÇā
āÓÚæí (ÇáþÇÆí ÇáÚÇā áÈāÚíā ÓæÑÇí áÚÇÑ ÇáÐí íÈÓāā ÚÓÑ æáÇíÇÈ ÓāÇā ßÇÈā æÇáÐí íÓßā
ÌÓÁÇ āāāÇ āā ÇáĪáÚíÈ ÇáĀÓáÇáíÈ ÇáÈí íÑĀÓáÇ ÇáĀÓÈÇÐ ÈÑāÇā ÇáĪíā ÑÈÇáí). áþí ßáÈ
:Āþæá áíßáÈ íÇÑ æáĪā Úáí āÓÇÑÝ ÈÑæÇā
.Āā áþÇÁß áÚ áÓÚæí ÇáĀā ÝÑÓ ÓÑÚí æáÆā ÚíÈ Āáí ÈíÓÇæÑ Īæā ÇááþÇÁ Èā ÝĀāÈ ĀÈā
ÝþÇá áí : ĀÈā; þáÈ: áÚā ĀÈā ÓÑÚÇ áĀāß ÈÝæÈ ÝÑÓÈ ÈþÑÈ ÇáĀÓÇíÈ ÈÇāáÚÇā ÇáÓíæÚí Āæ
.ÈÈā ÚÑÓā æÈÓáÓá ßíÇāā
.ææÇÝþ ÍßáÈ íÇÑ æÑí È ÈÇááþÇÁ

: ææþÝ ÍßáÈÈ ßÇÈā ÇāāÈäÇÝÈ
ææÓāāÇ ÈÑæÇā æßāāÇ ĀāÇá Āā íáÈÐí ÍßáÈíÇÑ ÈĀíĪí ÓÇā áÓÚæí æíáÓþÇ āā Āíá ÇíÈÈÇÈ Çáíßā
ÇáÓíæÚí ÇāāÈäÇæí āā ĪÐæÑā; æáß Āā ÈÈÓæÑ ÓÚÝ ÇáĪæáÈ āā ĪáÇá áþÇÁ áĪÈ áÚ áĪæÚÈ āā
ÇāāÓÇÑÚíā; áþí ÓáÚÈ áĪÈÇ āā ĪáÇá ÇāāÐíÇÚ íÈßāā áÚ áĪæÚÈ āā ÇāāÓÇÑÚíā ÇáÐíā ĪÇÁæÇ
íÈÐāÑæā āā ĀÚáÇþ ØÑíþ ÈÑæÇā - ßÇÈā æÇáÈí ÈÓßā ááÝáÇíā ÚÓÈ ÇáĪíÇÈ áĀāāā íÑíĪæā Āā
íæÓāæÇ ÈäÇÑāā ÇáÈí ØÇÈÈ æíÇā ÐØÇÝáÇ Āáí ßÇÈā áĀā áÐÇ áæ ææÓāāā ÇáÓæáí ßí íÈíÚæÇ Īáí
.ÈÓÇÈíāāā āā ÓÇÆÑ ÇáÈäÇÑ Ýí ÁÓæÇþ ßÇÈā æāā ĀÈäÇā áÐā ÇáÈäÇÑ íÚíÓæā ÈÐíÈ ÓāÈāā
þÇá áĪÈ : ĀāÇ áā ĀÚáþ ÇáØÑíþ; þæáæÇ áāāĪÇáĪíā : Āā íÝÈíæÇ ÇáØÑíþ áßā æāāÇ. æßáÈ ĀÓáÚ
áÚÈā ÇáÑþíÐÈ ÇáÈí íÈæÓá ÈäÇ áĪí áĀáÇÁ ÇāāÓÇÑÚíā Āā íßæææÇ æÇÓØÈā áĪí ÇāāĪÇáĪíā ÝßÇā
íÑíí ĀÓāÇÁ ÇáþÇíÈ (Óí ÇÝ ÓÇíÈ - ÓíÇÝ ÇāāíÈÑā - ÇāāāāíÓ þáÈ ÇáĪíā ...Çáí). æáþí ĪÇÁáÇ ÇáĀí
ÇáíßææÑ ĪáÓÈ ĀāÓ ÇāāæÇÝþ 19/8/89 ÈÑÓÇáÈ ææĪāÈ āā áĪÈ Āáí ĪÇí ÓíÑ Úāā - þÇÆí ÇáÇÈíÇí
Ýí áĪíÑíÈ ÈÚāÇā - áíæþÝ ÇáþÓÝ Úáí ßÇÈá; æßÇáÈ áÐā ÇáÑÓÇáÈ ĀíĪí ÑÓÇÆá ÈáÇÈÈ æÓáÈ
.Āáí ÇáíÇí ÓíÑ Úāā Ýí áÐÇ ÇáÓāÑ āā áĪÈ

ßÇā áÐÇ ÐÈá ÈáÇÈ áíÇá Ýí "ÑíÇ" (āÑßÓ ÈāÓíÑ) ÝĀþæá Ýí áÝÓí áíÈ ÓíÝ (ÇææØā) æ(ÇáĀāÈÇÁ)
æ(ÇáÓíÇÓÈ) ÈÓáÚ áÚÈ áĪÈ ÝÈÓÈÚāāāÇ áÚ ÇāāĪÇáĪíā áĀā áÚÈ Āāā ÇáÓ áÇá ÇáÈÈÑæáí
(ÇáíÓÇÑ ÇāāÈæÑā ÈÇáííÓā) ĀÓí ÝÚÇÚÈ æĀßÈÑ ÚáÚÈ Úáí ÇáĪáÇí æÇāāĪÇáĪíā āā áĪÈ áÝÓā
áĀāā íÈßāā ÈāāØþ ÇáÓÚíÝ ÇāāāÓæā; æĀāÇ Āāā ÇáÓ áÇá ÇáÈÈÑæáí ÝĀāāā íÓÚÑæā ÈþæÈ áĀā
.ÈØæāāā āāÝáÈÈ ÈÇáßÇÓ æÇāāÇÓæÈ
æßÇā áĪÈ íÓßæ Āáí ÇāāÓÇÑÚíā æĪæí ÇáÚÑÈ Ýí "ØßÑíÑÇ" æ"ßæáÓÈÇā" æ"ĪáÇá ĀÈÇí" æ"áíĪÇā"
æíÚíí áÑÈ ÈÚí áÑÈ Īæá æĪæí ÇáÚÑÈ þÇÆáÇ : Áí áÈÑÑ áæĪæí áĀáÇÁ ÈÚí ĪÑæĪ
ÇáÑæÓ; ÝÇáþÓíÈ ĪáÇÝ ĪÇíáí Èíā ÇáĀÝÚÇā ĀāÝÓāā æÈĀāßÇāāā Āā íĪææÇ þÓíÈāā Ýíā Èíāāā
Èā íÓíÝ áĪÈ áþí ĀÚØí áĀáÇÁ ÇáÚÑÈ ÝÑÓÈ áØÑ ÇáæäÇÈíÈ Ýí áÓÇíĪ ÇāāāÇØþ ÇáÈí íĪææā
.ÝíáÇ
ĀÑĀíÈ ÓÚÝ ÍßáÈÈ ßÇÈā ÇáÓíæÚíÈ; ÝáÇÐÇ Úáí ÇāāĪÇáĪíā Óæí ÇáÈāÓíþ æÇáÈÚÇæā; ÈÚí
;ÇáÈæßá Úáí Çāāā ÈÚÇáí

: ÐÐíÝÈ ĪáþÇÁ ÈÈíĪ ĀāÇá ÇáÚþÇÁ
Ýí áÐā ÇáĀíÇā ÇáÈí ßáÇ áÈÐæþ ÝíáÇ áÚÓæá ÇáĀāÇáí æáÈØáÚ ÝíáÇ Āáí Èíþíþ ÇáĀāÇá; æþÝÈ
ĀāÇ æíßáÈíÇÑ ÈíÈ ÚáÇá ÇáĀÓíÇÑ ÇáæÇÑÝÈ æÚÈí Çāāā ĀāÓ; áāÑÓāā Āáí ÇáÓāÇá áíÈáÚ
.ÇáþÇÆí (ĀíĪí ÓÇā áÓÚæí) ÈþĪæāāÇ íÈí íĀÈí Āáí ÈāÓíÑ áāÑÈÈ ÇááþÇÁ ÇáÓÇÑ áÚ ÍßáÈíÇÑ
þÇá áí ÍßáÈÈÇÑ: áþí ĀÐÇÚÈ ÇáÚ (B.B.C) æĒĀ ßáíā ÁÚíā ÓíĪ ĪáÇá ÁÚÇ æáíĪ áþÇíÈ áÓÚæí
ĀÈäÇÁ ÚæíÈāā āā (ÇíÈäÇÚ ÓæÑÇí áÚÇÑ); æáþí þÇáÈ ÇáĀÐÇÚÈ: Āāā þí ÐÈá ÈáÇÈæā āāāā
.ĀÑÈÚÈ ßÈÇÑ æÐßÑ Āā (þÇÓí ÁÓáÇā ÇáĪíā æĪ.ÍÓíā) āā Èíā ÇáþÈáí
æþí áÚÑÈ Āáí æĪā ÍßáÈíÇÑ æþí ÇáÈþÚ ÈÇáÓæÇí ÈĀÈÑÇ ááíÇíÈ ÇāāÑæÚ ÇáĀíā ÇáÐí ÇþÈ
ÑÝ; æßÈÈ ÍßáÈíÇÑ ÇÓÈáßÇÑÇ ÓííÇ ááÐÇ ÇáíÇíÈ ÇāāÓáÓá; æĀÑÓāā Āáí áßÈÈā Ýí ÈíÓÇæÑ
.áíþæā ÈÈÈáíÚā Āáí ÇáĀÐÇÚÇÈ æÇáÓíÝ
ßáÈ þí ÇÈÝþÈ áÚ ÍßáÈíÇÑ Āā áÇ íÚÇíÑ ÈÑæÇā æáæ ÇáÈí ÇáĀāÑ ØæíáÇ íÈí íÈā ÇááþÇÁ; æáĪí
Èáþíā áāāÈĀ ÇáÝÇíÚ þÑÑ áÚÇíÑÈ ĀÝÚÇáÓÈÇā æāÓíÈā ÓíÓíÇ Āā íÚÇíÑ áĀā ÇáíÑþ þí ÇÈÓÚ
.Úáí ÇáÑÇþÚ æþí íØæá ÈäÇ ÇáĀāÑ
Èā þÇá áí ÍßáÈíÇÑ: áĪā áÓÈÚíæā Āā áþĪā ÓíĪ ĪáÇá áāáíßáÈ ÇáØÑÚíÈ Èíßā Ýíā ÍÓÈ ÇáØÑíÚÈ
.ÇáĀÓáÇáíÈ æþáÈ áá: áÇ Èí áí ÇáĀā Āā ĀþÇÈā áÓÚæíÇ

:áĪæ ÈāÓíÑ
æÚáĪáÇ ĀÓáÚÈ ÇáÓíÑ Āáí áÓÚæí æĀíÐÈ áÚí ĀÈÇ ÇáíÇÑÈ æĀÈÇ áÇíÑ æÚÈí Çāāā ĀāÓ
æÈæĪāāÇ Āáí áþÑ ÇáĪáÚíÈ Ýí "ĪáÈäÇÑ" ÝÇÓÈþÈāāÇ (ÈÓā Çāāā) áÓÇÚí (ÚÚíāí) áÓĀæá æáÇíÈí
ßÇÈíÓÇ æÈÑæÇā áĪí ÇáĪáÚíÈ; æÁÚí ááÇ ÓíÇÑÈ æíÑí áÚáÇ áĪæ ÈāÓíÑ; æÝí "ÑíÇ" ÚÑÈÈ
ÇáÓāÓ ÝþÑÑáÇ Āā áØæí áíáÈäÇ áÐā Ýí ÈíÈ (ÈÓā Çāāā); æÝí Çáíæā ÇáÈÇáí ÈæĪāāÇ Āáí
. "ÈÇÓÇÑß" ÇāāþÑ ÇáÑÓáí ááÓÚæí ÝæĪĪáÇ ÇáíßææÑ ÚÈí ÇáÑíĪāā áÇÆÈā
áþí ÑĀíÈ Ī.ÚÈí ÇáÑíĪā íÚáí ßÇāāÑĪá; æíßÇí íÈÝíÑ ĀāāÇ āā ÇáíÇíÈ ÇāāÑæÚ; æÈĪĀ íÚíĪ ĀÓāÇÁ
ÇáþÇíÈ ÇáÐíā ÇÓÈÓāĪæÇ (ááÇ æĪæí; ÓÑ áÚāā ØÇÑþ; Ī.ÍÓíā; þÇÓí ÁÓáÇā ÇáĪíā; ææáæí ÚÓÈÈ
.Çāāā)

ÞÇÍÉ ÁÚÑÝ æÒää æßÇæÉää ää ÅÐæÇää; æÍæÑää Ýí ÉÍÑíÑ ääÇÐÞää; æÐÍ ÇáÉÞíÉ Èää ÍáíÚÇ ; æÉÚÓää áí Èå ÓáÉ æÉíáÉ ÍÇÓÉ ÒÑ áÚää ØÇÑÞ ÇáÐí íÚÑÝ áå ÑÝÚÉ æÞÇää æÚáæ ÞÚÈå Ýí ääØÞÈå; ÚÍÇ ÍæÑå ÇáßÉíÑ Ýí ÇáÁÓáÇÍ ÁÐ ÞÇå íÚÈÈÑ ÌÑ ÇáÒÇæíÉ Ýí ÁÓáÇÍ ÐÇÈ ÇáÈíå .ÞåÇ ÇíååÈÈ ÇáíØæÈ æÈßÇæÈÈ ÇååÇÆÈ

:ÍáÇÓÉ ÇáíÇÍÈ

ÞÇá ÇáíßÉæÑ ÚÈÍ ÇáÑíåå : æÐÍ ÁÚÍ ÇáÁáíÑ -æÓÚæí- ÍæÑÈíå ááÞÇÍÈ ÍæÑÈ Ýí ÈåÓíÑáÞÇÍÈ ÓåÇáí (ÈÑæÇå æßÇÉíÓÇ) ááíÉ ÁÓÈæÚ áíÓÑí áåå ÇáíØÉ ÇååÞÈáÉ áæÇíåÈ ÇáíæáÉ æÈÍíÍ ÇååÑÇßÓ ÇáÉí íÈ ÒÑÈåÇ; Èå ÇÝÈÈÍ ÍæÑÈ ÁÍÑí Ýí ÝÑÍÇÑ ÈæáÇíÉ ÈÍÇÑ Èå ÍÍÍ ÈÍÁ ÇáÚåáíÇÈ ÇáíåÇÚíÉ Úáí ÇáíæáÉ Ýí íæå ÇáíåÚÉ 18 Ðæ ÇáííÈ ÓáÉ 1409åÚ ÇååæÇÝÞ 21 íæáíæ 1989å; æÅÈæÇÁ ÚáíÈÈ ÇáÞÇÍÈ ää ÇáíæÑÈ Ýí ÇáÓÇÍÓ ää Ðí ÇáííÈ 9041å- æÝí "Èåßí" (æÓíÞ .ÝÑÍÇÑ) æÞÚ áÐÇ ÇáíÇÍÈ ÇáÁáíå ÇååÝÓÚ; ÝÈÚÓá ÇáÈÑæÇåí æÈÁÍÑ ÇáÈåÝíÐ

:áÇÒÇá Ýí ÇáÁåÑ æÈÓÚ

æÁå ÓÇÁ Çååå Èßæå ÇååÝæÓ ÞÈíÑÈ Úáí áÓÈæí ÇáÁíÇÈ ÇáßÈÇÑ; æáÞÍ ÈÍÑÚ ÇáíÇáíæå ÁåÇåÇ ÁÓÍ æÈíåæÇ ØÚåÇÈ ÁÚåÞ ää áÐÇ ÇáíÇÍÈ æÈÍÇæÓæå; æÇáíÞ Áå ÇååØÇÆÈ ÇáÉí ÒÈÈ : Úáí ÑÁæÓåå ää ÇáÓÚÈ Úáí ÇååÝæÓ ÇáÚÇÍÉ Áå ÈíÈåååÇ æßÁå Áííåå íÑÍ ÞÇÆáÇ ÓÈíÇå ÍÇáÞ æÝÓí ÞíÝ áÐÈåÇ ÝíáÇ ÇååÝæÓ ÈÑÇå ÚÇíÉ ÇáÁåå ÇáíåÑ íÚÈÈ ää Íáí ææÇÆÈå æÓÈÑ ÍÓáí Úáí ÁííÇÈå ÇáíØæ

:ää æÇíÍ ÍÇæÇß

æÁáí áÁßÈÈ æÞÇáí áÐÇ ää æÇíÍ "ÍÇæÇß" æÞÍ ÌÒæÇ ÈÓÇÞØ ÇáÈåí æåÒæå ÇååØÑ Úå ææÇÓáÉ ÑíáÈæÇ æÁáí ÁÐ ÁÑí äåÑ ÍÇæÇß ÇååÇÍÑ áÓÑÚÇ áíÓÈ Ýí ååÑ ÈåÓíÑ ÁåÇáí; æíæáí åíææÚÈ ää ÇáíÇáííå æÁåÇáí ÞÇæåå ÇååÇÑ æåíå Ýí ÈåæÒ 25 (íæáíæ); æÁÚÈÈ ÞíÝ íÚíÓ áÁÇÁ ÇáíÇáíæå Ýí ÇáÓÈÇÁ; æÞíÝ ÒÈÑæÇ ÚÈÑ áÐå ÇáÓáíå ÇáÚÇÝ ÇáÑáíÈÈ æáíÓ Ýí ÇåæÇíÍ ÁåÓ æáÇ æíÓ æáÚå .ÇáíÇå íåÑÈ ÁÐÇ ÑÁí áÁÇÁ ÇáíÇáííå

:ÇáÁíåÒÈ ÇáÚÑÈíÉ æÇáÁÚáÇå ÇååÚÇíÍ

æáÞÍ ÞÇæÈ áÐå ÇáíÇÍÈÈ ÇáÁáíáÉ æÇÍÈ ÍÓáÉ ææÈÑÇ ÍÓÇÓÇ ÚÓÝ Úáíå ÇáÁÚáÇå ÇáÚÑÈí æíåíÑÇ áÓææÇ íØÚæå Èå æííÈ ÇáíÇáííå æíØßæå Ýí ÁåßÇáíÈ ÞíÑÈåå Úáí ÇáÁØÇÍÈ ÈÇååÚÇå ÇáÓíæÚí æÓÚÝ ØÇÞÈåå Úå ÇåæÓæå Ááí Çáíßå Ýí ÞÇÈå ÝÓáÇ Úå ÞíÑÈåå Úáí ÈÁÓíÓ .Íßå ÁÓáÇáí ÞÇÆå Úáí ÞæÇÚÍ æÈíáÉ

:æÞÇÈáÉí áÚ áÓÚæí

æÁííÑÇ æÓáÉ Ááí (áÓÚæí) Ýí æÑÓÍ/ ÝÑÍÇÑ ÝæííÈå íßÇí íÞÓí ÁÓí æíÚÈØÑ ÁååÇ ; æÓáÉ Ááíå ÈÚÍ ÁÓÈæÚ ÞÇåå ää ÈÓáÞ ÌÈÇá ÈßÓæ ÞååÇ ÇáÈæåí æÞÍ ÈÓÇÞØÈ ÇáÈæåí ÚáíáÇ Ýí ÇáØÑíÞ .ÝÁæíáÇ íæáíå Ýí ÍØå ÁÍÍ ÇáíÈÇá ÍÈí ÈßÓÝÈ ÇáÓíÈÈ Èå æÇÓååÇ ÇååÓíÑ ÈíÁÈ ÇáßáÇå áÚ áÓÚæí Úå ÇååæÞÝ Çáíæáí æÇáÁÓáÇáí æÇåáíáí ÈíÇå ÇáíåÇÍ ÇáÁÓáÇáí Ýí ÁÝÚÇæÓÈÇå; æÁå ÇååÚææíÇÈ Ýí ÇáÚÇåå ÇáÁÓáÇáí áÇÈí ää ÑÝÚáÇ ÈÚåáíÇÈ ÚÓßÑíÈ ÓíáÉ ÓÑíÚÉ; æÁåå áÇ Èí ää Áå äåÓí ÌÑÇÍÈæÇ ÇáÚáíÞÈ ÁÓÇÁ áÐÇ ÇáØÇÚæÈ ÇáÐí íÈå Úáí ÓíæÑ ÇååÓáíå Ýí ÁÑÓ ÞÇÈå; ÝÞÇå: ÁÐÓå ÈÇååå Áåáí áÇ ÑÓíÈ áíÚÈ æÇííÈ Úå ÇáíáÇÝÇÈ Èíå ÇáíØÈ æÇáíåÚíÉ æÓíÓÁáí Çååå íæå ÇáííÇæÈ Úå áÐÇ ÝÁííÈå Áåáí áÇ ÁÚØíÈ íæåÇ ää ÇáÁíÇå ÐííÑÈ .ááíåÚíÉ æÞáÈ ááÞÇÆÍ Áå íÓÈÚåååÇ Óí ÇáíØÈ

Èå ÞÇå: æÁåÇ ÍÑíÓ Þå ÇáíÑÓ Úáí ÇáÓáí áÚ ÇáíØÈ ÇáÁÓáÇáí - æÇååå íÚåå áÐÇ æÁÞæå áß íååÈ .æÇííÈ: áÓÈ áÁíÇ ááÐÇ ÇáíáÇÝ ÍæÝÇ ää Çååå æÑæÈÇ ää ÇáíØÇÈ; Èå ÍÇÁ ää ÇååÇÓ æÁåáí ÇÓÈíí ää Çååå Èå ää ÇååÇÓ Áå ÁÞæå : Úáí ÞÇÇ ÁáÝ áÓáí æáííÈ Íí æÈÑÈÚ Úáí ÇáßÑÓí. æÁå ÍØÈí ááÐÇ ÇáÚÇå ÞØÚ ØÑíÞ (ÓÇååí - ÞÇÈå) æÇÝÈÈÇÍ ÈÚÓ Çååíå; æÁÚíß ÈÁÐå Çååå Áå . "ÁÓÚååÇ ÈÚÍ Þáíå ää "ÍíÑÈÇå" Úáí äåÑ Íííæå ÍÈí "ÞÇÈå æÞÇå áí : ÁÚíß -ÈÁÐå Çååå- Áå áÇ ÈÈíØí ÇååÓßáÉ áßÇååÇ æææÞÚáÇ; æåå ÈÈÚí ÇååÓßáÉ Óíí .íåÇå

æÁåÇ ÍÑíÓ Áå ÁáÉÞí áÚ ÍßæíÇÑ Ýí Áí áßÇå Ýí ÁÝÚÇæÓÈÇå æÞÍ æßáÈß ÈåÐÇ äåÐ ÇáÚÇå .ÇååÇÓí æáÇ ÓáÉ Úáí ææÞÝí; ÝÈÝÇåå áÚ ÍßæíÇÑ Úáí áÇ ÈÑíí æÁåÇ ÁÞÈå ÈåÇ ÈÓæå Ááíå æååÇ ÇÈÝÞåÇ Úáíå Áåå áÇ íæÓ ÒÑÚÇ æáÇ ÚÞáÇ Áå í ÞÈå ÞÇÆÍ Ýí ÈÍÇÑ ÝíÞÈå æÞÇÈåå ."ÞÇÆÍ ää "ÍáÈåÇÑ

:ÇáÑÇÍÈ ÇååÝÓíÉ

æÑÚå ÇáØÚáÉ ÇáííÇÁ ÇáÉí æíåÈ Ááí Óáíå ÇáÝÁÇÍ æÝí áÐå ÇååÑíáÉ ÇáÚÓíÈÈ ÁáÇ Áåáí ÚíÈ æÑÈÇÍ ÇååÝÓ áÇÍÆ ÇáÈÇå áØæÆå ÇáÓáíÑ ää ÍÇíå ÁÝÚÇæÓÈÇå ÝÇææÓÚ ÁÝÓá ÈßÈíÑ ää ÈíÓÇæÑ æåå ÇáÓæÑÈ ÇáÓæåÇÁ ÇáÉí ÇÑÈÓáÈ Ýí ÁÐåÇå ÇååÇÓ Ýí áÐå ÇáÁæåÚ Úå ÇáííÇÍ .æÇáÇÓÈÈÚíÇÍÈ äææÇíåÈ áíÈÈ ÞÈíÑÈ

:ÚÞÈÇÈ ÇáØÑíÞ

æÇáÚÞÈÇÈ Ýí ØÑíÞ áÐÇ Çáííå æÇååØÇßá ÇáÉí ÈåÓÁ ÍÇíå ÇáÓÝ ÇååÓåå ää ÈÚÓ ÁíÚíÇÆå Áæ . ää ÁÚíÇÆå ÞÈíÑÈ æáÇ ÈÓíí ÇååØÇßá ÇååÝæÓ ÁáÇ ÓÝÇÁ æíáÇÁ æáÞÇÁ

:ÍÇIËËÇ ÈÆÑ ÇáÑiíÚ æÈÆÑ aÚæáÉ
æÁá ÍÇIËË ÈÆÑ ÇáÑiíÚ Ýí ÕÝÑ ÓáÉ 4áÜ ÈÜiÑ (ÚÖá) æ(ÇáÞÇÑÉ) ÈÜÖÑÉ ää ÁÖIÇÈ ÑÓæá
Çááá Öái Çááá Úáiá æÓáá -ßáÇ Ýí ÑæÇIÉ ÇáÈIÇÑi- Úái ÑÁÖáá ÚÇÖá Èä ÈÈI ÇáÁÞái æÓií Èä
.ÇáIËæÈ æIËIÈ Èä ÚIí
Èä ÍÇIËË ÈÆÑ aÚæáÉ Ýí ÕÝÑ ÓáÉ 4áÜ ÇáÈI ÚiÑÈ ÝiáÇ (ÑÚá æÐßæÇá æUÖIÉ) ÈÖÈÚiá ää
ÍiÑÈ ÁÖIÇÈ ÑÓæá Çááá Öái Çááá Úáiá æÓáá ää ÇáIÚÇÈ ÇáÞÑÇÁ; Þá áÐá ÇáIæÇIÈ ää ÈÝÈ Ýí
ÚÖI ÑÓæá Çááá Öái Çááá Úáiá æÓáá æáá Èæáá ää ÚÖiáÈá; Éá ÇÖÈáÑ Ýí äÖÇÆá æÖáÇÆá æUÖáá
.æÈÖáiáá æáÖiá Úái ØÑiÞ áÐÇ ÇáIiá ÇááÇIÈ
°æáÞI ßÐÈÈ ÑÓá ää ÞÈáß ÝÖÈÑæÇ Úái áÇßÐÈæÇ æÁæÐæÇ ÍÈi ÁÈÇáá äÖÑáÇ æáÇ æÈIá áßááÇÈ
»Çááá æáÞI ÍÇÁß ää äÈÁ ÇááÑÓáiá
. ÇáÁIÉ (34) ÇáÁáUÇá
:ÈÖÇÆÑ Úái ØÑiÞ ÇáUæIÈ Áái ÈÇßÖÈÇá
ÞÈá ÁÑÈÚÉ ÁiÇá æÞÑÈ áIiÑIÉ (ÖiÈÇß) ÇááÖiÖÑÈ Úái ØÑiÞ ØæÈ ÍÇáÈ ÍÇÁÈæÇ ÈÖÇÆÑ
ÇááÖÑ ÈÝÈI áIá ÇáIiá ááÇ -ÁIí ÞÇIÈ áÖUæI- áU ÚáÇÆá ÞÈIÑÈ; æÇáÈÞá áÝÈI áIiÑIÉ (ÇÖßÇÖá)
.-æáÑIæ Çááá Áä IÝÑI ÞáæÈ ÇááÖáiá ÈÝÈI áIá ÁIiÑi Úái ÇáØÑiÞ -Áä ÖÇÁ Çááá
.æÖÈIÇáß Çáááá æÈIáIß ÁÖái Áä áÇ Ááá ÁáÇ ÁäÈ ÇÖÈÚÝÑß æÁÈæÈ Ááiß

*áÖiÑÈ ÖÚÈ

.IáÖÑ Ýí áIáÉ ÇáIáÇi -ÇáUíI ÇáÖÈæä- ÑÈiÚ ÇáÁæá 1410áÜ; ÇááæÇÝÞ ÇßÈæÈÑ 1989á*]
: Áä ÇáIái ááá áIáiá æáÖÈÚiáá æáÖÈÚÝÑá. æÈUí
ÝÞI ÚØÈ ÍÇIËË ÈIÇÑ æáÇ ÈÈÚáÇ Úái ÁIÈÇÑ ÇáÇáÈÖÇÑÇÈ ÇáIáÇIÉ; æÞI ÇÈIÐ ÈUÖ ÇáÞæá
ää áÐá ÇáÁIÇÈ áÇIÈ IÓáÈ æáUíáÇ ÈÑÇ áÞááá æÞáÇáá ááÈáIí ÈÁáIÇIá ÇáÐiá IÍÖIáá Áæ
iáÇÝÖáá Ýí áÐÇ ÇááIÇá; æáÞI ÈÇÈUÈ ÇáIÈÈ ÈáÝÖI ÝáIÈÈ Áä ÞÈIÑÇ ää ÇááÁÈáÑÇÈ ÇáÖIÝIÉ
æÇáÈÖÑiíÇÈ ÇáÁUáÇáIÉ ÇáÈi ÚÞIÈáÇ ÇááIÇá ÇáÖiÇÖIÉ Áæ ÇáÁUáÇáIÉ Ýí ÇáÁIÖÇÈ ÖÇÈáÇ
ÞÈIÑ ää ÇáÈáæiá æÇUÈÑÇáÇ ÇáÈÖIáá æÇáÈÝIá; æUØÈ Úái ÈUÖ ÇááæÇÞÝ ÇááÖÑÞÈ ÖIÈ
ÇáÁUáÇá æÇáÈÚÈiá. ÝÞI ÉáUÈ áÖÇáUí - Ýí ÈUÖ ÇáÁIÇÈ - ÈÖÑiíÇÈ ÈÞÈá
ÇááÆÇÈ; æÇáIÞIÐÈ Ááá ää iÞU ÚÖÑ áÇ Þiá ää ÇáIÖÇÆÑ æáÇ áÖÝ ÇáUÖÑ æÞiá ÞÈá ÈáÇÈæá
ÞÇÆIÇ Ýí Iiá ÐßÑ Ááá ää iÞÈá Øæi IáÖÈ ää ÇáÞÇIÈ æÖÈÈ ää ÇááIÇáIiá; æáßÐÇ. ÝÞáÈ
ááÁÖÑÇÝ ÁáÈä ÈIÑÈæá ÈiæÈßá ÈÁIiIßá; æÈIáIæá ÈáUÇæáßá IáÇIßá. æIáÇÖÈ áÇ ÁÑIí Áä
ÁÞæáá: Áä ÇáÁIÇÈ Ýí æÇÞUáÇ ÁÞá ÈÞÈIÑ ää ÇáÖæÑÈ ÇááÖæáÉ ÇáÈi ÖIááÇ ÇáÁUáÇá Áæ
.ÑÖáÈáÇ ÁIií ÇááIÇá
æáÞI ÁÈÑÈ áÐá ÇáÈÖÑiíÇÈ Úái áÝæÖ ÇááÖáiá Ýí ÇáUÇáá ÁIáU ááÇ ÁIi Áái ÇáÞÈÇÖ ÖIæÑáá
æÞÈÖ ÁIiíáá Úá ÇáÈÐá; æIÖÈß Ýí áÐÇ ÇáÈÇÈ æÈÇá æÇIí Áä ÁIí ÇááIÖáiá ÖÁá Úá ÇááæÇI
ÇáUÐÇÆIÉ ÇáÈi ÉáÖá aÚÑßÈ ÞÇÈá Ýí áÐÇ ÇáÖiÝ ÝÞiá áá ÖÈÈ ÁáÇÝ Øá iÞIÑ ÈáááÇ Èááíæá
IæáÇÑ ÈÞÑIÈÇ ÝÈÈNU ÈáÇ æÈIÁÈ ÇáÞæÇÝá ÇáÈi ÈIáá ÇááæÇI ÇáUÐÇÆIÉ ÈÈæÇÑI Áái
ÇáIÈáÇÈ Iæá ÞÇÈá æáIi ÉáÞi áÐÇ ÇááIÖá áIÈÑ "ÈIÇÑ" IYU Èäá ÇááæÇI ÇáÈææiáIÉ ÇáÈi
.ÇÖÈÑIÈ ÈÁÑÈÚáÇÆÈ ÁáÝ IæáÇÑ æÇUÈÐÑ Úá ÇáÇIÝÇÁ ÈÈÞIÉ ÇááÈáU

: ÁáááÇ ÈÇááÖÈÈ áßÇÈá

æßÇá áááÇ ÇáßÈIÑ Áä áIÖá ÇááæÇI ÇáUÐÇÆIÉ Ýí ÇáIÈáÇÈ ÇáÈi ÈIiØ ÈßÇÈá ÇÖÈUíÇIÇ
ááÖÈÇÁ ÇáÐi ÈáÞØU ÁÈáÇÁá ÇáØÑÞ æÈÖI ÇáááÇÝÐ Úái ÇááIÇáIiá; æÖUá ÇááIÇáIiá ÇáÖÇÚá
Ýí áÐÇ ÇáÖiÝ ÇáÇÖÈáÇÈÈ ááæÖæá Áái ÖæÇIí ÞÇÈá IÈi IÈÖái ááá ææÇÖáÈ ÇááUÑßÈ Ýí
ÁIiÇÆáÇ ÇáIÇÑIÈ ÁÈáÇÁ ÇáÖÈÇÁ ÈááIÇ ááÑÈiÚ ÇáÞÇIá -Áä ÖÇÁ Çááá- æÇááIÇáIæá ÇáÁá
iÓáæá ÞÇÈá ÈæÇÈá áIÑÇááá ÝÞá ÇááæÇÞU ÇáUÖÑIÉ Ýí áIi ÐÇÇÆÝáá IÈi ÇááÖÇÑ; æáÞI
ÇÖÈÞÈá ÇáæÝI ÇáÑæÖi ÇáÐi iÖÇIÈ æÖiÑ ÇáIÇÑIÉ Ýí ÞÇÈá æÝi ÝáIÞ ÇáÇáÈÑßæáÈiááÈÇá
ÈIáá ÖæÇÑií ÇááIÇáIiá ÇáÈi ÁÖÇÈÈ ÇáæÝi ÁÖÇÈÈ æÈÇÖÑÈ; æáÈáÇÈÈ ÁiÇá æÈÈÇáIÉ ÁÖIÈÈ
ÇáÁáIÇÝ ÇáUÖÑIÉ æÇáIiáIÉ æÇáIÖÇÓÉ Ýí ÞÇÈá ÁÖÇÈÇÈ æÈÇÖÑÈ äáÇ IÚá áIiÈÇ IiÑi æUái
ÖÇÖÈ ÇáÈáÝÇÖ iÖií (áá IæÖ ÁiáÇ ÇááÇÖ ÇÖÈÞÈÇá ÇáÖiæÝ ÈáÐá ÇáØÑiÞÈÇ)
æáÞI ÞÇáÈ ÇáÁÖÇÈÇÈ ÇááÈÇÖÑÈ áááæÇÞU ÍÇÝUÇ áÈÝÞiÑ aUÇá ÞÇÈá Áä áÐÇ ÇáÈÖIí
æÇáÈÖæIÉ áÇ Iáßá ÁáÇ Áä ißæá ää ÖÈÇØ áIÈÖiá ÈáÐÇ ÇáÝá ÝIÁÑ áÖÈÞiÇ Áái ÇáÁáá ÇááÈIÈÈ
Áä ÇáÖÈÇØ ÇáÈÇßÖÈÇáIiá ää ÇáÐiá IæIáæá áÐá ÇáÞÐÇÆÝ
.»æÇááá iÖái Áä ÇáááÇÝÞiá áßÇÐÈæá

:Iá ÇáÁáUÇÖ

æIÐáá ÈUÖ ÇááÇÖ ää ÇááÖáiá ÞiÝ ÈIÖá ÁáÈÇá áÐá ÇáÁIÇÈ Èiá ÇááIÇáIiá Ýí ÖÈiá Çááá; æÞiÝ
iIÑá áÖáá Áä iÓÝß Iá ÁIiá ÇááIÇái æÁáÇáá ÇáÖÇUæÈ ÇáßÈIÑ áIÈÈ IÈÑÈÖ Èä æÈÁIæÇáá
.ÇáIæÇÆÑ
æiÖæá ÇáUíÈ áÐÇ ÑIÚÈ Áái (ÇáÈIÇIÉ æÇáááÇIÉ áÇÈá ÞÈIÑ) Áæ Áái ÈÇÑií ÇáØÈÑi æÈÈÈUÈ
ÇáÝÈá ÇáÈi ÇÈÈIÁÈ ÈÇáÝÈáÈ ÇáßÈÑi ÇáÈi ÁæIÈÈ ÈÐi ÇááæÑiá ÚÈáÇá ÑÖi Çááá Úáá Ýí
ÇáÖáÑ ÇáIÑÇá Ýí ÇááIiáÈ ÇááÈæIÈ ÇáIÑÇá æáÇ ÈÈÚáÇ ää aÚÑßÈ ÇáIáá Èiá Úái ÑÖi Çááá Úáá
äá IáÈ æÈiá ÚÇÆÖÈ æØáiÉ æÇáÖÈIÑ ää IáÈ ÁIiÑi æáÁáÇÁ ÇáÖIÇÈÈ ÑÖæÇá Çááá Úáiáá ää

ÇÁÚÔÑË ÇáàÈÒÑíà ÈÇÁíàÉ; æÐÁß áÚÑÑÉ ÕÝíà Èíà Úáí æáÚÇæíÉ. æáÀáÇÁ ÇÁÀÏÇÁ ÇáÐí
ÍæÑ Ýí áííàÈß Íæá àÐá ÇáÁÍÇË áÇËÍ áß Áà ÈÑÍÚ Ááí ÒÈÇË (ÇáÚæÇÏà àà ÇáÐæÇÏà áÀÈí ÈßÑ
Èà ÇáÚÑÈí) áÈÑí ÒÝ ÒÇà Òá æÇÍÍ àà ÇáÏÍÇËÈÈ æÈÁæáÇ æÁà ÚáíÇ ÇÁÈÐí ÈÇÁÏÈíÑ æÒÁÍÉ
æÇáÏÑÝÇ àà ÇááÚÑÑÉ ÐÈá Áà ÍÍÈ ÇÒÈÈÇß æáßá ÇááÝÓÍíà àà ÇáÐíà ÁÏÚáæÇ ÇááÚÑÑÉ áíáÇ
..ÝÚá Òá àà ÇáÝÑÍíà Áà ÇáÏÑÝ ÇáÁÍÑ Ðí áßÈ Úáíá
æááÇ æíÈ ÇáÁÍÐ ÈÇÁÈæííà ÇáÑÈÇáí

°æÁÐÇ ÌÇÁáà ÁàÑ àà ÇáÁáà Áæ ÇáíæÝ ÁÐÇÚæÇ Èà æáæ Ñíæà Ááí ÇáÑÏæá æÁáí Áæáí ÇáÁáÑ
áááá áÚááá ÇáÐíà íÏÈáÈÏæáá áááá æáæáÇ ÝÏá Çááá Úáíá æÑíàÈá áÇÈÈÚÈá ÇáÏíÏÇá ÁáÇ
»ÐáíáÇ
(ÇááÏÇÁ 83)

æáÐÇ ÝÇáÁÍÈÇÑ ÇáÈí ÈÏæà ÇáíàÇÍ ÇáÁÝÚÇáí æÏÍÏíÇÈá áÇËÍ Áà íÑÍÚ ÇáÁáÑ ÝíáÇ Ááí
.ÇááÏáÚíà ááá íÚíÏæá ÁÑÏ ÇááÚÑÑÉ æííÑæá ÁÈÚÇÍ ÇáÁÍÇË

áÝÇÈÍÍ Íá ÇáÏáÇÏà æÇááÚáíÇË
:Ýí ÇáíáÇÝÇÈ Úáí ÇáÏÏÈ ÇáÁÝÚÇáí

æÁááí ÁÑí Áà æÐÚ ÇáÁÍÇË Úáí ÐáæÈ ÇáÐíà íæÇßÈæá áÏíÑÈ ÇáíàÇÍ Ýí ÍÇíá ÁÝÚÇáÏÈÇá ÁÍÝ
ÈßÈíÑ àà æÐÚá Úáí ÐáæÈ ÇáÐíà íÏáÚæá àà ÈÚÍÍ æÐáß áÁà ÇáÐíà Íííæá áÚ áÐÇ ÇáíàÇÍ íÚááæá
ÁÈÚÇÍ Òá áÏßáÉ æíÐæÑáÇ ÇáÈÇÑíííÉ; æáÚáß áæ ÈÈÈÚÈ ÈÚÏ ÇááÏÇßá æíÈÈ ÈÚÍ ÚáÇÁ ÒÈíÑ
Ýí ÇáÈÍÈ Áà ÇáÏÈÈ Ðí íßæá áÇÚÏÇ Áæ ÈÐÑÈ; æÏÈÍÍ Ýí áÏßáÉ ÁíÑí Áà ÇáíÇÝÚ áÓÝß Çáíá
áæ ÈÁÑ Ðííà ÇáÈÐÇáÇ áæÇáíá ÇáÐí ÐÈá ÈíÍ áÐá ÇáÐÈíáÉ ÐÈá ÁÑÈÚíà ÓáÈ Áæ ÁÈÑ...æÏÈÍÍ
áÏßáÉ ÈÇáÈÈ ÒÈÈáÇ ÇáíáÇÝ Èíá ÁÈáÇÁ ÚáæáÈ Úáí ÒæÇÍ ÝÈÇË; æÈÍÍ áÏßáÉ ÑÇÈÚÈ
æÑÇÁÁÇ ÐÇÏÚ ÒÑíÐ æÐÝ Ýí æíá ÇáÑæÓ æÁÈíÈ ÈÏæáÉ ÝÇÆÐÈ Ýí ÈíÏíá ÌÈÇÈÇÈáÇ æÇÚÈáÇá
ÐÍÇÆÑáÇ æáÇÐáÇÈáÇ æÈÚÍ ÍÑæí ÇáÑæÓ ÚÇÍ ÐÇÏÚ ÇáÏÑíÐ áÚ ÚÏÈÈ àà ÇáÁÏÑÇÑ Íæáá
íÐÏÚæá ÇáÏÑíÐ Úáí ÇááÏáíá ÇáíáÇííá

æÈÍÍ ÒÈíÑÇ àà ÇááÏÇßá æÑÇÁáÇ áíÇÈÑÇÈ ÇáíæáÈ æÚááÇÁáÇ ÇáÐíà íÈíÚæá ÇáíáíÇ æÇáÁÍÑÈ
ÈÑíÇá æÇÍÍ; æáßÐÇ ÍæÇáíß ; ÝáÇ ÈÚÍÈ íÇ ÒÇÍ àà ÐÏÇíÇ æíæÇÍÈ ÈíÑí ÝæÐ ÁÑÏ áÚÚá ÁáááÇ
ÈÐÑíÈÇ æÓáíæá. æáÚáß ÒÈÏíá (ÈÏÈÚÑÈ) ÁÐÇ ÚááÈ Áà ÑæÇÈÈ ÇááÇáíÏíÇ ÇáíáæáíÈ Ýí
! "ÒÑÇá" æ"ááíÇá" ÑíÇá æÇÍÍ ÒáÑíÇ

æáíáÇÁ ÇáÏß æÈæÏíí ÇáÏæÑÈ áÇ Èí áß Áà ÈÚáá Áà ÇáÏÏÈ ÇáÁÝÚÇáí ÈÏÈíÚÈá æÁÚáÈíÈá
ÏÏÈ ÒáÈ ÇááÑÇÏ Ðæí ÇáÏßíáÈ ÍÇÍ ÇáÏÈÚ íÑÝÏ ÇáÐá æíÁÈí ÇáíáæÚ æáæ Ááí ÍÇáÈ ÁÈÇÆá
æÑíæáÈá æÏáÇÈÈá æßÑáá ææÝÇÆá æÏÝÇÁ ÝÏÑÈá æíÇÆá íáÚ áÚáÇ ÒÝÇÈ ÁíÑí ÒÈí ÒÈí
ÇáÈÁÑ æÇáÇáÈÐÇá æÇáÁáÝÈ æÇáÝíÑ æÇáÈÚÏÈ Ááí áÇ íÚÈÐíá ÍÐÇ . æáÐá ÇáÏÝÇÈ íÚáÈá
íÈÚÏÈ ááÐáÈá ÇáíáÝí æáÚá áÐÇ àà ÇáÚæÇáá ÇáÈí ÍáÈá àà ÇáÝÑ ÇáÏíÚí; ÝáÐí æÐÝ ÇáÈÚÏÈ
ÇááÐáÈí ÍÇÏÇ ÒÈíÑÇ ÁáÇá Çááí ÇáÏíÚí ÇáÁíÑÇáí; æáÐÇ ÝÐí ÚÏÏÈ ÇááÁÏÏÇÈ ÇáÚÑÈíÈ
Áà Èííá ÁÝßÇÑáÇ áÚ ÁáæÇááÇ; ÝÐí ÒÑí áÏÁæá ÇáÁÚÇÈÈ Ýí ÇáÁáá ÇááÈíÈÈ : ÈÁà ÇáÏÏÈ
ÇáÁÝÚÇáí áæ ÇáÏÏÈ ÇáÐí ÁÚíÇáÇ Áà áÈÚÇáá áÚá. æÚíÏÈ ÇááÁÏÏÇÈ ÇáÈÚáíáíÈ Áà ÈÝÑÏ
.Úáíá ÁÑÇÁ áÇ íÐÈááÇ Èá áæ ÇáÐí ÝÑÏ ÚáíáÇ áÇ ÈÚááá

: ÝÐáßÈ ÈÇÑíííÈ

ÝÈÍ ÁÝÚÇáÏÈÇá æÏÈíÚÈ ÇáÏÏÈ ÇáÁÝÚÇáí áÐá ÚÇáí áááÇ ÇáÏíÇÈÈ ÑÏæÇá Çááá Úáíáá
ÒÈíÑÇ ÍÈí ÁííáæÇ ÇáÁÏáÇá Ááíá; Ýáá íÈÈá ÇáÁÝÚÇá ÇáÁÏáÇá ÈÏæáÉ Èá ÈÐí ÇáÏíÇÈÈ
æÇáÈÇÈÚæá æÈÇÈÚæ ÇáÈÇÈÚíá (ÇáÐÑæá ÇáÈáÇÈÈ ÇáííÑÈ) íæÏæá áÚáá ÇááÚÇÑß Èáæ
ÇááÚÇÑß æáá Èíá ÒÑ æÝÑ ; íáÈÏÑæá æíáÏæá; æíÈÐíáæá Èá íÈÐáÐÑæá æÇáÁÝÚÇá íÁÈæá Áà
íÐÈáæÇ áÐÇ Çáíá Çáííí Úáíáá; æÏÏÈ Úáíáá Áà íÈÑßæÇ ÇááíæÏíÈ ÇáÈí æíæÇ ÚáíáÇ ÁÈÇÁáá
.Ýáá Úáí ÁÈÇÑáá íáÑÚæá

:æÁÐíá Ááíß ÈÚÏ ÇááÐÇÈÈ ÇáÈÇÑíííÈ ÒááæÐí ááÐá ÇáÏÈíÚÈ ÝÁÐæá

ÁÐÇá ÚáÑ Ýí ÇáÚÑÇÐ ÁáÇÑÈíá -ÁáÇÑÈ ÇáÈÏÑÈ æßÇáÈ ÈÈæáí áÚÇÏí ÝÇÑÏ æíÑÇÏÇá
(ÏáÇá ÁÝÚÇáÏÈÇá æÈáÇÍ ÈÑßáÇáÏÈÇá ÇáÁá Ýí ÑæÏíÇ æÏÑÐ ÁíÑÇá); æÁáÇÑÈ ÇááæÝÈ
æßÇáÈ ÈÈæáí áÚÇÏí ÇáÑí (ÐÑÈ ÒáÑÇá) æÁÐÑÈíÇá
æÏÇÑ ÚÈÍ ÇáÑíáá Èá ÓáÑÈ Ááí ÒÇÈá Ýí ÁíÇá ÚáÑ ÑÏí Çááá Úáá ÈÚÍ ááÇæáí (ÝÈÍ ÇáÝÈæí
ÓáÈ 12áÚ) æÈÐí ÇáÏíÇÈÈ æÇáÈÇÈÚæá Úáí ÁáÈÈ ÇáÇÏÈÚíÇÍ ÍÇÆÝíá Áà íÈíÏÝáá ÁáÇáí
.ÇáÈáÇÍ æáÐÇ ÚáæÇ íÐÏÑæá ÒáÇÈáá

.ÐÇá ÇáíÏá ÇáÈÏÑí (ÁÐáÈ áÚ ÚÈÍ ÇáÑíáá Èá ÓáÑÈ ÈÇÈÁ ÓáÈíá íÐÑ æáÇ íáÚ)

æÏÇÑ ÇáÁíáÝ Èá ÐíÏ æÇÝÈÈÍ "áÑÇÈ" ÚáæÈ æÏÇÑ áíæ "áÑæ ÒÇá ÍáÇá" Úá ÒÑíÐ ááÑ áÑÇÈ
ÝÇÝÈÈÍáÇ Èá ÒÇÑ áíæ áÑæ ÇáÑæÏ(ÏáÇá ÁÝÚÇáÏÈÇá) áÚ æÇÍ "áæÑÚÇÈ" áíáÇÍÐ ÒÏÑí
íÏíÑí ÍíÈ ÝÑ ÁáíáÇ ææÏáÈ ÇáÁáíÇÍÈ àà ÇááæÝÈ Ááí ÇáÁíáÝ Èá ÐíÏ æÏÇÑ Çááíí áíæ "Èáí"
ÍíÈ ÇáÈÐá íÏíÑí ÁáíáÇ æÇÏÈÏÇÚ Ááá ÇááæÝÈ Ááí "Èáí" æÝÑ íÏíÑí Ááí áÇ æÑÇÁ ááÑ Íííæá
(ÈíÇÑí æÏáÑÐáí). Èá ÇÏÈÚÇá íÏíÑí Èááæß ÇáÈÈÇÑ Ýí ÈáÇÍ áÇ æÑÇÁ ÇáááÑ ÝÑÍÚ Ááí "Èáí"
æÇÏÈÚÇíáÇ æÝÑ ÇááÏááæá ÇáÐíá ÝíáÇ Ááí áÑæ ÇáÑæÏ ÍíÈ íÐíá ÇáÁíáÝ Èá ÐíÏ ÝáíÐáá ÁáÇ
Ááá áá íÏÈÏÚ ÍáæáÇ ÝÐÝá ÇáÈÈÇÑ ÑÇÍÚíá Ááí "Èáí" ÈíááÇ ÒÇÑ íÏíÑí Ááí "áÑæ ÒÇá ÍáÇá"
(ÚÇÏáÈ ÈÑßáÇáÏÈÇá ÇáÁá Ýí ÍáæÈ ÑæÏíÇ) ÝíÇÏÑáÇ æÈáÇ ÍÇÑÈÈ Èá ÇááÚáÇá ÚÇááÇ
ÚáíáÇ àà ÐÈá ÇáÁíáÝ; ÝÇÏÈíÑí íÏíÑí áááÇ ÒáæÏá æÇáÏáÐ áíæ Èáí ÍíÈ íáÈÚÑá ÈáÇ ááæß
.ÇáÈÈÇÑ

Èà àÐÒÈ "àÑæ ÇáÑæÒ" ÚàíàÇ æÒÇáÈ Úàí ÇááÓááíà Ýí ÆæÇÆá Úàí ÚÈàÇà ÑÒí Çááá Úàà ÝÚÇÌ ÇáÁíàÝ æÝÈíàÇ æÀÑÓá ÇáÁíàÝ ÇáÀÐÑÚ Èà ÍÇÈÓ Áàí "ÌæÒìÇà" ÝÝÈíàÇ ÈÚÌ ÐÈÇá Òíí .ÇÓÈÒáí ÝíàÇ ÌàÐ ÒÈíÑæà æàÇÈ Òíí ÒÈíÑ (ÇàÙÑ ÌÑÇÓÇà æÈÑÒÈÈÇà ááÁÓÈÈÇÐ áíæí ÒÇÒÑ)

: ÀíÇá ÇàÐàà ÇáÒÇàÐÈ

æÀáí æÐÌ ÒÑÝÈ ØÈíÚÈ ÇáÒÙÈ ÇáÁÝÚÇáí ææÚæÑÈ àÒÇàß àÝÓíÇÈà æÒÚæÈÈ ÈÒáÐ Ðàà ÌÈÇáá áÀÐÝ àÒìæàÇ ÈÀíàÇá ÀàÇà ÇáÁíÇá ÇáÀæàí ÇáÈí ÝÈíÈ àÐà ÇáÈáÇì æÈÈÈÈ ÈÈÈÈ ÇáÑæÇÓí ÇáÈí ÈÒá ÚÇáÈíÈ ÒÇíÈ ÁÝÚÇáÒÈÈÇà

Àà àæÇìàÈ ÇáÁíÇá ÇáÀæàí áÀáá ÁÝÚÇáÒÈÈÇà ÒÇáÈ Ì ÒÇÐÈ. ÍÇÒÈ æÀà ÇàÐàà áÇ ÌÚæà ÝÑÒÈ íàÐÒæà ÝíàÇ Úàí ÇáÒÙÈÈ Çàííí ÁáÇ æÇÙÈæàæàÇ æàà ØÇáÚ ÍíÇÈ ÇáÈÈÈÚí (ÒáÈ Èà ÁÒíà) æÒÚæÈÈà Ìæá ÒÇÈá; æÇáÁÓáÈ æÇáÒÈÈÇÚ ÇáÈí ÒÇáÈ ÈÝÈÑÓ ÇáÝÇÈíà áííÑ ÆÚàÇÐ àÇ .ÀÐæá

æàÒÈÈ ÁÝÚÇáÒÈÈÇà ÚàíàÇ Ýí Òàà àÚÇáÈí ÑÒí Çááá Úàà ÝÓí Ñ ÁáíàÇ ÒÚíí Èà ÚÈàÇà Èà ÚÝÇà æàÚà àÇàß Èà ÇáÑíÈ ÇáÐí ÇÓÈÒáí Úàí ÀÈæÇÈ àÑæ æÐÇá ÐÒííÈà ÇáíÇáÈÈ ÇáÈí ÈÚÈÈÑ àà .ÀÑæÚ àÇ Ðíá Ýí ÒÚÑ ÇáÑÈÇá Ýí ÇáÁíÈ ÇáÚÑÈí æàáàÇ

áÚàÑí áÆà ÚÇáÈ ÌÑÇÓÇà àÇáÈí áÐÌ ÒàÈ Úà ÈÈÈí ÌÑÇÓÇà àÇáÈÇ
ÈÝÐíÈ àà íÈÒí Úàí Ýáá Àíí Òæí ÇáÓíÝ æÇáÑáí ÇáÑííáí ÈÈÒíÇ
æØæÑÇ ÈÑÇáí Ýí Ñíí àÓÈíÑÈ ÈíÑ Ð ÀØÑÇÝ ÇáÑáÇì ÈíÇÈíÇ
ÒÑíÚ Úàí Áíí ÇáÑíÇá ÈÐÝÑÈ íÒæàá áíí ÌíÈ Ìà ÐÒÇáÈÇ

. æÝí Òàà ÚÈÌ Çáááß Èà àÑæÇà àÐÓ Ááá ÒÇÈá Úàíàá ÝÓí Ñ Ááíàá ÚÈÌ ÇáÑíàá Èà áíáí ÒáÈ 81áÚ æàÒÈÇ ÌæÇáíß ÝÇáíÑÈ ÌÇÆÑÈ æÑíÇàÇ ÈØíà ÇáÈÒÑ; æàÇ ÇÓÈÐÑ ÇáÁàÑ ááÁÓáÇà Ýí .ÁÝÚÇáÒÈÈÇà æÌÑÇÓÇà æÈáÇì ÇáÒÝí (ÒàÑ Ðáí) æÇáÒÇÒ (ØÒÐáí) ÁáÇ ÌæÇáí ÒáÈ 94áÚ

:ÒÙÈ ííáá ÇáÓáÇì

æÚàíàÇ íàÈÒÐ ÇáÒÙÈ ÒáÇíà æíàÈ Ýí æíà ÁÚíÇÆá áÇÈí áß Àà ÈÈæÐÚ ÒÐás Áà íÓÈÚáá àÐÇ ÇáÓáÇì àà ÐÈá ÈÚÓ ÇáÝÓÇÐ æÇáÝíÇÑ Ýí æíà ÇááÒÇá æÇáÒÙÇÑ áÈàÝíÐ àÀÑÈàà æÀÑæÇá .ÒàæÇÈàà æÇÈÈÒÇÒ ÇáÁàæÇá àà ÇáÓÚÝÇá

Àà Ç Áà áÚíÒ Ýí ÁíàÇà æÑííÈ æÇÈÑÇì ÚÇìÈ æáíàÐ Ýí ÁàÇà ÚÓáíÈ ÝàÈàí æíàÈ ÒÙÈ ààÇÆÒí àÒÚ àà ÒìæÑàá ÇáÚá æÇáíÒí æÇáÈáÇÝÓ æÇááæí æíÈ ÇáíáíÇ æÇáÑæÇÓÈ æÒáæÈ ÇáÓáØÈ æÇááÇá; æàÈàà ÇáÓíÇÈ àÐà ÇáÓÝÇÈ Úàí Òá ÝÑí Ýí ÇááìÈáÚ ÝàÐÇ ÀàÑ àà íÒæà Ýí ÇáÁÑÓ Ýí .íæà àà ÇáÁíÇá; (æáæ Áàßà æÐÈÚá àæíàÇà Ýí áííàÈ ÇáÑÓæà Òáí Çááá Úàíà æÒáá æàá íÓá àÐÇ)

:ÈÌÑÈÈí Ýí ÝáÓØíà

æáÐÌ ÚÓàÇ ÝÈÑÈ àà ÇáíàÇì æÇÒÈàÇ ÝíàÇ àÓíÑÈ ÇáÈæÑÈ ÇáÝáÓØíáíÈ; æáÐÌ ÒàÈ ÁÑí áÚÚà .ÇááìÈáÚ Ýí ÇáÁÑíà ÚíÑ Áàá Úàí ÚÑÓ æáÇ àÇá æáÇ Ìà àà ÈÚÓ ÝÒÇÆá ÇáÈæÑÈ æáÐÌ ÒÇáÈ ÈìÇæÑ áÚÓÒÑ ÇáÈíÑíÈ - ÇáÐí íÒá ÀÈàÇá ÇáíÑÒÈ ÇáÁÓáÇáíÈ - ÐÇÚíÈ ááìÈàÈ ÇáíàÐÑÇØíÈ -àÇíÝ ÌæÇÈáÈ- ÝÒàÇ áíÒí Áà íÁíÐæàÇ Úàí Ìá ÚÑÈ ÚíÑÇ ÁÒÈÑ àà Çáíáæí; ÝÒÇáÈ ÌÑÇÓÈàÇ àà ÌàÈàá àÒííÈ ÌÇ ; æÐÌ ÒÇáæÇ íÚáÐæà ÒæÑ áíáíà - ÚÇÑÓ ÌæáÈ .ÇáÁáÇì Ýí ÇáÁÑÓ- Úàí ÀÈæÇÈ ÇáÒÇáíà ÝáÇ íàÈÒæà ÈÈàÈ ÒÝÈ

:ÈÌÑÈÈ ÇáíÑÒÈ ÇáÁÓáÇáíÈ

æáÐÌ ÇÚÈàí ÇáÁÓÈÈÇÐ ÇáÈàÇ ÈÈÒæíà ÌàÇÒ ÚÓÒÑí áàæÇìàÈ Çáíáæí æÁÚíÇá ÇáíÑÒÈ; æÇÚÈíà Òíí ÝÇíÒ Áíí ÁÚÓÇá ÇáíàÇÒ ÇáÓÑí ÇááÑàæÐíà æÁÒÇÑÈ ÁÒÇÈÚ ÇáÇÈàÇà Ááí ÈÚÓ ÁÝÑÇíà; Èà ÇÓáíÈ ÑÆÇÓÈ ÇáíàÇÒ ÁííÑÇ Ááí ÚÈÌ ÇáÑíàá ÇáÓáí ÇáÐí ÈáÚ Èà ÇáÚÑæÑ ÌíÇ Áà íÚÒÈ Úàí àæÝ ÇÈíÐà ÇáÁÓÈÈÇÐ ÇááÓíÈí ÇááÑÓí ÇáÚÇá ÝÇáØáÐ ÈáÚí æíÇÓÑ ÇááÑÒÓ ÇáÚÇá áíÝæÚÇ àà ÚÈÌ ÇááÇÒÑ áíÚÈá ÇááÒíÈí; ÝÁÐÇ ÌÑí àÐÇ Ýí ÁØÇÑ ÌàÇÒ ÒÚíÑ áíàÇÚÈ ÁÓáÇáíÈ ÈÚàí ÒÈíÑÇ ÈÇáÈÑÈíÈ ÇáÑæííÈ æÇáÈáÇá ÇááÝÓí æÈíàí Ýí ÈæÈíÐ ÇáÒáÈ ÒÈíÑÇ ;Èíà ÇáÝÑí æíÇáÐà ÝáÇ ÈÇáß ÈÒÙÈ Ááí ÐÈáí ííàá Òàá ÇáÓáÇì ÒáÝÚÇáÒÈÈÇà æàÒáÝ ÇáÁíÇá Òí ØÈÇÚáÇ ÒàÒáÝ ÇáÁÈíÇÑ ÒÚáÈ àÇÑ .æáÐÌ ÌÑÈ àÒÇÒá Ýí ÇáíàÇÒ ÇáÓÑí ááÁíæÇà ààÇ ÇÒØÑ ÇááÒíÈí áíá ÇáíàÇÒ

:ÇááÈÒÑÇÈ

ààÇ áÇ ÑíÈ Ýíà Áà áÚæáÇÈ ÇááÓááíà ÈìÇà ÇáíàÇì ÇáÁÝÚÇáí Ðí ÇáÈÒÈ æÈÁÈÑÈ áÁÓÈÈÈ ÒÈíÑÈ Úàí ÑÁÒáÇ Ìæá ÇáÝÈí Ýí ÌàÇá ÀÈÇì; æàÑæÑ ÒáÈ 1989à Ìæà ÝÈí áíà ÒÈíÑÈ; æÈÑæÒ ÈÚÓ ÇáíàÇÝÇÈ Ýí ÇáíÇá æÇáíÇÑí; æÈÚÈÑ ÇáÁáá Ýí ÝÈí ÐáíàÇÑ; æáÚ àÐÇ Òàá ÝÇáÁáá .ÈÇááá ÚÚíà. æÇáÒÝÈ ÑÇííÈ áÒÇáí ÇááíÇáíà áÁÓÈÈÈ

Áà ÇááíÇáíà Ðí ÐíææÇ àÐÇ ÇáÚÇá ÈÒíÇÈ ÈÇáÚÈ æíÝÚæÇ ÍÓÇÆÑ ÒíàÈ ááíÇááÈ ÝÈí ÌàÇá -1 ÁÈÇì æÐáíàÇÑ ààÇ ÇÒÈÈàá àÑÇÓÇ æíÑÈ æíÑÈ æíÑÇíÈ Ýí ÝÈí Çááíà; æÐÌ ÇÐÈáÚæÇ àà ÁÚàÇÐàá Áà ÇáÝÈí áÇ Èí áà àà ÌèáÈ àæííÈ æÐíÇíÈ æÇííÈ ÈÚí ÇáÈÐÇááá àà ÇáíÝÇÚ .ÇáÇÓÈÑÇÈíí Ááí Çááìæà ÇáÇÓÈÑÇÈíí

Áà Çáíáæá Ðí ÝÐíÈ àÐÇ ÇáÚÇá áÚÚà ØÑÐàÇ ÇáÈÑíÈ æÒá- È ÁÚáÈíÈ àØÇÑÈÈàÇ; ÝÐÌ -2 ÇÓÈØÇÚ ÇááíÇáíæà Áà íÚáÐæÇ ààÑ ÒÇááí ààÐ ààÈÒÝ ÒàÑ ÁÚÓØÓ; æáÇ ÈÓÈØíÚ ÇáÒÇÆÑÇÈ Áà ÈØíÑ Úàí áíÑí àØÇÑ ÐáíàÇÑ ÁÐ Áà ÌàÇíÐ ÇááíÇáíà áÇ ÈÈÚí ÁÒÈÑ àà àÇÆÈí

ãÈÑ Úã ÇããØÇÑ æíÚãÞ ãØÇÑ ÈÌÑÇã æßÇÈã Èíã Çáííã æÇáÁÌÑ æÇããØÇÑÇã Ýí ãÈãÇæã ÞÕÝ
.ÇãìÇãííã

Àã ÇáíæãÉ Þí ÝÞíÈ ÚãÞãÇ ÇãÇÓÈÑÇÈíí ÝÇãÒæÈ ÌÇíã ßÇÈã æÝí ÈÚÖ ÆÑÌÇÁ Çããíã -3
.ÇãßÈÑì; æÀã Áí ãßÇã Ýí ÇáíæãÉ ÀããÇ ãæ Ýí ãÈãÇæã ÞÐÇÆÝ ÇããìÇãííã æÈÍÈ ãíÑÇããã

ãÚãæíÇÈ ÇããìÇãííã áÇ ÒÇãÈ ãÑÈÝÚÈ ÈíããÇ ÈÌÑß ãã ÍãÇã ÇããÈÑÈ ÇãÈí íÈßãã ÈãÇ ãíÈ -4
ÇãÕÚÝ æÇãÇããíÇÑ ÇãÐí ÈÚÇãíã ÇáíæãÉ ÈÇãÁÒÇÝÈ Àãí ÇãÇãÒÞÇÞÇÈ ÇããÈæÇãíÈ
æÇãÈãÒÞÇÈ ÇãíÇíãíÈ áãÒÑÇÚÇÈ ÇãÈí íÚÇãí ãããÇ ÇãíÒÈ ÇãÓíæÚí ÇãíÇßã Èíã ÒÞíã (ÈÑÒã
æíãÞ)

ÇãØãÀãíãÉ ÇããÝÓíÈ ÇãÈí íÚæí ÈãÇ ÇãÑíã ÇãæÇÚí ÇãÐí íííã ÆÝÚÇãÓÈÇã æãæ íÑí ÇãÁÚÍÇí -5
ÇãíÇÆÈ æÇãÇÓÈÚÍÇí ÇããÈæÇÓã áããÚÇÑß ÇãÝÇÓãÉ ÇãÞÇíãÈ æãíã æÈæÞÚ ÈÁÐã Çããã
.ÇãÈÒÇÑÇÈ ØíÈÈ áÓÇáí ÇããìÇãííã Ýí ÇãÓãÑíã ÇãÞÇíãíã ÞÈã ÒÞæØ ÇãÈãì

Àã ÇãÓÚã ÇãÓÇÚã áãÞÇíÈ ÇãßÈÇÑ ÇãÐíã íÞæíæã ãÐÇ ÇãíãÇí ãæ ÇãÈÝßíÑ ÈÇãÁÒÇíÈ ÈãÐÇ -6
.ÇããÚÇã ÇããÈãÇæí æÇíÈÈÇÈã ãã ÇãíÐæÑ

Àã ÑÇíÈ ÇãíãÇí áÇ ÒÇãÈ æÇÓíÈ æÇÒÚÈ; ÁÓãÇãíÈ; æßÐãß ÝÇãÞÇíÈ Ýí ÚÇãÈíÈãã æÇÓíæã -7
ãÁÈããæã Úãí Ííã Çããã æãíÝãã ãã ÇãíãÇí Àã Èßæã ßããÈ Çããã ãí ÇãÚãíÇ æÁÞÇãÈ ÇããìÈãÚ
.ÇãÁÓãÇãí æÈØÈíÞ ÒÑíÚÈ Çããã Ýí ÇãíÇÈ

æãíã ããíÈ ÈÇããÓããíã Æã íÓÁãæÇ Æãã ÇãÞÓíÈ æÀÈãÇÁ ãÓíÑÈ ÇããÚÇãÇÈ æÇãÁãÇã ÝÁããÇ
ßÓãæí ÌÇÒÑíã æããÐã ÇããÓíÑÈ ãæÇßÈíã áÇ ÒããÇ ãØãÆãíã æÇÈÞíã -ÈÁÐã Çããã- Æã ÇããÒÑ
»ãããìÇãííã «æÇãÚÇÞÈÈ áããÈÞíã» «æÇãÐíã ÌÇãíæÇ ÝíãÇ áããííããã ÒÈããÇ æÀã Çããã áãÚ ÇããíÓãíã
(ÇãÁíÈ : 6 ÇãÚãßÈæÈ)

æÓÈíÇãß Çãããã æÈíãíß ÆÓãí Æã áÇ Áãã ÁãÇ ÆãÈ ÆÓÈÚÝÑß æÁÈæÈ Àãíß

* ÍÓÈãÇ Çããã æãÚã Çãæßíã

ãÒÑ Ýí ãíãÈ ÇãíãÇí -ÇãÚíí ÇãíÇí æÇãÓÈæã- ÑÈíÚ ÇãÈÇãí 1410ãÚ; ÇããæÇÝÞ æãÝãÈÑ*]
.[1989ã

: Çãíãí áãã æííã æÇãÓãÇÈ æÇãÓãÇã Úãí ãã áÇ æÈí ÈÚíã; æÈÚí
ÝããÐ Æã ÒÚÑ ÇãÇÈíÇí ÇãÓæÝíÇÈí Áãã áÇ ÞÈã áã ÈãæÇíãÈ Íãí Çããã ÝæÞ ÁÑÓ ÆÝÚÇãÓÈÇã
æããÐ Æã ÁíÓÈ ÆãÑíßÇ æÇãÚÑÈ ãã æÑÇÁãÇ Æã ÑæÓíÇ ããÒæãÈ áÇ ãíÇãÈ; ÁÐ áÇ ãíÇã áãÇ
ÈããÇØíÈ ÌÈÇã ÆÝÚÇãÓÈÇã æããÇÓãÉ ÆÈØÇããÇ; ÁÞæã ããÐ Æã ÁíÞãÈ Çãíæã ÇãÚÑÈíÈ Æã
ÆÈÇÑ ÇãÈÈÑæã ÇãÚÑÈíÈ ãã ÈÚí Ýí ÌØÑ ÈÚí Æã æÞÝ ÇãÓí ÇãããíÚ ãã ÌãÇíã ÇãÓãíÇã
ÇãÁÝÚÇã Ìæã ÈíØí ÇãíÈ ÇãÁíãÑ áííæí ÞãíãÇÑ æÞí ßÇã ãã ÞÈã ãÈØæÞÇ áÇÑæÇã Úãíãã ãã
ÆÈÇÑ ÇããÝØ ÇãÈí íÈØãÚ ÁãíãÇ ãã ÈÚíí æãæ íÑí ÇãØÑíÞ ãã ÍãÇã ããÐÈ ÈãæÓÓÈÇã
ÇãÈÇßÓÈÇãíÈ ãããíÈ áã ßíÝ áÇ; æÞí ÈÐã ÌãæíÇ ãÓãíÈ ÌÈí ÇÓÈØÇÚ Æã íÓÚ ÈíæÓã Ýí
ãÓÈãÞÚÇÈ ÞÈÇÆã ÇãÈßÈí æÇããÑí æããíã Ýí ÈãæÓÓÈÇã ÝÝÑíÈ ÇãÁÝÑÇí æããÈ ÚÈÑ ÇãÓãíã
ããÇ íÚããÇ ÈØÇãÈ ÌãÇÑÇ ããÇÑÇ æÈÇãÚãÇæíã ÇãÈÇÑÓÈ Ýí ÇãÓíÝ ÇãÈÇßÓÈÇãíÈ ÈÒÑæÑÈ
ÝÈí ÇãØÑíÞ ÆãÇã ÇãíÑÇí ÇãÑæÓí ÇãÐí íÁßã ÇãÁíÒÑ æÇãíÇÈÓ ÌÈí íÓã Çãíãí ÇãÚÑÈí
æÇããíÇã ÇãíÇÝÆÈ Úãí ÈíÑ ÇãÚÑÈ

ÁÞæã : ÈÚí Æã ÇØãÀã ÇãÚÑÈ ÈíÈ ÒÚÇãÈ ÇãÚã ÒÇã Æã ãØÇãíã Ýí ÆæÇÓØ ÁÓíÇ æÚÑÈãÇ áã
ÈÚí ããíÈÈ Èíã íÈíÈ Úã ÇãÈííã ããÐÇ ÇãíÈ ÇãÐí ÆÈíã ÈÇãíÑÇí
æÈíã áíã ÇãÈØæãÉ ÇãÁÝÚÇãíÈ ÇãÐí ÚÓÝ Úãíã ÇãÚÑÈ Òãíã ÚííÇ ííÝÈ ÈíÑííÇ æíã ãíãã áíã
ííí æãæ ÇÈÑÇÒ ÈØã (ÇãÈíÑæÓÈÑæíßÇ) ÈÁãã Ñíã ÓãÈ 1989 ÇÐ ÈÚÑÒã "ÇãÈÇíã" ÇãÁãÑíßíÈ
Úãí ÚãÇÝãÇ ãÓíÈÈ ÈÈØã ÇãÓãÇã -ÚæÑÈÈØæÝ- æÁãÇ æÈÑ ÇãÈíãíÑ æÇãÁÈÇíÈ æÇãÈØæíã
æÇããÚæÞíã ÇãÐí ÇÓÈÚããÈã ÆãÑíßÇ ÞãíØÇ ÑÇÈíÇ ÈÈÇíÑ Èã Ýí ÇããíÇÝã ÇãíæãíÈ áÈíØíã
ÓãÚÈ ÑæÓíÇ ÝÞí ÇíÈÝí ãÐÇ ÇãæÈÑ æÇÈíã ÇãÁÚãÇã ÇãÚÑÈí Àãí ÇÈÑÇÒ ÌÇßã ÇãßÑããíã
ÈØæÑÈ ãÒÑÞÈ ÈÚí Æã ÚØÑÈ Çãíí ÇãÚÇÑÞÈ ÈãííÚ ÇãÁØÝÇã æíãÇã ÇããÓÇã ÈÇãÚØÑ ÇãÐí
íÚÈÞ ÒÐÇã Ýí ÇãÁãæÝ

: ÌæÑ ÇãÁÚãÇã Ýí ØãÓ ÌãÇí ÇãÁÚãÇã

ÀãÇ ÇãíãÇí ÇãÁÝÚÇãí ÝÞí ÆÓíí Ýí ÚÑÝ ÇãíãæíÈ ÇãÚÇããíÈ ÌÑÈÇ ÆããíÈ æÒÑÇÚÇÈ
ÞÈãíÈ; ãÐã ÇãÓíÝ ÇãÈí Èíæí ÇãÈÒÑíÈ ÈÁíãÓÈ ÁÚãÇããÇ æÓíÝãÇ ÇãíæÑíÈ ÇãÈí ÈÓíÑ
ÈÇãããÇíã áÚÓã ÁíãÚÈ ÇãÈÒÑíÈ. æãíÓÈ íí ÇãíãæíÈ ÇãÚÇããíÈ ÈíÇÝíÈ Úãí ßã Ðí Úíãíã æãí ÈÓÈ
. ÇãÝßÑ ÇãÐí ÈÑííã Ýí ÁÐãÇã ÇããÇÓ

: ÇãÈÑæÈæßæãÇÈ

: ÌÇã Ýí ÇãÈÑæÈæßæã ÇãÈÇãí ÚÓÑ

. ÓããÈØí ÒãæÈ ÇãÓíÇÝÈ æãßÈí ÌãÇíãÇ -1

. ÌÈÈ Æã áÇ íßæã áÁÚíÇÆãÇ æÓÇÆã ÓíÝíÈ íÚÈÑæã ÝíãÇ Úã ÆÑÇÆãã -2

. ãã íÓã ÒÑÝ ãã ÌÈÑ Áãí ÇããìÈãÚ ãã ÚíÑ Æã ãã ÌãÑ ÚãíãÇ -3

ÓÈßæã áãÇ ÌÑÇÆí (ÓíÝ) ÒÈí ÈÁíí ÇãØæÇÆÝ ÇããìÈãÝÈ ãã ÆÑÓÈÞÑÇØíÈ æíããæÑíÈ -4

. æÈæÑíÈ Èã æÝæØæíÈ ÁíÓÇ

. ÌÈÈ Æã ãßæã ÞÇíÑíã Úãí ÆÈÇÑÈ ÚÞã ÇãÓÚÈ ÚãíãÇ ãÑíí æÈãíÆÈã ÚãíãÇ ãÑíí -5

íÈÈ Æã ãÓíÚ Ðæí ÇãÓæÇÈÞ ÇãíãÞíÈ (ÇããÝÇÓí ÇãíãÞíÈ) Úãí Èæãí ÇãããÇã ÇãÓíÝíÈ ÇãßÈÑí -6
æíÇÓÈ Ýí ÇãÓíÝ ÇããÚÇÑÓÈ áãÇ ÝÁÐÇ ÈÈíã áãÇ ÚãæÑ ÁíÈ ÚãÇãÈ áãÚíÇã ãã Áí ãããã

ÓÇÑÚáÇ ÝæÑÇ Ááí ÇáÁÚáÇä Úä áÍÇÓíá ÇáÍáíÉ ÇáÉí ÊÓËÑ ÚáíáÇ æÐÁß æÞÓí Úáíá æáÚáá ÚËÑÉ áÚíÑá. æÇáÚáÇÞÉ Ëíá ÇáÓÍÇÝÉ ææßÇáÇÉ ÇáÁæÇÁ ßÇáÚáÇÞÉ Ëíá ÇáËáíÞíÉ æÇáÐÍÑÉ .ÝÇáËáíÞíÉ áÇ ÊÝíí ÁÐÇ áá ÊËæÇÝÑ ááÇ ÇáÐÍÑÉ æÝí ÇáËÑæËææáÇÉ (áÇËí ááÇ áá ÇáÓíØÑÉ Úáí æßÇáÇÉ ÇáÁæÇÁ ÇáÉí ÊËÑßÓ ÝíáÇ ÇáÁËÇÑ áá ßá ÁáÍÇÁ ÇáÚÇáá æííáÆÐ ÓáÖáá Áá áÇ í äÓN áá ÇáÁËÇÑ ÁáÇ áÇ áÍËÇÑá áíá .ææÇÝÞ Úáíá)

: Çáíáæí íáÓßæä ÓäÇá ÇáÁÚáÇä ÇáÚÑËí ÝáËáÇ æßÇáÉ " ÑæíËÑ " ÁÓÓáÇ íáæíí ÇÓáá "ÍæáíæÓ ÑæíËÑ"; æßÐáß æßÇáÉ " ÇÓæÓíËËËÑÓ " íÓíØÑ ÚáíáÇ Çáíáæí ; æßÐáß æßÇáÉ "ÇáíæäÇíËËËÑÓ ÁáËÑáÇÓíæäÇá" ÁÓÓáÇ íáæí ááá "ÓßÑÇíËËÓ æáæÇÑí æáíÑÓË" ÓáÉ 9091 æßÇáÉ æßÇáÉíá Ëä ÇËíËÇ ÓáÉ 1958; ææßÇáÉ (ÁáËÇÁ .áÇÝÇÓ) ÇáÝÑáÓíÉ ÁáÖÁáÇ "áÇÝÇÓ" Çáíáæíí ÁáÇ ÇáÓíÝ : Ý-"ÇáËÇíáÒ" ÇáËÑíØÇáíÉ íááßáÇ Çáíáæíí "áíÑæíí" æíáËáß ßÐáß áíáÉ "ÇáÖáÓ Sun" . æ"ÁáËÇÁ ÇáÚÇáá News of the world" æCity Magazine æËæÒÚ (15) ÓíÝÉ ËÑíØÇáíÉ íæáíÇ ÍæÇáí 33 ááíæä áÓíÉ æáááÇ " Çáíáí ÇßÓË-ÑíÓ Daily " Express " æ" Çáííá-í áíá Daily Mail"æ"ÇáÁæËËÑÝÑ Observer"; æ"ÇáÚÇÑííÇá Gaurdian ÁáÇ Ýí ÁáÑíßÇ : ÝááÇáß (1759) ÓíÝÉ íæáíÉ íËáÞÝáÇ (61) ááíæä ÁáÑíßí áÖÝáÇ ááíáæí æááá .ÚáíáÇ ÇáÓíØÑÉ ÇáßÇááÉ æÇááÖÝ ÇáËÇáí ÓíØÑËáá Úáíá ÁÞá æáá ÇáÞÓá ÇáÁæá : "áíæíæÑß ËÇíáÒ" ; "ÇáæÇÓáÖá ËæÓË" ËæÒÚ (620 ÁáÝ) áÓíÉ íæáíÇ . æ"Çáíáí áíæÓ ; æÇááíæíæÑß ËæÓË" æËæÒÚ (740 ÁáÝ) áÓíÉ íæáíÇ æáíáÉ "áíæÒæíß" ÇáÁÓËæÚíÉ æËæÒÚ ËáÇËÉ ááÇííá áÓíÉ "æÇáËÇíá" æËæÒÚ (5;4 ááíæä) áÓíÉ . ÁÓËæÚíÇ . æßÐáß ÒËßÇÉ ÇáËáíÝÓíæä ÇáÁáÑíßí ÇáËáÇÉ ßááÇ íÓíØÑ ÚáíáÇ Çáíáæí N.B.S CBS ABC æáá ÁÑÇí ÇáÇÓËÞÓÇÁ Ýí áÐÇ ÇáÁáÑ ÝÚáíá ËËËÇÉ (ÇááÝæÐ Çáíáæíí Ýí ÇáÁíáÓË ÇáÁÚáÇáíÉ áÝÁÇí ÇáÑÝÇÚí / ÇáßæíÉ). æÞí ÇÓËØÑíÉ Ýí áÐá ÇáÞÓíÉ áÁËíá ÍæÑ ÇáÁÚáÇä .ÇáÚÑËí ÇáÁá Ýí ÚÓá ÁíáÚÉ ÇáËËÑ æÝí ÊÓæíá áÐÇ ÇáíáÇí

:Çáíáæí ÇáÐí ËíæÑ Íæáá ÁíáÓË ÇáÁÚáÇä : æíÑßÓ ÇáÁÚáÇä ÇáÁá Úáí ÊÓæíá áÐÇ ÇáíáÇí áá ÍáÇá ÞÓíËíá ÁÓÇÓíËíá ÁæáÇááÇ : ØáÓ ÇáÓæÑÉ ÇááÖÑÞÉ ááÐÇ ÇáíáÇí æÁËÑÇÓ ÇáËËÑÇÉ ææÇáË ÇáÓÚÝ Ýíá -1 æÐáß áááÉ ÁËÇÑá Ýí ÁÚáÇÞ ÇáÁáË ÇáÁÓáÇáíÉ æËíÓíá ÚÞíËÉ ÇáËæßá Úáí Çááá ÇáÉí ËäÇáÇ . ÇáíáÇí ÇáÁÝÚÇáí ÚËÑ ÇáÓáíá áá ÍáÇá ÇáËÓíÇÉ æÇáËËæáÇÉ ËÇáíááÇ : ÞÓÚ ÇáÓáÉ Ëíá áÐÇ ÇáíáÇí æËíá ÞææÉ ÇáÁáË ÇááÓááÉ æËíííáá áá ÍáÇá ÇáËÓíÇÉ ÇáËíááÇ -2 ÚÇááí Ááí ÞËÇá Þæáí ááíÓN Ëíá Þæáíá ÇáÁÝÚÇáí æÇáÑæÓ; æßÐáß ÇáËÑßíÓ Úáí ÞÓíÉ ÇáíÑË ÇáÁááíÉ Ýí ÍÇíá ÁÝÚÇáÓËÇá áííÑæÇ ÇáíáÇí áá ÁáÖÇÑá æáá ÇááÓÇÚíÇÉ ÇáÉí ËÑí Ááíá áá ÇááíÓáíá; ááÇ ÁæÓá ËÚÓ ÇáÁËÑíÇÁ ÇááíáÓíá ááÐÇ ÇáíáÇí Áá íÓáæÇ Ááí Íí ÇáËÁËá æÇáËíÑí .áá ÇáËËá ááÐÇ ÇáíáÇí; ÍËí áÇ íÓÇÑßæÇ Ýí ÓÝß ÍáÇÁ ÇááÓáíá æáÞí ÊÚíÑË ÇááÚÑË ááÐÇ ÇáíáÇí áá ßæáá ÝÑÓ Úíá ËÇááÇá æÇááÝÓ íËÉ Úáí ÇááÓáíá ÇÓÇÁ ÇáËËá æÇáËÓíÉ ËÇááÝÓ æÇááÝíÓ ÝÇááÞËÉ ÇáÓæÑÉ ËáÇáÇ Ýí ÁÐáÇá ÇáØíÉíá ááá æÇßËæÇ áÐÇ ÇáíáÇí. ÝËÚí Áá ßÇá ÇáËËá æÇáËíÑíÓ Úáíá ÝÑíÓË; ÓÇÑ ÍíÇÑ ÇááÓáíá íËíÑæá áá .ÇáËÝæá ËËááÉ ÍíÑ ËíÇáá æÇáËÁËá áá ÍÓ ÇááÇÓ Úáí ÇáËËá áá

: áÚÑÉ ÇááÇÓ Ááí ÇáíáÇí ÇáÁá æáÞí ÇáËÞíÉ ËËËÞÇÉ áíËáÝÉ áá ÇáÓÚæË ÇáÁÓáÇáíÉ ÍÇÓË ÇáÚÑË Ýí Ñíáíí ÇáÁíÑÉ ÝæíËÉ : ÇááÇÓ ßÁá Úáí ÑÁæÓáá ÇáÓíÑ ÞÇá áí ÍØíÉ áÓíí áÓáæÑ Ýí ÍËÉ : ÁÖËíáÇ ÇáÁá áÓËííí Áá áËßáá ÝæÞ ÇáááÇËÑ ËßááÉ Úá ÇáíáÇí ÇáÁÝÚÇáí æÁáÇ ÁÚáá Áá áÐÇ ÇáÓÇÉ áÇ ÒÇá ááá íÚËËÑæá ÁáÝÓáá Áíí ÁËáÇÁ áÐÇ ÇáíáÇí .ááá íáÇÝíæá Úáá ËáÓÇááá æííÓæá ÇááÇÓ Úáí ËÐá ÍÓÇÓË áÝæÓáá æÞáæËáá áá æÇáËÞíÉ ËÚÇáá íÓÇÑ Ááíá ËÇáËáÇá æíÑíÚ Ááíá íáÇáíÑ ÇááÇÓ Ýí ÝËÇæÇáá : ÝÞÇá áí ÁáÇ ÇáÁá áÓæÓ Úá ÇáíáÇí ÇáÁÝÚÇáí æáÐÇ ÝÁáí æËæÞÝ ÝÓÑíÉ áá ÍÇá ÇáíáÇí æÞáÉ áá : Áá ÇáÁáá ËÇááá Ëá ËáÐÇ ÇáíáÇí ßËíÑ æÍÇá ÇááíÇáíá -Áá ÓÇÁ Çááá- Úáí ÍíÑ æáá íÞÝæá Úáí ÁËæÇÉ ßÇËá. æßÇËá ÊÚíÓ Ýí ÚÓáÉ Úá ÁÝÚÇáÓËÇá ÓæÇÁ áá ÇáØÑÞ ÇáËÑíÉ Áæ ÇáíáíÉ ÝáØÇÑáÇ (ÍæíÇÑæÇÓ) í ÒÑË ÁáÇÁ Çááíá æÁØÑÇÝ ÇáááÇÑ; æØÑíÞáÇ Ááí ÑæÓíÇ (ÓÇááí) áÚáÞ; æØÑíÞ ßÇËá ÞáíáÇÑ æßÇËá ÇáááßÑ æßÇËá ÚÓáí æßÇËá áÑÇÉ æßÇËá ÍáÇá ÁËÇí ßááÇ áÚáÞÉ Áæ ÒËá .áÚáÞÉ æíÚß Úá ÇáÓÑËÇÉ ÇááæÇáíÉ Óí áÚÇá ßÇËá Ýí ÁáíÇÁ ÁÝÚÇáÓËÇá æáÇ áá íæá íáÑ ËÞÑíÇ . ÁáÇ æííÞ ÇááíÇáíæá ÇáËÓÇÑÇ áááÇ ßÇá ÓÆíáÇ .ÝÞÇá áí ÝÓíáÉ ÇáÓíí : ÒÑí Çááá ÒíÑß ßáÇ ÒÑíÉ ÒíÑí Ëá ÐßÑË ÇáÓíí ËææÞÝ ÇáÚááÇÁ ÇáÐí áÇ íæÒ Çááííí Úáá ËíÇá áÐÇ ÇáíáÇí æáæ ÁáÇ íËÑßæÇ .ÇááíÇáíá Úáí ÁËæÇÉ ßÇËá ÍÇÆÚíá ÚÑÇÉ æááÇß Ñíá áá ææÚ ËÇáÉ : íáÓß Úáí áííËá ÇáØæíáÉ Ëá íÞæá ÁËáÇÁ ËíÑíÓá : Áá ÇáËËÑ .ÇáÁÝÚÇá ÝÇíáÞæÇ áííËí

æÈÚÍ ÇáíÑÓ íÁíÐá Áíí ÇáÚáÇÁ ÇáíÓæÑ ÌÇàÈÇ Èä íÐæá áá: ÇáÁæáí Èß ÑÑíá ÚÓÑÑí æÈÐÇÚÍ
Áä ÈÝíí ÇááìÇáííà ÈÍÈÑÈß ÇáØæíáÉ Èíá ÇáÈÖáíÑ Èäá Ýí ÇááÓÇíí; æáÇ íáÐÓí äáß ÇáÚÍÈ ÁÐÇ
. ÚááÈ Áä ÇáÓíí ÁááÇ íÐæá Ðáß Í ÓÈÈ ááá æäæ íÓÈ Ááá íÓá ÕáÚÇ

:ÇáÁÚáÇá ÇáÚÑÈí

æÇáÓíÝ ÇáÚÑÈíÉ ÈííáÇ ÇáÓÚíÑ æÚííáÇ ÇáÓÆíá áÇ Èäáß Áä ÈÈäÑí Úáí ÈíÇÑ ÓíáÈ ÇáÁÚáÇá
ÇáÚÇÑá æáíÓ ááÇ ÇÒÇÁ áÐÇ ÇáíÓä ÇááÈáÇØä ää ÇáÓíÝ ÇáíáæííÉ Áä ÈÓÈí Ýíá Õí ÇáÈíÇÑ Áæ
ÈííÝ áÈíáÓ Ááí ÕÇØÆ ÇáÇÓÈÐÑÇÑ ÝÇáÚÑÈ íáÐáæá Úá ÇáÓíÝ ÇáßÈÑí ææßÇáÇÈáÇ ÇáÈí ííæí
ÐÑÑáÇ Ýí ÇáÁÑÓ ÝíÐÝ ÇááÇÓ áÓíæáíá ÁáÇá áÐá ÇáÓíÝ æÈíÇá æßÇáÇÈ ÇáÁäÈÇÁ æáÇ íÓÚáá

. ÁáÇ Áä íÑííæÇ áÇ íÓáÚæá íÇÓÚíá æÇíáíá ÐÇÆáíá : Ááíá

:ÐáÈ áÁíí ÇáÓíÝíá ÇááÓáíá : Áä íÑííÉ (Sunday times) ÑÈÈÈ Úá ÇáÚÑÈ
Áä ÈäÇáíÉ ÚÓÑ ÁáÝ ÁÑááÉ Ýí áííá "áÇÒÑ ÈÇÚ" Ðí ÁÐÈíá áíáÇ ááØÇáÚ ÁÓíÇÈ ÇáÓáæÇÈ ää
ÇáÚÑÈ ÇáÐíá íÁÈæá áíÈÒæíæáá ÁíÇáÇ Èä íÈÑßæáá ; æÁÐÇ ÈÇáÓíÝí ÇááÓáá : íÁÈíáí ÈÇáíÑííÉ
æíÐæá: ÁááÇ áÐáÈ Úá ÇáÑÁÉ ÁÝÚÇáíÉ æßÁáá íÁÈíáí Èíáíá ÐÓÚí ÇáÈÈæÈ æÇáíáÇáÉ
Áæ áíÓ ÈÁáßÇá ÇáíÑííÉ Áä ÈÐÑ ÇÓá ÇáÑÁÉ ÁÝÚÇáíÉ Áæ ÈÁÈí ÈÇáÑÁÉ æÈíÝÚ ááÇ æÈáÚÇ
. æÐÇÈá áÐá ÇáÈÖÑííÇÈ

: ÇáÇäÈáÇÑ æÇáÐæÈÇä

æÇáÓíÝ ÇáÚÑÈíÉ æÈææÑÈ ÈÇáÁÓáæÈ ÇáÚááí !! ÇáÐí ÈÈÈÚá ÇáÓíÝ ÇáÚÑÈíÉ ææßÇáÇÈ
ÁäÈÇÆáÇ; æáÐÇ Ýáí ÈíÇæá Áä ÈáÓí Úáí äææÇááÇ æÈÈÈÝí áÑÇÓá ÍØæÇÈáÇ æÁÈÇÑáÇ ÝÈíí
Áííáá : íÚÍÈ ÈÓÈÐ ÓíÝí áááÇ ÑÇáÈ æÈíÈá Úáí ÇáíáÇí; æäááÇ ÑÇá Èáá æÐÚá Úáí ÐáæÈáá
æáÓÇáÚáá ; æÓíÐ ÑÓæá Çááá Óáí Çááá Úáíá æÓáá
áÈÈÈÚá Óáá ää ÐÈáßá ÕÈÑÇ ÈÓÈÑ Áæ ÐÑÇÚÇ ÈÐÑÇÚ ÍÈí áæ ÓáßæÇ ííÑ ÕÈ áÓáßÈææ.)

(1) .(ÇÐÇáæÇ; Çáíáæí æÇááÓÇÑí; ÐÇá: Ýáá

æáÇÈí Áä ÈÚáá : Áä ÇáÚÑÈ æÇáÁÚáÇá ÇáÚÑÈí íáßá Áä íÈÈÚ ÇáÁÓáæÈ ÇáÚááí æÇááááí
ÇáÚááí ÇáÈíÑíÉí Ýí Ñá ÓíÁ ÇáÁá ÁáÇ áÇ ÑÇá ÈÇááÓÈÈ ááÁÓáÇá ÝÁááá ÈíÇÝÚ ÇáíÐí ÇáíÝíá
æÈáÇ íßæá ää ÚíÇæÈ ááÐÇ Çáííá ÝÁááá íÈÚÇæá Úá ÇáíÐÇÆÐ ÇááÇÓÚÈ æÇáÐÓÇíÇ ÇáÐÇÓÚÈ

:æíØáÓæááÇ æíØááááÇ

°æí ÑÈíÑ ää Ááá ÇáßÈÇÈ áæ íÑíæáßá ää ÈÚí ÁíáÇáßá ÑÝÇÑÇ íÓíÇ ää Úáí ÁáÝÓáá ää ÈÚí
»æÇÈÈíá ááá ÇáíÐ ÝÇÚÝæÇ æÇÓÝíæÇ ÍÈí íÁÈí Çááá ÈÁáÑá Áä Çááá Úáí Ñá ÓíÁ ÐííÑ
. ÇáÁíÉ (109) ÇáÈÐÑÈ

áÐí íÑ Ý Çáíáæí ÇáÈæÑÇÈ æÇáÁáíá ÈÈÚÇ áÁáæÇÆáá æÈíÐíÐÇ ááÓÇáíáá Áí Áááá ÚíÑæÇ
ÑáÇá ÑÈáá æßÈÈæÇ Úáí ÑÈáá; ÝÑíÝ áÇ íßÈÈæá Úáí ÇááÓáíá æÚáí ÇáÁÓáÇá Ýí ÓíÝáá

æáÓÑÇÈáá

°Ýæíá ááÐíá íßÈÈæá ÇáßÈÇÈ ÈÁííáá Èä íÐæáæá áÐÇ ää Úáí Çááá áíÓÈÑæÇ Èä ÈäáÇ ÐáíáÇ Ýæíá
»ááá ääÇ ÑÈÈÈ Áíííáá ææíá ááá ääÇ íßÓÈæá
. ÇáÁíÉ(79) ÇáÈÐÑÈ

: ÇáÁÓáÇá ÁíØÑ ää ÇáÓíæÚíÉ Ýí áÚÑáá

áÐí ÝÑí ÇáÚÑÈ ÈÇíÆ Ðí ÈíÁ æäæ íÑí ÇáíÈ ÇáÑæÓí íÈíá ÈÇáíÑÇí æíáÑÚ ÈÁæíÇá ááÑ ÑÇÈá
æáÑÇÈ æÇáááááí æÈáíÓíÑ ÁáÇ æÐí íÑí ÇáÑæÓ ÝíÚ ÚÇíæÇ íÐÇÑæá Èíá ÇáÝÑíÐíá ÇááÈÖÇÑÚíá
.-ÇááìÇáííá æÇáÓíæÚíá- ÝÑÁæÇ Áä ÇáÓíæÚíÉ ÁÐÑÈ Ááíáá

æÐí ÑÈÈÈ ÓííÝÉ (Chicago Sun Times) Ýí 22/2/79 Ýí áÐÇááÇ ÇáÇÝÈÈÇíí ÈíÈ ÚáæÇá áÇ ÈÝÇáá
áÚ ÇáÁÓáÇá ÁáÇ ÈáÚÈ Çáííí æÇááÇÑ ÝÐÇáÈ (Áä ÇáÓíæÚíÉ ÁÝÓá ää ÇáÁÓáÇá áÁááÇ Ýí
ÇáÁÓá ÝÑÈÈ ÒÑÈíÉ íáßá ÇáÇáÈÇÁ æÇáÈÝÇáá áÚáÇ; ÁáÇ ÇáÁÓáÇá ÝáÇ ÇáÈÐÇÁ æáÇ
.ÈÝÇáá áÚá ÁáÇ ÈáÚÈ Çáííí æÇááÇÑ)

æÐí ÕÑí áíßÓæá Úáí ÇáÈáÝÇÒ ÇáÁáÑíÑí ÐÇÆáÇ : áÐí Áä ÇáÁæÇá Áä ÈÈáÇÓí ÈÁáÑíßÇ
(íáÇÝÇÈáÇ áÚ ÑæÓíÇ áÈÈÝÇ áÚÇ Ýí æíá ÇáÓíÝ ÇáÁÓáÇáí

: Áä íæÑ ÇáÁÚáÇá ÇáÚÑÈí ÇáÁá ÈíÇá ÇáíáÇí

.ÈíØíá ÇáÁáá ÇáßÈíÑ ÇáÐí ÈäÇá ÇáíáÇí ÇáÁÝÚÇáí ÚÈÑ ÇáÓáíá Ýí ÐáæÈ Çáííá ÇááÓáá -1
ÇíÈÈÇÈ ÚííÈ ÇáÈæßá Úáí Çááá ää ÁÚáÇÐ ÇáÁáÈ ÇáÁÓáÇáíÈ ÇáÈí ÒÑÓáÇ ÇáíáÇí ää íáÇá -2
.ÇááæÇÐÝ æÇáíÑÇá

ÈÓæíá ÐÇíÈ ÇáíáÇí æíÑÐ ÓíÓíÇÈáá Ýí ÁáÚÇÑ ÇáÁáÈ ÇááÓááÈ áÆáÇ íÈÐæÇ ÑææÐÇ ÈÐáí -3
æÁáÈáÉ íÈÈÈÈ æííæÇÈ ÝÐÈ ÈÓíÑ ÈÐÑÑáÇ ÇáÑßÈÇá æÈÓÚá ííÈ ÇáÓÇáÑ Ýí Ñá íí. æÁáÇ
ÝÑíÝ ÈÝÓÑ Çááíæá ÇááÓÈáÑ Úáí ÇáÐÇíÈ ÇáááÈÓáíá ää ÁÈáÇÁ áÐÇ ÇáíáÇí ääá íÓáæááá
ÈÇáÁÓæáííá; æßíÝ ÈÓÈæÚÈ ÇáíááÉ ÇáÓÚæÇÁ Úáí (íßáÈ íÇÑ) áÁá áííá (áÓáÚÇ áááÑæííá) íáÑÈ

!! ÓáÇÚÈá Ááí ÇáÚÑÈ áÈíííÑ íæÓá æÇáÝÈß ÈÓÚæÈá

ÇÐáÇÚ ÇáÓÚæÈ ÇáÁÓáÇáíÈ Áä ÇáíÑÈ Ýí ÁÝÚÇáÓÈÇá íÑÈ ÁááíÈ Èíá ÇááÓáíá æíÚáá ÁááÇ -4
.íÚáí ÓíÇíÈ ÓÝß íáÇÁ ÇááÓáíá ÇááíÑáÈ

ÇÈÈÇÈ ÝÓá áÐÇ ÇáíáÇí æÓÚÝá ÁáÇá ÇáíßæáÈ ÇáÓíæÚíÉ æÁá áÇ áíÑí ää ÇáÁÓáÈ ÁáÇ -5
.ÈáÈáÑ íæáí íÈÐÇÓá ÇááÚÇáá æíáÈáÈ ÇáÈáÇÑ

ÇáÈÑßíÓ Úáí ÇáíáÇÝÇÈ ÇáÁÝÚÇáíÈ ÇááÈÁÓáÈ æÇáÈí íÓÈíá íá áÇ ää íáÇá ÐÇíÈ ÇáíáÇí. æäá -6

: íÚííæá æíÈíÆæá æíÁßíæá Úáí

æáÐÇ ÝÇááÒíáÉ ÇáÉí ÈÈÈÌáÇ ÇáÇÉÍÇÍ ÇáÓæÝíÇÉí áá ÈÈä æÈæÞÚÉ ää ÞÉá ÄáÑíßÇ æÇáÚÑÈ
.æÁáÇ ÝÁáá áÇ íáÈä ÆÈÍÇ ááÚÑÈ Äá íÚ äÐä ÇáÝÑÓ æÝÉæíÉ ÁáÇá ÇáÌáÇÍ ÇáÁÝÚÇáí
:áíÇæáÉ íÇÈÓÉ
æáÞí íÇæáÉ ÄáÑíßÇ Ýí ÁíÑ ÇáÓæØ Äá ÈæÞÐ ÇáíÈ ÇáÑæÓí ää Äá íÓÞØ ÈíÈ ÁÞíÇá ÇááíÇáíá
æáÈäáÇ ÝÓáÈ ÁÐ Äá æÞÉá ÒíÇÁ ÇáíÞ íÇá æÈÁíÑÇ ííÇ ÈÚí Äá ÈíÇæØ ÇáÌáÇÍ ÇáÁÝÚÇáí
.áÑíáÉ ÇáíØÑ æÚÈÑ Çáááíá ÇáíÑí

:ÇááÞÇÑáÇÉ

æáÞí ÐÈÑÈ Ýí ÇáÈæíÈ Ááá ää ÇáÚáá ÇáÈÈíÑ ááÌáÇÍ ÇáÁÝÚÇáí Äá æÞÇÑáá ÈÇáÞÈÇá Ýí ÝíÈáÇá
.Äæ ÚíÑáÇ äáÇ íÓáí ÈíÑßÇÈ ÇáÈíÑÑ ÇáæØáí
æáÞí ÈÈÓí ÁááíÈ íÑÈÈ ÇáÌáÇÍ Ýí ÁÝÚÇáÓÈÇá; ÓæÇÁ Ýí ÈÓæÑ ÇááÈÚÇØÝíá áÚáÇ Áæ
ÈÇááÓÈÈ áíÓæááÇ; ää ÇááÝíí ÇíÑÇÁ æÞÇÑáÇÈ ÓÑíÚÈ ÈíááÇ æÈíá ÈÚÓ íÑßÇÈ ÇáÈíÑÑ
.ÇááÚÑæÝÉ; ää ííÈ Çáííá; Áæ íæÑ ÇáíÚá ÇáíÇÑí; ÇáÚÓßÑí æÇáÓíÇÓí æÇáÁÚáÇáí
ÝÇááÇÝÉ ááÇáÈÈÇá ÁæáÇ Äá ÇáíÑÈ Ýí ÁÝÚÇáÓÈÇá áí ÇáÁØæá -ÓááíÇ - ää íáíÚ ÇáíÑæÈ
ÇáÈÈÑí ÇáÉí ÓáíáÇ ÇáÞÑá ÇáÚÓÑæä; Ýáí ÁØæá ää ÇáíÑÈíá ÇáÚÇááíÈíá ÇáÁæáí æÇáÈÇáíÈ
..æÁØæá ää íÑÈí ßæÑíÇ æÝíÈáÇá; æÁØæá ää ÇáíÑÈ ÇáÚÑÇÞíÈ ÇáÁíÑÇáíÈ
æÈÇááÓÈÈ áÝíÈáÇá æÈáÇ ; æáí ÇáÁÓá Ñ; ÈáÈÚ ÇáÓÚÈ ÇáÝíÈáÇáí ÈÇáíÚá ÇáÚÓßÑí æÇáÓíÇÓí
æÇáÁÚáÇáí ää ÇáÈæÉÈ ÇáÇÓÈÑÇÞíÈ íáÚÇÁ (ÇáÓíá - ÇáÇÉÍÇÍ ÇáÓæÝíÈí - ÁæÑæÈÇ
ÇáÓÑÞíÈ) æÈÐáß ÇáíÚá ÇáÓíÇÓí æÇáÁÚáÇáí áíáæ ÇáÚÇáá ÇáÈÇáÉ; Éá íÈí ää ØÑÝ ÁæÑæÈÇ
ÇáÚÑÈíÈ; æáÚá ÇáÚÇáá ÇáíÇÓá Ýí ÇáÈØÇÑ ÇáÓÚÈ ÇáÝíÈáÇáí - Ááí íÇá æÞÇæáÈá ÇááÓáíÈ-
áæ ÇáÈÞá ÇááÇÆá ááÑÁí ÇáÚÇá ÇáÁáÑíßí ÇááÚÇÑÓ ááíÑÈ.. æÞí ßÇáÈ ÁÚáÈ ÁÐÇÚÇÈ ÇáÚÇáá
ÈÚÓí íæáíÇ ÁíÈÈÇÑ ÇááÚÇÑß; íÈí Áá ÈÚÓ ÇááÐíÚíá Ýí ÈáÝÒÈáÇ ÇáÚÑÈíÈ ßÇá ÇááÇÓ íÓáÞæá
Úáíáá (ÝíÈáÇá) áÈÈÈÈ ÇáÁíÈÈÈ ÇáÉí íÐíÚæááÇ Úá ÇáÈÝÇÓíá ÇáíæáíÈ ááíÑÈ ÇáÝíÈáÇáíÈ
ÇáÁáÑíßíÈ æíÚß Úá ÇááÓÇÝÇÈ ÇááÇÆáÈ ÇáÉí ÈÞØÚáÇ ÇááÇÞáÇÈ ÇáÁáÑíßíÈ áÈÓæíí ííÓáÇ
ÈÇáÚÈÇÍ æÇáÚÐÇÁ æÇáßÓÇÁ Úáí ÇááÞíÓ ÈáÇáÇ ää ÇáÇÉÍÇÍ ÇáÓæÝíÇÉí ÇáÐí áÇ íÝÓáá Úá
.ÁÝÚÇáÓÈÇá Óæí äáÑ ííæá (ÁæáíÇÑíÇ)

æÈÇááÓÈÈ áÈæÈÇ; ÇáÉí ÁÑíí ááÇ -Ýí æÞÈ áÇ- Äá ÈÈæä äææÐíÇ ÈæÑíÇ ÑæáÇáÓíÇ ááÈÈíÑ ää
íÑßÇÈ ÇáÈíÑÑ ÇáæØáíÈ; ää ÈÈÚí ÈæÑÈáÇ æÞÇæáÈ áÓáíÈ áííæíÈ áííÈÈÈÈæÑíÈ áíáíÈ Ýí íÒíÑÈ
ÓÚíÑÈ; æáÇ íáÈä ÆÈÍÇ æÞÇÑáÈáÇ ÈáÇ ííÈ Ýí ÁÝÚÇáÓÈÇá; ÇáÉí íÞÇæá ÓÚÈáÇ ÇíÈáÇáÇ
."ÚÓßÑíÇ ÁíáÈíÇ ää ØÑÝ "íæáÈ ÚÚáí
æíáÈä ÇáÇÓÈÑÓÇá Ýí ÚÞí æÞÇÑáÇÈ ää áÐÇ ÇááæÚ; áÚ "áíßÇÑÇÚæÇ" æÈáÇ ; Áæ áÚ ÈÚÓ
íÑßÇÈ ÇáÈíÑÑ ÇáæØáíÈ ÇáÁÝÑíÞíÈ.. ÁáÇ Äá Çáááá Ýí áÐÇ ÇááÞÇá; áæ ÇáÈÓíí Úáí Áá ÇáíÑÈ
Ýí ÁÝÚÇáÓÈÇá; ÁááÇ ÈíæÑ Èíá ÞæÈ ÚÚáí æÈáí ÓÚíÝ æáÈíáÝ ää íÚ ÈÚÓÑ áÚÓÇÑ áÇ íÚíÈ Èá
ÇáíÑßÇÈ ÇáÓÇáÝÉ ÇáÈÈÑ ää ÇáíÚá; áÇáíß Úá ÇáÈÓíÇÈ ÇááÇÆáÈ ÇáÉí ÞíááÇ ÓÚÈ
.ÁÝÚÇáÓÈÇá ÇááíÇáí æÇáÉí áÇ íæíí ááÇ æÈíá

: ÇáÁÚáÇá ÇáÚÑÈí

æáÞí áÚíÈ ßÈíÑÇ Úáí ææÞÝ ÇáÓíÝ ÇáÚÑÈíÈ ÇáÉí Èíáá áæÇÁ ÈíØíá ÇáÌáÇÍ ÇáÁÝÚÇáí
:æÈÓæíáá Ýí ÁÐáÇá ÇááíÈíá æÇááÈÚÇØÝíá Ýí ÇáÚÇáá ÇáÁÓáÇáí ÝÞáÈ
áíÈ ÓÚÑí áæ æÞÝÈ ÓíÝáÇ ÇáÚÑÈíÈ ÈíÇáÈ ÇáÓÚÈ ÇáÁÝÚÇáí ßáÇ æÞÝÈ ÈíÇáÈ ÇáÓÚÈ
.ÇáÝíÈáÇáí

.ÝææÞÝáÇ Óí ÇáÓÚÈ ÇááÚáæá ÚíÑ æÞÈæá ÓÑÚíÇ æáÇ ÁáÓÇáíÇ æáÇ ÁíÈíÇ
Ýáá ÁíÈ Äá íáÈÓÑ áíÈ ÇáÓíæÚí (ÑæíÓ íáÇÓ ÇáÇÓÈíÈÈÇÑÈ áíæáÈ ÈÑÇÞí æíÝíÚ Çááá Ááíá
æßÇÑáá æÇáÉí ÇÓÈíÚÈ ÇáÞæÇÈ ÇáÑæÓíÈ ÝíáÝÈ æÑÇÁáÇ ää ÇááÓæáíá æÇááÚæÞíá æÇáÁÑÇáá
æÇáÁíÈÇá áÇ íáÝÈ)

: ÁÞæá ää ÁíÈ ää ÐÑÇÑí ÇááÓááíá ÇáÈØÇÑ áíÈ Úáí ÇááíÇáíá Ýáæ Áíí ÇÈáíá
.ÁáÇ íÇáá ÝíÚÐÑ Èíááá íÈí íÚáá

æÁáÇ ÚÇáá íÇíí áíÞ ÇáÁíæÈ ÇáÁíáÇáíÈ ÝáÐÇ ßÇÝÑ íÇÑí Úá ÇáááÈ; ÁÐ áÇ íáÈä áÁáÓÇá íÈÈ
:áÒíáÈ ÇáÓÚÈ ÇáÁÝÚÇáí ÇááÓáá ÁáÇá ÇáÓíæÚíÈ Äá íÈæá Ýí ííá Çááá æÁá ÓÇá æÓáí
»æáá íÈæááá äáÈä ÝÁáá äááá Äá Çááá áÇ íáíí ÇáÞæá ÇáÚÇááíá
.ÇáÁíÈ (51) ÇááÇÆíÈ

:ÁáÇ ää ÇááÇííÈ ÇáÁáÓÇáíÈ

ÝÁáá áÇ íáÈä áÁáÓÇá Ýí ÞáÈä ÐÑÈ ííÑ ÁáÇ æíßÇí íÐæÈ íÓáÇ ÈÓÈÈ ÇááÁÓí ÇáÉí íáÝÈáÇ áÐá
.ÇáíÑÈ ÇááíáÑÈ ÇáÉí ÓáÈáÇ ÑæÓíÇ Úáí áÐÇ ÇáÓÚÈ ÇáÁÈí ÇáÓÇÈÑ ÇááÈÈÈÈ
ÝáÞí ÈíæáÈ ÇáÈíæÈ Ááí áíÇÈá æáÁÈá; ÝÞááÇ Èíí ÈíÈÈ ää ÈíæÈáá (æÇáÐí áÇ íÚíæ Úá ííáÈ
ÈÇÆÓÉ áÓÞÈáÇ ÇáÁÚÇÓíÑ) ÁáÇ æááÆÈ áÐá ÇáííáÈ ÈáíæÚÈ ää ÇáÁíÈÇá æÇáÁÑÇáá
æÇááÓæáíá æÇááÚæÞíá
ÝáÇ íÞá ÇáÁíÈÇá ÈÈÚíÇíáá Úá áÓÝ ááíæá íÈíá; æíáÇáÓ Úíí ÇáÁÑÇáá ÈáÇÈáÇÆÈ ÁáÝí; æÚíí
ÇááÚæÞíá æÇááÓæáíá íÞÇÑÈ ÇááÇÆÈí ÁáÝí; æíÚß Úá ÇáÁíÈÇá æÇáÁØÝÇá ÇáÐíá ää íÈÞ ää
ÁÑíÇááá Áíí; ÁÐ Áá ÚÇÑÈÈ ÇáØíÑÇá ää ÈíÚ ÁííÇ ää Ááá ÇáÈíÈ ííÇ Óæí ØÝá ÓÚíÑ ÈáÇÈÑ
íáÇÚ Ááá Ýí ííÑá- ßáÇ ííÈ Ýí ÈÚáÇá- ííÈ ÁÚÇÑÈ ÇáØÇÆÑÇÈ Úáí áÓÇÁ ÇáÞÑíÈ æÁØÝÇááÇ

ÇáÐíá ÌàÙæÇ Ýí ÇááÓÌí ÝÓÍÐËää ÌáíÙÇ Óæì ØÝáÉ ÒÙíÑÉ Ýí ÍÒä ÁääÇ ÈæÇËÑ ÌæÇÙ ÁääÇ Ýí ÌíÑæÇ Ýí à È ÇáØÝáÉ áääæ ÇáááÙÑ

: ÆÈæÇÁ áÇ íÚÑÝää Áíí æáÇ íÚÑÝæä áää ÐÑíÈÇ
.æßä ää ÇáÐÑí Ðí ÌäÑÈ ÈßÇáááÇ æää ÌÈÐ äääÇ Óæì ÆØÝÇá æÒÙæÇ Ùáí ää ÌÑÈíää ää ÐÑí àìÇæÑÈ
ÝÝí ÈíÈ ÌßæÈíÇÑ ÑÁíÈ ÙáÇæÇ Ýí ÇáÙÇÒÑÈ ÝÁÒÇÑ Ááíá ÇááááÍÓ ÌßæÈíÇÑ ÐÇÆáÇ : ää ÌÈÐ ää
.Áääá Áíí ÝíÆæÇ Èä Ááí ÈíÈæÇ àÑÈíá

:Ááí ÙÑÈí
æÝí áÓÈÓÝí ÇááÓÇÁ / ÇáááÇá ÇáßæíÈí ÁííáÈ Áíí ÈæÇÈí ÇááÓÈÓÝí æÈíääÇ ÑæÈ æÇÐÝÇ áÙ
ÒæìÈí ÁÓÁááÇ Ùá ÍÇáÉ ÇáÈáÈ æÁÐÇ ÈØÝá Ýí ÇáÓÇÈÙÈ áÒæä Çáííá æÇáÑíáíá; ÝÇÓÈíÙÈä
ÒæìÈí ÐÇÆáÉ ÑíÝ ÍÇáß íÇ ÙÈÌ Çáíí; ÝÁíÇÈ ÈáÙÈ ÙÑÈíÈ ÒÙíÝÈ Çáíáí ááá Èä ÐÇáÉ áí: áÐÇ
ÇáØÝá íÙíÓ ääÐ ÈáÇÈ ÒææÇÈ Ýí ÇááÓÈÓÝí ÈíÑí ää ÙááíÇÈ Èíáíá ÍÈí ÁÒÈí ÈäÐä ÇáíÇáÉ; ÝÐí
ÍÓáÈ ÇáÙÇÑÈ æÁää ÈíÈÒ ÝÐÈáÈ Áää ææÐÙ ÙÈÌ Çáíí Ýí ÇáÈæÑ æíáÑ ÇáÈíÈ ÈßÇááá Ùáí ää
Ýíá æíÇÁ ÇááÇÓ æÁáÐæÇ ÙÈÌ Çáíí ÈÚí Áä ÇíÈÑÞ; æÇáÁä Ìí ÈÚÓ ÇáÙáÇíÈ ää ÒæìÈí æáÐÇ
.ÝÁää ÌÐæá ááÇ : Ááí ÙÑÈí

:æáæ ÙÑÝ ÙÈÌ Çáíí áÙÈ ÇáÈíÇá áÁáÓí áÙ ÇáÙÓäÇæí
ÝÁáí àÈí Èíáí ÇáíÑÇí ÐáæÈäÇ æÁáí àÈí ÈÈÐÑí ÇáÁßÈÇí
äÓíæ Ùáí ÙÓÝ ÇáÑÓÇÓ ÑÁááÇ ÒÑÙ æÙÇÑÇÈ ÇáÙíæ ÍÓÇí
æäÈíÈ ÌáíáÇ ÇáÓÈÇÁ ÈÓæØä ÌáíÇ ÝæÇ íÙÒí ÇáÙíæä ÑÞÇí
æÈÝÑí ÇáÁáÑÇÓ Ýí ÁíÓÇíæÇ ÇæÇá ääÇ Èíáá ÇáÁíÓÇí

: ÈÒæìÈä áíßæä áÙí áíÑæÇ
æßä ää ÇááÓÇÁ ÙÐää áßÈÑÈ ÇááÓÇÆÈ æÈæÐÝä Ùá ÇáÇáíÇÈ ÈÚí ÇááíÑÈ; æßä ää ÇáÐÑí ÍØÈ
ÝíáÇ ÇáØÇÆÑÇÈ æÇáÈÐÈ áìææÙÈ ää ÇáÙæÇÈÐ ää ÌíæÑää; Èä ÌáÐÈ ÝæÐ ÇáÐÑíÈ æáÓÙÈ ÌáíÙ
.ááÇÈÓää Èä ÇáÈáßÈ ÁÚÑÇÓää æÁáíÈ ÁíÓÇíáá ÇáÙÇÑíÈ ÝæÐ ÇáÐÑíÈ
æÁä áÓíÈ ÝáÇ ÁáÓ íæä Áä ÁÑÓáÈ ÒæìÈí áíØÈÈ ÝÈÇÈ ÁÝÙÇáíÈ áÓÇÈ ÙÑÈí ÝÑíÈ ÁíÈæÇ

: ÇáßÈÑí Ùáí Áááí ÈáÓÇä ÙÑÈí àÈíá ÐÇÆáÈ
Áæ ÈÙáíá Áää ÈÐí áííáÇ áíá áìáÓ ÁæáíáíÇ; ÝæÇááá áÇ ÈÒæìÈ ÁáÇ áíßæä Òæìí áíÑæÇ áí Ýí
.ÇáÐäÇÈ æÇáÁíÇÈ; æáÐí àÒí ÙáíáÇ ÈáÇÈÈ ÁááÈ (ÒáÑÇá) Ìæä Áä ÁÑí äää Áæ ÌÑí äáí
Çááíá áßÈÆÈ æÞÑíÈæÇ íÓÇíÙáÇ ÇáíÑÇÈ
æáÓÇÁ ÐÑíÈæÇ Ùáí ÇáØÑÞÇÈ íÓíáá ÇáííÇÈ

íÓíá íÇ ÁÈÈí Ùáí ÁÚÑÇÓää ää ÇáÐÆÇÈ
æÈßÇÁää íÓíÙ Ýí ÁÝÇÞ ÐÑíÈæÇ ÇßÈÆÇÈ
ÑíÝ áÇ ÈÑÞ ÇáÐáæÈ ááÈá áÐä ÇáÁííÇÈ; æÁáí ááÝØÑÈ äääÇ ÑÇáÈ ÞÇÓíÈ ÌÇÓíÈ Áä áÇ ÈÐæÈ
; ÍÒæÇ

Áæ ÈÚí áÐÇ Ñáá ÈØÇáÙáÇ ÇáÓíÝ ÇáÙÑÈíÈ ááááÈ ÝÑíÈ ÈäÒßáÈ Ýí ÝÑíÇÑ; Áæ ÈÈíáí ÇáæÓÙ
! Ùáí ÁÈæÇÈ ÌáÇá ÁÈÇí; Áæ ÈÈÑÇíÙ ÇááíÇáíá Ùá (ÈáÑ Ííá) æÇíÈáÇá ÇáÓíæÙííá ááÇ
: ÇáßÝÈ ÑÇííÈ áÓÇáí ÇááíÇáíá

Èä æÇíáÈ ÇáÓíÝíá ÈÇáÐæá: Áä ÇááíÇáíá áÇ ÒÇáæÇ ääÈÒÑíá æÇáßÝÈ ÑÇííÈ áÓÇáíáá ÑÙá
ÇáÇáíÇíÇÈ ÇáÈí ÈÈÒÈÈ ÑæÇÈá ÇááØÑ Ùáí ÌßæáÈ ÑÇÈá ÝÐí æÓááÇ ääÐ ÌÑæì ÇáÑæÓ Ýí 51
ÝÈÑÇíÑ ÓáÈ 1989á ÌÈí ÁæÇÆá ÓÈÈäÈÑ ÇááÇÓí 140859 ØæÇ ää ÇáÐíÇÆÑ; æÈæÞÇÈá áÐÇ Èíí
ÇáÓí ÇááÇáÙ ÇáÐí ÁÒÇÈ Áííí ÁÒíÞÇÁ ÇáíáÇí. æÁáß ÈÁíÐ ÒæÑÈ Ùá ÇáÞØÇÙ ÇááÓÇÙíÇÈ
Ùá ÇááíÇáíá ÈÇááÞÇÑáÈ Èíá áÇ Ðí à ááá Ýí ÒáÑ áÇÑÓ 1988 ÁÈÇá ÍíÇÈ ÇáÑæíÓ ÇáÑÇíá ÓíÇÁ
ÇáíÞ æáÇ Ðíá ááá Ýí ÒáÑ áÇÑÓ 1989 ÈÚí Ñííáá; ÝÐí ÈÓáá ÇááíÇáíæä Ýí ÒáÑ áÇÑÓ ÓáÈ 1988á
(ÁáÝíá æÁÑÈÙáÇÆÈ Øá) ää ÇáÐíÇÆÑ ÈíááÇ ää ÈÈÚí áÐä ÇáßáíÈ Ýí áÇÑÓ ÓáÈ 1989 á
. ÇááÇÆÈ Øá ÞØ

:ÍÓÇÆÑ ÇáÓíæÙííá ÈÚí ÇááÓíáÈ ÇáÑæÓíÈ
: æÐí ÓíáÈ ÇáÇíÓÇÆíÇÈ ÁÑÞÇá ÇáíÓÇÆÑ ÇáÈí ÈßÈíáÇ áÙÇá ÇááÑÈííá (ÇáÓíæÙííá) ÇááÈíÇÚí
:ÝÐí ÍÒÑÈ ÌßæáÈ áíÈÈ ääÐ ÌÑæì ÇáÑæÓ ÍÈí ÁæÇÆá ÓÈÈäÈÑ 1989á Áí Ýí ÓÈÙÈ ÁÓáÑ
ÁáÝ Ìáíí ; æàÇÆÈíá æíáÓ ÙÒÑÈ ØÇÆÑÈ; æàÇÆÈíá æÓÈÈíá ÌÈÇÈÈ; æ 2159 ÓíÇÑÈ; æ 1485 52
. áíÝÙÇ ÈíáÇ

æíÙß Ùá ÇáØÑÇÚÇÈ ÇáÙáíÝÈ ÇáÈí íÙÇáí äääÇ ÍÒÈ ÇááÑÈííá ÇáíÇßä Èíá ÁìáíÈä (ÈÑÓä æíáÐ)
æÙá áíÇæáÇÈ ÇáÇáÞáÇÈÈÈ ÇááÈæÇÓáÈ æÇáÈí ÇíÈÈäÈáÇ ÇááíÇæáÈ ÇáÈí Óíá Ùáí ÁÈÑæÇ
.ÐÇÆí ÇáííÓ æÞÈá áÇÆÈä æÓíá ÓÈÈæÇÆÈ ÒÇÈØ æÈää ÈæÇ

:Ýí ÁÓÈæÚ æÇíí ÝÐØ
æáæ áÙÑÈ Ááí ÇáÇáÈØÇÑÇÈ ÇáÓÇíÐÈ ÇáÈí ÙÝÑ ÈæÇ ÇááíÇáíæä Ýí ÇáÓáÑ ÇáÁííÑ ää
ÁßÈæÈÑ 1989á áÁíÑÈÈ ÞæÈ æÓÙ ÇááíÇáíá; æÈÁáÞ áìááá ÝÐí ÞÇá ÇááíÇáíæä ÈÝÈí (ÓæÑ Ñáí:
Çáíí ÇáÁíáÑ) ää ÒæÇíí ÙÒáí áÓÞØ áÁÓÓ ÇáíÓÈ ÇáÓíæÙí -ÌáÐ- æÁæá ÒÙíá ÓíæÙí
áÁÝÙÇáÓÈÇá áíáí ææÑ ÈÑÇÞí; æÁÙáÞ äáÑ ÓÇááí ÇáÓáÇáí æÇáíææÈí ÈÇáÈÚÇæä Èíá ÇáíÓÈ

(ŌæÝí ÈÇíáíá áíáí) ÇáĐí ííßá ÞÈŌÈá Úái ÓÇááí ÇáŌæÇáí æÈíá ÇáíáÚíÉ (Áíáí ŌÇá ãÓÚæí) ÇáĐí
.íÞÈŌ Úái ÓÇááí ÇáíáæÈí; æáÇ ŌÇá ÇáááÑ áÚáÞÇ ÍÈí ßÈÇÈÈ áĐÇ ÇááÞÇá
æÝÈÍ ÇááíÇáíæá ÞÇÚÍÈíá Ýí (ÈÚáÇá) ÇáŌÇíÍÈ ÇáßÈÑí ÇáÈí ÈÓíŌÑ Úái ßÇÈá (ÈÌß - ÈÈÈ)
æĂŌÑæÇ áíáæÚÉää ÑÌÇáÇÈ ÇáíáæÈí; æíÚß Úá ÇáŌÑÈÇÈ ÇááæíÚÉ ÇáÈí ÈáÞÈáÇ ßÇÈá æĂÚáÞ
.Úái ĂÈÑáÇ ãŌÇÑáÇ

:ÚááíÇÈ ÇáŌíÍ Èáíá ÇáÚíáÇáí
.æÞí ŌÑÈ ÇááíÇáíæá ßÇÈá ÈÈÓÚíá ŌÇÑæíÇ ŌææÇ ÚááíÇÈää ÈÇŌá (ÇáŌáíÍ Èáíá ÇáÚíáÇáí)
æÞí ÁíáÚ ÇááÑÇÞÈæá Ááá ÁÚáÝ æĂŌíá áíáæ ŌÇÑæíÍ ÈÚÑŌÈ áá ßÇÈá ááĐ ÍÑæí ÇáÑæŌ. æÞí
ĂŌÇÈæÇ ÁŌÇÈÇÈ ãÈÇŌÑÈ ÇáÞŌÑ ÇáíááæÑí; æŌÇÑÈ ÇáíÝÇÚ; áíŌÈ ÇáÑÇíÇÑ; ÞæÇÚÍ
ŌæÇÑíÍ Ōßæí (5.5Ōá) æŌæÇÑíÍ ææŌÇß; æÝáíÞ ÇáæÝæí (ÇáÈÑ ßæáÈáÈÇá); æÇáÝÑÞÈ 4 (ÞÑÚÉ)
.æÇáÝÑÞÈ8 (ÈÇÚŌ ÍÇæí) æÇááíáíÈ ÇáŌßáíÈ ááŌÈÇŌ ÇáŌíáÚííá
!!æáíÈ ŌÚÑí Áí ŌáŌ ááíÞÇæÞ æÈŌæíá ááíáÇí áĐÇ ÇáĐí íŌÇæáá ÇáÁÚáÇá
.æŌĂááí Áííáá: áá ÇáÞÈÇá; æÞí ÍÑí ÇáÑæŌ; ÝÁÍÈÈ ÍÑí Çáááíáæá æíÇÁ ÇááÑÈíáæá
æÞÇá ÁÍN: ááÇĐÇ áá ÈÚÈÑÝ Çáíáæá ÇáÁŌáÇáíÈ ÈíßæáÈ ÇááíÇáíá
ÝÞáÈ ááá: áĂááÇ áá ÈÈáÞ ÁŌÇÑÈ ŌæÆíÈ áá ÁáÑíßÇ æÑæŌíÇ; æÈĂáßÇáß Áá ÈÞŌÚ ÈáĐÇ áá
ÍáÇá ÇáÇÚÈÑÇÝÇÈ ÇáÈí ÈáÚÈ áÇÆÈ ÍæáÈ ÈÇáíáæá ÇáÝáŌŌíáíÈ ÇáÈí áíŌ ááÇ ŌÈÑ ÁÑŌ ÈÞÝ
Úáíá ÈíááÇ ííßá ÇááíÇáíæá 90% áá ĂÑŌáá æáÇ ŌÇáÈ ŌíáÝáá ÈÞŌÑ ÍáÇ áá ÁÚái ĐÑæÈ ÇááŌÑ
.æÇááíÍ æáá íÚÈÑÝ Èáá Ōæí ĂÑÈÚ Íæá

:ÈÚŌáá ĂæáíÇÁ ÈÚŌ
. æÇáĐíá ßÝÑæÇ ÈÚŌáá ĂæáíÇÁ ÈÚŌ ÁáÇ ÈÝÚáæá Èíá ÝÈáÈ Ýí ÇáĂÑŌ æÝŌÇí ßÈíÑ
ÇáÁíÈ 37 ÇáÇáÝÇá
ÝÁĐÇ ßÇáÈ ÇáßáíŌÉ ÍáÚÈ áá ÁáÑíßÇ æíáá ĂæÑÈÇ ÇáÚÑÈíÈ ááĐÇ ÇáÚÇá ÝÞŌ: 159 Èáíáæ
ÍæáÇÑ; æÇáŌĂÈ ááŌÑ ÇááŌÑÇáíÈ 1900 ÁĐÇÚÈ ææŌÚÈ 121 ááíáæ Çáíá; ßá áĐÇ áÚÇá æÇíÍ
ÝÞŌ ŌáÈ 1989
æíÇÁ ßÇÑÈÑ ÈáÝŌá áíŌÑÝ Úái ÁÚÇÈÈ ÇááŌÇÑí Ýí ÇáíÈŌÈ æÇáíÇí "Íæá ÞÑáÞ" áíÑÈ
ÇááŌááíá Ýí ÇáŌæíÇá
ææÞÝ ÇáÚÇáá ßáá ÈÁÚáÇáá Ōí ÇáíáÇí. ÝáÇĐÇ ÝÚá ÇááŌááæá ÈíÇá ÇáíáÇí ÇáÁÝÚÇáí
æãÇĐÇ áÞæá áĐÑÇÑí ÇááŌááíá ÇáÈí ÞÈŌÈ ÁííáÇ Úá ÇáÈĐá æĂŌÑÚÈ ÁŌáÈáÇ æÇŌáÞÈ
ÁáŌáÈáÇ Úái ÇáíáÇí ÇáÁÝÚÇáí Ōæí áÇ ÞÇáá ÇááÈÇá ÇáÚÑÈí (ÁíŌÝÇ æŌæÁ ßíáÈ)
æáíĐÑ áĂáÇÁ ÇáĐíá íáŌÞæá ÁÚÑÇŌ ÇááíÇáíá æíáÈááßæá ÍÑáÈá ÈÞæáá Ōáí Çáá Úáíá æŌáá íÇ
áÚŌÑ áá Ááá ÈáŌÇáá æáá íÝŌ ÇáÁíáÇá Ááí ÞáÈá áÇ ÈÚÈÇÈæÇ ÇááŌááíá æáÇ ÈÈÈÚæÇ
ÚæÑÇÈáá ÝÁá áá ÈÈÈÚ ÚæÑÈ Áííá ÇááŌáá ÈÈÈÚ Çááá ÚæÑÈá æáá ÈÈÈÚ Çááá ÚæÑÈá ÝŌíá
æáæ Ýí ÍæÝ ÈíÈá

:æÇáÈáí ÇááĂÈáÑ
æÇáíÞ Ááí ÑÁíÈáá ÍáíÚÇ ÁáÇ ÁŌÞÇáá - Þí ÈÝÇÚáæÇ áÚ ÇáßáÇá æÇÚÑæÑÞÈ Úíáæ ÇáÈÚŌ
. ÈÇáíáæÚ æßÈÑ ÇáÈÚŌ áŌÈÈŌÑíá æÇáíáíááá ÑÈ ÇáÚÇááíá
ÇáíŌÝ: ÇáÈáÑ ÇáÑíÆ æáæ áÈÇá íÞÇá ááá íáÚ Èíá ÁíĐÇÁíá áááÇŌ áÈá ÇáÈíá æÚíÈÈ (*)
.ÇááíŌáíá; Ăæ ÇáÞÚæí æÇíĐÇÁ ÇááíÇáíá